

විනය පිටකයෙහි

3 වන ග්‍රන්ථය

මහාවග්ගපාලී

ද්විතීය භාගය

ලඞ්කා කෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

අම්බලමගොඩ ශාසනාදය පරිවේණාධිපති

පණ්ඩිත

අම්බලමගොඩ ධම්මකුසල සථවිරයන් වහන්සේ

විසින් කරණලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්තයි.

ලඞ්කාණ්ඩුව මගින් ප්‍රකාශිතයි.

බු. ව. 2501.

ක්‍රි. ව. 1957.

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume iv.

THE THIRD BOOK IN THE

VINAYAPITAKA

MAHĀVAGGAPĀLI

PART II

WITH THE SINHALA TRANSLATION

BY

THE VENERABLE PANDITA

AMBALAMGODA DHAMMAKUSALA THERA

PRINCIPAL OF SASTRODAYA PIRIVENA, AMBALAMGODA.

PUBLISHED

UNDER THE PATRONAGE OF

THE GOVERNMENT OF CEYLON

B. E. 2501

C. E. 1957

විනයපිටකේ

මහාවග්ගපාලී

විනයපිටකයෙහි

මහවග්ග

“තථාගතප්පවේදිනො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවඤ්ඤා විරොචති
තො පටිච්ඡිනො” –

“මහණෙනි,, තථාගතයන්වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණලද ධර්මය හා
විනය විවෘත වූයේ – ප්‍රකට වූයේ ම බබලයි වැසුනේ නො ම බබලයි.”

(අභ්‍යුත්තරරතිය, ජිකතිපාත - කරණවෘත්ත, 9 සූත්‍රය)

පටුන

CONTENTS

සංකේතන තීරුපණය	II
පාලි භෝසිය	II

මහාවග්ගපාලියා දුතියො භාෂො

6. හෙසප්පකකකිකා	520 - 623
---------------------------	-----------

පඤ්චකෙසප්පකකා 520. මුලාදිහෙසප්පකකා 524. පිලිඤ්චවච්ඡකකා 530. ගුලාදිඅනුජානනා 542. අනෙතොවුලාදිපටිකෙකපකකා 542. උග්ගතිතපටිග්ගහන 546. පටිග්ගතිතාදිඅනුජානනා 548. සපා-කමමපටිකෙකපකකා 552. මනුස්සමංස පටිකෙකපකකා 554. හජ්ජි-මංසාදිපටිකෙකපකකා 558. යාගුමධුගොලකානුජානනා 562. තරුණ-පසසනාමහාමනනවච්ඡ 564. බෙලට්ඨකමමානවච්ඡ 568. පාටලි-ගාමවච්ඡ 572. සුනිධවස්සකාරවච්ඡ 574. කොට්ඨාමෙ සමවකකා 578. අමොලවච්ඡ 580. ලිච්ඡවච්ඡ 580. සිහසෙනාපතිවච්ඡ 584. කපපිය-ගුමි අනුජානනා 598. මෙණ්ඩකග්ගපතිවච්ඡ 600. පඤ්චගොරසාදි අනුජානනා 610. කෙණ්ඩපටිලවච්ඡ 612. රොජමලලවච්ඡ 616. බුඝ්ඝපබ්බජිතවච්ඡ 620. චතුමහාපදෙසකකා 624. උද්දනගාමා 626.

7. කසිනකකකිකා	628 - 670
-------------------------	-----------

කසිනානුජානනා 628. ආද්දයසත්තක 632. සමාද්දයසත්තක 634. ආද්දයජ්ඣක 636. සමාද්දයජ්ඣක 638. ආද්දයපණ්ණරසක 640. සමාද්දයපණ්ණරසකාදිති 642. විපාකතසමාද්දය පණ්ණරසක 642. අනාසාදාදසක 648. ආසාදාදසක 654. කරණීයදාදසක 656. අපමිතසත්තක 660. ථාසුචිහාරපඤ්චක 664. පලිබොධාපලිබොධ-කකා 666. උද්දනගාමා 668.

8. විචරකකකිකා	672 - 754
-------------------------	-----------

ජිවකවච්ඡ 674. කෙට්ඨිනරියාවච්ඡ 616. බිම්බකාරාජවච්ඡ 680. රුජගහසෙට්ඨිවච්ඡ 682. සෙට්ඨිපුත්තවච්ඡ 686. පජ්ජොතරුජවච්ඡ 688. සීවෙය්සකදුස්සග්ගකකා 692. සමන්තපාටිපට්ඨකකා 692. වරයාවතා 696. කම්මලානු ජානනාදිකකා 698. පංසුකුලපරිඥෙසක 700. විචරපටිග්ගානකසමමුති 700. හණ්ඩාගාරසමමුති 702. විචර රජත 706. ඡිනනකවිචරනුජානනා 708. නිවිචරනුජානනා 708. අතිරෙකවිචරකකා 710. විසංඛාවච්ඡ 714. නිසිදතාදිඅනුජානනා 722. පමජ්ජමපසානුපගවිචරදිකකා 726. සංඝිකවිචරාපාදකකා 728. උපනිඤ්ඤසකපුත්තවච්ඡ 732. ගිලානවච්ඡ 734. මහසත්තකකකා 736. නග්ගිපටිකෙකපො 740. කුසවිචරදිපටිකෙකපො 740. සංඝ-නීලකාදිපටිකෙකපො 742. වස්සංචුත්තක 744. පසානනවිචරකකා 744. සංඝිකනිකෙතවිචරාපාදකකා 746. දුග්ගතිතපුග්ගතිතාදිකකා 746. අට්ඨවිචරමාතිකා 748. උද්දනගාමා 752.

කසාපගොතනවනු 756. අධමෙනවග්ගාදිකථා 762. ඤානතිවිපනන-
කමොදිකථා 766. චතුරවග්ගකරණාදිකථා 772. පාරිවාසකාදිකථා
778. චෛතිස්සාරණාදිකථා 780. අධමකමොදිකථා 784. උපාලි-
පුළුච්ඡා 788. තජ්ජනියකමම 798. නියස්සකමම 804. පබ්බාජනිය-
කමම 804. පටිසාරණියකමම 804. ආපනනියා අදස්සනෙ උකෙක-
පනියකමම 804. ආපනනියා අප්පටිකමෙම උකෙකපනියකමම 806.
ආපනනියා අප්පටිනියස්සෙ උකෙකපනියකමම 806. තජ්ජනියකමම
පටිපස්සාදි 808. නියස්සකමම පටිපස්සාදි 814. පබ්බාජනියකමම-
පටිපස්සාදි 814. පටිසාරණියකමම පටිපස්සාදි 816. ආපනනියා
අදස්සනෙ උකෙකපනියකමම පටිපස්සාදි 816. ආපනනියා අප්පටි-
කමෙම උකෙකපනියකමම පටිපස්සාදි 816. ආපනනියා අප්පටිනියස්ස
ගෙනා උකෙකපනියකමම පටිපස්සාදි 818. තජ්ජනියකමම විවාද-
කථා 818. නියස්සකමම විවාදකථා 822. පබ්බාජනියකමම විවාදකථා
822. පටිසාරණියකමම විවාදකථා 824. ආපනනියා අදස්සනෙ උකෙක
පනියකමම විවාදකථා 824. ආපනනියා අප්පටිකමෙම උකෙකපනිය-
කමම විවාදකථා 824. ආපනනියා අප්පටිනියස්සෙ උකෙකපනිය-
කමම විවාදකථා 826. තජ්ජනියකමම පටිපස්සාදි විවාදකථා 826.
නියස්සකමම පටිපස්සාදි විවාදකථා 830. පබ්බාජනියකමම පටිපස්සා
දි විවාදකථා 830. පටිසාරණියකමම පටිපස්සාදි විවාදකථා
830. ආපනනියා අදස්සනෙ උකෙකපනියකමම පටිපස්සාදි විවාද-
කථා 832. අපනනියා අප්පටිකමෙම උකෙකපනියකමම පටිපස්සාදි
විවාදකථා 832. ආපනනියා අප්පටිනියස්සෙ උකෙකපනියකමම
පටිපස්සාදි විවාදකථා 834. උද්දනගාථා 834.

කොසමක විවාදකථා 842. දීඝාට්ඨවනු 858. බාලකලොණකරමන
කථා 870. පාචිනවංසදායගමනකථා 872. පාරිලෝයකගමනකථා
876. අධාරසවනු 880. ඔසාරණානුජානනා 886. සබ්බසාමග්ගි 888.
උපාලි සබ්බසාමග්ගි පුළුච්ඡා 890. උද්දනගාථා 894.

ගාථාදිපාදසූචි	87 - 900
සඤ්ඤානාමසූචි	901 - 903
පදනුකකමණිකා	904 - 959
ශුද්ධපත්‍රය	960 - 964

සංකේතනිරූපණං

ABBREVIATIONS

අවි.	—	‘අම්බලම්ගොඩ’-මහාවිහාර-තාලපණ්ණපොළකං
ජ.බි.	—	‘තින්කඩු’-ජනනායුරාම විහාර-තාලපණ්ණපොළකං
තොටි.	—	‘තොටගමු’-මහාවිහාර-තාලපණ්ණපොළකං
මනුර.	—	‘මහනුවර-පත්තිර්ප්පු’පොළකාලය-තාලපණ්ණ පොළකං
සිමු.	—	සීහලකඩර-මුද්දින පොළකං
මජ්ඣ.	—	මරමමජ්ඣසංගීතිපිටක-පොළකං
සි.	—	සංගමකඩර-පොළකං
PTS.	—	Pali Text Society-Mahāvagga

THE PĀLI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

ආ ā ආ ā ඉ i ඉ ī ඊ u ඊ ū එ ē ඔ o

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඞ ṅa
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤ ṇa
ට ṭa	ඨ ṭha	ඩ ḍa	ඬ ḍha	ණ ṇa
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma
ය ya	ර ra	ල la	ව va	ස sa
හ ha	ල ෙla	අ am		

ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ ke	කෝ kō
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khe	ඛෝ khō
ග ga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කක kka	ඡක jja	ඡථ ttha	බ් bra
කඛ kkha	ඡඤ ṅṅa	ඡථ tva, භු tra	ච් mpa
කය kya	ඡඤ ṇṇa	ඡඳ dda	ච් mpha
කි kri	ඡඬ, ච ṇca	ඡඬ, ඩ ddha	ච්, ඩ mba
කච kva	ඡ, ඡඡ ṇcha	ඡඳ dra	ච් mbha
කය khya	ඡ, ඡඡ ṇja	ච, ඡඳ dva	ච් mma
චච khva	ඡඣ ṇjha	චච dhva	ච් mha
චක ṅka	චච ṭṭa	නන nta	යය, යය yya
චඛ ṅkha	චච, ච ṭṭha	නන ntha	යය yha
ගග gga	චඬ ḍḍa	ඡඳ nda	ල ෙlla
ගඝ gggha	චඬ ḍḍha	ඡඬ ndha	ල ෙlya
ග් gra	ණණ ṇṇa	නන nna,	ල ෙlha
චග ṅga	ණච ṇṭa	නන nha	චන wha
චය ṅgha	ණච ṇṭha	ප් ppa	සස ssa
චච cca	ණඬ, ඩ ṇḍa	ප් ppha	සච smṇa
චඡ ccha	ණන ṇha	බබ bba	සච swa
ඡ ජ ja	නන tta	බභ bbha	භච hma
	භච hva	ලභ ḷha	

ආ ā ආ ā ඉ i ඉ ī ඊ u ඊ ū එ ē ඔ o

විනයපිටකේ

මහාවග්ගසාලේයා

දුතියො භාගො

විනයපිටකෙ

මහාවග්ගසාලියා

දුතියො භාගො

— 8 —

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස.

6

තෙසජ්ජකඛ්ඛිකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො ගගවා සාව්ඤ්ඤං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛුනං සාරද්ධෙත ආබාධෙන පුට්ඨානං යාගුපි පිතා උග්ගච්ඡති. නතනමපි භුතනං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කිසා නොනති ලුබා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකරානා ධම්මිසස්සවග්ගතා. අද්දසා බො නගවා තෙ භික්ඛු කිසෙ ලුබෙ දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකරානෙ ධම්මිසස්සවග්ගතෙ. දිසවාන ආයසමනා ආනදං ආවෙනොසි: “කිනනුබො ආනද ඵතරහි භික්ඛු කිසා ලුබා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකරානා ධම්මිසස්සවග්ගතා?” ති.

2. “ඵතරහි තෙනෙ භික්ඛුන සාරද්ධෙත ආබාධෙන පුට්ඨානං යාගුපි පිතා උග්ගච්ඡති. නතනමපි භුතනං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කිසා නොනති¹ ලුබා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකරානා ධම්මිසස්සවග්ගතා” ති.

3. අථ බො නගවතො රතොග්ගස්ස පතිසලලීනස්ස ඵලං වෙතසො පරිමතකෙකා උදපාදි: “ඵතරහි බො භික්ඛුන සාරද්ධෙත ආබාධෙන පුට්ඨානං යාගුපි පිතා උග්ගච්ඡති. නතනමපි භුතනං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කිසා ලුබා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකරානා ධම්මිසස්සවග්ගතා. කිනනු බො අතං භික්ඛුන තෙසජ්ජ: අනුජානෙය්‍ය, යං තෙසජ්ජඤ්චෙව අස්ස තෙසජ්ජසමමතඤ්ච ලොකස්ස. ආනාරත්ඤ්ච ඵරෙය්‍ය. න ච ඔලාරිකො ආනාරො පඤ්ඤායෙය්‍යා” ති.

1. “තොනති” උතං සි මු.

විනයපිටකයෙහි

මහවග

ද්විතිය භාගය

— 8 —

ඒ භාග්‍යවන් අගීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

6

ගෙසජ්ජකබ්බකය

1. එකල්හි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ **ආවැන්නවර**
ජෙනවනයෙහි වූ **අනේපිඬුසිටුහු**ගේ ආරාමයෙහි වාසය කරණ සේක.
එකල්හි ගරත්කාලයෙහි හටගත් පිත්තරොගයෙන් පහස්නා ලද භික්ෂුන්හට
බොන ලද කෑද ද (තො දිරිමෙන්) නැගෙයි. අනුනව කළ බන් ද
(තො දිරිමෙන්) නැගෙයි. ඒ හෙතුවෙන් ඒ භික්ෂුහු වැරැණු රළු සිරුරු
ඇත්තාහු දුළුණු වූවාහු ඉතා පඬුවන් වූවාහු නහර ඉල්පුහු සිරුරු ඇත්තාහු
වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැරැණු රළු සිරුරු ඇති දුළුණු වූ ඉතා
පඬුවන් වූ නහර ඉල්පුහු සිරුරු ඇති ඒ භික්ෂුන් දුටු සේක. දක
“**ආනඤ්ඤ**, දැන් භික්ෂුහු කුමක් හෙයින් වැරැණු රළු සිරුරු ඇත්තාහු දුළුණු
වූවාහු ඉතා පඬුවන් වූවාහු නහර ඉල්පුහු සිරුරු ඇත්තාහු දැ” යි අනද-
තෙරැන් ඇමතු සේක.

2. “**ආමිති**, දැන් ගරත්කාලයෙහි වූ රොගයෙන් පහස්නා ලද
භික්ෂුන්හට බොන ලද කෑද ද උඩට එයි. අනුනව කළ බන් ද උඩට
එයි. ඒ හෙතුවෙන් ඒ භික්ෂුහු වැරැණුණු ය. රළු වූ සිරුරු ඇත්තෝ ය.
දුළුණු වූවෝ ඉතා පඬුවන් වූවෝ ය. නහර ඉල්පුහු සිරුරු ඇත්තෝ ය.”

3. ඉක්බිති රහොග්ග වූ විවෙකයට පැමිණ හුන් භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ සිහෙහි “දැන් ගරත්කාලයෙහි වූ රොගයෙන් පහස්නා ලද
භික්ෂුන්හට බොන ලද කෑද ද උඩට එයි. අනුනව කළ බන් ද උඩට එයි.
ඒ හෙතුවෙන් ඒ භික්ෂුහු වැරැණුණු ය. රළු වූවෝ ය. දුළුණු වූවෝ ඉතා
පඬුවන් වූවෝ ය. නහර ඉල්පුහු සිරුරු ඇත්තෝ ය. එහෙයින් යමක්
බෙහෙත් වන්නේ ද, ලොකයා විසින් බෙහෙතැ යි සම්මතත් කරණ ලද්දේ ද,
භාරකිසත් සපයන්නේ ද, දළආහාරයක් සේ නො පෙනෙන්නේ ද,
එබඳු වූ බෙහෙදක් මම භික්ෂුන්ට කීම අනුදන්තෙමි දැ” යි අදහසෙන් පහල
වූයේ ය.

4. අථ බො හගවතො ඵතදුකොසි: “ඉමානි බො පඤ්ච හෙසස්සානි. සෙය්‍යපීදං: සප්පි නවනීතං තෙලං මධු ථාණිතං හෙසස්සානි වෙච්ච හෙසස්සසම්මතානි ච ලොකස්ස. ආභාරත්ඤ්ඤා ඵරනති. න ච ඔලාරිකො ආභාරො පඤ්ඤායති. යනුනාතං හික්ඛුතං ඉමානි පඤ්ඤා හෙසස්සානි අනුජානෙය්‍යං කාලෙ පටිග්ගතෙහො කාලෙ පරිභුඤ්ජතු” නති.

5. අථ බො හගවා සායණසායකං පතිසලානං වූට්ඨිතො ඵතසම්මතිදුතෙ ඵතසම්මි පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා හික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉධ මස්සා හික්ඛිවෙ, රතොගහස්ස පතිසලානස්ස ඵලං වේතසො පරිවිතකෙකා උදපාදි ‘ඵතරහි බො හික්ඛුතං සාරදිකෙන ආබාධෙන පුට්ඨානං යාගුපි පිතා උග්ගච්ඡති. හතත්ථි භුතතං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කිසා ලුබා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකර්තා ධම්මිසස්සවගතතා. කිනු බො අතං හික්ඛුතං හෙසස්ස අනුජානෙය්‍යං යං බො¹ හෙසස්සං වෙච්ච අස්ස, හෙසස්සසම්මතඤ්ඤා ලොකස්ස. ආභාරත්ඤ්ඤා ඵරෙය්‍ය. න ච ඔලාරිකො ආභාරො පඤ්ඤායෙය්‍යා” ති.

6. වස්ස පස්ස හික්ඛිවෙ, ඵතදුකොසි: “ඉමානි බො පඤ්ච හෙසස්සානි. සෙය්‍යපීදං: සප්පි නවනීතං තෙලං මධු ථාණිතං හෙසස්සානි වෙච්ච හෙසස්සසම්මතානි ච ලොකස්ස. ආභාරත්ඤ්ඤා ඵරනති. න ච ඔලාරිකො ආභාරො පඤ්ඤායති. යනුනාතං හික්ඛුතං ඉමානි පඤ්ඤා හෙසස්සානි අනුජානෙය්‍යං කාලෙ පටිග්ගතෙහො කාලෙ පරිභුඤ්ජතු” නති. “අනුජානාමි හික්ඛිවෙ, තානි පඤ්ඤා හෙසස්සානි කාලෙ පටිග්ගතෙහො කාලෙ පරිභුඤ්ජතු” නති.

7. තෙන බො පන සප්පෙත හික්ඛු වානි පඤ්ඤා හෙසස්සානි කාලෙ පටිග්ගතෙහො කාලෙ පරිභුඤ්ජනති. තෙසං යානිපි වානි පාඨනිකානි ලුබානි තොජනානි, තානිපි නච්ඡාදෙතති. පගෙච්ච සෙනෙසිකානි². තෙ තෙන වෙච්ච සාරදිකෙන ආබාධෙන පුට්ඨා ඉමිනා ච හතත්ථිච්ඡාදකෙන³ නදුතයෙන භියොසොමහතාය කිසා තොගති ලුබා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකර්තා ධම්මිසස්සවගතතා.

8. අදදසා බො හගවා තෙ හික්ඛු භියොසොමහතාය කිසෙ ලුබෙ දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකර්තො ධම්මිසස්සවගතතො. දිස්වාන ආයයමනො ආනාදං ආමනෙතසි: “කිනු බො ආනාදං, ඵතරහි හික්ඛු භියොසොමහතාය කිසා ලුබා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකර්තා ධම්මිසස්සවගතතො?” ති.

9. “ඵතරහි හතෙන හික්ඛු වානි පඤ්ඤා හෙසස්සානි කාලෙ පටිග්ගතෙහො කාලෙ පරිභුඤ්ජනති. තෙසං යානිපි වානි පාඨනිකානි ලුබානි තොජනානි තානිපි නච්ඡාදෙතති. පගෙච්ච සෙනෙසිකානි. තෙ තෙන වෙච්ච සාරදිකෙන ආබාධෙන පුට්ඨා ඉමිනා ච හතත්ථිච්ඡාදකෙන නදුතයෙන භියොසොමහතාය කිසා ලුබා දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ණුප්පණ්ණකර්තා ධම්මිසස්සවගතතො” ති.

1. “බො” උතං. ම ඡ සා.

2. “සිනෙසිකානි” කථෙහි “සිනෙසිකානි” ම ඡ සා. (යොජනා)

3. “හතත්ථිච්ඡාදකෙන, ම ඡ සා. හතත්ථිච්ඡාදකෙන” ඉඡිපි.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මේ බෙහෙත් පසෙක් වේ. එනම්: ගිනෙල් වෙඩිරු තලතෙල් මිටැණි උක්සකුරු යන මේ ය. මොහු බෙහෙත් ද වෙති. ලෝකයා විසින් බෙහෙතැ සි ද සමත්ත ය. අහර කිසක් සිදු කෙරෙත්. දළආහාරයක් සේ නො පෙනෙත්. මම භික්ෂුන්හට මේ පස් බෙහෙත් සුදුසු කාලයෙහි පිළිගෙණ සුදුසු කාලයෙහි වැළඳීමට අනුදන්තෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි මේ සිත් වී ය.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමස් කාලයෙහි විවෙකයෙන් නැගී සිටි සේක් මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, මෙහි රහොගත ව විවෙකයට පැමිණ හුන් මාගේ සිතෙහි ‘දැන් ශරත්කාලයෙහි වූ රොගයෙන් පහස්නා ලද භික්ෂුන්හට බිදු කැද ද උඩට එයි. වැළඳු බත් ද උඩට එයි. ඒ තේතුපෙන් ඒ භික්ෂුහු වැරුණෝ ය. රඵ වූවෝ ය. දුම්රිණි වූවෝ ය. ඉතා පඬුවන් වූවෝ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තෝ ය. (එහෙයින්) යළක් බෙහෙත් වේ ද, ලොකයා විසින් බෙහෙතැ සි සමත්තත් කරණ ලද්දේ ද, අහරකිසක් සිදු කරන්නේ ද, දළආහාරයක් සේ නො පෙනෙන්නේ ද, (එබඳු වූ) බෙහෙතක් මම භික්ෂුන්ට කීම අනුදන්තෙමි ද’ යි අදහසෙක් උපත.

6. “මහණෙනි, ඒ මට - ‘මේ බෙහෙත් පසෙක් වේ. එනම්: ගිනෙල් වෙඩිරු තලතෙල් මිටැණි උක්සකුරු යන මේ ය. මොහු බෙහෙත් ද වෙති. ලොකයා විසින් බෙහෙතැ සි ද සමත්ත ය. අහර කිසක් සිදු කෙරෙත්. දළ ආහාරයක් සේ නො පෙනෙත්. මම භික්ෂුන්හට මේ පස් බෙහෙත් සුදුසු කාලයෙහි පිළිගෙණ සුදුසු කාලයෙහි වළඳන්නට අනුදන්තෙමි නම්, යෙහෙකැ’ යි මේ සිත් වී ය. මහණෙනි, ඒ බෙහෙත් පස සුදුසු කාලයෙහි පිළිගෙණ සුදුසු කාලයෙහි වළඳන්නට අනුදන්ති” යි.

7. එකල්හි භික්ෂුහු ඒ පස් බෙහෙත් සුදුසු කාලයෙහි පිළිගෙණ සුදුසු කාලයෙහි පරිභෝග කෙරෙත්. ඒ භික්ෂුන්හට යම් ඒ ස්වාභාවික වූ රඵආහාරයෝ වෙත් ද, ඒ ආහාරයෝ ද රුචි නො වෙත්. සිතිල ආහාරයෝ රුචි නොවෙත් යනු කිම? ඒ භික්ෂුහු ශරත්කාලයෙහි හටගත් ඒ රොගයෙන් ද මේ ආහාරඅරුචියෙන් ද යන ඒ දෙකින් පහස්නා ලද්දහු බොහෝ සෙයින් වැරුණෝ ය. රඵ වූවෝ ය. දුම්රිණි වූවෝ ය. ඉතා පඬුවන් වූ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තෝ ය.

8. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉතා තදින් වැරුණු රඵ වූ දුම්රිණි වූ ඉතා පඬුවන් වූ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇති ඒ භික්ෂුන් දුටු සේක. දක, “ආනන්දය, කුමක් නිසා දැන් භික්ෂුහු ඉතා තදින් වැරුණහු ද? රඵ වූවාහු ද? දුම්රිණි වූවාහු ද? ඉතා පඬුවන් වූවාහු ද? නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තාහු ද?” යි අතද තෙරැත් ඇමතු සේක.

9. “ස්වාමීනි, භික්ෂුහු දැන් ඒ පස් බෙහෙත් සුදුසු කාලයෙහි පිළිගෙණ සුදුසු කාලයෙහි වළඳන්. ඔවුන්ට යම් ඒ ස්වාභාවික වූ රඵ ආහාරයෝ වෙත් ද, ඒ ආහාරයෝ ද රුචි නො වෙත්. සිතිල ආහාරයෝ කියනු කිම? ඒ භික්ෂුහු ශරත්කාලයෙහි හටගත් ඒ රොගයෙන් ද මේ ආහාරඅරුචියෙන් ද යන ඒ දෙකින් පහස්නා ලද්දහු බොහෝ සෙයින් වැරුණහු ය. රඵ වූවාහු ය. දුම්රිණි වූවාහු පඬුවන් වූවාහු ය. නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තාහු ය” යි.

10. අප්ථ බො හගවා එතසමිං නිදුතෙ එතසමිං පකුරණෙ යමිං කපං කතා භික්ඛු ආමනෙතයි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තාති පඤ්ච හෙසල්ජාති පටිගගහෙතා කාලෙපි විකාලෙපි පරිභුඤ්ජතු” නති.

11. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං වසෙහි හෙසල්ජෙහි අත්ථො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ වසාති හෙසල්ජාති: අවජ්චසං මච්ජවසං සුසුකාවසං සුකරවසං ගද්දවසං කාලෙ පටිගගහිතං කාලෙ නිප්පකකං¹ කාලෙ සංසතනං² තෙලපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජතුං. විකාලෙ වෙ භික්ඛවෙ, පටිගගහිතං විකාලෙ නිප්පකකං. විකාලෙ සංසතනං, තඤ්ච පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපතති තිණ්ණං දුක්ඛවානං. කාලෙ වෙ භික්ඛවෙ, පටිගගහිතං විකාලෙ නිප්පකකං විකාලෙ සංසතනං, තඤ්ච පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපතති ද්විතනං දුක්ඛවානං. කාලෙ වෙ භික්ඛවෙ, පටිගගහිතං කාලෙ නිප්පකකං විකාලෙ සංසතනං, තං වෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. කාලෙ වෙ භික්ඛවෙ, පටිගගහිතං කාලෙ නිප්පකකං කාලෙ සංසතනං, තඤ්ච පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, අනාපතති” ති.

12. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං මූලෙහි හෙසල්ජෙහි අත්ථො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මූලාති හෙසල්ජාති: හලිද්දිං සිඬ්ඛිවෙරං වචං වචන්ථං අතිවිසං කට්ඨකරොතිණිං උසිරං හද්දමුත්තකං. යාති වා පනඤ්ඤාතිපි අඤ්චි මූලාති හෙසල්ජාති තෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරනති, න භොජනීයෙ භොජනීයන්ථං ඵරනති, තාති පටිගගහෙතා යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනනස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨං” ති.

13. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං මූලෙහි හෙසල්ජෙහි පිට්ඨෙහි අත්ථො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිසදං නිසදපොතක” නති³

14. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං කසාවෙහි හෙසල්ජෙහි අත්ථො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කසාවාති හෙසල්ජාති: නිමිඛකසාවං කුට්ඨකසාවං පටොලකසාවං සිග්ගවකසාවං නත්තමාලකසාවං. යාති වා පනඤ්ඤාතිපි අඤ්චි කසාවාති⁴ හෙසල්ජාති තෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරනති, න භොජනීයෙ භොජනීයන්ථං ඵරනති, තාති පටිගගහෙතා යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනනස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨං” ති.

15. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං පණ්ණෙහි හෙසල්ජෙහි අත්ථො හොති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පණ්ණාති හෙසල්ජාති: නිමිඛපණ්ණං කුට්ඨපණ්ණං පටොලපණ්ණං සුලසිපණ්ණං කප්පාසිපණ්ණං⁵. යාති වා පනඤ්ඤාතිපි අඤ්චි පණ්ණාති හෙසල්ජාති තෙව බාදනීයෙ බාදනීයන්ථං ඵරනති, න භොජනීයෙ භොජනීයන්ථං ඵරනති, තාති පටිගගහෙතා යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනනස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨං” ති.

1. “නිපකකං” ඉතිපි. 2. “සංසතනං” විකා.

3. “නිසදපොතක” අ. වි. තො. වි. PTS, ජ. වි. 4. “කසාව” ම ජ සං.

5. “කප්පාසිපණ්ණං” ම ජ සං.

,, “කප්පාසිකපණ්ණං” PTS.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි දැඩිම කතා කොට “මහණෙනි, ඒ පස් බෙහෙත් පිළිගෙන පෙරවරු කාලයෙහි ද පස්වරුකාලයෙහි ද වළඳන්නට අනුදනිමි” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

11. එකල්හි ගිලන් භික්ෂූන්ට මූරුණුතෙල්බෙහෙදින් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැළකලහ. “මහණෙනි, මූරුණුතෙල් බෙහෙත්: වලස්තෙල් මත්ස්‍ය තෙල් කිඹුල්තෙල් උතුරුතෙල් කොටඵතෙල් යන තෙල් පෙරවරු කාලයෙහි පිළිගන්නා ලද ඵ පෙරවරු කාලයෙහි පැසවන (කකාරණ) ලද ඵ පෙරවරු කාලයෙහි (අත්‍යද්‍රව්‍යයන් හා කලතා) පෙරණ ලද ඵ තෙල පරිභෝගයෙන් වළඳන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, පස්වරු කාලයෙහි පිළිගන්නා ලද, පස්වරු කාලයෙහි පැසවූ, පස්වරු කාලයෙහි පෙරු එය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවෙන් තුණක් වේ. මහණෙනි, පෙරවරු කාලයෙහි පිළිගන්නා ලද, පස්වරු කාලයෙහි පැසවූ, පස්වරු කාලයෙහි පෙරු එය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවෙන් දෙකක් වේ. මහණෙනි, පෙරවරු කාලයෙහි පිළිගන්නා ලද, පෙරවරු කාලයෙහි පැසවූ, පස්වරු කාලයෙහි පෙරු එය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවෙන් තෙකක් වේ. මහණෙනි, පෙරවරු කාලයෙහි පිළිගන්නා ලද, පෙරවරු කාලයෙහි පැසවූ, පස්වරු කාලයෙහි පෙරු එය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවෙන් හතක් වේ. මහණෙනි, පෙරවරු කාලයෙහි පිළිගන්නා ලද, පෙරවරු කාලයෙහි පැසවූ, පස්වරු කාලයෙහි පෙරු එය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවෙන් හතක් වේ” යි.

12. එකල්හි ගිලන්මහණුන්ට මුල්බෙහෙදින් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. මහණෙනි, කකුලාඥා වදකාග්‍ය ගෙලවදකක අතිවිසිසයන් කුචරුණ සුවදහොට වම්බුකු යන මුල් බෙහෙත් ද, යම් අනෙක් මුල් බෙහෙතක් කැ යුතු දෑයෙහි ලා කැමෙහි ප්‍රයෝජනය නො සපයයි ද, බුදිය යුතු දෑයෙහි ලා බුදීමේ ප්‍රයෝජනය නො සපයයි ද, (බාද්‍ය භෞජ්‍ය වශයෙන් නො ගැනෙත) එබඳු මුල් පිළිගෙන දිවි ඇති තාක් පරිහරණය කරන්නට ද උපන් පසෙහි (හෙතුවක් ඇති කල්හි) වළඳන්නට ද අනුදනිමි. නුපන් පසෙහි වළඳන්නහුට දුකුලාඥාවක් වේ යි.

13. එකල්හි ගිලන්මහණුන්ට බෙහෙත්මුල්පිරිවලින් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, දාගල (ඇඹරුම්ගල) ද දරුගල ද අනුදනිමි” යි.

14. එකල්හි ගිලන්මහණුන්ට කසපබෙහෙත් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, කොහොඹකසප කෙළිදකසප දම්මැල්ලකසප හතුලුකසප කරදකසප යන කසප බෙහෙත් ද, යම් අනෙක් කසපබෙහෙත් කැ යුතු දෑයෙහි ලා කැමේ ප්‍රයෝජනය නො සපයයි ද, අනුභව කපයුතු දෑයෙහි ලා අනුභව කිරීමේ ප්‍රයෝජනය නො සපයයි ද, එබඳු කසපබෙහෙත් පිළිගෙන දිවි තෙක් පරිහරණය කරන්නට ද හෙතුවක් ඇති කල්හි වැළඳීමට ද අනුදනිමි. හෙතුවක් නැති කල්හි වළඳන්නහුට දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

15. එකල්හි ගිලන්මහණුන්ට කොළබෙහෙත් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, කොසඹකොළ කෙළිදකොළ දම්මැල්ලකොළ හලාකොළ කපුකොළ යන කොළ බෙහෙත් ද යම් අනෙක් කොළබෙහෙත් කැ යුතු දෑයෙහි ලා කැමෙහි ප්‍රයෝජනය නො සපයයි ද, අනුභව කපයුතු දෑයෙහි ලා අනුභව කිරීමේ ප්‍රයෝජනය නො සපයයි ද, එබඳු කොළබෙහෙත් පිළිගෙන දිවි ඇති තාක් පරිහරණය කරන්නට ද හෙතුවක් ඇති කල්හි වැළඳීමට ද අනුදනිමි. හෙතුවක් නැති කල්හි වළඳන්නහුට දුකුලාඥාවක් වේ” යි.

16. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං ඵලෙහි හෙසජ්ජෙහි අර්ථො හොති. භගවතො ඵතමස්මිං ආරොවෙද්ධං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඵලානි හෙසජ්ජානි: විලඛනං පිපථලිං මරිචං හරිටකං විභිටකං ආමලකං ගොඨථඵලං¹, යානි වා පනඤ්ඤානි පි අප්පි ඵලානි හෙසජ්ජානි, නෙව බාදනියෙ බාදනියස්මිං ඵරනති, න භොජනියෙ භොජනියස්මිං ඵරනති, තානි පටිග්ගහෙත්වා යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනස්ස ආපතති දුක්ඛංසො” ති.

17. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං ජතුහි හෙසජ්ජෙහි අර්ථො හොති. භගවතො ඵතමස්මිං ආරොවෙද්ධං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ජතුහි හෙසජ්ජානි: හිංගු හිංගුජතු² හිංගුසිපාටිකං තකං තකපතනිං තකපණ්ණිං සජ්ජලසං, යානි වා පනඤ්ඤානි පි අප්පි ජතුහි හෙසජ්ජානි නෙව බාදනියෙ බාදනියස්මිං ඵරනති, න භොජනියෙ භොජනියස්මිං ඵරනති, තානි පටිග්ගහෙත්වා යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනස්ස ආපතති දුක්ඛංසො” ති.

18. තෙන බො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛුනං ලොණෙහි හෙසජ්ජෙහි අර්ථො හොති. භගවතො ඵතමස්මිං ආරොවෙද්ධං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ලොණානි හෙසජ්ජානි: සාමුද්දං කාලලොණං සිඤ්චං උබ්බිදං බ්ලාලං³, යානි වා පනඤ්ඤානි පි අප්පි ලොණානි හෙසජ්ජානි, නෙව බාදනියෙ බාදනියස්මිං ඵරනති, න භොජනියෙ භොජනියස්මිං ඵරනති, තානි පටිග්ගහෙත්වා යාවජ්චං පරිහරිතුං, සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනස්ස ආපතති දුක්ඛංසො” ති.

19. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො ආනාදස්ස උපජ්ඣාස්ස ආයස්මතො බෙලට්ඨසීස්සස්ස⁴ ථුලලකච්ඡාබාධො හොති. තස්ස ලසිකාය විවරානි කායෙ ලග්ගනති. තානි භික්ඛු උදකෙන තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා අපකඤ්ඤානි.

20. අද්දසා බො භගවා සෙනාසනචාරිකං ආභිණ්ඤානෙනා හෙ භික්ඛු තානි විවරානි උදකෙන තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා අපකඤ්ඤානෙන. දිස්වාන යෙන හෙ භික්ඛු තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා හෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කිං ඉමස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො” ති. “ඉමස්ස භනෙන ආයස්මතො ථුලලකච්ඡාබාධො. ලසිකාය විවරානි කායෙ ලග්ගනති. තානි මයං උදකෙන තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා අපකඤ්ඤාමා” ති.

21. අථ බො භගවා ඵතස්මිං නිදුනෙ ඵතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යස්ස කණ්ඩු වා පිලකා වා අස්සාවො වා ථුලලකච්ඡ්ච වා ආබාධො, කායො වා දුග්ගතො, වුණ්ණානි හෙසජ්ජානි. අභිලානස්ස ඡකණං මතතිකං රජනතිප්පකකං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උදුක්ඛලමුසල” ති.

1. කොඨථලං ඉති පි

2. “හිංගු” “හිංගුජතු” ඡ ම ස.

3. “බ්ලා” ම ඡ ස.

4. “බෙලට්ඨසීස්සස්ස” ම ඡ ස., P T S.

16. එකල්හි ගිලන්මහණන්ට පලබ්බෙහෙතින් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වළඟසාල් නිප්පිලි
ගම්මිරිස් අරළු බුළු තෙල්ලි ගොටුපල (කුකුළු පන් = කුකුරුමුවන්) යන
පලබ්බෙහෙත් ද, යම් අතෙක් පලබ්බෙහෙත් කැයුතු දෑයෙහි ලා කෑමෙහි
ප්‍රයෝජනය නොසපයයි ද, අනුභව කටයුතු දෑයෙහි ලා අනුභව කිරීමේ
ප්‍රයෝජනය නොසපයයි ද, එබඳු පලබ්බෙහෙත් පිළිගෙන දිවි ඇති තාක්
පරිහරණය කරන්නට ද හෙතුවක් ඇති කල්හි වළඳන්නට ද අනුදනිමි.
හෙතුවක් නැති කල්හි වළඳන්නනුට දුකුලාභාවැත් වේ” යි.

17. එකල්හි ගිලන්මහණන්ට මැලියම්බෙහෙතින් ප්‍රයෝජන වේ.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, හිඬු (= පෙරළුම්
කායම්) හිඬුදඹු නම්බා ගත් මැලියම්, හිඬුකොළ නම්බා ගත් මැලියම්,
රුක් කරවියෙන් වැහෙන මැලියම්, රුක්හි කොළවලින් වැහෙන මැලියම්,
රුක්හි මේරු කොළ නම්බා ගත් මැලියම්, දුම්මල යන මැලියම් බෙහෙත් ද,
යම් අතෙක් මැලියම්බෙහෙතක් කැයුතු දෑයෙහි ලා කෑමෙහි ප්‍රයෝජනය
නොසපයයි ද, අනුභව කටයුතු දෑයෙහි ලා අනුභව කිරීමේ ප්‍රයෝජනය
නොසපයයි ද, එබඳු මැලියම්බෙහෙත් පිළිගෙන දිවි ඇති තාක් පරිහරණය
කරන්නට ද, හෙතුවක් ඇති කල්හි වළඳන්නට ද අනුදනිමි. හෙතුවක්
නැති කල්හි වළඳන්නනුට දුකුලාභාවැත් වේ” යි.

18. එකල්හි ගිලන්මහණන්ට ලුණුබෙහෙතින් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මුදුලුණු, කඵලුණු,
සිකුළුපතපදයෙහි උපන් ලුණු, පුවස ලුණු, බලල් ලුණු යන ලුණුමුඟ
බෙහෙත් ද, යම් අතෙක් ලුණුබෙහෙතක් කැයුතු දෑයෙහි ලා කෑමෙහි පලය
නොසිදු කෙරේ ද, අනුභව කටයුතු දෑයෙහි ලා අනුභව කිරීමේ පලය නො
සිදු කෙරේ ද, එබඳු ලුණුබෙහෙත් පිළිගෙන දිවි ඇති තාක් පරිහරණය
කරන්නට ද, හෙතුවක් ඇති කල්හි වළඳීමට ද අනුදනිමි. හෙතුවක්
නැති කල්හි වළඳන්නනුට දුකුලාභාවැත් වේ” යි.

19. එකල්හි ආයුෂමත් ආනඤ්ඤ තෙරුන්ගේ උපාධ්‍යය වූ ආයුෂමත්
බෙලුබ්බිස සථවිරයන් වහන්සේට මහත් කැසිම් රොගයෙක් වේ. සැරව
ඕප්පිත් සිවුරු උන්වහන්සේගේ සිරුරෙහි ඇලෙයි. හිඤ්ඤ ඒ සිවුරු
දියෙන් තෙමතෙමා බැහැර කෙරෙත්.

20. සෙනාසනවාරිකාවෙහි වඩින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ
සිවුරු දියෙන් තෙමතෙමා ඉවත් කරන්නා වූ ඒ හිඤ්ඤන් දුටු සේක.
දෑක ඒ හිඤ්ඤන් වෙතට වැඩි සේක. වැඩි ඒ හිඤ්ඤන්ගෙන් “මහණෙනි,
මේ මහණහුගේ ආබාධය කිමැ” යි ඇසූහ. “සාමිනි, මේ ආයුෂමතුන්ට
ඵලලකච්ඡාබාධය වේ. සැරව ඕප්පිත් සිවුරු සිරුරෙහි ඇලෙයි. අපි
ඒ සිවුරු දියෙන් තෙමතෙමා ඉවත් කරමු” යි.

21. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි
දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, යම් මහණකුහට කැසිමෙක් හෝ පොළක්
හෝ ඕප්ප් ගැලීමෙක් හෝ දැඩි කැසිම් ආබාධයෙක් හෝ වෙළ ද, කය හෝ
දුගඳු වේ ද, (මහුට) පුණු බෙහෙත් අනුදනිමි” යි හිඤ්ඤන් ඇමතු සේක.
තො ගිලන්මහණනුට ගොමබෙටි, මැටි, රජ්‍යකසට අනුදනිමි. මහණෙනි,
වංගෙහිය හා මොහොල අනුදනිමි” යි.

22. තෙන බො පන සමයෙන ලොනාන. භික්ඛුනං. පුණේණි
 හෙසයේනි වාලිතෙති අනේවා තොති. හගවතො ඵතමන්වා අරොවෙසු,
 “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුණ්ණවාලිති” නති. සණේනි අනේවා තොති.
 “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උසුඤ්ඤවාලිති” නති.

23. තෙත බෝ පන සමයෙහි අසුඤ්චාරය භික්ෂුනෝ අමුක්ඛසිකා-
බාධෝ හෙති. තං ආචරිතපට්ඨායා උපට්ඨනනා නාසක්ඛිංසු අරොගං
කාඤ්ඤා සුකරසුතං ගතංවා ආමකමංසඤ්ච¹ බාදි. ආමකලොභිතඤ්ච² පිටි.
තස්ස සෝ අමුක්ඛසිකාබාධෝ පටිපට්ඨායමති. භගවතො ඵතමස්මිං ආරොචෙසු.
“අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අමුක්ඛසිකාබාධෙ ආමකමංසං ආමකලොභිතං” නති.

24. තෙත බෝ පන සමයෙහි අඤ්ඤාතරඃසං භික්ඛුනෝ චික්ඛුරෝහා-
බාබෝ හෝති. ණ භික්ඛු පරිග්ගහෙති. උච්චාරමි පඤ්ඤාමි තික්කා
මෙතති.

[illegible][illegible]

27. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ටිබ්බාති අසුත්තාති ථාලකෙසුට්ඨ සරාවකෙසුට්ඨ නික්ඛිපන්ති. නිණ්වුණෙණ්හිටි පංසුකෙහිට්ඨ ඔකිරියන්නි. හගවතො එතමන්ඞ ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අසුත්ති”න්ති.

28. තෙත බෝ පත සමයෙහි ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු උච්චාවචා අඤ්ඤානියො ධාරෙතති: සොවණ්ණමයං රූපිමයං. මනුස්සා උඡ්ඤාසනති, ධිසනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමහොගිනො” ති. භගවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උච්චාවචා අඤ්ඤානියො⁶ ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛපට්ඨස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං දනනමයං විසාණමයං නළමයං වෙච්ඡමයං කට්ඨමයං ජතුමයං ඵලමයං ලොකමයං සඤ්ඤානාභිමයං” නති.

29. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානියො අපාරාධා හොත්ති. තිණ්‍යුණෙණෙහි පංසුකෙහි ඔකීරියන්ති. හගගතො ඵතමන්ථො ආරොවෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අපිධාන” න්ති. අපිධානං පතති⁷. “අනුජානාමි. භික්ඛවෙ, සුත්තකෙන ඛයිතා අඤ්ඤානියා ඛයිතු” න්ති. අඤ්ඤාති ඵලති⁸. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සුත්තකෙන සිලෙඛතු” න්ති.

1. “ආමකමංසා” ම ඡ සා. P T S. 2. “ආමකලාහිතා” ම ඡ සා.

3. “කරලා” ම ඡ ස: 4. “සුඤ්ඤාචරිතනෙති” ම ඡ ස: P T S.

5. “වරුකෙසුපි” ම ඡ සා. 6. “අසළුනි” ම ඡ සා. P.T.S.

7. “හගවතා එතමනේ ආරොච්ඡා” ම ජ ස.

8. “හගවනෝ එතමනේ ආරොච්ඡා” P T S.

22. එකල්හි ගිලන්මහණුන්ට සලන ලද බෙහෙත්සුණුවෙන් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සුණු සලන පෙරහනක් අනුදනිමි” යි. සියුම් සුණුවෙන් ප්‍රයෝජන වේ. “මහණෙනි, රෙදිපෙරහනක් අනුදනිමි” යි.

23. එකල්හි එක්තරා මහණකුට අමනුෂ්‍යාබාධයෙක් වේ. ආවාය්‍ය-උපාය්‍යයයෝ ඔහුට උවැටන් කරන්නෝ තීරොග කරන්නට නො හැකි වූහ. ඒ මහණ තෙමේ උතුරන් මරණ තැනකට ගොස් අමුමස් කැයේ ය. අමුලේ ද බියේ ය. (ආවිභව වූ අමනුෂ්‍යයා මස් ලේ කා බී ගියේ ය යි සිතුවේ ය.) ඔහුගේ ඒ අමනුෂ්‍යාබාධය සන්සිදුනේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අමනුෂ්‍යයන් නිසා හටගත් රොගයෙහි අමුමස් අමුලේ අනුදනිමි” යි.

24. එකල්හි එක්තරා මහණකුට ඇස්ලෙඩක් වේ. භික්ෂුහු ඔහු අල්වා ඔසොවා ගෙන මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවත්.

25. සෙනාසනවාරිකාවෙහි වසින්තා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණහු අල්වා ඔසොවා ගෙන මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවන්නා වූ ඒ භික්ෂුන් දුටු සේක. දැක ඒ භික්ෂුන් වෙත ඵලබ්ධි සේක. ඵලබ්ධි ඒ භික්ෂුන්ගෙන් “මහණෙනි, මේ මහණහුගේ ආබාධය කිමැ” යි පිළිවිසූහ. “සාමිනි, මේ මහණහුට ඇස්ලෙඩකි. අපි මේ මහණහු අල්වා ගෙන මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවමු” යි.

26. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, කඵඅඳුන්, රසඳුන්, ගං තෝආදියෙහි උපදින අඳුන්, ලොතෝඅඳුන්, සුවන්ගුරුඅඳුන්, පහන්සිඵදූලිඅඳුන් යන අඳුන් අනුදනිමි” යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. අඳුන් පිණිස ගල ගා ගත් බෙහෙතින් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සඳුන්, කුචරලා, කඵඅගිල්, තලිස්, වම්මුකු අනුදනිමි” යි.

27. එකල්හි භික්ෂුහු පිටිඅඳුන් තළු තැටියෙහි ද මලාවෙහි ද බහන්. තණසුන්නෙන් ද පසින් ද ගැවසී ගණිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අඳුන්කුලාවක් (තලයක්) අනුදනිමි” යි.

28. එකල්හි සවගමහණෝ රණින් කළ රිදියෙන් කළ උස් පහන් අගය ඇති අඳුන්කුලා දරත්. මිනිස්සු “කාමහොති ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උසස් පහන් අඳුන්කුලා නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දකුළාඇවැත් වේ. මහණෙනි, ඇටෙන් කළ, දතින් කළ, අගින් කළ, බටදඩුවෙන් කළ, උණදඩුවෙන් කළ, ලියෙන් කළ, ලාකඩින් කළ, පැසුනුප්ලයෙන් කළ, ලොහයෙන් කළ, සක්තැබින් කළ අඳුන්කුලා අනුදනිමි” යි.

29. එකල්හි අඳුන්කුලාවෝ නො වසන ලද්දහු වෙත්. තණසුන්-තෙන් හා පසින් ද ගැවසී ගණිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පියනක් අනුදනිමි” යි. පියන වැටේ. “මහණෙනි, හුයකින් පියන බැඳ අඳුන්කුලාවෙහි බදින්නට අනුදනිමි” යි. කුලාව පැලෙයි. “මහණෙනි, හුයෙන් පිදිනට අනුදනිමි” යි.

30. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අභිගුලියා අඤ්ඤානි. අකබ්භි දුක්ඛානි හොනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිසලාක” නති.

31. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උච්චාවචා අඤ්ඤානි-සලාකායො ධාරෙන්නි සොවණ්ණමයං රුපිමයං.¹ මුත්තස්සා උඡ්ඤායනති, භියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිඪි කාමහොගිනො”ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, උච්චාවචා අඤ්ඤානිසලාකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛපස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං -පෙ-සඤ්ඤානාභිමය” නති.

32. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානිසලාකා භූමියං පත්තවා ඵරුසා හොනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සලා-කොධානිය” නති.²

33. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අඤ්ඤානිච්ච අඤ්ඤානිසලාකමපි ගන්තෙන පරිත්තරනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිත්ථපික” නති. අංසවට්ටකො³ න හොනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අංසවට්ටකං⁴ බක්ඛනසුත්තන” නති.

34. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො පිළිඤ්ඤවඡ්ඤා⁵ සීසාභිතාපො හොනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මුඛිනි තෙලක” නති. නක්ඛමණ්ණියො හොනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නච්ඡුකමම” නති. නච්ඡු ගලති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නච්ඡුකරණි” නති.

35. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උච්චාවචා නච්ඡුකරණියො ධාරෙන්නි සොවණ්ණමයං රුපිමයං. මුත්තස්සා උඡ්ඤායනති, භියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිඪි කාමහොගිනො”ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, උච්චාවචා නච්ඡුකරණි ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛපස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං -පෙ-සඤ්ඤානාභිමය” නති. නච්ඡු විසමං ආසිඤ්ඤියති⁶. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යමකං නච්ඡුකරණි” නති.⁷ නක්ඛමණ්ණියො හොනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. ‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ධුමං පාභු” නති. තඤ්ඤෙඤ්ඤව වට්ටිං ආලිමෙපනා පිවනති. කණ්ණෙය්‍යා⁸ ඛහති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ධුමනෙත්තන” නති.

36. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උච්චාවචානි ධුමනෙත්තනානි, ධාරෙන්නි සොවණ්ණමයං රුපිමයං. මුත්තස්සා උඡ්ඤායනති, භියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිඪි කාමහොගිනො”ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, උච්චාවචානි ධුමනෙත්තනානි ධාරෙතබ්බානි. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛපස්ස. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං -පෙ- සඤ්ඤානාභිමය” නති.

37. තෙන බො පන සමයෙන ධුමනෙත්තනානි අපාරුතානි හොනති. පාණකා පටිසනති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අපිධාන” නති.

1. “රුපිමයං” ම ඡ සං.

2. “සලාකාධානියනති” ම ඡ සං. “සලාකාධානියනති” ම නු ප.

3. “අංසඤ්ඤාකො” ම ඡ සං. PTS. 4. “අංසඤ්ඤාකො” ම ඡ සං. PTS.

5. “පිළිඤ්ඤවඡ්ඤා” ම ඡ සං. PTS. අ වි. හො වි.

6. “ආසිඤ්ඤානති” ම ඡ සං. PTS. 7. “යමක නච්ඡුකරණනති” ම ඡ සං. PTS

8. “කණ්ණියා” PTS.

30. එකල්හි භික්ෂුහු ඇඟිල්ලෙන් අඳුන් ගාති. ඇස් පෙළෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අඳුන්කුරු (අඳුන්ලහ) අනුදනිමි” යි.

31. එකල්හි සපගමනණෝ රණ්ණා කළ, ඊදිසෙන් කළ උසස් පහන් අඳුන්කුරු දරන්. මිනිස්සු “කාමහොති ගිහිනි සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උසස් පහන් අඳුන්කුරු නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවන් වේ. මහණෙනි, ඇටෙන් කළ -පෙ- සක්තැබිත් කළ අඳුන්කුරු අනුදනිමි” යි.

32. එකල්හි අඳුන්කුරු බිම වැටුනේ රළු වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අඳුන්කුරු ලන කොපුවක් අනුදනිමි” යි.

33. එකල්හි භික්ෂුහු අඳුන්කුලා ද අඳුන්කුරු ද අතින් පරිහරණය කරන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අඳුන් පසුම්බියක් අනුදනිමි” යි. අංසවටකයෙක් (උරහිස ලන පටියක්) නො වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අස්වටක් බඳිනුයෙක් අනුදනිමි” යි.

34. එකල්හි ආයුමෙක පිළිඤ්චවත්ත කෙරුන්ට හිසරුදුවක් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, හිසෙහි තෙල් ගැම අනුදනිමි” යි. ඉවසිය හැක්කේ නො වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නසය කිරීම අනුදනිමි” යි. නසය වැගිරේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නසයකරණියක්= නැහැමරුවක් අනුදනිමි” යි.

35. එකල්හි සපගමනණෝ රණ්ණා කළ, ඊදිසෙන් කළ උසස් පහන් නසයකරණින් දරන්. මිනිස්සු “කාමහොති ගිහිනි සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උසස් පහන් නසයකරණි නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවන් වේ. මහණෙනි, ඇටෙන් කළ -පෙ- සක්තැබිත් කළ නසයකරණි අනුදනිමි” යි. නසය විෂම ව වැගිරේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යමක (සමදේශේ දෙකකින් යුත්) නසයකරණියක් අනුදනිමි” යි. නො ඉවසිය හැකි වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දුම් බිම අනුදනිමි” යි. ඒ දුන්වැටිය ම දල්වා බොත්. උගුර දූවේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දම්කෝවක් =නළයක් අනුදනිමි” යි.

36. එකල්හි සපගමනණෝ රණ්ණා කළ, ඊදිසෙන් කළ චටිනා කමිටු වැසි අළු දුම්කෝව දරන්. මිනිස්සු “කාමහොති ගිහිනි සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උසස් පහන් දුම්කෝව නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවන් වේ. මහණෙනි, ඇටෙන් කළ -පෙ- සක්තැබිත් කළ දුම්කෝව අනුදනිමි” යි.

37. එකල්හි දුම්කෝව නො වැසුනො වේ. සත්තු පදිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පියනක් අනුදනිමි” යි.

38. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛු ධූමනෙත්තාති හත්ථන පරිහරන්ති. භගවතො ඵතමස්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ධූමනෙත්තස්ථික” නති. ඵකතො සංසීයන්ති. භගවතො ඵතමස්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යමිකස්ථික” නති. අංසවටකො න භොති. භගවතො ඵතමස්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අංසවටකං ඛකිනසුත්ත” නති.

39. තෙන බො උන සමයෙන ආයසමතො පිළිඤ්චවස්ස වාතාඛාබො භොති. වෙජ්ජා ඵවමානංසු: “තෙලං පටිතඛබ්බ” නති. භගවතො ඵතමස්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙලපාක” නති. තසමිං බො උන තෙලපාකෙ මජ්ජං උක්ඛිපිතඛබ්බං භොති. භගවතො ඵතමස්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙලපාකෙ මජ්ජං උක්ඛිපිතු” නති.

40. තෙන බො උන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අතිඋක්ඛිත්තමජ්ජාති තෙලාති පවන්ති. තාති පිටිනා මජ්ජනති. භගවතො ඵතමස්ථ ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අතිඋක්ඛිත්තමජ්ජං තෙලං පාතඛබ්බං. යො පිට්ඨෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතඛබ්බො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යසමිං තෙලපාකෙ මජ්ජස්ස න ව වනෙණ්ණං¹ න ව ගණ්ණො න ව රසො පඤ්ඤායති, ඵවරුඋ-මජ්ජපක්ඛිත්තං තෙලං පාතු” නති.

41. තෙන බො උන සමයෙන භික්ඛුනං බහුං අතිඋක්ඛිත්තමජ්ජං තෙලං උක්ඛං භොති. අථ බො භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “කථනනු බො අතිඋක්ඛිත්තමජ්ජෙ තෙලෙ පටිපජ්ජිතඛබ්බ” නති. භගවතො ඵතමස්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අඛිඤ්ජන්තං අභිධ්මාතු” නති.

42. තෙන බො උන සමයෙන ආයසමතො පිළිඤ්චවස්ස බහුං තෙලං උක්ඛං භොති. තෙලභාජන්තං න විජ්ජති². භගවතො ඵතමස්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තීති තුමිනාති: ලොහතුමිනං කට්ඨතුමිනං ඵලතුමිනං” නති.

43. තෙන බො උන සමයෙන ආයසමතො පිළිඤ්චවස්ස අභගවාතො භොති. භගවතො ඵතමස්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සෙද-කමම” නති. නක්ඛමනීයො භොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමහාරසෙද” නති. නක්ඛමනීයො භොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ මහාසෙද” නති. නක්ඛමනීයො භොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නඬොදක” නති. නක්ඛමනීයො භොති. භගවතො ඵතමස්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උදකකොට්ඨක” නති.

44. තෙන බො උන සමයෙන ආයසමතො පිළිඤ්චවස්ස උඛවාතො භොති. භගවතො ඵතමස්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ලොභිතං මොවෙතු” නති. නක්ඛමනීයො භොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ලොභිතං මොවෙතො විසාණෙන ගහෙතු” නති.³

45. තෙන බො උන සමයෙන ආයසමතො පිළිඤ්චවස්ස පාද ඵලිතා⁴ හොන්ති. භගවතො ඵතමස්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාදඛිඤ්ජන්ත” නති. නක්ඛමනීයො භොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පජ්ජං අභිසංඛාරිතු” නති.

1. “මජ්ජස්ස න වනෙණ්ණං” ම ඡ සං. PTS.

2. “සංවිජ්ජති” ම නු ප. PTS. 3. “ගාහෙතුන්ති” ම ඡ සං. තො ඩි. අ ඩි

4. “ඵලිතා” සි මු.

38. එකල්හි භික්ෂුහු දුමුකෝච අනින් පරිකරණය කරත්. භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දුමුකෝච ලත පසුම්බියක්
අනුදනිමි” යි. එකට ගැටෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.
“මහණෙනි, බියලි (කොළ) දෙකක් ඇති පසුම්බියක් අනුදනිමි” යි.
අංසවට්ඨකයෙක් නොවේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.
“මහණෙනි, අංසවට්ඨකයක් බදිනායුක් අනුදනිමි” යි.

39. එකල්හි ආයුෂමත් පිලිඤ්චස් තොරැන්ට වාතාබාධයෙක් වේ.
වෙද්දු “තෙලක් පිසිය යුතු ය” යි වෙසේ කියා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය
සැලකලහ. “මහණෙනි, බෙහෙත්තෙල් පිසීම අනුදනිමි” යි. ඒ තෙල් පිසීමෙහි
මද්‍යය බැතිය යුත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.
“මහණෙනි, බෙහෙත් පිණිස පිසන තෙලෙහි මද්‍යය බැටීම අනුදනිමි” යි.

40. එකල්හි සමගමනණෝ වැඩියක් බැඳූ මද්‍යය ඇති තෙල් පිසත්.
ඒ තෙල් පානය කොට වත් වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල-
කලහ. “මහණෙනි, වැඩියක් බැඳූ මද්‍යය ඇති තෙල් නොපිය යුතු ය.
යමෙක් බොත්තෝ නම්, ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු ය. මහණෙනි, යම්
තෙල් පිසීමෙහි මද්‍යයෙහි පැහැය නො පෙනේ ද, ගඳ නො පෙනේ ද,
රසය නො පෙනේ ද, එබඳු වූ මද්‍යය බැඳූ තෙල් බීම අනුදනිමි” යි.

41. එකල්හි භික්ෂුන්ට මද්‍යය වැඩියක් බැඳූ බොහෝ තෙල් පිසන
ලද්දේ වේ. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ඉතා වැඩියක් මද්‍යය බැඳූ තෙලෙහි
කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද” යි මුළු සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය
සැලකලහ. “මහණෙනි, ඇත් ගල්වන තෙලක් කොට ඉටීමට අනුදනිමි” යි.

42. එකල්හි ආයුෂමත් පිලිඤ්චස් තොරැන්ට බොහෝ තෙල් පිසන
ලද්දේ වේ. තෙල්බඳුනෙක් නැත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය
සැලකලහ. “මහණෙනි, පලාගොසැළිය, ලිසැළිය, මේරු පලයෙන් කල
සැළිය යන සැළි තුණක් අනුදනිමි” යි.

43. එකල්හි ආයුෂමත් පිලිඤ්චස් තොරැන්ට අභිගමානයෙක්
(=අභරැදුවෙක්) වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි,
සොදය (භිග ගැන්වීම) අනුදනිමි” යි. නොඉවසිය හැක්කේ වේ. -පෙ-
“මහණෙනි, කොළ වම් වලින් සොද ගැන්වීම අනුදනිමි” යි. පහසු නො වේ.
-පෙ- “මහණෙනි, මහාසොද ගැන්වීම* අනුදනිමි” යි. පහසු නො වේ.
-පෙ- “මහණෙනි, සොද ගැන්වීමට කොළ නැතිවූ දිය අනුදනිමි” යි.
පහසු නො වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි,
(සොද ගැන්වීමට) දියකොටුවක්* අනුදනිමි” යි.

44. එකල්හි ආයුෂමත් පිලිඤ්චස් තොරැන්ට පුරැක්වානයෙක්
(=නන්දිරැදුවක්) වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි,
ලේ ඇරීම අනුදනිමි” යි. පහසු නො වේ. -පෙ- “මහණෙනි, ලේ මුද
අහකින් ගන්නට අනුදනිමි” යි.

45. එකල්හි ආයුෂමත් පිලිඤ්චස් තොරැන්ට පාදයෝ පැළුනාහු
වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පය ගල්
වන තෙලක් අනුදනිමි” යි. පහසු නො වේ. -පෙ- “මහණෙනි, පයට හිත වූ
බෙහෙත්තක් පිළියෙල කරන්නට (පිසන්නට) අනුදනිමි” යි.

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරංගං භික්ඛුනො ගණ්ඨාබාධො හොති. ගඟවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සත්ථ - කමම” නති. කසාචොදකෙන අත්ථො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කසාචොදක” නති. නිලකකෙකන අත්ථො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නිලකක” නති. කඛලිකාය අත්ථො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කඛලික” නති. වණ්ඛකිනවොලකෙන¹ අත්ථො හොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වණ්ඛකිනවොලක” නති. වණො කණ්ඨවති. -පෙ- “අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සාසපකුණෙකින² ථොසිතු” නති.³ වණො කිලිජ්ජත්⁴ -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, “ධුමං කාතු” නති. වසිමංසං⁵ ධුට්ඨාති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ලොණසකධරිකාය ඡිජ්ඣතු” නති. වණො න රුහති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වණ්ඨොල” නති. තෙලං ගලති. ගඟවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විකාසිකං සබ්බං වණ්ඨපටි - කමම” නති.

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරංගං භික්ඛු අභිනා දට්ඨො හොති. ගඟවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වත්තාරි මහාවිකපාති දාතුං ගුප්ථං මුත්තං ඡාරිකා මත්තික” නති. අථ බො භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “අපට්ඨගහිතානි හු බො උදුහු පට්ඨගහෙතබ්බානි” නි. ගඟවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සති කප්පය - කාරකෙ පට්ඨගහාපෙතුං, අසති කප්පයකාරකෙ සාමං ගහෙතා පරිතුඤ්ජතු” නති.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරංගං භික්ඛුනා විසං පිතං හොති. ගඟවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගුප්ථං පායෙතු” නති. අථ බො භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “අපට්ඨගහිතො හු බො උදුහු පට්ඨගහෙතබ්බො” නි. ගඟවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ය කාරොනොතා පනිගණ්ණාති, සෙව්ව පට්ඨගහො කනො හොති. න පුත පට්ඨගහාපෙතබ්බො” නි.

49. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරංගං භික්ඛුනො සරදින්න - කාබාධො හොති. ගඟවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සිතාලොලිං පායෙතු” නති.

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරංගං භික්ඛු දුට්ඨගහණ්ණො හොති. ගඟවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආමිසබාරං පායෙතු” නති.

51. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරංගං භික්ඛුනො පණ්ඨු - රොගාබාධො හොති. ගඟවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මුත්තගර්ථකං පායෙතු” නති.

52. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරංගං භික්ඛුනා ඡට්ඨෙසා - බාධො හොති. ගඟවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගකාලෙට්ඨං කාතු” නති.

1. “වණ්ඛකිනවොලක” ම ඡ සං. P T S, අ වි. ප වි.

2. “සාසපකුණෙකින” සි. මු. “සාසපකුණෙකින” ම ඡ සං. P T S, අ වි.

3. “බොසිතුනි” ම නු ප. ප වි. 4. “කිලිජ්ජත්” සි. මු. 5. “වණ්ඨංසං” P T S
,, “පොසිතු” සි. මු. පුසිතු?

46. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට ගණඛාබාධයෙන් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සැත්කම් අනුදනිමි” යි. කහට වතුරෙන් ප්‍රයෝජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, කහටවතුර අනුදනිමි” යි. තල-කල්කයෙන් ප්‍රයෝජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, තලකල්කය අනුදනිමි” යි. කබොලුවකින් (පැලැස්තරයකින්) ප්‍රයෝජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, කබොලුවක් අනුදනිමි” යි. වණ බඳින රෙදි කඩකින් ප්‍රයෝජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, වණ බඳින රෙදිකඩක් අනුදනිමි” යි. වණය කසයි. -පෙ- “මහණෙනි, අබකුඩුවෙන් උලන්තට අනුදනිමි” යි. වණය තෙත් වී ය. -පෙ- “මහණෙනි, දුම් (වෙදු) ඇල්ලීමට අනුදනිමි” යි. වැඩෙන මස්දළු නගී. -පෙ- “මහණෙනි, ලුණුපුපුරකින් සිඳින්නට අනුදනිමි” යි. වණය ගොඩ නො වේ. -පෙ- “මහණෙනි, වණතෙල් අනුදනිමි” යි. තෙල් වැගිරෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වණවැටියක් (තෙල් රඳවන කඩක්) ද සියලු වණ පිළියම් ද අනුදනිමි” යි.

47. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ සපියකු විසින් දණ්ඩ කරණ ලද්දේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මල, මුත්‍ර, උණුඅළු, වැටී යන සතර මහාවිකටය දෙන්නට අනුදනිමි” යි. එකල්හි භික්ෂූන්ට “නො පිළිගත් මල ආදීහු ද? නොහොත් පිළිගතයුතු මල ආදීහු ද?” යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කැපකරුවකු ඇති කල්හි පිළිගන්වා ගන්නට ද, කැපකරුවකු නැති කල්හි තමන් ගෙණ වළඳන්නට ද අනුදනිමි” යි.

48. එකල්හි එක්තරා මහණකු විසින් විස බොන ලද්දේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අඟුළු පොවන්නට අනුදනිමි” යි. එකල්හි භික්ෂූන්ට නො පිළිගත් වල ද නොහොත් පිළිගත යුතු මල ද?” යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පහ කරමින් යමක් පිළිගනී ද, ඒ ම පිළිගැනීම වේ. නැවත පිළිගන්වා ගත යුත්තේ නො වේ” ය යි අනුදනිමි.

49. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට සරදිනාකාබාධයෙන් (සරණිය = ගෙහඹු දුන් වසිකරණ බෙහෙදක් බිමෙන් හටගත් ආබාධයෙන්) වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, හිට්ට (නගුලෙහි) ඇඳුනු මඩ දියෙන් කලතා පෙවීමට අනුදනිමි” යි.

50. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ නපුරු ග්‍රහණිරොග ඇත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, විසලිබන් පුළුස්සා දිය කොට පෙරා ගත් බන්ධාරම පොවන්නට අනුදනිමි” යි.

51. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට පණ්ණිරොගාබාධයෙන් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගොමුත්‍රයෙහි ලූ අරළු පොවන්නට අනුදනිමි” යි.

52. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට ජව්‍යදොෂාබාධයෙන් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සුගකිද්‍රව්‍යය ආලෙප කරන්නට අනුදනිමි” යි.

53. තෙන බො පන සමයෙන දඤ්ඤනරො භික්ඛු අභිසන්තකායො ගොති. ගතවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විරෙවනං පාතු” නති. අවුත්තඤ්ඤා දැන්වෙ ගොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අවුත්තඤ්ඤා” නති. අකට්ඨසෙන අන්තො ගොති. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අකට්ඨස” නති. කටාකටෙන දැන්වෙ ගොති -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කටාකට” නති පටිච්ඡාදනියෙන දැන්වෙ ගොති. ගතවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පටිච්ඡාදනිය” නති.

54. තෙන බො පන සමයෙන ආයසො පිළිඤ්චවෙජ්ජා රාජගහ පබ්බාරං සොධාපෙති ලෙණ කඤ්ඤාමො. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බසාරො යෙනායසො පිළිඤ්චවෙජ්ජා තෙහුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමො ආයසමන්තා පිළිඤ්චවෙජ්ජා අභිවාදෙත්වා එකමන්තා නිසීදි. එකමන්තා නිසින්නො බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බසාරො ආයසමන්තා පිළිඤ්චවෙජ්ජා එතදවොච: “කි ගන්තෙ පරො කාරාපෙති” ති. “පබ්බාරං මහාරාජ, සොධාපෙමි ලෙණ කඤ්ඤාමො” ති. “දන්තො ගන්තො, අයසසා ආරාමිකො” ති. “න බො මහාරාජ, ගතවතා ආරාමිකො අනුඤ්ඤාතො” ති. “තෙන හි ගන්තො, ගතවතා පටිඤ්චකා මම ආරොවෙය්‍යාමි” ති. “එව මහාරාජ” ති බො ආයසො පිළිඤ්චවෙජ්ජා රඤ්ඤා මාගධසා සෙනියසා බිම්බසාරසා පච්චෙය්‍යාමි.

55. අථ බො ආයසො පිළිඤ්චවෙජ්ජා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බසාරං යමමියා කථාය සද්දසෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තොජෙසි. සමපත-සෙසි. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බසාරො ආයසමා පිළිඤ්චවෙජ්ජා යමමියා කථාය සද්දසෙසිතො සමාදමිතො සමුත්තොජ්ඣො සමපත-සිතො උච්චායාසනා ආයසමන්තා පිළිඤ්චවෙජ්ජා අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා පකකාමි.

56. අථ බො ආයසො පිළිඤ්චවෙජ්ජා ගතවතො සන්නිකෙ දුඛං පාහෙසි: “රාජා ගන්තො, මාගධො සෙනියො බිම්බසාරො ආරාමිකං දඤ්ඤාමො. කථනානු බො ගන්තො¹ පටිපජ්ජිතබ්බ” නති. අථ බො ගතවා එතසමි- නිදන්ත එතසමි පඤ්ඤා යමමි කථං කත්වා භික්ඛු ආමන්තෙසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආරාමික” නති

57. දුතියෙව බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බසාරො යෙනායසො පිළිඤ්චවෙජ්ජා තෙහුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමො ආයසමන්තා පිළිඤ්චවෙජ්ජා අභිවාදෙත්වා එකමන්තා නිසීදි. එකමන්තා නිසින්නො බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බසාරො ආයසමන්තා පිළිඤ්චවෙජ්ජා එතදවොච: “අනුඤ්ඤාතො ගන්තො, ගතවතා ආරාමිකො” ති. “එව මහාරාජ” ති. “තෙන හි ගන්තො, අයසසා ආරාමිකං දමමි” ති.

53. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ දෙස් කීපුනු සිරුර ඇත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, විරෙවනයක් බොන්නට අනුදනිමි” යි. පෙරා ගත් කැඳවතුරෙන් ප්‍රයොජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, බත් නැති කැඳවතුර අනුදනිමි” යි. දුරු ඡිරිස් නො යෙදූ මුංඇට නැම්බූ වතුරෙන් ප්‍රයොජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, මුං ඇට නැම්බූ වතුර අනුදනිමි” යි. මුංඇට නම්බා ඇට නැති සෙ පෙරා ගත් වතුරෙන් ප්‍රයොජන වේ. -පෙ- “මහණෙනි, මුංඇට නම්බා ඇට නැති සේ පෙරා ගත් වතුර අනුදනිමි” යි. මස්පයෙන් ප්‍රයොජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, මස්පය අනුදනිමි” යි.

54. එකල්හි ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ ලෙණක් කරණු කැමැත්තේ රජගහනුවර ගුහාවක් ගුහා කරව යි. ඉක්බිති මගධෙඛර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බාර රජතෙමේ පිළිඤ්චවත් තෙරුන් වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් සකසා වැද පසෙක හුන්වේ ය. පසෙක හුන් මගධෙඛර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බාර රජතෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන්ගෙන් “සාමිනි, සථවිර තෙමේ කුමක් කරවා ද” යි ඇසී ය. “මහරජ, ලෙණක් කරණු කැමැත්තෙහි ගුහාවක් පිරිසිදු කරවමි” යි. “සාමිනි, ඔබවහන්සේට ආරාමිකයකුගෙන් ප්‍රයොජන වේ ද” යි (ඇසී ය). “මහරජ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආරාමිකයෙක් නො අනුදන්නා ලද්දේ ය” යි. “සාමිනි, එසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් පිළිවිස මට දන්වනු මැනවි” යි ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ “මහරජ, එසේ ය” යි මගධෙඛර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බාර රජුට පිළිවදන් දුන්නේ ය.

55. ඉක්බිති ආයුෂමත් වූ පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ මගධෙඛර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බාර රජ දහමිකතාවෙන් කරුණු දැක්වී ය. සමාදන් කරවී ය. තිසුණු කරවී ය. සතුටු කරවී ය. ඉක්බිති මගධෙඛර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බාර රජතෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් විසින් දහමිකතාවෙන් කරුණු දන්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තිසුණු කරවන ලද්දේ සතුටු කරවන ලද්දේ හුතස්තෙන් නැගිට ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය.

56. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් සථවිර තෙමේ “සාමිනි, මගධෙඛර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බාර රජ තෙමේ ආරාමිකයකු දෙනු කැමැත්තේ ය. සාමිනි, එහි දී ගෙවෙ පිළිපැදිය යුතු ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයට දනයකු යැවී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනසෙහි මේ කාරණයෙහි දහමිකතා කොට “මහණෙනි, ආරාමිකයකු අනුදනිමි” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

57. දෙවනුද මගධෙඛර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බාර රජ තෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් සකසා වැද පසෙක හුන්වේ ය. පසෙක හුන් මගධෙඛර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බාර රජ තෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන්ගෙන් “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආරාමිකයෙක් අනුදන්නා ලද්දේ ද” යි ඇසී ය. “මහරජ, එසේ ය” “සාමිනි, එසේ නම්, සාමිනි වහන්සේට ආරාමිකයකු දෙමි” යි.

58. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනිඨො බිමබ්සාරො ආයසමනො පිලිඤ්චවේණ ආරාමිකා පටිස්සුතා වස්සරිතා චරෙන සති පටිලභිතා අඤ්ඤාතරා සබ්බස්සා මනාවග්ගා ආමනෙතසි: “සො වියා නණේ, අය්සස්ස ආරාමිකො පටිස්සුතො, දිනෙනා සො ආරාමිකො” ති. “න ඛො දෙව අය්සස්ස ආරාමිකො දිනෙනා” ති. “කිව චරනානු ඛො ගණේ, ඉතො හි¹ නා ගොති” ති. අථ ඛො සො මනාවග්ගො රතනියො විගණෙතො² රාජානං මාගධො සෙනිඨං බිමබ්සාරං එතදවොච: “පඤ්ච දෙව රතනිසතාති” ති. “තෙන හි නණේ, අය්සස්ස පඤ්ච ආරාමිකසතාති දෙති” ති.³ “එවං දෙව” ති ඛො සො මනාවග්ගො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනිඨස්ස බිමබ්සාරස්ස පටිස්සුතා ආයසමනො පිලිඤ්චවේණ පඤ්ච ආරාමිකසතාති පාදසි. පාටියෙකෙකා ගාමො නිමිසි. ආරාමිකගාමොති⁴ නං ආහංසු. පිලිඤ්-ගාමොති⁵ නං ආහංසු.

59. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා පිලිඤ්චවේණ නසමි ගාමකෙ ඤාප්පතො ගොති. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවේණ පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙතා පතතච්චරා ආදය පිලිඤ්ගාමං පිණ්ඩය පාමිසි.

60. තෙන ඛො පන සමයෙන නසමි ගාමකෙ උස්සවො ගොති. දුරකා අලඞ්ඛිතා⁶ මාලාකිතා කිලෙති. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවේණ පිලිඤ්ගාමකෙ සපදනං පිණ්ඩය චරමානො යෙන අඤ්ඤාතරස්ස ආරාමිකස්ස නිවෙසනං තෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිතා පඤ්ඤාතෙන ආසතෙ නිසිදි.

61. තෙන ඛො පන සමයෙන නසමි ආරාමිකිනියා ඩිතා අඤ්ඤා දුරකෙ අලඞ්ඛිතෙ මාලාකිතෙ පසසිතා රොදති: “මාලං මෙ දෙව. අලංකාරං මෙ දෙව” ති. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවේණ නං ආරාමිකිනී එතදවොච: “කිස්සාසං දුරිතා රොදති” ති. “අයං ගනෙන, දුරිතා අඤ්ඤා දුරකෙ අලඞ්ඛිතෙ මාලාකිතෙ පසසිතා රොදති: ‘මාලං මෙ දෙව. අලංකාරං මෙ දෙව’ ති. ඤාතො අනිකා දුගතාන මාලා, ඤාතො අලඞ්කාරො” ති.

62. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවේණ අඤ්ඤාතරා තිණණ්ඩුපකං ගතෙතා නං ආරාමිකිනී එතදවොච: “ගඤ්ඨං තිණණ්ඩුපකං නස්සා දුරිකාය සිසෙ පටිමුඤ්චා” ති. අථ ඛො සා ආරාමිකිනී නං තිණණ්ඩුපකං ගතෙතා නස්සා දුරිකාය සිසෙ පටිමුඤ්චි. සා අගොසි සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනියා පාසාදිකා. නඤ්ච නාදිසා රඤ්ඤාපි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා. එහුස්සා රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනිඨස්ස බිමබ්සාරස්ස ආරොචෙසු: “අමුකස්ස දෙව, ආරාමිකස්ස සරෙ සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනියා පාසාදිකා. නඤ්ච නාදිසා දෙවස්සාම අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා, ඤාතො නස්ස දුගතස්ස? තිස්ස සය මොරිකාය ආගතා” ති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනිඨො බිමබ්සාරො නං ආරාමිකකුලං බඩ්ඩාපෙසි.

1. “ඉතො රතනි” සි. 2. “ගණෙතො” ම ඡ සා. 3. “දෙවති” සිමු.

4. “ආරාමික ගාමකොතිසි” 5. “පිලිඤ්ගාමකොතිසි” ම ඡ සා.

6. “අලඞ්කතා” ම ඡ සා.

58. ඉක්බිති අගධෙය්වර වූ සෙනා ඇති බිමබ්සාර රජ තෙමේ ආයුෂමත් පිලිඤ්චමත් තෙරුන්ට ආරාමිකයකු ගිවිස යිහි නොකොට කල් ගෙවා සිති ලදා සියලුකටයුතු වල අසිප්ති වූ එක්තරා මහආමානියකු අමතා “සගය, මා විසින් ආයතියන් වහන්සේට යම් ආරාමිකයෙක් (දීමට) ප්‍රතිඥ කරණ ලද්දේ ද, ඒ ආරාමික තෙමේ දෙන ලද්දේ ද” යි ඇසී ය. “දෙවයන් වහන්ස, ආරාමිකයෙක් නො දෙන ලද්දේ ය” යි. “සගය, මෙදවසින් එදවස කෙතෙක් කල් ද” යි (ඇසී ය. ඉක්බිති ඒ මහාමාත්‍ය තෙමේ රු ගණන් කොට අගධෙය්වර වූ සෙනා ඇති බිමබ්සාර රජුට “දෙවයන් වහන්ස, රු පන්සියයකැ” යි කීයේ ය. “සගය, එසේ නම් ආයතියන් වහන්සේට ආරාමිකයන් පන්සියයක් දෙවු” යි. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ඒ මහාමාත්‍ය තෙමේ අගධෙය්වර වූ සෙනා ඇති බිමබ්සාර රජුට ගිවිස ආයුෂමත් පිලිඤ්චමත් තෙරුන්ට ආරාමිකයන් පන්සියයක් දුන්නේ ය. වෙන ම (වෙන් වූ) ගමක් පිහිටියේ ය. ඒ ගම ආරාමිකගම යි ද කීහ. ඒ ගම පිලිඤ්චගම යි ද කීහ.

59. එකල්හි ආයුෂමත් පිලිඤ්චමත් සථවිර තෙමේ ඒ ගමෙහි කුලුපග වේ. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිලිඤ්චමත් සථවිර තෙමේ පෙරවරු කාලයෙහි හැද පොරවා පා සිටුවා ගෙන පිලිඤ්චගමට පිඬු පිණිස පිටිසිසේ ය.

60. එකල්හි ඒ ගමෙහි දන්සවයෙක් වේ. එහි දරුවෝ අබරණින් සැරසුනෝ පැලඳි මල්මාලා ඇත්තෝ ක්‍රීඩා කෙරෙත්. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිලිඤ්චමත් සථවිර තෙමේ පිලිඤ්චගමෙහි ගෙපිළිවෙලින් පිඬු සිහා කැසිරෙන්නේ එක්තරා ආරාමිකයකුගේ ගෙට වැටියේ ය. වැඩ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන්නේ ය.

61. එකල්හි ඒ ආරාමිකබිරින්දුගේ දුටු අබරණින් සැරසුනු පැලඳි මල්මාලා ඇති අන් දරුවන් දක “මට මල්මාලාවක් දෙවු. මට ආහරණ දෙවු” යි හඬයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිලිඤ්චමත් සථවිර තෙමේ “මේ දෑය කුමක් නිසා හඬා ද” යි ඒ ආරාමිකබිරින්දුගෙන් ඇසී ය. “සාමනී, මේ ලදෑය අබරණින් සැරසුනු පැලඳි මල්මාලා ඇති අන් දරුවන් දක “මට මල්මාලාවක් දෙවු. මට ආහරණ දෙවු” යි හඬයි. අප්පත් වූ අපට මල්මාලා කොසින් ද ? ආහරණ කොසින් ද” යි (බිතොමෝ කීවා ය.)

62. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිලිඤ්චමත් සථවිර තෙමේ එක්තරා තණ දරණුවක් ගෙන ඒ ආරාමිකබිරින්දුට “එසේ නම් මේ තණදරණුව ඒ ලදෑයගේ හිසෙහි පැදව” යි කීයේ ය. ඉක්බිති ඒ ආරාමික බිරින්දු ඒ තණදරණුව ගෙන ඒ ලදෑයගේ හිසෙහි පැදවූවා ය. ඒ මාලාව මනාරු ඇති දැකුම් කටයුතු සිත් ගන්නා රන්මාලාවක් විය. රජුගේ ද අනන්‍යපුරයෙහි එබඳු වූ රන්මාලාවක් නැත. මිනිසුන් “දෙවයන් වහන්ස, අසවල් ආරාමිකයාගේ ගෙය පනා රු ඇති දැකුම් කටයුතු සිත් ගන්නා රන්මාලාවක් ඇත. එබඳු වූ රන්මාලයක් දෙවයන් වහන්සෙගේ අනන්‍යපුරයෙහි ද නැත. ඒ දුටුපනාට (එබඳු රන් මාලයක්) කොසින් ද ? නිසාක-යෙන් සොරකමින් ගෙනෙන ලද ය” යි අගධෙය්වර වූ සෙනා ඇති බිමබ්සාර රජුට දන්වූහ. ඉක්බිති අගධෙය්වර වූ සෙනා බිමබ්සාර රජු තෙමේ ඒ ආරාමිකයාගේ බැඳවී ය. (සිර කරවී ය.)

63. දුතියස්ථ ඛො ආයස්මා පිළිඤ්චවෙජ්ඣ පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙඛා පනතව්චරං ආද්ය පිළිඤ්ඣාමං විණ්ඩාය පාවිසි. පිළිඤ්ඣාමකො සපදානං විණ්ඩාය වරමානො යෙන තස්ස ආරාමිකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා පටිවිසංගො පුච්ඡි: “කතං ඉමං ආරාමිකකුලං ගත” නති. “එතිස්සා භනෙන, සුවණ්ණමාලාය කාරණා රක්ඛං ඛක්ඛාපිත” නති.

64. අථ ඛො ආයස්මා පිළිඤ්චවෙජ්ඣ යෙන රක්ඛං මාගධස්ස සෙතිසස්ස බිම්බසාරස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා පඤ්ඤානෙන ආසනෙ නිසිදි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙතිසො බිම්බසාරො යෙනායස්මා පිළිඤ්චවෙජ්ඣ තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා ආයස්මන්තං පිළිඤ්චවෙජ්ඣ අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො රාජානං මාගධං සෙතිසං බිම්බසාරං ආයස්මා පිළිඤ්චවෙජ්ඣ එතදවොච: “කිස්ස මහාරාජ ආරාමිකකුලං ඛක්ඛාපිත” නති. “තස්ස භනෙන, ආරාමිකස්ස ඤරෙ සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනියා පාසාදිකා. තඤ්ච තාදිසා අමොකමපි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා. ඤාතො තස්ස දුගතහස්ස? නිස්ස සයං චොරිකාය ආභතා” ති.

65. අථ ඛො ආයස්මා පිළිඤ්චවෙජ්ඣ රක්ඛං මාගධස්ස සෙතිසස්ස බිම්බසාරස්ස පාසාදං සුවණ්ණනති අභිමුච්චි. සො අහොසි සබ්බසොචණ්ණමයො. “ඉදං පන තෙ මහාරාජ, තාව ඛත්තං සුවණ්ණං කුතො” ති. “අඤ්ඤාතං භනෙන, අයස්ස එසො¹ ඉඬාගුහාවො” ති තං ආරාමිකකුලං මුඤ්ඤාපෙසි. මනුස්සා “අයස්ස න කිර පිළිඤ්චවෙජ්ඣ සරාජ්කාය පරිසාය උත්තරිමනුස්සධම්මා² ඉද්ධිපාවිහාරයං දස්සිත” නති අත්තමනා අභිපෙසනතා ආයස්මතො පිළිඤ්චවෙජ්ඣ පඤ්ඤා හෙසජ්ජාති අභිගරිංසු. සෙය්‍යපීදං: සපපි³ නවතීතං තෙලං මධු⁴ එණ්ණිත” නති.

66. පකතිසාපි ච ආයස්මා පිළිඤ්චවෙජ්ඣ ලාභී ගොති පඤ්ඤානං හෙසජ්ජානං. ලඬං ලඬං පරිසාය විස්සපෙරති. පරිසා වස්ස ගොති ඛානුලිකා⁵. ලඬං ලඬං කොලමෙයි සපෙපි පුරෙඤ්ඤා පටිසාමෙති⁶. පරිස්සාවතාති පි එවිකායොපි පුරෙඤ්ඤා වාතපානෙසු ලගෙතති. තාති ඔලිතවිලිතාති නිට්ඨනති. උඤ්ඤෙරහිපි විහාර ඔකිණ්ණො විනිණ්ණො භොනති. මනුස්සා විහාරවාරිකං ආභිණ්ඩනතා පස්සිඤ්ඤා උජ්ඣායනති, බියනති, විපාවෙනති: “අනෙතා කොට්ඨාගාරිකා ඉමෙ සමණා සත්‍යපුත්තිසා සෙය්‍යථාපි රාජා මාගධො සෙතිසො බිම්බසාරො” ති.

67. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං බියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපමිථා තෙ උජ්ඣායනති, බියනති, විපාවෙනති: “කථං හි තාම භික්ඛු එවරුපාය ඛානුලාය වෙනෙස්සනති” ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු⁷ භගවතො එතමස්ථ ආරොවෙසුං. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවරුපාය ඛානුලාය වෙනෙන්නති”⁸ ති. “සච්චං භගවා”. -පෙ- විගරහිඤ්ඤා ධම්මො කථං කඤ්ඤා ආමනෙතසි. “යාති ඛො පන තාති හිලාතානං භික්ඛුනං පටිසායනියාති හෙසජ්ජාති, සෙය්‍යපීදං: සපපි නවතීතං තෙලං මධු එණ්ණිතං, තාති පටිග්ගහෙඤ්ඤා සත්තානපරමෙ සන්නිධිකාරකා පරිභුඤ්ජිතබ්බාති. තං අතිකක්කාමයකො යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො” ති.

හෙසජ්ජඅනුඤ්ඤාතභාණමාරො පඨමො

1. “අයස්සවෙසො” ම ඡ සං. 2. “උත්තරිමනුස්ස ධම්මො” ම ඡ සං. P.T.S.

3. “සපපි.” ම ඡ සං. P.T.S.

4. “මධු.” ම ඡ සං.

5. “ඛානුලිකා” ම ඡ සං. P.T.S.

6. “පටිසාමෙති” අ.ව. ඡ.ව.

7. “තෙ අනෙකපරිසායෙන විගරහිඤ්ඤා” ම ඡ සං.

8. “වෙනෙස්සනති” සි.වු.

63. දෙවනු ද ආයුෂමත් පිළිඤ්චත් සථවිර තෙමේ පෙරවරු කාලයෙහි හැද පොරවා පාසිවුරු ගෙණ පිළිඤ්ගමට පිඬු පිණිස ගියේ ය. පිළිඤ්ගමෙහි ගෙපිළිවෙළින් පිඬු පිණිස හැසිරෙන්නේ ඒ ආරාමිකයාගේ ගෙට එළඹියේ ය. එළඹ “මේ ආරාමිකයාගේ කොහි ගියේ ද” යි අසල් වැස්සන් අතින් විචාළේ ය. “සාමිනි, ඒ රන්මාලාව තෙතු කොට රජු විසින් බඳවන ලද්දේ ය” යි කිත.

64. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චත් සථවිර තෙමේ මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජුගේ මාලිගාවට ගියේ ය. ගොස් පැණවූ අසුතෙහි හුන්නේ ය. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු තෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චත් තෙරුන් පෙන එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් පිළිඤ්චත් තෙරුන් සතසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. ආයුෂමත් පිළිඤ්චත් සථවිර තෙමේ පසෙක හුන් මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජුගෙන් “මහරජ, කුමක් හෙයින් ආරාමිකයාගේ බඳවන ලද ද” යි ඇසී ය. “සාමිනි, ඒ ආරාමිකයාගේ ගෙයි මනා රු ඇති දැකුම්කළු සිත් ගන්නා රන්මාලයක් නිබේ. එබඳු වූ රන්මාලාවක් අපගේ අන්තරාසනයෙහි ද නැත. ඒ දුර්වතාව රන්මාලයක් කොසින් ද ? නිසැකයෙන් සොරකමින් ගෙණ එන ලද ය”.

65. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චත් සථවිර තෙමේ “මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජුගේ ප්‍රාසාදය රන් වෙවා” යි ඉටුගියේ ය. ඒ ප්‍රාසාදය සියල්ල රන් වී ය. “මහරජ, ඔබට මේ නරම් බොහෝ රන් කොසින් ද ?” “සාමිනි, දැන ගන්නා ලද්දේ ය. ආයුෂමත් වහන්සේගේ මේ සාධාරණ-නාව ය” යි ඒ ආරාමිකයාගේ නිදහස් කොට හැරියේ ය. මිනිස්සු “සාමි වූ පිළිඤ්චත් තෙරුන් විසින් රජුන් සහිත වූ පිරිසෙහි උතුරුමුහුණින් ඉදුපෙළහරක් දක්වන ලද්දේ” යි සතුටු සිත් ඇත්තාහු විශේෂයෙන් පහන් වූවෝ ආයුෂමත් පිළිඤ්චත් තෙරුන්ට පස් බෙහෙත් එළවූහ. එනම් ගිතෙල් වෙඩිරු තලතෙල් මිටැණි සකුරු යන මේ ය.

66. ආයුෂමත් පිළිඤ්චත් සථවිර තෙමේ ප්‍රකාශයෙන් ප පස් බෙහෙත් ලබනසුළු වේ. ලත් ලත් දෙය පිරිසට පරිත්‍යාග කරයි. උන්වහන්සේගේ පිරිස ද ප්‍රත්‍යයයන්ගේ බහුලතම පිණිස පිළිපන්නේ වේ. ලත් ලත් දෙය මහසෑළි ද කළ ද පුරවා තැන් පත් කරයි. පෙරහන් ද පසුමිහි ද පුරවා වාකවුළුවල එල්ලයි. ඒ වැහිරි වැහිරි නිබේ. මියන්නෝ ද ආවාසයෝ හැම අතින් ගැටවී ගත්තාහු වෙත්. මිනිස්සු විහාරමාරිකාවෙහි ඇවිදින්නෝ (ඒ දැක) “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ මේ ශ්‍රවණයෝ ඇතුළත කොටුගල් ඇත්තෝ ය. මගධෙයවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු වැනි ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

67. භික්ෂුහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙස කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ආසූහ. යම් ඒ භික්ෂුහු ආශා රහිත වූවාහු ද, ඒ භික්ෂුහු “කෙසේ නම් භික්ෂුහු මෙබඳු වූ ප්‍රත්‍යයයන්ගේ බහුලභාවය පිණිස (ප්‍රත්‍යයයන් බොහෝ සේ රැස් කිරීමට) සිතූහ ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, භික්ෂුහු මෙබඳු වූ ප්‍රත්‍යයයන්ගේ බහුලභාවය පිණිස සිතත් ල, සැබෑ ද” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”. පෙ- ගරුණ දහමි කතා කොට “ගිලන් භික්ෂුන් විසින් වැළඳිය යුතු වූ (රජ විඳිය යුතු වූ) යම් ඒ බෙහෙත් එනම් ගිතෙල් වෙඩිරු තලතෙල් මිටැණි සකුරු වෙද, ඒ පිළිගෙණ සහිසක් නගා නගා වැළඳිය යුතු ය. ඒ නිසමන කාලය (සතිය) ඉක්මවන්නාහුට ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු ය” යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක.

බෙහෙත් අනුදන් පළමුබණවර නිමි.

1. අථ බො භගවා සාධස්මයං යථාභිරතතා විහරිතා යෙන රාජගහං තෙන වාරිකං පකකාමි.

2. අදදසා බො ආයසමා කකිකාරෙවතො අනතරාමගෙන ගුලකරණං ඔක්කමිතා ගුලෙ පිට්ඨමපි ඡාරිකමපි පකකිපනෙත. දිස්වාන “අකප්පියො ගුලො. සාමසො. න කාසති ගුලො විකාලෙ පරිභුඤ්ජිතු” නති කුකකුච්චා-යනෙතා සපරිසො ගුලං න පරිභුඤ්ජති. යෙපිස්ස සොතඛං මඤ්ඤනති, තෙපි ගුලං න පරිභුඤ්ජනති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “කිමන්ථාය¹ භික්ඛවෙ, ගුලෙ පිට්ඨමපි ඡාරිකමපි පකකිපනති” ති. “බ්බන්තන්ථාය² භගවා” ති. “සවෙ භික්ඛවෙ, බ්බන්තන්ථාය³ ගුලෙ පිට්ඨමපි ඡාරිකමපි පකකිපනති, සො ච ගුලොතෙච සඛං ගච්ඡති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යථාසුඛං ගුලං පරිභුඤ්ජිතු” නති.

3. අදදසා බො ආයසමා කකිකාරෙවතො අනතරාමගෙන වචෙච මුග්ගං ජාතං. පසසිකා “අකප්පියා මුග්ගා. පකකාපි මුග්ගා ජායනති” ති කුකකුච්චායනෙතා සපරිසො මුග්ගං න පරිභුඤ්ජති. යෙපිස්ස සොතඛං මඤ්ඤනති තෙපි මුග්ගං න පරිභුඤ්ජනති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “සවෙ භික්ඛවෙ, පකකාපි මුග්ගා ජායනති, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යථාසුඛං මුග්ගං පරිභුඤ්ජිතු” නති.

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො උදරවාතාබාධො හොති. සො ලොණසොචරිකං අපාසි. තස්ස සො උදරවාතාබාධො පටිප්පස්සමති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස ලොණසොචරිකං අභිලානස්ස උදකසමතිනං. පානපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජිතු” නති.

5. අථ බො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන රාජගහං තදවසරි. තනු සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති චෙඨචතො කලඤ්ඤතිවාසෙ. තෙන බො පන සමයෙන භගවතො උදරවාතාබාධො හොති.

6. අථ බො ආයසමා ආනායෙඤ “පුබ්බෙපි භගවතො උදරවාතාබාධො තෙකටුලාය⁴ යාගුයා එාසු තොති” ති සාමං තිලමපි තණ්ඤුලමපි මුග්ගමපි විඤ්ඤපෙතො අනෙතා වාසෙතො අනෙතා සාමං පවිතො භගවතො උපතාමෙසි “පිච්ච භගවා තෙකටුලයාගු” නති.

7. ජාතනනාපි තථාගතා පුච්ඡනති. ජාතනනාපි න පුච්ඡනති. කාලං විදිතා පුච්ඡනති. කාලං විදිතා න පුච්ඡනති. අත්ඨසංභිතං තථාගතා පුච්ඡනති. තො අත්ඨසංභිතං. අත්ඨසංභිතෙ සෙතුසතො තථාගතානං. දව්ඨි ආකාරෙහි බුද්ධා භගවතෙතා භික්ඛු පටිපුච්ඡනති. “ධම්මං වා දෙසිස්සාම සාවකානං වා සිකඛාපදං පඤ්ඤාපෙස්සාමා” ති.

8. අථ බො භගවා ආයසමන්තං ආනඤ්ඤං ආමනෙතසි “කුතොයං⁵ ආනඤ්ඤං යාගු” ති.

1. “කිමන්ථාය” ම ඡ සං. PTS.

2. “බ්බන්තන්ථාය” ම ඡ සං.

,, “ථ්ථන්තන්ථාය” PTS.

3. “ථ්ථන්තන්ථාය” ම ඡ සං. සීග් - කප්ථ 8

4. “තෙකටුල” ම ඡ සං.

5. “කුතොයං” ම ඡ සං. PTS.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර කැමති නාක් වාසය කොට රජගහනුවර බලා වාරිකාවෙහි වැසී සේක.

2. ආයුෂමත් කඬකාරෙවන සථවිර තෙමේ අතරමග උක්හකුරු කරණ නැතකට ඇතුල් ව උක්හකුරුවල පිටි ද අළු ද බහන්නවුන් දුටුයේ ය. දැක “උක්හකුරු අකැප වේ. ආමිස සහිත වේ. නො කල්හි වළඳන්නට උක්හකුරු කැප නො වේ ය” යි කුකුස් කරන්නෝ පිරිස් සහිත ව උක්හකුරු නො වළඳයි. උන්වහන්සේගේ වචනය අදහන්නෝ ද උක්හකුරු නො වළඳත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කුමක් සඳහා උක්හකුරුවල පිටිත් අළුත් බහන් ද?”. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, බඳිනු (කැටි කරණු) සඳහා ය.” “මහණෙනි, කැටි කිරීම සඳහා උක්හකුරුවල පිටිත් අළුත් බහන් නම්, එ ද උක්හකුරු ම ය යි සංඛ්‍යාවට යෙයි. මහණෙනි, උක්හකුරු කැමැති සේ වළඳන්නට අනුදනිමි” යි.

3. ආයුෂමත් කඬකාරෙවන සථවිර තෙමේ අතර මග දී වර්වස්ති හටගත් මුං (මුංපැළ) දුටුයේ ය. දැක “මුං නො කැප ය. තැම්බු මුං ද පැළ වේ ය” යි කුකුස් කරමින් පිරිස් සහිත ව මුං නො වළඳයි. උන්වහන්සේගේ වචනය අදහන්නෝ ද මුං නො වළඳත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තැම්බු මුං හටගන්නත් මහණෙනි, කැමැති සේ (තැම්බු) මුං වළඳන්නට අනුදනිමි” යි.

4. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට උදරවාතාබාධයක් වේ. හෙ තෙමේ ලොණසොවිරකය* බිඳේ ය. ඔහුගේ ඒ උදරබාධය සංසිදුනේ ය. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිලනනුට ලොණසොවිරකය අනුදනිමි. නො ගිලනනුට දිය හා මුසු කළ ලොණසොවිරකය පානපරි භෝගයෙන් වළඳන්නට අනුදනිමි” යි.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් රජගහනුවරට වැසී සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි රජගහනුවර කළඤ්ඤතිවාපයෙහි වූ චෛටනියෙහි වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උදරවාතාබාධයක් වේ.

6. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනඤ්ඤ සථවිර තෙමේ “පෙරත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උදරවාතාබාධය තිකුළුකැඳෙන් පහසු වූයේ වේ ය” යි තෙමේ තල ද සහල් ද මුං ද විණවා (ඉල්ලා) හේතුළ තබා ඇතුළත තබා විසින් පිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිකුළුකැඳ වළඳන සේක්වා” යි එළවී ය.

7. තථාගතවරයෝ දන්නෝ ද විමාරත්. දන්නෝ ද නො විමාරත්. කල් දැන විමාරත්. කල් දැන නො විමාරත්. තථාගතවරයෝ අනි සහිත වූවක් විමාරත්. අනනියෙන් යුක්ත වූවක් නො විමාරත්. තථාගතවරයන්ට අනනියෙන් යුක්ත වූවෙහි හෙතු නැසීම මාගියෙන් සිද්ධ ය. භාග්‍යවත් බුදුවරයෝ “ධම්ම හෝ දෙසන්නෙමු. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද හෝ පණවන්නෙමු” යි දෙඅසුරකින් හිඤ්ඤත් විමාරත්.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ආනඤ්ඤ, මේ කැඳ කො තැනින් ලැබුනේ ද” යි ආයුෂමත් අනඤ්ඤෙරුන් විමාළ සේක.

* උපග්‍රහය බලනු

9. ඉක්බිති ආශ්‍රමයේ ආනන්ද ස්ථිර තෙමේ ගාග්‍යපකුන් පහන්සේට
 මෙය සැලකෙණේ ය. ගාග්‍යපන් බුදුරජානන් වහන්සේ “ආනන්දය, නුසුදුස්-
 සෙක. අනුලොමී නො වූවෙක. නො ගැලපෙන්නක. නො මහණකමෙක.
 අකැප වූවෙක. නො කටයුත්තෙක. ආනන්දය, කෙසේ නම් නෝ මෙබඳු වූ
 ප්‍රත්‍යයයන්ගේ බහුලභාවය පිණිස සිතුවෙහි දැ” යි ගැරහු සේක. “ආනන්දය,
 යමක් ඇතුළත තුබුයේ ද, එ ද නො කැප ය. යමක් ඇතුළත පිසන
 ලද්දේ ද, එ ද නො කැප ය. යමක් තමන් විසින් පිසන ලද්දේ ද, එ ද නො
 කැප ය. ආනන්දය, මෙය නො පැහැදිනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ
 නො වේ” යි -පෙ- ගරහා දහමි කතා කොට “මහණෙනි, ඇතුළත
 තබන ලද ඇතුළත පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද දෙය නො
 වැළඳිය හු වූ ය. යමක් වළඳන්නේ නම්, දුකුලාආවාද් වේ. මහණෙනි,
 ඇතුළත තබන ලද ඇතුළත පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද දෙය
 වළඳන්නේ නම්, දුකුලාආවාද් තුනක් වේ. මහණෙනි, ඇතුළත තබන
 ලද ඇතුළත පිසන ලද අනුන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්,
 දුකුලාආවාද් දෙකක් වේ. මහණෙනි, ඇතුළත තබන ලද පිටත පිසන
 ලද තමන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාආවාද් දෙකක්
 වේ. මහණෙනි, පිටත තබන ලද ඇතුළත පිසන ලද තමන් විසින් පිසන
 ලද දෙය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාආවාද් දෙකක් වේ. මහණෙනි, ඇතුළත
 තබන ලද පිටත පිසන ලද අනුන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්,
 දුකුලාආවාද් වේ. මහණෙනි, පිටත තබන ලද ඇතුළත පිසන ලද
 අනුන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්, දුකුලාආවාද් වේ.
 මහණෙනි, පිටත තබන ලද පිටත පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද දෙය
 වළඳන්නේ නම්, දුකුලාආවාද් වේ. මහණෙනි, පිටත තබන ලද පිටත
 පිසන ලද අන්‍යයන් විසින් පිසන ලද දෙය වළඳන්නේ නම්, ඇවැත්
 නො වේ ය” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

10. එකලේ නිකුත් “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තමන් විසින් පිළිම ප්‍රතිමා කරණ ලද්දේ ය” යි පිසු දෙය නැවත පිළිමෙහි කුකුළු කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නැවත පිළිම අනුදනිමි” යි.

11. එකලැති රජගනනුවර දුර්ගික වෙ. මිනිසුන් ලුණු ද තෙල් ද සහල් ද කැසුනු දෙය ද ආරාමයට ගෙන එත්. හිසුහු ඒ ද පිටත තබවත්. බලල් මි මුගටි ආදිහු ද කන්. සොරු ද පැහැර ගණිත්. ඉළල් කන්නෝ ද ගෙන යත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඇතුලත තබවන්නට අනුදැනීම” යි. ඇතුලත තබවා පිටත පිසවත්. ඉළල් කන්නෝ පිරිවරා ගණිත්. හිසුහු විශාස රහිත වූවාහු (සැකඇත්තෝ) වළඳත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඇතුලත පිසන්නට අනුදැනීම” යි. දුර්ගිකයෙහි කැපකරුවෝ ඉතා වැඩියන් ගෙන යත්. හිසුන්ට ඉතා සල්ලයක් දෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තමන් විසින් පිසන්නට අනුදැනීම. මහණෙනි, ඇතුලත තබන ලද්ද, ඇතුලත පිසන ලද්ද, තමන් විසින් පිසන ලද්ද අනුදැනීම” යි.

12. එකලැහි බොහෝ හිසසූත් **කිසිදෙනෙකුටෙහි වස් වැස නිම කලේ** හාග්ගවතුන් වහන්සේ දැන්මට **රජගහනුවරට** යන්නේ අතර මග දී රළු වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ තොලෙකු. බොහෝ කැපුතු එළවළු විය. හැපකරුවෙන් තොවිය. ඉක්බිති ඒ හිසසූත් කලානතස්සවාම අැත්තේ රජගහනුවර කලකැකතිවිසරය වූ වෙළවනගෙහි හාග්ගවතුන් වහන්සේ හුන් තැනට එළඹියහ. එළඹි හාග්ගවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හන්ග.

13. ආචිණ්ණං බො පනොන බුද්ධානං ගහවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං. අථ බො ගහවා තෙ භික්ඛු ඵ්ඤාදවොච: “කච්චි භික්ඛවෙ, ඛමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චිත්ථ අස්සකිලමථෙත අද්ධානං ආගතා? කුතො ච කුමෙහ භික්ඛවෙ, ආගල්ථා?” නි. “ඛමනීයං ගහවා, යාපනීයං ගහවා. ඉධි මයං භන්තෙ කාසිසු පස්සං චුන්ථා ජාපගහං ආගල්ථන්තා ගහවන්තං දස්සන්තාය අන්තරාමග්ගෙ න උභිමනා පුබ්බස්ස චා පණීතස්ස චා නොජන්තස්ස යාවදන්ථ. පාරිසුරුං, ඛුත්ඤ්ථ ඵලබාදනීයං අහොසි. කප්පියකාරකො ච න අහොසි. හෙත මයං කිලන්තරුපා අද්ධානං ආගතා” නි.

14. අථ බො ගහවා ඵ්ඤාසම් නිදන්තෙ ඵ්ඤාසම් පඤ්ඤා ඛමම්. කථං කතා භික්ඛු ආමන්තෙසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යත්ථ ඵලබාදනීයං පස්සති, කප්පියකාරකො ච න හොති, සාමං ගහෙත්වා හරිත්වා කප්පියකාරකං¹ පස්සිත්වා භූමියං නික්ඛිමිත්වා පටිග්ගහාපෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උග්ගහිතපටිග්ගහිත” නති².

15. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නථා ච නිලා නවඤ්ඤා මධු උප්පන්නා හොනාති. අථ බො නස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ඵ්ඤාදහොසි: “යනනුනාතං නවෙ ච නිලෙ නථං ච මධුං බුද්ධිපමුඛස්ස භික්ඛුසඛ්ඤාස්ස දදෙය්‍ය” නති. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො යෙන ගහවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා ගහවතා සද්ධිං සම්මොදි³. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං චිතිසාරෙත්වා ඵකමන්තං අට්ඨාසි. ඵකමන්තං ඩිනො බො සො බ්‍රාහ්මණො ගහවන්තං ඵ්ඤාදවොච: “අඛිවාසෙසු මෙ ගමං ගොතමො ස්වාතන්තාය භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනා” නි. අඛිවාසෙසි ගහවා ධුණි භාවෙත. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො ගහවතො අඛිවාසනං විදිත්වා පක්කාමි.

16. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං බාදනීයං නොජනීයං පටිසාදපෙත්වා ගහවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො හො ගොතම, නිට්ඨිතං භන්ත” නති. අථ බො ගහවා පුබ්බණ්ඩසමය නිවාසෙත්වා පත්තමිවරං ආදාය යෙන නස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසන තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා පඤ්ඤාතෙත ආසනෙ නිසිදි සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන.

17. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධිපමුඛ භික්ඛුසඛං පණිතෙන බාදනීයෙන නොජනීයෙන සහස්වා සන්තපෙත්වා සමපවාරෙත්වා ගහවන්තං භුත්තාචි: ඔනිතපත්තපාණි ඵකමන්තං නිසිදි. ඵකමන්තං නිසිතං බො තං බ්‍රාහ්මණං ගහවා ඛමිසා කථාය සන්දපස්සත්වා සමාදාපෙත්වා සමුත්තෙ-රෙත්වා සමපතංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

18. අථ බො නස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අච්චපක්කන්තස්ස ගහවතො ඵ්ඤාදහොසි: “යෙසං බො මයා අත්ථාය බුද්ධිපමුඛො භික්ඛුසඛෙසා නිමනාතිනො නවෙ ච නිලෙ නථං ච මධුං දස්සාමි” නි තෙ මයා පමුච්චා⁴ දුඬුං. යනනුනාතං නවෙ ච නිලෙ නවඤ්ඤා මධුං නොලමෙහි ච සටෙහි ච ආරාමං ආහරා-පෙය්‍ය” නති⁵.

1. “කප්පියකාරකෙ” ම ඡ සං.

2. “උග්ගහිතං පටිග්ගහිතනි” ම ඡ සං.

3. “පටිසම්මොදි” ම ඡ සං.

4. “පමුච්චා” ම ඡ සං.

5. “නන්දපෙය්‍යනි”

13. භාග්‍යවතුන් බුදුරජුන් විසින් ආගන්තුක භික්ෂූන් සමග මේ පිළිසදර කතා කිරීම පුරුදු කරණ ලද්දේ ම ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, කිම ඉවසිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි ද? කිම නිදුකින් අධන් මග ආවාහු ද? මහණෙනි, තෙපි කොතැනින් එවු ද?” යි ඒ භික්ෂූන් විවාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, යැපිය හැකි ය. සාමිහි, අපි මෙහි කසිදන්වමෙහි වුසු වස් ඇත්තමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්මට රජගහ නුවරට එන්නමෝ අතර මග දී රථ වූ හෝ මිහිරි වූ හෝ සැහෙන පමණ බොජුන් නො ලැබීමු. බොහෝ කැසුතු එළවහි ද වී ය. කැපකරුවෙන් ද නො වූයේ ය. එයින් අපි කලාන්තසවහාව ඇත්තමෝ අධන්මග ආවෝ වෙමු” යි.

14. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, යම් තැනෙක කැසුතු එළවහි දකි ද, කැපකරුවෙන් නො වෙ ද, (එය) නමන් ගෙණ ගොස් කැපකරුවෙකු දැක බිම තෙලා පිළිගන්වා ගෙණ වළඳන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, උග්ගතිභට්ටකතිභය (හන) විසින් ගත් එලාදිය වැලඳියටි වුව නැවත පිළිගන්වා ගැනීමට අනුදනිමි” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

15. එකල්හි එක්තරා බජුණකුහට අළුත් තල ද අළුත් මිළඳිණි ද ලැබුනේ වේ. ඉක්බිති ඒ බජුණාහට “මම අළුත් තලත් අළුත් මිළඳිණිත් බුද්ධප්‍රමුඛසංඝයාට දෙන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි මේ සිත් වී ය. එකල්හි ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙන එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය යුතු වූ සිත් ගන්නා කතා කොට නිමවා පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේහට “ගවත් ගෞතම තෙමේ භික්ෂුසංඝයා සමග තෙට පිණිස මාගේ බහ ඉවසාවා” යි (කී ය). භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුෂණිමාවයෙන් ඉවසා වළඳ සේක. එකල්හි ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන නික්ම ගියේ ය.

16. ඉක්බිති ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ ඒ රැය ඉක්ම යැපෙන් (පසු) ප්‍රණීත වූ කැසුතු දෑ බිදිය යුතු දෑ පිළියෙල කරවා “තවත් ගෞතමය, දැන් කාල ය යි. බත් නිමයේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් දන්වා ලී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැඩ කාලයෙහි හැඳ පොරොවා පා සිවුරු ගෙණ ඒ බ්‍රාහ්මණයාගේ ගෙට වැඩි සේක. වැඩ භික්ෂුසංඝයා සමග පැණවූ අසුතෙහි වැඩ හුන් සේක.

17. එමට ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ බුද්ධප්‍රමුඛසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැසුතු දෙසින් බිදිය යුතු දෙසින් සියයින් සතළුවා හොඳින් වළඳවා වළඳ අවසන් කළ, පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි පසෙක හුන්ගත් ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් ඒ බ්‍රාහ්මණයාට දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා නියුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්තෙන් නැගිට වැඩි සේක.

18. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩි නොබෝ පේලාවක දී ඒ බජුණාහට “අළුත්තල ද අළුත්මි ද දෙන්නෙමි සි මා විසින් යමක් පිණිස බුද්ධප්‍රමුඛසංඝයා තෙමේ පවරණ ලද්දේ ද, මා විසින් ඒ දෑ දීමට සිහිපත් නො කරණ ලදි. මම අළුත්තලත් අළුත්මිළඳිණිත් මහසැළිවලින් ද කළවලින් ද ආරාමයට ගෙන්වා ගෙණ යන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි මේ සිත් වී ය.

19. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො තවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධ්‍යං කොලමෙති ච සිටෙති ච ආරුමං ආනරුපෙතා යෙන නගවා තෙනුපසඤ්ඤා. උපසඤ්ඤාමිතා ඵකමනනා අට්ඨාසි. ඵකමනනං සිතො බො සො බ්‍රාහ්මණො නගවනනං ඵතදවොච: “යෙසං බො මයා නො නොනමි, අත්ථාය බුද්ධපමුඛො භික්ඛුසංඝො නිමනනිතො, ‘නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධ්‍යං දංඝාමී’ ති, තෙ මයා පමුඛට්ඨා දානුං. පඨිගණ්ණාතු මෙ තව ගොතමො නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධ්‍යං” නති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛුනං දෙති” ති.

20. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු දුබ්භිකෙබ්‍ර අප්පමත්තකෙපි පචාරෙන්නති. පටිසංඛාපි පටිකම්පනති. සබ්බො ච සබ්බො පචාරිතො හොති. භික්ඛු කුක්කුච්චායනනා න පඨිගණ්ණනති. “පඨිගණ්ණාථ¹ භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථ. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙනා නිතටං භුත්තාපිනා පචාරිතෙන අතතිරිත්තං. පරිභුඤ්ජතු” නති.

21. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමතො උපනඤ්ඤා සක්කපුත්තං උපට්ඨාකතුලං සම්ඝං අත්ථාය බාදනීයං පාතෙසි: “ඉදං බාදනීයං² අයං උපනඤ්ඤා දංඝොති. සම්ඝං දාතබ්බං” නති.

22. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා උපනඤ්ඤා සක්කපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පටිට්ඨා හොති.

23. අථ බො තෙ මනුස්සා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛු පුච්ඡිංසු: “කතං නනෙත, අයොං උපනඤ්ඤා” ති. ඵසාමුසො ආයසමා උපනඤ්ඤා සක්කපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පටිට්ඨා” ති. “ඉදං නනෙත බාදනීයං අයං උපනඤ්ඤා දංඝොති. සම්ඝං දාතබ්බං” නති. ගතමතො ඵතමත්ථා ආරොවෙසුං. “තෙන හි භික්ඛවෙ, පටිගහෙත්වා නිකම්පථ යාච උපනඤ්ඤා ආගච්ඡති” ති.

24. අථ බො ආයසමා උපනඤ්ඤා සක්කපුත්තො පුරෙහත්තං කුලාති පසිරුපාසිත්වා දිවා ආගච්ඡති.

25. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු දුබ්භිකෙබ්‍ර අප්පමත්තකෙපි පචාරෙන්නති. පටිසංඛාපි පටිකම්පනති. සබ්බො ච සබ්බො පචාරිතො හොති. භික්ඛු කුක්කුච්චායනනා න පඨිගණ්ණනති. “පඨිගණ්ණාථ භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථ. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුරෙහත්තං පටිගහති. භුත්තාපිනා පචාරිතෙන අතතිරිත්තං. පරිභුඤ්ජතු” නති.

26. අථ බො නගවා රාජගහෙ යථාභිරත්තං විහරිත්වා යෙන සාවඤ්ඤි තෙන වාරිකං පක්කාමි. අනුපුරෙබ්බන වාරිකං වරමානො යෙන සාවඤ්ඤි තදවසරි. තත්‍ර සුදං නගවා සාවඤ්ඤි විහරති ඡෙතමනෙ අනාථපිණ්ඩිකං ආරාමෙ.

27. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමතො සාපිපුත්තං කායබාහං බාධො හොති.

1. “පටිගණ්ණාථ” ම ඡ සං.

2. “ඉදං බාදනීයං” ඉති මරමිකකරපොත්තකෙ න දිස්සතෙ.

19. එවිට ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ අභන්තලත් අභන්තීපැණින් මහ සැළිවලින් ද කලවලින් ද ආරාමයට ගෙන්වා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ “නවත් ගෞතමයන් වහන්ස, “අභන්තලත් අභන්තීපැණින් දෙන්නෙමි” යි ආ විසින් යමක් පිණිස බුද්ධපුත්‍රබ්‍රහ්මසමාස තෙමේ පවරණ ලද්දේ ද, ඒ දෑ දීමට මා විසින් සිහි නො කරණ ලදී. නවත් ගෞතම තෙමේ මාගේ අභන්තලත් අභන්තීපැණින් පිළිගනිමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. “බ්‍රාහ්මණය, එසේ නම් හිඤ්ඤාට දෙව”.

20. එකල්හි හිඤ්ඤා දුර්භික්‍ෂයෙහි සුඵදෙයක් දුන් කල්හි ද පවරත්. සලකා ද ප්‍රතික්‍ෂෙප කෙරෙත්. සියලු සමස තෙමේ නොජන (වළඳ) පවරණය කෙළේ වෙයි. හිඤ්ඤා කුකුස කරන්නෝ නො පිළිගනිත්. “මහණෙනි, පිළිගනිවු. වළඳවු. මහණෙනි, වැලඳ නැතින් ගෙන එන ලද අභිරික්ක නො වූ ආහාරය (පඨම පවරණ) සිකුම්පලයෙහි කී ලෙසින් අසිරිත් නො කළ (ආහාරය) වළඳ අවසන් කළ පැවරු මහණහු විසින් වළඳන්නට අනුදනිමි” යි.

21. එකල්හි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ තෙරුන්ගේ උපස්ථා-
යකාකුලයන් සමසයා පිණිස “මේ කැ යුතු දෑ සාමී වූ උපනඤ්ඤ තෙරුන්ට පෙන්වා සමසයාට දිය යුතු ය” යි කැමත් යැවී ය.

22. එකල්හි ශාක්‍යපුත්‍ර ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ සඨවිර තෙමේ පිඩු පිණිස ගමට පිවිසියේ වේ.

23. ඉක්බිති ඒ මුනිස්සු ආරාමයට ගොස් “සාමිනි, සාමී වූ උපනඤ්ඤ සඨවිර තෙමේ කොහි දෑ” යි හිඤ්ඤා විචාලන. “ඇවැත්නි, මේ ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ සඨවිර තෙමේ පිඩු පිණිස ගමට පිවිසියේ” යි. “සාමිනි, මේ කැම සාමී වූ උපනඤ්ඤ තෙරුන්ට පෙන්වා සමසයාට දිය යුතු ය” යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, එසේ නම් පිළිගෙන උපනඤ්ඤයන් එන තුරු බහා තබවු”.

24. ඉක්බිති ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ සඨවිර තෙමේ පෙරවරු කාලයෙහි කුලයන් ඇසුරු කරමින් සිට ඉතා දහවල් එයි.

25. එකල්හි හිඤ්ඤා දුර්භික්‍ෂයෙහි සුඵදෙයක් දුන් කල්හි ද පවරත්. සලකා ද ප්‍රතික්‍ෂෙප කෙරෙත්. “සියලු සමස තෙමේ පැවරුයේ වේ ය” යි හිඤ්ඤා කුකුස කරන්නෝ නො පිළිගනිත්. “මහණෙනි, පිළිගනිවු. වළඳවු. මහණෙනි, පෙරවරුයෙහි පිළිගන්නා ලද අභිරික්ක නො වූ ආහාරය වළඳ අවසන් කළ පැවරු (=හොජන ප්‍රතික්‍ෂෙප කළ) මහණහු විසින් වළඳන්නට අනුදනිමි” යි.

26. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපගන්වන කාලයෙහි නාක් වාසය කොට සැවැත්තුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩ සෙක. පිළිවෙලින් වාරිකා කරණ සේක් සැවැත්තුවරට වැඩියන. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත්තුවර ඡෙතවනසෙහි වූ අනෝපිඩුසිටුවුනේ ආරාමයෙහි වසන සේක.

27. එකල්හි ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේට කාසදන ආබාධයෙක් (කයදූවිල්ලක්) වේ.

28. අථ බො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො සෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙත්ථපසඝිකම්. උපසඝිකම්භා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච: “පුබ්බෙ තෙ ආටුසො සාරිපුත්ත, කායඛාතාබ්බො කෙන එඤ්ඤානී” ති. “භිසෙහි ච මෙ ආටුසො මුලාලිකාහි වා” ති.

29. අථ බො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙවං ජේතවතෙ අන්තර්ගිතො මඤ්ඤිනියා පොකකරණියා තීරෙ පාතුරුතොසි.

30. අදදසා බො අඤ්ඤාතරො නාගො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං එතදවොච: “එතු බො භන්තො අයෙය්‍යා මහාමොග්ගලානො. ස්වාගතං භන්තො අයස්ස මහාමොග්ගලානස්ස. කෙන භන්තො, අයස්ස අන්තො? කිං දමම්” ති. “භිසෙහි ච මෙ ආටුසො අන්තො මුලාලිකාහි වා” ති.

31. අථ බො සො නාගො අඤ්ඤාතරං නාගං ආණාපෙසි: “තෙන භි භණ්ණෙ අයස්ස භිසෙ ච මුලාලිකායො ච යාවදන්තං දෙහී” ති. අථ බො සො නාගො මඤ්ඤිනියා පොකකරණියා ඔගාතෙභා සොණ්ඩාය භිසඤ්ච භිසමුලාලිකඤ්ච¹ අබ්බාහෙතී² සුවිකකාලිතං විකකාලෙතී භණ්ණිකං බක්ඛිතා සෙනායස්මා මහාමොග්ගලානො තෙත්ථපසඝිකම්.

32. අථ බො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙවං මඤ්ඤිනියා පොකකරණියා තීරෙ අන්තර්ගිතො ජේතවතෙ පාතුරුතොසි.

33. සොපි බො නාගො මඤ්ඤිනියා පොකකරණියා තීරෙ අන්තර්ගිතො ජේතවතෙ පාතුරුතොසි. අථ බො සො නාගො ආයස්මතො මහාමොග්ගලානස්ස භිසෙ ච මුලාලිකායො ච පටිග්ගතාපෙතො ජේතවතෙ අන්තර්ගිතො මඤ්ඤිනියා පොකකරණියා තීරෙ පාතුරුතොසි.

34. අථ බො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භිසෙ ච මුලාලිකායො ච උපනාමෙසි. අථ බො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භිසෙ ච මුලාලිකායො ච පරිභුත්තස්ස³ කායඛාතාබ්බො පටිපස්සමිති. බුද්ධිසා ච මුලාලිකායො ච අවසිට්ඨා තොනති.

35. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු දුබ්බිකෙහි අප්පමත්තකෙපි පවාරෙනති. පටිසම්බොධි පටිකම්පනති. සබ්බො ච සබ්බෙසා පචාරිතො හොති. භික්ඛු කුකකුච්චායනතා න පත්ගණනති. “පත්ගණනාථ භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථ. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පනට්ඨ පොකකරට්ඨං භුත්තාවිතා පචාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ජතු” නති.

1. “භිස මුලාලි.” සී මු.

2. “අග්ගහෙතී” ම නු ට. තො ව. “අබ්බාහිතා” ම ඡ සා. 3. “භුත්තස්ස” ම ඡ සා.

28. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථවිරයන් වහන්සේ ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ වෙතට එළඹියහ. එළඹ “ඇවැත්නි, ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්ස, පෙර ඔබගේ කයදුටිල්ල කුමකින් පහසු වී ද?” යි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේගෙන් දැසූහ. “ඇවැත්නි, මාගේ රෝගය නෙළුම්පලයෙන් ද නෙළුම්පලයෙන් ද පහසු විය”.

29. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථවිරයන් වහන්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිවූ අත දිගු කරන්නේ යම් සේ ද, දිගු කළ අත හකුළන්නේ යම් සේ ද, එපරිද්දෙන් ජෙනවනයෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් මහකිනී පොකුණු ඉටුරෙහි පහළ වූ සේක.

30. එක්තරා ඇතෙක් එන්නාවූ ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථවිරයන් වහන්සේ දුර දී ම දුටුයේ ය. දැක ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථවිරයන් වහන්සේට “සාමිනි, සාමි වූ මහාමොද්ගලයායන සථවිරයන් වහන්සේ වසින සේක්වා. සාමිනි, සාමි වූ මහාමොද්ගලයායන සථවිරයන් වහන්සේගේ යහපත් පැමිණීමෙකි. සාමිනි, සාමිත් වහන්සේට කුමකින් ප්‍රයෝජන වේ ද, (මම) කුමක් පදනි ද” යි කීයේ ය. “ඇවැත්නි, මට නෙළුම්පලයෙන් ද, නෙළුම්පලයෙන් ද ප්‍රයෝජන වේ”.

31. එවිට ඒ ඇත්තෙමේ එක්තරා ඇතකුට “කොළ, එසේ නම් සාමිත් වහන්සේට නෙළුම්පල ද නෙළුම්පල ද සැතෙත පමණ දෙව” යි අණ කෙළේ ය. ඉක්බිති ඒ ඇත්තෙමේ මහකිනීපොකුණට බැස හොඬින් නෙළුම්පල ද නෙළුම්පල ද උපුටා ගෙන මනා කොට සෝදා මිටියක් බැඳ ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථවිරයන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය.

32. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථවිරයන් වහන්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිවූ අත දිගු කරන්නේ යම් සේ ද, දිගු කළ අත හකුළන්නේ යම් සේ ද, එපරිද්දෙන් වහා මහකිනී පොකුණු ඉටුරෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් ජෙනවනයෙහි පහළ වූ සේක.

33. ඒ ඇත්තෙමේ ද මහකිනීපොකුණු ඉටුරෙහි අතුරුදහන් ව ජෙනවනයෙහි පහළ වූයේ ය. ඉක්බිති ඒ ඇත්තෙමේ ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථවිරයන් වහන්සේට නෙළුම්පල ද නෙළුම්පල ද පිළිගන්වා ජෙනවනයෙහි අතුරුදහන් ව මහකිනීපොකුණු ඉටුරෙහි පහළ වූයේ ය.

34. ඉන් පසු ආයුෂමත් මහාමොද්ගලයායන සථවිරයන් වහන්සේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේට නෙළුම්පල ද නෙළුම්පල ද එළවූහ. නෙළුම්පල ද නෙළුම්පල ද වැලඳු ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේගේ කයේ දුටිල්ල සංසිදුනේ ය. බොහෝ නෙළුම්පල ද නෙළුම්පල ද ඉතිරි විය.

35. එකල්හි හිසුනු දුර්භික්ෂයෙහි සංප්‍රාමාත්‍රයක් දුන් කල්හි ද පවරත්. දැන ද ප්‍රතික්ෂේප කෙරෙත්. සියලු සම්භි තෙමේ ද පැවරුයේ වේ. හිසුනු කුකුස් කරමින් නො පිළිගනිත්. “මහණනි, පිළිගනිවු. වළඳු. මහණනි, වළඳු අවසන් කර මහණනු විසින් වනයෙහි ගවගත වියුම්භයෙහි ගවගත අතීරිකා නො වූ ද වළඳන්නට අනුදනිමි”.

36. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවන්තියං ඛුං ඵලබ්භතියං උප්පන්නං¹ හොති. කප්පියකාරකො ව න හොති. භික්ඛු කුකකුච්චායන්නා ඵලං න පරිභුඤ්ජන්ති. භගවතො ඵතමස්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අබ්ඡං නිබ්බට්ඨිත්ථං² අකතකප්පං ඵලං පරිභුඤ්ජතු” නති.

37. අථ ඛො භගවා සාවන්තියං යථාභිජන්තං විහරිතො යෙන ජාජගතං තෙන මාරිකා පක්කාමි. අනුපුට්ඨෙන මාරිකා මරමානො යෙන රාජගතං තදවසරි. තත්ත සුදා භගවා රාජගතෙ මිහරති වෙඨවතො කලඤ්ඤතිවාසෙ.

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො භගඤ්ඤාබාධො නොති. ආකාසගොතොනො වෙසෙයා සත්ථකමමං කරොති. අථ ඛො භගවා සෙත්තාසනමාරිකා ආභිජ්ඣන්තො යෙන තස්ස භික්ඛුනො විහාරො තනුපසඝකමි. අද්දසා ඛො ආකාසගොතොනො වෙසෙයා භගවන්තං දුරතොව ආගමිත්තො. දිස්වාන භගවන්තා ඵතදවොච: “ආගමිත්තු භවං ගොතමො, ඉමස්ස භික්ඛුනො වච්චමග්ගා පස්සතු සෙය්‍යථාපි ගොඤ්ඤති” නති.

39. අථ ඛො භගවා “පමං³ බවායං මොඝපුරිසො උප්පණ්ණති” නි හතොව පටිනිවත්තිතා ඵතසමිං නිදනෙ ඵතසමිං පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙක්ඛා භික්ඛු පටිපුච්ඡි: “අඤ්ඤ භික්ඛවෙ, අමුකසමිං විහාරෙ භික්ඛු ගිලානො?” නි. “අඤ්ඤ භගවා” නි. “කිං තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො?” නි. “තස්ස හන්තො ආයස්මනො භගඤ්ඤාබාධො. ආකාසගොතොනො වෙසෙයා සත්ථකමමං කරොති” නි. විගර්හි බුද්ධො භගවා: “අනුමුච්ඡියි භික්ඛවෙ, තස්ස මොඝපුරිසස්ස අනුපුලාභිකං අප්පතිරුපං අස්සාමිණ්ණං අභාමියං අකාරුභියං. කථං හි නාම සොභිතබ්බවෙ, මොඝපුරිසො සම්බාධෙ සත්ථකමමං කාරාපෙක්ඝති. සම්බාධෙ භික්ඛවෙ, සුබ්බමාජමි. දුරොපයො වණො. දුප්පරිහාරං සත්ථං. තෙනා භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදයං - පෙ- විගර්හිතා ධම්මං කථං කථා භික්ඛු ආමන්තෙහි: “න භික්ඛවෙ, සම්බාධෙ සත්ථකමමං කාරාපෙක්ඝති. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති ඵුල්ලච්චයස්සා” නි.

40. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා සත්ථකමමං පටික්ඛිත්ත” නති වඤ්ඤමමං කාරාපෙක්ඝති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිත්තො උප්පකායනති, භික්ඛති, පිපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු වඤ්ඤමමං කාරාපෙක්ඝන්ති” නි. අථ ඛො පන භික්ඛු භගවතො ඵතමස්ථං ආරොවෙසුං.

41. “සඨ්ථං කීර් භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු වඤ්ඤමමං කාරා- පෙක්ඝති” නි. “සඨ්ථං භගවා” - පෙ- විගර්හිතා ධම්මං කථං කථා භික්ඛු ආමන්තෙහි: “න භික්ඛවෙ, සම්බාධස්ස සාමන්තා දුප්පලා සත්ථකමමං වා වඤ්ඤමමං වා කාරාපෙක්ඝති. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති ඵුල්ලච්චයස්සා” නි.

1. “උප්පන්නං” සි මු.

2. “නිබ්බට්ඨිත්ථං” ම ඡ සං.

3. “සො මං” ම ඡ සං.

4. “අඤ්ඤ කීර්” ම ඡ සං. P T S.

36. එකල්හි සැවැත්නුවර කැයුතු බොහෝ ඵලවහී උපන්නේ වේ. කැපකරුවෙක් ද නො වේ. භික්ෂුහු කුකුස් කරමින් ඵල නො වළඳත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මුහු කළ අැට නැත්තා වූ ද (පැළ වෙත) අැට ඉවත් කළා වූ ද කැප නො කළා වූ ඵලවහී වළඳන්නට අනුදනිමි” යි.

37. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර කැමැති තාක් කල් වාසය කොට රජගහනුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් රජගහනුවරට වැඩිසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි රජගහනුවර කළඤ්ඤානිවාසයෙහි වූ චෛත්‍යගාරාමයෙහි වාසය කරණ සේක.

38. එකල්හි එක්තරා මහණකුට භගඤ්ඤානිවාසයෙක් වේ. ආකාස-ගොහන වෙද තෙමේ සැත්කම් (ගලකම්යක්) කරයි. එකල්හි භාග්‍ය වතුන් වහන්සේ සෙනාසනවාරිකාවෙහි වඩිනා සේක් ඒ මහණකුගේ විහාරයට වැඩි පස්ක. ආකාසගොහන වෙද වෙමේ වඩින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැර දි ම දුටුයේ ය. දැක “නවත් ගෞතම තෙමේ (මෙහි) ඒවා. මේ මහණකුගේ කළගොසි හට වැනි වූ වසමග බලාවා” යි කීයේ ය.

39. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මේ හිස් පුරුෂ තෙමේ මට පිහුළු බව බෙණේ ය” යි එයින් ම පෙරලා අවුත් මේ නිදනගෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂුසම්මසා රැස් කරවා “මහණෙනි, අසුචල් වෙතෙර ගිලන් මහණෙක් ඇත්තේ ද” යි භික්ෂූන් විමාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඇත්තේ ය.” “මහණෙනි, ඒ මහණකුගේ රෝගය කුමක් ද ?” “සවාමිනි, ඒ ආයුෂමතුන් හට ගහඤ්ඤානිවාසයෙකි. ආකාසගොහන වෙද තෙමේ ගලකම් කෙරෙයි.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරඹු සේක. “මහණෙනි, ඒ හිස පුරුෂයාගේ ක්‍රියාව නො ගැලපෙන්නක. අනුලෝම නො වූවෙක. නුසුදුස්සෙක. මහණකමට නො හොබෙන්නේ ය. අකැප වූවෙක. නො කටයුත්තෙක. මහණකමට නො හොබෙන්නේ ය. අකැප වූවෙක. නො කටයුත්තෙක. මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂ තෙමේ කෙසේ නම් සම්බාධ ස්ථානයෙහි (වස මග පස මග අතර) ගලකම් කරවී ද ? මහණෙනි, ලිඛිතප්‍රදේශයෙහි සිටිය සිසුමි ය. වණය සුව කරණු අපහසු ය. ආයුබය ක්‍රියා කරවීම දුෂ්කර ය. මහණෙනි, මෙය නො පැහැදිනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ ය” යි -පෙ- ගරභා දෑහැමි කතා කොට “මහණෙනි, ලිඛිතප්‍රදේශයෙහි ගලකම් නො කරවිය යුතු ය. යමෙක් කරවන්නේ නම්, ථූලසිඤ්ඤාවන් වේ ය” යි වදාළ සේක.

40. එකල්හි සචගමනණේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ගලකම්ය ප්‍රතික්ෂේප කරණ ලද්ද” යි වැඩිකම්ය කරවත්. අප්‍රෙමිත් වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂුහු “සචගමනණේ කෙසේ නම් වැඩිකම් කරවත් ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. එකල්හි භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

41. “මහණෙනි, සචගමනණේ වැඩිකම් කරවත් ල යනු සැබෑ ද ?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.” -පෙ- ගරභා දෑහැමි කතා කොට “මහණෙනි, ලිඛිතප්‍රදේශය නාත්පස දුතුලකින් ඇතුළත ගලකම්ය ද සම්බාධයෙහි වැඩිකම්ය (වැඩිවිඛිනිය) ද නො කරවිය යුතු ය. යමෙක් කරවා නම්, ථූලසිඤ්ඤාවන් වේ ය” යි වදාළ සේක.

42. අථ බො භගවා ජායගතෙ යථාභිරතතං විහරිතා යෙන බාරාණසී තෙන වාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බන වාරිකං වරමානො යෙන බාරාණසී නදවසරි. තත්‍ර සුදං ගගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිහදායෙ.

43. තෙන බො පන සමයෙන බාරාණසියං සුප්පියො ව උපාසකො සුප්පියා ව උපාසිකා උපො පසන්නා¹ හොනති දායකා කාරකා සමස්සපට්ඨාකා. අථ බො සුප්පියා උපාසිකා ආරාමං ගන්ත්වා විහාරෙන විහාරං පරිවෙණෙන පරිවෙණං උපසංකමිතා භික්ඛු චුච්ඡති: “කො ගතො ගිලානො, කස්ස කිං ආකරියතු” ති.

44. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙන භික්ඛුනා විරෙවනං මිතං තොති. අථ බො සො භික්ඛු සුප්පියං උපාසිකං ඒනදවොච: “මයා බො ගගති, විරෙවනං මිතං. අතො මෙ පටිච්ඡාදනීයෙනා” ති. “සුට්ඨ අය්‍ය, ආහරිසිස්සති” ති. ඝරං ගන්ත්වා අනෙතවාසී ආණාපෙසී: “ගච්ඡ ගණෙ, පවත්තමං සං ජානාති” ති. “ඒව අය්‍ය” ති බො සො පුරිසො සුප්පියාය උපාසිකාය පටිසංසුචා කෙවලකපං බාරාණසීං ආභිණ්ඩනෙනා න අදදස පවත්තමං සං. අථ බො සො පුරිසො යෙන සුප්පියා උපාසිකා තෙහුපසංකමි. උපසංකමිතා සුප්පිය උපාසිකං ඒනදවොච: “නත්ථෙය පවත්තමං සං, මාසානො අය්‍ය” ති.

45. අථ බො සුප්පියාය උපාසිකාය ඒනදහොසි: “කස්ස බො ගිලානස්ස භික්ඛුනො පටිච්ඡාදනීයං අලභන්නස්ස ආවායොවා අභිවසීස්සති. කාලං කිරියා වා ගමිස්සති. න බො මෙ වා පනිථප, යාතං පටිසංසුචා න ගරාපෙය්‍ය” තති. පොත්තික ගතොවා උරුම ස උක්කනතිවා දායො අදාසී: “නඤ්ඤ ජෙ ඉම ම සං සපාදෙවා, අමුක්කමි මොරෙ භික්ඛු ගිලානො, කස්ස දායෙහි². පයා ව ම පුජෙති, ගිලානාති පටිවෙදෙති” ති උත්තරාසමොන උරුම පවෙදෙවා³ ඉවරහ පටිසිච්චා මඤ්ඤකෙ නිපජ්ජි.

46. අථ බො සුප්පියො උපාසකො ඝරං ගන්ත්වා දාසී පුච්ඡී: “කතං සුප්පියා” ති. “ඒසය්‍ය⁴ ඔවරකෙ නිපන්නා” ති. අථ බො සුප්පියො උපාසකො යෙන සුප්පියා උපාසිකා තෙහුපසංකමි. උපසංකමිතා සුප්පිය උපාසිකා ඒනදවොච: “කස්ස නිපන්නාසී” ති. ගිලානමිති⁵. “කිතො ආවායො” ති. අථ බො සුප්පියා උපාසිකා සුප්පියස්ස උපාසකස්ස ඒනමිථ ආරොවෙසී.

47. අථ බො සුප්පියො උපාසකො “අජ්ජිය වන හො! අඤ්ඤ වන හො! යාවසඤාය සුප්පියා පසන්නා, යත්‍ර භී නාම අත්තනොපි මංසාති පරිච්චතනාති, කිම්පනිමාය⁶ අඤ්ඤා කිඤ්චි අදෙය්‍යං ගමිස්සති” ති ගට්ඨො උදග්ගො යෙන ගගවා තෙහුපසංකමි. උපසංකමිතා ගගවන්ත අභි- වාදෙවා ඒකමන්තා නිසීදි.

1. “උපතො පසන්නා” ම ඡ සං. P T S. අ 8. තො 8.

2. “දජ්ජාසී” ම ඡ සං. 3. “වෙදොකා” ම ඡ සං. 4. “ඒසාය්‍ය” ම ඡ සං.

5. “ගිලානාමිති” ම ඡ සං. 6. “කිම්පිමාය” ම ඡ සං. තො 8.

42. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් කල් වාසය කොට බරණැස්නුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් බරණැස් නුවරට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි බරණැස්නුවර මාගදය නම් වූ දුෂිපතනාරාමයෙහි වසන සේක.

43. එකල්හි බරණැස් නුවර සුප්‍රසිද්ධාලපාසක නෙමේ ද සුප්‍රසිද්ධාලපාසිකා නොමේ ද යන දෙදෙන පැහැදුනෝ වෙත්. දයකයෝ වෙත්. කාරකයෝ වෙත්. සසෙසාපසායකයෝ වෙත්. එකල්හි සුප්‍රසිද්ධාලපාසිකා නොමේ ආරාමයට ගොස් වෙහෙරෙන් පෙහෙරට පිරිවෙණෙන් පිරිවෙණට එළඹ “සාමිනි, කපරෙක් ගිලන් වෙ ද ?” කවරකුට කුමක් ගෙනෙහු යුතු ද” යි හිසැන් අතින් විමාරයි.

44. එකල්හි එක්තරා මහණකු විසින් විරෙවන බෙහෙතක් බොන ලද්දේ වේ. ඉක්බිති ඒ මහණ නෙමේ “බුහුනනිය, මා විසින් විරෙවන බෙහෙතක් බොන ලදි. මට මස් රසයෙන් ප්‍රයෝජන වේ” යි සුප්‍රසිද්ධාලපාසිකාවට කී ය. “ආයුධ්‍යන් වන්තස, නොද සි. ගෙනෙහු ලැබෙන්නේ ය” යි ගෙට ගොස් අතැවැසියකුට “සගය, යව. කඩපිලෙහි විකිණීමට නැඟු මස් දනුව” යි අණ කළා ය. “ආයුධ්‍යවෙති, එසේ ය” යි ඒ පුරුෂයෙමේ සුප්‍රසිද්ධාලපාසිකාවට පිළිවදන් දී ගොස් මුළු බරණැස් ඇවිදින්නේ කඩපිලෙහි විකිණීමට නැඟු මසක් නො දුටුයේ ය. ඉක්බිති ඒ පුරුෂයෙමේ සුප්‍රසිද්ධාලපාසිකාව වෙතට ගියේ ය. ගොස් “ආයුධ්‍යවෙති, කඩපිලෙහි විකිණීමට නැඟු මසක් නැත්තේ ය. අද මාසාන ය” (සතුන් මැරීම තහනම් ය) යි සුප්‍රසිද්ධාලපාසිකාවට දැන්වී ය.

45. එවිට සුප්‍රසිද්ධාලපාසිකාවට “මස් රසය නො ලබන ඒ ගිලන් මහණහුගේ රෝගය හෝ වැඩෙන්නේ ය. කළුරිය කිරීම හෝ වන්නේ ය. මම යමක් දීමට පොරොන්දු දී එය නො යවන්නෙමි නම්, එය මට නුසුදුසු ය” යි මෙබඳු සිතෙක් වී ය. මස් කපන කැත්ත ගෙන කළවා මස් කපා “කෙල්ල, මේ මස පිස සකස් කොට, අසවල් වෙතෙර ගිලන් මහණෙක් වේ. ඒ මහණහුට දෙව” යි දැසියට දුන්නී ය. “යමෙක් මා ගැණ විමාරා නම්, ගිලන් වූවා සි කියව” යි උතුරුසළුවෙන් කළවය වෙලා ගෙන ඔවරකයට (නිදනගෙට) ඇතුල් ව ඇදෙහි හොත්තා ය.

46. ඉක්බිති සුප්‍රසිද්ධාලපාසක නෙමේ ගෙට ගොස් “සුප්‍රසිද්ධාලපාසිකා දැ” යි දැසිය විවාළේ ය. “ආයුධ්‍ය, නිදනගෙයි හෝනී ය”. එවිට සුප්‍රසිද්ධාලපාසක නෙමේ සුප්‍රසිද්ධාලපාසිකාව වෙතට ගියේ ය. ගොස් “කුමක් හෙයින් හෝනිනි දැ” යි සුප්‍රසිද්ධාලපාසිකාවගෙන් ඇසී ය. “මම ගිලන්මි”. “නිගේ ආබාධය කුමක් ද ?” එවිට සුප්‍රසිද්ධාලපාසිකා නොමේ සුප්‍රසිද්ධාලපාසකයාට මේ කාරණය කී ය.

47. ඉක්බිති සුප්‍රසිද්ධාලපාසක නෙමේ “භවත්ති, අරුපයක ! භවත්ති, පෙර නො වූවෙක ! මේ සුප්‍රසිද්ධාලපාසිකානොමේ නිරවශෙෂයෙන් ශුද්ධාවත් ය. නිරවශෙෂයෙන් ප්‍රසන්න ය. තමන්ගේ ම මස් මෙසේ පරිත්‍යාග කරණ ලද නම්, මැය විසින් නො දිය හැකි වූ අන් කුමක් වන්නේ දැ” යි සතුටු වූයේ ඔදවැසියේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්නේ ය.

48. එකමනා නිසිනො බො සුප්පියො උපාසකො හගවනා ඵතදවොච: “අභිවාසෙතු මෙ හනො හගවා ස්වාභායා හතනං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනා” නි. අභිවාසෙසි හගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ බො සුප්පියො උපාසකො හගවතො අභිවාසනං විදිතො උට්ඨායාසනා හගවනං අභිවාදෙතො පදකකිණං කතො පක්කාමි.

49. අථ බො සුප්පියො උපාසකො නස්සා රතනියා අව්වසෙන පණ්ණං බාදනියං භොජනියං පටියාදුපෙතො හගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො හනො, නිට්ඨිනං හතන” නති. අථ බො හගවා පුබ්බණ්ණ සමසා නිවාසෙතො පත්තම්චරං ආදය යෙන සුප්පියස්ස උපාසකස්ස නිවෙසනං තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්නො පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසිදි සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන.

50. අථ බො සුප්පියො උපාසකො යෙන හගවා තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්නො හගවනං අභිවාදෙතො එකමනා අට්ඨාසි. එකමනා සිතා බො සුප්පියං උපාසකා හගවා ඵතදවොච: “කතං සුප්පියා” නි. “හිලානා හගවා” නි. “තෙන හි ආගච්ඡතු” නි. “න හගවා උස්සහති” නි. “තෙන හි පරිග්ගහෙතොඨ ආනෙඨා” නි. අථ බො සුප්පියො උපාසකො සුප්පියං උපාසිකං පරිග්ගහෙතො ආනෙසි. නස්සා සහදස්සනෙන හගවතො තාව මහාවණො රුළුහා අහොසි සුච්ඡි ලොමජාතො.

51. අථ බො සුප්පියො ච උපාසකො සුප්පියා ච උපාසිකා “අච්ඡරියං වන භො! අබ්බතං වන භො! නටාගනස්ස මහිඤ්ඤිකතා මහානුභාවතා, යත්ත හි නාම සහදස්සනෙන හගවතො තාව මහාවණො රුළුහා හට්ඨස්සති සුච්ඡි ලොමජාතො” නි හට්ඨා උදග්ගා බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඛිකං පණ්ණොත බාදනියෙන භොජනියෙන සහජො සන්තප්පෙතො සමප්පාරෙතො හගවනා භුත්තාපිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමනා නිසිදිංසු. අථ බො හගවා සුප්පියං ච උපාසකං සුප්පියං ච උපාසිකං යමම්ඨා කථාය සඤ්ඤාතො සමාදායෙතො සමුගොගෙතො සමප්පාසෙතො උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

52. අථ බො හගවා එකසම් නිදනෙ එකසම් පකරණෙ භික්ඛුසඛිකං සනතිපාතාපෙතො භික්ඛු පටිපුච්ඡි: “කො භික්ඛවෙ, සුප්පියං උපාසිකා මංසං විඤ්ඤාපෙසි” නි. එවං වුත්තො සො භික්ඛු හගවනා ඵතදවොච: “අහං බො හනො සුප්පියං උපාසිකා මංසං විඤ්ඤාපෙසි” නති. “ආහරිසිත්ථ භික්ඛු” නි. “ආහරිසිත්ථ හගවා” නි. “පරිභුඤ්ඤා ත්ඨං භික්ඛු” නි. “පරිඤ්ඤානං¹ හගවා” නි. “පටිවෙකකි ත්ඨං භික්ඛු” නි. “නාහං හගවා පටිවෙකකි” නති.

53. විගරහි බුද්ධො හගවා -පෙ- “කථං හි නාම ත්ඨං මොසපුරිස, අසපටිවෙකකිනො මංසං පරිභුඤ්ඤාසි. මත්තස්ස මංසං බො නයා මොසපුරිස, පරිභුහනං. තෙනා මොසපුරිස, අසසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිනො යමම්ඨං කථං කතො භික්ඛු ආමනෙතසි: “සනති භික්ඛවෙ, මත්තස්සා සද්ධා පසන්නා. තෙහි අත්තනොඨ මංසානි පරිච්චිත්තානි. න භික්ඛවෙ, මත්තස්ස මංසං පරිභුඤ්ඤානං. යො පරිභුඤ්ඤාය, ආපත්ති පුලලව්වස්සා. න ච භික්ඛවෙ, අසපටිවෙකකිනො මංසං පරිභුඤ්ඤානං. යො පරිභුඤ්ඤාය, ආපත්ති දුක්ඛංසා” නි.

1. “පරිභුඤ්ඤාමහා” ම ඡ සං.

48. පසෙක හුන් සුප්පියඋපාසක තෙමේ “සවාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසංඝයා සමග හෙටට මාගේ බඩ ඉවසා වදාරණ සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුෂණිකාවයෙන් ඉවසූ සේක. ඉක්බිති සුප්පියඋපාසක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුනස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

49. ඉක්බිති සුප්පියඋපාසක තෙමේ ඒ රැය ඉක්ම යෑමෙන් පසු ප්‍රණීත වූ කැසුකු දෙය බිදිය යුතු දෙය පිළියෙල කරවා “සවාමිනි, දැන් මේ කාලය යි, බඩ නිෂ්සේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකරවී ය. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැරැකාලයෙහි නැඳ පොරොවා පා සිටුරු ගෙණ සුප්පියඋපාසකයාගේ ගෙට වැඩි සේක. වැඩි භික්ෂුසංඝයා සමග පැණවූ අසුතෙහි හුන් සේක.

50. ඉක්බිති සුප්පියඋපාසක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලබ්බේ ය. ඵලට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක සිටියේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක සිටි සුප්පිය උපාසකයාගෙන් “සුප්පියාව කොහි ද” යි අසා පදාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, (මී තොමෝ) ගිලන් වූවා ය” යි. “එසේ නම් මෙහි ඒවා” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නො නැකිය”. “එසේ නම් ඔසොවා ගෙණ එව්” යි. ඉක්බිති සුප්පියඋපාසක තෙමේ සුප්පියඋපාසිකාව ඔසොවා ගෙනායේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දැකීම සමග ඵ ඇගේ ඒ මහත් වූ වණය ගොඩ වී මනා සිටි ඇත්තේ වී ය. ලොම් හටගත්තේ වී ය.

51. එවිට සුප්පියඋපාසක තෙමේ ද සුප්පියඋපාසිකා තොමෝ ද “භාග්‍යවතුන්ගේ දැකීම සමග එපමණ මහත් වූ වණය ගොඩ වූයේ මනා සිටි ඇත්තේ හටගත් ලොම් ඇත්තේ නම්, නථාගතයන් වහන්සේගේ ඒ මහත් සෘණී ඇති බව මහත් අනුගාව ඇති බව, හවන්ති, අරුමයකි! හවන්ති, පුද්ගලයකි!” යි සතුටු වූවෝ ඔද වැඩියානු බුද්ධිපුමි බික්ෂුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැසුකු දෙසින් බිදිය යුතු දෙසින් සයනින් සතප්වා පවරා, වලද අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුප්පියඋපාසකයා ද සුප්පියඋපාසිකාව ද දූහැමි කතාවෙන් කරුණු දන්වා සමාදන් කරවා නියුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්තෙන් නැගිට වැඩි සේක.

52. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනායෙහි මේ කරුණෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා “මහණෙනි, කවරෙක් සුප්පියඋපාසිකාව මස් විණවූයේ ද” යි භික්ෂුන් විමාල සේක. මෙසේ විමාල කල්හි ඒ මහණ තෙමේ “සවාමිනි, මම සුප්පියා උපාසිකාව මස් විණ වූ (ඉල්ලු)යෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළේ ය. “මහණ, ගෙණෙනු ලැබී ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ගෙණෙනු ලැබී ය”. “මහණ, හෝ වැලඳුයෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම වැලඳුයෙමි”. “මහණ හෝ කිනම් මසක් ද” යි විමාලෙහි (විමසුවෙහි) ද? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො විමසුවෙමි”.

53. භාග්‍යවතු බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරසූ සෙක. “සිස් පුරුෂය, රන් කෙසේ නම් නො විමර්ශ (පරීක්ෂා නො කොට) මස් වැලඳුයෙහි ද? සිස් පුරුෂය, නා විසින් වලඳන ලද්දේ මනුෂ්‍යමාසයෙකි. සිස් පුරුෂය මෙය නො පැහැදනවුන්ටත් පැහැදීම පිණිස රන් නො වෙ” යි -පෙ-ගරහා දූහැමි කතා කොට “මහණෙනි, ශ්‍රද්ධාවන් වූ ප්‍රසන්න වූ මනුෂ්‍යයෝ වෙති. ඔවුන් විසින් නැවතත් පස් ද වදන ලද්දේ ය. මහණෙනි, මිනිසු මස් නො වැලඳිය යුතු ය. සමහරක් වලඳන්නෝ නම්, උළඹිඇවැත් වේ” යි භික්ෂුන් ව වදාළ සේක. “මහණෙනි, නො විමර්ශ මස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දකුළාඇවැත් වේ” යි.

54. තෙන බො පන සමයෙන රඤ්ඤා හත්ථි මරනති. මනුස්සා දුබ්භිකෙබ් හත්ථිමංසං පරිභුඤ්ඤති. භික්ඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං හත්ථිමංසං දෙනති. භික්ඛු හත්ථිමංසං පරිභුඤ්ඤති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, බීයනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්ඛාපුත්තිසා හත්ථිමංසං පරිභුඤ්ඤාසීති. රාජඛා හත්ථි. සවෙ රාජා ජානෙය්‍ය, න තෙසං අත්තමනො අස්සා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, හත්ථිමංසං පරිභුඤ්ඤතිබ්බං. යො පරිභුඤ්ඤාය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංවස්සා” ති.

55. තෙන බො පන සමයෙන රඤ්ඤා අස්සා මරනති. මනුස්සා දුබ්භිකෙබ් අස්සමංසං පරිභුඤ්ඤති. භික්ඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං අස්සමංසං දෙනති. භික්ඛු අස්සමංසං පරිභුඤ්ඤති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, බීයනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්ඛාපුත්තිසා අස්සමංසං පරිභුඤ්ඤාසීති. රාජඛා අස්සා. සවෙ රාජා ජානෙය්‍ය, න තෙසං අත්තමනො අස්සා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අස්සමංසං පරිභුඤ්ඤතිබ්බං. යො පරිභුඤ්ඤාය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංවස්සා” ති.

56. තෙන බො පන සමයෙන මනුස්සා දුබ්භිකෙබ් සුත්තබ්බමංසං පරිභුඤ්ඤති. භික්ඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං සුත්තබ්බමංසං දෙනති. භික්ඛු සුත්තබ්බමංසං පරිභුඤ්ඤති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, බීයනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්ඛාපුත්තිසා සුත්තබ්බමංසං පරිභුඤ්ඤාසීති. ජෙගුවෙජ්‍යා සුත්තබො පටිකකුලො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සුත්තබ්බමංසං පරිභුඤ්ඤතිබ්බං. යො පරිභුඤ්ඤාය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංවස්සා” ති.

57. තෙන බො පන සමයෙන මනුස්සා දුබ්භිකෙබ් අභිමංසං පරිභුඤ්ඤති. භික්ඛුනං පිණ්ඩාය වරන්තානං අභිමංසං දෙනති. භික්ඛු අභිමංසං පරිභුඤ්ඤති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, බීයනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්ඛාපුත්තිසා අභිමංසං පරිභුඤ්ඤාසීති. ජෙගුවෙජ්‍යා අභි පටිකකුලො” ති.

58. සුඵසෙසාපි² නාගරාජා යෙන භගවා තෙහුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිවා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ධිතො බො සුඵසෙසා නාගරාජා භගවන්තං එතදවොච: “සත්ති හි³ භනෙතා, නාගා අස්සඤ්ඤා අප්පසන්තා. තෙ අප්පමන්තකෙහිපි භික්ඛු විතෙසෙය්‍යං. සාධු භනෙතා අය්‍යා අභිමංසං න පරිභුඤ්ඤාය්‍ය” තති.

59. අථ බො භගවා සුඵසෙසා නාගරාජානං ධම්මසා කථාය සද්දසෙසසි. සමාදපෙසි. සමුත්තොජෙසි. සමප්පාසෙසි. අථ බො සුඵසෙසා නාගරාජා භගවතා ධම්මසා කථාය සද්දසෙසිතො සමාදපිතො සමුත්තොජ්ඣතො සමප්පාසිතො භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකම්ණං කඤ්ඤා පකකාමි.

60. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කඤ්ඤා ආමන්තෙසි: “න භික්ඛවෙ, අභිමංසං පරිභුඤ්ඤතිබ්බං. යො පරිභුඤ්ඤාය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංවස්සා” ති.

1. “තෙසං” ම ජ සං.

2. “සුඵසෙසාපි” ම ජ සං. P T S.

3. “සත්ති” ම ජ සං. P T S.

54. එකල්හි රජුගේ ඇත්තු මැරෙත්. මිනිස්සු දුර්භික්ඛයෙහි ඇත් මස් අනුභව කරත්. පිඬු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂුන්ට ඇත්මස් දෙත්. භික්ෂුහු ඇත්මස් වලඳත්. මිනිස්සු “ආකාශපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් ඇත්මස් වලඳත් ද? ඇත් වගමේ රජුගේ සෙනා අවයවයෙකි. රජ තෙමේ දන්තේ නම්, ඔවුන්ට සතුටු සිත් ඇත්තේ නො වන්නේය” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දොස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, ඇත්මස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ” යි.

55. එකල්හි රජුගේ අශ්වයෝ මැරෙත්. මිනිස්සු දුර්භික්ඛයෙහි අශ්ව-මාංස අනුභව කරත්. පිඬු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂුන්ට අශ්වමාංස දෙත්. භික්ෂුහු අශ්වමාංස වලඳත්. මිනිස්සු “ආකාශපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් අශ්වමාංස වලඳත් ද? අශ්වයෝ රජුගේ සෙනා අවයවයෙකි. රජ තෙමේ දන්තේ නම්, ඔවුන්ට සතුටු සිත් ඇත්තේ නො වන්නේය” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දොස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, අශ්වමාංස නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ” යි.

56. එකල්හි මිනිස්සු දුර්භික්ඛයෙහි බලුමස් අනුභව කරත්. පිඬු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂුන්ට බලුමස් දෙත්. භික්ෂුහු බලුමස් වලඳත්. මිනිස්සු “ආකාශපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් බලුමස් වලඳත් ද? බලු තෙමේ නිඤ්ඤා ය. පිළිකුල් ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දොස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, බලුමස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ” යි.

57. එකල්හි මිනිස්සු දුර්භික්ඛයෙහි සප්ථමාංස අනුභව කරත්. පිඬු සිභා හැසිරෙණ භික්ෂුන්ට සප්ථමාංස දෙත්. භික්ෂුහු සප්ථමාංස වලඳත්. මිනිස්සු “ආකාශපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් සප්ථමාංස වලඳත් ද? සප්ථා ගිරිකිත ය. පිළිකුල් ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දොස් කියත්.

58. සුඵස්ස නාරජ තෙට්ඨ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙන ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ සුඵස්ස නාරජ තෙමේ “සමාමිති, ශ්‍රද්ධා නැති නො පහන් නාගයෝ ඇත්තාහ. ඔහු ස්වප්‍රයස්නිහුදු භික්ෂුන් පෙළන්නාහු ය. සමාමිති, ආයඨියන් වහන්සේලා සප්ථමාංස නො වලඳන්නාහු නම්, යෙහෙකැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළේ ය.

59. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුඵස්ස නාරජ දූගාමි කතාවෙන් කරුණු දක්වූ සේක. සමාදන් කරවූ සේක. නියුණු කරවූ සේක. සතුටු කරවූ සේක. ඉක්බිති සුඵස්ස නාරජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දූගාමි කතාවෙන් කරුණු දන්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ නියුණු කරවන ලද්දේ සතුටු කරවන ලද්දේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

60. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනෙය්හි මේ කාරණයෙහි දූගාමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, සප්ථමාංස නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ” යි.

61. තෙන බො පන සමයෙන පුද්දකා සීතං හන්වා සීතමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භික්ඛූනං පිණ්ඩාය වරන්තානං සීතමංසං දෙනති. භික්ඛු සීතමංසං පරිභුඤ්ජන්වා අරඤ්ඤෙ විහරන්ති. සීතා මංසගකෙතන¹ භික්ඛු පරිපාතෙන්නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සීතමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. යො පරිභුඤ්ඤය්, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

62. තෙන බො පන සමයෙන පුද්දකා ව්‍යග්ගං හන්වා ව්‍යග්ගමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භික්ඛූනං පිණ්ඩාය වරන්තානං ව්‍යග්ගමංසං දෙනති. භික්ඛු ව්‍යග්ගමංසං පරිභුඤ්ජන්වා අරඤ්ඤෙ විහරන්ති. ව්‍යග්ගා මංසගකෙතන² භික්ඛු පරිපාතෙන්නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ව්‍යග්ගමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. යො පරිභුඤ්ඤය්, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

63. තෙන බො පන සමයෙන පුද්දකා දීපිං හන්වා දීපිමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භික්ඛූනං පිණ්ඩාය වරන්තානං දීපිමංසං දෙනති. භික්ඛු දීපිමංසං පරිභුඤ්ජන්වා අරඤ්ඤෙ විහරන්ති. දීපි මංසගකෙතන³ භික්ඛු පරිපාතෙන්නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, දීපිමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. යො පරිභුඤ්ඤය්, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

64. තෙන බො පන සමයෙන පුද්දකා අච්ඡං හන්වා අච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භික්ඛූනං පිණ්ඩාය වරන්තානං අච්ඡමංසං දෙනති. භික්ඛු අච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්වා අරඤ්ඤෙ විහරන්ති. අච්ඡ මංසගකෙතන⁴ භික්ඛු පරිපාතෙන්නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. යො පරිභුඤ්ඤය්, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

65. තෙන බො පන සමයෙන පුද්දකා තරච්ඡං හන්වා තරච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. භික්ඛූනං පිණ්ඩාය වරන්තානං තරච්ඡමංසං දෙනති. භික්ඛු තරච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්වා අරඤ්ඤෙ විහරන්ති. තරච්ඡ මංසගකෙතන⁵ භික්ඛු පරිපාතෙන්නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, තරච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. යො පරිභුඤ්ඤය්, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

සුප්පිසගානාවාරො දුතියො.

1. “සීතමංසගකෙතන” ම ඡ සං.

2. “ව්‍යග්ගමංසගකෙතන” „

3. “දීපිමංසගකෙතන” ම ඡ සං.

4. “අච්ඡමංසගකෙතන” „

5. “තරච්ඡමංසගකෙතන” ම ඡ සං.

61. එකල්හි වැද්දේ සිංහයා වරා සිංහමස් අනුභව කරත්. පිඬු සිහා හැසිරෙණ් හිඤ්ඤාට සිංහමස් දෙත්. හිඤ්ඤා සිංහමස් වලද වනයෙහි වෙසෙත්. සිංහයෝ මස්ගදින් හිඤ්ඤා නසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිංහමස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ” යි.

62. එකල්හි වැද්දේ ව්‍යාඝ්‍රයන් නසා ව්‍යාඝ්‍රමස් අනුභව කරත්. පිඬු සිහා හැසිරෙණ් හිඤ්ඤාට ව්‍යාඝ්‍රමස් දෙත්. හිඤ්ඤා ව්‍යාඝ්‍රමස් වලද වනයෙහි වෙසෙත්. ව්‍යාඝ්‍රයෝ මස්ගදින් හිඤ්ඤා නසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ව්‍යාඝ්‍රමස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ” යි.

63. එකල්හි වැද්දේ දිවියන් නසා දිවිමස් අනුභව කරත්. පිඬු සිහා හැසිරෙණ් හිඤ්ඤාට දිවිමස් දෙත්. හිඤ්ඤා දිවිමස් වලද වනයෙහි වෙසෙත්. දිවියෝ මස්ගදින් හිඤ්ඤා නසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දිවිමස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ” යි.

64. එකල්හි වැද්දේ වලසුන් නසා වලස්මස් අනුභව කරත්. පිඬු සිහා හැසිරෙණ් හිඤ්ඤාට වලස්මස් දෙත්. හිඤ්ඤා වලස්මස් වලද වනයෙහි වෙසෙත්. වලසු මස්ගදින් හිඤ්ඤා නසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වලස්මස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ” යි.

65. එකල්හි වැද්දේ කරබානාවලසුන් නසා කරබානාවලස්මස් අනුභව කරත්. පිඬු සිහා හැසිරෙණ් හිඤ්ඤාට කරබානාවලස්මස් දෙත්. හිඤ්ඤා කරබානාවලස්මස් වලද වනයෙහි වෙසෙත්. කරබානාවලසු මස්ගදින් හිඤ්ඤා නසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කරබානාවලස්මස් නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ” යි.

දෙවන සුප්පියබණ්ඩර.

1. අථ බො හගචා බාරාණසීය- යථාභිරතනා- විහරිතා යෙන අකකම්භිඤ- තෙන වාරිකං පක්කාමි මගතා භික්ඛුසම්බන්ධ සද්ධි- අසි- තෙලසෙහි භික්ඛුසතෙහි.

2. තෙන බො පත සපයෙන ජානපද, මුත්තා, බහු, ලොණමිටි තෙලමි තණ්ඩුලමි බාදනියමි සකපෙසු ආරොපෙනා බුද්ධපමුඛස්ස භික්ඛු සම්බන්ධ පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබඬා¹ හොනා “යද පටිපාටි ලභිස්සාම, තද හත්තං කරිස්සාම” ති. පඤ්චමන්තානි ච විඝාසාදසත්තානි.

3. අථ බො හගචා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන අකකම්භිඤ- කදවසරී. අථ බො අඤ්ඤනරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිපාටි අලහනනස්ස ඵතදතොසි: “අසිකානි² බො මෙ දො මාසානි බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසම්බන්ධ අනුබඬනනස්ස ‘යද පටිපාටි ලභිස්සාම, තද හත්තං කරිස්සාම’ ති. න ච මෙ පටිපාටි ලබ්බති. අතඤ්චමි ඵකකො³. බහු ච මෙ ඝරාවාසනේවා භාසති. යනනුනාහං හත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, යං හත්තග්ගෙ නාස්ස, තං පටියාදෙය්‍ය” නති. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො භත්තග්ගං ඔලොකෙනො දො නාද්දස: යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච.

4. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො යෙනායස්මා ආනායෙ, තෙනුපසම්බමි. උපසම්බමිතා ආයස්මන්තා ආනාද ඵතදවොච: “ඉධ මෙ හො ආනාද, පටිපාටිං අලහනනස්ස ඵතදතොසි: ‘අසිකානි බො මෙ දො මාසානි බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසම්බන්ධ අනුබඬනනස්ස ‘යද පටිපාටි ලභිස්සාම, තද හත්තං කරිස්සාම’ ති. න ච මෙ පටිපාටි ලබ්බති. අතඤ්චමි ඵකකො, බහු ච මෙ ඝරාවාසනේවා භාසති. යනනුනාහං හත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, ‘යං හත්තග්ගෙ නාස්ස තං පටියාදෙය්‍ය’ නති සො බො අතං හො ආනාද, හත්තග්ගං ඔලොකෙනො දො නාද්දස: යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච. සවාහං හො ආනාද, පටියාදෙය්‍යං යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච. පනිගණ්හාය්‍ය මෙ හවං ගොතමො” ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, හගවන්තං පටිපුච්ඡිස්සාමි” ති.

5. අථ බො ආයස්මා ආනායෙ හගචතො ඵතමත්ථ ආරොවෙසි. “තෙනකානාද, පටියාදෙතු” ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, පටියාදෙහි” ති. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො නස්ස උතතිසා අච්චයෙන පග්ගතා යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච පටියාදපෙනා හගවතො උපනාමෙසි: “පනිගණ්හානු ලෙ හවා ගොතමො යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්චා” ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛුනා දෙති” ති. භික්ඛු කුක්කුච්චායනානා න පනිගණ්හනානි. “පනිගණ්හාථ භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජා” ති.

6. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසම්බන්ධ පග්ගතාය යාගුයා ච මධුගොලකෙන ච සත්ථා සන්තප්පෙතා සමපචාරෙනා හගවන්තං ධොතහත්ථ. ඔනීතපත්තපාණි ඵකමානා නිසිදි. ඵකමානා නිසින්නා බො තං බ්‍රාහ්මණං හගචා ඵතදවොච: “දස ඉමෙ බ්‍රාහ්මණ, ආනිසංසා යාගුයා,⁴ යාගු දෙනොතා ආයු දෙති. වණණ දෙති. සුඛ දෙති. බල දෙති. පටිසාණ දෙති. යාගු පිතා බුද්ධ පටිගන්ති⁵, පිපාස පටිපිනෙති⁶, වාතං අනුලොමෙති. වස්ථි සොධෙති. ආමාවසෙසං පාවෙති. ඉමෙ බො බ්‍රාහ්මණ, දසානිසංසා යාගුයා” ති.

1. “අනුබඬා” සි බු. ම ඡ සං. 2. “අසිකානි” ම ඡ සං. PTS.

3. “ඵකකො” ම ඡ සං. 4. “කතමෙ දස” ම ඡ සං. PTS.

5. “බුද්ද” ම ඡ සං. 6. “පටිගන්ති” ම ඡ සං. PTS. 7. “පිනෙති” ම ඡ සං.

1. ඉක්බිති ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඛරණස්ත්‍රවර කැමැති තාක් කල් වාසය කොට අකුකුචියෙහි බලා එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහත් භික්ෂුසංඝයා සමග වාරිකාවෙහි වැඩි සේක.

2. එකල්හි දනවුමැසි මිනිස්සු බොහෝ පුණ්‍ය ද ටොල් ද සකල් ද කැසුකු දෙය ද ගැල්වල නගා “යම් විටෙක පිළිවෙල වාරය ලබන්නෙමු ද එවිට බත් පිළියෙල කරන්නෙමු” යි බුද්ධිපුමුබභික්ෂුසංඝයාගේ පිටිපස ලුහු බැඳ ගියාහු වෙත්. පන්සියයක් පමණ ඉඳුල් කන්නෝ (සින්නෝ) ද (මේ පිරිස හා) ගියහ.

3. ඉක්බිති ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලින් වාරිකා කරණ සේක් අකුකුචියෙහි වැඩි සේක. එකල්හි (බත්) පිළිවෙල වාරය නොලබන්නාවූ එක්තරා බමුණකුහට “යම් විටෙක පිළිවෙල වාරය ලබන්නෙමු ද, එවිට බත් පිළියෙල කරන්නෙමු යි බුද්ධිපුමුබභික්ෂුසංඝයා ලුහු බඳනා මට දෙමසකට වැඩියක් ඉක්ම ගියේ ය. මාහට බත් පිළිවෙල වාරය නොලැබේ. මම ද තනි වූයෙමි. එාගේ බොහෝ වූ ද ගාග්‍යවාසය පිළිබඳ කටයුතු පිරිහෙයි. මම බත්හල බලන්නෙමි නම් යෙහෙක. බත්හලෙහි යමක් නො වන්නේ ද, එය පිළියෙල කරන්නෙමු” යි මෙබඳු සිතක් උපන. එවිට ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ බත්හල බලන්නෝ දෙකක් - කැඳන් මිපිඩුන් නො දුටුයේ ය.

4. ඉක්බිති ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ ආයුෂ්මත් ආනඤ්ඤ තෙරුන් වෙත ගියේ ය. ගොස් “පින්වත් ආනඤ්ඤස්ථිරයන් වහන්ස, බත්වාරය නොලබන්නාවූ ‘යම් විටෙක බත් වාරය ලබන්නෙමු ද, එවිට බත් පිළියෙල කරන්නෙමු’ යි බුද්ධිපුමුබභික්ෂුසංඝයා ලුහු බඳනා මට දෙමසකට වැඩියක් ඉක්ම ගියේ ය. මාහට බත්වාරය නොලැබේ. මම ද තනි වූයෙමි. එාගේ බොහෝ වූ ගාග්‍යවාසය පිළිබඳ කටයුතු පිරිහෙයි. මම බත්හල බලන්නෙමි නම් යෙහෙක. බත්හලෙහි යමක් නො වන්නේ ද, එය පිළියෙල කරන්නෙමු” යි මෙබඳු සිතක් උපන. පින්වත් ආනඤ්ඤස්ථිරයන් වහන්ස, ඒ මම බත්හල බලන්නෙමි කැඳන් මිපිඩුන් යන දෙක නො දුටුයෙමි. පින්වත් ආනඤ්ඤස්ථිරයන් වහන්ස, මම කැඳන් මිපිඩුන් පිළියෙල කරන්නෙමි නම්, හවත් ගාග්‍යවතුන් තෙමේ එාගේ කැඳ හා මිපිඩු පිළිගත්තේ දැ” යි ආයුෂ්මත් ආනඤ්ඤ තෙරුන්ගෙන් විමාළේ ය. “බ්‍රාහ්මණය, එසේ නම් ගාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් විචාරන්නෙමු” යි.

5. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනඤ්ඤස්ථිරයන් වහන්සේ ගාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “ආනඤ්ඤ, එසේ නම් පිළියෙල කෙරේවා” යි. “බ්‍රාහ්මණය, එසේ නම් පිළියෙල කරව” යි. ඉක්බිති ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ ඒ රැය ඉක්ම යැවෙත් පසු තොහෝ වූ කැඳන් මිපිඩුන් පිළියෙල කරවා “පින්වත් ගෞතම තෙමේ වාගේ කැඳන් මිපිඩුන් පිළිගනිවා” යි ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලී ය. “බ්‍රාහ්මණය, එසේ නම් භික්ෂුන්ට දෙව” යි. භික්ෂුහු කුකුච කරන්නෝ නො පිළිගනිත්. “මහණෙනි, පිළිගනිවු. වලඳවු” යි.

6. නැවත ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ බුද්ධිපුමුබභික්ෂුසංඝයා බොහෝ වූ කැඳින් ද මිපිඩුවෙන් ද සියතින් සතප්වා වලඳවා. සෙදු අත් ඇති පාත්‍රයෙන් බැහැර කර අත ඇති ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නේ ය. ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් ඒ බමුණාට “බ්‍රාහ්මණය, කැඳෙහි මේ ආනිසංස දසයෙන් වෙ: කැඳ දෙන්නෝ ආයුෂ්‍ය දෙයි. වණ්ණ දෙයි. සැපය දෙයි. බලය දෙයි. හුවණ දෙයි. පානය කර කැඳ බඩහින නසයි. පිපාසාව දුරු කෙරෙයි. වාතය අනුලොම කරයි. වස්තිය පිරිසිදු කරයි. නො පැසි ගෙම වූ ආහාරය පැසවයි. බ්‍රාහ්මණය, කැඳෙහි මේ ආනිසංස දසය” යි වදල සේක.

7. යො සඤ්ඤානානං පරදත්තභොජිනං
කාලෙන සක්කච්ච දදාති යාගුං,
දසස්ස ධානානි අනුප්පවෙච්ඡති
ආයුඤ්ච වණ්ණඤ්ච සුඛං බලඤ්ච.
8. පටිභාණමස්ස උපජායතෙ තතො.
බුදුං පිපාසං¹ ව්‍යපතෙති වාතං,
සොධෙති වජ්‍යං පරිණාමෙති භුත්තං²
හෙසජ්ජමෙන සුගතෙන වණ්ණිනං.
9. තසමා හි යාගුං අලමෙව දදුං
නිව්චං මුත්තස්සෙන සුබ්බිකෙන,
දිඤ්ඤාති වා පජ්ජයනා³ සුබ්බාති
මුත්තස්සොනග්ගතමිච්ඡතා⁴ වාති.

10. අථ බො නගවා නා බ්‍රාහ්මණං ඉමානි ගථානි අනුමොදිත්වා
උට්ඨාසාසනා පක්කාමි. අථ බො නගවා එතස්මිං පකුරණේ ඛම්මිං කථං කත්වා
භික්ඛු ආවතෙතසි: “අනුජානාමි හිතඛප්පෙ, යාගුඤ්ච මධුගොලකඤ්ච” නි.

11. අස්සොසුං බො පනුස්සං “නගවනා කිර හිතබ්බනං⁵ යාගු අනුඤ්ඤානා
මධුගොලකඤ්ච” නි. තෙ භාලස්සෙව භොජ්ජයාගුං පටිසාදෙතති මධු-
ගොලකඤ්ච. භික්ඛු කාලස්සෙව භොජ්ජය යාගුසා⁶ ධානා මධුගොලකෙන
ව භත්තග්ගෙන න විත්තරුපං භුක්ඤ්ඤති.⁷

12. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරෙන තරුණපසන්නෙන⁸
මහාමත්තෙන සමානතාය බුද්ධිපමුඛො භික්ඛුසමෙසා නිවෙනිතො හොති.
අථ බො තස්ස තරුණපසන්නස්ස මහාමත්තස්ස එතද්වොසි: “යනනුනාහං
අඤ්ඤාලෙසනාං භික්ඛුසතානං අඤ්ඤාලෙසානි මංසපාතිසතානි පටිසාදෙය්‍යං,
එකමෙකස්ස භික්ඛුතො එකමෙකං මංසපාතිං උපනාමෙය්‍ය” නති. අථ
බො සො තරුණපසන්නා මහාමත්තො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණිනං
බාදනීයං භොජනීයං පටිසාදෙත්වා අඤ්ඤාලෙසානි ව මංසපාතිසතානි
ගතවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො නතෙන, නිඛින භත්ත” නති.
අථ බො නගවා සුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්තමිවරං ආදාය යෙන
තස්ස තරුණපසන්නස්ස මහාමත්තස්ස නිවෙසනං තෙත්තපසමිකමි.
උපසමිකමිත්වා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙන නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසමෙසෙන.

13. අථ බො පසා තරුණපසන්නා මහාමත්තො භත්තග්ගෙ භික්ඛු
පරිච්ඡති. භික්ඛු එවමානස්ස: “පථාකං ආමුසො දෙගි” නි. “මා බො
ධුමෙත නතෙන, අයං තරුණපසන්නා මහාමත්තො” නි පථාකං පථාකං
පතිගණ්හිත්වං⁹. ඛත්තං මෙ බාදනීයං භොජනීයං පටිසාදෙය්‍යං අඤ්ඤාලෙසානි¹⁰
මංසපාතිසතානි. එකමෙකං මංසපාතිං උපනාමෙය්‍යාමි¹¹. පතිගණ්හනං
ගතෙන යාවදත්ති” නති. “න බො මයං ආමුසො එතංකාරණං පථාකං පථාකං
පතිගණ්හාමි. අපි ව මයං කාලස්සෙව භොජ්ජය යාගුසා යානා මධුගොලකෙන
ව. තෙන මයං පථාකං පථාකං පතිගණ්හාමා” නි.

1. “පිපාසඤ්ඤා” ම ඡ සං. PTS. 2. “භත්තං” ම ඡ සං. ඡ වි තො වි. ම නු ප තො වි.
3. “පජ්ජයනං” - 4. “ඉච්ඡතං” අට්ඨකථා.
5. “භත්තනා කිර යාගු” ම ඡ සං. 6. “භොජ්ජයාගුසා” ම ඡ සං. PTS.
7. “පරිභුක්ඤ්ඤති” ම ඡ සං. 8. “තරුණපසන්නෙන” ම ඡ සං.
9. “පතිගණ්හනං” ම ඡ සං. PTS. 10. “අඤ්ඤාලෙසානි ව” ම ඡ සං.
11. “උපනාමෙය්‍යාමි” ම ඡ සං. තො වි.

7. යමෙක් කායසංචාරිකයෙක් යුත් අනුන් විසින් දුන්දෙය වලදන-සුලුමුහුණට සුදුසු කාලයෙහි සකස් කොට කැඳ දේ ද, හෙතෙමේ ඔහුට අනුසස් (කරුණ) දසසක් දෙසි. ආයුජය ද වණ්ණය ද සැපය ද බලය ද (දෙසි.)

8. ඔහුට එයින් නුවණ උපදිසි. (කැඳ) බඩසය හා පවස ද දුරු කෙරෙසි. වාතය දුරු කෙරෙසි. වෘත්තිය ශුඛ කෙරෙසි. වැලඳුදය දිරවසි. මේ බුදුරජුන් විසින් වණ්ණනා කරණ ලද බෙහෙතකි.

9. එබැවින් සුච කැමැති වූ දිව්‍යසම්පත් හෝ පහන්නාවූ පනුපස සමත් හෝ කැමැත්තා වූ මිනිසා විසින් තිනි කැඳ දන් දීම සුදුසු වේ ම ය.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ බුදුණට මේ ගාථාවන්තෙන් අනුමොදන් කොට හුනස්නෙන් නැති වැඩ පස්ක. අනතුරු ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි දෘමි කතා කොට භික්ෂූන් අමතනු සේක: “වහණෙනි, කැඳත් මිපිළුන් අනුදන්මි” යි.

11. මිනිස්සු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කැඳත් මිපිළුන් අනුදන්නා ලද්ද” යි ඇසූහ. ඔහු බුදිනකැඳ ද මිපිළු ද උදුසන ම පිළියෙල කෙරෙන්. භික්ෂූහු කලින් ම බුදිනකැඳින් ද මිපිළුවෙන් ද නාභා වූවෝ බත් (බොජුන්)හලෙහි දී සිත් සේ බත් නො වලඳන්.

12. එකල්හි එක්තරා අළුත පැහැදුනු මහආමනියකු විසින් බුද්ධපුත්‍ර බ භික්ෂුසමස් නෙමේ පරිරණ ලද්දේ වේ. ඉක්බිති අළුත පැහැදුනු ඒ මහ ආමනියාගට “මම එක්දහස්දෙසියපණසක් භික්ෂූන්ට එක්දහස්දෙසිය පණසක් වස්තුව පිළියෙල කරන්නෙමි නම්, එක එක මහණහුට එක එක මස්තලිය එළවන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය. ඉක්බිති අළුත පැහැදුනු ඒ මහආමනි නෙමේ ඒ රැස ඉක්ම යැවෙත් පසු ප්‍රණීත වූ කැ සුතු දූ බිදිය යුතු දූ එක්දහස්දෙසියපණසක් මස්තලි ද පිළියෙල කරවා. “සවාමිනි, මේ කාලය යි. බත් නිමයේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් දුන් ම ය. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු කාලයෙහි හැඳ පොරොවා පා සිටුරු පණ අළුත පැහැදුනු ඒ මහආමනියාගේ ගෙට වැඩි සේක. වැඩ භික්ෂුසමස්සා සමග පණ වූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

13. ඉක්බිති අළුත පැහැදුනු ඒ මහආමනි නෙමේ බත්හලෙහි භික්ෂූන් වලඳවසි. භික්ෂූහු “ආවැන්නි, විකක් දෙව. ආවැන, විකක් දෙව” යි මෙසේ කිත. “සවාමිනි, හුස පහන්සෙලා මේ නෙමේ අළුත පැහැදුනු මහආමනියෙකැ” යි වික වික නො පිළිගන්නා සේක්වා. ඒ විසින් බොහෝ කැ සුතු දෙය ද බිදිය යුතු දෙය ද පිළියෙල කරණ ලද්දේ ය. එක්දහස් දෙසියපණසක් වස්තුව එක එක එළවන්නෙමි. සවාමිනි, සැහෙන පමණ පිළිගන්නා සේක්වා. “ආවැන්නි, මේ කරුණෙන් අපි වික වික පිළිගන්නෙමු නොපමු. අපි උදුසන ම තොණ්ඩාගුට්ඨන් ද මිපිළුවෙන් ද සැනුනෝ වමින. එහෙයින් අපි වික වික පිළිගනිමු” යි.

14. අථ බො සො තරුණපසනො මහාමනො උජ්ඣාසති, ඕසති, විපාවෙති: “කථං හි නාම තදන්තා මයා නිමන්තිතා අඤ්ඤාසං භොජ්ජාගං පරිභුඤ්ඤානති. න වානං පටිබලො යාවදන්තං දුතු” නති ඤාපිතො අනත්තමනො ආසාදනාපෙකෙධා භික්ඛුනං පනෙන පුරෙන්නො අගමාසි “භුඤ්ජ චා. හරථ චා” ති.

15. අථ බො සො තරුණපසනො මහාමනො බුද්ධිපමුඛං භික්ඛු සමිසං පණිනෙන බාදනියෙන තොජනියෙන සත්ථා සන්තප්පෙත්වා සමප්පාරෙත්වා ගතවන්තං භූතතාපිං ඕනිතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො සො තරුණපසනො මහාමනො ගතවා ධම්මසා කථාය සඤ්ඤාසං සමාදායෙත්වා සමුත්තෙතපෙත්වා සමපහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

16. අථ බො තස්ස තරුණපසනාසං මහාමනාසං අවිරපක්කන්තාසං ගතවන්තො අනුදෙව ඤාකකුම්භං. අනු විප්පට්ඨායො: “අලාහා වත මෙ, න වත මෙ ලාහා, දුලලඬං වත මෙ, න වත මෙ සුලලඬං, යොහං ඤාපිතො අනත්තමනො ආසාදනාපෙකෙධා භික්ඛුනං පනෙන පුරෙන්නො අගමාසි ‘භුඤ්ජ චා. හරථ චා’ ති. කිනනු බො මයා බහුං පසුතං පුඤ්ඤං චා අපුඤ්ඤං චා?’ ති.

17. අථ බො සො තරුණපසනො මහාමනො යෙන ගතවා තෙත්තපසකම්භි. උපසකම්භිත්වා ගතවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො සො තරුණපසනො මහාමනො ගතවන්තං එතදවොච: “ඉධ මයං හන්තෙ අවිරපක්කන්තාසං ගතවන්තො අනුදෙව ඤාකකුම්භං. අනු විප්පට්ඨායො: ‘අලාහා වත මෙ, න වත මෙ ලාහා, දුලලඬං වත මෙ, න වත මෙ සුලලඬං, යොහං ඤාපිතො අනත්තමනො ආසාදනාපෙකෙධා භික්ඛුනං පනෙන පුරෙන්නො අගමාසි. ‘භුඤ්ජ චා. හරථ චා’ ති. කිනනු බො මයා බහුං පසුතං පුඤ්ඤං චා අපුඤ්ඤං චා?’ ති. කිනනු බො මයා හන්තෙ බහුං පසුතං පුඤ්ඤං චා අපුඤ්ඤං චා?’ ති. “සදග්ගෙන තස්ස ආර්ථසො, සාත්තාය බුද්ධිපමුඛො භික්ඛුසමිසං නිමන්තිතො, තදග්ගෙන තෙ බහුං පුඤ්ඤං පසුතං. සදග්ගෙන තෙ එකමෙකෙන භික්ඛුනා එකමෙකං සිත්ථං පටිග්ගතිතං, තදග්ගෙන තෙ බහුං පුඤ්ඤං පසුතං, සග්ගා තෙ ආරඬා” ති.

18. අථ බො සො තරුණපසනො මහාමනො “ලාහා කිර මෙ. සුලලඬං කිර මෙ. බහුං කිර මයා පුඤ්ඤං පසුතං. සග්ගා කිර මෙ ආරඬා” ති හට්ඨා උදග්ගා උට්ඨායාසනා ගතවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්භං කත්වා පක්කාමි. අථ බො ගතවා එතස්මිං නිදන්තෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසමිසං සන්තප්පායෙත්වා භික්ඛු පටිපුච්ඡී: “සච්චං කිර භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤානු නිමන්තිතා අඤ්ඤාසං භොජ්ජාගං පරිභුඤ්ඤානති” ති. “සච්චං ගතවා” ති. විගර්හි බුද්ධො ගතවා: “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොසපුරිසා අඤ්ඤානු නිමන්තිතා අඤ්ඤාසං භොජ්ජාගං පරිභුඤ්ඤානති. තෙනං භික්ඛවෙ, අපසසන්තානං චා පසාදග්ග” -පෙ- විගර්හිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආප්පෙත්වා: “න භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානු නිමන්තිතෙත අඤ්ඤාසං භොජ්ජාගං පරිභුඤ්ඤානති. යො පරිභුඤ්ඤායං, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො” ති.

14. ඉක්බිති තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනී තෙමේ “කෙසේ නම් සාමිනි වහන්සේලා මා විසින් පවරණ ලද්දේ අන්‍යයකුගේ බුද්ධි-කැර වැළඳුනු ද? මම සාමෙන පමණ දෙන්නට අපොහොසත් වෙමි දැ” යි අවමන් කෙරෙයි. නින්දා කෙරෙයි. දෙස් කියයි. (මෙසේ) කිපියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ වොදනාවෙන් පෙළනු කැමැත්තේ “වළඳවු, නැතහොත් ගෙණ යවු” යි භික්ෂූන්ගේ පාත්‍ර පුරවමින් ගියේ ය.

15. ඉක්බිති තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනී තෙමේ බුද්ධිපුමුබ්බික්ඝ සංඝයා ප්‍රණීත වූ කැසුනු දෙසින් ද බිදිය යුතු දෙසින් ද සියතින් සතප්වා වළඳවා, වළඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනීසා දූහැමි කතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තියුණු කරවා සතුටු කරවා හුතස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක.

16. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ නො බෝ වෙලාවක දී තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනීයාහට “ඒ මම කිපියෙමි නො සතුටු සිත් ඇත්තෙමි වොදනා කරුණු කැමැත්තෙමි ‘වළඳවු, නැතහොත් ගෙණ යවු’ යි භික්ෂූන්ගේ පාත්‍ර පුරවමින් ගියෙමි ද, ඒ මාහට අලාභ ය. මාහට ලාභයෙක් නො වේ. මා විසින් අයහපතක් ලද්දේ ය. මා විසින් යහපතක් නො ලද්දේ ය. කීමෙන් ද, මා විසින් බොහෝ කුසල් හෝ අකුසල් හෝ රැස් කරණ ලද්දේ දැ” යි කුකුසෙක් වූයේ ය. විච්ඡිසරෙක් වූයේ ය.

17. ඉක්බිති තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැර පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනී තෙමේ “සාමිනි, මෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ නො බෝ වෙලාවකින් මට - ‘යම් සේ මම කිපියෙමි නො සතුටු සිත් ඇත්තෙමි නින්දා කිරීම බලාපොරොත්තු වන්නෙමි ‘වළඳවු, නැත් නම් ගෙණ යවු’ යි භික්ෂූන්ගේ පාත්‍ර පුරවමින් ගියෙමි ද, ඒ මාහට අලාභ ය. මාහට ලාභයෙක් නො වේ. මා විසින් අයහපතක් ලද්දේ ය. මා විසින් යහපතක් නො ලද්දේ ය. කීමෙන් ද, මා විසින් බොහෝ කුසල් හෝ අකුසල් හෝ රැස් කරණ ලද්දේ දැ” යි කුකුසෙක් වූයේ ය. විච්ඡිසරෙක් වූයේ ය. “සාමිනි, කිම මා විසින් බොහෝ පින් හෝ පම හෝ රැස් කරණ ලද දැ” යි විචාලේ ය. ආවැන, යම් දිනෙක පටන් නා විසින් හෙටට බුද්ධිපුමුබ්බික්ඝසංඝ තෙමේ පවරණ ලද්දේ ද, එදින පටන් නා විසින් බොහෝ පින් රැස් කරණ ලද්දේ ය. යම් වේලක පටන් එක එක මහණහු විසින් නොපගේ එක එක බත්තුළ පිළිගන්නා ලද්දේ ද, එවේලෙහි පටන් නොප විසින් බොහෝ පින් රැස් කරණ ලද්දේ ය. නොප විසින් සංගීයෝ සතුටු කරණ ලද්දහ” යි.

18. ඉක්බිති තුරුණුපහන් ඒ මහඥාමනී තෙමේ “පට ලාභයෙක් ල. මා විසින් මොනවට ලද්දේ ල. මා විසින් බොහෝ පින් රැස් කරණ ලද්දේ ල. මා විසින් සංගීයෝ සතුටු කරණ ලද්දේ ල” යි සතුටු වූයේ ඔදවැසියේ හුතස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැර පැදකුණු කොට නින්දා කළේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණයෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා “මහණෙනි, අප් නැතක පවරණ ලද්දේ අනෙකකුගේ බුද්ධිකැර වළඳත් ල සහ සැබෑ ද” යි භික්ෂූන් විචාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, කෙසේ නම් ඒ සිස් පුරුෂයෝ අප් නැතක පවරණ (ආරාධනා) ලද්දේ අන්‍යයකුගේ බුද්ධිකැර වැළඳුනු ද” යි ගැරහු සේක. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදිලිවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ” යි - පෙ- ගරහා දූහැමි ගනා කොට “මහණෙනි, අප් නැතක පවරණ ලද්දහු විසින්, අනෙකකුගේ බුද්ධිකැර නො මැළඳිය යුතු ය. යමෙක් වළඳන්නේ නම්, ආවැත් පරිදි කර විය යුතු ය” යි වදාළ සේක.

19. අළු බෝ හඟවා අකිකම්බෙදු යථාභිරතං විහරිතා යෙන රාජගහං තෙන වාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසංඝෙහ නදාං අසිංහෙලසෙති භික්ඛුසතෙති.

20. තෙන බෝ පත සමයොන බෙලවෙය්‍යා කච්චානො රාජගහං අකිකම්බෙදු අභිනාමිග්ගපට්ටිකෙනා හොති පඤ්චිතෙනති සකට්ඨතෙති සබ්බෙහෙව ගුලකුම්බපුරෙති. අද්දසා බෝ හඟවා බෙලවෙය්‍යා කච්චානං දුරතොව ආගමිතං. දිස්වාන මග්ගා ඝිකකම්ම අඤ්ඤාතරස්මි රුක්ඛමුලෙ නිසිදි.

21. අළු බෝ බෙලවෙය්‍යා කච්චානො යෙන හග්ගා තෙනුපසඝිකම්. උපසඝිකම්බා හග්ගනං අභිවාදෙතා එකමනං අට්ඨාසි. එකමනං ධිතො බෝ බෙලවෙය්‍යා කච්චානො හග්ගනං එතදවොච: “ඉච්ඡාමි හතෙන එකමෙකස්ස භික්ඛුනො එකමෙකං ගුලකුම්බා දාතු” හා. “තෙන හි නිං කච්චාන, එකංසෙව ගුලකුම්බා ආතරා” හි. “එවං හතෙන” හි බෝ බෙලවෙය්‍යා කච්චානො හග්ගතො පටිස්සුභා එකංසෙව ගුලකුම්බා ආදාය යෙන හග්ගා තෙනුපසඝිකම්. උපසඝිකම්බා හග්ගනං එතදවොච: “ආතටො¹ හතෙන, ගුලකුම්බො. කථාහං හතෙන, පටිපජ්ජාමි” හි. “තෙන හි නිං කච්චාන, භික්ඛුනං ගුලං දෙති” හි “එවං හතෙන” හි බෝ බෙලවෙය්‍යා කච්චානො හග්ගතො පටිස්සුභා භික්ඛුනං ගුලං දතා හග්ගනං එතදවොච: “දිනො හතෙන, භික්ඛුනං ගුලො, ඔහු වායං ගුලො අවසිට්ඨො. කථාහං හතෙන, පටිපජ්ජාමි” හි. “තෙන හි නිං කච්චාන, භික්ඛුනං ගුලං යාවදත්ථං දෙති” හි. “එවං හතෙන” හි බෝ බෙලවෙය්‍යා කච්චානො හග්ගතො පටිස්සුභා භික්ඛුනං ගුලං යාවදත්ථං දතා හග්ගනං එතදවොච: “දිනො හතෙන, භික්ඛුනං ගුලො යාවදත්ථං. ඔහු වායං ගුලො අවසිට්ඨො. කථාහං හතෙන, පටිපජ්ජාමි” හි. “තෙන හි නිං කච්චාන, භික්ඛු ගුලෙහි සන්තප්පෙති” හි. “එවං හතෙන” හි බෝ බෙලවෙය්‍යා කච්චානො හග්ගතො පටිස්සුභා භික්ඛු ගුලෙහි සන්තප්පෙසි. එකමෙව භික්ඛු පතොති පුරෙස්සං. පරිස්සාවතානිපි එමිකායොපි පුරෙස්සං.

22. අළු බෝ බෙලවෙය්‍යා කච්චානො භික්ඛු ගුලෙහි සන්තප්පෙතා හග්ගනං එතදවොච: “සන්තප්පිතා හතෙන භික්ඛු ගුලෙහි, ඔහු වායං ගුලො අවසිට්ඨො. කථාහං හතෙන, පටිපජ්ජාමි” හි. “තෙන හි නිං කච්චාන විසාසාදන ගුලං දෙති” හි. “එවං හතෙන” හි බෝ බෙලවෙය්‍යා කච්චානො හග්ගතො පටිස්සුභා විසාසාදන ගුලං දතා හග්ගනං එතදවොච: “දිනො හතෙන, විසාසාදනං ගුලො, ඔහු වායං ගුලො අවසිට්ඨො. කථාහං හතෙන, පටිපජ්ජාමි” හි. “තෙන හි නිං කච්චාන, විසාසාදනං ගුලං යාවදත්ථං දෙති” හි “එවං හතෙන” හි බෝ බෙලවෙය්‍යා කච්චානො හග්ගතො පටිස්සුභා විසාසාදනං ගුලං යාවදත්ථං දතා හග්ගනං එතදවොච: “දිනො හතෙන, විසාසාදනං ගුලො යාවදත්ථං. ඔහු වායං ගුලො අවසිට්ඨො. කථාහං හතෙන, පටිපජ්ජාමි” හි. “තෙන හි නිං කච්චාන, විසාසාදනං ගුලෙහි සන්තප්පෙති” හි. “එවං හතෙන” හි බෝ බෙලවෙය්‍යා කච්චානො හග්ගතො පටිස්සුභා විසාසාදනං ගුලෙහි සන්තප්පෙසි. එකමෙව විසාසාදනං කාලෙහිපි සෙවමි පුරෙස්සං විට්ඨානිමි උච්ඡෙදාමි පුරෙස්සං.

1. “ආතතො” ම ඡ සා.

19. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අකිකම්ඥයෙහි කැමැති තාක් වාසය කොට භික්ෂූන් එක් දහස් දෙසිය පණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග රජගහනුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩ සේක.

20. එකල්හි බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ රජගහනුවරින් අකිකම්ඥය බලා උක්භකුරුකළවලින් ම පිරුණු පන්සියයක් පමණ ගැල් සමග දිඬිමාගී-යට පිළිපත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එන්නා වූ බෙලට්ඨකච්චානයා දුර දී ම දුටු සේක. දැක මාගියෙන් ඉවත් ව එක්තරා ගසක් මුල වැඩ හුන් සේක.

21. එවිට බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ “ස්වාමීනි, මම එක එක මගණහුට එක එක උක්භකුරුකළයක් දීමට කැමැත්තෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙළේ ය. “කච්චානස, එසේ නම්, තෝ එක ම උක්භකුරු කළයක් ගෙණ එව.” “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී එක ම උක්භකුරුකළයක් ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ “ස්වාමීනි, උක්භකුරු කළයක් ගෙණ එන ලද්දේ ය. ස්වාමීනි, මම කෙසේ පිළිපදිමි දැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙළේ ය. “කච්චානස, එසේ නම්, තෝ භික්ෂූන්ට උක්භකුරු දෙව.” “ස්වාමීනි එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී භික්ෂූන්ට උක්භකුරු දී “ස්වාමීනි, භික්ෂූන්ට උක්භකුරු දෙන ලද්දේ ය. මේ බොහෝ උක්භකුරු ඉතිරි වූයේ ය. ස්වාමීනි, මම කුමක් කරමි දැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙළේ ය. “කච්චානස, එසේ නම්, තෝ භික්ෂූන්ට උක්භකුරු සැහෙන පමණ දෙව.” “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී, භික්ෂූන්ට සැහෙන පමණ උක්භකුරු දී “ස්වාමීනි, භික්ෂූන්ට සැහෙන පමණ උක්භකුරු දෙන ලද්දේ ය. මේ බොහෝ උක්භකුරු ඉතිරි වූයේ ය. ස්වාමීනි, මම කුමක් කරමි දැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙළේ ය. “කච්චානස, එසේ නම්, තෝ භික්ෂූන් උක්භකුරු වලින් සතප්පව.” “ස්වාමීනි එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී භික්ෂූන් උක්භකුරුවලින් සැතැප්වී ය. ඇතැම් භික්ෂූහු පාත්‍ර ද පිරවූහ. පෙරහන් ද පසුම්බි ද පිරවූහ.

22. ඉක්බිති බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භික්ෂූන් උක්භකුරුවලින් සතප්පා “ස්වාමීනි, භික්ෂූහු උක්භකුරුවලින් සතප්පන ලද්දහු ය. මේ බොහෝ උක්භකුරු ඉතිරි වූයේ ය. ස්වාමීනි මම කුමක් කරමි දැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙළේ ය. “කච්චානස එසේ නම්, තෝ ඉඳුල් කන්නන්ට (යාවකයන්ට) උක්භකුරු දෙව.” “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී යාවකයන්ට උක්භකුරු දී “ස්වාමීනි, යාවකයන්ට උක්භකුරු දෙන ලද්දේ ය. මේ බොහෝ උක්භකුරු ඉතිරි වූයේ ය. ස්වාමීනි, මම කුමක් කරමි දැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ-ගෙන් ඇසී ය. “කච්චානස, එසේ නම්, තෝ යාවකයන්ට උක්භකුරු සැහෙන පමණ දෙව.” “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී යාවකයන්ට උක්භකුරු සැහෙන පමණ දෙන ලද්දේ ය. මේ බොහෝ උක්භකුරු ඉතිරි වූයේ ය. ස්වාමීනි, මම කුමක් කරමි දැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගෙන් ඇසී ය. “කච්චානස, එසේ නම් තෝ යාවකයන් උක්භකුරුවලින් සතප්පව.” “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී යාවකයන් උක්භකුරුවලින් සැතැප්වී ය. ඇතැම් යාවකයෝ මහසෘෂ්ටි ද කළ ද පැස් ද පුරවාගත්හ. ඔබොක්කු ද පුරවාගත්හ.

23. අථ ඛො ඛෙලවෙය්‍යා කච්චානො විසාසාදෙ ගුලෙහි සන්නයෙහි භගවන්තා ඵතදවොච: “සන්නපපිතා භගනා විසාසාද ගුලෙහි. ඛහු වායා ගුලො අවසිට්ඨො. කථානා ගන්නා පටිපජ්ජාමි” නි. “නාහා නා කච්චාන, පසාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරගෙ සබ්බත්තෙ සසාමණ්ඩ්‍රාගමණ්ණිං පජාස සදෙවමහුසාස සසෙසෙසො ගුලො¹ පරිභුතො සමමා පරිණාමං ගවෙජ්ජය අඤ්ඤානු නථාගතස්ස වා නථාගතසාවකස්ස වා. තෙන හි නිං කච්චාන, නා ගුලං අප්පහරිතො ථා ඡට්ඨංකිති. අප්පාණකෙ ථා උදකෙ ඔපිලාපෙති” නි. “ඵටං නගන්න” නි ඛො ඛෙලවෙය්‍යා කච්චානො භගවතො පටිස්සුතා නා ගුලං අප්පාණකෙ උදංක ඔපිලාපෙසි². අථ ඛො සො ගුලො උදකෙ පකඛිනො විච්චිට්ඨායති. විච්චිට්ඨායති. සංගුපායති³. සමපග්ගායති. සෙය්‍යථාපි නාම ඵාලො දිවසසන්නතො⁴ උදකෙ පකඛිනො විච්චිට්ඨායති, විච්චිට්ඨායති, සංගුපායති, සමපග්ගායති, ඵවමෙව සො ගුලො උදකෙ පකඛිනො විච්චිට්ඨායති. විච්චිට්ඨායති. සංගුපායති. සමපග්ගායති.

24. අථ ඛො ඛෙලවෙය්‍යා කච්චානො සංචිග්ගො ලොමහට්ඨජානො යෙන භගවා නොනුපසඛකමි. උපසඛකමිති භගවන්තා අභිවාදෙට්ඨා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීද්ධාස්ස ඛො ඛෙලවෙය්‍යා කච්චානස්ස භගවා ආනුපුබ්බිකථා කපෙසි. සෙය්‍යපිදා: දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං දාදිනම් ඔකාරං සංකිලෙසං නෙකධමම ආනිසංසං පකාසෙසි. යද භගවා අඤ්ඤාසි ඛෙලවෙය්‍යා කච්චානං කල්ලවින්නං මුද්දවින්නං විනිවරණ වින්නං උදග්ගවින්නං පසන්නවින්නං. අථ සා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා, නා පකාසෙසි. [සෙය්‍යථාපි නාම සද්ධා වන් අපගතකාලකං සමමදෙව රජන පටිගණ්ණයාස,] ඵවමෙව ඛෙලවෙය්‍යා කච්චානස්ස නසමායෙව ආසනෙ විරජං විනමිලං ධම්මවග්ගා උදපාදි: “ය කිඤ්ච සමුදයධම්මා, සබ්බන්තං නිරොධධම්ම” නති.

25. අථ ඛො ඛෙලවෙය්‍යා කච්චානො දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිකධම්මො පරිසොගාලහධම්මො නිත්තංවිච්චිකපෙජා විගතනථංසිකපො වෙසාරජ්ජප්පතො අපරප්පච්චෙසා සහුසාසනෙ භගවන්තං ඵතදවොච: “අභිඤ්ඤානා නගෙන, අභිකක්ඛනා නගෙන, සෙය්‍යථාපි නගෙන, නිකක්ඛජ්ජනං වා උකක්ඛපට්ඨය, පටිච්ඡින්නං වා විච්චරය්‍ය, මුල්ලාස්ස වා මග්ගා ආවිකෙකය්‍ය, අකංකාපර වා පහලපට්ඨානා ධාරෙය්‍ය: වකඛුමිනො රුපානි දකඛිනති නි. ඵවමෙව භගවතා අනෙකපරිකායෙන යමමා පකාසිතො. ඵසානං නගෙන භගවන්තං සරණං ගම්මාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසම්සඤ්ච. උපාසකා ථ භගවා ධාරෙතු අප්පනගො පාණ්ණපෙන සරණං ගත” නති.

1. “සසෙසෙසො ගුලො” ම ඡ සා. P T S.

2. “ඔපිලාපෙති” ම ඡ සා.

3. “පග්ගායති” ම ඡ සා.

4. “දිවසංසන්නතො” ම ඡ සා.

23. ඉක්බිති බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ යාවකයන් උක්භකුරුළුන් සහස්වා “සොමිති, යාවකයෝ උක්භකුරුළුන් සහස්පත ලද්දහ. මේ බොහෝ උක්භකුරු ඉතිරි වූයේ ය. සොමිති, කුමක් කරමි ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ඇසී ය. “කච්චානස, මම, යමකු විසින් මේ උක්භකුරු අනුභව කරණ ලද්දේ මැනවින් දිරිමිම යන්නේ ද, නවාගතයන් හෝ නවාගත ශ්‍රාවකයකු හෝ හැර එවන්දකු දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ ලොකයෙහි ද, මහණබමුණන් සහිත වූ දෙවි මිනිසුන් සහිත වූ ප්‍රජාවෙහි ද, මම නො දක්මි. කච්චානස, එසේ නම්, තෝ ඒ උක්භකුරු හණකොළ නැති නැතක හෝ දමව. සතුන් තැනි දියෙහි හෝ පා කොට හැරිය.” “සොමිති, එසේ ය” යි බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී ඒ උක්භකුරු සතුන් තැනි දියෙහි පා කොට හැරියේ ය. දියෙහි පූ ඒ උක්භකුරු විට විට යන හඬ නගයි. මිටි මිටි යන හඬ නගයි. හම අතින් දුමසි. කැම අතින් වැසියක් දුමසි. දවසක් රත් කළ සිවැල්ක් (නගුල් තලයක්) දියෙහි ලන ලද්දේ යම් සේ විට විට යන හඬ නගා ද, මිටි මිටි යන හඬ නගා ද, හාත්පසින් දුමා යේ ද, හාත්පසින් වැසියක් දුමා යේ ද, එපරිද්දෙන් ම ඒ උක්භකුරු දියෙහි ලන ලද්දේ විට විට යන හඬ නගයි. මිටි මිටි යන හඬ නගයි. හාත්පසින් දුමසි. හාත්පසින් වැසියක් දුමසි.

24. ඉක්බිති හටගත් බිය ඇති හටගත් ලොමුදහගැණිම් ඇති බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් බෙලට්ඨකච්චානසාහට පිළිවෙලකතාව වදාළ සේක. එනම්: දැනකපාව සිලකපාව සමභිකපාව ද කාමයන් දුක්ඛව ලාමකාව කෙලෙසීමට හෙතුවන බව ද, පැවිද්දෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බෙලට්ඨකච්චානසා සුදුසු සිත් ඇත්තෙක, මොළොක් වූ සිත් ඇත්තෙක, තො හැකුළුනු සිත් ඇත්තෙක, ඔදවැසි සිත් ඇත්තෙක, පහන් සිත් ඇත්තෙකැ යි දන් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරයන්ගේ සාමුකකංසික වූ යම් යම්දෙයනාවක් වේ ද, දූබ්‍යසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාග්ගසත්‍යය යන ඒ වතුරායී-සත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. [පිරිසිදු වූ පහ වූ කිලිටු ඇති වස්ත්‍රයක් මත ව සායම් ගන්නේ යම් සේ ද,] එපරිද්දෙන් ම බෙලට්ඨකච්චානසාහට ඒ අසුතෙහි දි ම “හටගැණිමි සභාවා කොට ඇති යට කිසිවක් වේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සාහාවස කොට ඇති” යි රාගාදීර්ඡස් රහිත වූ පහ වූ කෙලෙස්වල ඇති සොවාපත්තිමග්ගකුණය පහළ වූයේ ය.

25. ඉක්බිති බෙලට්ඨකච්චාන තෙමේ දක්නා ලද දහම් ඇත්තේ පැමිණි දහම් ඇත්තේ අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තේ වෙසෙසින් බැස ගත් දහම් ඇත්තේ දුරු කළ සැක ඇත්තේ පහ වූ කෙසේ කෙසේ දැ යි පැවැති සැක ඇත්තේ විහාරදහාවසට පැමිණියේ බුදුසස්තෙහි (අවබෝධය සඳහා) අනුන්ගේ උපකාරයක් (බිනා) ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සොමිති, ඉතා යහපත. සොමිති, ඉතා යහපත. සොමිති, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උමුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විදහා පාන්නේ ද, මං මුලා වූවකුට යම් සේ මග කියන්නේ ද, ‘ඇස් ඇත්තෝ රූප දක්නාහු’ යි ගතදුරෙහි තෙල්පහනක් යම් සේ දරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්මය නෙමේ ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. සොමිති, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලොකොත්තරධර්මය ද අවබෝධප්‍රදායීකුණසම්පන්නා ද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමි කොට සරණ ගියා වූ මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා” යි සැලකෙලේ ය.

26. අප්ථ බො හගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන රාජගහං
 නදවසරි. තත්ත සුදං හගවා රාජගහෙ විහරති චෙඨටගෙන කලඤ්ඤානිවාසෙ.
 තෙන බො පන සමයෙන රාජගහෙ ගුලො උසානෙනා හොති. භික්ඛු
 “ගිලානස්සව හගවතා ගුලො අනුඤ්ඤානො. නො අගිලානස්සා” ති
 කුක්කුච්චායනතා ගුලං න පරිභුඤ්ඤති. හගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙත්ථං.
 “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස ගුලං. අගිලානස්ස ගුලොදක” නති.

27. අප්ථ බො හගවා රාජගහෙ යථානිරන්තං විහරිතො යෙන පාටලිගාමො
 තෙන වාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසමෙසෙන සද්ධිං අභිසන්දෙසෙති
 භික්ඛුසතෙති. අප්ථ බො හගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන
 පාටලිගාමො නදවසරි. අස්සාසුං බො පාටලිගාමිකා උපාසකා “හගවා
 කිර පාටලිගාමො අනුප්පන්නො” ති. අප්ථ බො පාටලිගාමිකා උපාසකා
 යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාමිංසු. උපසඤ්ඤාමිතො හගවන්තං අභිවාදෙත්ථා
 එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීදෙනා බො පාටලිගාමිකො උපාසකො
 හගවා ධම්මිසා කථාය සද්දස්සාසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙජ්ජෙසි. සමපනංසෙසි.
 අප්ථ බො පාටලිගාමිකා උපාසකා හගවතා ධම්මිසා කථාය සද්දස්සිනා
 සමාදස්සිනා සමුත්තෙජ්ජනා සමපනංසිනා හගවන්තං එතදවොචු: “අභිවාසෙතු
 නො හතෙන හගවා ආවසථාගාරං සද්ධිං භික්ඛුසමෙසෙනා” ති. අභිවාසෙසි
 හගවා කුණ්ණිතාවෙන.

28. අප්ථ බො පාටලිගාමිකා උපාසකා හගවතො අභිවාසනං විදිත්වා
 උට්ඨාසාසනා හගවන්තං අභිවාදෙත්ථා පදකම්ණං කත්වා යෙන ආවසථාගාරං
 තෙනුපසඤ්ඤාමිංසු. උපසඤ්ඤාමිතො සබ්බසන්දරි. ආවසථාගාරං සන්දරිත්වා
 ආසනානි පඤ්ඤාපෙත්වා උදකම්ණිකං පනිඨාපෙත්වා තෙලප්පදීපං
 ආරොපෙත්වා යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාමිංසු. උපසඤ්ඤාමිතො හගවන්තං
 අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සිත්වා බො පාටලිගාමිකා
 උපාසකා හගවන්තං එතදවොචු: “සබ්බසන්දරිං සන්දරිතං¹ හතෙන, ආවසථා
 ගාරං. ආසනානි පඤ්ඤානන්ති. උදකම්ණිකො පනිඨාපිතො. තෙලප්පදීපො
 ආරොපිතො. යස්සද්ගති හතෙන, හගවා කාලං මඤ්ඤති” ති. අප්ථ බො
 හගවා නිවාසෙත්වා පත්තවිවරං ආදාය සද්ධිං භික්ඛුසමෙසෙන යෙන
 ආවසථාගාරං තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතො පාදෙ පක්කාලෙත්වා ආවසථා
 ගාරං පටිසිත්වා මජ්ඣමං ඵලං නිස්සාය පුරන්තාභිමුඛො නිසීදි. භික්ඛු
 සමෙසාපි බො පාදෙ පක්කාලෙත්වා ආවසථාගාරං පටිසිත්වා පච්ඡිමං හිත්තිං
 නිස්සාය පුරන්තාභිමුඛො නිසීදි හගවන්තංයෙව පුරක්කත්වා. පාටලිගාමිකාපි
 බො උපාසකා පාදෙ පක්කාලෙත්වා ආවසථාගාරං පටිසිත්වා පුරන්තං
 හිත්තිං නිස්සාය පච්ඡිමාභිමුඛො නිසීදිංසු හගවන්තංයෙව පුරක්කත්වා.

1. සබ්බසන්දරිසත්තං” ම ඡ සං.

26. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වසිනා සේක් රජගහනුවරට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි රජගහනුවර කලඤ්ඤානිවාසයෙහි වූ වෙළුමනාඨාමයෙහි වසන සේක. එකල්හි රජගහනුවර උක්භකුරු බහුල වේ. භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ගිලනුහු ම උක්භකුරු අනුදන්තා ලද්දේ ය. නොගිලන් වූවහුට නො අනුදන්තා ලද්දේ ය” යි කුකුළු කරමින් උක්භකුරු නො වලඳන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිලන් වූවහුට උක්භකුරු ද, නො ගිලන් වූවහුට උක්භකුරුදිය (උක්භකුරු කලනා ගත් දිය) ද අනුදනිමි” යි.

27. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් කල් වාසය කොට පාටලිග්‍රාමය බලා එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂු සංඝයා සමග වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් පාටලිග්‍රාමයට වැඩි සේක. පාටලිග්‍රාමවැසි උපාසකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාටලිග්‍රාමයට වැඩිසේක් ල” යි ඇසූහ. එවිට පාටලිග්‍රාම වැසි උපාසකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් පාටලිග්‍රාමවැසි උපාසකයන් දැකමි කතාවෙන් කරුණු දක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. නියුණු කර වූහ. සතුටු කරවූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැකමි කතාවෙන් කරුණු දක්වන ලද සමාදන් කරවන ලද නියුණු කරවන ලද සතුටු කරවන ලද පාටලිග්‍රාමවැසි උපාසකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමිනි, භික්ෂුසංඝයා සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ආගන්තුකාගාරය පිළිගන්නා සේක්වා” යි (කීහ). භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමාවයෙන් ඉවසූ සේක.

28. ඉක්බිති පාටලිග්‍රාමවැසි උපාසකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුණස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ආගන්තුකාගාරයට ගියහ. ගොස් ආගන්තුකාගාරය සියලු නැත අතුරා අසුන් පණවා මහදියබඳුනක් පිහිටුවා තෙල්පහන් තහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක සිටියහ. පසෙක සිටි පාටලිග්‍රාමවැසි උපාසකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමිනි, ආගන්තුකාගාරය සියලු නැත අතුරුණ ලදී. අසුන් පණවන ලදී. දිය බඳුනක් තබන ලදී. තෙල්පහන් තහන ලදී. ස්වාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් යමකට කල් බලාපොරොත්තු වන සේක් නම්, මේ ඊට කාල ය” යි සැලකලහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැඳ පොරොවා පාසිඳුරු ගෙන භික්ෂුසංඝයා සමග ආගන්තුකාගාරයට වැඩි සේක. වැඩ පා සෝද ආගන්තුකාගාරයට පිවිස වැදකණුව නිසා පෙරදිගට මුහුණ දී වැඩ හුන් සේක. භික්ෂුසංඝයා තෙවේ ද පා සෝද ආගන්තුකාගාරයට පිවිස පැසුළු බිත්තිය නිසා පෙරදිගට මුහුණ දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පෙරටු කොට හුන්තේ ය. පාටලිග්‍රාමවැසි උපාසකයෝ ද පා සෝද ආගන්තුකාගාරයට ඇතුල් ව පෙරදිග බිත්තිය නිසා පැසුළු දිගට මුහුණ දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පෙරටු කොට හුන්හ.

29. අථ බො භගවා පාටලිගාමිකෙ උපාසකෙ ආවනොති: “පඤ්චමෙ ගහපතයො, ආදිතවා දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. කතමෙ පඤ්ච? ඉධ ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපනොතා පමාදගිකරණං මගනිං නොගජානිං නිගවන්ති. අයං පඨමො ආදිතවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. පුනවපරං ගහපතයො, දුස්සීලස්ස සීලවිපනනස්ස පාපකො කිත්තිසඤ්ඤෙ අබ්බුග්ගවන්ති. අයං දුතියො ආදිතවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. පුනවපරං ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපනොතා යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඤ්ඤාමති: යදි බත්තිසපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, අවිසාරද්‍යෙ උපසඤ්ඤාමති මඤ්ඤානුතො. අයං තතියො ආදිතවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. පුනවපරං ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපනොතා සමමුළුනා කාලං කරොති. අයං චතුර්තො ආදිතවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. පුනවපරං ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපනොතා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතා නිරයං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමො ආදිතවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. ඉමෙ බො ගහපතයො, පඤ්ච ආදිතවා දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා.

30. පඤ්චමෙ ගහපතයො, ආනිසංසො සීලවතො සීලසමපදය. කතමෙ පඤ්ච? ඉධ ගහපතයො, සීලවා සීලසමපනොතා අපමාදගිකරණං මගනනං නොගකඩකං අබිගවන්ති. අයං පඨමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසමපදය. පුනවපරං ගහපතයො, සීලවතො සීලසමපනනස්ස කල්‍යාණො කිත්තිසඤ්ඤෙ අබ්බුග්ගවන්ති. අයං දුතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසමපදය. පුනවපරං ගහපතයො, සීලවා සීලසමපනොතා යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඤ්ඤාමති: යදි බත්තිසපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, විසාරද්‍යෙ උපසඤ්ඤාමති අමඤ්ඤානුතො. අයං තතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසමපදය. පුනවපරං ගහපතයො, සීලවා සීලසමපනොතා අසමමුළුනා කාලං කරොති. අයං චතුර්තො ආනිසංසො සීලවතො සීලසමපදය. පුනවපරං ගහපතයො, සීලවා සීලසමපනොතා කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගා ලොකං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසමපදය. ඉමෙ බො ගහපතයො, පඤ්ච ආනිසංසො සීලවතො සීලසමපදයා” ති.

31. අථ බො භගවා පාටලිගාමිකෙ උපාසකෙ ඛන්ධදෙව රත්තිං ඛමිතො කථාය සඤ්ඤානා සමාදපෙතො සමුත්තෙපෙතො සමපහංසෙතො උය්‍යාපෙසි “අභිකක්කන්තා බො ගහපතයො, රත්ති. යස්සදති කාලං මඤ්ඤාදා” ති. “ඵලං භනෙත” ති බො පාටලිගාමිකා උපාසකා භගවතො පටිස්සුතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙතො පදනම්ණං කතො පකකමිසු. අථ බො භගවා අචිරපකකන්තෙසු පාටලිගාමිකෙසු උපාසකෙසු සුඤ්ඤාගාරං පාටිසි.

32. තෙන බො පන සමයෙන සුනිබ්බස්සකාරා මගබ්බහාමන්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙත්ති ට්ඡන්තං පටිබාහාය. අද්දසා බො ගහවා රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය දිබ්බික වක්ඛන්තා විසුඤ්ඤාන අභිකක්කන්තා මාත්‍රසකෙත සමිහුලා දෙවතායො පාටලිගාමෙ වච්ඡති පරිගණන්තියො. යසමිං පදෙස මහෙසකා දෙවතා වච්ඡති පරිගණන්තී, මහෙසකානා තත් රාජ්ජනං රාජමහාමත්තානං විතතානි නමන්ති නිවෙසනානි මාපෙතුං. යසමිං පදෙසෙ මජ්ඣිමා දෙවතා වච්ඡති පරිගණන්තී, මජ්ඣිමානං තත් රාජ්ජනං රාජමහාමත්තානං විතතානි නමන්ති නිවෙසනානි මාපෙතුං. යසමිං පදෙසෙ නිවා දෙවතා වච්ඡති පරිගණන්තී, නිවානං තත් රාජ්ජනං රාජමහාමත්තානං විතතානි නමන්ති නිවෙසනානි මාපෙතුං.

29. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාටලිගම්වැසි උපාසකයන් ඇමතු සේක: “ගාභාවියෙහි, දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතනයෙහි මේ දෙස් පසෙක් වේ. කවර පසෙක් ද? ගාභාවියෙහි, මෙහි දුශ්ශීල නෙමේ ශීලවිපතනයට පැමිණියේ ප්‍රමාදහෙතුවෙන් මහත් නොගහාතිසට පැමිණේ. මේ දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතනයෙහි පළමුවන දෙස වේ. නැවැත ද ගාභාවියෙහි, සිල්විපතට පැමිණි දුශ්ශීලයා පිළිබඳ අයහපත් කිරීතිරාවයෙන් පැන නගියි. මේ දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතනයෙහි දෙවන දෙස වේ. නැවැත ද ගාභාවියෙහි, සිල්විපතට පැමිණි දුශ්ශීල නෙමේ ඝෘත්‍රිය පිරිස බමුණුපිරිස ගාභාවි පිරිස මහණපිරිස යන යම් යම් පිරිසක් වෙතට එළඹේ ද, බිය ඇති ව නෙද රහිත ව එළඹෙයි. මේ දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතනයෙහි තෙවන දෙස වේ. නැවැත ද ගාභාවියෙහි, සිල්විපතට පැමිණි දුශ්ශීල නෙමේ මුලා වූයේ කුලුරිය කරයි. මේ දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතනයෙහි සිවුවන දෙස වේ. නැවැත ද ගාභාවියෙහි, සිල්විපතට පැමිණි දුශ්ශීල නෙමේ ජීවිතොප්‍රිය විනාශයෙන් මරණින් පසු සැපයෙන් පහ වූ දුකට පිහිට වූ අකමැත්තෙන් ම (දුබල ව) පතිත වන්නා වූ තරකයෙහි උපදී. මේ දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතනයෙහි පස්වන දෙස වේ. ගාභාවියෙහි, මේ දුශ්ශීලයාගේ ශීලවිපතනයෙහි දෙස් පස ය.”

30. “ගාභාවියෙහි, සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතනයෙහි මේ අනුසස් පසෙක් වේ. කවර පසෙක් ද? ගාභාවියෙහි, මෙහි සිල් ඇත්තේ සීලයෙන් යුක්ත වූයේ අප්‍රමාදහෙතුවෙන් මහත් වූ නොගරාගියක් ලබයි. මේ සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතනයෙහි පළමුවන ආතිසංසය වේ. නැවැත ද ගාභාවියෙහි, සිල්වත් වූ සීලයෙන් යුක්ත වූවුන්ගේ යහපත් කිරීතිරාවයෙන් පැන නගියි. මේ සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතනයෙහි දෙවන ආතිසංසය වේ. නැවැත ද ගාභාවියෙහි, සිල් ඇත්තේ සීලයෙන් යුක්ත වූයේ ඝෘත්‍රිය පිරිස බමුණුපිරිස ගාභාවිපිරිස මහණපිරිස යන යම් යම් පිරිසක් වෙතට එළඹේ ද, නිතිය ව නෙද සහිත ව එළඹේ. මේ සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතනයෙහි තෙවන ආතිසංසය වේ. නැවැත ද ගාභාවියෙහි, සිල් ඇත්තේ සීලයෙන් යුක්ත වූයේ නො මුලා ව කුලුරිය කෙරේ. මේ සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතනයෙහි සිවුවන ආතිසංසය වේ. නැවැත ද ගාභාවියෙහි, සිල් ඇත්තේ සීලයෙන් යුක්ත වූයේ ජීවිතොප්‍රිය විනාශයෙන් මරණින් පසු මනා ගති ඇති සවගී ලොකයෙහි උපදී. මේ සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතනයෙහි පස්වන ආතිසංසය වේ. ගාභාවියෙහි, මේ සිල්වත්තූගේ සීලසම්පතනයෙහි අනුසස් පස ය.”

31. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාටලිගම්වැසි උපාසකයන් රු බොහෝ වේලාවක් ම දූතමි කතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුටු කරවා “ගාභාවියෙහි, රාත්‍රිතොමෝ ඉක්ම ගියා ය. දැන් යම් ගමනකට බලාපොරොත්තු වන්නා නම් එයට කාලය දනිවු” යි වදලන පාටලිගම්වැසි උපාසකයෝ “සවාමිහි, එසේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී හුනසනෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වාද පාදකුණු පකාට ගියහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාටලිගම්වැසි උපාසකයන් ගිය නොබෝ වේලාවකින් ශුන්‍යාගාරයට පිවිසි සේක.

32. එකල්හි සුනිධි-මසසකාර නම් මගධමහාමාත්‍යයෝ වජ්‍ජන් වලකනු පිණිස පාටලිගම්හි නුවරත් ගොඩ නගන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු අප්‍රයම් වේලෙහි නැගී සිට පාටලිගම්හි ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කරන්නාවූ (=අරත් ගන්නාවූ) බොහෝ දෙවියන් මිනිසුන් ඉක්ම වූ පිරිසිදුවූ දිවැසින් දුටුසේක. මහෙශාඛ්‍ය උදවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් (=දැව් ගෙළිම් වසයෙන් ගණිත්) ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට මහෙශාඛ්‍ය වූ රජුන්ගේ ද රජමහ ඇමැතියන්ගේ ද සිත් නැමේ. මධ්‍යම වූ දෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට මධ්‍යම වූ රජුන්ගේ ද රජමහ ඇමැතියන්ගේ ද සිත් නැමේ. පහත් වූ දෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට පහත් රජුන්ගේ ද රජමහ ඇමැතියන්ගේ ද සිත් නැමේ.

33. අථ බො ගඟවා ආසස්සන්තං ආනන්දං ආමන්තෙයි: “කො භු බො තෙ ආනන්ද, පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙන්නි” ති. “සුනිබ්බස්සකාරා හන්තෙ, මගධමහාමත්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙන්නි චජ්ඣනං පටිබාහායා” ති. “සෙස්සථාපි ආනන්ද, දෙවෙති තාවති-සෙති සද්ධිං මනෙතවා, එවමෙව බො ආනන්ද, සුනිබ්බස්සකාරා මගධමහාමත්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙන්නි චජ්ඣනං පටිබාහාය. ඉධාහා ආනන්ද, රතතිසා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය අද්දසං දිබ්බෙන චක්ඛත්තා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සබ්බසුලා දෙවතායො පාටලිගාමෙ වජ්ඣති පරිගණ්හන්තියො. යසම් පදෙසෙ මහෙසකකා දෙවතා වජ්ඣති පරිගණ්හන්ති, මහෙසකකානං තත් රාජ්ජනං රාජමහාමත්තානං චිත්තාති නමන්ති නිවෙසනාති මාපෙතුං. යසම් පදෙසෙ මජ්ඣමා දෙවතා වජ්ඣති පරිගණ්හන්ති, මජ්ඣමානං තත් රාජ්ජනං රාජමහාමත්තානං චිත්තාති නමන්ති නිවෙසනාති මාපෙතුං. යසම් පදෙසෙ නිවා දෙවතා වජ්ඣති පරිගණ්හන්ති, නිවානං තත් රාජ්ජනං රාජමහාමත්තානං චිත්තාති නමන්ති නිවෙසනාති මාපෙතුං. යාවතා ආනන්ද, අරියං ආයතනං, යාවතා චණ්ණපපො, ඉදං අග්ගනගරං හමස්සති පාටලිපුත්තං පුට්ඨෙදන්තං. පාටලිපුත්තස්ස බො ආනන්ද, නයො අනතරායා හමස්සන්ති අග්ගිතො වා උද්ඛන්තො වා අබ්හන්තරතො වා මිජ්ඣෙද” ති.

34. අථ බො සුනිබ්බස්සකාරා මගධමහාමත්තා සෙන ගඟවා තෙහුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භවා ගඟවා සද්ධිං සමමාදිංසු. සමමාදතිසං තථං සාරාණීයං විනිසාරෙවා එකමනාං අවංසු. එකමනාං සිතා බො සුනිබ්බස්සකාරා මගධමහාමත්තා හගවන්තං එතදවොචු: “අභිවාසෙතු තො හවං ගොතමො දජ්ජනනාය හත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනා” ති. අභිවාසෙසි හගවා තුණ්ණිතාවෙන. අථ බො සුනිබ්බස්සකාරා මගධමහාමත්තා හගවතො අභිවාසනං විදිවා පක්කම්භු.

35. අථ බො සුනිබ්බස්සකාරා මගධමහාමත්තා පණ්ණිතං බාදනීයං ගොජනීයං පටිසාදපෙවා හගවතො කාලං ආරොවාපෙසු: “කාලො හො ගොතම, නිට්ඨිතං හන්ත” නති. අථ බො හගවා පුබ්බණ්හ සමයං නිවාසෙවා පත්තවිවරං ආදාය සෙන සුනිබ්බස්සකාරානං මගධමහාමත්තානං පරිවෙසනා තෙහුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භවා පඤ්ඤානො ආසනෙ නිසිදි සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන.

36. අථ බො සුනිබ්බස්සකාරා මගධමහාමත්තා බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඛං පණ්ණිතෙන බාදනීයෙන ගොජනීයෙන සහන්තං සන්තපෙවා සමපාරෙවා හගවන්තං භුත්තාපි ඔනිතපත්තපාණිං එකමනාං නිසිදිසු. එකමනාං නිසිතෙන බො සුනිබ්බස්සකාරෙ මගධමහාමත්තෙ ගඟවා ඉමාති ගාථාති අනුමොදි:

37. “යසම් පදෙසෙ කපෙති වාසං පණ්ණිතජාතියො,
සීලවන්තත්ථ හොරෙවා සඤ්ඤාතෙ බ්‍රහ්මචාරසො².

38. යා තත්ථ දෙවතා ආසුං තාසං දක්ඛණ්මාදිසෙ,
තා පූජතා පූජයන්ති මානිතා මාතයන්ති තං.

39. තතො නං අනුකම්පන්ති මාතා පුත්තංව ඔරසං,
දෙවතානුකම්පිතො පොසො සද් ගුරාති පස්සති” ති.

33. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ආනන්දය, ඒ කවර කෙනෙක් පාටලිගමිහි නුවරක් ගොඩ නගන් ද?” යි ආයුෂමග් ආනන්ද සම්මුතියෙන් වහන්සේගෙන් ඇසූ පස්ක. “සොමිහි, සුනාමිය, වස්සකාරය යන මගධ-මහාමාත්‍යයෝ ජජ්ජන් පිළිබහනු (=වලක්වනු) පිණිස පාටලිගමිහි නුවරක් ගොඩනගන්” යි (සැලකෙලේය.) “ආනන්දය, සුනාමි-වස්සකාරමගධමහාමාත්‍යයෝ තවතිසාවාසි දෙවියන් හා මනත්‍රණය කොට ගෙණ (කරන්නා) පස්, ආනන්දය, ජජ්ජන් වලක්වනු පිණිස පාටලිගමිහි නුවරක් ඉදි කෙරෙත්. ආනන්දය, මම මෙහි රු අලුයම් වෙලෙහි නැගි සිට පාටලිගමිහි ගෙබිම් පරිග්‍රහණය කරන්නා වූ බොහෝ දෙවියන් මිනිසා සතු මුළු පිරිසිදු වූ දිවැසින් දුටුවෙමි. මහෙහාබ්‍යදෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට මහෙහාබ්‍යරජුන්ගේ හා රජමහ-ඇමැතියන්ගේ ද සිත් නැමේ. එයාම වූ දෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට මොවුන් රජුන්ගේ හා රජමහඇමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. පහත් වූ දෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට පහත් වූ රජුන්ගේ හා රජමහඇමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. ආනන්දය, ආයාසයනනය (=ආයාසවාසය - ආයාස මිනිසුන් ගැටසෙන නැග්) යම් තාක් ද, වණ්ණපථය (=වෙලද මග - වෙලෙසින් බඩු පිකුණන හෝ වසන නැග්) යම් තාක් ද, එහි (නග් දෙසින් ගෙණෙන වෙලෙද) බඩු පොදි ලිහන මේ පාටලිපුත්‍රය අග්‍රනගරය වන්නේ ය. ආනන්දය, පාටලිපුත්‍ර නගරයට ගින්නෙන් ද ජලයෙන් ද (රටවැස්සන්) උනුන් බිඳීමෙන් ඇතුළතින් ද යි අනන්‍යය තුණක් වන්නේ ය” යි වදාළ සේක.

34. එකල්හි සුනාමි-වස්සකාරමගධමහාමාත්‍යයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිත් ඇල්විය යුතු වූ කතා කොට නිමවා පසෙක සිටියහ. පසෙක සිටි සුනාමි-වස්සකාර මගධමහාමාත්‍යයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “හවත් ගෞතම තෙමේ භික්ෂුසංඝයාගේ සමග අදට අපගේ බඩ ඉවසාවා” යි සැලකලහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුණ්ණිමාවයෙන් ඉවසා වදාළ සේක.

35. ඉක්බිති සුනාමි-වස්සකාරමගධමහාමාත්‍යයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන ඉන් නින්ම ගියහ. අනතුරු ව සුනාමි-වස්සකාර මගධමහාමාත්‍යයෝ ප්‍රණීත වූ කැ යුතු බිදිය යුතු දේ පිළියෙල කරවා “හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ කාලය වේ. බග් නිමියේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් සැලකරවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැඩ කාලයෙහි හැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ සුනාමි-වස්සකාරමගධමහාමාත්‍යයන්ගේ පරිවෙසනයට (=වලදවන නැගට) වැඩි සේක. වැඩි පණවා තුඩු අසුනෙහි භික්ෂුසංඝයාගේ සමග වැඩ හුන් සේක.

36. එවිට සුනාමි-වස්සකාරමගධමහාමාත්‍යයෝ බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැ යුතු බිදිය යුතු දෙයින් සියනින් සහප්පා පවරා, වලද අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැරට ගත් අන් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්න. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් සුනාමි-වස්සකාර-මගධමහාමාත්‍යයන් මේ ගාථාවලින් අනුමොදනා කළ සේක.

37. “යම් පෙදෙසක පණ්ණිත වූවෙක් වාසය කෙරේ නම්, එහි සිල්වත් සංඝන වූ බ්‍රහ්මචාරීන් වලදවා-

38. එහි යම් දේවතාවෝ වූවාහු ද, ඔවුන්ට පින් දෙන්නේ ය. (මෙසේ) පුදන ලද දෙවියෝ ඔහු ද පුදත්. බ්‍රහ්මන් කර්ණ ලද දෙවියෝ ඔහුට බ්‍රහ්මන් කරත්.

39. එයින්, එළු තොවෝ ලෙහි ගොවා වඩන පුතුව මෙන්, ඔහුට අනුකම්පා කෙරෙත්. දෙවියන් විසින් අනුකම්පා කර්ණ ලද පුරුෂ තෙමේ සියලු කල්හි යහපත දකි යි.

40. අථ බො භගවා සුභිධවස්සකාරො මගධමහාමහෙන ඉමාති ගාථාති අනුමොදිතා උට්ඨාසාසනා පක්කාමි. තෙන බො පන සමයෙන සුභිධවස්සකාරා මගධමහාමහතා භගවතන පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බො ගොහති: “යෙන අජ් සමණො ගොතමො දාරොත නික්කමිස්සති, තං ගොතමද්ධාරං නාම භවිස්සති. යෙන නිකේත ගඛා: නදි- උත්තරිස්සති, තං ගොතමතිස්සං නාම භවිස්සති” ති. අථ බො භගවා යෙන දාරොත නික්කමි, තං ගොතමද්ධාරං නාම අගොසි. අථ බො භගවා යෙන ගඛා නදි, තෙනුපසඝිකමි. තෙන බො පන සමයෙන ගඛානදී පූරා ගොති සමනිත්තිකා කාකපෙය්‍යා. මුත්තස්ස අඤ්ඤා නාම පරියෙසනති; අඤ්ඤා උච්චපං පරියෙසනති, අඤ්ඤා භුලං ඛක්කනති ඔරා පාරං ගතතුක්කාමා.

41. අද්දසා බො භගවා තෙ මුත්තස්ස අඤ්ඤා නාම පරියෙසනෙන අඤ්ඤා උච්චපං පරියෙසනෙන අඤ්ඤා භුලං ඛක්කනෙන ඔරා පාරං ගතතුක්කාමෙ. දිස්සාන සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං වා බාහා පසාරෙය්‍යා, පසාරිතා වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව¹ භගවා ගඛගාය නදියා ඔරිමතිරො අනතරුතිතො පාරිමතිරො පච්චුට්ඨාසි සද්ධං භික්ඛුසංඝෙන. අථ බො භගවා එතමිත්ථ විදිතා තායං වෙලායං ඉමං උදතං උදනෙසි:

42. “යෙ තරුගාති අණණ්ඩං සරං සෙත්ථා කථාන විසජ්ජ පලලාති,
භුලං හි ජනො පබ්බති² නිණණා මෙධාපිතො ජනා”ති.

43. අථ බො භගවා යෙන මහාවිගාමො තෙනුපසඝිකමි. තනු සුදං භගවා කොට්ඨාමෙ විහරති. තනු බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “වතුනාං භික්ඛවෙ, අරියසම්මානං අනනුබොධා අප්පට්ඨෙධා එවමිදං දීඝමඤ්ඤානං සංකාපිතං සංසරිතං මමඤ්ඤෙව භුමනාකඤ්ඤා. කතමෙසං වතුනාං? දුක්ඛස්ස භික්ඛවෙ, අරියසම්මානං අනනුබොධා අප්පට්ඨෙධා එවමිදං දීඝමඤ්ඤානං සංකාපිතං සංසරිතං මමඤ්ඤෙව භුමනාකඤ්ඤා. දුක්ඛසමුදයස්ස අරියසම්මානං -පෙ- දුක්ඛනිරෝධස්ස අරියසම්මානං -පෙ- දුක්ඛනිරෝධගාමිනියා පටිපද්‍යා³ අරියසම්මානං අනනුබොධා අප්පට්ඨෙධා එවමිදං දීඝමඤ්ඤානං සංකාපිතං සංසරිතං මමඤ්ඤෙව භුමනාකඤ්ඤා. තසිදං භික්ඛවෙ, දුක්ඛං අරියසම්මානං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං. දුක්ඛසමුදයං අරියසම්මානං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං. දුක්ඛනිරෝධං අරියසම්මානං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං. දුක්ඛනිරෝධගාමිනිපටිපද්‍යා අරියසම්මානං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං. උච්ඡින්නා භවතණ්ණා. භිණ්ණ භවතෙතති. තතදිද්ධා පුත්තඛවාමො” ති.

44. “වතුනාං අරියසම්මානං යථාභූතං අදස්සනා,
සංඝිතං⁴ දීඝමඤ්ඤානං තාසු තාසෙව ජාතිසු.

45. තාති එතාති දිට්ඨාති භවතෙනති සමුහතා,
උච්ඡින්නං මුලං⁵ දුක්ඛස්ස තතදිද්ධා පුත්තඛවාමාති.

1. “එවමෙව බො භගවා” ම ඡ සං. 2. “බබ්බති” ම ඡ සං.

3. “දුක්ඛනිරෝධගාමිනිපටිපද්‍යා” සි මු. 4. “සංඝිතං” සි මු.

5. “උච්ඡින්නමුලං” සි මු. තො වී. ජ වී. ම නු ප.

40. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුභ්‍රිඩ-වස්සකාරමගබ්මහාමාත්‍යයන් මේ ගාථාවලින් අනුමොදනා කොට හුනස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක. එකල්හි සුභ්‍රිඩ-වස්සකාරමගබ්මහාමාත්‍යයෝ “අද ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ යම් දෙරකින් නික්මෙන්නේද, ඒ දෙර ගෞතමදාර නම් වන්නේ ය. යම් තොටකින් ගබ්ගානදිය තරණය කරන්නේද, ඒ තොට ගෞතමනිච්ඡි නම් වන්නේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පිටිපස ලුහු බැන්දහු වෙන්. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් දෙරකින් නික්මුනු සේක්ද, ඒ දෙර ගෞතමදාර නම් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගබ්ගානදිය වෙතට එළඹි සේක. එකල්හි ගබ්ගානදිය ගංඉවුර සම වී පිරුණේ වෙයි. කවුඩන් විසින් ඔව් හැකි වේ. මේ ගොසින් එ ගොඩට යනු කැමැති වූ භික්ෂූහු සමහරු නැව් සොයන්. සමහරු (දඬු) පහුරු සොයන්. සමහරු (උණ බට ආදියෙන්) පහුරු බඳිති.

41. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ ගොසින් එ ගොඩට යනු කැමැති වූ භික්ෂූන්, නැව් සොයන සමහරුන්, පහුරු සොයන සමහරුන්, පහුරු බඳින සමහරුන් දුටු සේක. දැක, බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිවූ අත යම් සේ දිගු කරන්නේ හෝ වේද, දිගු කල අත යම් සේ හකුලන්නේ හෝ වේද, එපරිද්දෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගබ්ගානදියෙහි මේ ගොඩ ඉවුරෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් එ ගොඩ ඉවුරෙහි භික්ෂූසංඝයා සමග පහල වූ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වෙලෙහි මේ උදන් ඇතුළු සේක.

42. “යම් කෙනෙක් දියවැවුරු හැර ගැහුරු වූ (හාපණා) නදිය ම තරණය කෙරෙත්ද, ඔහු ආයුෂ්මාතීය හෙය කොට එය තරණය කෙරෙත්. මහජන තෙමේ දියත්තක් තරණය කිරීමට ද පහුරු බඳිති. නුවණැති බුද්ධිජ්ජනයෝ පහුරක් නැති ව ම එතෙර වූවාහු ය.”

43. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොට්ටුගමයට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි කොට්ටුගමයෙහි වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, මා විසින්ද තොප විසින්ද වතුරායිසත්‍යයමය අවබෝධ නො කිරීමෙන් ප්‍රතිවේධ නො කිරීමෙන් මේ දිගු කලක් මෙසේ භාවනා කරණ ලද්දේ ය. සැරිසරණ ලද්දේ ය. කවර සචාරක් අවබෝධ ප්‍රතිවේධ නො කිරීමෙන්ද? යත්: ‘මහණෙනි, මා විසින්ද, තොප විසින්ද දුර්බායිසත්‍යය අවබෝධ නො කිරීමෙන් ප්‍රතිවේධ නො කිරීමෙන් මේ දිගු කලක් මෙසේ භාවනා කරණ ලද්දේ ය. සැරි සරණ ලද්දේ ය. මා විසින්ද තොප විසින්ද දුර්බසමුදායායිසත්‍යය - පෙ - දුර්බනිරොධායිසත්‍යය පෙ - දුර්බනිරොධගාමනිප්‍රතිපදායිසත්‍යය අවබෝධ නො කිරීමෙන් ප්‍රතිවේධ නො කිරීමෙන් මේ දිගු කලක් මෙසේ භාවනා කරණ ලද්දේ ය. සැරි සරණ ලද්දේ ය. මහණෙනි, ඒ මේ දුර්බායිසත්‍යය අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. ප්‍රතිවේධ කරණ ලද්දේ ය. දුර්බසමුදායායිසත්‍යය අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. ප්‍රතිවේධ කරණ ලද්දේ ය. දුර්බනිරොධායිසත්‍යය අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. ප්‍රතිවේධ කරණ ලද්දේ ය. දුර්බනිරොධගාමනිප්‍රතිපදායිසත්‍යය අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. ප්‍රතිවේධ කරණ ලද්දේ ය. භවනාණන්ධ සිද්ධි ලද්දේ ය. භවනාණන්ධ සංඝ කරණ ලද්දේ ය. දැන් ප්‍රහරිතයෙක් නැත්තෝ ය” යි භික්ෂූන්ට වදල සේක.

44. “වතුරායිසත්‍යයන් තැන් වූ පරිදි නො දැක්මෙන් ම දිගු කලක් ඒ ඒ ජාතීන්හි සැරිසරණ ලද්දේ ය.

45. ඒ මේ වතුරායිසත්‍යයමයා දැක්නා ලදහ. භවනාණන්ධ නසන ලද්දේ ය. දුර්බසමුදායායිසත්‍යය දැක්නා ලද්දේ ය. දැන් නැවැත ඉපැත්තේ නැත්තෝ ය.”

46. අසොසි බො අමිපාලි ගණිකා “භගවා කිර කොට්ඨාමං අනුයතො” නි. අථ බො අමිපාලි ගණිකා භද්‍රානි භද්‍රානි යානානි යොජාපෙතානදං යානං¹ අභිරුතිනා භද්‍රෙති භද්‍රෙති යානෙති වෙසාලියා නිසංසා භගවන්තං දංසනාය. යාමිතිකා, යානංසු භුමි, යානෙන ගන්තා යානා පච්චාරොතිනා පහතිකාව යෙන භගවා තොනුපසංඝාමි. උපසංඝාමිනා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං බො අමිපාලි ගණිකං භගවා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසි. සමාදපෙසි, සමුතොතෙසි. සමපනංසෙසි. අථ බො අමිපාලි ගණිකා භගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසිනා සමාදපිතා සමුතොතෙසිනා සමපනංසිනා භගවන්තං එතදමොච: “අභිවාසෙතු මෙ භනෙන භගවා සමානතාය භාහං සද්ධිං භික්ඛුසමොසනා” නි. අභිවාසෙසි භගවා තුණ්හිනාවෙන. අථ බො අමිපාලි ගණිකා භගවතො අභිවාසනං ටිදිතා උපියායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙතා පදකිණං කතා පකකාමි.

47. අසොසුං බො වෙසාලියා ලිච්ඡි “භගවා කිර කොට්ඨාමං අනුයතො” නි. අථ බො වෙසාලියා ලිච්ඡි භද්‍රානි භද්‍රානි යානානි යොජාපෙතානදං හදං යානං අභිරුතිනා භද්‍රෙති භද්‍රෙති යානෙති වෙසාලියා නිසංසු² භගවන්තං දංසනාය. අපොකච්චෙ ලිච්ඡි නිලා හොන්නි නිලවණ්ණා නිලවත්ථා නිලාලඤ්ඤාරා. අපොකච්චෙ ලිච්ඡි පීතා හොන්නි පීතවණ්ණා පීතවත්ථා පීතාලඤ්ඤාරා. අපොකච්චෙ ලිච්ඡි ලොතිනකා හොන්නි ලොතිනකවණ්ණා³ ලොතිනකවත්ථා ලොතිනකාලඤ්ඤාරා. අපොකච්චෙ ලිච්ඡි ඔදනා හොන්නි ඔදනවණ්ණා ඔදනවත්ථා ඔදනාලඤ්ඤාරා.

48. අථ බො අමිපාලි ගණිකා දන්තානං දන්තානං ලිච්ඡිනං ඊසාය ඊසං යුගෙන යුගං චකෙකන චකකං අකෙකන අකකං පනිවට්ටෙසි. අථ බො තෙ ලිච්ඡි අමිපාලි ගණිකං එතදමොච්ඡා: “කිංසු ජෙ අමිපාලි, අමිනාකං⁴ දන්තානං දන්තානං ලිච්ඡිනං ඊසාය ඊසං යුගෙන යුගං චකෙකන චකකං අකෙකන අකකං පනිවට්ටෙසි” නි. “තථා හි පන මයා අය්‍යපුත්තා, සමානතාය බුද්ධිපුබ්බො භික්ඛුසමොසනා නිමන්නිතො” නි. “දෙති ජෙ අමිපාලි, අමිනාකං එතං තත්තං සතසනසොසනා” නි. “ඤ්ඤෙ මෙ අය්‍යපුත්තා වෙසාලිං සාහාරං දජෙය්‍යාථ, තෙව දජා භත්ත” නති.

49. අථ බො තෙ ලිච්ඡි අභ්‍යුලිං පොසෙසු: “පරාජිතමං වත හො අමිකාය. පරාජිතමං වත හො අමිකායා” නි.

50. අථ බො තෙ ලිච්ඡි යෙන භගවා තොනුපසංඝාමිංසු. අද්දසා බො භගවා තෙ ලිච්ඡි දුරතොච ආගමන්තො. දිස්වාන භික්ඛු ආමනොසි: “යෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි දෙවා නාමනිංසා අදිට්ඨප්ඤ්ඤා, ඔලොකෙථ භික්ඛවෙ, ලිච්ඡිපරිසං. අපලොකෙථ භික්ඛවෙ, ලිච්ඡිපරිසං. උපසංඝරථ භික්ඛවෙ, ලිච්ඡිපරිසං නාමනිංසපරිසං” යති.

1. “හදං හදං යානං” තො. ව. ම. නු. ප. 2. “නිසංසු” ම. ඡ. සං. PTS.

3. “ලොතිනවණ්ණා” ම. ඡ. සං. PTS. 4. “අමිපාලි දන්තානං” ම. ඡ. සං.

5. “ජිකන්ත” ම. ඡ. සං. අ. උ. තො. ව.

16. අමබ්බාලි නම් ගණිකා නොමෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොටි-
ග්‍රාමයට වැඩි සේක් ල” යි ඇසූ ය. ඉක්බිති අමබ්බාලි ගණිකා නොමෝ තොද
තොද සාන්සන් යොදවා තොද තොද සාන්සකට නැගී තොද තොද සාන්තාවලින්
සුක්ක ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස විශාලාමහනුවරින් නික්ම
ගියා ය. සාන්සෙන් යා ගැනි බිම යම් පමණ ද, එපමණ තැන් සාන්-
සෙන් ගොස් සාන්සෙන් බැස පානමනින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
වෙතට ගියා ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක
සුන්නි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක සුන් අමබ්බාලි ගණිකාව දහැම
කතාවෙන් කරුණු දැක්වූහ. සපාදන් කරවූහ. නියුණු කරවූහ. සතුටු
කරවූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහැම කතාවෙන් කරුණු
දක්වන ලද සපාදන් කරවන ලද නියුණු කරවන ලද සතුටු කරවන
ලද අමබ්බාලි ගණිකා නොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමථි, භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේ භික්ෂුසංඝයා සමග හෙටට මාගේ බඩ පිළිගන්නා
පෝත්ත” යි සැලකළා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භූෂණිමාවයෙන් ඉටසා
වදාළ සේක. ඉක්බිති අමබ්බාලි ගණිකා නොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
ඉවසීම දැන හනස්තෙන් නැගිට සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියා ය.

17. විශාලාමහනුවර වැසි ලිච්ඡිහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොටි-
ග්‍රාමයට වැඩි සේක් ල” යි ඇසූහ. ඉක්බිති විශාලාමහනුවර වැසි ලිච්ඡිහු
තොද තොද සාන්සන් යොදවා තොද තොද සාන්සකට නැගී තොද තොද
සාන්සන්ගෙන් සුක්ක ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට විශාලාමහනුවරින්
නික්ම ගියහ. ඇතැම් ලිච්ඡිහු නිල් වෙන්. නිල්පැහැ ඇත්තෝ වෙන්.
නිල්වත් ඇත්තෝ වෙන්. නිල්අඛණ ඇත්තෝ වෙන්. ඇතැම් ලිච්ඡිහු
රන්වන් වෙන්. රන්වන් පැහැ ඇත්තෝ වෙන්. රන් වන් වත් ඇත්තෝ
වෙන්. රන්වන් අඛණ ඇත්තෝ වෙන්. ඇතැම් ලිච්ඡිහු රතු වෙන්.
රතුපැහැ ඇත්තෝ වෙන්. රතුවන් ඇත්තෝ වෙන්. රතුඅඛණ
ඇත්තෝ වෙන්. ඇතැම් ලිච්ඡිහු සුදු වෙන්. සුදුපැහැ ඇත්තෝ වෙන්.
සුදුවත් ඇත්තෝ වෙන්. සුදුඅඛණ ඇත්තෝ වෙන්.

18. ඉක්බිති අමබ්බාලිගණිකා නොමෝ තරුණලිච්ඡිවන්ගේ රියතිස
රියතිසෙන් ද වියදණකි වියදණකින් ද චක්‍රය චක්‍රයෙන් ද අකුර අකුරෙන් ද
ගැටුවා ය. ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡිහු අමබ්බාලි ගණිකාවට “කෙල්ල අමබ්බාලි,
කුමක් ගෙසින් අපගේ ලිච්ඡි තරුණයන්ගේ රියතිස රියතිසෙන් වියදණකි
වියදණකින් චක්‍රය චක්‍රයෙන් අකුර අකුරෙන් ගැටුවා ද” යි ඇසූහ.
“ආයතිපුත්‍රයෙනි, එසේ ය ය. මා විසින් හෙට බතට බුද්ධපුත්‍රභික්ෂුසංඝ
තෙමේ පවරණ ලද්දේ” යි. “කෙල්ල, අමබ්බාලි, ලක්ඛයකින් (ලක්ඛයක්
ගෙණ) මේ බත අපට දෙව”. “ආයතිපුත්‍රයෙනි, ඉදින් ජනපද සහිත වූ
විශාලාමහානගරය මට දෙන්නෙහි ද, මම ඒ බත නොම දෙන්නෙමි” යි.

19. ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡිහු “භූහනි, ගැහැණියක විසින් පරදවන
ලද්දේ වෙමු. ගවමනි, ගැහැණියක විසින් පරදවන ලද්දේ වෙමු” යි
අසුර ගැසූහ.

20. ඒ ලිච්ඡිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ එන්නා වූ ඒ ලිච්ඡිවන් දුර දී ම දුටු සේක. දැක භික්ෂුන් අමනා
“මහණෙනි, යම් භික්ෂුන් විසින් ගවකිසාවැසි පදවියට පෙර නො දක්නා
ලද්දේ ද, මහණෙනි. (ඒ නොවි) ලිච්ඡිවිජිජිස බලවු. මහණෙනි, ලිච්ඡිවිජිජිස
බලවු. ලිච්ඡිවිජිජිස නමිතිසාපිරිස ය යි සලකවු” යි පදාළ සේක.

51. අථ බො තෙ ලිච්ඡවී යාවතිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගන්තවා යානා පච්චාරොතිකා පත්තිකාව යෙන නගවා තෙනුපසඝිකම්භු. උපසඝිකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසිනො බො තෙ ලිච්ඡවී හගවා ධම්මසාකථාය සඤ්ඤාසි. සමාදපෙසි. සමුත්තනජෙසි. සමපහංසෙසි. අථ බො තෙ ලිච්ඡවී භගවතා ධම්මසාකථාය සඤ්ඤාසිතා සමාදපිතා සමුත්තනජතා සමපහංසිතා භගවන්තං එතදවොචුං: “අභිවාසෙතුනො නනො භගවා සමානතාය නන්තං සද්ධං භික්ඛුසම්බෙසනා”ති. “අභිවුත්ථොති ලිච්ඡවී, සමානතාය අමබ්ථාලියා ගණිකාය නන්තං”ති. අථ බො තෙ ලිච්ඡවී අඝ්ඤාලිං පොඨෙසුං: “පරාජිනම වන නො අමබ්කාය. පරාජිනම වන නො අමබ්කායා”ති. අථ බො තෙ ලිච්ඡවී භගවතො නාසිතං අභිනඤ්ඤා අනුමොදිතා උට්ඨාසාසනා භගවන්තං අභිවාදෙතා පදකම්බො කතා පකකම්භු.

52. අථ බො භගවා කොට්ඨාසම යථානිත්තං විහරිතා යෙන නානිකා¹ තෙනුපසඝිකම්. නත්ත සුදං භගවා නානිකෙ විහරති ගිඤ්ඤානාවසෙථ. අථ බො අමබ්ථාලි ගණිකා කස්සා රතනියා අවමයෙන සකෙ ආරාමෙ පණිතං බාදනීයං නොජනීයං පටිසාදපෙතා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො හනො, නිවසිතං හග්ග”ති. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ඩසමයං නිවාසෙතා පත්තවීචර ආදය යෙන අමබ්ථාලියා ගණිකාය පටිවෙසනා තෙනුපසඝිකම්. උපසඝිකම්භා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදි සද්ධං භික්ඛුසම්බෙසන.

53. අථ බො අමබ්ථාලි ගණිකා බුද්ධපමුඛා භික්ඛුසම්බෙසං පණිතෙන බාදනීයෙන නොජනීයෙන සහස්වා සනතපෙතා සමපචාරෙතා භගවන්තං භුත්තාපි ඔතිතපහාපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනො බො අමබ්ථාලි ගණිකා භගවන්තං එතදවොච: “ඉමාන නනො, අමබ්වනං බුද්ධ පමුඛස්ස භික්ඛුසම්බෙසං දමමි”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා ආරාමං.

54. අථ බො භගවා අමබ්ථාලි ගණිකං ධම්මසාකථාය සඤ්ඤාසිතා සමාදපෙතා සමුත්තනජෙතා සමපහංසෙතා උට්ඨාසාසනා යෙන මහාවග්ගං තෙනුපසඝිකම්. නත්ත සුදං භගවා වෙසාලියා විහරති මහාවග්ගෙ කුටාගාරසාලායං.

ලිච්ඡවිහානවාරා තතිසො.

51. ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡවිහු යානයෙන් යා හැකි බිම යම් පමණ ද, එපමණ යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාතමනින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් ඒ ලිච්ඡවිහුට දැහැමි කතාවෙන් කරුණු දක්වූහ. (එහි ඔවුන්) සමාදන් කරවූහ. නිසුණු කරවූහ. සතුටු කරවූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැහැමි කතාවෙන් කරුණු දක්වන ලද සමාදන් කරවන ලද නිසුණු කරවන ලද සතුටු කරවන ලද ඒ ලිච්ඡවිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂු සංඝයා සමග හෙට අපේ බත ඉවසන සේක්වා” යි සැලකලහ. “ලිච්ඡවිහි, අමබපාලිගණිකාව විසින් හෙට බත පිණිස ආරාධිත වෙමි” යි (වදාලයේක). ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡවිහු “භවත්ති, ගැහැණියක විසින් පරදවන ලද්දේ වෙමු. භවත්ති, ගැහැණියක විසින් පරදවන ලද්දේ වෙමු” යි අසුර ගැසූහ. එකල්හි ඒ ලිච්ඡවිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාසිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුරෝධන් ව හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පාදකුණු කොට ගියහ.

52. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොට්ටුමයෙහි කැවැති තාක් කල් වාසය කොට නානිකාගමට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි නානිකාගමෙහි ගඬොළින් කළ හෙයින් ගිඤ්ඤාචයට නම් වූ ගෙභිගෙයි වැඩ වසන සේක.

53. ඉක්බිති අමබපාලිගණිකාව ඒ රු ඉක්ම යෑමෙන් පසු සිය අරමෙහි ප්‍රණීත වූ කැසුකු බිදිය යුතු දෙය පිළියෙල කරවා “ස්වාමීනි, කාලය වේ. බත් නිමයේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් සැලකරවූ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු කාලයෙහි හැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙන අමබපාලිගණිකාවගේ පරිවෙසනයට (බොජ්ජන්තලට) වැඩි සේක. වැඩ භික්ෂුසංඝයා සමග පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

54. ඉක්බිති අමබපාලිගණිකාව බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැසුකු දෙසින් බිදිය යුතු දෙසින් සියතින් සතප්පා පවරා, වලඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්හි ය. පසෙක හුන් අමබපාලිගණිකාව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, මම මේ අඹරයක බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂුසංඝයාට දෙමි” යි සැලකලා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආරාමය පිළිගත් සේක.

55. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අමබපාලිගණිකාව දැහැමි කතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා නිසුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට මහාවනයට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි විශාලාමග-නුවර මහාවනයෙහි වූ කුටාගාරකාලාවෙහි වැඩ වසන සේක.

ලිච්ඡවිහුට තෙවැනි ය.

1. තෙන බො උත සමයෙන අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡි සන්ථාගාරෙ¹ සනතිසින්නා සනතිපතිනා අනෙකපරිදායෙන බුද්ධියා වණණං භාසනති. ධම්මස්ස වණණං භාසනති. සම්මස්ස වණණං භාසනති.

2. තෙන බො උත සමයෙන සීහො සෙනාපති නිගණ්ඨසාවකො නස්සං පරිසායං නිසින්නො තොති. අථ බො සීහස්ස සෙනාපතියා ඵතදහොසි: “නියංසයං බො සො භගවා අරහං සමමාසලේඛො භවිස්සති. තථා හි මෙ අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡි සන්ථාගාරෙ සනතිසින්නා සනතිපතිනා අනෙකපරිදායෙන බුද්ධියා වණණං භාසනති. ධම්මස්ස වණණං භාසනති. සම්මස්ස වණණං භාසනති. යනනුනාහං තං භගවන්තං දස්සනාය උප-සම්මාමෙය්‍යං අරහන්තං සමමාසලේඛා” නති.

3. අථ බො සීහො සෙනාපති යෙන නිගණ්ඨා නාහපුත්තො² තෙනුපසම්මති. උපසම්මතිත්වා නිගණ්ඨා නාහපුත්තං අභිවාදෙත්වා³ ඵකමන්තං නිසිදි. ඵකමන්තං නිසින්නො බො සීහො සෙනාපති නිගණ්ඨා නාහපුත්තං ඵතදවොච: “ඉච්ඡාමහං භනෙන, සමණං ගොතමා දස්සනාය උප-සම්මාමිතු” නති. “කිං උත තං සීහ, කිරිඨවාදෙ සමානො අකිරිඨවාදං සමණං ගොතමා දස්සනාය උපසම්මාමිස්සයි? සමණො හි සීහ, ගොතමො අකිරිඨවාදෙ අකිරිදාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ව සාවකෙ විනෙති” ති. අථ බො සීහස්ස සෙනාපතියා යො අතොසි ගම්කාභිසම්ඛාරො⁴ භගවන්තං දස්සනාය සො පටිපස්සමිති.

4. දුතියමිච්ඡි බො ටෙ-නනියමිච්ඡි බො අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡි සන්ථාගාරෙ සනතිසින්නා සනතිපතිනා අනෙකපරිදායෙන බුද්ධියා වණණං භාසනති. ධම්මස්ස වණණං භාසනති. සම්මස්ස වණණං භාසනති. තතියමිච්ඡි බො සීහස්ස සෙනාපතියා ඵතදහොසි: “නියංසයං බො සො භගවා අරහං සමමාසලේඛො භවිස්සති. තථා හි මෙ අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡි සන්ථා-ගාරෙ සනතිසින්නා සනතිපතිනා අනෙකපරිදායෙන බුද්ධියා වණණං භාසනති. ධම්මස්ස වණණං භාසනති. සම්මස්ස වණණං භාසනති. කිං හි මෙ කිරිස්සන්ති නිගණ්ඨා අපලොකිතා වා අනාපලොකිතා වා? යනනුනාහං අනපලොකෙත්වාච නිගණ්ඨා තං භගවන්තං දස්සනාය උපසම්මාමෙය්‍යං අරහන්තං සමමාසලේඛා” නති.

5. අථ බො සීහො සෙනාපති පඤ්චගි රථසතෙහි දිවාදිවස්ස වෙසාලියා නිය්‍යාසි භගවන්තං දස්සනාය. යාවතිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගන්ත්වා යානා පට්ඨොරොහිත්වා උත්තිකොව යෙන භගවා තෙනුපසම්මති. උපසම්ම-තිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසිදි. ඵකමන්තං නිසින්නො බො සීහො සෙනාපති භගවන්තං ඵතදවොච: “සුභමෙමහං භනෙන, අකිරිඨවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරිදාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. යෙ තො භනෙන ඵචාහංසු: ‘අකිරිඨවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරිදාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ව සාවකෙ විනෙති’ ති. කච්චි තෙ භනෙන, භගවතො වුත්තවාදිනො? න ව භගවන්තං අභුතෙන අභිභාමිකමන්ති? ධම්මස්ස වානුධම්මං ව්‍යාකරොන්ති? න ව කොච්ඡි සහ-ධම්මකො වාදනුවාදෙ ගාරස්සා ධානං ආගමිති? අනභිකබ්බාතුකාමා හි මයං භනෙන භගවන්තං” නති.

1. “සන්ථාගාරෙ” ම ඡ සං. 2 “නිගණ්ඨනාථ” සී. සී. වු. “නිගණ්ඨනාථ” ම ඡ සං.

3. “අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසිදි. ඵකමන්තං නිසින්නො බො සීහො සෙනාපති නිගණ්ඨා නාහපුත්තං” ඉති අයං පාඨො න දිසස්සෙත මෙමඤ්ඤාරොපාභාසෙන.

4 “ගම්කාභිසම්ඛාරො”

5. “වාදනුවාදො” සම්මතේ.

1. එකල්හි ඉතා ප්‍රසිද්ධ වූ (වැදගත්) ලිච්ඡවිහු සන්ඝාගාර (රැස්විම්) සාලාවෙහි රැස් ව නොයෙක් කරුණෙන් බුදුන්ගේ ගුණ කියත්. ධර්මයෙහි ගුණ කියත්. සම්මසයාගේ ගුණ කියත්.

2. එවේලෙහි නිර්ගුණශ්‍රාවක වූ සිහසෙනාපති තෙමේ ඒ පිරිසෙහි හුන්නේ වේ. ඉක්බිති සිහසෙනාපතිහුනට “නිසැකයෙන් ම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අර්හත් සමයක් සමුද්ධා වෙති. එහෙයින් ම මේ ඉතා ප්‍රසිද්ධ ලිච්ඡවිහු සන්ඝාගාරයෙහි රැස් ව හුන්නෝ නොයෙක් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ කියත්. ධර්මයේ ගුණ කියත්. සම්මසයාගේ ගුණ කියත්. මම රහත් වූ සමයක්සමුද්ධා වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට එළඹෙන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිතෙක් වී ය.

3. ඉක්බිති සිහසෙනාපති තෙමේ නිර්ගුණශ්‍රාවක පුත්‍රයා වෙත ගියේ ය. ගොස් නිර්ගුණශ්‍රාවකපුත්‍රයා සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් සිහසෙනාපති තෙමේ නිර්ගුණශ්‍රාවකපුත්‍රයාහට “සාමිනි, මම ශ්‍රමණ ගෞතමයන් දක්නට යෑමට කැමැත්තෙමි” යි කියේ ය. “සිහස, ක්‍රියාවාදී වූ තෝ අක්‍රියාවාදී වූ ශ්‍රමණ ගෞතමයන් දක්නට කුමක් නිසා එළඹෙන්නෙහි ද? සිහස, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාදී ය. නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවයි”. එකල්හි සිහසෙනාපතිහුනට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීමට යෑමෙහි යම් උත්සාහයෙක් වී ද, එය සංහිදී ගියේ ය.

4. දෙවනු ද -පෙ- තෙවනු ද ඉතා ප්‍රසිද්ධ වූ ලිච්ඡවිහු සන්ඝාගාරයෙහි රැස් ව හුන්නාහු නොයෙක් කරුණෙන් බුදුන්ගේ ගුණ කියත්. ධර්මයෙහි ගුණ කියත්. සම්මසයාගේ ගුණ කියත්. තෙවනු ද සිහසෙනාපතියාහට “ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිසැකයෙන් ම අර්හත් සමයක් සමුද්ධා වෙති. එබැවින් ම මේ ඉතා ප්‍රසිද්ධ වූ ලිච්ඡවිහු සන්ඝාගාරයෙහි රැස් ව හුන්නාහු නොයෙක් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ කියත්. ධර්මයෙහි ගුණ කියත්. සම්මසයාගේ ගුණ කියත්. නිගණ්ඨයෝ විචාරණ ලද්දේ තෝ නො විචාරණ ලද්දේ තෝ මාහට කුමක් කරන්නාහු ද? මම නිගණ්ඨයන් නො විචාරා ම රහත් වූ සමයක්සමුද්ධා වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස යන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

5. ඉක්බිති සිහසෙනාපති තෙමේ ඊය පන්සියයකින් යුක්ත ව ඉර- මුදුන් දවල් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස විශාලාමහානගරයෙන් නික්ම ගියේ ය. යානයෙන් යා යුතු සීමාව යම් පමණ ද, (එපමණ) යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාගමනින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් සිහසෙනාපති තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාදී වේ. නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ශ්‍රාවකයන් ද හික්මවා’ යි මා විසින් මෙය අසන ලද්දේ ය. සාමිනි, යම් ඒ කෙනෙක් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාදී වේ. නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ශ්‍රාවකයන් ද හික්මවා’ යි මෙසේ කීහු ද, සාමිනි, කීමෙන් ද, ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කියන ලද්දක් කියන්නාහු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොරුවෙන් ගටා නො කියත් ද? කාරණයට එකඟ වූවක් ප්‍රකාශ කෙරෙත් ද? (එයින්) කරුණු සහිත වූ කිසියම් වාදයක් හෝ අනුවාදයක් ගැරහිය යුතු තැනට නො පැමිණේ ද? සාමිනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බොරුවෙන් ගටා වොදනා නො කරණු කැමැත්තෝ ම වෙමු” යි (සැලකෙළේ ය).

6. “අභි සිහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අකිරියවාදෙ, සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

7. “අභි සිහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘කිරියවාදෙ, සමණො ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

8. “අභි සිහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘උචේද්දවාදෙ, සමණො ගොතමො උචේද්දාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

9. “අභි සිහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘චේගුච්ඡි සමණො ගොතමො චේගුච්ඡිනාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

10. “අභි සිහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො වෙනසාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

11. “අභි සිහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘තප්පසි සමණො ගොතමො තප්පසිනාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

12. “අභි සිහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අපගබ්බො සමණො ගොතමො අපගබ්බනාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

13. “අභි සිහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අස්සප්පො සමණො ගොතමො අස්සාසාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

14. “කතමො ච සිහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අකිරියවාදෙ, සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අතං හි සිහ, අකිරියං වදමි කායසුචරිතස්ස චිත්තසුචරිතස්ස මනොසුචරිතස්ස. අනෙකච්ඡිනානං පාප - කානං අභ්‍යුසානං ධම්මානං අකිරියං වදමි. අයං බො සිහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අකිරියවාදෙ, සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

15. “කතමො ච සිහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘කිරියවාදෙ, සමණො ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අතං හි සිහ, කිරියං වදමි කායසුචරිතස්ස චිත්තසුචරිතස්ස මනොසුචරිතස්ස. අනෙකච්ඡිනානං භ්‍යුසානං ධම්මානං කිරියං වදමි. අයං බො සිහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘කිරියවාදෙ, සමණො ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

6. “සීතය, මෑතවත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාද ඇත්තේ නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

7. “සීතය, මෑතවත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ක්‍රියාවාද ඇත්තේ කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

8. “සීතය, මෑතවත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ උචේද්‍යවාද ඇත්තේ’ යිද ලිම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

9. “සීතය, මෑතවත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ පිළිකුල් කරන්නේ පිළිකුල්වම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

10. “සීතය, මෑතවත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ විනාශ කරන්නේ විනාශය පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

11. “සීතය, මෑතවත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තපස් ඇත්තේ (නවත්තේ) නැවත පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

12. “සීතය, මෑතවත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ හිත වූ ගැබ ඇත්තේ (ගම්භාවය - ඉපදීම නැත්තේ) ගැබ (ඉපදීම) පහ කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

13. “සීතය, මෑතවත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අස්වැසුණේ අස්වැසුම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, එබඳු ක්‍රමයෙක් ඇත්තේ ය.

14. “සීතය, මෑතවත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාද ඇත්තේ නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීතය, මම කායසුවරිතය වච්ඡුවරිතය මනෝසුවරිතය නො කිරීම කියමි. (සෙසු) තානාවිධ ලාමක අකුශල ඝමයන් නො කිරීම කියමි. සීතය, මෑතවත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අක්‍රියාවාද ඇත්තේ නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ.”

15. “සීතය, මෑතවත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ක්‍රියාවාද ඇත්තේ කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීතය, මම කායසුවරිතය වච්ඡුවරිතය මනෝසුවරිතය කිරීම කියමි. තානාවිධ කුශලධම්මයන්ගේ කිරීම කියමි. සීතය, මෑතවත් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ක්‍රියාවාද ඇත්තේ කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ”.

16. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘උචේද්දවාදෙ සමණො ගොතමො උචේද්දය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, උචේද්දං වදාමි රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස. අනෙකවිභිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං උචේද්දං වදාමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘උචේද්දවාදෙ සමණො ගොතමො උචේද්දය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

17. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘ජෙගුච්ඡි සමණො ගොතමො ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, ජිගුච්ඡාමි කාය-දුච්චරිතෙන චච්චිචරිතෙන මනොදුච්චරිතෙන. අනෙකවිභිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපතති යා ජිගුච්ඡාමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: “ජෙගුච්ඡි සමණො ගොතමො ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

18. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො විනයාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, විනයාය ධම්මං දෙසෙමි රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස. අනෙකවිභිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං විනයාය ධම්මං දෙසෙමි. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො විනයාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

19. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘තපස්සි සමණො ගොතමො තපස්සිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. තපතීයානං සීහ, පාපකො අකුසලෙ ධම්මෙ වදාමි කායදුච්චරිතං චච්චිචරිතං මනොදුච්චරිතං. යස්ස බො සීහ, තපතීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පතීණා උච්ඡින්නමුලා තාලාවඤ්ඤකා අනභාවකතා¹ ආයතිං අනුපාදාමිමා, තමහං තපස්සිති වදාමි. තථාගතස්ස බො සීහ, තපතීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පතීණා උච්ඡින්නමුලා තාලා-වඤ්ඤකා අනභාවකතා ආයතිං අනුපාදාමිමා. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: තපස්සි සමණො ගොතමො තපස්සිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

16. “සීහය, මෑනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ උචේදවාද ඇත්තේ සිදු ලිම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහය, මම රාගයාගේ දෙසයාගේ මොහයාගේ සිදිම කියමි. නානාච්ච ලාමක අකුශලධම්මයන්ගේ සිදිම කියමි. සීහය, මෑනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ උචේදවාද ඇත්තේ සිදු ලිම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ.”

17. “සීහය, මෑනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ පිළිකුල් කරන්නේ පිළිකුල්බව පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහය, මම කායදුච්චරිතය වච්චුච්චරිතය මනෝදුච්චරිතය පිළිකුල් කරමි. නානාච්ච ලාමක වූ අකුශලධම්මයන්ගේ ඉපදිම පිළිකුල් කරමි. සීහය, මෑනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ පිළිකුල් කරන්නේ පිළිකුල්බව පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ.”

18. “සීහය, මෑනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ විනාශ කරන්නේ විනාශය පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහය, මම රාගය දෙසය මොහය වෑනසීම පිණිස දහම් දෙසමි. නානාච්ච ලාමක අකුශලධම්මයන්ගේ විනාශය පිණිස දහම් දෙසමි. සීහය, මෑනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ විනාශකාර වූයේ විනාශය පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ”.

19. “සීහය, මෑනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තවත්තේ තැවීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහය, මම කායදුච්චරිතය වච්චුච්චරිතය මනෝදුච්චරිතය තැවිය යුතු වූ ලාමක අකුශලධම්මය යි කියමි. සීහය, යමකුගේ තැවිය යුතු වූ ලාමක අකුශලධම්මයෝ ප්‍රතිණ වූවාහු ද, සිදිත ලද මුල් ඇත්තාහු ද, මුද්‍රිත සිදු දුමු (තැවත නො වැඩෙන) තල්ගසක් සේ කරණ ලද්දහු ද, පසු ව නුපදනා සේ විනාශයට පමුණුවන ලද්දහු ද, මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇත්තාහු ද, මම ඔහු තපස්සී යි කියමි. සීහය තථාගතයන් වහන්සේගේ තැවිය යුතු වූ ලාමක වූ අකුශලධම්මයෝ ප්‍රතිණ වූහ. සිදිත ලද මුල් ඇත්තාහ. මුද්‍රිත සිදු දුමු තල්ගසක් සේ කරණ ලදහ. තැවත නුපදනා සේ විනාශයට පමුණුවන ලදහ. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇත්තාහ. සීහය, මෑනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තවත්තේ තැවීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ.”

20. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අපගබ්භා සමණො ගොතමො අපගබ්භාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. යස්ස බො සීහ, ආයතිං ගබ්භසෙය්‍යා පුනබ්භවාතීතිබ්බන්ති පභිණා උච්ඡින්නමූලා නාලාවච්ඡිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදාමමො, තමහං අපගබ්භාති වදමි. තථාගතස්ස බො සීහ, ආයතිං ගබ්භසෙය්‍යා පුනබ්භවාතීතිබ්බන්ති පභිණා උච්ඡින්නමූලා නාලාවච්ඡිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදාමමො. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අපගබ්භා සමණො ගොතමො අපගබ්භාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

21. “කතමො ච සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අස්සාසො සමණො ගොතමො අස්සාසාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති. අහං හි සීහ, අස්සාසො පරමෙන අස්සාසෙන. අස්සාසාය ච¹ ධම්මං දෙසෙමි. තෙන ච සාවකෙ විනෙමි. අයං බො සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: ‘අස්සාසො සමණො ගොතමො අස්සාසාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙති’ ති.

22. එවං චූතෙන සිහො සෙනාපති හගවන්තං එතදවොච: “අභිකක්‍ඛන්තං හනෙත. අභිකක්‍ඛන්තං හනෙත. සෙය්‍යාපාපි හනෙත නික්කුජ්ජිතං චා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡින්නං චා විචරෙය්‍ය, මූලාසංඝා චා මග්ගං ආවිකේධෙය්‍ය, අකිකාමරෙ චා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය: ‘වක්ඛමනො රූපානි දක්ඛිනාති’ ති, එවමෙවං හගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං හනෙත, හගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසමිසඤ්ච. උපාසකං මං හගවා ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගත” ති.

23. අනුච්චිකාරං බො සීහ, කරොති. අනුච්චිකාරො තුම්භාදිසානං ඤ්ඤතමනුස්සානං සාධු හොති ති. ඉමිනාප්භං හනෙත හගවතො වචනෙන භිසොසොමන්තාය² අත්තමනො අභිරඤ්ඤා, යං මං හගවා එවමාහ: “අනුච්චිකාරං බො සීහ, කාරොති. අනුච්චිකාරො තුම්භාදිසානං ඤ්ඤතමනුස්සානං සාධු හොති” ති. මමං හි හනෙත අඤ්ඤාතිස්සිං සාවකං ලභිත්වා කෙවලකප්පං ඔප්පාදිං පටාකං පරිහරෙය්‍ය: ‘සීහො³ අම්භාකං සෙනාපති සාවකන්තං උපගතො’ ති. අථ ච පත මං හගවා එවමාහ: “අනුච්චිකාරං බො සීහ, කරොති. අනුච්චිකාරො තුම්භාදිසානං ඤ්ඤතමනුස්සානං සාධු හොති” ති. එසාහං හනෙත දුතිසම්පි හගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසමිසඤ්ච. උපාසකං මං හගවා ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගත” ති.

1. “අස්සාසාය” ම ඡ සං.

2. “හගවතො භිසොසොමන්තාය” ම ඡ සං.

3. “සීහො බො” ම ඡ සං.

20. “සීහස, මැනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ගැබ් නැතැ’ ගැබ් නැසීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහස, යමකුගේ වතු ගැබෙක හොඳීම (වඩුකුස විසීම) නැවැත භවයක ඉපදීම ප්‍රතිණ වී ද, සිද දැමූ මුල් ඇත්තේ ද, මුදුන සිද දැමූ නැවත හට නො ගන්නා හල්ගසක් සේ කරණ ලද්දේ ද, අභාවයට පමුණුවන ලද්දේ ද, මත්තෙහි නුපදනා සවහාවය ඇත්තේ ද, මම ඔහු අපගබ්‍යය යි කියමි. සීහස, නර්ගනයන්ගේ වතු වඩුකුස විසීම නැවැත භවයෙක ඉපදීම ප්‍රතිණ වී ය. සිදින ලද මුල් ඇත්තේ ය. මුදුන සිද දැමූ හල්ගසක් සේ කරණ ලද්දේ ය. අභාවයට පමුණුවන ලද්දේ ය. මත්තෙහි නුපදනා සවහාවය ඇත්තේ ය. සීහස, මැනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ගැබ් නැතැ’ ගැබ් නසනු පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ”.

21. “සීහස, මැනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අස්වැසුනේ අස්වැසීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, ඒ ක්‍රමය කවරේ ද? සීහස, මම උතුම් වූ (සිවුමගපල) අස්වැසීමෙන් සැතපුනේ වෙමි. අස්වැසීම පිණිස දහම් දෙසමි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවමි. සීහස, මැනවින් කියන්නෙක් යම් ක්‍රමයකින් ‘ශ්‍රමණගෞතමතෙමේ අස්වැසුනේ අස්වැසීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවා’ යි මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ ක්‍රමය වේ.”

22. මෙසේ වදල කල්හි සීහසෙනාපති තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, ඉතා යහපත් ය. සාමිනි, ඉතා යහපත් ය. සාමිනි, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විවෘත කරන්නේ ද, මා මුළු වූවකුට යම් සේ මග කියන්නේ ද, ‘ඇස් ඇත්තෝ රූප දකින්නාහු ය’ යි ගතදුරෙහි තෙල්පහනක් යම් සේ දරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් දහම් දෙසන ලද්දේ ය. සාමිනි, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද, නව ලොකොත්තර බමිය ද, අප්‍රායාසීපුද්ගල භික්ෂුසංඝයා ද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිව් හිමි කොට සරණ ගියා වූ උපාසකයකු කොට මා දරණ සේක්වා” යි සැල කෙළේය.

23. සීහස, දූත (සිතා බලා) ක්‍රියා කරව, නොප වැනි ප්‍රසිද්ධ මිනිසුන්ට සලකා බලා ක්‍රියා කිරීම සුදුසු වේ. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “සීහස, දූත ක්‍රියා කරව. නොප වැනි ප්‍රසිද්ධ මිනිසුන්ට සලකා බලා කිරීම සුදුසු වේ” යි මෙසේ මට යම් වචනයක් වදල සේක ද, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ වචනයෙන් ඉතා බොහෝ සේ සතුටු වූයෙහි ඇලුනෙමි වෙමි. “සාමිනි, අන්‍යනිච්ඡිකයෝ (නම්) මා වැනි ශ්‍රාවකයකු ලැබ ‘සීහසෙනාපති තෙමේ අපගේ ශ්‍රාවකභාවයට පැමිණියේ’ යි මුළු විශාලා මහනුවර දද නංවා (හඬ නගා) ඇවිදින්නාහු ය. එහෙත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘සීහස, දූත ක්‍රියා කරව. නොප වැනි ප්‍රසිද්ධ මිනිසුන්ට දූත කිරීම සුදුසු වේ’ යි මට මෙසේ වදල සේක. සාමිනි, මේ මම දෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද, නවලොකොත්තරබමිය ද, අප්‍රායාසීපුද්ගල භික්ෂුසංඝයා ද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිව් හිමි කොට සරණ ගියා වූ උපාසකයකු කොට මා දරණ සේක්වා.”

24. දිස්සරන්තං බො තෙ සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපානගුතං කුලං, යෙන තෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං¹ දානබ්බං මසෙසුසය්‍යාසී ති. ඉමිනාපහං හන්තො, හගවතො වචනෙන භියොසොමන්තාය අත්තමනො අභීරද්ධො, යං මං හගවා එවමාහ: “දිස්සරන්තං බො තෙ සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපානගුතං කුලං, යෙන තෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං දානබ්බං මසෙසුසය්‍යාසී” ති.

25. සුතං මෙතං හන්තො, “සමණො ගොතමො එවමාහ: මය්‍යමෙව දානං දානබ්බං. න අසෙසුසය්‍යං දානං දානබ්බං. මය්‍යමෙව සාවකානං දානං දානබ්බං. න අසෙසුසය්‍යං සාවකානං දානං දානබ්බං. මය්‍යමෙව දින්නං මහපථලං. න අසෙසුසය්‍යං දින්නං මහපථලං. මය්‍යමෙව සාවකානං දින්නං මහපථලං. න අසෙසුසය්‍යං සාවකානං දින්නං මහපථලං” නති. අථ ච පන මං හගවා නිගණ්ඨසුපි දානෙ සමාදපෙති. අපි ච හන්තො, මයමෙසු කාලං ජාතිස්සාම. එසාහං හන්තො, තතිස්මිහි හගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසංඝඤ්ච. උපාසකං මං හගවා ධාරෙතු අජ්ඣතගෙන පාණ්ණපෙතං සරණං ගත නති.

26. අථ බො හගවා සීහස්ස සෙනාපතිස්ස ආනුපුබ්බිකථං කපෙසි සෙය්‍යපිදු: දානකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං. නෙකඛමෙම ආතිසංසා පකාසෙසි. යදා හගවා අඤ්ඤාසි සීහ සෙනාපතිං කල්ලවිත්තං මුදුරිත්තං විහිවරණවිත්තං උදග්ගවිත්තං පසන්ත-විත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි: දුක්ඛං සමුදයං නිරෝධං මග්ගා. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වන්ථං අපග්ගකාලකං සම්මදෙව රජතං පතිගණ්ඨකය්‍ය, එවමෙව සීහස්ස සෙනාපතිස්ස තසමංයෙව ආසනෙ වරජං විනමලං ධම්මවකුටු, උදපාදි: “යංකිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරෝධධම්මං” නති.

27. අථ බො සීහො සෙනාපති දිට්ඨධම්මො පන්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලකධම්මො තිණ්ණවිචික්ඛිවෙජා විගතකථබ්බකෙථා වෙසාරජ්-ජනෙනා අපරපච්චයො සච්ඡිසාසනෙ හගවන්තං එතදවොච: “අභිවාසෙකු මෙ හන්තො හගවා සවාන්තාය හන්තං සද්ධං භික්ඛුසංඝෙසනා” ති. අභිවාසෙසි හගවා කුණ්ඨිභාවෙන. අථ බො සීහො සෙනාපති හගවතො අභිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා පකාසාමි.

28. අථ බො සීහො සෙනාපති අඤ්ඤාතරං පුරිසං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ හණ්ණ, පවත්තමංසං ජානාමි” ති. අථ බො සීහො සෙනාපති තස්සා රතතියා අවචයෙන පණ්ණිතා බාදනීයං නොජනීයං පටියාදපෙත්වා හගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො හන්තො, නිට්ඨිතං ගන්තං” නති. අථ බො හගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පන්තවිවරමාදය යෙන සීහස්ස සෙනාපතිස්ස තිවෙසනං තෙනුපසම්ඤ්ඤාමි. උපසම්ඤ්ඤාමිත්වා පඤ්ඤාතො ආසනෙ තිසිදි සද්ධං භික්ඛුසංඝෙසන.

24. සීහය, තොපගේ කුලය (නිවෙස) බොහෝ කලක් නිසඤ්ඤායන්ට පැත්ත පොකුණක් සේ සිටියේ ය. එහෙයින් (තොප) වෙන පැමිණි නිසඤ්ඤායන්ට පිණිසාභාරය දිය යුතු ය යි සිතව'. (බුදුන් සරණ ගිය මුත් නිසඤ්ඤායන් පැමිණි කල ඔවුන්ට දෙන දෑ නොසිද දිය යුතු ම ය යි යු සේ සි.) ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, 'සීහය, තොපගේ කුලය බොහෝ කලක් නිසඤ්ඤායන්ට පැත්ත පොකුණක් සේ විය. එහෙයින් වෙන පැමිණි නිසඤ්ඤායන්ට පිළි දිය යුතු ය යි සිතව' යි මට යම් වචනයක් වදාළ සේක් ද, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ වචනයෙන් ද ඉතා බොහෝ සේ සතුටු වූයෙමි ඇලුනෙමි වෙමි.

25. ස්වාමීනි, "ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ 'මට ම දන් දිය යුතු ය. අන්තට දන් නො දිය යුතු ය. මාගේ ම ශ්‍රාවකයන්ට දන් දිය යුතු ය. අන්‍යයන්ගේ ශ්‍රාවකයන්ට දන් නො දිය යුතු ය. මට ම දෙන ලද්ද මහත්පල ඇත්තේ ය. අන්තට දෙන ලද්ද මහත්පල ඇත්තේ නො වේ. මාගේ ම ශ්‍රාවකයන්ට දෙන ලද්ද මහත්පල ඇත්තේ ය. අන්‍යයන්ගේ ශ්‍රාවකයන්ට දෙන ලද්ද මහත්පල ඇත්තේ නො වේ' යි මෙසේ වදාරන්නේ ය" යි මා විසින් අසන ලද්දේ ය. එහෙත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිගණ්ඨයන් කෙරෙහි ද දීමෙහි මා සමාදන් කරවන සේක. (මෙතෙයවන සේක). ස්වාමීනි, වේවා; අපි මෙහි කල් දත්තෙමු. ස්වාමීනි, මේ මම තෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද, නවලොකොත්තරධම්මය ද අභ්‍යායඝී-පුද්ගලභික්ෂුසංඝයා ද, සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ ගියා වූ උපාසකයකු කොට මා දරණ සේක්වායි.

26. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සීහසෙනාපතිහුට දානකථාව සිලකථාව සමානකථාව කාමයන් දුක්ඛව ලාමකඛව කෙලෙසීමට හෙතු වන බව යන පිළිවෙලකථාව වදාළසේක. පැවිද්දෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් විටෙක සීහසෙනාපතියා යුද්ධ සිත් ඇතැ යි, මොළොක් සිත් ඇතැ යි, නිවරණ රහිත වූ සිත් ඇතැ යි, ඔදවැසි සිත් ඇතැ යි, පහන් සිත් ඇතැ යි, දන් සේක් ද, එකල බුදුවරුන්ගේ නමන් (=සමභාවයෙන්) ම උත්කාෂට වූ ධම්මදෙශනාව - දෘඩස්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාගීසත්‍යය යන මේ චතුරාර්ය්‍යසත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයෙක් යම් සේ මනා කොට සායම් ගන්නේ ද, එසේ ම සීහසෙනාපතිහුට ඒ ආසනයෙහි දී ම "යම් කිසිවක් හටගැනීම සමභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සමභාවය කොට ඇතැ" යි පහ වූ රාගාදී රජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොනාපනි-මග්ගඤ්ඤය පහල වූයේ ය.

27. ඉක්බිති දන්නා ලද දහම ඇති පැමිණි දහම ඇති අවබෝධ කළ දහම ඇති වෙසෙසින් බැස ගත් දහම ඇති නරණය කළ විවිකිච්ඡා ඇති පහ වූ කෙසේ කෙසේ දෑ යි පැවැති සාක ඇති විශාරදභාවයට පැමිණි, බුද්දහමෙහි අනුන්ගේ උපකාරයක් නො වුව මනා වූ සීහසෙනාපති තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට "ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂු-සංඝයා සමග හෙට මාගේ බහ ඉවසන සේක්වා" යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුෂණිභාවයෙන් ඉවසූ සේක. අනතුරු ව සීහසෙනාපති තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය.

28. ඉක්බිති සීහසෙනාපති තෙමේ "සගය, යව. ප්‍රවාතනමාස (විකුණන මස) තිබේ දෑ යි දනුව" යි එක්තරා පුරුෂයකුට ඇණවී ය. නැවැත සීහසෙනා-පති තෙමේ ඒ රූප ඉක්ම යෑමෙන් පසු ප්‍රණීත වූ කැ යුතු වූ බිදිය යුතු වූ දෙය පිළියෙල කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට "ස්වාමීනි, මේ කාල ය යි. බත් නිමිසේ" යි කල් සැලකරවී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැරු වේලෙහි හැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ සීහසෙනාපතියාගේ නිවෙසට වැඩි සේක. වැඩ භික්ෂුසංඝයා සමග පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

29. තෙන බො පන සමයෙන සමඛුලා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රටියා රටියා¹ සිඛ්ඝාටකෙන සිඛ්ඝාටකං බාහා පගග්ගා කදුනති: “අජ් ඩිගෙන සෙනාපතිනා ථූලං පසුං² වධිකා සමණස්ස ගොතමස්ස ගහනං කතං, නං සමණො ගොතමො ජානං උද්දිස්සකං මංසං පරිභුඤ්ජති පටිච්චකමම” නති.

30. අථ බො අඤ්ඤානරො පුරසො සෙන සීහො සෙනාපති තෙහු-පසඛකමි. උපසඛකමිකා සිහස්ස සෙනාපතිස්ස උපකණ්ණකෙ ආරොචෙසි: “යග්ගෙ ගනොන, ජානෙය්‍යාසි? එතෙ සමඛුලා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රටියා රටියා සිඛ්ඝාටකෙන සිඛ්ඝාටකං බාහා පගග්ගා කදුනති: අජ් ඩිගෙන සෙනාපතිනා ථූලං පසුං වධිකා සමණස්ස ගොතමස්ස ගහනං කතං, නං සමණො ගොතමො ජානං උද්දිස්සකං මංසං පරිභුඤ්ජති පටිච්චකමම” නති.

31. “අලං අයෙයා, දිසරතනමපි තෙ ආයසවනො අවණ්ණකාමා බුද්ධස්ස, අවණ්ණකාමා ධම්මස්ස, අවණ්ණකාමා සඛ්ඝස්ස, න ච පන තෙ ආයසවනො ජීරනති? නං ගගවනො අසවා භුච්ඡා මුසා අභුතෙන අබ්බාචිකඩනො, න ච පයං ජීවිතගෙනුපි සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාමා” ති.

32. අථ බො සීහො සෙනාපති බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඬ්ඝං පණිනෙන බාදනීයෙන තොජනීයෙන සහජා සන්තප්පනා සමපාරොචා භගවනං භුතනාමිං ඔනිතපත්තපාණං එකමනං නිසීදි, එකමනං නිසින්නං බො සීහා සෙනාපතිං ගගවා ධම්මයා කථාය සද්දස්සෙකා සමාදපෙකා සමු-තෙනජෙකා සමපහංසෙකා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

33. අථ බො ගගවා එතසමිං නිදගෙන එතසමිං පකරණෙ ධම්මං කථං කකා භික්ඛු ආමනොසි: “න භික්ඛවෙ, ජානං උද්දිස්සකං මංසං පරිභුඤ්ජනකං, යො පරිභුඤ්ජන්‍ය ආපතති දුක්ඛංසං, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කිකොට්ටරසුද්ධං මච්ඡමංසං, අදිට්ඨං අසුතං අපරිසංඝිත” නති.

34. තෙන බො පන සමයෙන වෙසාලි සුභිකඩා ගොති සුසස්සා³ සුලභපිණ්ඩා, සුකරා උඤ්ඤන් පගගෙන යාපෙතුං.

35. අථ බො ගගවතො රහොගහස්ස පතිසලලිනස්ස එවං වෙනසො පරිවිතකෙකා උදපාදි: “යානි වානි මයා භික්ඛුනං අනුඤ්ඤානානි දුබ්භිකෙකි දුස්සස්සෙ දුලලාපිණෙකි අනොතා වුජා අනොතා පක්කා සාමං පක්කා, උග්ගතිහපට්ඨනතිහකං, නනො නිගපං, පුරෙතතනං පටිග්ගතිනං, වතඨං, පොකඩරඨං, අජාපි නු බො තානි භික්ඛු පරිභුඤ්ජන්ති” ති.

1. “රටියාය රටියා” ම ඡ සං.

3. “ජීරිතති” ම ඡ සං.

2. “ථූලං පසුං” ම ඡ සං.

4. “සුසස්සා” සි මු.

29. එසමයෙහි බොහෝ නිගණ්ඨයෝ විශාලාමහනුවර විවිසෙන් විවිසෙහි සතරමංසකියෙන් සතරමංසකියෙහි (සිටගෙණ) දෙඅත් ඔසොවා ගෙණ “අද සිහසෙනාපනියා විසින් තරබාරු සිවුපාවකු මරා ග්‍රමණ ගෞතමයාට බත් කරණ ලද්දේ ය. ග්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තමන් උදෙසා කළ (මරණ ලද) තමන් නිමිති කොට (කන්නා විසින් ද ස්පර්ශ කරණ ප්‍රාණඝාතකම්) ඇති ඒ මස් දෑත ගෙණ වළඳ” යි විලාප (අඥනා) කියත්.

30. එවිට එක්තරා පුරුෂයෙක් සිහසෙනාපනියා වෙතට ගියේ ය. ගොස් සිහසෙනාපනියාට “සොමනි, දන්නෙහි ද? මේ බොහෝ නිගණ්ඨයෝ විශාලාමහනුවර විවිසෙන් විවිසට සතරමංසකියෙන් සතරමංසකියට පැමිණ ‘අද සිහසෙනාපනියා විසින් තරබාරු සිවුපාවකු මරා ග්‍රමණ ගෞතමයාට බත් කරණ ලද්දේ ය. ග්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තමන් උදෙසා කළ තමන් නිමිති කොට ඇති ඒ මස් දෑත ගෙණ වළඳ’ යි දෙඅත් ඔසොවා ගෙණ අඥනා කියත්” යි කණ ලහ (කොළුරා) දැන්වී ය.

31. “මන්වන, කම් නැත. ඒ ආයුෂමන්ත්‍ර බොහෝ කලක් ම බුදුන්ගේ අගුණ කියනු කැමැත්තෝ ය. ධම්මෙහි අගුණ කියනු කැමැත්තෝ ය. සමස්තයාගේ අගුණ කියනු කැමැත්තෝ ය. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නැත්තා වූ හිස වූ බොරු වූ අවිද්‍යාමාන වූ කරුණකින් ගටා කියන්නා වූ ඒ ආයුෂමන්ත්‍ර නො දිරව. (වොදනාවෙහි කෙළවරට නො පැමිණෙත්.) අපි ජීවිතයෙකුවෙන් මත් දෑත දෑත ප්‍රාණියකු ජීවිතයෙන් තොර නො කරන්නෙමු.”

32. ඉක්බිති සිහසෙනාපනි තෙමේ බුද්ධප්‍රමුඛතික්‍ෂුසමස්සා ප්‍රණීත වූ කැසුකු දෙසින් බිදිය යුතු දෙයින් සියතින් සතළුපා පවරා, වළඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැරට ගත් අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් සිහසෙනාපනියා දැක මිනිසා වෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක.

33. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැක මිනිසා කොට හික්මන් අවනා “මහණෙනි, දෑත දෑත තමන් උදෙසා කළ මස් නො වැළඳිය යුතු ය. යමෙක් වළඳන්නේ නම් දුකුලා-ඇවැත් මේ” යි වදාළ සේක. “මහණෙනි, තමන් විසින් නො දුටු, නො ඇසූ, සැක නො කළ, ත්‍රිකොටිපරිශුද්ධ මහස්සමාස අනුදනම්”.

34. එකල්හි විශාලාමහනුවර සුලභ වූ හික්කා ඇත්තෝ යහපත් සස්‍ය ඇත්තෝ සුවසේ ලැබිය හැකි ආහාර ඇත්තෝ පාත්‍රය ගෙණ පිඬු සිතා යෑමෙන් යැපීමට පහසු වූයේ මේ.

35. ඉක්බිති රතොගත වූ වෛශ්‍යයට පැමිණ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිතෙහි මෙවඳු කල්පනාවෙන් පසළ වී ය: “හික්කා නැති සස්‍ය නැති දුර්ලභ වූ පිඬු ඇති කාලයෙහි - ඇතුළත තබන ලද ඇතුළත පිසන ලද තමන් විසින් පිසන ලද්ද, පෙර පිළිගන්නා ලද නැවැත පිළිගත් දෙය, වැළඳු නැතින් ගෙවණන ලද්ද, පෙරවැරැසෙහි පිළිගන්නා ලද්ද, වනයෙහි ගටගත් දෙය, ප්‍රසූතිගසෙහි ගටගත් දෙය යන යම් ඒ දෑ මා විසින් හික්කුන්ට අනුදන්නා ලද ද හික්කුන් ඒ දෑ අදත් පරිභෝග කෙරෙත්ද” යි (කියා සි).

36. අථ බො භගවා සායණ්හසමයං පඨිසල්ලානා වුට්ඨිතො ආයසමන්තං ආනන්දං ආමනෙතසි: “යාති තාති ආනන්ද, මයා භික්ඛුනං අනුඤ්ඤාතාති දුබ්භිකෙඛ දුස්සසෙස දුල්ලහපිණේඛ අනෙතා වුත්ථං අනෙතා පක්කං සාමං පක්කං, උග්ගතිතපට්ඨගතිතකං, තතො නිහටං, පුරෙභත්තං පට්ඨගතිතං, චන්ඨං, පොකඛරඨං, අජ්ජාපි නු බො තාති භික්ඛු පරිභුඤ්ජන්ති” ති. “පරිභුඤ්ජන්ති භගවා” ති.

37. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදන්තෙ එතස්මිං පක්කරණේ ඛමමිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “යාති තාති භික්ඛවො, මයා භික්ඛුනං අනුඤ්ඤාතාති දුබ්භිකෙඛ දුස්සසෙස දුල්ලහපිණේඛ අනෙතා වුත්ථං අනෙතා පක්කං සාමං පක්කං, උග්ගතිතපට්ඨගතිතකං, තතො නිහටං, පුරෙභත්තං පට්ඨගතිතං, චන්ඨං, පොකඛරඨං, නානාභං අජ්ජනගෙහ පට්ඨකපිපාමි. න භික්ඛවො, අනෙතා වුත්ථං අනෙතා පක්කං සාමං පක්කං, උග්ගතිතපට්ඨගතිතකං පරිභුඤ්ජන්තබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨං. න ච භික්ඛවො, තතො නිහටං, පුරෙභත්තං පට්ඨගතිතං, චන්ඨං, පොකඛරඨං භුත්තාපිතා පචාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ජන්තබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, යථා ඛුමො කාරෙතබ්බො” ති.

38. තෙන බො පන සමයෙන ජානපද මුහුසුඤ්ඤා ලොණමපි තෙලමපි තණ්හුලමපි බාදනීයමපි සකපෙසු ආරොපෙතා බහාරාමකොට්ඨකෙ සකප්පරිවත්තං කරිතා අච්ඡන්ති: “සද පටිපාටිං ලභිස්සාම, තද භත්තං කරිස්සාමා” ති. මහා ච මෙසො උග්ගතො හොති.

39. අථ බො තෙ මුහුසුඤ්ඤා යෙනායසමා ආනන්දො තෙනුපසඞ්ගමිංසු. උපසඞ්ගමිතා ආයසමන්තං ආනන්දං එතදවොචු: “ඉධ භනෙත ආනන්ද, බහුං ලොණමපි තෙලමපි තණ්හුලමපි බාදනීයමපි සකපෙසු ආරොපිතා¹ තිට්ඨන්ති. මහා ච මෙසො උග්ගතො. කථන්තූබො භනෙත ආනන්ද,² පටිපජ්ජන්තබ්බං” නති.

40. අථ බො ආයසමා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසි. “තෙනහානන්ද, සඤ්ඤා පච්චන්තිමං විහාරං කප්පියභුමිං සමමන්තිතා, තත්ථ වාසෙතු, යං සඤ්ඤා ආකඞ්ඛති විහාරං වා අභිස්සොගං වා පාසාදං වා ගමිමිදං වා ගුහං වා. එවඤ්ච පන භික්ඛවො, සමමන්තිතබ්බො³ - ව්‍යතෙන්න භික්ඛුනා පට්ඨලෙන සඤ්ඤා ඤාපෙතබ්බො: “සුඤ්ඤා මෙ භනෙත, සඤ්ඤා. යදි සඤ්ඤා පත්තකල්ලං, සඤ්ඤා ඉත්ථන්තාමං විහාරං කප්පියභුමිං සමමනෙත්තං, එසා ඤාති. සුඤ්ඤා මෙ භනෙත, සඤ්ඤා. සඤ්ඤා ඉත්ථන්තාමං විහාරං කප්පියභුමිං සමමන්තිතා. යස්සායසමතො ඛමති ඉත්ථන්තාමස්ස විහාරස්ස කප්පියභුමියා සමමුති, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො ගාසෙය්‍ය. සමමතො සඤ්ඤා ඉත්ථන්තාමො විහාරො කප්පියභුමි. ඛමති සඤ්ඤා, තස්මා තුණ්හි. එවමෙතං ඛාරයාමි” ති.

1. “ආරොපෙතා” සි වු.

2. “භනෙත” ම ජ ස.

3. “සමමන්තිතබ්බො” ම ජ ස.

36. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සචස් වෙලෙහි විවේකයෙන් තැනී සිටි සේක් “ආනන්දය, භික්‍ෂූ නැති සසා නැති පිඬු දුර්ලභ වූ කාලයෙහි-ආතුලන නමන ලද ආතුලන පිසන ලද නමන් විසින් පිසන ලද දෙය, පෙර පිළිගන්නා ලද නැවැත පිළිගත් දෙය, වැලඳු නැතින් ගෙනෙන ලද්ද, පෙරවැරැ පිළිගන්නා ලද්ද, වනයෙහි හටගත් දෙය පියුම්ගසෙහි හටගත් දෙය යන යම් ඒ දෑ මා විසින් භික්‍ෂූන්ට අනුදන්තා ලද ද භික්‍ෂූහු ඒ දෑ අදත් වලඳන් දෑ” යි ආයුෂමත් අනඳ තෙරුන් විමාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, වලඳන්” යි අනඳ තෙරුහු සැලකලහ.

37. අනතුරු ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෑකැමි කතා කොට “මහණෙනි, භික්‍ෂූ නැති සසා නැති දුර්ලභ වූ පිඬු ආති කාලයෙහි - ආතුලන නමන ලද ආතුලන පිසන ලද නමන් විසින් පිසන ලද දෙය, පෙර පිළිගන්නා ලද නැවැත පිළිගත් දෙය, වැලඳු නැතින් ගෙනෙන ලද්ද, පෙරවැරැයෙහි පිළිගන්නා ලද්ද, වනයෙහි හටගත් දෙය, පියුම්ගසෙහි හටගත් දෙය යන යම් ඒ දෑ මා විසින් භික්‍ෂූන්ට අනුදන්තා ලද ද, මම අද පටන් ඒ දෑ ප්‍රතික්‍ෂෙප කරමි. මහණෙනි, ආතුලන නමන ලද ආතුලන පිසන ලද නමන් විසින් පිසන ලද දෙය, පෙර පිළිගන්නා ලද නැවැත පිළිගත් දෙය, නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, දුකුලාආවාය් වේ. මහණෙනි, වලඳ අවසන් කළ පචාරණය කළ මහණහු විසින් වැලඳු නැතින් ගෙනෙන ලද, පෙරවැරැයෙහි පිළිගන්නා ලද, වනයෙහි හටගත් පියුම්ගසෙහි හටගත් අනන්තිකත වූ, දෙය නො වැලඳිය යුතු ය. යමෙක් වලඳන්නේ නම්, ආවාය් පරිදි කරවිය යුතු ය” යි.

38. එකල්හි දනවුවාසි මනිස්සු බොහෝ ලුණු ද තෙල් ද සහල් ද කෑ යුතු දෑ ද ගැල්වල පටවා තෙණ අරම්බොවුවෙන් පිටත ගැල්වට නබා “යම් විටෙක පිළිවෙල වාරය ලබන්නෙමු ද එවිට බත් පිළියෙල කරන්නෙමු” යි බලා සිටිත්. මහාමේඝයෙක් ද නැගුනේ වෙයි.

39. ඉක්බිති ඒ මනිස්සු ආයුෂමත් අනඳ තෙරුන් වෙතට ගියහ. ගොස් “ස්වාමීනි, ආනන්දස්ථිරයන් වහන්ස, මෙහි බොහෝ ලුණු ද තෙල් ද සහල් ද කෑ යුතු දෑ ද ගැල්වල පටවා තිබේ. මහා මේඝයෙක් ද නැංගේ ය. ස්වාමීනි, ආනන්දස්ථිරයන් වහන්ස, කුමක් කළ යුතු දෑ” යි ආයුෂමත් අනඳ තෙරුන් විමාලහ.

40. එවිට ආයුෂමත් ආනන්දස්ථිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “ආනන්දය, එසේ නම් සඬ්ඝ තෙමේ යම් වෙහෙරක් හෝ අභිමයසි ආති ගෙයක් හෝ පහයක් හෝ සදලු සහිත ගෙයක් හෝ ගුහාවක් හෝ යන යම් නැතක් කැපබිමක් කිරීමට කැමැති වේ ද, එබිලු පසු පසෙක පිහිටි විහාරයක් කැපබිම සේ සම්මත කොට එහි නැග්පත් කෙරේවා. මහණෙනි, මෙසේ සම්මත කළ යුතු ය. ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල භික්‍ෂූනමක් විසින් සඬ්ඝ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය: “ස්වාමීනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ චචනය අසාවා. ඉදින් සඬ්ඝයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්ඝ තෙමේ මෙනම් විහාරය කැපබිම කොට සම්මත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය. ස්වාමීනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ චචනය අසාවා. සඬ්ඝ තෙමේ මෙනම් විහාරය කැප බිම කොට සම්මත කරයි. යම් ආයුෂමතයකට මෙනම් විහාරය කැපබිමක් කොට සම්මත කිරීම රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යම්කුහට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කීයාවා. සඬ්ඝ තෙමේ මෙනම් විහාරය කැපබිම කොට සම්මත කරණ ලද්දේ ය. සඬ්ඝයාට (එය) රුචි වේ. එතෙසින් නිශ්ශබ්ද වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

41. තෙන බො ජන සමයෙන මුහුසා නතේව සමුත්තියා¹ කප්පිය-
භූමියා යාගුයො ජවනති. හතනාති ජවනති. සුපාති සමපාදෙනති. මංසාති
කොට්ටනති. කට්ඨාති ඵාලෙනති.

42. අසොසි බො හගවා රතතියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨියා උච්චාසද්දං
මහාසද්දං කාකොරවසද්දං. සුඤ්ඤාන ආයසමනා ආනන්දං ආමනෙතසි:
“කිනන්තු බො සො ආනන්ද, උච්චාසද්දො මහාසද්දො කාකොරවසද්දො”? ති.
“ඵතරති හනෙන, මුහුසා නතේව සමුත්තියා කප්පියභූමියා යාගුයො
ජවනති. සුපාති සමපාදෙනති. මංසාති කොට්ටනති. කට්ඨාති ඵාලෙනති.
සො ඵසො හගවා උච්චාසද්දො මහාසද්දො කාකොරවසද්දො” ති.

43. අථ බො හගවා ඵහසමි නිදුනෙ ඵහසමි පකරණෙ මමිං කථං
කථා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, සමුත්තියකප්පියභූමි පරිභුඤ්ජිතබ්බා.
යො පරිභුඤ්ජය්‍ය, ආපනති දුක්ඛකට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිස්සො
කප්පියභූමියො: උස්සාවනනතිකං ගොතිසාදිකං ගහපති” නති.

44. තෙන බො ජන සමයෙන ආයසමා යසොමජා ගිලානො හොති.
නස්සන්ධිය හෙසජ්ජාති ආහරීයනති. නාති භික්ඛු බග්ගි වාසෙනති. උක්ඛ-
පිණ්ඩකාපි බාදනති. චොරාපි ගරනති. හගවතො ඵහමන්ථං ආරොචෙසුං.
“අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමුත්තිය කප්පියභූමිං පරිභුඤ්ජිතං. අනුජානාමි
භික්ඛවෙ, වතස්සො කප්පියභූමියො: උස්සාවනනතිකං ගොතිසාදිකං ගහපතිං
සමුත්තිය” නති.

සිහසාණවායො චතුස්සො.

41. එකල්හි මිනිස්සු එහි ම - සමමත කරණ ලද කැපබිමෙහි කැඳ පිසත්. බත් පිසත්. ව්‍යඤ්ඤා සපයත්. මස් කරත්. දර පලත්.

42. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රූ අලුයම්හි නැති සිට උස්හඬ මහහඬ කවුඩුහඬ ඇසු සේක. අසා “ආනන්දය, ඒ උස්හඬ මහහඬ කවුඩුහඬ කීමැ” යි ආශ්‍රමෙන් ආනන්දවෙරුන් විවාල සේක. “සමාමිති, මිනිස්සු දැන් සමමත භූමියෙහි ම කැඳ පිසත්. බත් පිසත්. ව්‍යඤ්ඤා සපයත්. මස් කරත්. දර පලත්. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඡේ ඒ උස්හඬ මහහඬ කවුඩුහඬ ය”.

43. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනම කතා කොට හිඤ්ඤාත් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, සමමත කළ කැපබිම පරිනොග නොකට සුදුසු ය. යමෙක් පරිනොග කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ. මහණෙනි, උසාවනනනිකා කිළිය, ගොතිසාදි කිළිය, ගහපති කිළිය යි කැපබිම තුණක් අනුදනිමි”.

44. එකල්හි ආශ්‍රමෙන් යටසාජ්ජප්පිර තෙමේ ගිලන් වේ. උන්වහන්සේ මිණිස බෙහෙත් ගෙනෙහු ලැබේ. හිඤ්ඤා ඒ බෙහෙත් බැහැර නබවත්. බලල් ම ආදි සත්තු ද කර්. සොරු ද ගෙන යත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැලකලහ. “මහණෙනි, සමමත කළ කැපබිම පරිනොග කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, උසාවනනනිකා ගොතිසාදිකා ගහපති සමමුති යි කැපබිම සතරක් අනුදනිමි”.*

සිහබණ්ඩර සිවුමැති වේ.

* උපුටාගත් බලනු.

1. තෙන බො පන සමයෙන හද්දියනගරේ මෙණ්ඩකො ගහපති පටිවසති. තස්ස ඵ්වරුපො ඉඬානුභාවො හොති: සීසං න්‍යායිනො ධංකුඤ්ඤා-ගාරං සමමජ්ජාපෙනො පදාරො¹ නිසීදති. අන්තලික්ඛා ධංකුඤ්ඤා ධාරා ඔපතිනො ධංකුඤ්ඤාගාරං පුරෙති.

2. හරියාය ඵ්වරුපො ඉඬානුභාවො හොති: ඵකංකෙඤ්ඤව ආලනක ආලිකං උපතිසීදිනො ඵකංකෙඤ්ඤව සුපතිඤ්ජරකං² දසකමකරපොරිසං හත්තන පරිවසති. න තාව තං භිසති³, යාව සා න වුට්ඨාති.

3. පුත්තස්ස ඵ්වරුපො ඉඬානුභාවො හොති: ඵකංකෙඤ්ඤව සහස්ස-ත්ථිකා ගහෙනො දසකමකරපොරිසස්ස ඡමමාසිකං⁴ වෙනනං දෙති. න තාව තං භිසති, යාවස්ස හත්තන.

4. සුණ්ණිසාය ඵ්වරුපො ඉඬානුභාවො හොති: ඵකංකෙඤ්ඤව චතුදෙණිකං පිටකං උපතිසීදිනො දසකමකරපොරිසස්ස ඡමමාසිකං ඛිජ්ඣන්තං⁵ දෙති. න තාව තං භිසති, යාව සා න වුට්ඨාති.

5. දසස්ස ඵ්වරුපො ඉඬානුභාවො හොති: ඵකෙන නඩගලෙන කසන්තස්ස සන්ත සීතායො ගච්ඡන්ති.

6. අස්සොසි බො රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො “අමහාකං කීර විජ්ඣෙන හද්දියනගරේ මෙණ්ඩකො ගහපති පටිවසති. තස්ස ඵ්වරුපො ඉඬානුභාවො: සීසං න්‍යායිනො ධංකුඤ්ඤාගාරං සමමජ්ජාපෙනො පදාරො¹ නිසීදති. අන්තලික්ඛා ධංකුඤ්ඤා ධාරා ඔපතිනො ධංකුඤ්ඤාගාරං පුරෙති. හරියාය ඵ්වරුපො ඉඬානුභාවො: ඵකංකෙඤ්ඤව ආලනක ආලිකං උපතිසීදිනො ඵකංකෙඤ්ඤව සුපතිඤ්ජරකං² දසකමකරපොරිසං හත්තන පරිවසති. න තාව තං භිසති, යාව සා න වුට්ඨාති. පුත්තස්ස ඵ්වරුපො ඉඬානුභාවො: ඵකංකෙඤ්ඤව සහස්සත්ථිකා ගහෙනො දසකමකරපොරිසස්ස ඡමමාසිකං වෙනනං දෙති. න තාව තං භිසති, යාවස්ස හත්තන. සුණ්ණිසාය ඵ්වරුපො ඉඬානුභාවො: ඵකංකෙඤ්ඤව චතුදෙණිකං පිටකං උපතිසීදිනො දසකමකරපොරිසස්ස ඡමමාසිකං ඛිජ්ඣන්තං⁵ දෙති. න තාව තං භිසති, යාව සා න වුට්ඨාති. දසස්ස ඵ්වරුපො ඉඬානුභාවො: ඵකෙන නඩගලෙන කසන්තස්ස සන්ත සීතායො ගච්ඡන්ති” ති.

7. අථ බො රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො අඤ්ඤාගාරං සබ්බත්ථකං මහාමන්තං ආදගොසි: “අමහාකං කීර හත්තෙ විජ්ඣෙන හද්දියනගරේ මෙණ්ඩකො ගහපති පටිවසති. තස්ස ඵ්වරුපො ඉඬානුභාවො: සීසං න්‍යායිනො ධංකුඤ්ඤාගාරං සමමජ්ජාපෙනො පදාරො නිසීදති. අන්තලික්ඛා ධංකුඤ්ඤා ධාරා ඔපතිනො ධංකුඤ්ඤාගාරං පුරෙති. හරියාය -පෙ-පුත්තස්ස -පෙ- සුණ්ණිසාය -පෙ- දසස්ස ඵ්වරුපො ඉඬානුභාවො: ඵකෙන නඩගලෙන කසන්තස්ස සන්ත සීතායො ගච්ඡන්ති. ගච්ඡ හත්තෙ, ජානාති යථා ඵයා සාමං දිට්ඨා, ඵචං තාව දිට්ඨා හමිස්සති” ති.

1. “බසිදාරො” ම ඡ සා.

2. “සුපතිඤ්ජරකං” ම ඡ සා.

3. “භිසති” ම ඡ සා. ම නු ප.

4. “සුපතිඤ්ජරකං” PTS.

5. “ඛිජ්ඣන්තං” ම ඡ සා.

6. “ඛිජ්ඣන්තං” - එන් “ඛිජ්” ඉති උච්ඡං සබ්බ පොත්තෙසු. ධම්මපදායකායං වෙව තාසිතලානුපාදෙ සද්ධිමර්තනාවලිතාදිසීතලංකේ “බග් බසිදාරො” ඉති ව දිස්සමානන්තා න ඉධ යොජිතා.

1. එකල්හි භද්දිය නගරයෙහි මෙණ්ඩක නම් (සිවු) ගැහැවියෙක් වෙසෙයි. ඒ සිවුහුගේ මෙබඳු සාදායනුනාවයෙක් වේ: ඉස් සෝධා නා කොටුගෙය හමදවා ප්‍රාන්දාරයෙහි (අක් දෙරියෙහි - ගාහය අභිමුඛයෙහි) හිදිසි. අතසින් ධාන්‍යධාරා (=රත්නාලේ වී කඳු) වැටී කොටුගෙය පුරවයි.

2. බිරින්දගේ මෙබඳු සාදායනුනාවයෙක් වේ: සිවු නැළියක් ගන්නා එක ම බත්තලියක් හා එක ම ව්‍යංගුණ ඇතිලියක් ලඟ හිදගෙණ දස්කම්කරු පිරිසට බත් වලදවයි. ඔහු තොමෝ යම් තාක් (එතැනින්) නො නැගීටී ද, ඒ තාක් එය හිස් නො වේ.

3. පුත්‍රයාගේ මෙබඳු සාදායනුනාවයෙක් වේ: දහසින් බැදී එක ම පියල්ලක් ගෙණ දස්කම්කරු පුරුෂයන්ට සමසක වැටුප් දෙයි. යම් තාක් (ඒ පසුපිඬය) ඔහුගේ අතෙහි වේද, ඒ තාක් එය හිස් නො වේ.

4. යෙහෙළියගේ මෙබඳු සාදායනුනාවයෙක් වේ: ද්‍රෝණ (ලාස්) සහරක් ගන්නා එක ම පියල්ලක් ලඟ හිද දස්කම්කරු පුරුෂයන්ට සමසක බත් බිජුවට (=වී) දෙයි. යම් තාක් ඔහු තොමෝ (එතැනින්) නො නැගීටී ද, ඒ තාක් එය හිස් නො වේ.

5. දසසාගේ මෙබඳු සාදායනුනාවයෙක් වේ: එක් නතුලකින් සාන්තනුට හිමිටි (හතුල්පාර) සතක් (සැවී) යෙයි.

6. මහධෙයවර වූ සෙනසු බිමබිසාර රජ තෙමේ - “දැනට රටෙහි භද්දියනගරයෙහි මෙණ්ඩක නම් ගැහැවියෙක් වෙසේ. ඔහුගේ මෙබඳු සාදායනුනාවයෙක් වේ: හිස් සෝදා නා කොටුගෙය හමදවා ඉදිරිදෙරටු-වෙහි හිදිසි. අතසින් වී ධාරා වැටී කොටුගෙය පුරවයි. බිරින්දගේ මෙබඳු ‘සාදායනුනාවයෙක් වේ: සිවු නැළියක් ගන්නා එක ම බත්තලියක් හා එක ම ව්‍යංගුණ ඇතිලියක් ලඟ හිද ගෙණ දස්කම්කරු පිරිසට බත් වලදවයි. යම් තාක් ඔහු තොමෝ නො නැගීටී ද, ඒ තාක් එය හිස් නො වේ. පුත්‍රයාගේ මෙබඳු සාදායනුනාවයෙක් වේ. දහසින් බැදී එක ම පියල්ලක් ගෙණ දස්කම්කරු පුරුෂයන්ට සමසක වැටුප් දෙයි. යම් තාක් (ඒ පසුපිඬය) ඔහුගේ අතෙහි වේද, ඒ තාක් එය හිස් නො වේ’. ලේළියගේ මෙබඳු සාදායනුනාවයෙක් වේ. සහර ද්‍රෝණයක් ගන්නා එක ම පෙට්ටියක් ලඟ හිද දස්කම්කරු පුරුෂයන්ට සමසක බත් බිජුවට දෙයි. යම් තාක් ඔහු තොමෝ නො නැගීටී ද, ඒ තාක් එය හිස් නො වේ. දසසාගේ මෙබඳු සාදායනුනාවයෙක් වේ. එක් නතුලකින් සාන්තනුට හිමිටි සතක් (සැවී) යෙයි ය” යි ඇසී ය.

7. ඉක්බිති මහධෙයවර වූ සෙනසු බිමබිසාර රජ තෙමේ සියලු කටයුතුවල යෙදෙන එක්තරා මහආමාත්‍යයකු ඇමතුයේ ය: “සහය, අපගේ රටෙහි භද්දියනගරයෙහි මෙණ්ඩක නම් ගැහැවියෙක් වෙසෙයි. ඔහුගේ මෙබඳු සාදායනුනාවයෙක් වේ: හිස් සෝධා නා කොටුගෙය හමදවා අගදෙරහඬ හිදිසි. අතසින් ධාන්‍යධාරා වැටී කොටුගෙය පුරවයි. බිරින්දගේ -පෙ- පුත්‍රයාගේ -පෙ- යෙලකියන්ගේ -පෙ- දසසාගේ මෙබඳු සාදායනුනාවයෙක් වේ. එක් නතුලකින් සාන්තනුට හිමිටි සතක් යෙයි. සහය, යම, දැනට, හා විසින් දක්නා ලද්ද වා විසින් ම දක්නා ලද්දක් මෙන් වන්නේ ය.”

8. “එවං දෙවා” ති බො සො මහාමහේනා රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිස්සුචා චතුර්ඛිනියා සෙනාය යෙන භද්දියං තෙන පාසාහි. අනුපුරෙකින යෙන භද්දියං යෙන මේණ්ඩකො ගහපති තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා මේණ්ඩකා ගහපති. එතද්දවොච: “අහං හි ගහපති, රඤ්ඤා ආණ්ණෙනා ‘අමහානං කීර් තණ්ණ, විජිතෙ භද්දිය නගරෙ මේණ්ඩකො ගහපති පටිවසති. තස්ස එවරුපො ඉඬානුභාවො: සීසං නතාසිචා ඛඤ්ඤාගාරං සමමජ්ජාපෙචා පඤ්ඤා නිසීදති. අනනලිකඛා ඛඤ්ඤාස්ස ඛාරා ඔපතිචා ඛඤ්ඤාගාරං පුරෙති. -පෙ- දසස්ස එවරුපො ඉඬානුභාවො: එකෙන නඛගලෙන කසන්තස්ස සත්ත සීතායො ගච්ඡන්ති.’ ගච්ඡ තණ්ණ, ජානාහි. යථා මයා සාමං දිට්ඨො, එවං තච දිට්ඨො හට්ඨස්සති” ති. පසාම තෙ ගහපති, ඉඬානුභාව නති.

9. අථ බො මේණ්ඩකො ගහපති සීසං නතාසිචා ඛඤ්ඤාගාරං සමමජ්ජාපෙචා පඤ්ඤා නිසීදි. අනනලිකඛා ඛඤ්ඤාස්ස ඛාරා ඔපතිචා ඛඤ්ඤාගාරං පුරෙති.

10. “දිට්ඨො තෙ ගහපති, ඉඬානුභාවො. හරියාය තෙ ඉඬානුභාවං පස්සාමා” ති 1. අථ බො මේණ්ඩකො ගහපති හරියං ආණ්ණපෙසි: “තෙන හි චතුර්ඛිනියා සෙනාය නතොතන පරිට්ඨා” ති. අථ බො මේණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස හරියා එකංයෙව ආලකකපාලිකං උපනිසීදිචා එකස්ම පූජභිඤ්ජරකං චතුර්ඛිනියා සෙනාය නතොතන පරිට්ඨි. න තාච්ඡ න ඛිසී.² යාච සා න වුට්ඨාසී.³

11. “දිට්ඨො තෙ ගහපති හරියාය පි ඉඬානුභාවො. පුත්තස්ස තෙ ඉඬානුභාවං පස්සාමා” ති. අථ බො මේණ්ඩකො ගහපති පුත්තං ආණ්ණපෙසි: “තෙන හි චතුර්ඛිනියා සෙනාය ඡම්මාසිකං වෙතනං දෙති” ති. අථ බො මේණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස පුත්තො එකංයෙව සත්තස්සථවිකා ගතොචා චතුර්ඛිනියා සෙනාය ඡම්මාසිකං වෙතනං අදසී. න තාච්ඡ න ඛිසී, යාචස්ස හත්ථගතා.

12. “දිට්ඨො තෙ ගහපති, පුත්තස්ස පි ඉඬානුභාවො. සුඤ්ඤාය තෙ ඉඬානුභාවං පස්සාමා” ති. අථ බො මේණ්ඩකො ගහපති සුඤ්ඤං ආණ්ණපෙසි: “තෙන හි චතුර්ඛිනියා සෙනාය ඡම්මාසිකං බිජ්ඣන්තං දෙති” ති. අථ බො මේණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස සුඤ්ඤා එකංයෙව චතුර්දොණික පිටකං උපනිසීදිචා චතුර්ඛිනියා සෙනාය ඡම්මාසිකං බිජ්ඣන්තං අදසී. න තාච්ඡ න ඛිසී, යාච සා න වුට්ඨාසී.

13. “දිට්ඨො තෙ ගහපති, සුඤ්ඤාය පි ඉඬානුභාවො. දසස්ස තෙ ඉඬානුභාවං පස්සාමා” ති. “මයො බො සාමි, දසස්ස ඉඬානුභාවො බෙතොත පසිභබ්බො” ති. “අලං ගහපති, දිට්ඨො තෙ දසස්ස පි ඉඬානුභාවො” ති.

14. අථ බො සො මහාමහේනා චතුර්ඛිනියා සෙනාය පුතදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඤී. යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතමන්ථ ආරොවෙසී.

1. “පසසස්සාමාති” ම ඡ සං. PTS. 2. “ඛිසති” ම ඡ සං. PTS.

3. “න වුට්ඨාති” ම ඡ සං. PTS.

8. ඒ මහාමාත්‍ය තෙමේ “දේවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි මගබෙඤ්චර වූ සෙනිස බිමිසාර රජුහට පිළිවෙදන් දී සිටුරහසෙනහින් යුක්ත ව හඳුය නගරයට ගියේ ය. පිළිවෙළින් (ගොස්) හඳුයනුවර මෙණ්ඩක ගැහැවියා වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ මෙණ්ඩක ගැහැවියාහට මෙය කී ය: “ගැහැවිය, මම - අපගේ රටෙහි හඳුයනගරයෙහි මෙණ්ඩක නම් ගැහැවියෙක් වෙසෙයි. ඔහුගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් මේ: හිස සෝද, නා කොටුගෙය හමදවා ඉදිරිදොර හිඳියි. අහසින් බාත්‍ය බාර වැටී කොටුගෙය පුරවයි. -රෙ-දසයාගේ මෙබඳු සාඝ්‍යානුභාවයෙන් මේ: එක් නතුලකින් සාන්තසුට ගිහිටි සහක් සේ ය’ යි. සහය, යව. දනුව. නා පිසින් දක්නා ලද්ද මා විසින් ම දක්නා ලද්දක් මෙන් වන්නේ ය යි රජු විසින් අනුවන ලද්දෙම වෙමි. ගෘහපතිය, තාගේ සාඝ්‍යානුභාවය බලන්නෙමු.”

9. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ හිස සෝද, නා කොටුගෙය හමදවා ඉදිරි දොරටුවෙහි හුන්නේ ය. අහසින් බාත්‍යබාරා වැටී කොටුගෙය පිරවී ය.

10. “ගැහැවිය, තාගේ සාඝ්‍යානුභාවය දක්නා ලද්දේ ය. තාගේ බිරින්දගේ සාඝ්‍යානුභාවය බලන්නෙමු”. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ “එසේ නම් සිටුරහසෙනහට බඟ් කව” යි බිරින්දට අණ කෙළේ ය. එවිට මෙණ්ඩක ගැහැවියුගේ බිරින්ද සතර නැළියක් ගන්නා එක ම බත් නළියක් ලඟ හිඳ එක ම ව්‍යඤ්ජනආකීලියක් ගෙණ සිටුරහසෙනහට බත් කැවී ය. යම් තාක් ඔහු තොමෝ නො නැගී සිටියා ද, ඒ තාක් එය හිස් නො වී ය.

11. “ගැහැවිය, තාගේ බිරින්දගේ සාඝ්‍යානුභාවය දක්නා ලද්දේ ය. තාගේ පුත්‍රයාගේ සාඝ්‍යානුභාවය බලන්නෙමු” යි. එවිට මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ “එසේ නම් සිටුරහසෙනහට සමසක වැටුප් දෙව” යි පුත්‍රයාට අණ කෙළේ ය. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැවියුගේ පුත්‍ර තෙමේ අහසින් බැඳි එක ම පියල්ලක් ගෙණ සිටුරහසෙනහට සමසක වැටුප් දුන්නේ ය. යම් තාක් ඒ පසුගිය ඔහුගේ අතෙහි වී ද, ඒ තාක් එය හිස් නො වී ය.

12. “ගැහැවිය, තාගේ පුත්‍රයාගේ සාඝ්‍යානුභාවය දක්නා ලද්දේ ය. තාගේ යෙහෙළියගේ සාඝ්‍යානුභාවය බලන්නෙමු” යි. එවිට මෙණ්ඩක ගැහැවි තෙමේ “එසේ නම් සිටුරහසෙනහට සමසක බත්බිජු දෙව” යි යෙහෙළියට අණ කෙළේ ය. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැවියුගේ යෙහෙළි තොමෝ ද්‍රෝණිසතරක් ගන්නා එක ම වී පෙට්ටියක් ලඟ හිඳ සිටුරහ-සෙනහට සමසක බත්බිජු දුන්නී ය. යම් තාක් ඔහු තොමෝ නො නැගී සිටියා ද, ඒ තාක් එය අවසන් නො වී ය.

13. “ගැහැවිය, තාගේ යෙහෙළියගේ සාඝ්‍යානුභාවය දක්නා ලද්දේ ය. තාගේ දසයාගේ සාඝ්‍යානුභාවය බලන්නෙමු” යි. “හිමියෙනි, මාගේ දසයාගේ සාඝ්‍යානුභාවය කෙතෙහි දී දක්ක යුතු ය”. “ගැහැවිය, කම් නැත. තාගේ දසයාගේ සාඝ්‍යානුභාවය ද දක්නා ලද්දේ ය”.

14. ඉක්බිති ඒ මහාමාත්‍ය තෙමේ සිටුරහසෙනහින් යුක්ත ව නැවැත රජගහනුවරට පෙරළා ගියේ ය. (එහි) මගබෙඤ්චර වූ සෙනිස බිමිසාර රජු වෙතට එළඹියේ ය. එළඹ මගබෙඤ්චර වූ සෙනිස බිමිසාර රජුට මෙ පවත් දැන්වී ය.

15. අථ ඛො භගවා වෙසාලියං යථාභිරතතං විහරිතො යෙන හද්දියං තෙන වාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං අභිභෙදසෙති භික්ඛුසතෙති.

16. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන හද්දියං තදවසරි. තත්තුසදං භගවා හද්දියෙ විහරති ජාතිසාවනෙ.

17. අසොසාසි ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති “සමණො ඛලු ගො ගොතමො සත්ඤාපුත්තො සත්ඤාකුලා පබ්බජිතො හද්දියං අනුසුත්තො හද්දියෙ විහරති ජාතිසාවනෙ. තං ඛො පන භගවතං ගොතමං එවංකල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගතො: ‘ඉතිපි සො භගවා අරහං, සමමාසලුඛෙධො, විජ්ජාවරණසමපනො, සුගතො, ලොකවිදු, අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි, සත්ථා දෙවමනුස්සානං, බ්‍රහ්මා, භගවා.¹ සො ඉමා ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමකං, සස්සමණබ්‍රාහ්මණී: පජං සදෙවමනුස්සං, සයං අභික්ඛුසං සවණිකතා පච්ඡෙති. සො ඛමමං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්බසුත්තං. තෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මවර්යං පක්කාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සන්තොති” ති.

18. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති හද්දාති හද්දාති යානාති යොජාපෙච්චා හද්දං යානං අභිරුහිතා හද්දෙති හද්දෙති යානෙති හද්දියං නිය්‍යාසි භගවතං දස්සන්තාය.

19. අද්දසංසු ඛො සමබහුලා නිත්ථියා මෙණ්ඩකං ගහපතිං දුරතොච ආගමිත්තං. දිස්වාන මෙණ්ඩකං ගහපතිං එතදවොචු: කතං චා ගහපති, ගමිත්ති” ති. “ගමිත්තං ගතො, භගවතං සමණං ගොතමං² දස්සන්තාය” ති. “කිං පන තං ගහපති, කිරියවාදෙ සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොතමං දස්සන්තාය උපසංකමිස්සාසි? සමණො හි ගහපති, ගොතමො අකිරියවාදෙ අකිරියාය ඛමමං දෙසෙති. තෙන ව සාවතෙ විනෙති” ති.

20. අථ ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස එතදහොසි: “නිස්සංසයං ඛො සො භගවා අරහං සමමා සලුඛෙධො භවිස්සාති, යථාපිමෙ³ නිත්ථියා උසුයන්ති” ති. යාවතිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගතවා යානා පච්චා-රොතිචා පතතිකොච යෙන භගවා තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා භගවතං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිත්තාස්ස ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස භගවා ආනුපුබ්බකථං කපෙසි සෙය්‍යමිදං: දුතකථං ජීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවා ඔකාරං සංකිලෙසං, තෙකබ්බෙම ආතිසංසං පක්කාසෙසි.

1. “භගවාති” ම ඡ සං. ජවි. අ.වි. තො.වි.

2. “ගතො සමණං ගොතමං” සි.වු. 3. “යථාපිමෙ” ම ඡ සං.

15. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විශාලාමනානගරයෙහි කැමැති තාක් කල් වාසය කොට එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්‍ෂුසංඝයා සමග හදිසිනුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක.

16. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වඩනා සේක් හදිසිනගරයට පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි හදිසි නගරයෙහි ජාතියාවනසෙහි (සමන්වල් වනයෙහි) වැඩ වාසය කරණ සේක.

17. මෙණ්ඩක ගැහැව් තෙමේ “ගාඛ්‍යපුත්‍ර වූ ශාඛ්‍යකුලයෙන් පැවිදි වූ ශ්‍රමණ භවත් ගෞතම තෙමේ හදිසිනගරයට පැමිණියේ හදිසිනගරයෙහි ජාතියා වනයෙහි වාසය කෙරේ. ඒ භාග්‍යවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ කල්‍යාණ වූ කිර්තිසෞභයෙන් පැන නැංගේ ය. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මේ මේ කරුණෙන් රහත් සේක. මේ මේ කරුණෙන් සමාග් සබ්බෙදා සේක. මේ මේ කරුණෙන් අපට විද්‍යාවෙන් හා පසළොස්වරණධම්මයෙන් යුක්ත සේක. මේ මේ කරුණෙන් සුගත සේක. මේ මේ කරුණෙන් ලොකවිදු සේක. මේ මේ කරුණෙන් පුරුෂයන් දමනය කිරීමෙහි නිරතතර වූ සාරථි සේක. මේ මේ කරුණෙන් දෙවිමිනිසුන්ට ශාඛ්‍යා සේක. මේ මේ කරුණෙන් බුද්ධ සේක. මේ මේ කරුණෙන් භාග්‍යවත් සේක. උන්වහන්සේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ මේ අවකාශලොකය ද, මහණ බමුණන් සහිත වූ දෙව් මිනිසුන් සහිත වූ සත්ත්වලොකය ද තමන්වහන්සේ ම විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ප්‍රකාශ කරණ සේක. උන්වහන්සේ මූල මැද අග යහපත් වූ අභිසම්පන්නියෙන් යුක්ත වූ පදසම්පන්නියෙන් යුක්ත වූ දහම් දෙසන සේක. සම්ප්‍රකාරයෙන් සම්පූර්ණ වූ පිරිසිදු වූ ශාසනමාගීද්‍රහමවයභීය ප්‍රකාශ කරණ සේක’. එබඳු වූ රහතුන්ගේ දැකීම යහපත් වේ” ය යි ඇසී ය.

18. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැව් තෙමේ හොඳ හොඳ යානයන් යොදවා හොඳ යානයකට නැති හොඳ හොඳ යානයන්ගෙන් යුක්ත ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීම පිණිස හදිසිනුවරින් පිටත් ව ගියේ ය.

19. බොහෝ තිඪිකයෝ එන්නාවූ මෙණ්ඩක ගැහැවියා දුර දී ම දුටුවාහු ය. දැක මෙණ්ඩක ගැහැවියාට “ගැහැවිය, තෝ කොහි යෙහි ද?” යි කිත. ස්වාමිනි, මම භාග්‍යවත් ශ්‍රමණගෞතමයන් දැකීමට යමි”. “ගැහැවිය, තෝ ත්‍රියාවාදී වෙහි. කුමක් හෙයින් අත්‍රියාවාදී ශ්‍රමණ ගෞතමයා දැකීමට යෙහි ද? ගැහැවිය, ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ අත්‍රියාවාදී වූයේ නො කිරීම පිණිස දහම් දෙසයි. එයින් ම ශ්‍රාවකයන් හික්මවයි”.

20. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැවියාහට “මේ තිඪිකයෝ යම් කරුණකින් ර්ෂභී කෙරෙත් ද, ඒ කරුණෙන් ම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිසැක යෙන් ම රහත් වෙති. සමාග් සබ්බෙදා වෙති” යි මෙබඳු සිතෙක් විය. (ගැහැව් තෙමේ) යානයෙන් යා නැකි බිම යම් පමණවිද ද, එපමණ තැන් යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාගමනින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා මැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් මෙණ්ඩක ගැහැවියාහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළ කතාව එනමු: දනකථාව සීලකථාව සමගිකථාව, කාමයන් දුක්ඛව ලාමකඛව කෙලෙසීම දැනිඛව වදල සේක. පැවිද්දෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක.

21. යද භගවා අඤ්ඤාසි මෙණ්ඩකං ගහපතිං කල්ලවිතනං මුද්දවිතනං විනිවරණවිතනං උදග්ගවිතනං පසන්නවිතනං, අථ යා බුද්ධානං සාමුකකං-සිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි - දුක්ඛං සමුදයං නිරෝධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වන්ථං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජනං පතිගණෙනය්‍ය, එවමෙව බො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස තස්මිං යෙව ආසනෙ විරජං විතමලං ධම්මවකඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්ඤි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරෝධධම්මං” නති.

22. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති දිට්ඨාමිමෙමා පන්නාමිමෙමා විදිතාමිමෙමා පරිසොගාලුහාමිමෙමා තිණ්ණවිචිකිට්ඨො, විගහකථාමිකමො වෙසාරජ්ජපනෙනා අපරප්පච්චයො සන්ත්‍රසාසනෙ භගවතනං එතදවොච: “අභිකකන්නං භනෙන. අභිකකන්නං භනෙන. සෙය්‍යථාපි භන්නා නිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජය්‍ය, පච්චන්තං වා විවරෙය්‍ය, මුලුසස්ස වා මග්ගං ආවිකෙධය්‍ය, අකුකාරො වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය: ‘වකඛුමනො රුපානි දකඛිනන්ති’ නි, එවමෙව භගවතා අනෙකපරිසායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසානං භනෙන, භගවතනං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මෙඤ්ච භික්ඛුසම්බ්‍රහ්මඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතං. අභිවාසෙතු ව මෙ භනෙන භගවා ස්වාතනාය භතනං සද්ධං භික්ඛුසම්බ්‍රහ්මෙනා” නි. අභිවාසෙසි භගවා කුණ්ඨිභාවෙන. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවතො අභිවාසනං විදිතා උට්ඨායාසනා භගවතනං අභිවාදෙතා පදකඛිණං කතා පකාසමි.

23. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති තස්ස රතනියා අව්වයෙන පණිතං බාදනියං භොජනියං පටියාදුපෙතා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො භනෙන, නිවසිතං භතන” නති.

24. අථ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙතා පන්නවිවරවාදය යෙන මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස නිවෙසනං, තෙනුපසම්බ්‍රහ්මි. උපසම්බ්‍රහ්මිතා පඤ්ඤානෙන ආසනෙ නිසීදි සද්ධං භික්ඛුසම්බ්‍රහ්මෙන.

25. අථ බො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස හරියා ව පුත්තො ව සුණ්ණො ව දුසො ව යෙන භගවා තෙනුපසම්බ්‍රහ්මිංසු. උපසම්බ්‍රහ්මිතා භගවතනං අභිවාදෙතා එකමනනං නිසීදි-සු. තෙසං භගවා ආනුපුබ්බිකථං කපෙසි සෙය්‍යවිදං: දුතකථං සීලකථං ඤානකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සම්බ්‍රහ්මෙසං, තෙකඛ්ඛමෙම ආතිසංසං පකාසෙසි.

26. යද තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලවිතනෙ මුද්දවිතනෙ විනිවරණ විතනෙ උදග්ගවිතනෙ පසන්නවිතනෙ, අථ යා බුද්ධානං සාමුකකං-සිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි - දුක්ඛං සමුදයං නිරෝධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වන්ථං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජනං පතිගණෙනය්‍ය, එවමෙව තෙසං තස්මිං යෙව ආසනෙ විරජං විතමලං ධම්මවකඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්ඤි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරෝධධම්මං” නති.

21. යම් චටෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මොණක ගැහැටියා සුදුසු සිත් ඇතැයි මොළොක් සිත් ඇතැයි නිවරණ රහිත වූ සිත් ඇතැයි ඔදවැසි සිත් ඇතැයි පහන් සිත් ඇතැයි දැන් සේක් ද එකල්හි බුදුවරුන්ගේ වහන්සේ (සංඛ්‍යාවයන් ම) උත්තරාසං වූ යම්දෙනෙකු - දූෂිතභාවය සමුදයභාවය නිරෝධභාවය මාරිකභාවය යන ඒ වතුරාශිභාවය ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයෙක් යම් සේ මනා කොට සායම් ගන්වන් ද, එසේ ම මොණක ගැහැටියාගේ ඒ ආසනයෙහි දී ම “යම් කිසිවක් හටගැනීමට සංඛ්‍යාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සංඛ්‍යාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස් මල ඇති සොනාපනතිමග්ගකුණය පහල වූයේ ය.

22. ඉක්බිති දක්වා ලද දහම් ඇති පැමිණි දහම් ඇති අවබෝධ කළ දහම් ඇති වෙසෙසින් බැස ගත් දහම් ඇති නරණය කළ විවිච්චිත ඇති පහ වූ ‘කෙසේ කෙසේ ද’ යි පැවැති සැක ඇති විහාරදහමට පැමිණි බුදුදහමිහි (අවබෝධය මිණිස) අනුන්ගේ උපකාරයක් නොදුටු මනා වූ මොණක ගැහැටි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙලේ ය. “සාමිනි, ඉතා යහපත, සාමිනි, ඉතා යහපත. සාමිනි, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විදහා පාන්නේ ද, මංගුලා වූවකුට යම් සේ මාරිය කියන්නේ ද, ‘ඇස් ඇත්තේ රුළු දකින්නාට’ යි අභිකාරයෙහි තෙල්පතනක් යම් සේ දරන්නේ ද එපරිද්දෙන් ම, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රම යෙන් බිම්ය දෙගතා කරණ ලද්දේ ය. සාමිනි, මේ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවරොකොතනරාශිය ද අමායාසුද්ධලභිකුසලායා ද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් මා දිවිහිම කොට කරණ ගියා වූ උපසංකයකු කොට දරණ සේක්වා. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤාසංයා සමග පෙටු මාගේ බිහි ද ඉවසන සේක්වා”. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසණිමාවයෙන් ඉවසු සේක. ඉක්බිති මොණක ගැහැටි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන ගුණස්තෙන් නැගිට සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය.

23. එකල්හි මොණක ගැහැටි තෙමේ ඒ රු ඉක්ම යැවෙත් පසු ප්‍රණිත වූ කැසුකු බිදිය යුතු දේ පිළියෙල කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, මේ කාලය යි. බන් නිමියේ ය” යි කල් සැල කරවී ය.

24. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැඩ භාලයෙහි හැඳ පෙරෙට පාසිටුරු ගෙණ මොණක ගැහැටියාගේ නිවෙසට පැවිසේක. වැඩ හිඤ්ඤා සංයා සමග පැණවූ අසුනෙහි හුන් සේක.

25. එකල්හි මොණක ගැහැටියාගේ බිරිත්ද ද පුත්‍රයාද ලේලිය ද දසයාද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙළකරාව එනමි: දනකරාව සිලකරාව සමභිකරාව, කාමයන් දැන් උප ලාමකරාව කෙලෙසීම ඇති බව වදාළ සේක. පැමිද්දෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක.

26. යම් විටෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සුදුසු සිත් ඇත්තන් මොළොක් සිත් ඇත්තන් නිවරණ රහිත වූ සිත් ඇත්තන් ඔදවැසි සිත් ඇත්තන් පහන් සිත් ඇත්තන් යි දැන් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරුන්ගේ සාමුක්කාසික වූ බම්දෙනෙකු - දූෂිතභාවය සමුදයභාවය නිරෝධභාවය මාරිකභාවය යන ඒ වතුරාශිභාවය ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයෙක් යම් සේ මනා කොට සායම් ගන්වන් ද, එපරිද්දෙන් ම ඔවුන්ට ඒ ආසනයෙහි දී ම “යම් කිසිවක් හටගැනීමට සංඛ්‍යාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සංඛ්‍යාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස් මල ඇති සොනාපනතිමග්ගකුණය පහල වූයේ ය.

27. තෙ දිස්සමො ජනනමො විදිතමො පරිසොගාලකමො නිණ්ණත්තිකිච්ඡා විගතකප්ඛකපා වෙසාරජ්ජප්පතො අපරප්පච්ඡා සඤ්ඤාසනෙ භගවතා ඵතදවොචා අභිකකන්තා භගො, අභිකකන්තා භගො, සෙසයපාපි භගො, නිකකුජ්ජිතා වා උකකුජ්ජයස, පටිච්ඡන්තා වා විචරෙයස, මුලුහස්ස වා මහා ආවිකෙබ්බස, අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතා ධාරෙයස - ‘වකඛුමනො රුපානි දකඛිනති’ති, ඵමෙව භගවතා අතෙකපරිසායෙන යමෙව පකංඛො, ඵතෙ ඵයං භගො, භගවන්තං සරණං ගජ්ජාම ධම්මඤ්ඤා භික්ඛුසඤ්ඤා, උපාසකො තො භගවා ධාරෙතු අජ්ඣතගෙහ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතෙ” ති.

28. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඤ්ඤා පණ්ණිතෙන බාදනියෙන භොජනියෙන සහත්ථා සන්තප්පෙතො සම්පවාරෙතො, භගවන්තා භුත්තාමි ඔනිතපත්තපාණ්ණං ඵකමන්තා නිසීදි. ඵකමන්තා නිසීන්තො බො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවන්තා ඵතදවොචා: “යච භගො භගවා හද්දියෙ විහරති තච අහං බුද්ධපමුඛස්ස භික්ඛුසඤ්ඤාස්ස ධුමනන්තො” ති. අථ බො භගවා මෙණ්ඩකං ගහපතිං ධම්මිඤ්ඤා කපාය සඤ්ඤෙතො සමාදපෙතො සමුත්තේජෙතො සම්පහංසෙතො උට්ඨාසාසනා පකකාමි.*

29. අථ බො භගවා හද්දියෙ යපාභීරන්තා විහරන්තා මෙණ්ඩකං ගහපතිං අනාපුච්ඡා යෙන අභිගුන්තරාපො තෙන වාරිකං පකකාමි මහතා භික්ඛු සඤ්ඤන සද්ධිං අඤ්ඤාතෙලසෙති භික්ඛුසතෙති.

30. අස්සොසි බො මෙණ්ඩකො ගහපති “භගවා කීර යෙන අභිගුන්තරාපො තෙන වාරිකං පකකන්තො මහතා භික්ඛුසඤ්ඤන සද්ධිං අඤ්ඤාතෙලසෙති භික්ඛුසතෙති” ති.

31. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති දුසෙ ව කම්මකරෙ ව ආණ්ඨපෙසි: “තෙන හි භණ්ණං, බ්‍රහ්ම ලොණමපි තෙලමපි මුග්ගමි තණ්හුලමි බාදනියමපි සකපෙසු ආරොපෙතො ආගච්ඡථ. අඤ්ඤාතෙලසානි ව ගොපාලකසානි අඤ්ඤාතෙලසානි ව බෙහුසතානි ආදය ආගච්ඡන්තු. යස්මයං භගවන්තා-1 පසසස්සාම, ධාරුණෙන-2 ඛිරෙන භොජෙස්සාමා” ති.

32. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවන්තං අන්තරාමගෙහ කන්තාරෙ සමොවෙසි. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති යෙන භගවා තෙහුපසඤ්ඤා, උපසඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙතො ඵකමන්තො අට්ඨාසි. ඵකමන්තො ඤිතො බො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවන්තං ඵතදවොචා: “අභිවාසෙතු මෙ භගො භගවා ස්වාතනාය භවතා සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤනා” ති. අභිවාසෙසි භගවා තුණ්හිනාවෙන. අථ බො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවන්තො අභිවාසනං විදිතො භගවන්තං අභිවාදෙතො පදකඛිණං කතො පකකාමි.

1. “යස්ම භගවන්තා” ම ඡ සා.

2. ‘තරුණෙන’. ම ඡ සා.

27. දක්නා ලද දහම් ඇති පැමිණි දහම් ඇති අවබෝධ කළ දහම් ඇති වෙසෙසින් බැස ගත් දහම් ඇති තරණය කළ විවික්ච්ඡා ඇති පන වූ ‘කෙසේ’ කෙසේ ද’ යි පැවැති සැක ඇති විශාරදභාවයට පැමිණි බුදුදහමිහි (අවබෝධය පිණිස) අනුන්ගේ උපකාරයක් නො වුව මනා වූ ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: “සමාමිති, ඉතා යහපත. සමාමිති, ඉතා යහපත. සමාමිති, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විදහා පාන්නේ ද, මං මූලා වුවකුට යම් සේ මග කියන්නේ ද, ‘ඇස ඇත්තෝ රූප දකින්නාහු ය’ යි අකිකාරයෙහි තෙල්පහනක් යම් සේ දරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්ම දෙශනා කරණ ලද්දේ ය. සමාමිති, මේ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නට්ටොකොත්තර ධර්ම ද අභ්‍යාසීපුද්ගල භික්ෂු සංඝයා ද සරණ කොට යමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප අද පටන් දිවි ගිම්ම කොට සරණ ගියා වූ උපාසකයන් කොට දරණ සේක්වා” යි.

28. ඉක්බිති මෙණඩක ගැහැටි තෙමේ බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැ යුතු බිදිය යුතු දෙයින් සිසතින් සහප්පා පවරා, වළඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් මෙණඩක ගැහැටි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තාක් කල් හඳුර්ගතරයෙහි වාසය කරණ සේක් ද, ඒ තාක් කල් මම බුද්ධප්‍රමුඛභික්ෂුසංඝයාගට නිති බිතින් උපසාදන කරමි” යි සැලකෙළේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙණඩක ගැහැටියා දෘෂ්ටිකතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක.

29. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති තාක් කල් හඳුර්ගතරයෙහි වාසය කොට මෙණඩකගැහැටියා නො විවරා භික්ෂූන් එක් දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග අභිගුහනරාජය බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක.

30. මෙණඩක ගැහැටි තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් එක් දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග අභිගුහනරාජය බලා වැඩි සේක් ල” යි ඇසී ය.

31. ඉක්බිති මෙණඩක ගැහැටි තෙමේ “කොළෙහි, එසේ නම් බොහෝ ලුණු ද තෙල් ද මිද සහල් ද කැ යුතු දේ ද ගාල්වල පටවා ගෙණ එවූ. එක්දහස්දෙසියපණසක් ගොපල්ලන් ද එක්දහස්දෙසියපණසක් දෙනුන් ද ගෙණ එක්වා. අපි යම් තැනෙක දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකින්නෙමු ද, එහි දී එකෙණෙහි දෙවු ලුණුසුම් කිරී වලඳවන්නෙමු” යි දසයන්ට ද කම්කරුවන්ට ද අණ කෙළේ ය.

32. එකල මෙණඩක ගැහැටි තෙමේ අතරමග කාන්තාරයෙහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හමු වී ය. එහි දී මෙණඩක ගැහැටි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටි මෙණඩක ගැහැටි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසංඝයා සමග ගෙට මාගේ බත ඉවසන සේක්වා” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුෂණිමාවයෙන් ඉවසූ සේක. ඉක්බිති මෙණඩක ගැහැටි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය.

33. අථ ඛො චෛණ්ඩකො ගහපති තස්සා රතතිසා අච්චයෙන පණ්ණිතං බාදනීයං භොජනීයං පටිසාදපෙය්‍යා ගතවතො කාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො හනෙන, නිට්ඨිතං හතත” නති.

34. අථ ඛො ගතවා පුඤ්ඤතසමයං නිවාසෙය්‍යා පතනච්චරං ආදය යෙන මෙණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස පරිවෙසනා තෙහුපසඤ්ඤමි. උපසඤ්ඤමියා පඤ්ඤානෙන ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤෙන.

35. අථ ඛො චෛණ්ඩකො ගහපති අස්සනලසානි ගොපාලකසනානි ආණාපෙසි: “තෙන හි ගණ්, එකමෙකා ධෙග්‍යා ගහෙය්‍යා එකමෙකස්ස භික්ඛුනො උපතිට්ඨා. ධාරුණෙහන ඩිරෙන හොජෙස්සාමා” ති.

36. අථ ඛො චෛණ්ඩකො ගහපති බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසමස්ස පණ්ණිතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහන්වා සන්තපෙය්‍යසි. සමපවාරෙසි ධාරුණෙහන ම ඩිරෙන. භික්ඛු කුකකුච්චායනාං ඩිරං න පතිගණ්හනති. “පතිගණ්හාච භික්ඛවෙ පරිභුඤ්ජා” ති.

37. අථ ඛො චෛණ්ඩකො ගහපති බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසමස්ස පණ්ණිතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහන්වා සන්තපෙය්‍යා සමපවාරෙය්‍යා ධාරුණෙහන ම ඩිරෙන, හගවනාං භුතනාමි. ඔතිතපතතපාණි. එකමනං නිසීදි. එකමනා, නිසිනො ඛො චෛණ්ඩකො ගහපති ගතවනං එතදවොච: “සනති හනෙන, මග්ගා කන්තාරා අප්පොදකා අප්පහකඛා න සුකරා අපාචෙය්‍යෙන ගතතුං. සාධු ගනෙන, ගතවා භික්ඛුනං පාචෙය්‍යං අනුජානාතු” ති. අථ ඛො ගතවා චෛණ්ඩකං ගහපති. ධම්මිසා කථාය සද්දෙස්සෙය්‍යා සමාදපෙය්‍යා සමුනෙතජෙය්‍යා සමපත-සෙය්‍යා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

38. අථ ඛො ගතවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කවා භික්ඛු ආමනොකසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්ච ගොරසෙ-බිරං දඬි තකකං නවනිතං සප්පි. සනති භික්ඛවෙ, මග්ගා කන්තාරා අප්පොදකා අප්පහකඛා න සුකරා අපාචෙය්‍යෙන ගතතුං. අනුජානාමි. භික්ඛවෙ, පාචෙය්‍යං පරිසෙසිතුං. තණ්හුලො තණ්හුලුභිකෙන. මුග්ගො මුග්ගභිකෙන. මාසො මාසභිකෙන. ලොණං ලොණභිකෙන. ගුලො ගුලභිකෙන. හෙලං හෙලභිකෙන. සප්පි සප්පිභිකෙන. සනති භික්ඛවෙ, මග්ගා සද්ධා පසන්නා. තෙ කප්පියකාරකානං ගණෙ තිරඤ්ඤා උපතික්ඛිපනති: ‘ඉමිනා යං අය්‍යස්ස කප්පියං, නා දෙථා’ති. අනුජානාමි. භික්ඛවෙ, යං තනො කප්පියං, නා සාදිසිතුං.¹ න ධෙවනාං භික්ඛවෙ, කෙනමි පරිසායෙන ජාතරුපරජනං සාදිසිතබ්බං² පරිසෙසිතබ්බනති. වදාමි” ති.

1. “සාදිතුං” ම ඡ සං. තො ව.

2. “සාදිතබ්බං” ම ඡ සං. PTS

33. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැව් තෙමේ ඒ රු ඉක්ම ගිය පසු ප්‍රණීත වූ කැසුතු බිදිය යුතු දෙය පිළිගෙල කරවා භාගාවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, මේ කාල ය සි. බත නිමිසේ ය” යි කල් දැන්වී ය.

34. ඉන් පසු භාගාවතුන් වහන්සේ පෙරවරුකාලයෙහි හැඳ පොරොවා, පාසිවුරු ගෙණ මෙණ්ඩක ගැහැවියාගේ පරිවේසනයට වැඩි සේක. වැඩ හිඤ්ඤාසංස්කාරා සමග පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

35. එවිට මෙණ්ඩක ගැහැව් තෙමේ එක්දහස්දෙසියපණසක් ගොපල්-ලන්ට “කොලෙහි, ‘දෙවු කෙණෙහි උණුසුම් කිරි වළඳවන්නෙමු’ යි එක එක දෙන ගෙණ එක එක වගණු පොතට වළඳ සිටිමු” යි අණ කෙළේ ය.

36. එකල මෙණ්ඩක ගැහැව් තෙමේ බ්‍රහ්මපුත්‍රබිහිසුරුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැසුතු දෙසින් ද බිදිය යුතු දෙසින් ද සියවන් සැතැපවී ය. දෙවු කෙණෙහි උණුසුම් වූ කිරිපත් ද පැවරී ය. හිඤ්ඤා කුකුළු කරන්නන් කිරි නො පිළිගනිත්. “මහණෙහි, පිළිගනිමු. වළඳවු.”

37. ඉක්බිති මෙණ්ඩක ගැහැව් තෙමේ බ්‍රහ්මපුත්‍රබිහිසුරුසංඝයා ප්‍රණීත වූ කැසුතු දෙසින් ද බිදිය යුතු දෙසින් ද එකෙණෙහි දෙවු කිරිපත් ද සියවන් සහප්පාපවරා, වළඳ අවසන් කල පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති භාගාවතුන් වහන්සේ පවත පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් මෙණ්ඩක ගැහැව් තෙමේ භාගාවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, දිය නැත්තා වූ ආහාර නැත්තා වූ පාපිය (මාමොපකාරණ) රහිතව නො සානැසී (ශෑමට අපකසු වූ) කාන්තාරමාරියෝ ඇත්තා. සාමිනි, භාගාවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤාව මාමොපකාරණ අනුදානා සෙත්වා. ඒ යහපත්” යි සැලකෙළේ ය. එකල්හි භාගාවතුන් වහන්සේ මෙණ්ඩක ගැහැවියාට දෘමි කතාවෙන් පොතට කරුණු දක්වා එහි ඔහු සපාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක.

38. එකල්හි භාගාවතුන් වහන්සේ මේ නිදානයෙහි මේ කාරණයෙහි දෘමි කතා කොට හිඤ්ඤා ඇපතු සේක. “පහණෙහි, කිරි දිගි මෝරු වෙඹරු ගිනෙල් සන පස්ගෝරසය අනුදනිමි. මහණෙහි, දිය නැත්තා වූ ආහාර නැත්තා වූ මග වසදම් රහිතව ශෑමට අපකසු වූ කාන්තාර-මාරියෝ ඇත්තා. පහණෙහි, මාමොපකාරණ සොයන්නට අනුදනිමි. සහල් කැමැත්ත හු විසින් සහල්. මු. කැමැත්ත හු විසින් මු. මැඟට කැමැත්ත හු විසින් මැඟට. ලුණු කැමැත්ත හු විසින් ලුණු, උක්සකුරු කැමැත්ත හු විසින් උක්සකුරු, තෙල් කැමැත්ත හු විසින් තෙල්, ගිනෙල් කැමැත්ත හු විසින් ගිනෙල් සෙවිය යුතු ය යි අනුදනිමි. පහණෙහි, සැදූනැති පහන් වූ ජිනිස්සු ඇත්තා. ඔහු ‘වෙසින් සාමිනි වහන්සේට කැප වූ දෙයක් ගෙණ දෙදු’ යි කැපකරුවන්ගේ අත වසුරන් (මුදල්, තබන්. මහණෙහි, එසින් කැප වූ දෙයක් ඉවසන්නට අනුදනිමි. මහණෙහි, කිසි ලෙසකින් රන් රිදී ඉවසිය යුතු ය යි ගෙවිය යුතු ය යි මම නො කියමි” යි වදල සේක.

39. අප්ථ බො හගවා අනුපුබ්බන වාරිකා වරමානො සෙන ආපණං, තද වසරි. අසොසි බො කෙණ්ඨො ජට්ඨො “සමණො බලු හො ගොතමො සත්තපුබ්බො සත්තකුලා පබ්බජිතො ආපණං අනුප්පතො ආපණෙ විහරති.”¹ නං බො පන හගවනං ගොතමං ඵ්ඨකල්යාණො නිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො: ඉතිපි සො හගවා අරතං සමමාසලේඛෙය්වා විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදමමසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමකං, සංසාරමුත්තරාණිං පථං සදෙවමනුස්සං සංයං අභිඤ්ඤා සමජිකත්වා පවදෙති. -පෙ- සාධු බො පන තථාරූපානං අරතං දස්සනං තොති” ති.

40. අප්ථ බො කෙණ්ඨො ජට්ඨො ඵ්ඨකොසි: “කිනනු බො අතං සමණස්ස ගොතමස්ස කරාපෙය්” නති. අප්ථ බො කෙණ්ඨො ජට්ඨො ඵ්ඨකොසි: “සෙති බො තෙ වුත්තමානා පුබ්බකා ඉසසො මනානං කතාරො මනානං පවත්තාරො, සෙසද්දං ඵ්ඨරති වුත්තමා පොරාණං මනාපදං නිත්තං පද්ධතං සමිතිත්තං තදනුගාසනති, තදනුගාසනති, භාසිත මනුගාසනති, වාචිතමනුචාවෙනති. සෙසපද්දං: අවමකො, වාමකො, වාම-දෙවො, මමස්සාමිතො, සමමනි², අබ්බරසො, භාරදවාජො, වාසෙට්ඨො, කස්සපො, හභ, රතතුපරවා මිරවා මිකාලගොජනා. තෙ ඵ්ඨරූපානි පානානි සාදිසිසු. “සමණොති ගොතමො රතතුපරතො මිරතො මිකාල ගොජනා. අරතති සමණොමි ගොතමො ඵ්ඨරූපානි පානානි සාදිසිසු” නති. පසුතං පානං පටිසාදපෙත්වා කාලෙති ගාතාපෙත්වා සෙන හගවා තෙනුප-සමකත්වං උපසමකමිත්වා හගවතා සද්ධිං සමමාදි. සමමාදනීයං කථං සාරාණීයං මිතිසංරෙත්වා ඵ්ඨකමනං අධ්ධාසි. ඵ්ඨකමනං සිතො බො කෙණ්ඨො ජට්ඨො හගවනං ඵ්ඨකොසි: “පතිගණනාතු මෙ හමං ගොතමො පානං” නති. “තෙන හි කෙණ්ඨො, හිකුන්තං දෙති” ති. හිකුන්තං කුක්කුච්චායනා න පතිගණනනති. “පතිගණනාථ හිකුචෙ, පරිභුඤ්ජ්ජා” ති.

41. අප්ථ බො කෙණ්ඨො ජට්ඨො බුද්ධපමුඛං හිකුචසමසං පසුතෙති පානෙති සත්ථා සත්තප්පෙත්වා සමපවාරෙත්වා, හගවනං ගොතමත්ථා භුක්තිපත්තපාණි ඵ්ඨකමනං නිසිදි. ඵ්ඨකමනං නිසිනං බො කෙණ්ඨො ජට්ඨො හගවා ඛමමයා කථාය සංගුසොසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙපෙසි. සමපතංසෙසි.

1. “ආපණෙ විහරති” නි නාසි මරමකකර පොත්තෙක

2. “සමදෙති” ඉත්තපි.

39. ඉක්ඛන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් ආපණයට වැඩි සේක. කෙණ්ණිය ජරිල තෙමේ “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍ය කුලයෙන් පැවිදි වූ ශ්‍රමණ භවත් ගෞතම තෙමේ ආපණයට පැමිණියේ ආපණයෙහි වෙසේ. ඒ භාග්‍යවත් ගෞතමයන්ගේ යහපත් කිරීතිරාවයෙන් පැන නැගේ ය. ‘ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මේ කරුණෙන් ද රහත් සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද සමයක් සලබුද්ධ සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද අමටවිදුමෙන් හා පසළොස්වරණධම්මයෙන් යුක්ත සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද සුගත සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද ලොකවිදු සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද පුරුෂයන් දමනය කිරීමෙහි නිරුත්තර වූ සාරථී සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද දෙවි මිනිසුන්ට ශාක්‍යා සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද බුද්ධ සේක. මේ මේ කරුණෙන් ද භාග්‍යවත් සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ මේ අවකාශලොකය ද, මහණබමුණන් සහිත වූ දෙවි මිනිසුන් සහිත වූ සත්‍යාලොකය ද තමන්වහන්සේ ම විශිෂ්ඨතයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කරණ සේක. -පෙ- එබඳු වූ රහතුන්ගේ දැකීම යහපත් මේ ය” යි ඇසී ය.

40. ඉක්ඛන් කෙණ්ණිය ජරිලයාහට “මම ශ්‍රමණ භවන ගෞතමයන්ට කුමක් යමන්තෙමි ද” යි සිත් වී ය. නැවත කෙණ්ණිය ජරිලයාහට මෙසේ සිතුවේ ය: “බමුණන්ගේ මනත්‍ර (වේද) කළා වූ පැවැත්වූ යම් ඒ සුඵ සාමිත්‍ර වූවානු ද, යම්කෙනෙකුන් සතු වූ ඒ පැරණි වේද මනත්‍ර දැන් බමුණෝ (පෙර බමුණන්) ගැසූ කිසු රැස් කොට නැඬූ පරිදි ගසක් ද, කියක් ද, හදල පරිදි හදරක් ද, කියවූ පරිදි කියවත් (ලගන්වත්) ද, ඒ සාමිත්‍ර - එනම්: අමටක, වාමක, වාමදෙස, පමසාමිතක, සමගග්ගි, අඛිතිරස, භාරදවාජ, වාසෙධධි, කාසසප, හගු යන මොනු රාත්‍රිපොජනයෙන් වැලකුනෝ ය. විකල්පෝජනෙන් පොර වූවෝ ය. ඔහු මෙබඳු පැන් ඉටුසුන. ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ ද රාත්‍රිපොජනයෙන් වැලකුනෝ ය. විකල්පෝජනෙන් වෙන් වූයේ ය. ශ්‍රමණගෞතම තෙමේද මොළු පැන් ඉටුසීමට සුදුසු මේ” යි (මෙසේ සිතූ කෙණ්ණිය ජරිල තෙමේ. බොහෝ පැන්¹ පිළිගෙල කරවා කන්වලින් හෝවා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටු විය යුතු වූ සිත් ඇලවිය යුතු වූ නිසා කොට නිමවා පසෙක සිටියේ ය පසෙක සිටි කෙණ්ණිය ජරිල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භවත් ගෞතම තෙමේ මාගේ පැන් පිළිගණිවා” යි සැලකෙළේ ය. “කෙණ්ණිය, එසේ නම් නික්මුන්ට දෙම”. නික්මුනු කුකුළු කරන්නෝ නො පිළිගණිත්. “මහණෙනි, පිළිගණිවු, වලඳවු”.

41. ඉක්ඛන් කෙණ්ණිය ජරිල තෙමේ බුද්ධපුළුබ්බසුසම්ඝයා බොහෝ පැනින් සියහිත සහප්පා පවරා, සෙදු අත් ඇති පාත්‍රයෙන් බැනැර කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්ගේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් කෙණ්ණිය ජරිලයාට දැනම් කතාවෙන් කරුණු දක්වූ සේක. එහි ඔහු සමාදන් කරවූ සේක. සතුටු කරවූ සේක. නියුණු කරවූ සේක.

1. “බදරපානසං කුටසානසං = මෙබරපැත්තලු දහසක්”. අස්සාචා.

12. අප්ථං බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො ගගවන්තා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදට්ඨතො සමුත්තොජ්ඣතො සමප්පාසිතො ගගවන්තා එතදවොච: “අභිවාසෙහු මෙ ගමං ගොතමො ස්වාභ්‍යාය ගහනං සද්ධං භික්ඛුසමෙස්සනා”ති. “මහා බො කෙණ්ණිය, භික්ඛුසමෙස්සා, අසිස්තෙලසාති භික්ඛුසනාති. ඩංඤා බ්‍රාහ්මණෙසු අභිප්පසනො”ති. දුතියමිථි බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො ගගවන්තා එතදවොච: “කිඤ්චාපි ගො¹ ගොතමි, මහා භික්ඛුසමෙස්සා අසිස්තෙලසාති භික්ඛුසනාති, අනං ච බ්‍රාහ්මණෙසු අභිප්පසනො, අභිවාසෙහු මෙ ගමං ගොතමො ස්වාභ්‍යාය ගහනං සද්ධං භික්ඛුසමෙස්සනා”ති. “මහා බො කෙණ්ණිය, භික්ඛුසමෙස්සා, අසිස්තෙලසාති භික්ඛුසනාති. ඩං ච බ්‍රාහ්මණෙසු අභිප්පසනො”ති. තතියමිථි බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො ගගවන්තා එතදවොච: “කිඤ්චාපි ගො ගොතමි, මහා භික්ඛුසමෙස්සා අසිස්තෙලසාති භික්ඛුසනාති, අනං ච බ්‍රාහ්මණෙසු අභිප්පසනො, අභිවාසෙහු මෙ ගමං² ගොතමො ස්වාභ්‍යාය ගහනං සද්ධං භික්ඛුසමෙස්සනා”ති. අභිවාසෙසි ගගවා භුණ්තිනාපෙන. අප්ථං බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො ගගවන්තො අභිවාසනං විද්ධවා උට්ඨාසාසනා පකකාමි.

13. අප්ථං බො ගගවා එතස්මිං නිදුගෙන එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කථාභික්ඛු ආමගෙනසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අප්ථං පනාති: අම්බපානං ජලේපානං වොචපානං පොචපානං චක්ඛිපානං³ මුද්දිකපානං සාලුකපානං ථාරුකපානං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඬං ඵලරසං ඵපප්පා ධඤ්ඤාඵලරසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඬං පහරසං ඵපප්පා ඩාහරසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඬං පුප්පරසං ඵපප්පා පට්ඨකපුප්පරසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ උච්ඡරසං”නති.

14. අප්ථං බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො වස්සා රතනියා අච්චසෙන සකෙ අස්සමෙ පණ්ණිනං බාදනීයං ගොජනීයං පටියාදපෙසා ගගවන්තො භාලං ආරොවාපෙසි: “කාලො ගො ගොතම, ජට්ඨිතං ගහනං”නති. අප්ථං බො ගගවා පුබ්බණ්ඩසමිස නිවාසෙසා පහනවිපරපාදාය සෙන කෙණ්ණියො ජට්ඨො අස්සමො හොනුපෙසකමි. උපෙසකමිතා පඤ්ඤාගො ආසනෙ නිසිදි සද්ධං භික්ඛුසමෙස්සන.

15. අප්ථං බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසමස්සං පණ්ණෙන බාදනීයෙන ගොජනීයෙන සකමා සන්තපෙසා සමප්පාරොසා, ගගවන්තා භුත්තාච: ඔනිතපත්තපාණං එකමානා නිසිදි. එකමානා නිසිතො බො කෙණ්ණියො ජට්ඨො හගවා ඉමාති ගාථාති අනුමොදි:-

- i. “අනිත්‍රත්තමුඛං යඤ්ඤා සාවිතති ඡන්දසො මුඛං,
රාජා මුඛං මනුස්සානං නදිතං සාගරො මුඛං.
- ii. නකඛත්තානං මුඛං වඤ්ඤා ආදිවො තපනං මුඛං,
පුඤ්ඤමාකඛිමානානං⁴ සමෙස්සා වෙ යජනං මුඛං”නති.

1. “කිඤ්චාපි බො” ම ඡ සං. 2. අභිවාසෙහු හවං. ම ඡ සං.

3. “චක්ඛිපානං” ම ඡ සං.

4. “පුඤ්ඤං ආකඛිමානානං” ම ඡ සං. P T S. හො වී. ජ වී.

42. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහම් කතාවෙන් කරුණු දක්වූ සමාදන් කරවූ නිසුණු කරවූ සතුටු කරවූ කෙණිය ජරිල තෙමේ “නවත් ගෞතම තෙමේ භික්ෂුසංඝයා සමග හෙට මාගේ බත ඉවසාවා” යි සැලකෙලේ ය. “කෙණිය, භික්ෂුසංඝ තෙමේ මහත් වේ. එක්දහස් දෙසියපණසෙකි. තෝ ද බමුණන් කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුනෙකැ” යි බුදුහු වදාළහ. දෙවනු ද කෙණිය ජරිල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේහට “නවත් ගෞතමයන් වහන්ස, භික්ෂුසංඝයා කෙසේ මහත් වුවත් එක්-දහස්දෙසියපණසක් වුවත් මා ද බමුණන් කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුනත් හවත් ගෞතම තෙමේ භික්ෂුසංඝයා සමග හෙට මාගේ බත ඉවසාවා” යි සැලකෙලේ ය. “කෙණිය, භික්ෂුසංඝ තෙමේ මහත් වේ. එක්දහස්දෙසිය පණසෙකි. තෝ ද බමුණන් කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුනෙකැ”. තෙවනු ද කෙණිය ජරිල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “නවත් ගෞතමයන් වහන්ස, භික්ෂුසංඝයා කෙසේ මහත් වුවත් එක්දහස්දෙසියපණසක් වුවත් මා ද බමුණන් කෙරෙහි පැහැදුනත් හවත් ගෞතම තෙමේ භික්ෂුසංඝයා සමග හෙට මාගේ බත ඉවසාවා” යි සැලකෙලේ ය. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ තුණ්ණිමාවයෙන් ඉවසූ සේක. ඉක්බිති කෙණිය ජරිල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුණස්තෙන් නැගිට ගියේ ය.

43. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දහම් කතා කොට භික්ෂුන් දැමිතුසේක: “මහණෙනි, අඹපැන් දඹපැන් දැටකෙසෙල්පැන් වස් කෙසෙල්පැන් මිපැන් මිදිපැන් ඕලුපැන් බොරලු-දමුනුපැන් යන අට වැදූරුම් පැන් අනුදනම්. මහණෙනි, ධාන්‍යඵලරසය හැර සියලු ඵලරසය අනුදනම්. මහණෙනි, පිසූ පලාකොළරසය හැර දිය හා පුසු කොට මිරිකාගත් සියලු කොළරස අනුදනම්. මහණෙනි, මිපුරරසය හැර සියලු මල්රස අනුදනම්. මහණෙනි, උක් රසය (උක් ඉස්ම) අනුදනම්” යි වදාළ සේක.

44. එකල්හි කෙණිය ජරිල තෙමේ ඒ රු ඉන්ම ගිය පසු සිය අසවුමෙහි පුණිත වූ කැසුනු බිදිය යුතු දෑ මිළියෙල කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “නවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ කාලය යි. බත් නිමියේ ය” යි කල් සැලකැවී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැරා කාලයෙහි කෑ පොරොවා පාසිවුරු තෙණ කෙණිය ජරිලයාගේ අසවුමට වැසී සේක. වැඩ භික්ෂුසංඝයා සමග පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

45. එවිට කෙණිය ජරිල තෙමේ බුඩුපුළුබිහික්ෂුසංඝයා පුණිත වූ කැසුනු දෙසින් බිදිය යුතු දෙසින් සියනින් සහස්සා පවරා, වළඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ දත් දැති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්වනේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් කෙණිය ජරිලයාට මේ ගාථාවන්ගෙන් අනුමොදන් කළ සේක:-

i. ධ්‍යාගයෝ ගිනිපිදිම ප්‍රධාන කොට දැක්කාහ. සාවිත්‍රිජ්ඣස* වෙදයට ප්‍රධාන වේ. රජ්‍ය වෙමේ මිනිසුන්ට ප්‍රධාන වේ. සාගරය නදීන්ට ප්‍රධාන වේ.

ii. වසු වෙමේ කැරකාවන්ට ප්‍රධාන වේ. බබළන්නන් අතුරෙන් සුය්‍ය වෙමේ ප්‍රධාන වේ. පින් කැමැත්තා වූ දන් දෙන්නන්ට සමස්ත තෙමේ එකානතයෙන් ප්‍රධාන වේ”.

46. අථ බො භගවා කෙණ්ඨස් ජට්ඨො ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිතා උට්ඨාසාසනා පකකාමි. අථ බො භගවා ආපණෙ යථාභිරතතා විහරිතා යෙන භුසිනාරා, තෙන වාරිකා පකකාමි මහතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං අසිංහෙලසෙති භික්ඛුසතෙති.

47. අසොසු බො භොසිනාරානා මලලා “භගවා කිර භුසිනාරා අගච්ඡති මහතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං අසිංහෙලසෙති භික්ඛුසතෙති” ති. තෙ සඬගරං අකාසු: “යො ගගවතො පච්චුග්ගමනං න කරිස්සති, පඤ්ඤාසනානිස්ස දණ්ඨො” ති.

48. තෙන බො පන සම්මෙත රොජො මලලො ආයස්මතො ආනන්දස්ස සනායො තොති. අථ බො භගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන භුසිනාරා, නදවසරි. අථ බො භොසිනාරානා මලලා භගවතො පච්චුග්ගමනං අකාසු.

49. අථ බො රොජො මලලො ගගවතො පච්චුග්ගමනං කරිතා යෙනායස්මා ආනන්දො, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිතා ආයස්මතං ආනන්දං අභිවාදෙතා එකමනාං අට්ඨ සි. එකමනාං ධීතං බො රොජං මලලං ආයස්මා ආනන්දො එතදවොච: “උලාරං බො තෙ ඉමං ආදුසො රොජ, යං නං ගගවතො පච්චුග්ගමනං අකාසි” ති. “නානං ගහෙන ආනන්ද, භුක්කතො බුද්ධො වා ධම්මෙ වා සංඝො වා¹. අපි ව ඤාතීති සඬගරො කතො: ‘යො ගගවතො පච්චුග්ගමනං න කරිස්සති, පඤ්ඤාසනානිස්ස දණ්ඨො’ ති. යො බො අතං ගහෙන ආනන්ද, ඤාතීතං දණ්ඨභයා ඒවාහං ගගවතො පච්චුග්ගමනං අකාසි” තති.

50. අථ බො ආයස්මා ආනන්දො අනන්තමතො අහොසි: “කථං හි නාම රොජො මලලො ඒවා වතති” ති. අථ බො ආයස්මා ආනන්දො යෙන ගගවා තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිතා ගගවතා අභිවාදෙතා එකමනාං නිසිදි. එකමනාං නිසිතො බො ආයස්මා ආනන්දො ගගවතං එතදවොච: “අය ගහෙන රොජො මලලො අභික්ඛුසො ඤාතවුග්ගස්සො. මහිද්ධිසො”² බො පන ඒවරුපානං ඤාතවුග්ගස්සානං ඉමස්මිං ධම්මවිතයෙ පසාදෙ. සාධු ගහෙන, ගගවා තථා කරොහු, යථා රොජො මලලො ඉමස්මිං ධම්මවිතයෙ පසිදෙය්‍යා” ති. “න බො නං ආනන්ද, දුක්කරං තථාගතෙන යථා රොජො මලලො ඉමස්මිං ධම්මවිතයෙ පසිදෙය්‍යා” ති.

51. අථ බො භගවා රොජං මලලං මෙතෙනන විතෙනන ඵරිඨා උට්ඨාසාසනා විහාරා පාවිසි. අථ බො රොජො මලලො ගගවතා³ මෙතෙනන විතෙනන පුට්ඨා සෙය්‍යථාපි නාම ගාමි හරුණවච්ඡා⁴, ඒවමෙව විහාරෙන විහාරං පරිවෙණෙන පරිවෙණං උපසඬකමිතා භික්ඛු පුච්ඡති: “කතනනු බො ගහෙන එතරති සො ගගවා විතරති අරහ සමම සම්බුද්ධො? දස්සනකාමා හි මයං තා ගගවතාං අරහගත සම්මාසම්බුද්ධා” තති. “ඒසාධුසො රොජ, විහාරො සංචිතදාරො. වගන දස්සසද්දො උපසඬකමිතා අභරමානො ආලිඤ්ඤා පටිසිඨා උක්කාසිතා දංගලං ආකොටෙති. විවරිස්සති ගෙ භගවා දාරා” තති.

1. “බුද්ධෙන වා ධම්මෙන වා සංඝෙන වා” සි මු. 1

2. “මහිද්ධිසො” ම ඡ සා.

3. “ගගවතො” ම ඡ සා. නො වි.

“මහභිකො” සි මු. 2.

4. “ගාමි හරුණවච්ඡො” ම ඡ සා.

46. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙණ්ඩප්පිලයාට මේ ගාථාවන් හෙත් අනුමොදනා කොට හුනස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක. නැවත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග ආපණයෙහි කැමැති තාක් කල් වාසය කොට කුසිනාරාව බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක.

47. කුසිනාරානුවරවැසි මල්ලයෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ෂුසංඝයා සමග කුසිනාරාවට එක් ල” යි අයුහ. ඔහු “යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙරගමන් නො කරන්නේ ද, ඔහුට පන්සියයක් දඩා” යි ගිවිසුමක් කළහ.

48. එකල්හි රොජමල්ල තෙමේ අනදබෙරැන්ගේ සහායයෙක් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වඩනා සේක් කුසිනාරාවට පැමිණියහ. එකල්හි කුසිනාරානුවරවැසි මල්ලයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙරගමන් කළහ.

49. රොජමල්ල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙරගමන් කොට ආයුෂමත් අනදබෙරැන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹි ආයුෂමත් අනද බෙරැන් සකසා වැද පසෙක සිටියේ ය. ආයුෂමත් ආනන්දස්ථිර තෙමේ පසෙක හුන් රොජමල්ලයාට “ඇවැන, රොජය, තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යම් පෙරගමනක් කෙළෙහි ද, නාගේ මේ ගමන ඉතා උපස් ය” යි කී ය. “සාමිහි, ආනන්දස්ථිරයන් වහන්ස, මම බුදුන් කෙරෙහි හෝ ධර්ම කෙරෙහි හෝ සංඝයා කෙරෙහි හෝ බොහෝ උපකාර කෙළෙමි නො වෙමි. එහෙත් ‘යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙරගමන් නො කරන්නේ ද, ඔහුට පන්සියයක් දඩා’ යි නැයන් විසින් සම්මතයක් කරණ ලද්දේ ය. සාමිහි, ආනන්දස්ථිරයන් වහන්ස, ඒ මම නැයන්ගේ දඩයට බියෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙරගමන් කෙළෙමි” යි.

50. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්දස්ථිර තෙමේ “කෙසේ නම් රොජ-මල්ල තෙමේ මෙසේ කියේ දැ” යි නො සතුටු සිත් ඇත්තේ වී ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දස්ථිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ආයුෂමත් ආනන්දස්ථිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිහි, මේ රොජමල්ල තෙමේ ප්‍රකට වූවෙකි. බොහෝ දෙනා විසින් දන්නා ලද මිනිසෙකි. මෙබඳු ප්‍රකට මිනිසුන් මේ සසුනෙහි පැහැදීම මහත් දියුණුවෙක. සාමිහි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, රොජමල්ල තෙමේ මේ සසුනෙහි යම් සේ පහදන්නේ නම්, එසේ කරණ සේක්වා” යි සැල කෙළේ ය. “ආනන්දය, රොජමල්ල තෙමේ මේ සසුනෙහි යම් සේ පහදන්නේ නම් එසේ කිරීම තථාගතයන් විසින් දුෂ්කර නො වේ” යි.

51. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රොජමල්ලයාට මෙත්සිත පතුරුවා හුනස්නෙන් නැගිට විහාරයට පිවිසි සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙත්සිතින් පහස්නා ලද රොජමල්ල තෙමේ ලදරු-වස්සකු ඇති දෙනක මෙන් වෙහෙරෙන් වෙහෙරට පිරිවෙණෙන් පිරිවෙණට ගොස් “සාමිහි, අර්තය වූ සමයක්සලුඬු වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුන් කොහි වැඩ වසන සේක් ද? අපි අතීන් වූ සමයක්සලුඬු වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු කැමැත්තමන” යි හිඤ්ඤා විචාරයි. “ඇවැන, රොජය, තෙල වැසූ දෙර ඇති විහාරය වෙයි. නිශ්ශබ්ද ව එහි එළඹි ඉක්මන් නො වී දාලිඤ්ඤාව පිමිස කාරා පතුලට හට්ටු කරව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හට දෙර අරින්නාහු ය” යි හිඤ්ඤා කීහ.

52. අථ බො රොජො මලලො යෙන සො විහාරො සංචුතථාරො, තෙන අසසදො උපසඤ්ඤාං අනුරමානො ආලිඤ් පටිසිඤ්ඤා උක්ඛායිඤ්ඤා අගගලං ආකොටෙසි. විවරි භගවා දාරා. අථ බො රොජො මලලො විහාරං පටිසිඤ්ඤා භගවන්තං දතීවාදෙසා එකමානා නිබ්බිදි. එකමානා නිසින්නාං බො රොජො මලලො ගගා. ආනුසුබ්බිකාං කපේසි; සෙය්‍යපිදා; දනකථං සිලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවා ඡකාරං සංගිලෙසා, තෙකමෙම ආනිසංසං පකාසෙසි.

53. යද භගවා අඤ්ඤාසි රොජං මලලං කලලවිත්තං මුදුවිත්තං විනිවරණවිත්තං උදග්ගවිත්තං පසන්නවිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්ඛාසිකා ඛම්මදෙසනා, නං පකාසෙසි: දුක්ඛං සමුදයා නිරොධං මග්ගං සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වන්ථං අපගනකාලකං සම්මදෙව රජනං පතිගණනය්‍ය, එවමෙව බො රොජො මලලො නසමියෙව ආසනෙ විරජං විතලො ඛම්මවක්ඛං උදපාදි: “සං කිඤ්චි සමුදයං මම, සබ්බං වා නිරොධං මම” නති.

54. අථ බො රොජො මලලො දිට්ඨිමිමො පත්තමිමො විදිනාමෙමො පරිසොගාලාඛමෙමො නිශ්ඤ්චිතිකිට්ඨො විගතකප්ඤ්ඤා වෙසාරජ්ජසං- තෙනා අපරජ්ජවිට්ඨො සච්ඡස්සනෙ භගවන්තා එතදවොච: “සාධු භන්තෙ අය්‍යා මමඤ්ඤෙව පතිගණනය්‍යං විවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානසච්ඡය- නෙසජ්ජපරිකාරං, නො අඤ්ඤාස” නති. “සෙසං බො රොජ, සෙබෙන ඤ්ඤානෙ සෙබෙන දස්සනෙන යමෙමා දිට්ඨා සෙය්‍යථාපි නා, වෙසමිථ එවං තොති: ‘අනො භුත අය්‍යා අමිත කඤ්ඤෙව පතිගණනය්‍යං විවර පිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානසච්ඡයනෙසජ්ජපරිකාරං, නො අඤ්ඤාස’ නති. තෙන හි රොජ, තච වො පටිග්ගහෙස්සනති අඤ්ඤාසඤ්ඤා” ති.

55. තෙන බො පන සමයෙන කුසින්තාරාසං පණිභානං නත්තානං භත්තපටිපාටි අවසිනා තොති. අථ බො රොජො මලලො පටිපාටිං අලනන්තස්ස එතදවොච: “යනානු නා භත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, යං භත්තග්ගෙ නාස්ස, වා පටිසාදෙය්‍ය” නති. අථ බො රොජො මලලො භත්තග්ගං ඔලොකෙතො පඤ්ච නාදදසං ඤානඤ්ඤා පිට්ඨිබාදනීයඤ්ඤා. අථ බො රොජො මලලො යෙනායස්සා ආනදො තෙනුපසඤ්ඤා. උපසඤ්ඤා ආයස්මන්තං ආනදං එතදවොච: “ඉධ මම ගතො ආනදො, පටිපාටිං අලනන්තස්ස එතදවොච: ‘යනානු නා භත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, යං භත්තග්ගෙ නාස්ස, වා පටිසාදෙය්‍ය’ නති. සො බො අගං භන්තෙ ආනදො, භත්තග්ගං ඔලොකෙතො පඤ්ච නාදදසං ඤානඤ්ඤා පිට්ඨිබාදනීයඤ්ඤා. සමාගං ගතො ආනදො, පටිසාදෙය්‍යං ඤානඤ්ඤා පිට්ඨිබාදනීයඤ්ඤා, පතිගණනය්‍ය මෙ භගවා” ති. “තෙන හි රොජ, භගවන්තං පටිපුච්ඡස්සමි” ති.

56. අථ බො ආයස්මා ආනදො භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි. “තෙනානන්දො, පටිසාදෙතු” ති. “තෙන හි රොජ, පටිසාදෙති” ති.

52. ඉක්බිති රොජමල්ල තෙමේ වැසූ දෙර ඇති ඒ වෙහෙරට නිශ්ශබ්ද ව පැමිණ ඉක්මන් නො වී ආලිඤ්ඤාව පිටිස කාශ් අගුළට තවුටු කෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙර අළු සේක. එවිට රොජ මල්ල තෙමේ වෙහෙරට පිටිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් රොජමල්ලයාහට පිළිවෙළ කතාව එනමු: දුකකපාව ගිලකපාව සමගිකපාව, කාමයන් දුක්ඛව ලාමකබව කෙලෙසීම ඇති බව වදාළ සේක. පැවිද්දෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක.

53. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් විටෙක රොජමල්ලයා සුදුසු සිත් ඇතැ යි මොළොත් සිත් ඇතැ යි නිවරණ රහිත සිත් ඇතැ යි ඔදවැහි සිත් ඇතැ යි පහන් සිත් ඇතැ යි දන් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරුන්ගේ සාමුප්පකර්මිකිධම්මදෙශනාව - දුඛසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන චතුරාර්යසත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයෙන් යම් සේ මනා කොට සායම් ගන්නේ ද, එපරිදි - දෙත් ම රොජමල්ලයාහට ඒ ආසනයෙහි දීම “යමක් ගටගැණීම සමභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සමභාවය කොට ඇතැ” යි යන පහ වූ රුගාදිපස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොභාපතති-මග්ගඤ්ඤය පහළ වූයේ ය.

54. ඉක්බිති දක්නා ලද දහම් ඇති අවබෝධ කළ දහම් ඇති බැස ගත් දහම් ඇති නරණය කළ විවික්චණ් ඇති පහ වූ කෙසේ කෙසේ දෑ යි පැවැති සැක ඇති විශාරදභාවයට පැමිණි බුදුදහමිහි අනුන්ගේ උපකාරයක් නො වුවමනා වූ රොජමල්ල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, ආයාසීයන් වහන්සේලා මාගෙන් ම සිවුරු, පිටු, සෙනසුන්, ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිසර පිළිගන්නාහු නම්, අනුන්ගෙන් නො පිළිගන්නාහු නම්, යෙහෙකැ” යි සැලකෙළේ ය. “රොජය, නා පිහිත් දක්නා ලද පරිදි යම් කෙනෙකුත් විසින් සෙබඤ්ඤයෙන් සෙබදසූතයෙන් නිමාණධම්ම දක්නා ලද්දේ නම්, ඔවුන්ට ද ‘ආයාසීයන් වහන්සේලා අපගෙන් ම සිවුරු අහර සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිසර පිළිගන්නාහු නම්, අනුන්ගෙන් නො පිළිගන්නාහු නම්, යෙහෙකැ’ යි මෙසේ අදහස් වේ. රොජය, එසේ නම්, තාගේ සිවුරු - පිරිසර ද අනුන්ගේ සිවුරු - පිරිසර ද, පිළිගන්නාහු ය” යි (වදාළ සේක).

55. එකල්හි කුසිනාරාහුරර පිණි වූ බත් පිළිවෙළක් පැවැත්තේ ය. එකල්හි පිළිවෙළ (දන් දීමට දිනක්) නො ලබන්නා වූ රොජමල්ලයාහට “මම බත්හල බලන්නෙමි” නම් යෙහෙක. බත්හලෙහි යමක් නො වන්නේ නම්, එය පිළියෙල කරන්නෙමි” යි සිත් වී ය. ඉන් පසු බත්හල බලන්නා වූ රොජමල්ල තෙමේ පලා ද පිටිකැවුම් ද යන දෙක නො දුටුයේ ය. එවිට රොජමල්ල තෙමේ ආයුෂමත් අනදභොරුන් වෙතට ගියේ ය. ගොස ආයුෂමත් අනදභොරුන්ට “සාමිනි, ආනඤ්ඤාචරියන් වහන්ස, මෙහි දන් දීමට දිනක් නො ලබන්නා වූ මට ‘මම බත්හල බලන්නෙමි’ නම්, යෙහෙක. බත්හලෙහි යමක් නො වන්නේ නම්, එය පිළියෙල කරන්නෙමි” යි සිත් වී ය. සාමිනි, ආනඤ්ඤාචරියන් වහන්ස, ඒ මම බත්හල බලන්නෙමි පලාකොළ ද පිටිකැවුම් ද යන දෙක නො දුටුවෙමි. සාමිනි, ආනඤ්ඤාචරියන් වහන්ස, ඒ මම පලාකොළත් පිටිකැවුමත් පිළියෙල කරන්නෙමි නම්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ පලාකොළත් පිටිකැවුමත් පිළිගන්නා සේක් දෑ” යි විචාලේ ය. “රොජය, එසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විවාරන්නෙමි” යි.

56. ඉක්බිති ආනඤ්ඤාචරියන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැලකළහ: “ආනඤ්ඤ, එසේ නම් පිළියෙල කෙරේවා” යි. “රොජය, එසේ නම් පිළියෙල කරන්නා” යි (ආනඤ්ඤාචරියන් වහන්සේ රොජයාහට දැන්වූහ).

57. අප්ඵ බො රොජො මලලො නස්ස රතතිසා අව්වසෙන පසුනා ඩාකඤ්ච පිට්ඨබාදනීයඤ්ච පටියාදුපෙතා භගවතො උපතාමෙසි පතීගණනානු මෙ භනෙන භගවා ඩාකඤ්ච පිට්ඨබාදනීයඤ්ච” නි. “තෙන හි රොජ, භික්ඛුනං දෙති” නි*. භික්ඛු කුක්කුච්චායනතා න පතීගණනනි. “පතීගණනාප් භික්ඛවො, පරිභුඤ්ජ්ජා” නි.

58. අප්ඵ බො රොජො මලලො බුද්ධපමුඛා භික්ඛුසඛස්ස පසුතෙහි ඩාකෙහි ච පිට්ඨබාදනීයෙහි ච සහස්ථා සන්තපෙපතා සමප්පාරෙතා භගවතනං බොතහස්ථං ඔනීතපතනපාණ්ණි, එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසීන්තං බො රොජං මලලො භගවා ධම්මසා කථාය සන්දස්සොතා සමාදුපෙතා සමුත්තෙතපෙතා සමප්පංසෙතා උට්ඨායාසනා පකකාමි.

59. අප්ඵ බො භගවා එතස්මි නිදුතෙ එතස්මි පකරණෙ ධම්මි කථං කතා භික්ඛු ආමන්තෙසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවො, සබ්බඤ්ච ඩාකං සබ්බඤ්ච පිට්ඨබාදනීය” නනි.

60. අප්ඵ බො භගවා කුසිනාරායං යථාහිරන්තං විහරිතා යෙන ආතුමා, තෙන වාරිකං පකකාමි මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං අඤ්ඤාදෙසෙහි භික්ඛුසතෙහි.

61. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො බුද්ධපබ්බජ්ජනො ආතුමායං පටිවසති නතාපිනපුබ්බො. තස්ස දෙව දුරකා හොනති මඤ්ජුකා පටි-
භාණෙය්සකා දුක්ඛා පරියොදනසිප්පා සකෙ ආවරියකෙ නතාපිනකමෙව. අස්සොසි බො සො බුද්ධපබ්බජ්ජනො “භගවා කීර ආතුමං ආගච්ඡති මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං අඤ්ඤාදෙසෙහි භික්ඛුසතෙහි” නි.

62. අප්ඵ බො සො බුද්ධපබ්බජ්ජනො තෙ දුරකෙ එතදවොච: “භගවා කීර තාතා, ආතුමං ආගච්ඡති මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං අඤ්ඤාදෙසෙහි භික්ඛුසතෙහි. ගච්ඡට්ඨ තුමො නාතා, බුරහණං ආදය. නාලියාචාපකෙන අනුසරකං¹ ආභිණ්ඩට්ඨ. ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඤුලමපි බාදනීයමපි සංහරට්ඨ. භගවතො ආගතස්ස යාගුදනං² කරස්සාමා” නි. “එවා තාතා” නි බො තෙ දුරකා තස්ස බුද්ධපබ්බජ්ජනස්ස පටිස්සුතා බුරහණං ආදය නාලියා ආචාපකෙන අනුසරකං ආභිණ්ඩනති ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඤුලමපි බාදනීයමපි සංහරන්තා. මනුස්සා තෙ දුරකෙ මඤ්ජුකෙ පටිභාණෙය්සකෙ පසසිතා යෙපි න කාරාපෙකුකාමා, තෙපි කාරාපෙතනි. කාරාපෙතාපි චක්ඛා දෙනති. අප්ඵ බො තෙ දුරකා ඛනුා ලොණමපි තෙලමපි තණ්ඤුලමපි බාදනීයමපි සංහරිංසු.

63. අප්ඵ බො භගවා අනුපුබ්බන වාරිකං වරමානො යෙන ආතුමා තදවසරි. තත්ත පුදං භගවා ආතුමායං විහරති භුසාගාරො.

*. “අප්ඵ බො රොජො මලලපුත්තො භික්ඛුනං දෙති” ම ඡ සං. අයං පාඨො ඕහලකඛරපොත්ථකසු න දිස්සතෙ.

1. “අනුසරකං අනුසරකං” ම ඡ සං. PTS. තො වි අ වි.

2. “යාගුදානං” ම ඡ සං. PTS. තො වි.

57. ඉක්ඛිති රොජමල්ල තෙමේ ඒ රු ඉක්ම ගිය පසු බොහෝ පලා ද පිටිකෑම ද පිළිසෙල කරවා “සාමානි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ පලාත් පිටිකෑමත් පිළිගන්නා සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට එළඹී ය. “රොජය, එසේ නම් හිඤ්ඤාත්ත දෙව” යි. හිඤ්ඤා කුකුළු කරන්නෝ නො පිළිගනිති. “මහණෙනි, පිළිගනිව්. වළඳව්” යි.

58. ඉක්ඛිති රොජමල්ල තෙමේ බුද්ධපුත්‍රබහිඤ්ඤසංඝයා බොහෝ පලාවලිත් හා පිටිකෑමෙන් ද සියතින් සන්තප්තා, සේදූ අත් ඇති පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්වේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් රොජමල්ලයාට දූහැමිකතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදාන් කරවා තියුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැසී සේක.

59. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනසෙහි මේ කාරණයෙහි දූහැමිකතා කොට හිඤ්ඤා ඇමතු සේක. “මහණෙනි, පිසු නො පිසූ සියලු පලා ද සියලු පිටිකෑම ද අනුදනම්” යි

60. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති තාක් කල් කුසිනාරාවෙහි වාසය කොට එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාහිඤ්ඤසංඝයා සමග ආතුමා-නගරය බලා වාරිකාවෙහි වැසී සේක.

61. එකල්හි පෙර කරනැවැමියෙක් වූ එක්තරා මහලු පැවිද්දෙක් ආතුමානගරයෙහි වෙසෙයි. ඔහුට මිහිරිබස් කියන සියසිප්ති වැටහෙන නුවණැති දක්ෂ වූ සියඇඳුරන් අයත් කරනැවතමිහි තිදෙස් වූ ශිල්ප ඇත්තා වූ දරු දෙදෙනෙක් වෙත්. ඒ මහලු පැවිදි තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාහිඤ්ඤසංඝයා සමග ආතුමානගරයට එක් ල” යි ඇසී ය.

62. ඉක්ඛිති ඒ මහලු පැවිදි තෙමේ “දරුවෙහි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාහිඤ්ඤසංඝයා සමග ආතුමානගරයට එක් ල” යි ඒ දරුවන්ට කී ය. “දරුවෙනි, තෙමි කරනැවතවු ගෙණ නැළියක් හා ආවාපක=පසුම්බියක් ද ඇතු ව යවු. ගෙයක් පාසා ඇවිදිවු. වැසියා වූ භාග්‍යවතුන්ට කැඳදහක් දෙන්නෙමු. ලුණු ද තෙල් ද සහල් ද කැසුතු දේ ද රැස් කරවු” යි. “පියෝ, එසේ ය” යි ඒ දරුවෝ මහලු පැවිද්දට පිළිවදන් දී කරනැවතවු ගෙණ නැළියකින් හා පසුම්බියකින් යුක්ත ව ලුණු ද තෙල් ද සහල් ද කැසුතු දේ ද රැස් කරමින් ගෙයක් පාසා ඇවිදිත්. මිනිස්සු මිහිරිබස් කියන සියසිප්ති ප්‍රතිභා සමපන්න වූ ඒ දරුවන් දැක, යම් කෙනෙක් (කරකම්) නො කරවනු කැමැත්තානු ද, ඔහු ද කරවත්. කරවා ගෙණ ද බොහෝ දෙත්. ඉක්ඛිති ඒ දරුවෝ බොහෝ ලුණු ද තෙල් ද සහල් ද කැසුතු දේ ද රැස් කළහ.

63. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලින් වාරිකා කරණසේක් ආතුමානගරයට පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි පිළුරු (සෙවෙති කළ) ගෙයක වැඩ වසන සේක.

64. අථ බො සො බුද්ධපබ්බජිතො නාස්සා රත්තියා අච්චයෙන පසුතං යාගං පටියාදපෙතො හගවතො උපනාමෙසි: “පනිගණ්ණානු මෙ ගන්නො හගවා යාගු” නති.

65. ජානනනාපි නථාගනා පුච්ඡනති. ජානනනාපි න පුච්ඡනති. කාලං විදිතා පුච්ඡනති. කාලං විදිතා න පුච්ඡනති. අන්තසංහිතං නථාගනා පුච්ඡනති නො අන්තසංහිතං. අන්තසංහිතෙ සෙනුසාතො නථාගනානං. දව්හාකාරෙහි බුද්ධා හගවන්නො භික්ඛු පටිපුච්ඡනති: “ධම්මං වා දෙසෙස්සාම, සාවකානං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමා” නි.

66 අථ බො හගවා නං බුද්ධපබ්බජිතං එනදවොච: “කුතායං භික්ඛු, යාගු” නි අථ බො සො බුද්ධපබ්බජිතො හගවතො එනමන්තං ආරොචෙසි. විහරති බුද්ධො හගවා ‘අනුච්ඡේදයං මොඤ්ජුපුරිස, අනුච්ඡේදකං අප්පතිරුපං අස්සාමණ්ණකං අකප්පයං අකරුණියං. කථං හි නාම තුං මොඤ්ජුපුරිස, පබ්බජිතො¹ අකප්පයෙ සමාදපෙස්සසි². තෙනං මොඤ්ජුපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදයං - පෙ- විහරතිතා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, පබ්බජිතා අකප්පයෙ සමාදපෙතබ්බා³. යො සමාදපෙස්ස, ආපනති දුක්ඛටස්ස. න ච භික්ඛවෙ, නහාපිනපුබ්බෙන බුරුහස්ස: පරිහරිතස්ස. යො පරිහරෙස්ස ආපනති දුක්ඛටස්සා” නි.

67. අථ බො හගවා ආනුමායං යථාහිරුත්තං විහරිතා යෙන සාවඤ්චි, තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවඤ්චි, තදචසරි. නගු සුදං හගවා සාවඤ්චයං විහරති ඡේතවතෙ අනාඨිණිකස්ස ආරාමෙ.

68. තෙන බො පන සමයෙන සාවඤ්චයං බහුං ඵලබාදනීයං උපනාං හොති⁴. අථ බො භික්ඛුතං එනදහොසි: “කිනගු බො හගවතා ඵලබාදනීය අනුඤ්ඤතං? නිං අනුඤ්ඤතං” නති. හගවතො එනමන්තං ආරොචෙසං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බං ඵලබාදනීයං” නති.

69. තෙන බො පන සමයෙන සංඝිකානි බිජානි පුග්ගලිකාය භූමියා රොපියනති. පුග්ගලිකානි බිජානි සංඝිකාය භූමියා රොපියනති. හගවතො එනමන්තං ආරොචෙසුං. “සංඝිකානි භික්ඛවෙ, බිජානි පුග්ගලිකාය භූමියා රොපිතානි භාගං දතා පරිභුඤ්ජිතබ්බානි. පුග්ගලිකානි බිජානි සංඝිකාය භූමියා රොපිතානි භාගං දතා පරිභුඤ්ජිතබ්බානි” නි.

1. “පබ්බජිතො” ම ඡ සං. P T S. තො ව. සි මු. ඉමස්ස බුද්ධපබ්බජිතස්ස දෙව දරකාපි පබ්බජිතා සාමණේරභූමියං ධිතාති. දිස්සතිකායටස්සකථායං වුත්තා, තස්මා එස් “පබ්බජිතෙ” නි පදං යුක්තමෙව.

2. “සමාදපෙසි” ම ඡ සං.

3. “පබ්බජිතො සමාදපෙතබ්බා” ම ඡ සං. P T S. තො ව. තො ව. ජ. ටි
,, පබ්බජිතෙ” සි මු. 1 “පබ්බජිතො” සමාදපෙතබ්බා. සි මු. 2.

4. “උස්සන්නං” ම ඡ සං.

64. ඉක්ඛිති ඒ මහලු පැවිද්දෙනෙම් ඒ රු ඉක්ම ගිය පසු බොහෝ කැඳ පිළියෙල කරවා “සමාජිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැඳ පිළිගන්නා සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට එළඹී ය.

65. නථාගතවරු දන්නෝ ම විවාරත්. දන්නෝ ම නො විවාරත්. කල් දූත විවාරත්. කල් දූත නො විවාරත්. නථාගතවරු අභියෝග්‍ය යුක්ත වූවක් විවාරත්. අනභිය සහිත වූවක් නො විවාරත්. අනභියෝග්‍ය යුක්ත වචනයෙහි තෙතු නැසීම නථාගතයන් වහන්සේලාට මානිඤ්ඤයෙන් ම සිද්ධ ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානු “යමිස හෝ දෙසන්නෙමු. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද හෝ පණවන්නෙමු” යි යන දෙ කරුණින් භික්ෂූන් පිළිවිසිත්.

66. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහලු පැවිද්දහු “මහණ, මේ කැඳ කොසින් ද?” යි අසා වදල සේක. එවිට ඒ මහලු පැවිද්දෙනෙම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැලකෙලේ ය. ඉන් පසු භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “සිස් පුරුෂය, නුසුදුස්සෙක. අනුලෝම නො වන්-තෙක. නො ගැලපෙන්නක. මහණකමට නුසුදුසු ය. නො කැප වූවෙක. නො කට යුත්තෙක. සිස් පුරුෂය, තෙසේ නම් තෝ පැවිද්දන් නො කැප කරුණෙහි සමාදන් කරවූයෙහි ද, සිස් පුරුෂය, මෙය නො පැහැ-දුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ” යි ගැරහු සේක. -පෙ-ගරතා දූතාමිකතා කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, පැවිද්දෝ නො කැප කරුණෙහි සමාදන් නො කරවිය යුත්තහු ය. යමෙක් සමාදන් කරවන්නෝ නම්, දුකුලාආවාත් වේ. මහණෙනි, පෙර කරතැවැම් වූ මහණහු විසින් කරවූ පරිත්‍යන්ය නො කළ යුතු ය. යමෙක් පරිත්‍යන්ය කරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි.

67. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැවැත් නාක් කල් ආතුමානගර යෙහි වැඩ වාසය කොට සැවැත්නුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩ සේක. පිළිවෙලින් වාරිකාවෙහි වඩිනා සේක් සැවැත්නුවරට පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත්නුවර ජෙනවනයෙහි අනෝපමුසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වසන සේක.

68. එකල්හි සැවැත්නුවර බොහෝ කැ යුතු පල උපන්නේ වේ. එකල භික්ෂූන්ට “කිම, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කැ යුතු පල අනුදන්නාලද ද? කිම, නො අනුදන්නාලද ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කැ යුතු සියලු පල අනුදනිමි” යි.

69. ඒ කාලයෙහි සතුන් අයත් බිජුවට පුද්ගලයන් අයත් බිමිති රොපණය කරණු ලැබේ. පුද්ගලයන් අයත් බිජුවට සතුන් අයත් බිමිති රොපණය කරණු ලැබේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැලකලහ. “මහණෙනි, සතුන් අයත් බිජුවට පුද්ගලයන් අයත් බිමිති රොපණය කරණ ලද්දේ නම්, (දහයෙන්) කොපසක් දී වැලඳිය යුතු ය. පුද්ගලයන් අයත් බිජුවට සතුන් අයත් බිමිති රොපණය කරණ ලද්දේ නම්, (දහ-යෙන්) කොපසක් දී වැලඳිය යුතු ය” යි.

70. තෙන බො උන සමයෙහ භික්ඛුනං කිසමිඤ්චි කිසමිඤ්චි ධාතෙ කුකකුච්චං උප්පජ්ජති: “කිනන්තු බො භගවතා අනුඤ්ඤානං? කිං අනන්තඤ්ඤානං” නති. භගවතො ඵතමන්ථ ආරොවෙස්සා. “යං භික්කවෙ, මයා ‘ඉදං න කප්පති’ති අපට්ඨකිත්තං, නං වෙ අකප්පියං අනුලොමෙති, කප්පියං පටිබාහති, නං වො න කප්පති. යං භික්කවෙ, මයා ‘ඉදං න කප්පති’ති අපට්ඨකිත්තං, නං වෙ කප්පියං අනුලොමෙති, අකප්පියං පටිබාහති, නං වො කප්පති. යං භික්කවෙ, මයා ‘ඉදං කප්පති’ති අනන්තඤ්ඤානං, නං වෙ අකප්පියං අනුලොමෙති, කප්පියං පටිබාහති, නං වො න කප්පති. යං භික්කවෙ, මයා ‘ඉදං කප්පති’ති අනන්තඤ්ඤානං, නං වෙ කප්පියං අනුලොමෙති, අකප්පියං පටිබාහති, නං වො කප්පති” ති.

71. අථ බො භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “කප්පති නු බො යාවකාලිකෙන යාමකාලිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො යාවකාලිකෙන සත්තාහකාලිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො යාමකාලිකෙන සත්තාහකාලිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො සත්තාහක ලිකෙන යාවජීවිකං? න නු බො කප්පති? කප්පති නු බො සත්තාහක ලිකෙන යාවජීවිකං? න නු බො කප්පති?” ති. භගවතො ඵතමන්ථ ආරොවෙස්සා. “යාවකාලිකෙන භික්කවෙ, යාමකාලිකං තදහු පටිග්ගතිනං කාලෙ කප්පති. විකාලෙ න කප්පති. යාවකාලිකෙන භික්කවෙ, සත්තාහකාලිකං තදහු පටිග්ගතිනං කාලෙ කප්පති. විකාලෙ න කප්පති. යාවකාලිකෙන භික්කවෙ, යාවජීවිකං තදහු පටිග්ගතිනං කාලෙ කප්පති. විකාලෙ න කප්පති. යාමකාලිකෙන භික්කවෙ, සත්තාහකාලිකං තදහු පටිග්ගතිනං යාමෙ කප්පති. යාමාතිකකෙන න කප්පති. සත්තාහකාලිකෙන භික්කවෙ යාවජීවිකං තදහු පටිග්ගතිනං සත්තාහං කප්පති. සත්තාහාතිකකෙන න කප්පති” ති.

හෙසප්පකකඩකො නිට්ඨිතො ජට්ඨො.

70. ඒ කාලයෙහි හික්කුන්ට ඇතැම් කරුණෙහි “කිම, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අනුදන්තා ලද ද? කිම, නො අනුදන්තා ලද ද” යි කුකුස් උපදි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මා විසින් ‘මේ නො කැප’ යි යමක් ප්‍රතික්ෂේප නො කරණ ලද්දේ ද, ඉදින් එය නො කැපයට අනුලෝම වේ ද, කැපය වළකා ද, නොපට එය නො කැප වේ. මහණෙනි, මා විසින් ‘මේ නො කැප’ යි යමක් ප්‍රතික්ෂේප නො කරණ ලද්දේ ද, ඉදින් එය කැපයට අනුලෝම වේ ද, නො කැපය වළකා ද, නොපට එය කැප වේ. මහණෙනි, මා විසින් මේ කැප යි යමක් නො අනුදන්තා ලද්දේ ද, ඉදින් එය නො කැපයට අනුලෝම වේ ද, කැපය වළකා ද, නොපට එය නො කැප වේ. මහණෙනි, මා විසින් මේ කැප යි නො අනුදන්තා ලද්දේ ද, ඉදින් එය කැපයට අනුලෝම වේ ද, නො කැපය වළකා ද, නොපට එය කැප වේ” යි.

71. එකල්හි හික්කුන්ට “යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාමකාලිකය කැප වේ ද? නො කැප වේ ද? යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ සත්‍යානකාලිකය කැප වේ ද? නො කැප වේ ද? යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවජීවිකය කැප වේ ද? නො කැප වේ ද? යාමකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ සත්‍යානකාලිකය කැප වේ ද? නො කැප වේ ද? යාමකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවජීවිකය කැප වේ ද? නො කැප වේ ද? සත්‍යානකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවජීවිකය කැප වේ ද? නො කැප වේ ද?” යි අදහස් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඵදවස පිළිගන්නා ලද යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාමකාලිකය කාලයෙහි (පෙරවරුයෙහි) කැප වේ. නො කල්හි (පසුවරුයෙහි) නො කැප වේ. මහණෙනි, ඵදවස පිළිගත් යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ සත්‍යානකාලිකය කාලයෙහි කැප වේ. නො කල්හි නො කැප වේ. මහණෙනි, ඵදවස පිළිගත් යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවජීවිකය කාලයෙහි කැප වේ. නො කල්හි නො කැප වේ. මහණෙනි, ඵදවස පිළිගත් යාමකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ සත්‍යානකාලිකය පැසුළුයම අවසන තෙක් කැප වේ. පැසුළුයම ඉක්මුහු කල්හි නො කැප වේ. මහණෙනි, ඵදවස පිළිගත් යාවකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවජීවිකය පැසුළුයම අවසන තෙක් කැප වේ. පැසුළුයම ඉක්මුහු කල්හි නො කැප වේ. මහණෙනි, ඵදවස පිළිගත් සත්‍යානකාලිකය හා මිශ්‍ර වූ යාවජීවිකය සතියක් කැප වේ. සතිය ඉක්මුහු කල්හි නො කැප වේ” යි.

සමන හෙසජ්ජකිකිකය නිමි.

ඉමමති බකිකෙ වසු ඵහසතං ඡ වසු. :

නස්ස උද්දනං:

සාරදිකෙ විකාලෙපි වසං මුලෙ පිට්ඨති ව,
කසාවෙහි පණණං ඵලං ඡතු ලොණං ඡකතඤ්ච.

චුණණං වාලිනී මංසඤ්ච අඤ්ඤානී¹ උපපිංසනී²,
අඤ්ඤානී උච්චි³පාරුතා සලාකා සලාකොධනී⁴.

ඵවිකං සවට්ඨකං⁵ සුතතං මුඛිනි තෙලි⁶තඤ්ච ව,
නඤ්ඤානි⁷ බුමි⁷ නෙතතඤ්ච පිට්ඨතං සමකන්ථි⁸.

තෙලපාකෙසු මජ්ඣඤ්ච අතිකම්මතං අබ්භඤ්ඤානං,
තුමං සෙදං සමහාරඤ්ච මහානිබ්බාදකං නථා.

දකකොට්ඨං ලොහිතඤ්ච විසාණං පාදබ්භඤ්ඤානං,
පජ්ජං සන්ථං කසාවඤ්ච නිලකකකං කබලිකං.

මොලං සාසපකුඛිකඤ්ච⁹ බුමසකතිරිකාය ව,
වණතෙලං විකාසිකං විකට්ඨඤ්ච පටිග්ගතං.

ගුථං කරොනතා රොපිකඤ්ච බාරං මුත්තහරිට්ඨි¹⁰
ගඬා විරෙවනඤ්ච අච්ඡා කට්ඨ¹¹ කට්ඨකට්.

පටිච්ඡාදනී පබ්බාරා ආරාමා සතා පඤ්ඤිති¹²
ගුලා මුග්ගං සොචීරඤ්ච සාමපාකා¹³ පුතා පචෙ.

පුතානුඤ්ඤාසි දුබ්බිකෙ ඵලඤ්ච නිලබාදනී,
පුරෙහතතා භායධාතො නිබ්බට්ඨඤ්ච භගඤ්ච.

වත්ථිකමඤ්ච සුප්පි ව¹⁴ මනුස්සමංසමෙව ව,
ගන්ථි අස්සා සුතබාහි¹⁵ සීග්ග්ග්ගං ව දිට්ඨිකං.¹⁶

අච්ඡ නරච්ඡ මංසඤ්ච පටිපාටි ව යාගු ව,
නිරුණං අඤ්ඤානු ගුලං සුනිබාවසථාගරං.¹⁷

ගඬා කොටි සච්චකථා අමබ්බාලි ව ලිච්ඡවි,
උද්දස්ස කට්ඨං සුභිකකං පුතදෙව පටිකම්මි.

මෙසො යසො මෙණ්ඩකො ව ගොරසං පාඨෙය්ගකෙන ව,
කෙණි අමො ඡලෙවොච මොචමබ්බුද්ධසාලකං.

ථාරුසකං¹⁸ ඩාකපිට්ඨං ආතුමාසං නගාපිතො,
සාවන්ධං ඵලං ඛිජං කිසමිං ඨාතෙ ව කාලිකෙති.

1. "අඤ්ඤානං" ම ඡ සං. P T S. 2. "උපපිංසනී" ම ඡ සං. "උපපිංසනං" සි. P T S.

3. "උච්චි" ම ඡ සං. තො ව. 4. "සලාකාධනී" ම ඡ සං.

5. "සවට්ඨකං" ම ඡ සං. "බකිකං" P T S. 6. "තෙලං" P T S.

7. "බුමිකං" ම ඡ සං. P T S.

8. "නෙතතඤ්ච පිට්ඨතං" ම ඡ සං. "නෙතතඤ්ච පිට්ඨතං" P T S.

9. "සාසපකුඛිකඤ්ච" ම ඡ සං. P T S. "සාසපකුඛිකං" අ ව. තො ව.

10. "බුමිකං" ම ඡ සං.

11. "අච්ඡාකට්ඨං" ම ඡ සං. 12. "ආරාමසන්ථාගෙනව" ම ඡ සං.

13. "සාමපාකා" ම ඡ සං. 14. "සුභිකකං" ම ඡ සං. ඡ ව. අ ව.

15. "සුභිකකං" ම ඡ සං. P T S. ම නු ප.

16. "අතිකම්මකං" ම ඡ සං. ඡ ව. ම නු ප.

17. "වත්ථිකමං" ම ඡ සං. අ ව. P T S. ඡ ව. 18. "ථාරුසකං" ම ඡ සං. සි ම.

මේ වකිකයෙහි වස්තු චක්ඛිසසයෙහි.

එහි උද්භ්වය (වස්තුනාමාවලිය) මෙසේ ය:-

ගුරුද්දසාතුටෙහි ලෙඩ, නො කල්හි ගිතෙල් ඇ බෙහෙත්, දුරුණුතෙල්,
මුල් හා මුල්ග් කළ පිටි, කසට හා කොළ, පල ලාවු, ලුණු, අස්තොටි ද,
සුණු පෙණේරය, අපුමස්, අඳුන්, අඳුන් සාදන ද්‍රව්‍යය, අඳුන්කුලා,
රත් ආදියෙන් කළ උසස් අඳුන්කුරු, අඳුන්කුරුකොපු,

එවිකය, අසවට්ටකය, හුය, හිසෙහි ලන පහල්, නසාය, නසාය
කරණ ඔරු, ධූමනෙත්තය, පියන, යමකථවිකය,

මද්‍ය මිශ්‍ර තෙල් පිඬුම, අභිකමද්‍යතෙල්බිම, තෙල් ඇඟ ගැම, සැලි,
ඛනගැන්වීම, සමහාරසෙදය, මනාසෙදය, එසේ ම ගසෙහාදකය,

දියකොටුව, ලේ බැහැර කිරීම, පක්කම ඇල්ලීම, පාතෙල් ගැල්වීම,
පාදයට හිත තෙල් පිඬුම, සැත්කම් කිරීම, කසාපොදකය, නිලභක්කය,
කබලකය,

වණ බඳින රෙදිකඩ, අභිපිටි, දම් දිම, ලුණුපුපුරෙන් කැපීම, වණතෙල්,
වණවැටිය, විකට පිළිගැණීම,

මල පෙළීම, සිතාලෙ ලිය, සාරය, ගොවුහුටෙහි ලු අරථ, ගකුලෙපය,
විරෙවනය, අච්ඡිකඤ්ඤය, නො කළ යුමය, කළ පනා කළ යුමය,

මස්තසය, ගුහා පිරිසිදු කිරීම, ආරාමිකයන් පන්සියයක් දිම, උක්කකුරු,
මුඛාට, ලුණුකෘති, සාමපාකය, පුත්තපාකය,

දුර්භික්ඛයෙහි නැවත අනුදැනීම, පල, හල, කැසුකු දෙය, පෙරවන,
කායදහය, උපුටා හළ බිජු ඇති පල, හතකුරුරොගය,

වසනිකමය, සුපටියාලපාතිකාට, පිනිමස්, ඇත්මස්, අස්මස්, බලුමස්,
සපිමස්, සිංහමස්, වගමස්, දිවිමස්,

වලස්මස්, කර්තාවලස්මස්, පටිපාටිය, කැද, හරණමනාමාන්‍ය,
අත් නැතෙක පනා වැළඳීම, උක්කකුරු, සුනිධි-වසාකාර දෙදෙන,
ආවසථාගාරය,

ගසිගානදිය, පකාටිග්‍රාමය, වතුසංභාසකථා, අමිපාලිගණිකාට, ලිම්චිත්‍ර,
උදෙසා කළ මහසංඝාසය, සුභික්ඛයෙහි නැවත තහනම් කිරීම,

මෙසය, යසොප්පමර, පෙණකික, මාගේපකරණය හා පස්ගෝරසය,
කෙණිය, අමුප්ඛෙ වොච මොව මධු මුද්දික සාලක ඵාරුකකයන අමපාන
වග්ගී, පලාකොළ හා මිටි, දානුමානුමර, කරනැවැම්, සැවැත්නුවර දී කැසුකු
පල අනුදැනීම, බිජුරොපණය, ඇහැම් කරුණෙහි සැකය, කාලිකයෙහි
විනිශ්චය ද මේ.

7

කසිනකඛ්ඛකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

2. තෙන බො පන සමයෙන නිංසමන්තා පාඨෙය්‍යකා¹ භික්ඛු සබ්බෙ ආරක්ඛකා² සබ්බෙ පිණ්ඩපාතිකා සබ්බෙ පාසුකුලිකා සබ්බෙ තෙව්වරිකා සාවඤ්ඤං ගච්ඡන්තා³ භගවන්තං දස්සනාය උපකට්ඨාය වස්සුපනාසිකාය නාසකඛ්ඛි සාවඤ්ඤං වස්සුපනාසිකා සමාචෙදා. අන්තරාමග්ගෙ සාකෙතෙ වස්සං උපගච්ඡිසු.

3. තෙ උක්කණ්ඨිතරූපා වස්සං වසිංසු “ආසනොව නො භගවා විහරති ඉතො ජසු යොජනෙසු. න ච මයං ලභාම භගවන්තං දස්සනායා” ති.

4. අථ බො තෙ භික්ඛු වස්සං චුන්තා තෙමාසච්චයෙන කතාය පචාරණාය දෙවෙ වස්සනෙත උදකසඬහෙ උදකචිකඛ්ඛලෙ ඔකපුණ්ණෙති විචරෙති කිලන්තරූපා, යෙන සාවඤ්ඤං ජෙනවනං අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමො, යෙන භගවා, තෙහුපසඬහම්-සු. උපසඬහමිනා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදිංසු.

5. ආචණ්ණං බො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙති භික්ඛුති සඤ්ඤං පටිසම්මොදාදා. අථ බො භගවා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කච්චි භික්ඛවෙ, බමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි සමග්ගා සම්මොදාදානා අවිච්චානා පාසුකං වස්සං වසිත්? න ච පිණ්ඩගෙන කිලිඤ්ඤා?” ති.

6. “බමනීයං භගවා. යාපනීයං භගවා. සමග්ගා ව මයං භනෙත, සම්මොදානා අවිච්චානා වස්සං උපිමහ. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිමහ. ඉධ මයං භනෙත නි-සමග්ගා පාඨෙය්‍යකා භික්ඛු සාවඤ්ඤං ආගච්ඡන්තා භගවන්තං දස්සනාය උපකට්ඨාය වස්සුපනාසිකාය නාසකඛ්ඛි සාවඤ්ඤං වස්සුපනාසිකං සමාචෙදා. අන්තරාමග්ගෙ සාකෙතෙ වස්සං උපගච්ඡිමහ. තෙ මයං භනෙත උක්කණ්ඨිතරූපා වස්සං වසිමහ ‘ආසනොව නො භගවා විහරති ඉතො ජසු යොජනෙසු. න ච මයං ලභාම භගවන්තං දස්සනායා’ ති. අථ බො මයං භනෙත වස්සං චුන්තා තෙමාසච්චයෙන කතාය පචාරණාය දෙවෙ වස්සනෙත උදකසඬහෙ උදකචිකඛ්ඛලෙ ඔකපුණ්ණෙති විචරෙති කිලන්තරූපා අද්ධානං ආගතා” ති.

7. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාම භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්තා භික්ඛුනං කසිනං⁴ අත්ථිතා. අත්ථකසිනානං වො භික්ඛවෙ, පංච කපපි-ස්සනති: අනාමින්නවායො, අසමාදානවායො, ගණනොජනං, යාවදත්ථිවරං, යො ව නත්ථි විචරුප්පාදො, යො තෙසං භවිස්සති.⁵ අත්ථකසිනානං වො භික්ඛවෙ, ඉමානි පඤ්ච කපපිස්සනති.”

1. “පාඨෙය්‍යකා” අධිකථා. “පාඨෙය්‍යකා” ජ ව්. ම හු ප. තො ව්.

2. “ආරක්ඛකා” ම ජ සං. 3. “ආගච්ඡන්තා” ම ජ සං.

4. “කසිනං” ම ජ සං. 5. “භවිස්සති”

7

කසිනකඛ්ඛකය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජෙනවෙහෙයෙහි වූ අනේපිඩුසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක.

2. එකල්හි සාවානුවරවැසි තිසක් පමණ භික්ෂූහු සියල්ලෝ ආරණ්‍යක වූවාහු සියල්ලෝ පිණිසාතික වූවාහු සියල්ලෝ පාසුකුලික වූවාහු සියල්ලෝ තෙව්වරික වූවාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට සැවැත් නුවරට යන්නාහු එස් එළඹීම ලා වූ කල්හි සැවැත්නුවර එස් එළඹෙන්නට යෑමට නො හැකි වූහ. අතරමග සාකෙතනුවර එස් එළඹියහ.

3. ඔහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ සම්පයෙහි ම මෙයින් සයොදුනක් ගිය නැත්නි වැඩ වසන සේක. අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට නො ලබමු” යි කළකිරුණෝ ම එස් විසූහ.

4. ඉක්බිති එස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂූහු තෙමසක් අවැමෙන් පවාරණය කළ කල්හි වැසි වසිද්දී දිය ගැල්මෙන් (වළ ගොඩ) පිරුණු කල්හි ගොහොරු මඩෙහි දියෙන් පිරුණු (තෙමුනු) සිවුරුවලින් යුක්ත ව කලාන්තසංභාව ඇත්තෝ සැවැත්නුවර ජෙනවෙහෙයෙහි වූ අනේපිඩුසිටුහුගේ ආරාමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්හ.

5. භාග්‍යවතුන් බුදුරජානන් ආගන්තුක භික්ෂූන් සමග සතුටු වීම පුරුදු ම ය. එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ගෙන් “මහණෙනි, කිම, ඉවසිය හැකි ද? කිම, යැපිය හැකි ද? කිම, සමගි වූවහු සතුටු වූවහු විවාද නො කරන්නාහු පහසුවෙන් එස් වූසූහු ද? ආහාරයෙන් වෙහෙසට පත් නො වූවහු ද” යි අසා වදළ සේක.

6. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. ස්වාමීනි, අපි සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් එස් වූසූමුහ. ආහාරයෙන් ද වෙහෙසට පත් නො වූමුහ. ස්වාමීනි, මෙහි අපි පාවානුවර වැසි තිසක් පමණ වූ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට සැවැත්නුවර එන්නමෝ එස් එළඹීම ලා වූ කල්හි සැවැත්නුවර එස් එළඹීමට පැමිණෙන්නට නො හැකි වූමුහ. අතරමග සාකෙතනුවර එස් එළඹියෙමු. ඒ අපි ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ සම්පයෙහි ම මෙයින් සයොදුනක් ගිය නැත වැඩ වසන සේක. අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට නො ලබමු’ යි කළකිරුණාහු ම එස් වූසූමුහ. ස්වාමීනි, ඉක්බිති අපි එස් වැස නිම කළෝ තෙමසක් අවැමෙන් පවාරණය කළ කල්හි වැසි වසිද්දී දිය ගැල්මෙහි ගොහොරු මඩෙහි දියෙන් පිරුණු සිවුරු වලින් යුක්ත ව කලාන්තසංභාවය ඇත්තමෝ දිසිමානියට බැස ආවෙමු” යි.

7. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෘඪ මිත්‍ර කතා කොට භික්ෂූන් ඇපකු සේක: “මහණෙනි, වග වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට කසිත ඇතිවීම අනුදනිම” යි “මහණෙනි, ඇතිරූ කසිතය ඇති (කෙළින් සිවුරු අකුළ) භික්ෂූන්ට අනාපග්ගචාරය (නො විවාරා ගම් වැදීම), අසමාදන්චාරය (තුන් සිවුරු පතා ගෙණ යෑම), ගණනොජනය (සමූහ නොජනය), කැමැති පමණ සිවුරු පිළිගැනීම, එහි කසිතය ඇතිරූ වෙහෙරෙහි යම්කාන් සිවුරු ලැබීමෙන් වේද, එසේද ඔවුන්ට (අයත්) වන්නේ ය යන පස කැප වන්නේ ය. මහණෙනි, අකුළ කසිතය ඇති භික්ෂූන්ට මේ පස කැප වන්නේ ය.

8. එමඤ්ච පන භික්ඛවෙ කඨිනං අත්ථරිතං. ව්‍යභෙගන භික්ඛුනා පටිබලෙන සමෙසා ඤාපෙතබ්බො;

“සඤ්ඤාං මෙ ගතොති සමෙසා, ඉදං සමස්සං කඨිනදුස්සං උප්පන්නං. යදි සමස්සං පතනකල්පං, සමෙසා ඉමං කඨිනදුස්සං ඉත්ථගාමස්ස භික්ඛුනො දදෙය්‍ය කඨිනං අත්ථරිතං. එසා ඤාතී.”

“සඤ්ඤාං මෙ ගතොති සමෙසා, ඉදං සමස්සං කඨිනදුස්සං උප්පන්නං. සමෙසා ඉමං කඨිනදුස්සං ඉත්ථගාමස්ස භික්ඛුනො දෙති කඨිනං අත්ථරිතං. යස්සායමෙතො බමති ඉමස්ස කඨිනදුස්සස්ස ඉත්ථගාමස්ස භික්ඛුනො දානං කඨිනං අත්ථරිතං, සො ධුණ්ණස්ස. යස්ස නතබමති, සො භාසෙය්‍ය.”

“දිගාං ඉදං සමෙසං කඨිනදුස්සං ඉත්ථගාමස්ස භික්ඛුනො කඨිනං අත්ථරිතං. බමති සමස්සං. වස්සා ධුණි. එවමෙනං ඛාරුමි” ති.

9. එවං බො භික්ඛවෙ, අත්ථනං තොති කඨිනං, එවං අනත්ථනං. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ,¹ අනත්ථනං හොති කඨිනං? න උලලිබ්බමිතෙතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න යොවනමිතෙතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න විචරවිචාරණමිතෙතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න ඡෙදනමිතෙතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න බක්ඛමිතෙතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න ඔවට්ටිකරණමිතෙතෙන² අත්ථනං තොති කඨිනං. න කණ්ඩුසකරණමිතෙතෙන³ අත්ථනං තොති කඨිනං. න දළුච්ඡායකරණමිතෙතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න පරිතණ්ඩකරණමිතෙතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න ඔවට්ටයකරණමිතෙතෙන⁴ අත්ථනං තොති කඨිනං. න කථාමුද්දනමිතෙතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න නිමිග්ගකමෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න පරිකථාකමෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න භුක්ඛාකමෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න සන්තිකමෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න නිසංගායන අත්ථනං තොති කඨිනං. න අකප්පකමෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න අඤ්ඤානු සමස්ථායා අත්ථනං තොති කඨිනං. න අඤ්ඤානු උත්තරාසමෙතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න අඤ්ඤානු අත්තරාසමෙතෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න අඤ්ඤානු පඤ්ඤානෙත වා අනිජ්ඣකප්පකමෙන වා නදකෙව සඤ්ඤානෙත සමණිලිකමෙන අත්ථනං තොති කඨිනං. න අඤ්ඤානු පුගලස්ස අත්තරා අත්ථනං තොති කඨිනං. සමො වෙමං අත්ථනං තොති කඨිනං, නඤ්ඤානු නිසීමිට්ඨො අනුමොදනී, එවමෙ අනත්ථනං තොති කඨිනං. එවං බො භික්ඛවෙ, අනත්ථනං තොති කඨිනං.

[වතුමිසති ආකාරා].

1. “කථංඤ්ච භික්ඛවෙ” ම ඡ සං. 2. “ඔවට්ටිකරණමිතෙතෙන” ම ඡ සං.

3. “කණ්ඩුසකරණමිතෙතෙන” කථමි.

4. “ඔවට්ටයකරණමිතෙතෙන” ම ඡ සං. P T S

5. “සමො වෙ” ම ඡ සං.

8. මහණෙනි, කසිනය මෙසේ ඇතිරිය යුතු ය. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල හික්ෂුතමක් විසින් සඬ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුතු ය.

“සවාමීනි, සඬ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඬ්‍යයාට මේ කසිනවස්ත්‍රයක් ලැබුනේ ය. ඉදින් සඬ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඬ්‍ය තෙමේ මේ කසිනවස්ත්‍රය මෙනම් ඇති මහණුට කසිනය ඇතිරීමට දෙන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.

“සවාමීනි, සඬ්‍යතෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඬ්‍යයාට මේ කසින වස්ත්‍රයක් ලැබුනේ ය. සඬ්‍ය තෙමේ මේ කසිනවස්ත්‍රය මෙනම් ඇති මහණුට කසිනය ඇතිරීමට දෙයි. යම් ආයුෂ්මතකුහට මේ කසින වස්ත්‍රය මෙනම් ඇති මහණුට කසිනය ඇතිරීමට දීම රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ නිශ්ශබ්ද වන්නේ ය. යම් ආයුෂ්මතකුහට රුචි නොවේ නම්, හෙ තෙමේ කියන්නේ ය.

“සඬ්‍යයා විසින් මේ කසිනවස්ත්‍රය මෙනම් ඇති මහණුට කසිනය ඇතිරීමට දෙන ලද්දේ ය. සඬ්‍යයාට (එය) රුචි වේ. එහෙයින් නිශ්ශබ්ද වේ. මෙය මෙසේ දරම්” යි.

9. මහණෙනි, කසිනය මෙසේ අතුලේ මෙසේ නො අතුලේ වේ. මහණෙනි, කසිනය කෙසේ නො අතුලේ වේ ද, ලකුණු කළ (සිවුරේ දිග පළල ගත්) පමණින් කසිනය නො අතුලේ වේ. වස්ත්‍රය සේදූ පමණින් කසිනය නො අතුලේ වේ. කඩ නියම කිරීම් පමණින් කසිනය නො අතුලේ වේ. කඩ කැපීම් පමණින් කසිනය නො අතුලේ වේ. හිස් (බොරු) නූල් ඇදීම් පමණින් කසිනය නො අතුලේ වේ. දික් මැහුම් මැසීම් පමණින් කසිනය නො අතුලේ වේ. අතු බැඳුම් (මුට්ටු කිරීම්) පමණින් කසිනය නො අතුලේ වේ. දෙපට එකට මැසීම් පමණින් කසිනය නො අතුලේ වේ. පිට නුවා ඇල්ලූ පමණින් කසිනය නො අතුලේ වේ. ඇතුල් නුවා ඇල්ලූ පමණින් කසිනය නො අතුලේ වේ. අමුතු රෙදිපටක් ඇල්ලූ පමණින් කසිනය නො අතුලේ වේ. එක් වරක් පඬු පෙටු පමණින් කසිනය නො අතුලේ වේ. මේ වස්ත්‍රයෙන් කසිනය අතුරම් යි නිමිති කොට ලත් වස්ත්‍රයෙන් කසිනය නො අතුලේ වේ. අනුසස් කීමෙන් ලත් වස්ත්‍රයෙන් කසිනය නො අතුලේ වේ. නාවකාලික වස්ත්‍රයෙන් කසිනය නො අතුලේ වේ. නැත්පත් කොට (එදින ම නොමසා) තුබූ වස්ත්‍රයෙන් කසිනය නො අතුලේ වේ. (රැය ඉක්ම යෑමෙන්) නිසල වූ වස්ත්‍රයෙන් කසිනය නො අතුලේ වේ. කප්පිළු නො තැබූ වස්ත්‍රයෙන් කසිනය නො අතුලේ වේ. සහල සිවුර හැර, උතුරැසහ සිවුර හැර, අඳනය හැර (අනෙක් වස්ත්‍රයකින්) කසිනය නො අතුලේ වේ. එදවස ම කපන ලද මැහිලි සහිත කරණ (මැහිලි දක්වා මසන) ලද කඩපසක් හෝ වැඩියක් හෝ කඩ ඇති සිවුරක් හැර අනෙකකින් කසිනය නො අතුලේ වේ. පුද්ගලයකුගේ ඇතිරීමෙන් හැර (සඬ්‍යයාගේ හෝ ගණයාගේ ඇතිරීමෙන්) කසිනය නො අතුලේ වේ. කසිනය මනා කොට ම අතුරණ ලද වුවත් එය වස් විසූ විහාර සීමාවෙන් බැහැර සිටියෙක් අනුමෝදන් වේ ද, මෙසේ ද කසිනය නො අතුලේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ කසිනය නො අතුලේ වේ.

10. කථංකුච භික්ඛවෙ, අත්ථං හොති කසිනං? අනතො අත්ථං හොති කසිනං. අනතකප්පො අත්ථං හොති කසිනං. පිලොතිකාය අත්ථං හොති කසිනං. පංසුකුලෙන අත්ථං හොති කසිනං. පාපණ්ණිකෙන අත්ථං හොති කසිනං. අතිමහතකතො අත්ථං හොති කසිනං. අපරිකපා-කතො අත්ථං හොති කසිනං. අකුකකුකතො අත්ථං හොති කසිනං. අසනාතිකතො අත්ථං හොති කසිනං. අනිසංගධිකතො අත්ථං හොති කසිනං. කප්පකතො අත්ථං හොති කසිනං. සමිසාපියා අත්ථං හොති කසිනං. උත්තරාසමෙන අත්ථං හොති කසිනං. අනන්තරාසමෙන අත්ථං හොති කසිනං. පඤ්ඤෙන වා අනිවේකපඤ්ඤෙන වා තදහෙව සඤ්ඤිතො සමනෙවිකතො අත්ථං හොති කසිනං. පුග්ගලස්ස අත්ථං අත්ථං හොති කසිනං. සමමා වෙව අත්ථං හොති කසිනං, තඤ්ඤා චිත්තවේදියා අනුමොදති, එවමි අත්ථං හොති කසිනං. එවා වො භික්ඛවෙ, අත්ථං හොති කසිනං.

[සන්තරස ආකාරා]

—

1. කථංකුච භික්ඛවෙ, උබ්භං හොති කසිනං? අට්ඨිමා භික්ඛවෙ, මාතිකා කසිනස්ස උබ්භාරාය: පකකමනනිකා නිට්ඨානනනිකා සන්තිට්ඨා-නනනිකා නාසනනනිකා සවණනනිකා දාසාවච්ඡේදිකා සීමාතිකකනනිකා සහුබ්භාරා¹ නි.¹

2. භික්ඛු අත්ථකසිනො කතවිචරා ආදය පකකමති “න පච්චෙස්ස”-නති. තස්ස භික්ඛුනො පකකමනනිකො කසිනුඤ්ඤා. (1)

3. භික්ඛු අත්ථකසිනො විචරා ආදය පකකමති. තස්ස බහිසීම-ගතස්ස එවා හොති: “ඉධෙවිමං විචරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො නං විචරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනනිකො කසිනුඤ්ඤා. (2)

4. භික්ඛු අත්ථකසිනො විචරා ආදය පකකමති. තස්ස බහිසීම-ගතස්ස එවා හොති: “නෙවිමං විචරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනනිකො කසිනුඤ්ඤා. (3)

5. භික්ඛු අත්ථකසිනො විචරා ආදය පකකමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවා හොති: “ඉධෙවිමං විචරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො නං විචරං කාරෙති. තස්ස නං විචරං කසිරිපානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනනිකො කසිනුඤ්ඤා. (4)

1. “සඋබ්භාරාති” නොව. ම හු ට

10. මහණෙනි, කසිනය කෙසේ අතුරුණ ලද්දේ වේ ද? අළුත් වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. අළුත් වස්තුවට සමාන වූ වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. රෙදි කැබලිවලින් කළ සිටුවරෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. පංසුකුලික (වශයෙන් ලත්) වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. සල්පිල්දොරවුවෙහි භාර දැමූ (අනුලාගත්) වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. ගෑහවීමත් නැති ව ලත් වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. අනුසස් නො කීමෙන් ලද වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. නාවකාලික නො වූ වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. සනති (නැත්පත්) කොට නො නැඹූ වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. නිසි නො වූ වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. කප්පිල නැඹූ වස්තුවෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. සහලසිටුවරෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. උතුරුසහසිටුවරෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. අදනාසිටුවරෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. එදවස ම කපන ලද මැඩිලි සහිත කරණ ලද අතු පසක් ඇති පසට වැසි වූ තේ අතු ඇති සිටුවරකින් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. පුද්ගලයකුගේ ඇතිරීමෙන් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. කසිනය මනා කොට (නියමය අනු ව ම) අතුරුණ ලද්දේ ද, එය සීමාවෙහි සිටියෙන් අනුමෝදන් වේ ද, මෙසේත් කසිනය අතුරුණ ලද්දේ වේ. මහණෙනි, කසිනය මෙසේ අතුරුණ ලද්දේ වේ.

[ආකාර සහලෝස].

1. මහණෙනි, කසිනය කෙසේ (පැයවනිසංස නො ලැබෙන සේ) උදරණ ලද්දේ වේ ද? මහණෙනි, කසිනය ඉදිරිමට පක්කමනනතිකා නිවසානනතිකා සනතිධානනතිකා නාසනනතිකා සවණනතිකා ආසා-වචෙර්දිකා සිමාතිකකනතිකා සුභුඛාරා සි මේ මාතෘකා අවෙකි.

2. කෙළින් අතුළු මහණ තෙමේ නිම කළ සිටුවර ගෙණ “පෙරලා නො එන්නෙමි” යි ඒ ආවාසයෙන් බැහැර යෙයි. ඒ මහණනුව පක්කමනනතික (බැහැර යාම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය (කසිනබලය ඉදිරි යාම)) වේ. (1)

3. අතුළු කසින ඇති මහණ තෙමේ (නො කළ) සිටුවර (වස්තුව) ගෙණ බැහැර යෙයි. සීමාවෙන් බැහැර වෙන වෙහරකට ගියා වූ ඒ මහණනුව “මෙහි දී ම මේ සිටුවර කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුවර කරවයි. ඒ මහණනුව නිවසානනතික (සිටුවර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති) කසිනුඥාරය වේ. (2)

4. අතුළු කසින ඇති මහණ තෙමේ වස්තුව ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණනුව “මේ සිටුවර නො කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණනුව සනතිධානනතික (සනිටුවහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති) කසිනුඥාරය වේ. (3)

5. අතුළු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුවර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණනුව “මෙහි දී ම මේ සිටුවර කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුවර කරවයි. ඔහුගේ කරණ ලබන ඒ සිටුවර නැසෙයි. ඒ මහණනුව නාසනනතික (නැසීම අවසන් කොට ඇති) කසිනුඥාරය වේ. (4)

6. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ චිවරං ආදාය පක්කමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො නං චිවරං කාරෙති. සො කතචිවරො සුණාති: “උබ්භතං කිර වසමිං ආවාසෙ කසිත” නති. වස්ස භික්ඛුනො සමණනතියො කසිනුදාරො. (5)

7. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ චිවරං ආදාය පක්කමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො නං චිවරං කාරෙති. සො කතචිවරො “පච්චෙස්සං. පච්චෙස්ස” නති බහිදා කසිනුදාරං චිතිනාමෙති. වස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කනතියො කසිනුදාරො. (6)

8. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ චිවරං ආදාය පක්කමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො නං චිවරං කාරෙති. සො කතචිවරො “පච්චෙස්සං. පච්චෙස්ස” නති සමභුණාති කසිනුදාරං. වස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කසිනුදාරො. (7)

ආදායසතනං නිවසිතං.

1. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ කතචිවරං සමාදාය පක්කමති. “න පච්චෙස්ස” නති. වස්ස භික්ඛුනො පක්කමනනතියො කසිනුදාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ චිවරං සමාදාය පක්කමති. වස්ස බහිසීමගතස්ස එවං ගොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො නං චිවරං කාරෙති. වස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතියො කසිනුදාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ චිවරං සමාදාය පක්කමති. වස්ස බහිසීමගතස්ස එවං ගොති: “නෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. වස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතියො කසිනුදාරො. (3)

4. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ චිවරං සමාදාය පක්කමති. වස්ස බහිසීමගතස්ස එවං ගොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො නං චිවරං කාරෙති. වස්ස නං චිවරං කසිරමානං නස්සති. වස්ස භික්ඛුනො නාසනනතියො කසිනුදාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ චිවරං සමාදාය පක්කමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො නං චිවරං කාරෙති. සො කතචිවරො සුණාති: “උබ්භතං කිර වසමිං ආවාසෙ කසිත” නති. වස්ස භික්ඛුනො සමණනතියො කසිනුදාරො. (5)

6. අද්වූලකසීන ඇති මහණ තෙමේ සිවුර ගෙණ “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. නිම කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ද” යි අසයි. ඒ මහණහුට සවණනීතික (ඇසීම අවසන් කොට ඇති) කසිනුඥාරය වේ. (5)

7. අද්වූලකසීන ඇති මහණ තෙමේ සිවුර ගෙණ පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. නිම කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනයාගේ ඉදිරිම තෙත් බැහැර කල් ඉක්මවයි. ඒ මහණහුට සීමාවකකනනීතික (විවර කාල සීමාව ඉකුත්වීම අවසන් කොට ඇති) කසිනුඥාරය වේ.

8. අද්වූලකසීන ඇති මහණ තෙමේ සිවුර ගෙණ “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. නිම කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුඥාරයට පැමිණේ. ඒ මහණහුට භික්ෂුන් සමග (= සහභාර) කසිනුඥාරය වේ. (7)

ආදයසන්නකය නිමි.

1. අද්වූලකසීන ඇති මහණ තෙමේ නිම කළ සිවුර රැගෙන “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට බැහැර යෑම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (1)

2. අද්වූලකසීන ඇති මහණ තෙමේ (නො කළ) සිවුර රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (2)

3. අද්වූලකසීන ඇති මහණ තෙමේ සිවුර රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සනිටුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (3)

4. අද්වූලකසීන ඇති මහණ තෙමේ සිවුර රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිවුර නසයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (4)

5. අද්වූලකසීන ඇති මහණ තෙමේ සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. නිම කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයෙහි “කසිනය උදුරණ ලද්දේ ද” යි අසයි. ඒ මහණහුට ඇසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (5)

6. භික්ඛු අත්තකසීනෝ විවරං සමාදය පක්කමති “පච්චෙස්සං” නති. සො ඛතිසීමගතො නං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්සං” නති ඛතිද්ධා කසිනුදාරං. චිත්තාමෙති. තස්ස භික්ඛුනෝ සිමාතික්කන්තිකො කසිනුදාරො. (6)

7. භික්ඛු අත්තකසීනෝ විවරං සමාදය පක්කමති “පච්චෙස්සං” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්සං” නති සමුණ්හති කසිනුදාරං. තස්ස භික්ඛුනෝ සහ භික්ඛුති කසිනුදාරො. (7)

සමාදයසන්නං නිවසිතං.

1. භික්ඛු අත්තකසීනෝ විප්පකතච්චරං ආදය පක්කමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනෝ නිට්ඨානන්තිකො කසිනුදාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්තකසීනෝ විප්පකතච්චරං ආදය පක්කමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුනෝ සන්තිට්ඨානන්තිකො කසිනුදාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්තකසීනෝ විප්පකතච්චරං ආදය පක්කමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනෝ නාසනන්තිකො කසිනුදාරො. (3)

4. භික්ඛු අත්තකසීනෝ විප්පකතච්චරං ආදය පක්කමති “පච්චෙස්සං” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො පුණ්හති: “උබ්බතං කිරි තස්මිං ආවාසෙ කසිතං” නති. තස්ස භික්ඛුනෝ සචණ්ණන්තිකො කසිනුදාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්තකසීනෝ විප්පකතච්චරං ආදය පක්කමති “පච්චෙස්සං” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්සං” නති ඛතිද්ධා කසිනුදාරං. චිත්තාමෙති. තස්ස භික්ඛුනෝ සිමාතික්කන්තිකො කසිනුදාරො. (5)

6. භික්ඛු අත්තකසීනෝ විප්පකතච්චරං ආදය පක්කමති. “පච්චෙස්සං” නති. සො ඛතිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්සං” නති සමුණ්හති කසිනුදාරං. තස්ස භික්ඛුනෝ සහ භික්ඛුති කසිනුදාරො. (6)

ආදයජක්කං නිවසිතං.

6. අනුලකසිත ඇති මහණ තෙමේ සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. නිම කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනයාගේ ඉදිරිම තෙක් බැහැර කළ ඉක්මවයි. ඒ මහණහුට සීමාව ඉකුත් වීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ. (6)

7. අනුලකසිත ඇති මහණ තෙමේ සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. නිම කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුඤ්ඤායට පැමිණේ. ඒ මහණහුට භික්ෂුන් සමග කසිනුඤ්ඤාය වේ. (7)

සමාදායසන්නාය නිමි.

1. ඇතිරූ කසිත ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර ගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ. (1)

2. ඇතිරූ කසිත ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර ගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිට්ඨන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ. (2)

3. ඇතිරූ කසිත ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර ගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ. (3)

4. ඇතිරූ කසිත ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර ගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආරාසයෙහි කසිතය උදුරුණ ලද්දේ” යි අසයි. ඒ මහණහුට ඇසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ. (4)

5. ඇතිරූ කසිත ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර ගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනයාගේ ඉදිරිම තෙක් බැහැර කළ ඉක්මවයි. ඒ මහණහුට සීමාව ඉකුත් වීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ. (5)

6. ඇතිරූ කසිතය ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර ගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුඤ්ඤායට පැමිණේ. ඒ මහණහුට භික්ෂුන් සමග කසිනුඤ්ඤාය වේ. (6)

ආදාය ඡක්කය නිමි.

1. භික්ඛු අත්ථකසිනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චිවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්ථකසිනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්ථකසිනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චිවරං කාරෙති. තස්ස තං චිවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුදාරො. (3)

4. භික්ඛු අත්ථකසිනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං චිවරං කාරෙති. සො කතච්චරො ඥානාති: “උබ්භතං කීර තස්මිං ආවාසෙ කසීන” නති. තස්ස භික්ඛුනො සවණනතිකො කසිනුදාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්ථකසිනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං චිවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති. බහිද්ධා කසිනුදාරං විතීන්තාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කනතිකො කසිනුදාරො. (5)

6. භික්ඛු අත්ථකසිනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති “පච්චෙස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං චිවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං, පච්චෙස්ස” නති සමුද්දානාති කසිනුදාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කසිනුදාරො. (6)

සමාදයජ්ඣානං නිවසිතං.

1. භික්ඛු අත්ථකසිනො චිවරං ආදය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. සො තං චිවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො. (1)

2. භික්ඛු අත්ථකසිනො චිවරං ආදය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො. (2)

1. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (1)

2. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (2)

3. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර රැගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (3)

4. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ල” යි අසයි. ඒ මහණහුට ඇසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (4)

5. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනයාගේ ඉදිරීම තෙක් බැහැර කළ ගෙවයි. ඒ මහණහුට සීමාව ඉකුත් වීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (5)

6. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුඥාරයට පැමිණේ ඒ මහණහුට හිඤ්ඤාත් සමග කසිනුඥාරය වේ. (6)

සමාදායකකය නිමි.

1. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුර ගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (1)

2. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුර ගෙන බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ. (2)

3. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ විවරං ආදය පක්කමති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” න පච්චෙස්සං”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස නං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනෝ නාසනනතිකො කසිනුඤ්ඤා. (3)

[ආදය නිකං. 1.]

4. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ විවරං ආදය පක්කමති. “න පච්චෙස්සං”නති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස ඵලං ගොති. “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනෝ නිට්ඨානනතිකො කසිනුඤ්ඤා. (4)

5. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ විවරං ආදය පක්කමති “න පච්චෙස්සං” නති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුනෝ සනතිට්ඨානනතිකො කසිනුඤ්ඤා. (5)

6. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ විවරං ආදය පක්කමති න “පච්චෙස්සං”නති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස නං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනෝ නාසනනතිකො කසිනුඤ්ඤා. (6)

[ආදය නිකං. 2.]

7. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ විවරං ආදය පක්කමති අනඛිට්ඨිතෙන, තෙවස්ස ගොති: “පච්චෙස්සං” නති. න පනස්ස ගොති: “න පච්චෙස්සං” නති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනෝ නිට්ඨානනතිකො කසිනුඤ්ඤා. (7)

8. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ විවරං ආදය පක්කමති අනඛිට්ඨිතෙන, තෙවස්ස ගොති: “පච්චෙස්සං” නති. න පනස්ස ගොති: “න පච්චෙස්සං” නති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුනෝ සනතිට්ඨානනතිකො කසිනුඤ්ඤා. (8)

9. භික්ඛු අත්ථකසිනෝ විවරං ආදය පක්කමති අනඛිට්ඨිතෙන, තෙවස්ස ගොති: “පච්චෙස්සං” නති. න පනස්ස ගොති: “න පච්චෙස්සං” නති. තස්ස ඛතිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස නං විවරං කසිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනෝ නාසනනතිකො කසිනුඤ්ඤා. (9)

[ආදය නිකං. 3.]

3. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන් තෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිටුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (3)

[ආදය නිකය 1.]

4. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (4)

5. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිටුර නො කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුනන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (5)

6. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිටුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (6)

[ආදය නිකය 2.]

7. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ (එන්නෙමි යි හෝ නො එන්නෙමි යි හෝ) නො ඉටිමෙන් සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ “මහණහුට පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (7)

8. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ නො ඉටිමෙන් සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිටුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවුනන අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (8)

9. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ නො ඉටිමෙන් සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිටුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (9)

[ආදය නිකය 3.]

10. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං ආදය පක්කමති “පචෙවස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතීකො කසිනුදාරො. (10)

11. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං ආදය පක්කමති “පචෙවස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං තොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතීකො කසිනුදාරො. (11)

12. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං ආදය පක්කමති “පචෙවස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං තස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතීකො කසිනුදාරො. (12)

13. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං ආදය පක්කමති “පචෙවස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතචිවරො ධුණාති: “උබ්බතං කීර තස්මිං ආවාපෙ කසින” නති. තස්ස භික්ඛුනො සවණනතීකො කසිනුදාරො. (13)

14. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං ආදය පක්කමති “පචෙවස්ස” නති. සො බහිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතචිවරො “පචෙවස්සං, පචෙවස්ස” නති බහිද්ධා කසිනුදාරං චිත්තාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කනතීකො කසිනුදාරො. (14)

15. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං ආදය පක්කමති “පචෙවස්ස” නති. සො බහි සීමගතො තං විවරං කාරෙති. සො කතචිවරො “පචෙවස්සං, පචෙවස්ස” නති සමුභුණාති කසිනුදාරං. තස්ස භික්ඛුනො සත භික්ඛුති කසිනුදාරො. (15)

(ආදය ජක්කං)

[ආදයපණණරසකං නිට්ඨිතං.]

16. භික්ඛු අත්තකසීනො විවරං සමාදය පක්කමති. -පෙ- (ආදය වාරසද්දිසං එවං විජාරෙතබ්බං.)

[සමාදයපණණරසක පෙය්‍යාලං.]

17. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතචිවරං ආදය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්ස” නති සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතීකො කසිනුදාරො. (සමාදය වාරසද්දිසං එවං විජාරෙතබ්බං)

[විප්පකතආදයපණණරසක පෙය්‍යාලං.]

1. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතචිවරං සමාදය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්ස” නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතීකො කසිනුදාරො. (1)

10. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (10)

11. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර ගෙණ “පෙරළා එන්නෙමි” යි. බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිටුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිටුහත් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (11)

12. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරුණු ලබන ඒ සිටුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (12)

13. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. කළ සිටුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරුණු ලද්දේ ල” යි අසයි. ඒ මහණහුට ඇසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (13)

14. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. කළ සිටුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනසාගේ ඉදිරිම තෙක් බැහැර කළ ඉක්මවයි. ඒ මහණහුට සීමාව ඉක්ම යැම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (14)

15. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. කළ සිටුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුදාරයට පැමිණේ. ඒ මහණහුට භික්ෂුන් සමග කසිනුදාරය වේ. (15)

(ආදය ජක්කය යි.)
[ආදය පසළොස්වර ගිමි.]

16. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුර රැගෙන බැහැර යෙයි.
-පෙ- (ආදයවාරය සේ විසාර කට යුතු ය.)

[සමාදය පසළොස්වර පෙය්‍යාලමෙන් දතයුතු.]

17. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල කළ සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (සමාදයවාරය සේ විසාර කට යුතු ය.)

[විප්පකාආදය පසළොස්වර පෙය්‍යාලමෙන් දතයුතු.]

1. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුර ගෙණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ. (1)

2. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති, තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පඤ්චෙවස්ස” නති, තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කසිනුදාරො. (2)

3. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති, තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පඤ්චෙවස්ස” නති, සො තං චිවරං කාරෙති, තස්ස තං චිවරං කඤ්ජරමානං නස්සති, තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කසිනුදාරො. (3)

[විප්පකතසමාදයන්තං. 1.]

4. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති “න පඤ්චෙවස්ස” නති, තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං” නති, සො තං චිවරං කාරෙති, තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කසිනුදාරො. (4)

5. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති “න පඤ්චෙවස්ස” නති, තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං” නති, තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කසිනුදාරො. (5)

6. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති “න පඤ්චෙවස්ස” නති, තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං” නති, සො තං චිවරං කාරෙති, තස්ස තං චිවරං කඤ්ජරමානං නස්සති, තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කසිනුදාරො. (6)

[විප්පකතසමාදයන්තං. 2.]

7. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති අනධි-
ට්ඨිනෙත, නෙවස්ස හොති: “පඤ්චෙවස්ස” නති, න පනස්ස හොති: “න පඤ්චෙවස්ස” නති, තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පඤ්චෙවස්ස” නති, සො තං චිවරං කාරෙති, තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කසිනුදාරො. (7)

8. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති අනධි-
ට්ඨිනෙත, නෙවස්ස හොති: “පඤ්චෙවස්ස” නති, න පනස්ස හොති: “න පඤ්චෙවස්ස” නති, තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පඤ්චෙවස්ස” නති, තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කසිනුදාරො. (8)

9. භික්ඛු අත්තකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පක්කමති අනධි-
ට්ඨිනෙත, නෙවස්ස හොති: “පඤ්චෙවස්ස” නති, න පනස්ස හොති: “න පඤ්චෙවස්ස” නති, තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පඤ්චෙවස්ස” නති, සො තං චිවරං කාරෙති, තස්ස තං චිවරං කඤ්ජරමානං නස්සති, තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කසිනුදාරො. (9)

[විප්පකතසමාදයන්තං. 3.]

2. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුව රහණ බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහට “මේ සිටුව නො කරවන්නෙමි. පෙරළා ගො ඒන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහට සනිටුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුභාරය වේ. (2).

3. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුව රැගෙන බැහැර සෙසි බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දි ම මේ සිටුව කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” සි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුව කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණ ලබන ඒ සිටුව නැසෙයි ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනාරිය මේ. (3)

[විසූභවසමාදයවිකස. 1.]

4. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුව රහණ “සෙරළා නො එන්තෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දීම මේ සිටුව කරවන්තෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුව කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුව නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනධාරයා සේ. (4)

5. ඇතිරූ කසින ඇති මනණ නෙමේ අඩාල සිටුර රැගෙන “පෙරලා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මනණනුට “මේ සිටුර නො කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මනණනුට සනිටුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදායය වේ. (5)

6. ඇතිරූ කඩින ඇති මහණ තෙමේ අයාළු සිවුර රැගෙන “පෙරළා තො එත්තේනි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සිමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙහි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණතෙමේ ඒ සිවුර සිටුවයි. ඒ මහණහුගේ කරුණු ලබන ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කඩිනැයෝය වේ. (6)

[විසූභවසමාදයන්තය. 2.]

7. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අසාල සිවුර රැගෙන නො
ඉටිමෙන් බැහැර සෙයි. ඒ මහණනුට “පෙරලා එන්නෙමි” යි ද අදහස්
නො වේ. ඒ මහණනුට “පෙරලා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ.
බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණනුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කර-
වන්නෙමි, පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ
ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණනුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති
කසිනාභාරය වේ. (7)

8. ඇතිරූ කඩින ඇති මහණ තෙමේ අඩුල සිටුව රැගෙන
කොඉටිමෝ බැහැර යෙයි ඒ මහණනුව “පෙරලා එන්නෙමි” සිද අදහස්
නොවේ. ඒ මහණනුව “පෙරලා නොඑන්නෙමි” සිද අදහස් නොවේ.
බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණනුව “මේ සිටුව නොකරවන්නෙමි
පෙරලා නොඑන්නෙමි” යි පමණේ අදහස් වේ. ඒ මහණනුව සනිටුහන්
කිරීම අවසන් කොට ඇති කඩිනෙකාරය මේ. (8)

9. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිටුව රැගෙන ගො
ඉවා බැහැර සෙසි. ඒ මහණහුව “පෙරළා එන්නෙමි” කි ද අදහස්
නො වේ. ඒ මහණහුව “පෙරළා ගො එන්නෙමි” කි ද අදහස් නො වේ.
බැහැර සිමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුව “පෙති දී ම මේ සිටුව කරන්නෙමි.
පෙරළා ගො එන්නෙමි” කි අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුව කරවයි.
ඒ මහණහුවේ කරණු ලබන ඒ සිටුව නැසෙයි. ඒ මහණහුව නැසීම
අවසන් කොට ඇති කසිනභාරය වේ. (9)

[စိမ်းကလေးများနှင့်အတူ. 3]

10. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති, තස්ස ඛගිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්ස” නති, සො තං චිවරං කාරෙති, තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨාන-නතීකො කසිනුදාරො, (10)

11. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති, තස්ස ඛගිසීමගතස්ස එවං හොති: “නෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්ස” නති, තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානනතීකො කසිනුදාරො, (11)

12. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති, තස්ස ඛගිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්ස” නති, තස්ස තං චිවරං කසිරමානං තස්සති, තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතීකො කසිනුදාරො, (12)

13. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති, සො ඛගිසීමගතො තං චිවරං කාරෙති, සො කතච්චරො ධුණාති: “උඛහතං කිර තස්මි ආවාසෙ කසින” නති, තස්ස භික්ඛුනො සචණනතීකො කසිනුදාරො, (13)

14. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති, “පචෙවස්ස” නති, සො ඛගිසීමගතො තං චිවරං කාරෙති, සො කතච්චරො “පචෙවස්සං, පචෙවස්ස” නති ඛගිදා කසිනුදාරං චිත්තාමෙති, තස්ස භික්ඛුනො සිමාතිකකනතීකො කසිනුදාරො, (14)

15. භික්ඛු අත්ථකසීනො විප්පකතච්චරං සමාදය පකකමති “පචෙවස්ස” නති, සො ඛගිසීමගතො තං චිවරං කාරෙති, සො කතච්චරො “පචෙවස්සං, පචෙවස්ස” නති සමුණාති කසිනුදාරං, තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කසිනුදාරො, (15)

(විප්පකතසමාදයපකකං)

[විප්පකතසමාදයපණ්ණාසකං]

ආදයහාණ්ඩාරො නිට්ඨිනො.

10. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්චාරය වේ. (10)

11. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිටුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්චාරය වේ. (11)

12. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්චාරය වේ. (12)

13. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුරු ඇති ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ල” යි අසයි. ඒ මහණහුට ඇසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්චාරය වේ. (13)

14. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුරු ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනයාගේ ඉදිරිම දක්වා බැහැර කල් ගෙවයි. ඒ මහණහුට සීමාව ඉක්මවීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්චාරය වේ. (14)

15. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ අඩාල සිවුර රැගෙන “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. කළ සිවුරු ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුඤ්චාරයට පැමිණේ. ඒ මහණහුට හිඤ්ඤත් සමග කසිනුඤ්චාරය වේ. (15)

(විප්පකතසමාදායජ්ඣකය.)

[විප්පකතසමාදාය පසළොස්වර.]

ආදායනාණ්ඩාරය නිමි.

1. භික්ඛු අත්භක්ඛිතො විවරාසාය පක්ඛමති, සො බහිසිමගතො නා විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. නස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො නා විවරං කාරෙති. නස්ස භික්ඛුතො නිට්ඨානභාවිකො කඨිනුඤාරො.

2. භික්ඛු අත්භක්ඛිතො විවරාසාය පක්ඛමති, සො බහිසිමගතො නා විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. නස්ස එවං තොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. නස්ස භික්ඛුතො සන්තිට්ඨානන්තිකො කඨිනුඤාරො.

3. භික්ඛු අත්භක්ඛිතො විවරාසාය පක්ඛමති, සො බහිසිමගතො නා විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. නස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො නා විවරං කාරෙති. නස්ස නාං විවරං කසිරමානං නස්සති. නස්ස භික්ඛුතො නාසනන්තිකො කඨිනුඤාරො.

4. භික්ඛු අත්භක්ඛිතො විවරාසාය පක්ඛමති. නස්ස බහිසිමගතස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො නා විවරාසං පසිරුපාසති. නස්ස සා විවරාසා උපවුජ්ජති. නස්ස භික්ඛුතො ආසාවචෙජ්ඣකො කඨිනුඤාරො.

5. භික්ඛු අත්භක්ඛිතො විවරාසාය පක්ඛමති “න පච්චෙස්සං” නති. සො බහිසිමගතො නා විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. නස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. සො නා විවරං කාරෙති. නස්ස භික්ඛුතො නිට්ඨානභාවිකො කඨිනුඤාරො.

6. භික්ඛු අත්භක්ඛිතො විවරාසාය පක්ඛමති “න පච්චෙස්සං” නති. සො බහිසිමගතො නා විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. නස්ස එවං තොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. නස්ස භික්ඛුතො සන්තිට්ඨානන්තිකො කඨිනුඤාරො.

7. භික්ඛු අත්භක්ඛිතො විවරාසාය පක්ඛමති “න පච්චෙස්සං” නති. සො බහිසිමගතො නා විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. නස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං” නති. සො නා විවරං කාරෙති. නස්ස නාං විවරං කසිරමානං නස්සති. නස්ස භික්ඛුතො නාසනන්තිකො කඨිනුඤාරො.

1. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරයි. ආසා නොකළ (යම්කිසි) නැතකින්* (සිටුරු) ලබයි. ආසාකළ නැතින් නොලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නොඑන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුරු නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

2. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරයි. ආසා නොකළ නැතකින් (සිටුරු) ලබයි. ආසාකළ නැතින් නොලබයි. ඒ මහණහුට “මේ සිටුරු නොකරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිටුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

3. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරයි. ආසා නොකළ නැතකින් (සිටුරු) ලබයි. ආසාකළ නැතින් නොලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නොඑන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරුණු ලබන ඒ සිටුරු නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

4. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි. පෙරළා නොඑන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිටුරු ලැබීමේ ආසාව සිදී යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනුදාරය වේ.

5. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිටුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් “පෙරළා නොඑන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ආසා නොකළ නැතකින් (සිටුරු) ලබයි. ආසාකළ නැතින් නොලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුරු කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු කරවයි. ඒ මහණහුට සිටුරු නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

6. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා නොඑන්නෙමි” යි සිටුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ආසා නොකළ නැතකින් (සිටුරු) ලබයි. ආසාකළ නැතින් නොලබයි. ඒ මහණහුට “මේ සිටුරු නොකරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිටුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

7. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා නොඑන්නෙමි” යි සිටුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ආසා නොකළ නැතකින් (සිටුරු) ලබයි. ආසාකළ නැතින් නොලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිටුරු කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරුණු ලබන්නා වූ ඒ සිටුරු නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

* ආසාකළ ලැබීම් යනු කළමනාකරු ලැබීමෙන් ආසා අනුප්පන්නායකය, තත් චිත්තසාය අනුප්පන්නායකය යන කල්පි ලබීමෙන් අපේ ආසාය න ලැබීම් සාධිතවර්තන න ලැබීම් අපේ - විමතිවිතොදනි

8. භික්ඛු අත්භකඨිතො විවරාසාය පක්කමති “න පච්චෙස්ස”නති. තස්ස බහිසීමගතො ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපච්ඡෙස්සති. තස්ස භික්ඛුතො ආසාවච්ඡේදකො කඨිනුදායො.

9. භික්ඛු අත්භකඨිතො විවරාසාය පක්කමති අනඛිට්ඨිතෙන. තෙවස්ස ගොති “පච්චෙස්ස”නති. න පනස්ස ගොති “න පච්චෙස්ස”නති. සො බහිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුතො නිට්ඨානනනිකො කඨිනුදායො.

10. භික්ඛු අත්භකඨිතො විවරාසාය පක්කමති අනඛිට්ඨිතෙන. තෙවස්ස ගොති “පච්චෙස්ස”නති. න පනස්ස ගොති “න පච්චෙස්ස”නති. සො බහිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස ඵලං ගොති: “තෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස”නති. තස්ස භික්ඛුතො සන්තිට්ඨානනනිකො කඨිනුදායො.

11. භික්ඛු අත්භකඨිතො විවරාසාය පක්කමති අනඛිට්ඨිතෙන. තෙවස්ස ගොති “පච්චෙස්ස”නති. න පනස්ස ගොති “න පච්චෙස්ස”නති. සො බහිසීමගතො විවරං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කඛිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුතො නාසනනනිකො කඨිනුදායො.

12. භික්ඛු අත්භකඨිතො විවරාසාය පක්කමති අනඛිට්ඨිතෙන. තෙවස්ස ගොති “පච්චෙස්ස”නති. න පනස්ස ගොති “න පච්චෙස්ස”නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසස්සං, න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපච්ඡෙස්සති. තස්ස භික්ඛුතො ආසාවච්ඡේදකො කඨිනුදායො.

අනාසා ද්විදසනා¹ නිවසිනං.

1. “දෙදසකා” ම ඡ සං.

8. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ අසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහු “මෙහි දි ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ අසාව සිදි යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනුඥාරය වේ.

9. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් නො ඉටා බැහැර යෙයි. නැවත ඊ ම නෝ නො ඊ ම වෙනෙහි නො කොට බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ආසා නො කළ නැතැතින් (සිවුරු) ලබයි. ආසා කළ නැතින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දි ම මේ සිවුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නම් නිර්ම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ.

10. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ආසා නො කළ නැතැතින් (සිවුරු) ලබයි. ආසා කළ නැතින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මේ සිවුරු නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිටුගන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ.

11. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ආසා නො කළ නැතැතින් (සිවුරු) ලබයි. ආසා කළ නැතින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දි ම මේ සිවුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරුණු ලබන ඒ සිවුරු නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ.

12. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරළා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දි ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව සිදි යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනුඥාරය වේ.

අනාසා ද්වාදසකය (අනාසා පිළිබඳ වාර දෙලෙස) නිමි.

1. භික්ඛු අත්තකසිනෝ විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛහිසීමගතො නං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලනති. අනාසාය න ලනති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො නං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදායො.

2. භික්ඛු අත්තකසිනෝ විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛහිසීමගතො නං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලනති. අනාසාය න ලනති. තස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසිනුදායො.

3. භික්ඛු අත්තකසිනෝ විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛහිසීමගතො නං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලනති. අනාසාය න ලනති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො නං විවරං කාරෙති. තස්ස නං විවරං කසිරුමානං තස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුදායො.

4. භික්ඛු අත්තකසිනෝ විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. තස්ස ඛහිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො නං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපවිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදිකො කසිනුදායො.

5. භික්ඛු අත්තකසිනෝ විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛහිසීමගතො සුණ්ඛාති: “උබ්භතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසින”නති. තස්ස එවං හොති: “යතො තසමිං ආවාසෙ උබ්භතං කසිනං, ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසස්ස”නති. සො නං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලනති. අනාසාය න ලනති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො නං විවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදායො.

6. භික්ඛු අත්තකසිනෝ විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛහිසීමගතො සුණ්ඛාති: “උබ්භතං කීර තසමිං ආවාසෙ කසින”නති. තස්ස එවං හොති: “යතො තසමිං ආවාසෙ උබ්භතං කසිනං, ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසස්ස”නති. සො නං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලනති. අනාසාය න ලනති. තස්ස එවං හොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිට්ඨානනතිකො කසිනුදායො.

1. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබිමේ ආසාවෙන් “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබිමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. අපෙක්ෂිතසාධනයෙන් (සිවුරු) ලබයි. අනපෙක්ෂිතසාධනයකින් නො ලබයි. ඒ මහණහු “මෙහි දීම මේ සිවුර කරවාන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් මේ. ඒ මහණතෙමේ ඒ සිවුර කරවා ඒ මහණහු සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනඥාරය මේ.

2. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබිමේ ආසාවෙන් “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබිමේ ආසාව ඇසුරු හරයි. අපෙක්ෂිතසාධනයෙන් (සිවුරු) ලබයි. අනපෙක්ෂිතසාධනයකින් නොලබයි. ඒ මහණහුට “මේ සිවුර තො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සනිටුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනාධාරය වේ.

3. ඇතිරූ කසින ඇත් මහණ තෙමේ සිවුරු ලැබිණේ ආසාවෙන් “පෙරලා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබිණේ ආසාව ඇසුරු කරයි. අපේක්ෂිතසාධනයෙන් (සිවුරු) ලබයි. අනපේක්ෂිතසාධනයකින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරුණු ලබන ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනාධාරය වේ.

1. ඇතිරූ කඩින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙහි” සි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැරයෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “පෙනි දීම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙහි. පෙරළා නො එන්නෙහි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව සිදී යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කඩිනාකාරය වේ.

5. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” සි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේද” සි අසයි. ඒ මහණනුව “යම් හෙයකින් ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේද, මෙහි දී ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි” සි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරයි. අපෙක්ෂිත-සාධනයෙන් (සිවුරු) ලබයි. අනපෙක්ෂිතසාධනයකින් නො ලබයි. ඒ මහණනුව “මෙහි දී ම මේ සිවුරු කරන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” සි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු කරවයි. ඒ මහණනුව සිවුරු නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුධාරය වේ.

6. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරදා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබිණි ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ද” යි අසයි. ඒ මහණහුට “යම් හෙයකින් ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ද, මෙහි දී ම මේ සිවුරු ලැබිණි ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබිණි ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් (සිවුරු) ලබයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරදා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සනිටහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤායමේ,

7. භික්ඛු අත්තකඛ්ඤානො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛගිසීමගතො සුණ්ඤ්ඤානි: “උබ්භතං කීර තස්මිං ආවාසෙ කඛින”නති. තස්ස එවං හොති: “යතො තස්මිං ආවාසෙ උබ්භතං කඛිනං, ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලනති. අනාසාය න ලනති. තස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරං කාරෙති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං තස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කඛිනුදායො.

8. භික්ඛු අත්තකඛ්ඤානො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛගිසීමගතො සුණ්ඤ්ඤානි: “උබ්භතං කීර තස්මිං ආවාසෙ කඛින”නති. තස්ස එවං හොති: “යතො තස්මිං ආවාසෙ උබ්භතං කඛිනං, ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපවජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදකො කඛිනුදායො.

9. භික්ඛු අත්තකඛ්ඤානො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛගිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලනති. අනාසාය න ලනති. සො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො සුණ්ඤ්ඤානි: “උබ්භතං කීර තස්මිං ආවාසෙ කඛින”නති. තස්ස භික්ඛුනො සවණනතිකො කඛිනුදායො.

10. භික්ඛු අත්තකඛ්ඤානො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. තස්ස ඛගිසීමගතස්ස එවං හොති: “ඉධෙවිමං විවරාසං පසිරුපාසිස්සං. න පච්චෙස්ස”නති. සො තං විවරාසං පසිරුපාසති. තස්ස සා විවරාසා උපවජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදකො කඛිනුදායො.

11. භික්ඛු අත්තකඛ්ඤානො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛගිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලනති. අනාසාය න ලනති. සො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො “පච්චෙස්සං. පච්චෙස්ස”නති. ඛගිදා කඛිනුදායං චිත්තමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කනතිකො කඛිනුදායො.

12. භික්ඛු අත්තකඛ්ඤානො විවරාසාය පක්කමති “පච්චෙස්ස”නති. සො ඛගිසීමගතො තං විවරාසං පසිරුපාසති. ආසාය ලනති. අනාසාය න ලනති. සො තං විවරං කාරෙති. සො කතච්චරො පච්චෙස්සං. පච්චෙස්ස”නති සමුණ්ඤ්ඤාති කඛිනුදායං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛුති කඛිනුදායො.

ආසාදවාදසනං නිවසිතං.

7. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේද” යි අසයි. ඒ මහණහුට “යම් තෙයකින් ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේද, මෙහි දී ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් (සිවුරු) ලබයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණතෙමේ ඒ සිවුරු කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන්නා වූ ඒ සිවුරු නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ.

8. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේද” යි අසයි. ඒ මහණහුට “යම් තෙයකින් ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේද, මෙහි දී ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව සිදි යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනුඥාරය වේ.

9. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් (සිවුරු) ලබයි අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් නො ලබයි. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේද” යි අසයි. ඒ මහණහුට ඇසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ.

10. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව සිදි යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනුඥාරය වේ.

11. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් (සිවුරු) ලබයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් නො ලබයි. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනයෙන් ඉදිරිම හෙක් බැහැර කල් ගෙවයි. ඒ මහණහුට (විවරකාල) සීමා ඉක්මවීම* අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ.

12. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුරු ලැබීමේ ආසාවෙන් බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ලැබීමේ ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් (සිවුරු) ලබයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් නො ලබයි. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු කරවයි. කළ සිවුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරළා එන්නෙමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුඥාරයට පැමිණේ. ඒ මහණහුට (සෙසු) හිසුන් සමග කසිනුඥාරය වේ.

ආසාද්වාදසනය (ආසා පිළිබඳ මාර දෙළොස) නිමි.

* “සීමාවකකනිකො නාම චරිතමාසානා පරිඥානදිවසසංඛිතාය සීමාය අභිගාමනතො සසස්ථානො”-විමලිතිකොදනි.

1. භික්ඛු අත්තකසිනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති. වස්ස ඛතිසීමගතස්ස චිවරාසා උප්පජ්ජති. සො තා චිවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. වස්ස එවං ගොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො තා චිවරං කාරෙති. වස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො.

2. භික්ඛු අත්තකසිනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති. වස්ස ඛතිසීමගතස්ස චිවරාසා උප්පජ්ජති. සො තා චිවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. වස්ස එවං ගොති: “නෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. වස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො.

3. භික්ඛු අත්තකසිනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති. වස්ස ඛතිසීමගතස්ස චිවරාසා උප්පජ්ජති. සො තා චිවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. වස්ස එවං ගොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො තා චිවරං කාරෙති. වස්ස තා චිවරං කසිරමානං නස්සති. වස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුදාරො.

4. භික්ඛු අත්තකසිනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති. වස්ස ඛතිසීමගතස්ස චිවරාසා උප්පජ්ජති. වස්ස එවං ගොති: “ඉධෙවිමං චිවරාසං පසිරුපාසස්සං, න පච්චෙස්සං” නති. සො තා චිවරාසං පසිරුපාසති. වස්ස සා චිවරාසා උප්පජ්ජති. වස්ස භික්ඛුනො ආසාචචේදිකො කසිනුදාරො.

5. භික්ඛු අත්තකසිනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති “න පච්චෙස්සං” නති. වස්ස ඛතිසීමගතස්ස චිවරාසා උප්පජ්ජති. සො තා චිවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. වස්ස එවං ගොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං” නති. සො තා චිවරං කාරෙති. වස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො.

6. භික්ඛු අත්තකසිනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති “න පච්චෙස්සං” නති. වස්ස ඛතිසීමගතස්ස චිවරාසා උප්පජ්ජති. සො තා චිවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. වස්ස එවං ගොති: “නෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං” නති. වස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානනතිකො කසිනුදාරො.

7. භික්ඛු අත්තකසිනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති “න පච්චෙස්සං” නති. වස්ස ඛතිසීමගතස්ස චිවරාසා උප්පජ්ජති. සො තා චිවරාසං පසිරුපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. වස්ස එවං ගොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං” නති. සො තා චිවරං කාරෙති. වස්ස තා චිවරං කසිරමානං නස්සති. වස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කසිනුදාරො.

1. ඇතිරු කඩන ඇති මහණ වෙමේ නිසි යම් කටයුත්තක් සඳහා බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට සිවුරු ආසාව උපදී. ඒ මහණ වෙමේ ඒ සිවුරු ආසාව ඇසුරු වෙරෙයි. අනප්‍රේක්ෂිතසාධනයකින් (සිවුරු) ලබයි. අප්‍රේක්ෂිතසාධනයෙන් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ වෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කඩිනමාරය වේ.

2. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ ගෙවෙහි කිසි යම් කටයුත්තක් සදහා බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණයාට සිවුරු ආසාව උපදී. ඒ මහණ ගෙවෙහි ඒ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. දහසෙකිනසානසානසානසාන (සිවුරු) ලබයි. අපෙක්ෂිතසානසානසාන නො ලබයි. ඒ මහණයාට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙයි. පෙරළා නො එන්නෙයි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණයාට සනිටුහන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනායාට වේ.

3. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සදහා බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට සිවුරු ආසාව උපදී. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. අනවෙක්ෂිත-සාධානයකින් (සිවුරු) ලබයි. අවෙක්ෂිතසාධානයෙන් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරුණු ලබන් ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් නොව ඇති කසිනාධාරය වේ.

1. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කාර්යයන්හිත් සදහා බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට සිවුරු ආසාව උපදී. ඒ මහණහුට “මෙහි දීම මේ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කෙරෙමි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ආසාව සිදී යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදීම ඇති කසිනඥාරය වේ.

5. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසියම් කටයුත්තක් සදහා “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර ගෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට සිවුරු ආසාව උපදී. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. අනපෙක්ෂිතසාධනයකින් (සිවුරු) ලබයි. අපෙක්ෂිතසාධනයෙන් තොලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනඥාරය වේ.

6. ඇතිරු කඩන ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සදහා “පෙරලා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණනුට සිවුරු දාසාව උපදී. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු දාසාව ඇසුරු කෙරෙයි. අනපේක්ෂිතස්ථානයකින් (සිවුරු) ලබයි. අපේක්ෂිතස්ථානයෙන් නො ලබයි. ඒ මහණනුට “මේ සිවුර නො කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණනුට සතිවගන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කඩනුඳාරය වේ.

7. ඇතිරු කඩන ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සඳහා “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බාහැර සෙසි. බාහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට සිවුරු ආසාව උපදී. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. අනපෙක්ෂිතසාධනයකින් (සිවුරු) ලබයි අපෙක්ෂිතසාධනයෙන් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරුණු ලබන ඒ සිවුර නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කඩනාභාරය වේ.

8. භික්ඛු අත්භක්ඛිනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චිවරාසා උපපජ්ජති. තස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං චිවරාසං පඤ්ඤාපාසස්ස” නති. සො හං චිවරාසං පඤ්ඤාපාසති. තස්ස සා චිවරාසා උපපජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදිකො කඬ්ඛුදායාරො.

9. භික්ඛු අත්භක්ඛිනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති අනබ්බිතෙන. තෙවස්ස තොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චිවරාසා උපපජ්ජති. සො හං චිවරාසං පඤ්ඤාපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො හං චිවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිවසානනතිකො කඬ්ඛුදායාරො.

10. භික්ඛු අත්භක්ඛිනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති අනබ්බිතෙන. තෙවස්ස තොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චිවරාසා උපපජ්ජති. සො හං චිවරාසං පඤ්ඤාපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස එවං තොති: “තෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස භික්ඛුනො සනතිවසානනතිකො කඬ්ඛුදායාරො.

11. භික්ඛු අත්භක්ඛිනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති අනබ්බිතෙන. තෙවස්ස තොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චිවරාසා උපපජ්ජති. සො හං චිවරාසං පඤ්ඤාපාසති. අනාසාය ලභති. ආසාය න ලභති. තස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො හං චිවරං කාරෙති. තස්ස හං චිවරං කඤ්ඤාමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනනතිකො කඬ්ඛුදායාරො.

12. භික්ඛු අත්භක්ඛිනො කෙනවිදෙව කරණියෙන පක්කමති අනබ්බිතෙන. තෙවස්ස තොති “පච්චෙස්ස” නති. න පනස්ස හොති “න පච්චෙස්ස” නති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චිවරාසා උපපජ්ජති. තස්ස එවං තොති: “ඉධෙවිමං චිවරාසං පඤ්ඤාපාසස්සං. න පච්චෙස්ස” නති. සො හං චිවරාසං පඤ්ඤාපාසති. තස්ස සා චිවරාසා උපපජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡේදිකො කඬ්ඛුදායාරො.

කරණියද්වාදසක නිශ්චිතං.

8. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සඳහා නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඔහුට “පෙරලා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඔහුට “පෙරලා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. සීමාවෙන් බැහැර ගියා වූ ඒ මහණහුට සිවුරු ආසාව උපදී. ඒ මහණහුට “මෙහි දීම මේ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ආසාව සිදි යයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදිම ඇති කසිනුඥාරය වේ.

9. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සඳහා නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඔහුට “පෙරලා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඔහුට “පෙරලා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. සීමාවෙන් බැහැර ගියා වූ ඒ මහණහුට විවරාසාව උපදී. ඒ මහණ තෙමේ ඒ විවරාසාව ඇසුරු කරයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් (සිවුරු) ලබයි. අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් නො ලබයි. ඒ මහණහුට “මෙහි දීම මේ සිවුරු කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු කරවයි. ඒ මහණහුට නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ.

10. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සඳහා නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඔහුට “පෙරලා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඔහුට “පෙරලා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. සීමාවෙන් බැහැර ගියා වූ ඔහුට විවරාසාව උපදී. හෙ තෙමේ ඒ විවරාසාව ඇසුරු කරයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් (සිවුරු) ලබයි. අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් නො ලබයි. ඔහුට “මේ සිවුරු නො කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිවගන් කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ.

11. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සඳහා නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඔහුට “පෙරලා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඔහුට “පෙරලා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. සීමාවෙන් බැහැර ගියා වූ ඔහුට විවරාසාව උපදී. හෙ තෙමේ ඒ විවරාසාව ඇසුරු කරයි. අනපෙක්ෂිතස්ථානයකින් (සිවුරු) ලබයි. අපෙක්ෂිතස්ථානයෙන් නො ලබයි. ඔහුට “මෙහි දීම මේ සිවුරු කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. හෙ තෙමේ ඒ සිවුරු කරවයි. ඔහුගේ කරුණු ලබන්නා වූ ඒ සිවුරු නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඥාරය වේ.

12. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ කිසි යම් කටයුත්තක් සඳහා නො ඉටා බැහැර යෙයි. ඒ මහණහුට “පෙරලා එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. ඒ මහණහුට “පෙරලා නො එන්නෙමි” යි ද අදහස් නො වේ. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට සිවුරු ආසාව උපදී. ඒ මහණහුට “මෙහි දීම මේ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කරන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුරු ආසාව ඇසුරු කෙරෙයි. ඒ මහණහුගේ ඒ සිවුරු ආසාව සිදි යෙයි. ඒ මහණහුට ආසා සිදිම ඇති කසිනුඥාරය වේ.

කරුණික ද්වාරකය (කටයුතු පිළිබඳ වාර දෙළොස නිම.)

1. භික්ඛු අත්ථකසිනො දිසඛගමකො පක්කමති විචරපටිච්ඡං අපචිත්තමානො¹. තදෙනං දිසඛගතං භික්ඛු පුච්ඡන්ති: “කහං තං ආවුසො වස්සං වුත්ථෝ? කත්ථ ච තෙ විචරපටිච්ඡංසො” නි². සො ඵලං වදෙති: “අමුක්කසමිං ආවාසෙ වස්සං වුත්ථෝමිති. තත්ථ ච මෙ විචරපටිච්ඡංසො” නි. තෙ ඵලං වදෙති: “ගච්ඡාචුසො තං විචරං ආහරං. මයං තෙ ඉධ විචරං කරිස්සාමා” නි. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා භික්ඛු පුච්ඡති: “කහං මෙ ආවුසො විචරපටිච්ඡංසො?” නි. තෙ ඵලං වදෙති: “අයං තෙ ආවුසො විචරපටිච්ඡංසො. කහං තං ගමිස්සාමි?” නි.³ සො ඵලං වදෙති: “අමුක්ක නාම⁴ ආවාසං ගමිස්සාමි, කත්ථ මෙ භික්ඛු විචරං කරිස්සන්ති” නි. තෙ ඵලං වදෙති: “අඤ්ඤං ආවුසො, මා අගමාසි. මයං තෙ ඉධ විචරං කරිස්සාමා” නි. තස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං විචරං කාරෙස්සං. න පචෙවස්සං” නති. සො තං විචරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කසිනුදායො.

2. භික්ඛු අත්ථකසිනො දිසඛගමකො පක්කමති -පෙ- තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කසිනුදායො.

3. භික්ඛු අත්ථකසිනො දිසඛගමකො පක්කමති -පෙ- තස්ස භික්ඛුනො නාසන්තිකො කසිනුදායො.

1. භික්ඛු අත්ථකසිනො දිසඛගමකො පක්කමති විචරපටිච්ඡං අපචිත්තමානො. තදෙනං දිසඛගතං භික්ඛු පුච්ඡන්ති: “කහං තං ආවුසො, වස්සං වුත්ථෝ? කත්ථ ච තෙ විචරපටිච්ඡංසො” නි. සො ඵලං වදෙති: “අමුක්කසමිං ආවාසෙ වස්සං වුත්ථෝමිති. තත්ථ ච මෙ විචරපටිච්ඡංසො” නි. තෙ ඵලං වදෙති: “ගච්ඡාචුසො තං විචරං ආහරං. මයං තෙ ඉධ විචරං කරිස්සාමා” නි. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා භික්ඛු පුච්ඡති: “කහං මෙ ආවුසො, විචරපටිච්ඡංසො?” නි. තෙ ඵලං වදෙති: “අයං තෙ ආවුසො විචරපටිච්ඡංසො” නි. සො තං විචරං ආදය තං ආවාසං ගමිති. තදෙනං අන්තරා මග්ගෙ භික්ඛු පුච්ඡති: “කහං ආවුසො ගමිස්සාමි” නි. සො ඵලං වදෙති: “අමුක්ක නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත්ථ මෙ භික්ඛු විචරං කරිස්සන්ති” නි. තෙ ඵලං වදෙති: “අඤ්ඤං ආවුසො, මා අගමාසි. මයං තෙ ඉධ විචරං කරිස්සාමා” නි. තස්ස ඵලං හොති: “ඉධෙවිමං විචරං කාරෙස්සං. න පචෙවස්සං” නති. සො තං විචරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කසිනුදායො.

1 “අපට්ඨොසමානො” ම ඡ සං. උමභිච්ඡොදනී. අපට්ඨොසමානො සි මු

2. “පටිච්ඡංසති” ම ඡ සං. P T S.

3. “කහං ගමිස්සාමි” ම ඡ සං. P T S. අ උ. නොඋ. නොඋ. ඡ හු ප

4. “අමුක්කාමි” ම ඡ සං.

1. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ සිවුරු කොටස බලාපොරොත්තු වෙමින් බැහැර යෙයි. භික්ෂුහු දිශා ගියා වූ ඒ මහණහු “ඇවැන, හෝ කොති වස් චූසුවෙහි ද ? නාගේ සිවුරු කොටස කොතිද” යි විචාරත්. ඒ මහණ තෙමේ අසවල් ආවාසයෙහි වස් චූසුවෙමි. මාගේ සිවුරු කොටස එහි ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැනනි, යව. ඒ සිවුර ගෙණ එව. අපි මෙහි දී ඔබගේ සිවුර කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් “ඇවැනනි, මාගේ සිවුරු කොටස කොති ද” යි භික්ෂුන් විචාරයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැන, මේ නාගේ සිවුරු කොටස ය. හෝ කොති යන්නෙහි ද” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ “අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි භික්ෂුහු මාගේ සිවුරකරන්නාහු ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැන, කම් නැත. නො යව. අපි මෙහි දී ඔබගේ සිවුර කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණහු “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහු පිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ.

2. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ -පෙ- බැහැර යෙයි. -පෙ- ඒ මහණහුට සනිටුහන අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ.

3. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ -පෙ- බැහැර යෙයි. -පෙ- ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ.

4. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ සිවුරු කොටස පතමින් බැහැර යෙයි. භික්ෂුහු දිශා ගියා වූ ඒ මහණහු “ඇවැන, හෝ කොති වස් චූසුවෙහි ද ? නාගේ සිවුරු කොටස කොති ද ?” යි විචාරත්. ඒ මහණ තෙමේ “අසවල් ආවාසයෙහි වස් චූසුවෙමි. මාගේ සිවුරු කොටස එහි ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැන, යව. ඒ සිවුර ගෙණ එව. අපි නාගේ සිවුර මෙහි දී කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් “ඇවැනනි, මාගේ සිවුරු කොටස කොති ද ?” යි භික්ෂුන් විචාරයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැන, නාගේ මේ සිවුරු කොටස” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර ගෙණ ඒ ආවාසයට යෙයි. භික්ෂුහු අතරමග දී “ඇවැන, කොති යන්නෙහි ද” යි ඔහු විචාරත්. ඒ මහණ තෙමේ “අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි දී භික්ෂුහු මාගේ සිවුර කරන්නාහු ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ මහණහු “ඇවැන, කම් නැත. නො යව. අපි මෙහි දී ඔබගේ සිවුර කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණහු “මෙහි දී ම මේ සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිවුර කරවයි. ඒ මහණහුට සිවුර නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුඤ්ඤාය වේ.

5. භික්ඛු අත්ථකසිනො දිසඝග්ගිකො පක්කමති විවරපට්ඨිංසං අපචිතයමානො, නමෙතං දිසඝග්ගං භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං තං ආවුසො වස්සං චුන්තෝ? කත්ථං ව තෙ විවරපට්ඨිංසො” ති. සො ඵලං වදෙති: “අමුක්කමිං ආවාසෙ වස්සං චුන්තාමිති, තත්ථං ව මෙ විවරපට්ඨිංසො” ති. තෙ ඵලං වදෙති: “ගච්ඡාමුසො, නං විවරං ආහරං, මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” ති. සො නං ආවාසං ගන්තවා භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං මෙ ආවුසො විවරපට්ඨිංසො” ති. තෙ ඵලං වදෙති: “අයං තෙ ආවුසො විවරපට්ඨිංසො” ති. සො නං විවරං ආදාය තං ආවාසං ගච්ඡති. නමෙතං අනන්තරමග්ගෙ භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං ආවුසො, ගමිස්සාමි?” ති. සො ඵලං වදෙති: “අමුක්කං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි, තත්ථං මෙ භික්ඛු විවරං කරිස්සානති” ති. තෙ ඵලං වදෙති: “අලං ආවුසො, මා ආගමාසි. මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” ති. තස්ස ඵලං ගොති: “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කසිනුදායො.

6. භික්ඛු අත්ථකසිනො දිසඝග්ගිකො පක්කමති -පෙ- “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්සං” නති. සො නං විවරං කාරෙති, තස්ස නං විවරං කසිරමානං වස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කසිනුදායො.

7. භික්ඛු අත්ථකසිනො දිසඝග්ගිකො පක්කමති විවරපට්ඨිංසං අපචිතයමානො, නමෙතං දිසඝග්ගං භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං තං ආවුසො වස්සං චුන්තෝ? කත්ථං ව තෙ විවරපට්ඨිංසො” ති. සො ඵලං වදෙති: “අමුක්කමිං ආවාසෙ වස්සං චුන්තාමිති, තත්ථං ව මෙ විවරපට්ඨිංසො” ති. තෙ ඵලං වදෙති: “ගච්ඡාමුසො, නං විවරං ආහරං, මයං තෙ ඉධ විවරං කරිස්සාමා” ති. සො නං ආවාසං ගන්තවා භික්ඛු පුච්ඡති: “කතං මෙ ආවුසො විවරපට්ඨිංසො” ති. තෙ ඵලං වදෙති: “අයං තෙ ආවුසො විවරපට්ඨිංසො” ති. සො නං විවරං ආදාය තං ආවාසං ගච්ඡති. තස්ස නං ආවාසං ගතස්ස ඵලං ගොති: “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්සං” නති. සො නං විවරං කාරෙති, තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කසිනුදායො.

8. භික්ඛු අත්ථකසිනො දිසඝග්ගිකො පක්කමති -පෙ- “නෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්සං” නති. තස්ස භික්ඛුනො සන්තිට්ඨානන්තිකො කසිනුදායො.

9. භික්ඛු අත්ථකසිනො දිසඝග්ගිකො පක්කමති -පෙ- “ඉධෙවිමං විවරං කාරෙස්සං, න පචෙවස්සං” නති. සො නං විවරං කාරෙති, තස්ස නං විවරං කසිරමානං වස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කසිනුදායො.

අපචිතයනවකං¹ නිට්ඨිතං.

1 “අපචිතයනවකං” සි මු. “අපචිලයනවකං” ම ඡ සං.

5. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ සිටුරු කොටස පතමින් බැහැර යෙයි. භික්ෂුහු දිශා ගියා වූ ඒ මහණහු “ඇවැත, ඔබ කොහි වස් වුසුවෙහි ද ? තාගේ සිටුරු කොටස කොහි ද ?” යි විචාරත්. ඒ මහණ තෙමේ “අසවල් ආවාසයෙහි වස් වුසුවෙමි. මාගේ සිටුරු කොටස එහි ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, යව. ඒ සිටුරු ගෙණ එව. අපි මෙහි දි තාගේ සිටුරු කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් “ඇවැත, මාගේ සිටුරු කොටස කොහි ද ?” යි භික්ෂුන් විචාරත්. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, මේ තාගේ සිටුරු කොටසැ” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ගෙණ ඒ ආවාසයට යෙයි. භික්ෂුහු අතරමග දි “ඇවැත, කොහි යන්නෙහි ද ?” යි ඒ මහණහු විචාරත්. ඒ මහණ තෙමේ “අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි දි භික්ෂුහු මාගේ සිටුරු කරන්නාහු ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, කම් නැත. නො යව. අපි මෙහි දි තාගේ සිටුරු කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණහුට “මේ සිටුරු නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සතිධුතන අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

6. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ -පෙ- බැහැර යෙයි. -පෙ- “මෙහි දි ම මේ සිටුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන ඒ සිටුරු නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

7. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ සිටුරු කොටස පතමින් බැහැර යෙයි. භික්ෂුහු දිශා ගියා වූ ඒ මහණහු “ඇවැත, තෝ කොහි වස් වුසුවෙහි ද ? ඔබගේ සිටුරු කොටස කොහි ද ?” යි විචාරත්. ඒ මහණ තෙමේ “අසවල් ආවාසයෙහි වස් වුසුවෙමි. මාගේ සිටුරු කොටස එහි ය” යි මෙසේ කියයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, යව. ඒ සිටුරු ගෙණ එව. අපි මෙහි දි තාගේ සිටුරු කරන්නෙමු” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් “ඇවැත, මාගේ සිටුරු කොටස කොහි ද ?” යි භික්ෂුන් විචාරයි. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත, මේ ඔබගේ සිටුරු කොටසැ” යි මෙසේ කියත්. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ගෙණ ඒ ආවාසයට යෙයි. ඒ ආවාසයට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මෙහි දි ම මේ සිටුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු කරවයි. ඒ මහණහුට සටුරු නිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

8. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ -පෙ- බැහැර යෙයි. -පෙ- “මේ සිටුරු නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි. ඒ මහණහුට සතිධුතන අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

9. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ දිශා යනුයේ -පෙ- බැහැර යෙයි. -පෙ- “මෙහි දි ම මේ සිටුරු කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු කරවයි. ඒ මහණහුගේ කරණු ලබන්නා වූ ඒ සිටුරු නැසෙයි. ඒ මහණහුට නැසීම අවසන් කොට ඇති කසිනුදාරය වේ.

අපවිනය නවකය (සිටුරු කොටස අපෙක්ෂා කිරීම පිළිබඳ වාර නවය) නිමි.

1. භික්ෂු අත්තකදිනො ඵාසුටිකාරිකො චිවර. ආද්ය පක්කමති “අමුක්කං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත්තෙම ඵාසු භට්ඨස්සති, වසිස්සාමි. නො වෙ මෙ ඵාසු භට්ඨස්සති, අපුක්කං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත්තෙම ඵාසු භට්ඨස්සති, වසිස්සාමි. නො වෙ මෙ ඵාසු භට්ඨස්සති, අපුක්කං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි. තත්තෙම ඵාසු භට්ඨස්සති, වසිස්සාමි. නො වෙ මෙ ඵාසු භට්ඨස්සති, පච්චස්ස” නති. නස්ස බග්ගිසිටිගතස්ස ඵං. තොති: “ඉධෙවිමං චිවරං කාරෙස්සං. න පච්චස්සං” නති. සොනං චිවරං කාරෙති. නස්ස භික්ෂුනො නිට්ඨානනතිකො කසිදුඛාරො.

[illegible]

3. හිකුළු අත්තනාකරනො එළුපුහැරිකො විවර. අදාය පකකමති “අමුකං නාම ආවාසං ගමිසාමි. තත් මෙ එළු හවිසානි, වසිසාමි. නො වෙ මෙ එළු හවිසානි, අමුකං නාම ආවාසං ගමිසාමි. තත් මෙ එළු හවිසානි, වසිසාමි. නො වෙ මෙ එළු හවිසානි, අමුකං නාම ආවාසං ගමිසාමි. තත් මෙ එළු හවිසානි, වසිසාමි. නො වෙ මෙ එළු හවිසානි, පට්ඨසාමි”නනි. තසා ඛතිසිලගතසා ඵලං හොති: “ඉඛෙමං විවරං කාරෙසා, න පට්ඨසා”නනි. සො තං විවරං කාරෙති. තසා තං විවරං කසිරමානං තසානි. තසා හිකුළුනො නාසනනනිකො කසිනඛාරො.

1. හිකුළු අන්තකයින්ගේ එකමුත්කාරකයා විවරය ආදාය පකකමනි “අමුකං නාම ආවාසං ගමියාමි” තන් මෙ එකු ගවියානි, වසියාමි. නො වෙ මෙ එකු ගවියානි, අමුකං නාම ආවාසං ගමියාමි. තන් මෙ එකු ගවියානි, වසියාමි. නො වෙ මෙ එකු ගවියානි. අමුකං නාම ආවාසං ගමියාමි. තන් මෙ එකු ගවියානි, වසියාමි. නො වෙ මෙ එකු ගවියානි, පවෙවියා” නනි. සො බතිසිමගතො නං විවරං කාරෙති. සො කතවිවරො “පවෙවියං, පවෙවියං” නනි බතිධා කසිනුධාරං විනිනාමෙති. තසං හිකුළො සිමාතිකකනනිකො කසිනුධාරො.

5. හිකුටු දැව්ගසනිනො, පාසුම්හාරිනො විවර-ආදිය පකකමති “අමුකං නාම ආවාසං ගමිසාමි. තත්ථ මෙ පාසු ගමිසාමි, වසිසාමි. නො වෙ මෙ පාසු ගමිසාමි, අමුකං නාම ආවාසං ගමිසාමි. තත්ථ මෙ පාසු ගමිසාමි. වසිසාමි. නො වෙ මෙ පාසු ගමිසාමි, අමුකං නාම ආවාසං ගමිසාමි. තත්ථ මෙ පාසු ගමිසාමි, වසිසාමි. නො වෙ මෙ පාසු ගමිසාමි, පච්චෙසාමි” නති. සො බහිසීමගතො තං විවරං කාරෙති. පසා කතවිවරො “පච්චෙසාමි. පච්චෙසාමි” නති සමතුණාති කසිනුධාරං. භය්ග හිකුටුනො සහ හිකුටු කසිනුධාරො.

එදිරිපිටාර පසුවක. නිවසක.

1. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ පහසු විතරණ කැමැත්තේ සිටුවූ ගෙන “අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්තෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්තෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්තෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්තෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්තෙමි.” යි බැඟාර කරයි. බැඟාර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහට “අද්ධි දී ම මේ සිටුවූ යෙරවන්තෙමි. රෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අපහස් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුව කරවයි. ඒ මහණහට සිටුව තිම කිරීම අවසන් කොට ඇති කසිනාගාරය වේ.

2. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ පහසු විහරණ කැමැත්තේ සිටුව තෙණ “අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්නෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම් අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්නෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්නෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණහුට “මේ සිටුව නො කරවන්නෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඒ මහණහුට සනිටුහන අවසන් කොට ඇති කසිනාධාරය වේ.

3. ඇතිරු කසන ඇති මහණ තෙමේ පහසු විහරණ කැමැත්තේ සිටුර තෙණ “අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම් වසන්නෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්නෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්නෙමි. මට පහසු නො, වන්නේ නම් පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණුවා “මෙහි දි මේ සිටුර කරවනෙමි. පෙරළා නො එන්නෙමි” යි මෙසේ අදහස් මේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. ඒ මහණතුගේ කරණ අබන්ධා වූ ඒ සිටුර නැසෙයි. ඒ මහණුවා නැසීම අවසන් කොට ඇති කුසිනාධාරය මේ.

4. ඇතිරූ කසින ඇති මහණ තෙමේ පහසු මිහරණ කැමැත්තේ සිටුව ගෙන “අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්නෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්නෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්නෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, පෙරලා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර සීමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුව කරවයි. කල සිටුව ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරලා එන්නෙමි. පෙරලා එන්නෙමි” යි කසිනසාගේ ඉදිරිම තෙත් බැහැර කල් ගෙවයි. ඒ මහණනුට සීමාව ඉකුත්වීම අවසන් කොට ඇති කසිනුධාරය මේ.

5. ඇතිරු කසින ඇති මහණ තෙමේ පහසු පිහරණ කැමැත්තේ සිටුර හෙණ අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්නෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්නෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, අසවල් ආවාසයට යන්නෙමි. එහි මට පහසු වන්නේ නම්, වසන්නෙමි. මට පහසු නො වන්නේ නම්, පෙරලා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. බැහැර පිමාවකට ගියා වූ ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුර කරවයි. කළ සිටුර ඇති ඒ මහණ තෙමේ “පෙරලා එන්නෙමි. පෙරලා එන්නෙමි” යි කඩිනුඳාරයට පැමිණේ. ඒ මහණහුට සෙසු භික්ෂූන් සමග කඩිනුඳාරය වේ.

එාසවිහාරප ඤානිය (පහසු විහරණය පිළිබඳ වාර පත) නිව්.

1. දෙව මෙ භික්ඛවෙ, කසිනස්ස පලිබොධා. දෙව අපලිබොධා. කතමෙ ව භික්ඛවෙ, දෙව කසිනස්ස පලිබොධා? ආවාසපලිබොධො ව චිවරපලිබොධො ව. කඨකුච භික්ඛවෙ, ආවාසපලිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු වසති වා නස්මි. ආවාසෙ, සාපෙබො වා පක්ඛමති “පච්චෙස්ස” නති, එවං බො භික්ඛවෙ, ආවාසපලිබොධො හොති. කඨකුච භික්ඛවෙ, චිවරපලිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො චිවරං අකතං වා හෙ න චිප්පකතං වා චිවරාසා වා අනුපච්ඡින්නා. එවං බො භික්ඛවෙ, චිවරපලිබොධො හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, දෙව කසිනස්ස පලිබොධා.

2. කතමෙ ව භික්ඛවෙ දෙව කසිනස්ස අපලිබොධා? ආවාසඅපලිබොධො ව චිවරඅපලිබොධො ව. කඨකුච භික්ඛවෙ, ආවාසඅපලිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පක්ඛමති තමො ආවාසා වතෙතන වතෙතන මුතෙතන අනපෙබො¹ “න පච්චෙස්ස” නති. එවං බො භික්ඛවෙ, ආවාසඅපලිබොධො හොති. කඨකුච භික්ඛවෙ චිවරඅපලිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො චිවරං කතං වා හොති නට්ඨං වා චිතට්ඨං වා දඬ්ඨං වා චිවරාසා වා උපච්ඡින්නා. එවං බො භික්ඛවෙ, චිවරඅපලිබොධො හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, දෙව කසිනස්ස අපලිබොධා” ති.

කසිනකඛ්ඛිකො නිවසිතෝ සත්තමො.

මහණෙනි, කසිනය පිළිබඳ මේ පටිබෝධ කරුණු දෙකක් වේ. මේ පටිබෝධ නො වන කරුණු දෙකක් වේ. මහණෙනි, කසිනයාගේ පටිබෝධ කරුණු දෙක කවරේ ද ? ආවාසපටිබෝධය ද විචරපටිබෝධය ද යන මේ යි. මහණෙනි, ආවාසපටිබෝධය කෙසේ වේ ද ? මහණෙනි, මෙහි මහණ හෙමේ ඒ ආවාසයෙහි හෝ වෙසේ. බලාපොරොත්තු සහිත වූයේ හෝ “පෙරළා එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. මහණෙනි, මේ ආවාසපටිබෝධය වේ. මහණෙනි, විචරපටිබෝධය කෙසේ වේ ද ? මහණෙනි, මෙහි මහණහුගේ සිවුර නො කරණ ලද්දේ හෝ අඩාල කරණ ලද්දේ හෝ වේ. සිවුරු ආසාව නො සිඳුනි හෝ වේ. මහණෙනි, මේ විචරපටිබෝධය වේ. මහණෙනි, කසිනයාගේ මේ පටිබෝධ දෙක ය.

2. මහණෙනි, කසිනය පිළිබඳ පටිබෝධ නො වන කරුණු දෙක කවරේ ද ? ආවාසඅපටිබෝධය ද විචරඅපටිබෝධය ද යන මේ යි. මහණෙනි, ආවාසඅපටිබෝධය කෙසේ වේ ද ? මහණෙනි, මෙහි මහණ හෙමේ ඒ ආවාසයෙන් හල සිතින් දුරු කල සිතින් මුදු හල සිතින් අපේක්ෂා රහිත වූයේ “පෙරළා නො එන්නෙමි” යි බැහැර යෙයි. මහණෙනි, මේ ආවාස-අපටිබෝධය යි. මහණෙනි, විචරඅපටිබෝධය කෙසේ වේ ද ? මහණෙනි, මෙහි මහණහුගේ සිවුර කරණ ලද්දේ හෝ නැසුණේ හෝ වැනැසුණේ හෝ දූවුණේ හෝ වේ. සිවුරු ආසාව සිඳුනි හෝ වේ. මහණෙනි, මේ විචරඅපටිබෝධය වේ. මහණෙනි, කසිනයාගේ මේ අපටිබෝධ කරුණු දෙක ය.

සත්වග කසිනකඛකය නිමි.

—

ඉමමහි ධකුතො චස්ස දවාදසං පෙය්‍යාලමුඛානි එකස්සනං අධාරස්ස.

නස්ස උද්දානං:

නිංසපාවෙය්‍යකා භික්ඛු සාකෙභුක්ඛණ්ණිනා වසුං,
චස්සං ථුජොකපුණ්ණෙහි අගමුං¹ ජිතදස්සනං.

ඉදං චස්සු කසිනස්ස කප්පස්සනනි ව පඤ්චකා,
අනාමනතාසමාදානං² තථෙව ගණ්භොජනං.

යාවදත්ඤ්ච උප්පාදො අත්තානං හවිස්සති,
ඤ්ඤති එවත්තඤ්ඤව එවඤ්ඤව අනත්තං.

උලලිඛා³ බොවනා වෙව විචාරණඤ්ඤ ඡෙදනං,
බකුතොවට්ඨිකණ්ණුසදලනිකමොවුචාතකා⁴.

පරිහණ්ඩං ඔවට්ටෙය්‍යං⁵ මදදනා නිමිත්තකථා⁶,
කුකුසුසානිති නිස්සග්ගි න කප්පඤ්ඤා න තෙ තයො.

අඤ්ඤානු පඤ්චාතිරෙකෙ සඤ්ජිනෙතන⁷ සමණ්ඩලි,
නාඤ්ඤානු පුග්ගලා සමමා නිසසිමට්ඨොනුමොදති;
කසිනං අනත්තං හොති එවං බුද්ධොත දෙසිතං.

අහතාකප්පපිලොති පංසුපාපණ්ණිකාය ව,
අනිමිත්තා පරිකථා අකුකුසු ව අසනාතිති.

අතිස්සග්ගි කප්පකතො⁸ තථා තිච්චරෙණ ව,
පඤ්චකෙ වාතිරෙකෙ වා ඡිනෙත සමණ්ඩලිකතෙ⁹.

පුග්ගලස්සත්ථාරා සමමා සිමට්ඨො අනුමොදති,
එවං කසිනත්ථරණං උබ්භාරස්සට්ඨමාතිකා:

පක්ඛමනනති නිට්ඨානං සනනිට්ඨානඤ්ඤ නාසනං,
සවණං ආසාවචෙජ්ජි සිමා සඋබ්භාරට්ඨමි.

කතච්චරමාදාය “න පච්චෙස්ස” නති ගච්ඡති,
නස්ස තං කසිනුඤ්ඤාරො හොති පක්ඛමනනතිකො.

ආදාය චිවරං යාති නිසසිමෙ ඉදං විනතසි:
“කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස”නති නිට්ඨානෙ කසිනුඤ්ඤාරො.

ආදාය නිසසිමං නෙව “න පච්චෙස්ස” නති මානසො,
නස්ස තං කසිනුඤ්ඤාරො සනනිට්ඨානනතිකො හවෙ.

ආදාය චිවරං යාති නිසසිමෙ ඉදං¹⁰ විනතසි:
“කාරෙස්සං න පච්චෙස්ස”නති කසිරං නස්ස නස්සති,
නස්ස තං කසිනුඤ්ඤාරො හවති නාසනනතිකො.

1. “ආගමුං” සි මු. 1. 2. “අනාමනතා අසමාචාරා” ම ඡ ස. PTS
3. “උලලිඛි” ම ඡ ස. PTS. 4. “දලහිකමොනුචාතිකා ම ඡ ස. PTS
5. “ඔවට්ටෙය්‍යං” ම ඡ ස. 6. “නිමිත්තා කථා” ම ඡ ස.
7. “සංජිනෙතන” කොචි ම නු ප. 8. “කප්පකතො” ම ඡ ස. PTS.
9. “ඡිනතසමණ්ඩලිකතො” PTS. කොචි.
10. “ඉඛ” PTS. අචි.

මේ වකිකයෙහි විසතු ලද ලොසෙහි. පෙය්‍යාලමුඛයෝ එක්සිය අටලොසෙහි.

එහි උද්දාය (වස්තුනාමාවලිය) මෙසේ ය:-

හිසක් පාවානුවර වැසි හිසුනු කළකිරුණෝ සාකෙතනුවර වස් විසුන. වස් වැස නිම කලෝ දිය පිරුණු සිවුරුවලින් යුක්ත ව බුදුරජුන් දකිමට ගියහ

කඨිනය පැණවීමට මෙය වස්තු වි ය. කඨිනය අතුල මහණුන්ට අනාමනනවාරය, අසමාද්‍යවාරය, එසේ ම ගණනොජනය, යාවදන්විවරය, තඤ්ඤාදවිවරය යන පස කැප වේ. ඤානිය ද, මෙසේ අතුරුණ ලද්දේ, මෙසේ නො අතුරුණ ලද්දේ - යනු ද,

නුල් ගැසීම, සේදීම, විවරවිවාරණය, සිඳීම, බැඳීම, දික් මැහුම් මැසීම, හිස් හි බැඳීම, දළකිකමිය, පිට නුවා ඇල්ලීම, ඇතුල් නුවා ඇල්ලීම-

ආගන්තුකපත්‍ර දීම, පමු පෙවීම, නිමිති කීම, පරිකථා, නාවකාලිකවස්ත්‍රය, සන්නිධි වස්ත්‍රය, නිසගිවස්ත්‍රය, කප්බිඳු නො තැබූ සිවුර, සතලසිවුර උතුරුසතසිවුර අදනාසිවුර යන තුන් සිවුරු හැර ඇතිරීම-

සිඳීමෙන් මැහිලි සහිත කරණලද අතු පසක් හෝ පසින් වැසි අතු ඇති සිවුර හැර, පුද්ගලයකුගේ ඇතිරීම හැර, මනා කොට අතුරුණ ලද්ද වස් සීමාවෙන් බැහැර වූවෙක් අනුමෝදන් වේ ද, කඨිනය නො අතුරුණ ලද සි බුදුරජුන් විසින් මෙසේ දෙසනා කරණ ලද්දේ ය.

අළුත් වස්ත්‍රය, වරක් දෙවරක් සේද වස්ත්‍රය, රෙදි කැබලිවලින් කළ සිවුර, පාසුකුල සිවුර, කසිපිලෙන් අවුලා ගත් වනින් කළ සිවුර, නිමිති නො කිරීමෙන් ලත් සිවුර, පරිකථා නො කිරීමෙන් ලත් සිවුර, නො තැවුකාලි සිවුර, සන්නිධි නො කළ සිවුර-

නිසගි නො වූ සිවුර, කප්බිඳු තැබූ සිවුර, තුන් සිවුරෙන් එක් සිවුරක්, සිඳින ලද මැහිලි සහිත වූ පසක් හෝ වැසියක් හෝ අතු ඇති සිවුර-

පුද්ගලයකුගේ ඇතිරීම, මනා කොට ඇතිරීම වස් සීමාවෙහි සිටියේ අනුමෝදන් වේ ද, මෙසේ කඨිනයාගේ ඇතිරීම වේ. උඬුරණය පිළිබඳ මාතෘකා අටෙකි:

පක්කමනනිකය, නිට්ඨානනිකය, සන්නිට්ඨානනිකය, නාසනනනිකය, සවණනනිකය. ආසාවච්ඡේදිකය, සීමානිකකනනිකය, අට වැනි සථිකාරය යන මේ ය.

“පෙරලා නො එන්නෙමි” යි කළ සිවුර ගෙණ යයි. ඔහුගේ ඒ කසිනුඬාරය පක්කමනනනික නම් වේ.

සිවුර ගෙණ යෙයි. සීමාවෙන් බැහැර “සිවුර කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙය සිතී. ඒ නිට්ඨානනනිකකසිනුඬාරය වේ.

සිවුර ගෙණ බැහැර යියේ “සිවුර නො කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි සිත් ඇත්තේ වේ. ඔහුගේ ඒ කසිනුඬාරය සන්නිට්ඨානනනික නම් වේ.

සිවුර ගෙණ බැහැර යෙයි. සිවුර “කරවන්නෙමි. පෙරලා නො එන්නෙමි” යි මෙය සිතී. ඔහුගේ කරණු ලබන සිවුර නැසේ. ඔහුගේ ඒ කසිනුඬාරය නාසනනනික නම් වේ.

ආදය යාති පච්චෙස්සං ඛති කාරෙති විවරං,
කතච්චරො සුණාති උඛතං කසිනං තතිං;
තස්ස තං කසිනුදාරො භවති සවණන්තිකො.

ආදය යාති පච්චෙස්සං ඛති කාරෙති විවරං,
කතච්චරො ඛතිදා නාමෙති කසිනුදාරං¹;
තස්ස තං කසිනුදාරො සීමාතිකකන්තිකො භවෙ.

ආදය යාති පච්චෙස්සං ඛති කාරෙති විවරං,
කතච්චරො පච්චෙස්සං සමොති කසිනුදාරං;
තස්ස තං කසිනුදාරො සහ භික්ඛුති ජායති.

ආදය ව සමාදය සත්ත සත්ත විධා ගති,²
පකකමනනතිකා නත්ථි ඡකෙක³ විප්පකතා⁴ ගති.

ආදය නිසසීමගතං කාරෙස්සං ඉති ජායති,
නිට්ඨානං සන්තිට්ඨානඤ්ච නාසනඤ්ච ඉමෙ තයො.

ආදය න පච්චෙස්සනති ඛති සීමෙ කාරොමිති,
නිට්ඨානං සන්තිට්ඨානමපි නාසනමපි ඉමෙ තයො;
අනඛිට්ඨිතෙන තෙවස්ස තෙට්ඨා තීණි නයා විධි.

ආදය යාති පච්චෙස්සං ඛති සීමෙ කාරොමිති,
න පච්චෙස්සනති කාරෙති නිට්ඨානෙ කසිනුදාරො.

සන්තිට්ඨානං නාසනඤ්ච සවණං සීමාතිකකමො⁵,
සහ භික්ඛුති ජායෙථ එවං පණණ්රසා ගති⁶.

සමාදය විප්පකතා සමාදය පුනා තථා,
ඉමෙතෙ වතුරො වාරා සබ්බෙ පණණ්රසා විධි⁷.

අනාසාය ව ආසාය කරණිඨො ව තෙ තයො,
නයතො තං විජානෙය්‍ය තයො දාදස දාදස.

අපචිනා නව වෙඤ්ථ⁸ එාසු පඤ්චවිධා තතිං,
පළිබොධා අපළිබොධා උද්දතං නයතො කතන්ති.

1. “කසිනුදාරො” ම ඡ සං. “කසිනුදාරො” ම නු ප.

2. “සත්ත සත්ත විධියති” තො වි.

3. “ඡට්ඨා” සි මු. “ඡකකා” PTS. 4. “විප්පකතෙ” ම ඡ සං. සි මු.

5. “සවනාසීමාතිකකමො” ම ඡ සං. PTS. “සවනාසීමාතිකකමො” ම නු ප.

“සවනං සීමාතිකකමො” තො වි.

6. “පණණ්රසා ගති” ම ඡ සං. PTS. ම නු ප. අ වි. තො වි.

7. “පණණ්රසවිධි” ම ඡ සං. PTS.

8. “අපචිලානා නවෙඤ්ථ” ම ඡ සං. “අපචිලායමානෙව” සි.

“පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුර ගෙණ යයි. පිටත දී සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇත්තේ “ඒ ආවාසයෙහි කසිනය උදුරණ ලද්දේ ල” යි අසයි. ඔහුගේ ඒ කසිනුදාරය සවණනනික නම් වේ.

“පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුර ගෙණ යයි. පිටත දී සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇත්තේ කසිනුදාරය තෙක් බැහැර කළ ගෙවයි. ඔහුගේ ඒ කසිනුදාරය සීමානිකනනික නම් වන්නේ ය.

“පෙරළා එන්නෙමි” යි සිවුර ගෙණ යයි. පිටත දී සිවුර කරවයි. කළ සිවුර ඇත්තේ “පෙරළා එන්නෙමි” යි කසිනුදාරයට පැමිණේ. ඔහුගේ ඒ කසිනුදාරය භික්ෂුන් සමග ගට ගණියි.

ආදයසන්නක ය, සමාදයසන්නක ය යි කසිනුදාර ක්‍රමය සහ සහ දෙකක් වේ. ඡවිකවාර දෙකෙහි පක්කමනනනිකකසිනුදාරය නැතත් ය. විප්පකනය (අඩාල සිවුර) එහි ගතිය (සෙදෙන ක්‍රමය) වේ.

සිවුර ගෙණ ගොස් බැහැර සීමාවකදී කරමි යි” මෙසේ නිට්ඨානනනික, සන්නිට්ඨානනනික, නාසනනනික ය යි කසිනුදාර තුණක් උපදී.

සිවුර ගෙණ “වස විසු වෙහෙරට නැවැත නො යන්නෙමි. බැහැර සීමාවෙක සිවුර කරන්නෙමි” යි මෙයින් ද, නිට්ඨානනනික, සන්නිට්ඨානනනික, නාසනනනික යන තුන් විධිය දක්වන ලදී. යට දැක්වූ මේ තුණ “එන්නෙමි හෝ නො එන්නෙමි” යි නො ඉටීම හා සෙදීමෙන් ද කසිනුදාර විධි තුණක් වේ.

අඩාල සිවුර ගෙණ “බැහැර සීමාවෙහි කරමි. පෙරළා එන්නෙමි” යි යේ ද “නැවැත නො එන්නෙමි” යි එහි දී සිවුර කෙරේ ද, මෙසේ නිට්ඨානනනික කසිනුදාරය වේ.

සන්නිට්ඨානනනිකය, නාසනනනිකය, සවණනනිකය, සීමානිකනනනිකය, භික්ෂුන් සමග වන සඋඛාරය දැයි මෙසේ (යට කි තික තුණ සමග) කසිනුදාර පසළොස්සක් වේ.

සමාදයපණණරසක ය, නැවැත විප්පකතව්වරයාගේ එසේම ආදය සමාදයපණණරසක දෙකෙක, ධන මේ සතර වාරයෝ ම පසළොස් විධි ඇත්තෝ ය.

අනාසාය, ආසාය, කරණිය යන ඒ තුණෙහි, ආසාද්වාදසක, අනාසාද්වාදසක, කරණියද්වාදසක යි ක්‍රම විධින් ද්වාදසක තුණ තුණ දන්නේ ය.

මෙහි අපචිතයෝ නවයකි. එහි ථාත්‍රවිහාරයෝ පස් වැදූරුම ය. පළිබොධ අපළිබොධයෝ ද වෙති. මෙසේ නය වසයෙන් උද්භ්‍යාස කරණ ලදී.

8

විවරකකකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති චෙත්ථතෙ කලසකනිවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන වෙසාලි ඉද්ධා වෙච්ඡි තොති ඕතාච¹. බහුජනා² ආකිණ්ණමනුස්සා. සුභික්ඛා ව. සත්ත ව පාසාදසහස්සාති සත්ත ව පාසාදසතාති සත්ත ව පාසාද. සත්ත ව කුටාගාරසහස්සාති සත්ත ව කුටාගාරසතාති සත්ත ව කුටාගාරාති. සත්ත ව ආරාමසහස්සාති සත්ත ව ආරාමසතාති සත්ත ව ආරාම. සත්ත ව පොකකරණීසහස්සාති සත්ත ව පොකකරණීසතාති සත්ත ව පොකකරණියො. අමබපාලි ව³ ගණිකා අභිරුපා හොති දස්සනියා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකකරනය සමන්තාගතා. පදකකිණා⁴ නචෙච්ච ව ගීතෙ ව වාදිතෙ ව. අභිසවා⁵ අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං මනුස්සානං. පඤ්ඤාසාය ව රතනි ගච්ඡති. නාය ව වෙසාලි භියෙය්‍යාසොමන්තාය උපසොහති.

2. අථ බො රාජගහිකො⁷ නෙගමො වෙසලි. අගමාසි කෙනවිදෙච්ඡ කරණියෙන. අද්දසා බො රාජගහිකො නෙගමො වෙසලි. ඉද්ධාකෙච්ඡ ඕතාකෙච්ඡ බහුජනං ආකිණ්ණමනුස්සං සුභික්ඛකෙච්ඡ, සත්ත ව පාසාදසහස්සාති සත්ත ව පාසාදසතාති සත්ත ව පාසාදෙ, සත්ත ව කුටාගාරසහස්සාති සත්ත ව කුටාගාරසතාති සත්ත ව කුටාගාරාති, සත්ත ව ආරාමසහස්සාති සත්ත ව ආරාමසතාති සත්ත ව ආරාමෙ, සත්ත ව පොකකරණී සහස්සාති සත්ත ව පොකකරණීසතාති සත්ත ව පොකකරණියො, අමබපාලිං ව ගණිකා අභිරුපං දස්සනියා පාසාදිකං පරමාය වණ්ණපොකකරනය සමන්තාගතං, පදකකිණං නචෙච්ච ව ගීතෙ ව වාදිතෙ ව, අභිසවා අට්ඨිකානං මනුස්සානං, පඤ්ඤාසාය ව රතනි ගච්ඡති, නාය ව වෙසලි භියෙය්‍යාසොමන්තාය උපසොහති⁸.

3. අථ බො රාජගහිකො නෙගමො වෙසලියං නා කරණියං නිරේඛා ධුතදෙච්ඡ රාජගහා පච්චාගඤ්ජි. යෙන රාජා මාගධො සෙතිසො බිම්බිසාරො තෙහුපසසිකමි. උපසසිකමිත්වා රාජානං මාගධං සෙතිසං බිම්බිසාරං ඵතදවොච: “වෙසලි දෙව, ඉද්ධා වෙච්ඡ ඕතා ව. බහුජනා ආකිණ්ණමනුස්සා. සුභික්ඛා ව. සත්ත ව පාසාදසහස්සාති සත්ත ව පාසාදසතාති සත්ත ව පාසාද. සත්ත ව කුටාගාරසහස්සාති සත්ත ව කුටාගාරසතාති සත්ත ව කුටාගාරාති. සත්ත ව ආරාමසහස්සාති සත්ත ව ආරාමසතාති සත්ත ව ආරාම. සත්ත ව පොකකරණීසහස්සාති සත්ත ව පොකකරණීසතාති සත්ත ව පොකකරණියො. අමබපාලි ව ගණිකා අභිරුපා දස්සනියා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකකරනය සමන්තාගතා. පදකකිණා නචෙච්ච ව ගීතෙ ව වාදිතෙ ව. අභිසවා අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං මනුස්සානං. පඤ්ඤාසාය ව රතනි ගච්ඡති. නාය ව වෙසලි භියෙය්‍යාසොමන්තාය උපසොහති. සාධු දෙව, මයමි ගණිකං වුට්ඨාපෙය්‍යාමා” නි⁹. “තෙන හි ගණෙ, නාදිසං¹⁰ කුමාරි ජානාථ¹¹, යා කුමෙහ නාදිසං ගණිකා වුට්ඨාපෙය්‍යාථා” නි.

1. “ඕතා” ම ඡ සං. 2. “බහුජනා ව ආකිණ්ණමනුස්සං ව සුභික්ඛාච” ම ඡ සං.

3. “අමබපාලිකා” PTS.

4. “පදකකි” සි, ම ඡ සං.

5. “අභිසවා” ම නු ප. 6. “අභිසානං අභිසානං” ම ඡ සං. අට්ඨකාථා.

7. “රාජගහො” ම ඡ සං. PTS 8. “උපසොහති” ම ඡ සං.

9. “වුට්ඨාපෙය්‍යාමාති” ම ඡ සං.

10. “නාදිසං” ම ඡ සං. PTS.

11. “ජානාති” PTS.

8

විවරකඛකය

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ චෛත්‍යාගාරාමයෙහි වැඩ වාසය කරණ සේක. ඒ කාලයෙහි චෛසාලී නගරය සමාද්ධි වූයේ ද සැපත්තන් පිරි ගියේ ද වේ. බොහෝ ජනයන් ඇත්තේ මිනිසුන්ගෙන් ගැවසී ගත්තේ සුව සේ ලැබිය හැකි හික්කා ඇත්තේ ද වේ. සන්දහස්සත්සිය සතක් ප්‍රාසාදයෝ ද වෙත්. සන්දහස්සත්සියසතක් කුළුගෙවල් ද වෙත්. සන්දහස්සත්සිය සතක් ආරාම ද වෙත්. සන්දහස්සත්සියසතක් පොකුණු ද වෙත්. අමබ්‍රාලි ගණිකාව ද මනා රූ ඇත්තී දැකුම් කලු ය. ප්‍රසාදජනක වූවා උතුම් වූ වර්ණසෞඛ්‍යයන්ගෙන් යුක්ත වූවා වේ. නැටීමෙහි ද ගී කීමෙහි ද වැඩීමෙහි ද සමත් වූවා වේ. ප්‍රයොජන ඇති ඇති මිනිසුන් විසින් වෙත යන ලද්දී ය. රැයකට කහවණු පණසක් ගෙණ යෙයි. ඇය කරණ කොට චෛසාලිය බොහෝ සෙයින් හොබිසි.

2. එකල්හි රජගහනුවර වැසි කෙලෙඹි සමුහයක් තෙමේ කිසියම් කටයුත්තක් නිසා චෛසාලියට ගියේ ය. රජගහ නුවර වැසි කෙලෙඹියෝ සමාද්ධිමත් වූ සම්පූර්ණ වූ බොහෝ ජනයා ඇති මිනිසුන්ගෙන් ගැවසී ගත් සුව සේ ලැබිය හැකි හික්කා ඇති, සන්දහස්සත්සියසතක් ප්‍රාසාද ද, සන්දහස්සත්සියසතක් කුළුගෙවල් ද, සන්දහස්සත්සියසතක් ආරාම ද, සන්දහස්සත්සියසතක් පොකුණු ද, මනා රූ ඇති දැකුම්කලු වූ ප්‍රසාදජනක වූ උතුම් වූ, වර්ණසෞඛ්‍යයන්ගෙන් යුත් නැටීමෙහි ගැබීමෙහි වැඩීමෙහි දක්ෂ වූ, ප්‍රයොජන ඇති ඇති මිනිසුන් විසින් වෙත එළඹෙන, රැයකට කහවණු පණසක් ගෙණ යන්නා වූ (=අය කරණ) අමබ්‍රාලි ගණිකාව ද, ඇය නිසා බොහෝ සෙයින් හොබනා වූ චෛසාලිය ද දුටුවෝ ය.

3. ඉක්බිති රජගහ නුවර වැසි කෙලෙඹි සමුහය චෛසාලියෙහි ඒ කටයුත්ත අවසන් කොට නැවත රජගහ නුවරට පෙරළා ආයේ ය. මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු වෙත ගියේ ය. ගොස් මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජුට “දෙවයන් වහන්ස, චෛසාලිය සමාද්ධිමත් ය. සමුපුර්ණ ය. බොහෝ ජනයා ඇත්තී ය. මිනිසුන්ගෙන් ගැවසී ගත්තී ය. සුවසේ ලැබිය හැකි හික්කා ද ඇත්තී ය. සන්දහස්සත්සියසතක් ප්‍රාසාදයෝ ද වෙත්. සන්දහස්සත්සියසතක් කුළුගෙවල් ද වෙත්. සන්දහස්සත්සියසතක් ආරාමයෝ ද වෙත්. සන්දහස්සත්සියසතක් පොකුණු ද වෙත්. අමබ්‍රාලි ගණිකාව ද මනා රූ ඇත්තී ය. දැකුම්කලු ය. ප්‍රසාදජනක ය. උතුම් වූ වර්ණසෞඛ්‍යයන්ගෙන් යුක්ත ය. නැටීමෙහි ගැබීමෙහි වැඩීමෙහි දක්ෂ ය. ප්‍රයොජන ඇති ඇති මිනිසුන් විසින් වෙත එළඹෙන ලද්දී ය. රැයකට පණසක් ගෙණ යයි. (=අය කරයි). ඇය නිසා චෛසාලිය බොහෝ සෙයින් හොබනී ය. දෙවයන් වහන්ස, අපිත් ගණිකාවක තබන්නෙමු නම්, යෙහෙකැ” යි කීයේ ය. “කොලෙනි, එසේ නම්, තෙපි එතල වූ යම් ගණිකාවක තබන්නහු නම්, එබඳු වූ කුමාරිකාවක සොයා දනවු” යි රජතෙම කී ය.

4. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහෙ සාලවතී නාම කුමාරිකා¹ අභිථා² හොති දසසනිසා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකරිතාය සමන්නාගතා. අථ බො රාජගතියො තෙනගමො සාලවතී කුමාරි ගණිකං වුට්ඨාපෙසි. අථ බො සාලවතී ගණිකා න චිරසෙසව පදකම්ණා අහොසි නචෙව ව තීතෙව වාදිතෙව. අභිසවා අට්ඨිකානා අට්ඨිකානා මුහුසානං. පටිසතෙන ව රතති ගච්ඡති.

5. අථ බො සාලවතී ගණිකා න චිරසෙසව ගබ්භිනී අහොසි. අථ බො සාලවතියා ගණිකාය ඵ්ඨදහොසි: “ඉඤ්ඤ බො ගබ්භිනී පුරිසානා අමනාපා හොති². සවෙ මා කො ටී ජානිසාසති: ‘සාලවතී ගණිකා ගබ්භිනී’ති සබ්බො මෙ සකකාරො පරිහාසෙසාසති³. යනනුනාහං ගිලානං පටි-වෙදෙය්‍ය” ති. අථ බො සාලවතී ගණිකා දෙවාරිකං ආණාපෙසි: “මා හණේ දෙවාරිකං, කො ටී පුරිසො පාතිසි. යො ව මා පුච්ඡති, ගිලානාති පටි-වෙදෙහි” ති. “ඵවා අයෙය්‍ය” ති බො සො දෙවාරිකො සාලවතියා ගණිකාය පච්චසෙසාසි. අථ බො සාලවතී ගණිකා තසා ගබ්භසා පරිපාකමන්ත්‍රාය පුත්තං විජාසි. අථ බො සාලවතී ගණිකා දසි ආණාපෙසි: “හඤ්ඤ ජෙ, ඉමං දුරකං කතතරසුප්පෙ පකම්පිතා නිහරිතා සඛකාරකුටෙ ඡබ්බෙහි” ති. “ඵවා අයෙය්‍ය” ති බො සා දසි සාලවතියා ගණිකාය පටිසසුතා නං දුරකං කතතරසුප්පෙ පකම්පිතා නිහරිතා සඛකාරකුටෙ ඡබ්බෙහි.

6. තෙන බො පන සමයෙන අහසො⁴ රාජකුමාරො කාලසෙසව රාජ්‍යපට්ඨානං ගච්ඡන්තො අදදස නං දුරකං කාකෙහි සමපරිකිණ්ණං. දිස්වාන මුහුසෙස පුච්ඡි: “කිං ඵ්ඨං හණේ, කාකෙහි සමපරිකිණ්ණං” ති. “දුරකො දෙවා” ති. “ජීවති හණේ” ති. “ජීවති දෙවා” ති. “තෙන හි හණේ, තං දුරකං අමනාකං අනෙතපුරං තෙනා ධාතීතං දෙථ පොසෙතු” ති. “ඵවා දෙවා” ති බො තෙ මුහුසො අනසසා රාජකුමාරසා පටිසසුතා නං දුරකං අනසසා රාජකුමාරසා අනෙතපුරං තෙනා ධාතීතං අදංසු “පොසෙථා” ති. තසා ජීවති ති “ජීවකො” ති නාමං අකංසු. කුමාරෙන පොසාපිතො ති “කොමාරහචෙවා” ති නාමං අකංසු.

7. අථ බො ජීවකො කොමාරහචෙවා න චිරසෙසව විඤ්ඤානං පාපුණි. අථ බො ජීවකො කොමාරහචෙවා යෙන අහසො රාජකුමාරො තෙනුප-සඛකම්. උපසඛකම්පිතා අනසං රාජකුමාරං ඵ්ඨදවොච: “කා මෙ දෙව, මාතා? කො පිතා” ති. “අහස්සි බො තෙ හණේ ජීවක, මාතරං න ජානාමි. අපිවාහං තෙ පිතා. මයාසි⁵ පොසාපිතො” ති. අථ බො ජීවකසා කොමාරහචෙවසා ඵ්ඨදහොසි: “ඉමානි බො රාජකුලානි න සුකුරානි අසිප්පෙන උපජීවිතුං. යනනුනාහං සිප්පං සිකෙබ්බය්‍ය” ති.

1. “කුමාරි” ම ඡ සං. PTS.

2. “අමනාපා” ම ඡ සං. PTS.

3. “හඤ්ඤසාසති” ම ඡ සං.

4. “අහසො නාම” ම ඡ සං. PTS.

5. “මයාසි” PTS.

4. ඒ කාලයෙහි රජගත නුවර සාලවනි නම් කුමාරිකා නොමෝ මනාරු ඇත්ති ය. දකුණිකලු ය. ප්‍රසාදජනක ය. උතුම් වූ චිරිණසම්පන්නි-
යෙන් යුක්ත වූවා වේ. එහෙයින් රජගතනුවර වැසි කෙළෙඹසමුහය
සාලවනි කුමරිය ගණිකාවක කොට නැබිය. ඉක්බිති සාලවනි ගණිකාව
නො බෝ දවසකින් ම නැටීමෙහි ගැබ්වීමෙහි වැඩීමෙහි දක්ෂ වූවා ප්‍රයොජන
ඇති ඇති මිනිසුන් විසින් ඵලමොන ලද්දේ ය. රැසකට කතවණු සියය
බැගින් ගෙණ යයි.

5. ඉක්බිති සාලවනි ගණිකාව නො බෝ කළකින් ම ගැබ්වී වූවා ය.
එකල්හි සාලවනි ගණිකාවට “සත්‍රිය ගැබ්වී වූවා පුරුෂයන්ගේ මන නො
වඩන්නී ය. ‘සාලවනි ගණිකාව ගැබ්වී වූවා’ සි ඉදින් කිසිවෙක් මා
දන්නේ නම්, මාගේ සියලු සත්කාරය පිරිහෙන්නේ ය. මම ගිලන්මි” සි
දන්වන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” සි සිත් වී ය. ඉක්බිති සාලවනි ගණිකාව
“කොළ දොරවුපාලය, යිසි පුරුෂයෙක් (මා වෙත) නො පැමිණෙමි.
යමෙක් මා ගැණ විමාරු නම්, ගිලන් වූවා සි දන්වමැ” සි දොරවු
පාලයට අණ කළා ය. ඒ දොරවුපල්වෙමි “ආයුෂාවෙහි, එසේ ය” සි
සාලවනි ගණිකාවට පිළිවදන් දුන්නේ ය. ඒ අතර සාලවනි ගණිකාව
ඒ දරුගැබ මේරීමට පැමිණීමෙන් පුනකු වැදුවා ය. එකල්හි සාලවනි
ගණිකාව “කෙල්ල මේ දරුවා දිරු කුල්ලෙක බහා කසලගොසෙක ලව” සි
දැසියට අණ කළා ය. “ආයුෂාව, එසේ ය” සි ඒ දැසිය සාලවනි ගණිකාවට
පිළිවදන් දී ඒ දරු දිරු කුල්ලෙක බහා ගෙණ ගොස් කසලගොසෙක
බැහුවා ය.

6. ඒ වෙලෙහි අභයරාජකුමාර වෙමි කලින් ම (=උදුසනින්)
රාජොපසාදිකයට යන්නේ කවුඩන් විසින් ටට කර ගත් ඒ දරු දුටුයේ ය.
දක “කොලෙහි, කවුඩන් විසින් ටට කර ගත් මෙය කුමක් දැ” සි
මිනිසුන් විමාළේ ය. “දොසන් වහන්ස, දරුවෙක”. “කොලෙහි, ජීවත්
මේ දරු”. “දෙවයන් වහන්ස, ජීවත් වේ”. “කොලෙහි, එසේ නම් ඒ දරු
අපගේ අන්තරාසාවට ගෙණ ගොස් පොෂණය කරන්නට කිරිමවුන්ට දෙවු”.
“දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” සි ඒ මිනිසුන් අභයරාජකුමාරයාට
පිළිවදන් දී ඒ දරු අභයරාජකුමාරයාගේ අන්තරාසාවට ගෙණ ගොස්
“(මේ දරු) පොෂණය කරවු” සි කිරිමවුන්ට දුන්න. ඒ දරුවාට ජීවත්
වේ සි යන දරුවෙක් “ජීවක” සි නම් කලහ. අභයකුමාරුන් විසින්
පොෂණය කරණ ලද්දේ නු සි “භයාමාරුතව” සි නම් කලහ.

7. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහවිම වෙමි නො බෝ කළකින් ම
නුවණැතිවට පැමිණියේ ය. එකල්හි ජීවක කොමාරහවිම වෙමි
අභයරාජකුමාරයන් වෙත ගියේ ය. ගොස්, “දෙවයන් වහන්ස, මාගේ මව
කවරි ද ? පියා කවරෙක් දැ” සි අභයරාජකුමාරයන්ගෙන් ඇසී ය. “සහය,
ජීවකය, මම ද නාගේ මව ගැණ නො දනිමි. එහෙත් මම නාගේ පියා වෙමි.
මා විසින් පොෂණය කරවන ලද්දෙහි ය” සි. එකල්හි ජීවක කොමාර-
හවිමයාට “මේ රාජකුලයෝ ශිල්ප කුලගතවූ විසින් (ශිල්ප නො
ඉගෙන, ඇසුරු කොට ජීවත් වන්නට සුකර නො වෙයි. මම ශිල්ප
ඉගෙන ගත්තෙමි නම්, යෙහෙකැ” සි සිත් වී ය.

8. තෙන බො පන සමයෙන **තකකසිලායං**¹ දිසාපාමොකෙබ්බා වෙණ්ණා පටිවසති. අථ බො ජීවකො කොමාරහචේවා අනයං රාජකුමාරං අනාපුච්ඡා යෙන තකකසිලා² යෙන සො වෙණ්ණා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්චා නං වෙණ්ණං එතදවොච: “ඉච්ඡාමහං ආවරිය, සිප්පං සිකඛිතු” නති. “තෙන හි භණ්ණ ජීවක, සිකඛියස්ස” ති.

9. අථ බො ජීවකො කොමාරහචේවා බහුඤ්ච ගණ්හාති. ලහුඤ්ච ගණ්හාති. සුට්ඨ ව උපධාරෙති. ගතිතඤ්චස්ස න පමමුස්සති³. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහචේවස්ස සත්තනන්තං වස්සානං අච්චයෙන එතදගොසි: “අහං බො බහුඤ්ච ගණ්හාමි. ලහුඤ්ච ගණ්හාමි. සුට්ඨ ව උපධාරෙමි. ගතිතඤ්ච මෙ න පමමුස්සාමි. සත්ත ව මෙ වස්සාති අධිසත්තස්ස නසිමස්ස සිප්පස්ස අනෙතා පඤ්ඤායති. කද ඉමස්ස සිප්පස්ස අනෙතා පඤ්ඤාසිස්සති” ති.

10. අථ බො ජීවකො කොමාරහචේවා යෙන සො වෙණ්ණා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්චා නං වෙණ්ණං එතදවොච: “අහං බො ආවරිය, බහුඤ්ච ගණ්හාමි. ලහුඤ්ච ගණ්හාමි. සුට්ඨ ව උපධාරෙමි. ගතිතඤ්ච මෙ න පමමුස්සාමි. සත්ත ව මෙ වස්සාති අධිසත්තස්ස නසිමස්ස සිප්පස්ස අනෙතා පඤ්ඤායති. කද ඉමස්ස සිප්පස්ස අනෙතා පඤ්ඤාසිස්සති” ති. “තෙන හි භණ්ණ, ජීවක, බණ්ණිතතිං ආදාය තකකසිලාය සමන්නා යොජනං ආභිණ්ඩිචා⁴ යං කිඤ්ච අභෙසණ්ණං පසෙය්‍යාසි නං ආතරා” ති. “එවං ආවරිය” ති බො ජීවකො කොමාරහචේවා තස්ස වෙණ්ණස්ස පටියස්සචා බණ්ණිතතිං ආදාය තකකසිලාය සමන්නා යොජනං ආභිණ්ඩනෙතා න කිඤ්ච අභෙසණ්ණං අදදස.

11. අථ බො ජීවකො කොමාරහචේවා යෙන සො වෙණ්ණා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්චා නං වෙණ්ණං එතදවොච: “ආභිණ්ඩිතොමහි ආවරිය, තකකසිලාය සමන්නා යොජනං. න කිඤ්ච අභෙසණ්ණං අදදස” නති. “සිකඛිතොසි⁵ භණ්ණ ජීවක, අලං තෙ එත්තකං ජීවිකායා” ති. තස්ස ජීවකස්ස කොමාරහචේවස්ස පරිත්තං පාඨෙය්‍යං පාදාසි.

12. අථ බො ජීවකො කොමාරහචේවා තං පරිත්තං පාඨෙය්‍යං ආදාය යෙන රාජගහං තෙන පකකාමි. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහචේවස්ස තං පරිත්තං පාඨෙය්‍යං අන්තරාමග්ගෙ සාකෙතෙ පරිකඛයං අගමාසි. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහචේවස්ස එතදගොසි: “ඉමෙ බො මහා කන්තාරා අප්පොදකා අප්පහකඛා න සුකරා අපාඨෙය්‍යෙන ගන්තුං. යන්ත්‍රනාගං පාඨෙය්‍යං පරියෙසෙය්‍ය” නති.

13. තෙන බො පන සමයෙන **සාකෙතෙ** සෙට්ඨිහරියාය සත්තං වස්සිකො පිසාබාමො හොති. බහු මහන්නා මහන්නා දිසාපාමොකඛා වෙණ්ණා ආගන්තා නාසකඛිංසු අරොගං⁶ කාතුං. බහුං තිරිඤ්ඤං ආදාය අගමංසු. අථ බො ජීවකො කොමාරහචේවා සාකෙතං පටිසිචා මනුසෙස්ස පුච්ඡ: “කො භණ්ණ, ගිලානො? කං තිකිච්ඡාමි” ති. “එතිස්සා ආවරිය, සෙට්ඨිහරියාය සත්තං වස්සිකො පිසාබාමො. ගච්ඡ ආවරිය, සෙට්ඨිහරියං තිකිච්ඡාමි” ති.

1 “තකකසිලායං” ම ඡ සං.

2 “යෙන තකකසිලා තෙන පකකාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන තකකසිලා යෙන වෙණ්ණා තෙනුපසඬකම්” ම ඡ සං. PTS. අ. වි. ම නු ට. තො. වි.

3 “සමමුස්සති” ම ඡ සං.

4 “ආභිණ්ඩනො” ම ඡ සං. PTS. 5. “සුසිකඛිතොසි” ම ඡ සං.

6 “අරොගං” සි මු.

8. ඒ කාලයෙහි තක්සලා නුවර දිසාපාමොක් වෙදෙක් වාසය කරයි. ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ අභයරාජකුමාරයා නො විවාරා ම තක්සලා නුවර ඒ වෙද වෙත ගියේ ය. ගොස් “ආවාය්‍යී භූමනි, මම ශිල්ප ඉගෙනීමට කැමැත්තෙමි” යි ඒ වෙදට කීයේ ය. “සගය ජීවකය, එසේ නම් උගණුව” යි.

9 එතැන් සිට ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ බොහෝ උගණ්ඩි. වහා ද උගණ්ඩි. මනා කොට දරයි. ඔහු විසින් උගත් දෙය නො නැසේ. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්වයාට සත්වසත් ඉක්ම ගිය පසු “මම බොහෝ කොට උගණ්ණි. වහා ද උගණ්ණි. මනා කොට දරමි. මා විසින් උගත් දෙය ද නො නැසේ. සත්වසත් මුළුල්ලෙහි හදාරන්නා වූ මට මේ ශිල්පයාගේ කෙළවරෙක් නො පෙනේ. කවද මේ ශිල්පයාගේ කෙළවර පෙනෙන්නේ ද” යි සිත් වි ය.

10. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ ඒ වෙද වෙත ගියේ ය. ගොස් ඒ වෙදට “ආවාය්‍යීයන් වහන්ස, මම බොහෝ කොට ද උගණ්ණි. වහා ද උගණ්ණි. මනා කොට දරමි. මා විසින් උගත් දෙය ද නො නැසේ. සත්වපුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි හදාරන්නා වූ මට මේ ශිල්පයාගේ කෙළවරෙක් නො පෙනේ. කවර කලෙක මේ ශිල්පයාගේ කෙළවරෙක් පෙනෙන්නේ ද” යි කීයේ ය. “ජීවකය, එසේ නම් (බිම කණින) යවුලක් ගෙණ තක්සලා නුවර තාත්පස යොදනක් ඇවිද බෙහෙත් නො වන්නා වූ යම් කිසිවක් දක්නෙහි ද, එය ගෙණ එව”. “ආවාය්‍යීයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ ඒ වෙදට පිළිවෙදන් දී යවුලක් ගෙණ තක්සලා නුවර තාත්පස යොදනක් ඇවිදින්නේ බෙහෙත් නො වූ කිසිවක් නො දුටුයේ ය.

11. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ ඒ වෙද වෙත ගියේ ය. ගොස් ඒ වෙදට “ආවාය්‍යීයන් වහන්ස, තක්සලා නුවර තාත්පස යොදනක් ඇවිද්දෙමි වෙමි. බෙහෙත් නො වූ කිසිවක් නො දුටුවෙමි” යි කීයේ ය. “සගය ජීවකය, වෙදකමිහි හික්මුණේ වෙති. තව ජීවත් වන්නට මෙතෙක් පමණැ” යි කියා ඒ ජීවක කොමාරහව්වයාට සවල වූ මගවිසදමක් දුන්නේ ය.

12. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ සවල වූ ඒ මගවිසදම ගෙණ රජගහනුවර බලා නික්ම ගියේ ය. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්වයාගේ සවල වූ ඒ මගවිසදම අතර මග සාකෙතනුවර දී නිමාවට ගියේ ය. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්වයාට “මේ කතරමග දිසා නැත්තේ ය. කාම නැත්තේ ය. මගවිසදම නැඟු ව යැම පහසු නො වේ. (එහෙයින්) මම මගවිසදම් සොයන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වි ය.

13. එකල්හි සාකෙත නුවර සිටුබිරිදට සත් වසක් පැවැති හිස-රුජාවෙක් වේ. ඉතා උසස් වූ බොහෝ දිසාපාමොක් වෙදවරු අවුත් (බෙහෙත් කලේ ද) ඇය රෝග නැත්තියක කරන්නට නොපොහොසත් වූහ. (එහෙත්) බොහෝ මසුරන් ගෙණ ගියහ. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ සාකෙත නුවරට පැමිණ මිනිසුන් ගෙන් “සගයෙහි, (මෙහි) කවරෙක් ගිලන් වූයේ මේ ද? කවරකුට පිළියම් කරමි ද?” යි විමාලේ ය. “ආවාය්‍යීයෙහි, මේ සිටු බිරිදට සත්වපුරුද්දක් පවත්නා හිසරුදවක් නිබ්බි. ආවාය්‍යීයෙහි, යහු මැනවි. ඒ සිටුබිරිදට පිළියම් කරව” යි කීහ.

14. අථ බො ජීවකො කොමාරහච්චො යෙන සෙට්ඨිසා ගහපතීසා නිවෙසනං තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති දොවාරිකං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ හණේ දොවාරික, සෙට්ඨිහරියාය පාවද” “වෙණො අයෝ, ආගතො. සො නං දට්ඨකාමො” ති. “එවං ආවරියා” ති බො සො දොවාරිකො ජීවකසා කොමාරහච්චසා පටිසසුනා යෙන සෙට්ඨිහරියා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති සෙට්ඨිහරියං එතදවොච: “වෙණො අයෝ, ආගතො. සො නං දට්ඨකාමො” ති. “කිදිසො හණේ දොවාරික, වෙණො” ති. “දහරකො අයෝ” ති. “අලං හණේ දොවාරික, නිං මෙ දහරකො වෙණො කරිසාති? බහු මහනා මහනා දිසාපාමොකා වෙණාපි ආගන්තා නාසකිංසු අරොගං කාතුං. බහුං භිරඤ්ඤං ආදාය අගමංසු” ති.

15. අථ බො සො දොවාරිකො යෙන ජීවකො කොමාරහච්චො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති ජීවකං කොමාරහච්චං එතදවොච: “සෙට්ඨි-හරියා ආවරිය, එවමාහ: ‘අලං හණේ දොවාරික, නිං මෙ දහරකො වෙණො කරිසාති? බහු මහනා මහනා දිසාපාමොකා වෙණාපි ආගන්තා නාසකිංසු අරොගං කාතුං. බහුං භිරඤ්ඤං ආදාය අගමංසු’ ති.

16. “ගච්ඡ හණේ දොවාරික, සෙට්ඨිහරියාය පාවද:- වෙණො අයෝ, එවමාහ: මා කිරයෝ, පුරෙ කිඤ්චි අදාසි. යද අරොගා හොසි, තද යං ඉච්ඡෙය්‍යාසි, තං දණ්ණෙය්‍යාසි” ති. “එවං ආවරිය” ති බො සො දොවාරිකො ජීවකසා කොමාරහච්චසා පටිසසුනා යෙන සෙට්ඨිහරියා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති සෙට්ඨිහරියං එතදවොච: “වෙණො අයෝ, එවමාහ: මා කිරයෝ, පුරෙ කිඤ්චි අදාසි. යද අරොගා හොසි, තද යං ඉච්ඡෙය්‍යාසි, තං දණ්ණෙය්‍යාසි” ති. “තෙන ති හණේ දොවාරික, වෙණො ආගච්ඡතු” ති. “එවං අයෝ” ති බො සො දොවාරිකො සෙට්ඨිහරියාය පටිසසුනා යෙන ජීවකො කොමාරහච්චො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති ජීවකං කොමාරහච්චං එතදවොච: “සෙට්ඨිහරියා තං ආවරිය, පකෙකාසති” ති.

17. අථ බො ජීවකො කොමාරහච්චො යෙන සෙට්ඨිහරියා තෙනුප-සඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති සෙට්ඨිහරියාය විකාරං සලලකෙඛා සෙට්ඨිහරියං එතදවොච: “පසතෙන මෙ² අයෝ, සප්පිනා අතො” ති. අථ බො සෙට්ඨිහරියා ජීවකසා කොමාරහච්චසා පසතං සප්පිං දුපෙසි. අථ බො ජීවකො කොමාරහච්චො නං පසතං සප්පිං නානාපෙසෙය්‍යති නිප්පවිති සෙට්ඨිහරියං මඤ්ඤකෙ උත්තානං නිප්පෙය්‍යතො³ නද්දුතො අදාසි. අථ බො නං සප්පිං නද්දුතො දිනනං මුඛතො උග්ගඤ්ඤි. අථ බො සෙට්ඨිහරියා පටිග්ගතෙ නිට්ඨති⁴ දාසිං ආණාපෙසි: “හදා පෙ, ඉමං සප්පිං පිටුතා ගණ්හාති” ති.

18. අථ බො ජීවකසා කොමාරහච්චසා එතදතොසි: “අච්ඡරියං⁵, යාව ලුබ්භං සරණි, යත්‍ර හි නාම ඉමං ඡිඤ්ඤානිසම්මං සප්පිං පිටුතා ගාතාපෙසාති. බහුකාති ව මෙ මහස්සාති මහස්සාති⁶ පෙසෙය්‍යාති උපගතාති. කිම්පිමාසඤ්ඤා⁷ දෙය්‍යාමම්මං දසාති” ති.

1. “වෙණො” ම ඡ සා.

2. “පසතෙන” ම ඡ සා. PTS. අ. ච. ජ. ට. 3. “නිපාතෙකා” ම ඡ සා.

4. “නුට්ඨකා” PTS

5. “අච්ඡරියං වත තො” සි.

6. “මහස්සාති” ම ඡ සා.

7. “කිම්පිමාසං ඤාසාති” සි.

14. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ සිටුගැහැටිහුගේ ගෙට ගියේ ය. ගොස් දොරටුපාලයාහට “සගය, දොරටුපාලය, යව. ‘ආයඝීවෙනි, වෙදෙක් ඇවිත් සිටි සි. ඒ වෙද, ඔබ දකිනු කැමැත්තේ ය’ සි සිටුබිරිදට කියව” සි අණ කෙළේ ය. “ආවායඝීයෙනි, එසේ ය” සි ඒ දොරටුපාල තෙමේ ජීවක කොමාරහව්වයාහට පිළිවදන් දී සිටුබිරිද වෙත ගියේ ය. ගොස්, “ආයඝීවෙනි, වෙදෙක් ඇවිත් සිටි සි. ඒ වෙද, ඔබ දකිනු කැමැත්තේ ය” සි සිටුබිරිදට දැන්වී ය. “සගය, දොරටුපාලය, වෙද, කෙබඳු ද”?. “ආයඝීවෙනි, තරුණය”. “සගය, දොරටුපාලය, වැඩෙක් නැත. තරුණ වෙදෙක් මට කුමක් කරන්නේ ද? ඉතා උසස් වූ බොහෝ දිසාපාමොක් වෙදවරු ද අවුත් (මා) සුවපත් කරන්නට අසමජී වූහ. බොහෝ මසුරන් ගෙන ගියහ”.

15. ඉක්බිති ඒ දොරටුපාල තෙමේ ජීවක කොමාරහව්වයා වෙත ගියේ ය. ගොස් “ආවායඝීයෙනි, සිටු බිරිද ‘සගය දොරටුපාලය, වැඩෙක් නැත. තරුණ වූ වෙදෙක් මට කුමක් කරන්නේ ද, ඉතා උසස් වූ බොහෝ දිසාපාමොක් වෙදවරු ද අවුත් (මා) සුවපත් කරන්නට අසමජී වූහ. බොහෝ මසුරන් ගෙන ගියහ සි කියා’ සි ජීවක කොමාරහව්වයාහට දැන්වී ය.

16. “සගය, දොරටුපාලය, යව. ආයඝීවෙනි, පිළියම් කිරීමට පෙර කිසිවක් නො දේවා. යම් කලෙක සුවපත් වෙහි ද, එකල්හි යමක් (දෙනු) කැමැත්තෙහි නම්, එය දෙන්නෙහි’ සි ආයඝීවෙනි, වෙද, මෙසේ කියා සි සිටු බිරිදට කියව”. “ආවායඝීයෙනි එසේ ය” සි ඒ දොරටුපාල තෙමේ ජීවක කොමාරහව්වයාහට පිළිවදන් දී සිටු බිරිද වෙත ගියේ ය. ගොස් “ආයඝීවෙනි, වෙද මෙසේ කියයි: ආයඝීවෙනි, පිළියම් කිරීමට පෙර කිසිවක් නො දේවා. යම් කලෙක සුවපත් වෙහි ද, එකල්හි යමක් (දෙනු) කැමැත්තෙහි නම්, එය දෙන්නෙහි” සි සිටුබිරිදට කියේ ය. “සගය, දොරටුපාලය, එසේ නම් වෙද ඒවා” සි. “ආයඝීවෙනි, එසේ ය” සි ඒ දොරටුපාල තෙමේ සිටුබිරිදට පිළිවදන් දී ජීවක කොමාරහව්වයා වෙත ගියේ ය. ගොස් “ආවායඝීයෙනි, සිටුබිරිද ඔබ කැඳවා” සි ජීවක කොමාර-හව්වහට දැන්වී ය.

17. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ සිටුබිරිද වෙත ගියේ ය. ගොස් සිටුබිරිදගේ රොහය සලකා “ආයඝීවෙනි, මට පතක් පමණ ගිතෙල් වුව මනා” සි සිටුබිරිදට කියේ ය. ඉක්බිති සිටුබිරිද ජීවක කොමාර-හව්වයාහට පතක් පමණ ගිතෙල් දෙවූ ය. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ ඒ පතක් පමණ ගිතෙල් නොයෙක් බෙහෙත් හා (මුසු කොට) පිය සිටුබිරිද ඇඳෙහි උඩුකුරු කොට හොවා නසාය කෙළේ ය. එකල්හි නැහැයට වක් කළ ඒ ගිතෙල් මුට්ත් පිට වූයේ ය. ඉක්බිති සිටුබිරිද බඳුනෙක කාරා දමා “කෙල්ල, මේ ගිතෙල් පුළුන්රොදකින් ගණුව” සි දැසියට අණ කළා ය.

18. එවෙලෙහි ජීවක කොමාරහව්වයාහට “පුදුමයෙකි! මේ ගෙහඹුව ඉතා ලොභ ඇත්තී ය. යම් හෙයකින් මැ මේ හළසුතු ගිතෙල් පුළුන් රොදකින් ගත්වා දු ද, එ හෙයකි. මාගේ ඉතා අගනා වූ බොහෝ බෙහෙත් ද (මැට) වැය විය. මෝ යම් කිසි දෙයටමයක් කීම මට දෙන්නී” දැසි මේ සිත් පිය.

19 අථ බො සා සෙට්ඨිහරියා ජීවකස්ස කොමාරහවෙවස්ස විකාරං සලලකෙඛකා ජීවකං කොමාරහවෙවං එතදවොච: “කිස්ස තං ආචරිය, විමනොසි” ති. “ඉධ මෙ එතදහොසි: අච්ඡරියං යාවලුබායං සරණී, යනු හි නාම ඉමං ජිඛිනීයධම්මං සපපිං පිටුනා ගාගාපෙස්සති. ඛනුකානි ච මෙ මහගස්සාති මහගස්සාති හෙසජ්ජාති උපගතාති. නිමිපිමායඛිකඤ්ච දෙය්‍යධම්මං දස්සති” ති. “මයං බො ආචරිය, අගාරිකා¹ නාම උපජානා- මෙනස්ස සඤ්ඤමස්ස. වරමෙතං සපපි දුසානං වා කමමකරානං වා පාදබ්බඤ්ජනං වා පදීපකරණෙ වා ආසින්නං. මා නි: ආචරිය, විමනො අහොසි. න තෙ දෙය්‍යධම්මො නාසිස්සති” ති.

20. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවො සෙට්ඨිහරියාය සත්තවස්සිකං සිසාබාධං එකෙනෙව නන්දුකමෙමන අපකඛ්ඛි. අථ බො සෙට්ඨිහරියා අරොගා සමානා ජීවකස්ස කොමාරහවෙවස්ස වත්තාරි සහස්සාති පාදුසි. පුතෙතා “මානා මෙ අරොගාපිතා” ති² වත්තාරි සහස්සාති පාදුසි. පුණිසා “සස්සු මෙ අරොගාපිතා” ති වත්තාරි සහස්සාති පාදුසි. සෙට්ඨිගහපති “හරියා මෙ අරොගාපිතා” ති වත්තාරි සහස්සාති පාදුසි දුසඤ්ච අස්සරථඤ්ච.

21. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවො තාති සොලසසහස්සාති ආදාය දුසඤ්ච දුසිඤ්ච අස්සරථඤ්ච යෙන රාජගහං තෙන පකකාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන රාජගහං යෙන අහසො රාජකුමාරො තෙනුපසඛකාමි. උපසඛකාමිත්වා අහසං රාජකුමාරං එතදවොච: “ඉදං මෙ දෙව, පඨමකම්මං සොලස- සහස්සාති දුසො ච දුසි ච අස්සරථො ච. පතිගණ්ණාදු මෙ දෙවො පොසා වතික”නති. “අලං හණෙ ජීවක, කුසොව හොදු. අමහාකඤ්ඤච අනෙතපුරෙ නිවෙසනං මාපෙති” ති. “එවං දෙවා” ති බො ජීවකො කොමාරහවෙවො අහසස්ස රාජකුමාරස්ස පටිසුසුචා අනෙතපුරෙ නිවෙසනං³ මාපෙති.

22. තෙන බො පත සමයෙන රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතිස්ස ඛිමිඛිසාරස්ස හගඤ්ඤාබාධො හොති. සාටකා ලොභිතෙන මකඛීයනති. දෙවියො දිස්වා උප්පණෙකනති: “උතුනි”දති දෙවො. පුප්ථං දෙවස්ස උප්පන්නං. න චිරං⁴ දෙවො විජායස්සති” ති. තෙන රාජා මඛ්ඤු හොති.

23. අථ බො රාජා මාගධො සෙතියො ඛිමිසාරො අහසං රාජකුමාරං එතදවොච: “මය්‍යං බො හණෙ අහස, නාදිසො ආබාධො. සාටකා ලොභිතෙන මකඛීයනති. දෙවියො දිස්වා⁵ උප්පණෙකනති: “උතුනි”දති දෙවො. පුප්ථං දෙවස්ස උප්පන්නං. න චිරං දෙවො විජායස්සති” ති. “ඉඛ්ඝ හණෙ අහස, නාදිසං වෙජ්ජං ජානාහි යො මං තිකිවෙජ්ජය්‍යා” ති. “අයං දෙව, අමහාකං ජීවකො වෙජ්ජො තරුණො හරුකො. සො දෙවං නිකිවජ්ජස්සති” ති. “තෙන හි හණෙ අහස, ජීවකං වෙජ්ජං ආණාපෙති. සො මං තිකිවජ්ජස්සති” ති.

1. “අගාරිකා” ම ඡ සං, ජ වි. 2. “අරොගාපිතාති” ම ඡ සං, PTS.

3. “අහසස්ස රාජකුමාරස්ස අනෙතපුරෙ නිවෙසනං” ම ඡ සං.

4. “නචිරස්සෙව” සි, PTS.

5. “මං දිස්වා” ම ඡ සං, PTS

19. ඉක්බිති ඒ සිටුබිරිද ජීවක කොමාරහව්වයාගේ විකාරය (කළ-කිරීම) සලකා “ආවායඝීයෙති, ඔබ කුමක් තිසා නො සතුවු ද?” යි ජීවක කොමාරහව්වයා විමාලා ය. “පුද්ගලයෙකි! මේ ගෙනගුව ඉතා ලොභ ඇත්තී ය. යම් හෙයකින් මැ මේ හළසුතු ගිනෙල පුළුන් රොදෙකින් ගත්වා ළි ද, එහෙයිනි. මාගේ ඉතා අගනා බොහෝ බෙහෙත් ද (මැට) වැය විය. මෝ මට යම්කිසි දෙයබිමියක් (ඉලක්) කිම දෙන්නී දැ යි මෙහි මට මේ අදහස වී ය” යි හෙතෙමේ කී ය. “ඇදුර, අපි ගිනි ගෙසි වසන්නමෝ සකසුරුවමෝ (රැක්මෝ) අනුසස් දනුමහ. මේ ගිනෙල් දසයන්ගේ ද කම්කරුවන්ගේ ද පය ගැල්වීමට හෝ පහනක් දැල්වීමේ දී වත් කරණ ලද්දේ හෝ යහපත් ය. ඇදුර, ඔබ නො සතුවු නො වන්න. ඔබට දියසුතු දේ නො අඩු වන්නේ ය” යි ඔහු නොමෝ කීය.

20. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ සිටුබිරිදගේ සත් වසක් පැවැති හිසරැදුව එක ම නසාකෑමයෙන් දුරු කෙළේ ය. ඉක්බිති සිටුබිරිද සුවසත් වූවා ජීවක කොමාරහව්වයාගට සාරදහසක් දුන්නී ය. පුත්‍රයා ද “මාගේ මවු නිරෝග කරණ ලද” යි සාරදහසක් දුන්නේ ය. යෙහෙළිය “මගේ නැන්ද නිරෝග කරණ ලද” යි සාරදහසක් දුන්නී ය. සිටුගැහැව් තෙමේ “මගේ බිරිද නිරෝග කරණ ලද” යි සාරදහසක් ද දාසයකු ද දාසියක ද අභවර්ථයක් ද දුන්නේ ය.

21. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ ඒ සොළොස් දහසක් දාසයාත් දාසියත් අභවර්ථයන් ගෙණ රජගහනුවර බලා තික්ම ගියේ ය. පිළිවෙළින් රජගහනුවරට ගොස් අහස රාජකුමාරයා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ “දේවයන් වහන්ස, රන් සොළොස් දහසක් ද දාසයෙක් ද දාසියක් ද අභවර්ථයක් ද යන මෙතෙක් මගේ පළමු වෙදකමෙන් ලැබුනේ ය. දෙවයන් වහන්සේ මා වැඩු පොසාවනික මිලයට මෙය පිළිගන්නා සේක්වා” යි අහස රාජකුමාරයාගට කීයේ ය. “සගය ජීවකය, කම් නැත. මේ තව ම වේවා. අපගේ ම නුවර තුළ ගෙයක් ගොඩ නගව” යි. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ අහස රාජකුමාරයාගට පිළිවදන් දී ඇතුල්නුවර ගෙයක් ගොඩ නැංවී ය.

22. ඒ කාලයෙහි මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජුගට හගඤ්ජා-බාධය වේ. සඵ ලෙසින් තැවරුණේ වේ. බිසෝවරු දෑක “දැන් රජ තෙමේ උතුනි වේ. රජුට ඔසප් උපත. නො බෝ කලකින් රජ තෙමේ වදන්නේ ය” යි වෙහෙසක්. (කවටබස් කියත්.) එයින් රජ තෙමේ මංකු (=තෙද රහිත ව ලජ්ජිත) වේ.

23. එකල්හි මගධෙයවර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ අහස රාජ-කුමාරයාගට “සගය අහස, මට මෙබඳු රෝගයෙක් වේ. සඵ ලෙසින් වැකි යයි. බිසෝවරු දෑක ‘දැන් රජ තෙමේ මල්වර ඇත්තේ වේ. රජුට ඔසප් උපත. රජ තෙමේ නොබෝ කලකින් වදන්නේ ය’ යි කවටකම් කෙරෙත්. “සගය, අහස, යමෙක් මට පිළියම් කරන්නේ ද, එබඳු වෙදකු දනුව” යි රජතෙමේ කීයේ ය. “දේවයන් වහන්ස, අපගේ මේ ජීවක වෙද තෙමේ නැණ ය. හඳු ය. (=කළණ ගුණ ඇත්තේ ය.) හෙතෙමේ දෙවයන් වහන්සේට පිළියම් කරන්නේ ය.” (රජතෙමේ) “සගය අහස, එසේ නම් ජීවක වෙදට අණ කරව. හෙතෙමේ මට පිළියම් කරන්නේ ය” යි කී ය.

24. අථ බො අනගො රාජකුමාරො ජීවකං කොමාරහච්චං ආණ්ඨපෙසි: “ගච්ඡ භණේ ජීවක, රාජානං තිකිච්ඡාති” ති. “එවං දෙවා” ති බො ජීවකො කොමාරහච්චො අභස්ස රාජකුමාරස්ස පටිස්සුඤ්ඤා නබෙන නෙසජ්ජං ආදාය යෙන රාජා මාගධො සෙනිගො බිමබ්බසාරො තෙහුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිඤ්ඤා රාජානං මාගධං සෙනිගං බිමබ්බසාරං එතදවොච: “ආබාධං¹ දෙව, පස්සාමා” ති.

25. අථ බො ජීවකො කොමාරහච්චො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනිගස්ස බිමබ්බසාරස්ස භග්ගොඤ්ඤාධං එකෙනෙව ආලෙපෙන අපකඞ්ඞි. අථ බො රාජා මාගධො සෙනිගො බිමබ්බසාරො අරොගො සමානො පඤ්ඤා ඉද්ධිසතාති සබ්බාලංකාරං භුසාපෙඤ්ඤා² ඔමුඤ්ඤාපෙඤ්ඤා පුඤ්ඤා කාරාපෙඤ්ඤා ජීවකං කොමාරහච්චං එතදවොච: “එතං භණේ ජීවක, පඤ්ඤානා ඉද්ධිසතානා සබ්බාලංකාරං භුසාං ගොභු” ති. “අලං දෙව, අබ්බසාරං මෙ දෙවො සරතු” ති. “තෙන හි භණේ ජීවක, මං උපධංක. ඉද්ධාගාරඤ්ඤා බුඬං පමුඬඤ්ඤා සඞ්කමි” නති³. “එවං දෙවා” ති බො ජීවකො කොමාරහච්චො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනිගස්ස බිමබ්බසාරස්ස පච්චස්සොසි.

26. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහිකස්ස සෙට්ඨස්ස සත්තවස්සිකො සිසාබාගො තොති. බහු මහනතා මහනතා දිසාපාමොක්ඛා වෙජ්ජා ආගතත්වා නාසකම්ඤ්ඤා අරොගං කාභුං. බහුං හිරිඤ්ඤං අදාය අගමංසු. අපි ච චෙජ්ජෙහි පච්චිකබාතො ගොති. එකච්ච වෙජ්ජා එවමානංසු: “පඤ්ඤාමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරිස්සති” ති. එකච්ච වෙජ්ජා එවමානංසු: “සත්තමං දිවසං සෙට්ඨිගහපති කාලං කරිස්සති” ති.

27. අථ බො රාජගහිකස්ස නෙගමස්ස එතදහොසි: “අයං බො සෙට්ඨිගහපති බහුකාරො⁴ රඤ්ඤො වෙච නෙගමස්ස ව. අපි ච චෙජ්ජෙහි පච්චිකබාතො. එකච්ච වෙජ්ජා එවමානංසු: “පඤ්ඤාමං දිවසං සෙට්ඨිගහපති කාලං කරිස්සති” ති. එකච්ච වෙජ්ජා එවමානංසු: “සත්තමං දිවසං සෙට්ඨිගහපති කාලං කරිස්සති” ති. අයඤ්ඤා රඤ්ඤො ජීවකො වෙජ්ජා නරුණො භද්දකො. යනහුන මයං රාජානං ජීවකං වෙජ්ජං යාවෙය්‍යාම සෙට්ඨිං ගහපතිං තිකිච්ඡාතු” නති.

28. අථ බො රාජගහිකො නෙගමො යෙන රාජා මාගධො සෙනිගො බිමබ්බසාරො තෙහුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිඤ්ඤා රාජානං මාගධං සෙනිගං බිමබ්බසාරං එතදවොච: “අයං දෙව, සෙට්ඨිගහපති බහුකාරො දෙවස්ස වෙච නෙගමස්ස ව. අපි ච චෙජ්ජෙහි පච්චිකබාතො. එකච්ච වෙජ්ජා එවමානංසු: “පඤ්ඤාමං දිවසං සෙට්ඨිගහපති කාලං කරිස්සති” ති. එකච්ච වෙජ්ජා එවමානංසු: “සත්තමං දිවසං සෙට්ඨිගහපති කාලං කරිස්සති” ති. සාබ්බ දෙවො ජීවකං වෙජ්ජං ආණ්ඨපෙඤ්ඤා සෙට්ඨිං ගහපතිං තිකිච්ඡාතු” නති අථ බො රාජා මාගධො සෙනිගො බිමබ්බසාරො ජීවකං කොමාරහච්චං ආණ්ඨපෙසි: “ගච්ඡ භණේ ජීවක, සෙට්ඨිං ගහපතිං තිකිච්ඡාති” ති.

1. “ආබාධං නෙ” ම ඡ සං.

2. “භුසාපෙඤ්ඤා” ම ඡ සං. PTS, ඡ 8

3. “භික්ඛුසඞ්කමි” ම ඡ සං. PTS.

4. “බහුපකාරො” ම ඡ සං. PTS.

24. ඉක්බිති අභ්‍යරාජකුමාර තෙමේ “සගය, ජීවකය, රජුට පිළියම් කරව” යි ජීවක කොමාරහව්‍යයාට අණ කෙළේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්‍ය තෙමේ අභ්‍යරාජකුමාරයාට පිළිවදන් දී බෙහෙතක් නියතුල බහා ගෙණ මගබෙයවර වූ සෙනිය බිමබ්සාර රජු වෙත ගියේ ය. ගොස් මගබෙයවර වූ සෙනිය බිමබ්සාර රජුට “දෙවයන් වහන්ස, රොගය බලමු” යි කීයේ ය.

25. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්‍ය තෙමේ මගබෙයවර වූ සෙනිය බිමබ්සාර රජුගේ හගඤ්චාබාධය එක ම ආලෙපයකින් බැහැර කෙළේ ය. එකල්හි මගබෙයවර වූ සෙනිය බිමබ්සාර රජු තෙමේ නිරොග වූයේ පත්-සියයක් අහනත් සියලු අබරණින් සරසවා, (නැවත) මුදවා පොටටනියක් කරවා ජීවකකොමාරහව්‍ය හට “සගය ජීවකය, මේ පත්සියයක් අහනත්ගේ සියලු අබරණ හට වේවා” යි කීයේ ය. ජීවක තෙමේ “දෙවයන් වහන්ස, (මෙයින් මට) කුම නැත. දෙවයන් වහන්සේ මාගේ අබ්කාරය (ශ්‍රෙණි) ක්‍රියාව සිහි කෙරෙත්වා” යි කී ය. “ජීවකය, එසේ නම් මටත් බුද්ධප්‍රමුඛ-සමසයාටත් උපසාදාන කරව”. දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්‍ය තෙමේ මගබෙයවර වූ සෙනිය බිමබ්සාර රජුට පිළිවදන් දුන්නේ ය.

26. එකල්හි රජගහනුවර වැසි සිටුහු හට සත් අවුරුද්දක සිට පැවැති හිස රුදාවෙක් වේ. ඉතා උසස් වූ බොහෝ දිසාපාමොක් වෙදවරු අවුත් සුවපත් කරන්නට නො හැකි වූහ. බොහෝ මසුරන් ගෙණ ගියහ. තව ද වෙදන් විසින් ප්‍රතික්‍ෂෙප කරණ ලද්දේ වේ. ඇතැම් වෙදු “සිටුගැහැටි තෙමේ පස්වන දිනයෙහි කලුරිය කරන්නේ ය” යි මෙසේ කීහ. සමහර වෙදු “සිටුගැහැටි තෙමේ සත්වන දින කලුරිය කරන්නේ ය” යි මෙසේ කීහ.

27. ඉන් පසු රජගහනුවර වැසි කෙළෙඹි සමූහයාට “මේ සිටුගැහැටි තෙමේ රජුට ද කෙළෙඹි සමූහයාට ද බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වේ. එහෙත් වෙදන් විසින් හරණා ලද්දේ ය. සමහර වෙදු “සිටු ගැහැටි තෙමේ පස්වන දිනයෙහි කලුරිය කරන්නේ ය” යි මෙසේ කීහ. සමහර වෙදු “සිටුගැහැටි තෙමේ සත්වන දින කලුරිය කරන්නේ ය” යි මෙසේ කීහ. රජුගේ මේ ජීවක වෙද තෙමේ තරුණ ය. හදු ය. අපි සිටු ගැහැටියාහට පිළියම් කරන්නට රජුගෙන් ජීවක වෙද ඉල්ලන්නෙමු නම් යෙහෙකැ” යි සිත් වි ය.

28. ඉක්බිති රජගහනුවර වැසි කෙළෙඹි ගණයා මගබෙයවර වූ සෙනිය බිමබ්සාර රජු වෙත ගියේ ය. ගොස්, “දෙවයන් වහන්ස, මේ සිටු ගැහැටි තෙමේ දෙවයන් වහන්සේට ද කෙළෙඹි ගණයාට ද බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වේ. තවද වෙදන් විසින් හරණා ලද්දේ ය. සමහර වෙදු “සිටුගැහැටි තෙමේ පස්වන දිනයෙහි කලුරිය කරන්නේ ය” යි මෙසේ කීහ. සමහර වෙදු “සිටුගැහැටි තෙමේ සත්වන දිනයෙහි කලුරිය කරන්නේ ය” යි මෙසේ කීහ. දෙවයන් වහන්සේ සිටුගැහැටියාට පිළියම් කරන්නට ජීවක වෙදට අණ කෙරෙත්වා” යි මගබෙයවර වූ සෙනිය බිමබ්සාර රජුහට කී ය. එකල්හි මගබෙයවර වූ සෙනිය බිමබ්සාර රජු තෙමේ “සගය ජීවකය, යව. සිටුගැහැටියාහට පිළියම් කරව” යි ජීවක කොමාරහව්‍යහට අණ කෙළේ ය.

29. “ඵචං දෙවො” ති බො ජීවකො කොමාරහචෙවො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිබ්බිසාරස්ස පටිසසුඤ්ඤා යෙන සෙට්ඨි ගහපති තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස මිකාරං සලලකෙඛඤ්ඤා සෙට්ඨිං ගහපතිං එතදවොච: “සවානං තං ගහපති, අරොගාපෙය්‍යං¹, කිං මෙ අස්ස දෙය්‍යධිමෙවො” ති. “සබ්බං සාපතෙය්‍යඤ්ඤා තෙ ආචරිය, හොතු. අභඤ්ඤා තෙ දුසො” ති. “සකඛිස්සසි පන තං ගහපති, එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති. “සකෙකාමහං ආචරිය, එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති. “සකඛිස්සසි පන තං ගහපති, දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති. “සකෙකාමහං ආචරිය, දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති. “සකඛිස්සසි පන තං ගහපති, උත්තාතො සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති. “සකෙකාමහං ආචරිය, උත්තාතො සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති.

30. අථ බො ජීවකො කොමාරහචෙවො සෙට්ඨිං ගහපතිං මඤ්ඤකෙ නිපජ්ජාපෙඤ්ඤා මඤ්ඤකෙන² සබ්බකිඤ්ඤා සිසච්ඡත්ථං ඵාලෙඤ්ඤා³ සිබ්බති⁴ විතාමෙඤ්ඤා දො පාණකෙ නීහරිඤ්ඤා ජනස්ස⁵ දසෙස්සි: “පසෙසය්‍යාථ⁶ ඉමෙ දො පාණකෙ එකං බුද්ධං එකං මහලලකං. යෙ තෙ ආචරියා ඵචමානංසු: ‘පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරස්සති’ ති, තෙනායං මහලලකො පාණකො දිට්ඨො. පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස මන්ත්‍රඛගං පරියාදිසිස්සති. මන්ත්‍රඛගස්ස පරියාදනා සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරස්සති. සුදිට්ඨො තෙහි ආචරියෙහි. යෙපි තෙ ආචරියා ඵචමානංසු: ‘සත්තමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරස්සති’ ති, තෙනායං බුද්ධකො පාණකො දිට්ඨො. සත්තමං දිවසං සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස මන්ත්‍රඛගං පරියාදිසිස්සති. මන්ත්‍රඛගස්ස පරියාදනා සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරස්සති. සුදිට්ඨො තෙහි ආචරියෙහි” ති. සිබ්බතිං සමපට්ඨාදෙඤ්ඤා⁷ සිසච්ඡත්ථං සිබ්බෙඤ්ඤා⁸ ආලෙපං අදාසි.

31. අථ බො සෙට්ඨිගහපති සත්තාහස්ස අච්චයෙන ජීවකං කොමාර-හචෙවො එතදවොච: “නාහං ආචරිය, සකෙකාමි එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති. තනු මෙ තං ගහපති, පටිසසුඤ්ඤා: “සකෙකාමහං ආචරිය, එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති. “සච්චානං ආචරිය, පටිසසුඤ්ඤා. අපානං මරිස්සාමි, නාහං සකෙකාමි එකෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති. “තෙන හි තං ගහපති, දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජාති” ති.

32. අථ බො සෙට්ඨි ගහපති සත්තාහස්ස අච්චයෙන ජීවකං කොමාර-හචෙවො එතදවොච: “නාහං ආචරිය, සකෙකාමි දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති. තනු මෙ තං ගහපති, පටිසසුඤ්ඤා: “සකෙකාමහං ආචරිය, දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති. “සච්චානං ආචරිය, පටිසසුඤ්ඤා. අපානං මරිස්සාමි, නාහං⁹ සකෙකාමි දුතියෙන පසෙසන සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති. “තෙන හි තං ගහපති, උත්තාතො සත්තමාසෙ නිපජ්ජාති” ති.

1. “සචෙ තං ගහපති අරොගො තවය්‍යාසි” ම ඡ සං.

2. “සවානං තං ගහපති අරොගං කරෙය්‍යං” සි.

3. “මඤ්ඤකෙ” ම ඡ සං. PTS.

4. “උපපාටෙඤ්ඤා” ම ඡ සං.

5. “සිබ්බති.” ම ඡ සං. PTS.

6. “උපපලෙඤ්ඤා” PTS.

7. “මහාජනස්ස” ම ඡ සං.

8. “පසෙසෙය්‍යං” ම ඡ සං.

9. “පසෙසෙය්‍යං” PTS.

6. “සසථ” සි

7. “සමපට්ඨාදෙඤ්ඤා” ම ඡ සං.

8. “සිබ්බෙඤ්ඤා” ම ඡ සං.

9. “නාහං ආචරිය” ම ඡ සං. PTS.

29. “දෙවසක් වහන්ස එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහවච්ච තෙමේ මහබෙග්ගර වූ සෙනිය බිඳිසාර රජුහට පිළිවදන් දී සිටුගැහැටියා වෙත ගියේ ය. ගොස් සිටුගැහැටියාගේ රොගය සලකා “ගැහැටිය, ඉදින් මම ඔබ නිරෝග කරන්නෙමි නම්, මට දිය යුතු දෙය කුමක් වන්නේ ද?” යි සිටුගැහැටියාට කීයේ ය. “ඇඳුර, සියලු සම්පත් ඔබට වේවා. මමත් ඔබට දාසයෙක් වෙමි”. “ගැහැටිය, සත්මසක් එක් ඇලයකින් හොවිත්ට ඔබ සමත් ද?” “ඇඳුර, සත්මසක් එක් ඇලයකින් හොවිත්ට මම සමත් වෙමි”. “ගැහැටිය, සත්මසක් දෙවන ඇලයෙන් හොවිත්ට ඔබ සමත් ද?” ඇඳුර, සත්මසක් දෙවන ඇලයෙන් හොවිත්ට මම සමත් වෙමි.” “ගැහැටිය, සත්මසක් උඩුකුරු ව හොවිත්ට ඔබ සමත් ද?” “ඇඳුර, සත්මසක් උඩුකුරු ව හොවිත්ට මම පොහොසත් වෙමි”.

30. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහවච්ච තෙමේ සිටුගැහැටියා ඇදක ගොවා ඇද කා බැඳ හිසෙහි සිටිය පළා හිස් බැඳුම (තුන් සකිය) වෙන් කොට (හිස් කබල ගලවා) පණුවන් දෙදෙනකුන් බැහැර කොට ජනයාට දැක්වී ය: “එකකු කුඩා වූ ද එකකු මහත් වූ ද මේ පණුවන් දෙදෙනා බලවු. යම් ඒ ඇඳුරු කෙනෙක් ‘සිටුගැහැටි තෙමේ පස්වන දිනයෙහි කලුරිය කරන්නේ ය’ යි මෙසේ කීවාහු ද, ඔවුන් විසින් දක්නා ලද මේ මහත පණුවා පස්වන දිනයෙහි සිටුගැහැටියාගේ හිස්මුල් (මොලය) කා නිම වන්නේ ය. හිස්මුල් කා නිමවීමෙන් සිටුගැහැටි තෙමේ කලුරිය කරන්නේ ය. ඒ ඇඳුරන් විසින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. යම් ඒ ඇඳුරු කෙනෙක් ‘සිටුගැහැටි තෙමේ සත්වන දිනයෙහි කලුරිය කරන්නේ ය’ යි මෙසේ කීවාහු ද, ඔවුන් විසින් දක්නා ලද මේ කුඩා පණුවා සත්වන දිනයෙහි සිටුගැහැටියාගේ හිස්මුල් කා නිම වන්නේ ය. හිස්මුල් කා නිමවීමෙන් සිටුගැහැටි තෙමේ කලුරිය කරන්නේ ය. ඒ ඇඳුරන් විසින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය” යි හිස්මැස්ම (හිස්කබල පෙර සේ ම) සකි කොට හිසේ සිටිය මසා ආලේපයක් දුන්නේ ය.

31. ඉක්බිති සිටු ගැහැටි තෙමේ සත්දවසක් ඉක්ම ගිය පසු ජීවක කොමාරහවච්චයාහට “ඇඳුර සත්මසක් එක්ඇලයකින් හොවිත්ට මම අසමත් වෙමි” යි කීයේ ය. “ගැහැටිය, තෙපි මට ‘ඇඳුර, සත්මසක් එක්ඇලයකින් හොවිත්ට මම සමත් වෙමි’ යි ප්‍රතිඥා නොකලහු ද?” “ඇඳුර, සැබව. මම ප්‍රතිඥා කෙලෙමි. එහෙත් මම මැරෙන්නෙමි නමුත් සත්මසක් එක් ඇලයකින් හොවිත්ට මම අසමත් වෙමි. “එසේ නම්, ගැහැටිය, ඔබ දෙවන ඇලයෙන් සත්මසක් හොවිනු මැනවැ” යි කී ය.

32. ඉක්බිති සිටු ගැහැටි තෙමේ සත්දවසක් ඉක්ම ගිය පසු ජීවක කොමාරහවච්චයාහට “ඇඳුර, සත්මසක් දෙවන ඇලයෙන් හොවිත්ට මම අසමත් වෙමි” යි කීයේ ය. “ගැහැටිය, තෙපි මට ඇඳුර, මම සත්මසක් දෙවන ඇලයෙන් හොවිත්ට ගැක්කෙමි” යි ප්‍රතිඥා නුදුනෙති ද?” “ඇඳුර, සැබව. මම ප්‍රතිඥා දුනිමි. එහෙත් මම මැරෙන්නෙමි නමුත් දෙවන ඇලයෙන් සත්මසක් හොවිත්ට මම අසමත් වෙමි”. “එසේ නම්, ගැහැටිය ඔබ උඩුකුරු ව සත්මසක් හොවිනු මැනවැ” යි කී ය.

33. අථ බො සෙට්ඨි ගහපති සත්තාගස්ස අව්වයෙන ජීවකං කොමාර-
හව්වං ඵනදවොච: “නාහං ආචරිය, සකෙකාමි උත්තානො සත්තමාසෙ
නිපජ්ජතු” නති. “නනු මෙ නිං ගහපති පටිසසුණි: සකෙකාමිහං ආචරිය,
උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති. “සච්චාහං ආචරිය පටිසසුණිං.
අපාහං මරිය්සාමි, නාහං සකෙකාමි උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජතු” නති.
“අහඤ්චතං ගහපති, න වදෙය්සං, ඵත්තකමපි නිං න නිපජ්ජෙය්සාසි.
අපි ව පටිගච්චෙව්වාසි මයා ඤාතො: ‘තීති සත්තාගෙති සෙට්ඨි ගහපති
අරොගො භවිස්සාති’ ති. උට්ඨෙති ගහපති, අරොගො¹ සි. ජානාති¹ කිං
මෙ දෙය්සධම්මො” ති. “සඛං සාපතෙය්සාඤ්ච තෙ ආචරිය, හොතු. අහං
ව තෙ දුසො” ති. “අලං ගහපති, මා මෙ නිං සඛං සාපතෙය්සං අදුසි.
මා ව මෙ දුසො, රඤ්ඤා සත්තසහස්සං දෙති මය්හං සත්තසහස්සං” නති. අථ
බො සෙට්ඨි ගහපති අරොගො සමානො රඤ්ඤා සත්තසහස්සං අදුසි ජීවකස්ස
කොමාරහව්වස්ස සත්තසහස්සං.

34. තෙන බො පත සමයෙන බාරාණසෙය්සකස්ස සෙට්ඨිපුත්තස්ස
මොක්ඛවිකාය කීළනතස්ස අත්තගණ්ඨාඛාටො හොති, යෙන යාගු² පි
පිතා න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. භත්තමපි භුත්තං න සමමා පරිණාමං
ගච්ඡති. උච්චාරොපි පස්සාවොපි න පගුණො. සො තෙන කිසො හොති
දුබො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ණුප්පණ්ණුකථාතො ධම්නිසත්තගත්තො.

35. අථ බො බාරාණසෙය්සකස්ස සෙට්ඨිස්ස ඵනදහොසි: “මය්හං
බො පුත්තස්ස තාදිසො² ආඛාටො යෙන යාගු² පි පිතා න සමමා පරිණාමං
ගච්ඡති. භත්තමපි භුත්තං න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. උච්චාරො² පි පස්සා
වො² පි න පගුණො. සො තෙන කිසො දුබො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ණුප්ප-
ණ්ණුකථාතො ධම්නිසත්තගත්තො. යනනුනාහං රාජගහං ගන්තො රාජානං
ජීවකං වෙජ්ජං යාවෙය්සං පුත්තං මෙ තිකිච්ඡතු” නති.

36. අථ බො බාරාණසෙය්සකො සෙට්ඨි රාජගහං ගන්තො යෙන
රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිනා රාජානං
මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ඵනදවොච: “මය්හං බො දෙව, පුත්තස්ස
තාදිසො ආඛාටො, යෙන යාගු³ පි පිතා න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති.
භත්තමපි භුත්තං න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. උච්චාරො³ පි පස්සාවො³ පි න
පගුණො. සො තෙන කිසො දුබො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ණුප්පණ්ණුකථාතො
ධම්නිසත්තගත්තො. සාධු දෙවො ජීවකං වෙජ්ජං ආණාපෙතු පුත්තං මෙ
තිකිච්ඡතු” නති.

37. අථ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ජීවකං කොමාර-
හව්වං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ භණ්ණ ජීවක, බාරාණසිං. ගන්තො බාරාණසෙ-
ය්සකං සෙට්ඨිපුත්තං තිකිච්ඡාති” ති. “ඵවං දෙවා” ති බො ජීවකො
කොමාරහව්වො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිසසුනො
බාරාණසිං ගන්තො යෙන බාරාණසෙය්සකො සෙට්ඨිපුත්තො තෙනුපසඬකමි.
උපසඬකමිනා බාරාණසෙය්සකස්ස සෙට්ඨිපුත්තස්ස විකාරං සලලකෙඛනො
ජනං උස්සාරෙතො තිරොකරණිං⁴ පරිකබ්ඞිනො ඵමෙහ උපනිබ්ඞිනො⁵
භරියං පුරතො ධපෙතො උදරච්ඡිං. උප්පාටෙතො අත්තගණ්ඨං නිගරිතො
භරියාය දස්සෙසි: “පස්ස තෙ සාමිකස්ස ආඛාටං. ඉමිනා යාගු² පි පිතා න
සමමා පරිණාමං ගච්ඡති. භත්තමපි භුත්තං න සමමා පරිණාමං ගච්ඡති.
උච්චාරො³ පි පස්සාවො³ පි න පගුණො. ඉමිනා³ යං කිසො දුබො දුබ්බණ්ණො
උප්පණ්ණුප්පණ්ණුකථාතො ධම්නිසත්තගත්තො” ති. අත්තගණ්ඨං විනි-
වෙච්චො අත්තාති පටිපවෙසෙතො උදරච්ඡිං සිබ්බෙතො ආලෙපං අදුසි.

1. ජානාසි. ම ඡ සං.

2. “කිදිසො” P₁TS.

3. “යාගුපි” PTS.

4. “තිරො කරණියං” PTS. ම ඡ සං. ජ වි. ම හු ට.

5. “උබ්බකිනො” PTS. ම ඡ සං.

33. ඉක්බිති සිටුගාභාවි තෙමේ සන්දර්භයක් ඉක්ම ගිය පසු ජීවක කොමාරහව්වයාහට “ආදුර, සන්මසක් උඩුකුරු ව හොවිත්ව මම අසමත් වෙමි” යි කියේ ය. “ගාභාවිය, තෙපි මට ‘ආදුර, සන්මසක් උඩුකුරු ව හොවිත්ව මම සමත් වෙමි’ යි පිළින කෙළෙහි ද නො කෙළෙහි ද” ? “ආදුර, සැබව. මම පිළින කෙළෙමි. එතෙක් මම මැරෙන්නෙමි නමුත් මම සන්මසක් උඩුකුරු ව හොවිත්ව අසමත් වෙමි”. “ගාභාවිය, මම මෙය නො කියෙමි නම්, තෙපි මෙපමණකුත් නො හොවින්නහු ය. එසේ නමුත් ‘සති තුණකින් සිටුගාභාවි තෙමේ නිරෝග වන්නේ ය’ යි මා විසින් පළමු කොට ම දන්නා ලද්දෙහි ය. ගාභාවිය, නැහි සිටුව. නිරෝග වෙහි ය. මාහට දිය යුතු දේ කිම යි දනුව”. “ආදුර, සියලු සමපත් ඔබට වෙවා. මම ද ඔබගේ දාසයෙක් වෙමි”. “ගාභාවිය, කම් නැත. මාහට සියලු සමපත් නො දෙව. මා හට දාසයෙක් ද නො වෙව. රජුට ලක්ෂයක් ද මට ලක්ෂයක් ද දෙව” යි. කී ය. එකල්හි සිටු ගාභාවි තෙමේ නිරෝග වූයේ රජුට ලක්ෂයක් ද ජීවක කොමාරහව්වයාට ලක්ෂයක් ද දුන්නේ ය.

34. එකල්හි බරණැස්නුවර සිටුපුතූහට කරණම් පැතීමෙන් ක්‍රිඩා කරද්දී බඩවැල හට ගැසීමෙන් හටගත් රෝගයෙක් වේ. ඒ ආබාධය කරණ කොට (ඔහු) පානය කළ කැඳ ද මනා කොට දිරවීමට නො යෙ සි. අනුභව කළ බත් ද මනා කොට නො දිරයි. මලමුත් ද සාමාන්‍යයෙන් පහ වීමෙන් (ඔහුට) නැත. එයින් හෙතෙමේ වැරුණේ විසලනේ දුම්රික් ඇත්තේ වූයේ හටගත් පඬුවන්පාඨා ඇත්තේ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ වෙයි.

35. ඉක්බිති බරණැස් සිටුවට “යම් ආබාධයක් කරණ කොට පානය කළ කැඳ මනා කොට නො දිරා ද, අනුභව කළ බත් මනා කොට නො දිරා ද, මලමුත් ද සාමාන්‍යයෙන් පහ නො වේ ද, මාගේ පුත්‍රයාට එබඳු රෝගයෙක් වේ. හෙතෙමේ එයින් වැරුණේ විසලනේ දුම්රික් ඇත්තේ උපන් පඬුවන්පාඨා ඇත්තේ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ වෙයි. මම රජගහ-නුවරට ගොස් මාගේ පුතුව පිළියම් කරන්නට ජීවක වෙද රජුගෙන් ඉල්ලන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වි ය.

36. ඉක්බිති බරණැස් සිටු තෙමේ රජගහනුවරට ගොස් මහබෙවර වූ සෙනිය බිම්බසාර රජු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මහබෙවර වූ සෙනිය බිම්බසාර රජුට “දෙවයන් වහන්ස, යම් ආබාධයක් කරණ කොට පානය කළ කැඳ මනා කොට නො දිරා ද, අනුභව කළ බත් මනා කොට නො දිරා ද, මලමුත් පහ නො වේ ද, මාගේ පුතුව එබඳු වූ රෝගයෙක් වේ. හෙතෙමේ එයින් වැරුණේ විසලනේ දුම්රික් ඇත්තේ උපන් පඬුවා ඇත්තේ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ වේ. දෙවයන් වහන්සේ මාගේ පුතුව පිළියම් කරන්නට ජීවක වෙදට අණ කෙරෙත්වා” යි කීය.

37. එකල්හි මහබෙවර වූ සෙනිය බිම්බසාර රජු තෙමේ “සගය ජීවකය, බරණැසට යව. ගොස් බරණැස් සිටුපුතුවට පිළියම් කරව” යි ජීවක කොමාරහව්වයාහට අණ කෙළේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ මහබෙවර වූ සෙනිය බිම්බසාර රජුට පිළිවදන් දී බරණැසට ගොස් බරණැස් සිටුපුත් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ බරණැස්-සිටුපුතුගේ රෝගය සලකා ජනයා බැහැර කරවා තිරයකින් වට කොට ඔහු කණුවක බැඳ බිරිඳ ඉදිරියෙහි සිටුවා බඩ සිවිය උපුටා අතුණුගැටය බැහැර කොට “තීගේ සැමියාගේ රෝගය බලව” යි බිරිඳට දක්වී ය. “මේ රෝගයෙන් පානය කළ කැඳ ද මනා කොට නො දිරයි. අනුභව කළ බත් ද මනා කොට නො දිරයි. මලමුත් පහ නො වේ. මෙයින් මෙතෙමේ වැරුණේ විසලනේ දුම්රික් ඇත්තේ උපන් පඬු පාඨා ඇත්තේ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ වේ” යි (කියා) අතුණුගැටය උනා හැර නැවත අතුණු ඇතුළු කොට බඩසිවිය මසා ආලෙපයක් දුන්නේ ය.

38. අථ බො බාරාණසෙය්‍යකො සෙට්ඨිපුතෙනා න විරසෙය්‍යව අරොගො අනොසි. අථ බො බාරාණසෙය්‍යකො සෙට්ඨි “පුතෙනා මෙ අරොගා-පිතො” නි ජීවකස්ස කොමාරහච්චස්ස සොලසසහස්සානි පාදාසි. අථ බො ජීවකො කොමාරහච්චො තානි සොලසසහස්සානි. දාදාය පුතදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඡි.

39. තෙන බො පන සමයෙන රඤ්ඤා¹ පජ්ජාතස්ස පණ්ඩුරොගා-බාධො හොති. ඛුඤ්ඤා මහනතා මහනතා දිසාපාමොක්ඛා වෙජ්‍යා ආගන්තුකා නාසකබ්බංසු අරොගං කාතු. බහුං ශිරඤ්ඤං ආදාය අගමංසු. අථ බො රාජා පජ්ජොතො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස සනතිකෙ දුතං පානෙසි: “මග්ගං බො තාදිසො ආබාධො. සාධු දෙවො ජීවකං වෙජ්‍යං ආණාපෙතු. සො මං තිකිච්ඡිස්සති” නි.

40. අථ බො රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො ජීවකං කොමාර-හච්චං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ හණෙ ජීවක, උජ්ජන්තිං ගන්තවා රාජානං පජ්ජොතං නිකිච්ඡාති” නි. “ඒවං දෙවා” නි ජීවකො කොමාරහච්චො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිසසුභා උජ්ජන්තිං ගන්තවා යෙන රාජා පජ්ජොතො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතිං රඤ්ඤා පජ්ජාතස්ස විකාරං සලලකෙඛනා රාජානං පජ්ජොතං එතදවොච: “සපපිං දෙව, නිප්පච්ඡාමි². තං දෙවො ච්ඡිස්සති” නි. “අලං හණෙ ජීවක, යං තෙ සකකා විතා සපපිතා අරොගං කාතු, තං කරොති. ජෙගුච්ඡං මෙ සපපි. පටිකකුල” නි.

41. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහච්චස්ස එතදහොසි: “ඉමස්ස බො රඤ්ඤා තාදිසො ආබාධො න සකකා විතා සපපිතා අරොගං කාතුං. යනනුතානං සපපිං නිප්පවෙය්‍යං කසාවචණ්ණං කසාවගඤ්ඤං කසාවරස” නි. අථ බො ජීවකො කොමාරහච්චො නානාභෙසජ්ජෙති සපපිං නිප්පච්ඡි කසාව-චණ්ණං කසාවගඤ්ඤං කසාවරසං.

42. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහච්චස්ස එතදහොසි: “ඉමස්ස බො රඤ්ඤා සපපි පීතං පරිණාමෙනතං උද්දෙකං දස්සති. වණෙඤ්ඤා³ රාජා ඝාතාපෙය්‍යාපි³ මං. යනනුතානං පටිගච්චෙව ආපුච්ඡෙය්‍ය” නි.

43. අථ බො ජීවකො කොමාරහච්චො යෙන රාජා පජ්ජොතො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතිං රාජානං පජ්ජොතං එතදවොච: “මයං බො දෙව, වෙජ්‍යා නාම තාදිසෙන මුත්තනෙන මුලානි උඬුරාම. තෙසජ්ජාති සංභරාම. සාධු දෙවො⁴ වාහනාගාරෙසු ව ආරෙසු ව ආණාපෙතු: ‘යෙන වාහනෙන ජීවකො ඉච්ඡති, තෙන වාහනෙන ගච්ඡතු. යෙන ආරෙන ඉච්ඡති, තෙන ආරෙන ගච්ඡතු. යං කාලං ඉච්ඡති, තං කාලං ගච්ඡතු. යං කාලං ඉච්ඡති තං කාලං පච්ඡතු’ නි.

44. අථ බො රාජා පජ්ජොතො වාහනාගාරෙසු ව ආරෙසු ව ආණාපෙසි: “යෙන වාහනෙන ජීවකො ඉච්ඡති, තෙන වාහනෙන ගච්ඡතු. යෙන ආරෙන ඉච්ඡති, තෙන ආරෙන ගච්ඡතු. යං කාලං ඉච්ඡති, තං කාලං ගච්ඡතු. යං කාලං ඉච්ඡති, තං කාලං පච්ඡතු” නි.

1. සි. “උජ්ජන්තියං රඤ්ඤා”

2. “සපපිං දෙසි. සපපිං දෙව නිප්පච්ඡාමි” ම ජ සා. 3. “ඝාතාපෙය්‍යාපි” PTS.

4. සාධු මෙ දෙවො සි ඉ.

38. ඉක්බිති බරණැස්සිටුපුත්ත නෙමේ නොබෝ කලකින් ම නිරෝග වූයේ ය. අනතුරු ව බරණැස්සිටු නෙමේ “මාගේ පුත්‍රයා නිරෝග කරණ ලද්දේය” යි ජීවක කොමාරහව්වයාට සොළොස් දහසක් දුන්නේ ය. ජීවක කොමාරහව්ව නෙමේ ඒ සොළොස් දහස ගෙණ නැවත රජගහ නුවරට පෙරළා ගියේ ය.

39. එකල්හි පජ්ජොත රජගට පාණඩුරොගාඛායයෙක් වේ. ඉතා උසස් බොහෝ දිසාපාමොක් වෙදවරු අවුත් නිරෝග කරන්නට නො හැකි වූහ. බොහෝ මසුරන් ගෙණ ගියහ. ඉක්බිති පජ්ජොත රජනෙමේ “මට මෙබඳු ආඛායයෙක් වේ. දෙව නෙමේ ජීවක වෙදට අණ කෙරේවා. හෙතෙමේ මට පිළියම් කරන්නේ ය” යි මගධෙශවර වූ සෙනිය බිමබ්බසාර රජු වෙත දූතයකු යැවී ය.

40. ඉක්බිති මගධෙශවර වූ සෙනිය බිමබ්බසාර රජනෙමේ “සගය ජීවකය, උදෙහියම යව ගොස් පජ්ජොත රජුට පිළියම් කරව” යි ජීවක කොමාරහව්වයාට අණ කෙළේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්ව නෙමේ මගධෙශවර වූ සෙනිය බිමබ්බසාර රජුට පිළිවදන් දී උදෙහියම ගොස් පජ්ජොත රජු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ පජ්ජොත රජුගේ රෝගය සලකා “දෙවයන් වහන්ස, ගිනෙල් මුසු බෙහෙතක් පිසන්නෙමි. රජනෙමේ එය පානය කරන්නේ ද” යි පජ්ජොතරජුගෙන් ඇසී ය. “සගය ජීවකය, කම් නැත. යම් ලෙසකින් ගිනෙල් නැති ව නිරෝග කරන්නට ඔබට හැක්කේ නම් එසේ කරව. මාගට ගිනෙල් අප්‍රිය ය. පිළිකුල් ය”.

41. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්වයාට “ගිනෙල් නැති ව නිරෝග කරන්නට නො හැක්කේ ය. මේ රජුට (ඇත්තේ) එබඳු ආඛායයෙකි. මම කසට පැහැ ඇති කසට ගද ඇති කසටරස ඇති ගිනෙල් බෙහෙතක් පිසන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව නෙමේ නොයෙක් බෙහෙතින් යුත් කසාවන් වූ කසට ගද ඇති කසට රස ඇති ගිනෙල් බෙහෙතක් පිසී ය.

42. අනතුරු ව ජීවක කොමාරහව්වයාට “මේ රජුට පානය කළ ගිනෙල් පැසවන්නේ තැලි (ඔක්කාරය) උපදවන්නේ ය. මේ රජු නෙමේ වණ්ඩ ය. මා මැරවිය හැක්කේ ය. මම පළමු කොට ම විවාරන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

43. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව නෙමේ පජ්ජොත රජු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ “දෙවයන් වහන්ස, අපි වෙදහු වූ කලී (යම් ධ්‍රැව නැකැත් සුදුසු නම්) එබඳු නැකැතින් මුල් උදුරා ගනුමුහ. බෙහෙත් එකතු කරමුහ. එහෙයින් වාහනාගාරයන්හි ද, ආරයන්හි ද “ජීවකයා යම් වාහනයකින් (යනු) කැමැති ද, ඒ වාහනයෙන් යේවා. යම් ආරයකින් (යනු) කැමැති ද, ඒ ආරයෙන් යේවා. යම් කලෙක (යනු) කැමැති ද, එකල්හි යේවා. යම් කලෙක පිවිසෙනු කැමැති ද එකල්හි පිවිසේවා” යි දෙවයන් වහන්සේ අණ කෙරෙන්නවා” යි පජ්ජොතරජුට කී ය.

44. ඉන් පසු පජ්ජොත රජු නෙමේ “යම් වාහනයකින් ජීවක නෙමේ යනු කැමැති වේ ද, ඒ වාහනයෙන් යේවා. යම් දොරටුවකින් (යනු) කැමැති වේ ද, ඒ දොරටුවෙන් යේවා. යම් කලෙක (යනු) කැමැති වේ ද, එකල්හි යේවා. යම් කලෙක (පිවිසෙනු) කැමැති වේ ද, එකල්හි පිවිසේවා” යි වාහනාගාරයන්හි ද ආරයන්හි ද අණ කරවී ය.

45. තෙන බො පන සමයෙන රඤ්ඤ ප්‍රජ්ජානස්ස හද්දවතිකා නාම හඤ්ඤිකා පඤ්ඤසයොජනිකා ගොති. අථ බො ජීවකො කොමාර-හච්චො රඤ්ඤ ප්‍රජ්ජානස්ස සප්පිං¹ උපනාමෙසි: “කසාවං දෙවො පිචතු” ති. අථ බො ජීවකො කොමාරහච්චො රාජානං ප්‍රජ්ජානං සප්පිං පායෙඤ්ඤා හඤ්ඤාලං ගතඤ්ඤා හද්දවතිකාය හඤ්ඤිකාය නගරමගා නිපපති.

46. අථ බො රඤ්ඤ ප්‍රජ්ජානස්ස තං සප්පි පිතං පරිණාමෙනං උදෙසං අදුසි. අථ බො රාජා ප්‍රජ්ජානො මනුස්සො එතදවොච: “දුට්ඨෙන හණේ, ජීවකෙන සප්පි පායිතො”මහි. තෙන හි හණේ, ජීවකං වෙජ්ජා විචිතං” ති. “හද්දවතිකාය දෙව, හඤ්ඤිකාය නගරමගා නිපපතිතො” ති.

47. තෙන බො පන සමයෙන රඤ්ඤ ප්‍රජ්ජානස්ස කාමො නාම දුසො සට්ඨිසොජනිකො ගොති අමනුස්සොන ජාතො². අථ බො රාජා ප්‍රජ්ජානො කාකං දුසං ආණාපෙසි. “ගච්ඡි හණේ කාක, ජීවකං වෙජ්ජා නිවතොති: ‘රාජා තං ආවරිය නිවතොපෙති’ ති. එතෙ බො හණේ කාක, වෙජ්ජා නාම බුත්‍රමායා. මා වස්ස කිඤ්ඤි පටිගගහෙසි” ති.

48. අථ බො කාකො දුසො ජීවකං කොමාරහච්චං අනුරාමගෙන කොසමභියං සමභාවෙසි පාතරාසං කරොනනං. අථ බො කාකො දුසො ජීවකං කොමාරහච්චං එතදවොච: “රාජා තං ආවරිය, නිවතොපෙති” ති “ආගමෙහි හණේ කාක, යාව භුඤ්ජාමි³. හඤ්ඤා හණේ කාක, භුඤ්ජාමි” ති. “අලං ආවරිය, රඤ්ඤමහි ආණ්ණෙනා, එතෙ බො හණේ කාක, වෙජ්ජා නාම බුත්‍රමායා. මා වස්ස කිඤ්ඤි පටිගගහෙසි” ති.

49. තෙන බො පන සමයෙන ජීවකො කොමාරහච්චො නබෙන හෙසජ්ජං ඔලුමෙපඤ්ඤා ආමලකඤ්ඤා බාදති. පාතියඤ්ඤා පිචති. අථ බො ජීවකො කොමාරහච්චො කාකං දුසං එතදවොච: “හඤ්ඤා හණේ කාක, ආමලකඤ්ඤා බාද. පාතියඤ්ඤා පිචස්ස” ති. අථ බො කාකො දුසො “අයඤ්ඤා බො වෙජ්ජා ආමලකඤ්ඤා බාදති. පාතියඤ්ඤා පිචති. න අරහති කිඤ්ඤි පාපකං හොතු” නති උපසංඝමලකඤ්ඤා බාදි. පාතියඤ්ඤා අපාසි. තස්ස තං උපසංඝමලකං බාසිතං තත්තෙව නිවර්ණෙසි.

50. අථ බො කාකො දුසො ජීවකං කොමාරහච්චං එතදවොච: “අනි මෙ ආවරිය, ජීවිත” නති. “මා හණේ කාක, භාසි. තුඤ්ඤාව අරොගො හවිස්සසි. රාජා ව. වණ්ණො සො රාජා ඝාතාපෙය්‍යාපි මං. තෙනාගං න නිවතොමි” ති හද්දවතිකං හඤ්ඤිකං කාකස්ස නිද්‍යාදෙඤ්ඤා යෙන රාජගතං තෙන පකකාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන රාජගතං⁴ යෙන රාජා මාගමො සෙතිසො බිමබ්බාරො තෙහුපසඞ්ඤාමි. උපසංඝමලකඤ්ඤා රඤ්ඤා මාගමස්ස සෙතිසස්ස බිමබ්බාරස්ස එතමත්ථං ආරොවෙසි. “සුච්ඡා හණේ ජීවක, අකාසි යං සි⁵ න නිවතොති. වණ්ණො සො රාජා ඝාතාපෙය්‍යාපි ත” නති.

51. අථ බො රාජා ප්‍රජ්ජානො අරොගො සමානො ජීවකස්ස කොමාරහච්චස්ස සනතිකෙ දුතං පායෙසි: “ආගමිතු ජීවකො. වරං දුස්සාමි” ති. “අලං අයෙය්‍යා⁶. අධිකාරං මෙ දෙවො සරතු” ති.

1. “කං සප්පිං”

2. “පට්ඨමජාතො” ම ඡ සං. PTS.

3. “යාව භුඤ්ජාමි” ම ඡ සං. PTS.

4. “යෙන රාජා” ම ඡ සං.

5. “යමපි” ම ඡ සං. PTS.

6. “අලං දෙව” සි.

45. එකල්හි පජ්ජාන රජුගේ හඳුවනිකා නම් ඇතින්න දවසකට පණස් යොදුනක් යන ගමන් වේග ඇත්තී ය. ඉක්බිති ජීවක කොමාර-හව්ව තෙමේ පජ්ජාන රජුට “දෙවයන් වහන්සේ කෘෂාය පානය කරණ සේක්වා” යි කසට පැහැති ගිතෙල් බෙහෙත එළවී ය. ජීවක කොමාර-හව්ව තෙමේ පජ්ජාන රජුට ගිතෙල් බෙහෙත පොවා ඇත්හලට ගොස් හඳුවනී ඇතින්න පිට නැගී නුවරින් පලා ගියේ ය.

46. එවිට පජ්ජාන රජුට පානය කළ ඒ ගිතෙල් බෙහෙත පැසවන්නේ තැලි ඉපදවී ය. ඉක්බිති පජ්ජාන රජු තෙමේ “සගයෙනි, දුෂට වූ ජීවකයා විසින් ගිතෙල් පොවන ලද්දේ වෙමි. සගයෙනි, එබැවින් ජීවක වෙද සොයවු” යි ඕනිසුන්ට කියේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, හඳුවනී ඇතින්න පිට නැගී නුවරින් පැන ගියේ ය” යි ඔහු කීහ.

47. එකල්හි පජ්ජාන රජුගේ අමනුෂ්‍යයකු නිසා උපන් කාක නම් දස තෙමේ දවසකට සැට යොදුන් යන ගමන් වේග ඇත්තේ වේ. ඉක්බිති පජ්ජාන රජු තෙමේ “කොල කාකය, ‘ආවාය්‍යීයෙනි, රජු තෙමේ ඔබ නවත්වා’ ය යි ජීවක වෙද නවතව. කොල කාකය, මේ වෙද්දු නම් බොහෝ මාස ඇත්තානු ය. ඔහු දෙන කිසිවක් නො පිළිගනු” යි කාකදසයාට අණ කෙළේ ය.

48. ඉක්බිති කාක දස තෙමේ අතරමග නොසබැ නුවර දී උදසන අහර ගන්නා ජීවකයා දුටුයේ ය. එකල්හි කාක දස තෙමේ “ආවාය්‍යීයෙනි, රජු තෙමේ ඔබ නවත්වා” ය යි ජීවක කොමාරහව්වයාට කියේ ය. “කොල කාකය, අනුභව කරමි. ඒ තාක් බලාපොරොත්තු වෙව. කොල කාකය, තෝ ද අනුභව කරව”. ආවාය්‍යීයෙනි, කම් නැත. ‘කාකය මේ වෙද්දු නම් බොහෝ මාස ඇත්තානු ය. ඔහු දෙන කිසිවක් නො පිළිගනු’ යි රජු විසින් අණ කරණ ලද්දෙම වෙමි” යි කාකදසයා කී ය.

49. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ නියගින් බෙහෙතක් ඔබා ගෙණ නෙල්ලි ද කසී. පැන් ද බොසී. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්වතෙමේ “කොල කාකය, නෙල්ලි ද කව. පැන් ද බොව” යි කාකදසයාට කී ය. ඉක්බිති කාක දස තෙමේ “මේ වෙද නෙල්ලි ද කසී. පැන් ද බොසී. කිසි නපුරක් වන්නට යුතු නො වෙ ය” යි නෙල්ලි ගෙඩියෙන් අඩක් ද කැයේ ය. පැන් ද බිඳවී ය. ඔහු විසින් කන ලද ඒ නෙල්ලි පලුව එ වෙලේම ඔහුට විරෙක කෙළේ ය.

50. එවිට කාකදස තෙමේ “ආවාය්‍යීයන් වහන්ස, මාගේ ජීවිතය රැක්කේ” යි ජීවක කොමාරහව්වයාගෙන් ඇසී ය. “කොල, කාකය, බිය පත් නොව. තෝත් නිරෝග වන්නෙහි ය. රජු තෙමේ ද නිරෝග වන්නේ ය. වණඬු වූ ඒ රජු තෙමේ මා මරවන්නේ ද වේ. එහෙයින් මම නො නවනිමි” යි හඳුවනිකා ඇතින්න කාකදසයාට භාර දී රජගහ නුවර බලා තික්ම ගියේ ය. පිළිවෙළින් රජගහනුවරට ගියේ මගධෙයවර වූ සෙනිය බිබ්බසාර රජු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මගධෙයවර වූ සෙනිය බිබ්බසාර රජුට මේ වග සැලකෙළේ ය. රජු තෙමේ “සගය ජීවකය, යම් හෙයකින් නො නැව-තුනෙහි ද එහෙයින් යහපතක් කෙළෙහි ය. (නැවතුනෙහි නම්) වණඬු වූ ඒ රජු තෙමේ තා මරවන්නේ ය.” යි කී ය.

51. ඉක්බිති පජ්ජාන රජු තෙමේ නිරෝග වූයේ “ජීවක තෙමේ පැමිණේවා. වරයක් දෙන්නෙමි” යි ජීවක කොමාරහව්වයා වෙත දූතයකු යැවී ය. “ආය්‍යීය, කම් නැත. දෙවයන් වහන්සේ මාගේ අධිකාරය (=ශ්‍රේෂ්ඨත්වය) සිහි කෙරෙත්වා” යි කියා යැවී ය.

52. තෙන බො පන සමයෙන රඤ්ඤ පඤ්ඤානස්ස සිවෙය්‍යකං දුස්සයුගං උප්පන්නං හොති බහුන්නං¹ දුස්සානං බහුන්නං දුස්සයුගානං බහුන්නං දුස්සයුගසත්තානං බහුන්නං දුස්සයුගසහස්සානං බහුන්නං දුස්සයුගසනසහස්සානං අග්ගඤ්ඤ සෙට්ඨඤ්ඤ මොක්ඛඤ්ඤ උත්තමඤ්ඤ පචරඤ්ඤ. අථ බො රාජා පඤ්ඤානො තං සිවෙය්‍යකං දුස්සයුගං ජීවකස්ස කොමාර-හවස්ස පාහෙසි.

53. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහවස්ස ඵතදහොසි: “ඉදං බො මෙ සිවෙය්‍යකං දුස්සයුගං රඤ්ඤ පඤ්ඤානෙන පහිනං බහුන්නං දුස්සානං බහුන්නං දුස්සයුගානං බහුන්නං දුස්සයුගසත්තානං බහුන්නං දුස්සයුගසහස්සානං බහුන්නං දුස්සයුගසනසහස්සානං අග්ගඤ්ඤ සෙට්ඨඤ්ඤ මොක්ඛඤ්ඤ උත්තමඤ්ඤ පචරඤ්ඤ. නසිමං² අඤ්ඤා කොචි පච්චාරහති අඤ්ඤානු තෙන හගවතා අරහතා සමමා සම්බුද්ධෙන, රඤ්ඤ වා මාගධෙන සෙතියෙන බිම්බිසාරෙනා”ති.

54. තෙන බො පන සමයෙන හගවතො කායො දෙසාභිසන්තො හොති. අථ බො හගවා ආයස්මන්නං ආනන්දං ආමන්තෙසි: “දෙසාභිසන්තො බො ආනන්ද තථාගතස්ස කායො, ඉච්ඡති තථාගතො විරෙවනං පානු”නති.

55. අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන ජීවකො කොමාරහවෙවො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනො ජීවකං කොමාරහවං ඵතදවොච: “දෙසාභිසන්තො බො ආට්ටිසො ජීවක, තථාගතස්ස කායො, ඉච්ඡති තථාගතො විරෙවනං පානු”නති. “තෙන හි හන්තො ආනන්ද, හගවතො කායං කතිපාහං සිතෙහෙට්ඨා” ති.

56. අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ හගවතො කායං කතිපාහං සිතෙහෙට්ඨා යෙන ජීවකො කොමාරහවෙවො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනො ජීවකං කොමාරහවං ඵතදවොච “සිතිදො බො ආට්ටිසො ජීවක, තථාගතස්ස කායො, යස්ස’ද්ධති කාලං මඤ්ඤාසි” ති.

57. අථ බො ජීවකස්ස කොමාරහවස්ස ඵතදහොසි: “න බො මෙ නං පතීරුපං, යො’හා හගවතො ඔලාරිකං විරෙවනං දදෙය්‍ය”නති. තිණි උප්පලහත්ථාති නානාහෙසජ්ජෙහි පරිභාවෙට්ඨා යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනො ඵකං උප්පලහත්ථං හගවතො උපනාමෙසි: “ඉමං හන්තො හගවා පඨමං උප්පලහත්ථං උපසිඤ්ඤානු. ඉදං හගවන්නං දසකකිනතුං විරෙවෙස්සති” ති. දුතියං උප්පලහත්ථං හගවතො උපනාමෙසි: “ඉමං හන්තො හගවා දුතියං උප්පලහත්ථං උපසිඤ්ඤානු. ඉදං හගවන්නං දසකකිනතුං විරෙවෙස්සති”ති. තතියං උප්පලහත්ථං හගවතො උපනාමෙසි: “ඉමං හන්තො හගවා තතියං උප්පලහත්ථං උපසිඤ්ඤානු. ඉදං හගවන්නං දසකකිනතුං විරෙවෙස්සති ති ඵචං හගවතො සමතිංසාය විරෙවනං හවිස්සති” ති. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙවො හගවතො සමතිංසාය විරෙවනං දත්වා හගවන්නං අභිවාදෙට්ඨා පදකකිණං කත්වා පකකාමි.

52. එකල්හි පඤ්ඤානුරක්ඛණං බොහෝ වස්තූයන්ට බොහෝ වස්තු යුග්මයන්ට බොහෝ සිස ගණන් වස්තුයුග්මයන්ට බොහෝ දහස් ගණන් වස්තුයුග්මයන්ට බොහෝ ලක්ෂගණන් වස්තුයුග්මයන්ට අග්‍ර වූ ද ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ද මුඛ්‍ය වූ ද උතුම් වූ ද ප්‍රචර වූ ද සිව්වයාකවස්තුයුග්මයක් ලැබුනේ වේ. ඉක්බිති පඤ්ඤාන රජතෙමේ ඒ සිව්වයාකවස්තුයුග්මය ජීවක කොමාර-හව්වට යැවී ය.

53. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්වයාහට “පඤ්ඤාන රජු විසින් මා වෙත එවූ සිව්වයාකවස්තුයුග්මය බොහෝ වස්තූයන්ට බොහෝ වස්තු යුග්මයන්ට බොහෝ සිසගණන් වස්තුයුග්මයන්ට බොහෝ දහස් ගණන් වස්තුයුග්මයන්ට බොහෝ ලක්ෂගණන් වස්තුයුග්මයන්ට අග්‍ර ද වේ. ශ්‍රේෂ්ඨ ද වේ. මුඛ්‍ය ද වේ. උතුම් ද වේ. ප්‍රචර ද වේ. භාග්‍යවත් වූ අතීන් වූ සමාන්තසමුදාය වූ ඒ තථාගතයන් වහන්සේ හෝ මහබෝසත් වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු හෝ හැර අන් කිසිවෙක් මේ වස්තුයුග්මයට සුදුසු නොවේ”යි මේ සිත විය.

54. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශරීරය දෙස් කිපිමෙන් පිහිත වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අතද තෙරුන් ඇමැතු සේක: “ආනන්දය, තථාගතයන්ගේ ශරීරය දෙස් අධික වූයේ වේ. තථාගත තෙමේ විරෙක බෙහෙතක් පාතය කරන්නට කැමැති”යි වදාළ සේක.

55. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්දසම්මතයන් වහන්සේ ජීවක කොමාර-හව්වයා වෙත ගියහ. ගොස් ඇවැත ජීවකය, තථාගතයන් වහන්සේගේ ශරීරය දෙස් කිපිමෙන් පිහිත වේ. තථාගතයන් වහන්සේ විරෙක බෙහෙතක් පාතය කරන්නට කැමැති සේකැ”යි ජීවක කොමාරහව්වයාහට කීහ. “ආනන්ද සම්මතයන් වහන්සේ, එසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශරීරය කිහිප දිනක් තෙල් පොවා මොළොක් කරණ සේක්වා”යි හෙතෙම කී ය.

56. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද සම්මතයන් වහන්සේ කිහිප දිනක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශරීරය මොළොක් කොට ජීවක කොමාරහව්වයා වෙත ගියහ. ගොස් “ඇවැත, ජීවකය, තථාගතයන් වහන්සේගේ ශරීරය මොළොක් වූයේය. දැන් යම්කට කල් සලකන්නෙහි නම් මේ ඒ විරෙක බෙහෙත දීමට කල් වේ යැ යි ජීවක කොමාරහව්වයාහට දැන්වූහ.

57. එවිට ජීවක කොමාරහව්වයාහට “මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැඩි වූ විරෙක බෙහෙතක් දෙන්නෙමි නම්, මට ඒ සුදුසු නොවේ”යි සිත් වී ය. එසේ සිතා උපුල්මිටි තුණක් නොයෙක් බෙහෙත් ගල්වා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පළමුවන උපුල්මිටිය සිඹිනා සේක්වා. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දස-වරක් විරෙක කරන්නේ ය” යි එක් උපුල් මිටියක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එළවූයේ ය. “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ දෙවන උපුල් මිටිය සිඹිනා සේක්වා. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දසවරක් විරෙක කරන්නේ ය” යි තෙවන උපුල් මිටිය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එළවූයේ ය. “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ තෙවන උපුල්මිටිය සිඹිනා සේක්වා. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දසවරක් විරෙක කරන්නේ ය” යි තෙවන උපුල් මිටිය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එළවූයේ ය. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස් වරක් විරෙක වන්නට බෙහෙත් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට තිත්ම ගියේ ය.

58. අප්ථ බො ජීවකස්ස කොමාරහව්වස්ස බහිද්ධාරකොට්ඨකා නික්ඛනනස්ස එතද්දහොසි: “මයා බො භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං දින්නං, දෙසාභීසනො, තථාගතස්ස කායො, න භගවන්තං සමතිංසකඛන්තං විරෙවෙස්සති. එකුන්තිංසකඛන්තං භගවන්තං විරෙවෙස්සති, අපි ච භගවා විරිතො නහාසිස්සති. නහාතං භගවන්තං සකිං විරෙවෙස්සති. එවං භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං භවිස්සති”ති.

59. අප්ථ බො භගවා ජීවකස්ස කොමාරහව්වස්ස වේතසා වේතො-පරිවිතකකමඤ්ඤාය ආයසමන්තං ආනන්දං ආමන්තොසි: “ඉධානන්ද, ජීවකස්ස කොමාරහව්වස්ස බහිද්ධාරකොට්ඨකා නික්ඛනනස්ස එතද්දහොසි: ‘මයා බො භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං දින්නං, දෙසාභීසනො, තථාගතස්ස කායො, න භගවන්තං සමතිංසකඛන්තං විරෙවෙස්සති. එකුන්තිංසකඛන්තං භගවන්තං විරෙවෙස්සති. අපි ච භගවා විරිතො නහාසිස්සති. නහාතං භගවන්තං සකිං විරෙවෙස්සති. එවං භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං භවිස්සති’ ති. තෙන භානන්ද, උණ්ණාදකං පටියාදෙහි” ති. “එවං භනෙත” ති බො ආයසමා ආනන්දෙ භගවතො පටිසුඤ්ඤා උණ්ණාදකං පටියාදෙසි.

60. අප්ථ බො ජීවකො කොමාරහවේවා යෙන භගවා තෙනුපසඬන්ති, උපසඬන්තිවා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො ජීවකො කොමාරහවේවා භගවන්තං එතද්දවොච: “විරිතො භනෙත භගවා”ති. “විරිතො”චති ජීවකා”ති. “ඉධ මයං භනෙත බහිද්ධාරකොට්ඨකා නික්ඛනනස්ස එතද්දහොසි: “මයා බො භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං දින්නං, දෙසාභීසනො, තථාගතස්ස කායො, න භගවන්තං සමතිංසකඛන්තං විරෙවෙස්සති. එකුන්තිංසකඛන්තං භගවන්තං විරෙවෙස්සති, අපි ච භගවා විරිතො නහාසිස්සති. නහාතං භගවන්තං සකිං විරෙවෙස්සති. එවං භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං භවිස්සති’ ති. නහායදු භනෙත භගවා. නහායදු සුගතො” ති. අප්ථ බො භගවා උණ්ණාදකං නහාසි. නහාතං භගවන්තං සකිං විරෙවෙසි. එවං භගවතො සමතිංසාය විරෙවනං භවිස්සති. අහොසි.

61. අප්ථ බො ජීවකො කොමාරහවේවා භගවන්තං එතද්දවොච: “යාව භනෙත භගවතො කායො පකකතො හොති, අලං තාව යුසපිණ්ඩපාතො”ති¹.

1. “අභං තාව යුස පිණ්ඩපාතොති” සි මු.

,, “අලං යුස පිණ්ඩපාතොති” සි.

58. ඉක්බිති බිහිදෙරොවුවෙන් නික්මෙන්නා වූ ජීවක කොමාර-හවමහං “මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස්වරක් විරෙක වන බෙහෙතක් දෙන ලද්දේ ය. තථාගතයන් වහන්සේගේ ශරීරය දෙස් අසික වූයේ මේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස්වරක් විරෙක නො වන්නේ ය. එකුත් නිස්වරක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට විරෙක වන්නේ ය. එහෙත් විරෙවනය කලා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ස්නානය කරන්නාහ. ස්නානය කලා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වරක් විරෙවනය වන්නේ ය. මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස් වරක් විරෙවනය වන්නේ ය” යි මේ සිත විය.

59. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජීවක කොමාරහවමයාගේ අදහස (හමන්) සිහින් දූත “ආනන්දය, මෙහි බිහිදෙරොවුවෙන් නික්මෙන්නා වූ ජීවක කොමාරහවමයාහට ‘මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස්වරක් විරෙක වන බෙහෙතක් දෙන ලද්දේ ය. තථාගතයන් වහන්සේගේ ශරීරය උත්සන්න වූ දෙස් ඇත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස් වරක් විරෙවනය නො වන්නේ ය. එකුත් නිස්වරක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට විරෙවනය වන්නේ ය. එහෙත් විරෙවනය කලා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ස්නානය කරණ සේක. ස්නානය කළ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වරක් විරෙවනය වන්නේ ය. මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස් වරක් විරෙවනය වන්නේ ය” යන සිත් වී ය යි වදාරා ආයුෂ්මත් අනදතෙරුන් ඇමතු සේක: “ආනන්දය, එසේ නම් උණුදිය පිළියෙල කරව” යි. “සවාමීනි, එසේය” යි ආයුෂ්මත් ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී උණුදිය පිළියෙල කළහ.

60. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහවම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ ජීවක කොමාරහවම තෙමේ “සවාමීනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විරෙක කළ සේක් ද” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ඇසී ය. “ජීවකය විරෙක කළෙමි වෙමි.” “සවාමීනි, මෙහි පිටදෙරොවුවෙන් නික්-මෙන්නා වූ මට “මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස්වරක් විරෙක වන බෙහෙතක් දෙන ලද්දේ ය. තථාගතයන් වහන්සේගේ ශරීරය උත්සන්න වූ දෙස් ඇත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස් වරක් විරෙවනය නො වන්නේ ය. එකුත් නිස්වරක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට විරෙවනය වන්නේ ය. එහෙත් විරෙවනය කලා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ස්නානය කරණ සේක. ස්නානය කලා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වරක් විරෙවනය වන්නේ ය. මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නිස්වරක් විරෙවනය වන්නේ ය” යි මේ අදහස වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ස්නානය කරණ සේක්වා. සුගතයන් වහන්සේ ස්නානය කරණ සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල-කෙළේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උණුදිය ස්නානය කළ සේක. ස්නානය කලා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වරක් විරෙවනය වී ය. මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සමතිස් විරෙවනයෙක් විය.

61. අනතුරුට ජීවක කොමාරහවමතෙමේ “සවාමීනි, යම්තාක් කලකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශරීරය ප්‍රකාශිතවනා වය ඇත්තේ වේ ද, ඒ තාක් කල් සිතිද වූ ආහාර සුදුසු ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කෙළේ ය.

62. අථ බො භගවතො කායො න චිරස්සෙව පකානන්තො අහොසි. අථ බො ජීවකො කොමාරගදේවා නා සිවෙය්‍යං දුස්සයුගං ආදාය යෙන භගවා නෙහුපසඬකම්. උපසඬකමිති භගවතං අභිවාදෙවා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො ජීවකො කොමාරගදේවා භගවතං එතදවොච: “එකාභං ගන්න, භගවතං වරං යාමාමි” ති. “අනිකකන්තවරා බො ජීවක, නාථාගතා” ති. “යඤ්ඤ භන්නො, කප්පති යඤ්ඤ අනවජ්ජ” නති. “වදෙති ජීවකා” ති. “භගවා ගන්න, පංසුකුලිකො භික්ඛු-සමෙසා ව. ඉදං මෙ ගන්න, ‘සිවෙය්‍යං දුස්සයුගං රඤ්ඤ පඤ්ජානෙන පතිතං බහුන්තං දුස්සානං බහුන්තං දුස්සයුගානං බහුන්තං දුස්සයුගසතානං බහුන්තං දුස්සයුගසහස්සානං බහුන්තං දුස්සයුගසහස්සානං අග්ගඤ්ඤ සෙට්ඨඤ්ඤ මොකඤ්ඤ උභතමඤ්ඤ පවරඤ්ඤ. පතිගණ්ණාකු මෙ ගන්න, භගවා සිවෙය්‍යං දුස්සයුගං භික්ඛුසමෙසං ව ගතපති විවරං අනුජානාතු” ති. පටිග්ගහෙසි භගවා සිවෙය්‍යං දුස්සයුගං.

63. අථ බො භගවා ජීවක. කොමාරගදේවා ධම්මො කථාය සඤ්ඤෙසි. සමාදායෙසි. සමුත්තෙජෙසි. සමපහංසෙසි. අථ බො ජීවකො කොමාර-ගදේවා භගවතා ධම්මො කථාය සඤ්ඤෙසි. සමාදායෙසි. සමුත්තෙජෙසි. සමපහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවතං අභිවාදෙවා පදකම්ණං කථා පකකාමි.

64. අථ බො භගවා එතස්මි නිදුනෙ එතස්මි පකරණෙ ධම්මො කථා කථා භික්ඛු අමන්තාසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගතපතිවිවරං. යො ඉච්ඡති, පංසුකුලිකො හොතු යො ඉච්ඡති, ගතපතිවිවරං සාදිසතු. ඉතරි නරෙතපතං¹ භික්ඛවෙ, සනතුට්ඨිං වණ්ණෙමි” ති.

65. අස්සොසුං බො රාජගහෙ මනුස්සා “භගවතා කිර භික්ඛුනං ගතපතිවිවරං අනුඤ්ඤාන” නති. තෙ ව මනුස්සා හට්ඨා අනෙසුං උදග්ගා: “ඉදුති බො මයං දුතාති දස්සාමි, පුඤ්ඤති කරිස්සාමි, යතො භගවතා භික්ඛුනං ගතපතිවිවරං අනුඤ්ඤාන” නති. එකානෙතෙව රාජගහෙ බහුති විවරසහස්සාති උපපජ්ජිසු.

66. අස්සොසුං බො ජානපද මනුස්සා “භගවතා කිර භික්ඛුනං ගතපති විවරං අනුඤ්ඤාන” නති. තෙ ව මනුස්සා හට්ඨා අනෙසුං උදග්ගා: “ඉදුති බො මයං දුතාති දස්සාමි, පුඤ්ඤති කරිස්සාමි, යතො භගවතා භික්ඛුනං ගතපතිවිවරං අනුඤ්ඤාන” නති. ජනපදෙපි එකානෙතෙව බහුති විවර-සහස්සාති උපපජ්ජිසු.

67. තෙන බො පන සමයෙන සමස්සො පාචාත්‍රො උප්පන්නො හොති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාචාර” නති. කොසෙය්‍යපාචාත්‍රො උප්පන්නො හොති². “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කොසෙය්‍ය පාචාර” නති. කොජවං උප්පන්නො හොති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කොජව” නති.

පඨමකාණ්ඩාරො නිවසිතො

1. “ඉතරිකරෙතපතං” ම ඡ සං. P T S. “ඉතරිකරෙතවතං” සි

2. “භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසු” ම ඡ සං. P T S. අ ව, ජ ව.

62. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශරීරය නොබෝ කලකින් ම පකාති ස්වභාව ඇත්තේ වී ය. නැවත ජීවක කොමාරනච්චිවෙතේ ඒ සිව්වයාකවස්සුගුත්මය ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ජීවකකොමාරනච්චිවෙතේ “ස්වාමීනි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් එක් වරයක් ඉල්ලමි”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙලේ ය. “ජීවකය, තථාගතවරයෝ වර ඉක්මව්වාහු ය”. “ස්වාමීනි, යමක් කැප වේ ද, යමක් නිදෙස් වේ ද, (එබඳු වරයක් ඉල්ලමි)”යි. “ජීවකය, නිසව”. “ස්වාමීනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පංසුකුලික වන සේක. හික්කුසඞ්ඝ තෙමෙන් පංසුකුලික වේ. ස්වාමීනි, මේ සිව්වයාකවස්සුගුත්මය පසොග රජු විසින් මට එවන ලද්දේ ය. බොහෝ වස්සුගුත්මයන්ට බොහෝ වස්සුගුත්මයන්ට බොහෝ සියගණන් වස්සුගුත්මයන්ට බොහෝ දහස්ගණන් වස්සුගුත්මයන්ට බොහෝ ලක්ෂගණන් වස්සුගුත්මයන්ට අග ද ශ්‍රේෂ්ඨ ද මුඛ්‍ය ද උත්තම ද පවර ද වේ. ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ සිව්වයාකවස්සුගුත්මය පිළිගන්නා සේක් වා. හික්කුසඞ්ඝයාට ද ගෘහපතිච්චරය අනුදන්නා සේක්වා” යි සැලකෙලේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිව්වයාකවස්සුගුත්මය පිළිගත් සේක.

63. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජීවක කොමාරනච්චියාට දහමි කතාවෙන් කරුණු දක්වූ සේක (එහි ඔහු) සමාදන් කරවූ සේක. නිසුණු කරවූ සේක. සතුටු කරවූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහමි කතාවෙන් කරුණු දක්වන ලද සමාදන් කරවන ලද නිසුණු කරවන ලද සතුටු කරවන ලද ජීවක කොමාරනච්චිවෙතේ හුණස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට තික්ම ගියේ ය.

64. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි දහමි කතා කොට “මහණෙනි, ගෘහපතිච්චරය අනුදනිමි. යමෙක් කැමැති නම්, පංසුකුලික වේවා. යමෙක් කැමැති නම්, ගෘහපතිච්චරය ඉවසාවා. මහණෙනි, මම කුඳු මහත් අගය ඇති යම්කිසිවකින් (ලදදෙසින්) ම සතුටු වී ම වණිතා කරමි” යි හික්කුන් ඇමතු සේක.

65. රජගහනුවර වැසි මිනිස්සු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හික්කුන්ට ගෘහපතිච්චරය අනුදන්නා ලද්දේ ල”යි ඇසූහ. “යම්හෙයකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හික්කුන්ට ගෘහපතිච්චරය අනුදන්නා ලද්දේ ද, (එහෙයින්) අපි දැන් දන් දෙන්නෙමු. පින් කරන්නෙමු”යි ඒ මිනිස්සු ද සතුටු වූහ. ඔද වැසියෝ වූහ. එක දවසින් ම රජගහ නුවර දී (හික්කුන්ට) බොහෝ දහස්ගණන් සිවුරු උපත.

66. දනවුවැසි මිනිස්සු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හික්කුන්ට ගෘහපතිච්චරය අනුදන්නා ලද්දේ ල”යි ඇසූහ. “යම් හෙයකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හික්කුන්ට ගෘහපතිච්චරය අනුදන්නා ලද්දේ ද, (එහෙයින්) අපි දැන් දන් දෙන්නෙමු. පින් කරන්නෙමු”යි ඒ මිනිස්සු ද සතුටු වූහ. ඔද වැසියෝ වූහ. එක දවසින් ම ජනපදයෙහි ද බොහෝ දහස් ගණන් සිවුරු උපත.

67. එකල්හි සඞ්ඝසාගට පොරෝණා සඵට්ඨ ලැබුනේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පොරෝණා සඵට්ඨ අනුදනිමි.” පට්ටණුගසින් විසූ පොරෝණා සඵට්ඨ ලැබුනේ ය. “මහණෙනි, පට්ටණු ගුසින් විසූ පොරෝණා සඵට්ඨ අනුදනිමි.” කොටුපලසක් ලැබුනේ ය. “මහණෙනි, කොටුපලස අනුදනිමි”යි වදාළසේක.

පළමු බණවර නිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන කාසිරාජා ජීවකස්ස කොමාරහවෙස්ස අසිසකාසියං¹ කමලං පාහෙසි උපසිසකාසිනං බමමානං. අථ බො ජීවකො කොමාරහවෙච්චා තං අසිසකාසියං කමලං ආදාය යෙන හගවා නෙහුප-සඬකම්. උපසඬකම්චා හගවනනං අභිවාදෙචා එකමනනං නිසිදි. එකමනනං නිසිනොනා බො ජීවකො කොමාරහවෙච්චා හගවනනං එතදවොච: “අයමෙව හනෙන, අසිසකාසියො කමලො කාසිරඤ්ඤ පභිනො උපසිසකාසිනං බමමානො. පභිගණ්හාතු මෙ හනෙන, හගවා කමලං, යං මම අස්ස දීඝරහනං හිතාය සුබ්බායා” ති. පටිග්ගහෙසි හගවා කමලං.

2. අථ බො හගවා ජීවකා කොමාරහවෙච්චං බමමියා කථාය සඤ්ඤෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තතජෙසි. සමපහංසෙසි. අථ බො ජීවකො කොමාර-හවෙච්චා හගවතා බමමියා කථාය සඤ්ඤෙසිනො සමාදපිතො සමුත්තතජිතො සමපහංසිතො උට්ඨායාසතා හගවනනං අභිවාදෙචා පදකම්ණං කථා පකකාමි.

3. අථ බො හගවා එතසමි නිදුතෙ එතසමි පකරණෙ බමමි කථා කථා හිකඤ්ඤ ආමනොසි: “අනුජානාමි හිකඬවෙ, කමල” නති.

4. තෙන බො පන සමයෙන සඬස්ස උච්චාවචාති විවරාති උප්පජ්ඣති.² අථ බො හිකඤ්ඤනං එතදහොසි: “කිනහු බො හගවතා විවරං අනුඤ්ඤාතං කිං අනනුඤ්ඤාතං” නති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හිකඬවෙ, ජි විවරාති: බොමං කප්පාසිකං කොසෙය්‍යං කමලං සාණං හඬහ” නති.

5. තෙන බො පන සමයෙන යෙ තෙ හිකඤ්ඤ³ ගහපතිවිවරං සාදියනති, තෙ කුකකුච්චායනතා පංසුකුලං ත සාදියනති: “එකංසෙව හගවතා විවරං අනුඤ්ඤාතං. ත දො” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හිකඬවෙ, ගහපතිවිවරං සාදියනෙන පංසුකුලමි සාදියිතුං. තදුහසෙනපහං හිකඬවෙ, සනතුට්ඨිං වණ්ණෙමි” ති.

6. තෙන බො පන සමයෙන සමඬනුලා හිකඤ්ඤ කොසලෙසු ජනපදෙසු අධානමග්ගපටිපන්නා හොනති. එකවෙච්ච හිකඤ්ඤ සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකවෙච්ච හිකඤ්ඤ නාගමෙසුං.⁴ යෙ තෙ හිකඤ්ඤ සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය, තෙ පංසුකුලාති ලභිංසු. යෙ තෙ හිකඤ්ඤ නාගමෙසුං, තෙ එවමානංසු: “අමහාකමි ආවුසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමානංසු: “න මයං ආවුසො තුමාහං භාගං දස්සාම. කිස්ස තුමෙහ නාගමිත්ථා” ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි හිකඬවෙ, නාගමෙනනානං ත අකාමා⁵ භාගං දාතු” නති.

1. “අසිසකාසියං” ම ජ සං. PTS. ජ ව. අ ව. ම හු ප. තො ව.

2. “උපපන්නාති හොනති” ම ජ සං.

3. “තෙ හිකඤ්ඤ” PTS. ම හු ප

4. “නාගමිංසු” ම හු ප. තො ව.

5. “අකාමා” ම ජ සං.

1. එකල්හි කසිරජ තෙමේ ජීවක කොමාරහව්වහට අබදනසකට පොතොනා වූ (පන්සියයක් අගනා වූ) කම්බිලියක් යැවී ය. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ පන්සියයක් අගනා වූ ඒ කම්බිලිය ගෙණ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ ජීවක කොමාරහව්වතෙමේ “සමාමිති, මාගේ අඬ දනසකට පොතොනා වූ (පන්සියයක් අගනා වූ) මේ කම්බිලිය කාසිරජු විසින් එවන ලද්දේ ය. යම් හෙයකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පිළිගැනීම මට බොහෝ කාලයක් හිත සැප පිණිස වන්නේ ද, එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ මේ කම්බිලිය පිළිගන්නා සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කම්බිලිය පිළිගත්තේය.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජීවක කොමාරහව්වයට දූහැමි කතාවෙන් කරුණු දක්වූ සේක. (එහි ඔහු) සමාදන් කරවූ සේක. තියුණු කරවූ සේක. සතුටු කරවූ සේක. එකල්හි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දූහැමිකතාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තියුණු කරවන ලද්දේ සතුටු කරවන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට තිත්ම ගියේ ය.

3. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූහැමි කතා කොට භික්ෂූන් අමතා “මහණෙනි, කම්බිලිය අනුදනිමි” යි වදාළසේක.

4. එකල්හි සඬ්ඝයාට අගය ඇති නැති සිවුරු ලැබෙයි. එකල භික්ෂූන්ට “කිම, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂූන්ට සිවුරු අනුදන්නා ලද ද ? කිම නො අනුදන්නා ලද ද ?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, කොමු පිළි, කපු පිළි, පට පිළි, කම්බිලි, හණවැහරි පිළි, මේ පස් නූලෙන් මුසු පිළි යන සිවුරු* සයක් අනුදනිමි”.

5. එකල්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එක ම සිවුරක් අනුදන්නා ලද ය. සිවුරු දෙකක් නො අනුදන්නා ලද” යි යම් ඒ භික්ෂූහු ගෘහපති චිවරය ඉවසක් ද, ඒ භික්ෂූහු කුකුස් කරන්නෝ පංසුකුලය නො ඉවසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, ගෘහපති චිවරය ඉවසන්නහු විසින් පංසුකුලයක් ඉවසන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මම ඒ දෙකින් ම සතුටු වීම වණිනා කරමි”.

6. එකල්හි බොහෝ භික්ෂූහු කොසොල් දනව්වෙහි දීඝිමාගීයට පිළි-පන්නාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂූහු පංසුකුල වසනු පිණිස සොහොනට පිවිසියාහු ය. ඇතැම් භික්ෂූහු එය බලාපොරොත්තු නො වූවාහු ය. යම් ඒ භික්ෂූහු පංසුකුල පිණිස සොහොනට පිවිසියාහු ද, ඒ භික්ෂූහු පංසුකුල ලැබූහ. යම් ඒ භික්ෂූහු බලාපොරොත්තු නො වූවාහු ද, ඒ භික්ෂූහු “ඇවැත්නි, අපටත් කොටසක් දෙව්” යි මෙසේ කීහ. ඒ භික්ෂූහු “ඇවැත්නි, අපි තොපට කොටසක් නො දෙන්නෙමු. කුමක් නිසා තෙපි බලාපොරොත්තු නො වූවහු ද” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, (බලාපොරොත්තු නො වන්නවුන්ට) අකමැත්තෙන් කොටස නො දෙන්නට අනුදනිමි” යි.

* මෙහි “සිවුරු” යනු ‘වසනය, එයින් කළ සිවුර’ යන අර්ථ දෙක්සි ම යෙදේ.

7. තෙන බො පන සමයෙන සමබ්බලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභිනමග්ගපටිපන්නා හොනති. එකච්ච භික්ඛු සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකච්ච භික්ඛු ආගමෙසු. යෙ තෙ භික්ඛු සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය, තෙ පංසුකුලානි ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු ආගමෙසු, තෙ එවමාහංසු: “අමනාකමපි ආට්ඨසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ඨසො තුමනාකං භාගං දස්සාමි. කිස්ස තුමෙන න ඔක්කමිත්ථා” ති. භගවතො එනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආගමෙන්නානං අකාමා භාගං දාතු”නති.

8. තෙන බො පන සමයෙන සමබ්බලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභිනමග්ගපටිපන්නා හොනති. එකච්ච භික්ඛු පඨමං සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකච්ච භික්ඛු පච්ඡා ඔක්කමිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු පඨමං සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය, තෙ පංසුකුලානි ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු පච්ඡා ඔක්කමිංසු, තෙ න ලභිංසු. තෙ එවමාහංසු: “අමනාකමපි ආට්ඨසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ඨසො තුමනාකං භාගං දස්සාමි. කිස්ස තුමෙන පච්ඡා ඔක්කමිත්ථා” ති. භගවතො එනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පච්ඡා ඔක්කමන්නානං¹ න අකාමා භාගං දාතු”නති.

9. තෙන බො පන සමයෙන සමබ්බලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභිනමග්ගපටිපන්නා හොනති. තෙ සද්දිසා සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකච්ච භික්ඛු පංසුකුලානි ලභිංසු. එකච්ච භික්ඛු න ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු න ලභිංසු, තෙ එවමාහංසු: “අමනාකමපි ආට්ඨසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ඨසො තුමනාකං භාගං දස්සාමි. කිස්ස තුමෙන න ලභිත්ථා” ති. භගවතො එනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සද්දිසානං ඔක්කමන්නානං අකාමා භාගං දාතු”නති.

10. තෙන බො පන සමයෙන සමබ්බලා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභිනමග්ගපටිපන්නා හොනති. තෙ කත්තං කච්චා සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකුලාය. එකච්ච භික්ඛු පංසුකුලානි ලභිංසු. එකච්ච භික්ඛු න ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛු න ලභිංසු, තෙ එවමාහංසු: “අමනාකමපි ආට්ඨසො භාගං දෙථා” ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආට්ඨසො තුමනාකං භාගං දස්සාමි. කිස්ස තුමෙන න ලභිත්ථා” ති. භගවතො එනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කත්තං කච්චා ඔක්කමන්නානං අකාමා භාගං දාතු”නති.

11. තෙන බො පන සමයෙන මනුස්සා විවරං ආදය ආරාමං ආගමිත්තති. තෙ පටිග්ගාහකං අලභමානා පටිග්ගනති. විවරං පටිග්ගනං උපපජ්ජති. භගවතො එනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඤ්චගමෙගති සමන්නාගතං භික්ඛුං. විවරපටිග්ගාහකං සමමනතිතුං. යො න ඡන්දගතිං ගවේජය්‍ය, න දොසගතිං ගවේජය්‍ය, න මොහගතිං ගවේජය්‍ය, න භයගතිං ගවේජය්‍ය, ගතිතාගතිනඤ්ච ජානෙය්‍ය.”

7. එකල්හි බොහෝ හික්කු කොසොල් දනව්වෙහි දිසීමාගීයට පිළිපත්තාහු වෙත්. ඇතැම් හික්කු පංසුකුල පිණිස සොහොනට පිවිසියාහු ය. ඇතැම් හික්කු බලපොරොත්තු ව සිටියහ. යම් ඒ හික්කු පංසුකුල පිණිස සොහොනට පිවිසියාහු ද, ඒ හික්කු පංසුකුල ලැබූහ. යම් ඒ හික්කු බලපොරොත්තු ව සිටියාහු ද, ඒ හික්කු “ඇවැත්නි, අපටත් කොටස දෙවු” යි මෙසේ කීහ. ඒ හික්කු “ඇවැත්නි, අපි නොපට කොටස නො දෙන්නෙමු. කුමක් හෙයින් තෙපි නො පැමිණියහු ද” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, බලපොරොත්තු ව සිටින්නවුන්ට නො කැමැත්තෙන් කොටස දෙන්නට අනුදනිමි”.

8. එකල්හි බොහෝ හික්කු කොසොල්දනව්වෙහි දිසීමාගීයට පිළිපත්තාහු වෙත්. ඇතැම් හික්කු පංසුකුල පිණිස පළමු කොට සොහොනට පිවිසියාහු ය. ඇතැම් හික්කු පසු ව පිවිසියාහු ය. යම් ඒ හික්කු පංසුකුල පිණිස පළමු කොට සොහොනට පිවිසියාහු ද, ඒ හික්කු පංසුකුල ලැබූහ. යම් ඒ හික්කු පසු ව පිවිසියාහු ද, ඒ හික්කු නො ලැබූහ. ඒ හික්කු “ඇවැත්නි, අපටත් කොටස දෙවු” යි මෙසේ කීහ. ඒ හික්කු “ඇවැත්නි, අපි නොපට කොටස නො දෙන්නෙමු. කුමක් හෙයින් තෙපි පසු ව පැමිණියහු ද” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පසු ව පැමිණෙන්නවුන්ට අකමැත්තෙන් කොටස නො දෙන්නට අනුදනිමි”.

9. එකල්හි බොහෝ හික්කු කොසොල්දනව්වෙහි දිසීමාගීයට පිළිපත්තාහු වෙත්. ඒ හික්කු සම ව (එක් වට) පංසුකුල පිණිස සොහොනට පිවිසියාහු ය. ඇතැම් හික්කු පංසුකුල ලැබූහ. ඇතැම් හික්කු නො ලැබූහ. යම් ඒ හික්කු නො ලැබූහු ද, ඒ හික්කු “ඇවැත්නි, අපටත් කොටස දෙවු” යි මෙසේ කීහ. ඒ හික්කු “ඇවැත්නි, අපි නොපට කොටස නො දෙන්නෙමු. කුමක් හෙයින් තෙපි නො ලැබුවහු ද” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සම ව පැමිණෙන්නවුන්ට නො කැමැත්තෙන් කොටස දෙන්නට අනුදනිමි”.

10. එකල්හි බොහෝ හික්කු කොසොල්දනව්වෙහි දිසීමාගීයට පිළිපත්තාහු වෙත්. ඒ හික්කු කතිකා කොට පංසුකුල පිණිස සොහොනට පිවිසියාහු ය. ඇතැම් හික්කු පංසුකුල ලැබූහ. ඇතැම් හික්කු නො ලැබූහ. යම් ඒ හික්කු නො ලැබුවාහු ද, ඒ හික්කු “ඇවැත්නි, අපටත් කොටස දෙවු” යි මෙසේ කීහ. ඒ හික්කු “ඇවැත්නි, අපි නොපට කොටස නො දෙන්නෙමු. කුමක් හෙයින් තෙපි නො ලැබුවහු ද” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කතිකා කොට පැමිණෙන්නවුන්ට නො කැමැත්තෙන් කොටස දෙන්නට අනුදනිමි”.

11. එකල්හි මිනිස්සු සිවුරු ගෙණ ආරාමයට එත්. ඒ මිනිස්සු පිළිගන්නකු නො ලබන්නෝ පෙරලා ගෙණ යත්. සිවුරු සවලාවශයෙන් ලැබේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යම් මහණෙක් ජිඤ්ඤාන අග්නියට නො යන්නේ ද, ඤාණයෙන් අග්නියට නො යන්නේ ද, මොහයෙන් අග්නියට නො යන්නේ ද, බ්‍රහ්මයෙන් අග්නියට නො යන්නේ ද, ගත් නොගත් දෙය දන්නේ ද, එබඳු පසතින් යුත් මහණකු සිවුරු පිළිගන්නා කොට සමමත කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

12. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, සමමනනිතබ්බො: පඨමං භික්ඛු යාපිතබ්බො. යාපිතා ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො: “සුණාදු මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, යදි සබ්බෙසං පත්තකල්ලං, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරපටිග්ගාහකං සමමනෙනාය්‍ය. එසා ඤ්ඤති. සුණාදු මෙ භනෙන සබ්බෙසා, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරපටිග්ගාහකං සමමනනි. යස්සායසමතො ඛමති ඉත්තනාමස්ස භික්ඛුනො විවරපටිග්ගාහකස්ස සමමුති, සො භුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති සො භාසෙය්‍ය. සමමතො සබ්බෙසන ඉත්තනාමො භික්ඛු විවරපටිග්ගාහකො. ඛමති සබ්බෙසං. නස්මා භුණ්ඤ්ඤති. එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

13. තෙන බො පන සමයෙන විවරපටිග්ගාහකා භික්ඛු විවරං පටිග්ගාහෙනා නතෙථ උජ්ඣිකා පක්කමන්ති. විවරං නස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාසමාප්ති සමනනාගතං භික්ඛුං විවරනිදහකං සමමනනිභුං: යො න ඡන්දගතිං ගවෙජ්ජය්‍ය, න දෙසාගතිං ගවෙජ්ජය්‍ය, න මොහාගතිං ගවෙජ්ජය්‍ය, න භයාගතිං ගවෙජ්ජය්‍ය, නිතිතානිතිතඤ්ඤා ජානෙය්‍ය.”

14. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, සමමනනිතබ්බො: පඨමං භික්ඛු යාපිතබ්බො. යාපිතා ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො: “සුණාදු මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, යදි සබ්බෙසං පත්තකල්ලං, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරනිදහකං සමමනෙනාය්‍ය. එසා ඤ්ඤති. සුණාදු මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං භික්ඛුං විවරනිදහකං සමමනනි. යස්සායසමතො ඛමති ඉත්තනාමස්ස භික්ඛුනො විවරනිදහකස්ස සමමුති, සො භුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සමමතො සබ්බෙසන ඉත්තනාමො භික්ඛු විවරනිදහකො. ඛමති සබ්බෙසං. නස්මා භුණ්ඤ්ඤති. එවමෙතං ධාරයාමි” ති.

15. තෙන බො පන සමයෙන විවරනිදහකා¹ භික්ඛු මණ්ඩපෙට්ඨ රුක්ඛමුලෙපි නිමබ්බොසෙපි විවරං නිදහන්ති². උතුරෙහිපි උපවිකාහිපි ඛජ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ භණ්ඩාගාරං සමමනනිභුං, යං සබ්බෙසා ආකඛති විහාරං වා අසිසොගං වා පාසාදං වා භමිතං වා ගුහං වා.”

16. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, සමමනනිතබ්බො: ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටි බලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො: “සුණාදු මෙ භනෙන, සබ්බෙසා, යදි සබ්බෙසං පත්තකල්ලං, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං විහාරං භණ්ඩාගාරං සමමනෙනාය්‍ය. එසා ඤ්ඤති. සුණාදු මෙ භනෙන සබ්බෙසා, සබ්බෙසා ඉත්තනාමං විහාරං භණ්ඩාගාරං සමමනනි. යස්සායසමතො ඛමති ඉත්තනාමස්ස විහාරස්ස භණ්ඩාගාරස්ස සමමුති, සො භුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සමමතො සබ්බෙසන ඉත්තනාමො විහාරො භණ්ඩාගාරං. ඛමති සබ්බෙසං. නස්මා භුණ්ඤ්ඤති. එවමෙතං ධාරයාමි” ති.

1. “නිදහකො” ම ජ සං.

2. “නිදහති” ම ජ සං.

12. මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළ යුතු ය: පලමු කොට මහණ තෙමේ ඉල්විය යුත්තේ ය. ඉල්වා ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල තික්‍ෂුනමක් විසින් සබ්බ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය: “සාමිනි, සබ්බ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සබ්බයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සබ්බ තෙමේ මේ නම් ඇති මහණහු සිටුරු පිළිගන්නා කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය. සාමිනි, සබ්බ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සබ්බ තෙමේ මේ නම් ඇති මහණහු සිටුරු පිළිගන්නා කොට සමමත කරයි යම් ආයුෂ්මතකු හට මේ නම් ඇති මහණහුගේ විවරප්‍රතිග්‍රාහකසම්මුතිය රුපි වේ නම්, හෙතෙමේ තුෂ්ණිමි-භූත වන්නේ ය. යම්කුට රුපි නො වේ නම් හෙතෙමේ කියන්නේ ය. සබ්බයා විසින් මේ නම් ඇති මහණ තෙමේ විවරප්‍රතිග්‍රාහකයා සි සමමත කරණ ලද්දේ ය. සබ්බයාට රුපි වේ. එහෙයින් තුෂ්ණිමිභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි”යි කියා සි.

13. එකල්හි විවරප්‍රතිග්‍රාහකතික්‍ෂුණු සිටුරු පිළිගෙන එහි ම ගාරදමා බැහැර යෙත්. සිටුරු තැසේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, යමෙක් ජිකුසෙන් අගතියට නොයන්නේ ද, දොමසෙත් අගතියට නොයන්නේ ද, මොනසෙන් අගතියට නොයන්නේ ද, බියෙන් අගතියට නොයන්නේ ද, තැන්පත් කළ නොකළ දෙය දන්නේ ද යන පසතින් යුත් මහණකු සිටුරු තැන්පත් කරන්නා කොට සමමත කරන්නට අනුදනිමි”.

14. මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළ යුතු ය: පලමු කොට මහණ තෙමේ ඉල්විය යුත්තේ ය. ඉල්වා ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල තික්‍ෂුනමක් විසින් සබ්බ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය: “සාමිනි, සබ්බ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සබ්බයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සබ්බ තෙමේ මේ නම් ඇති මහණහු සිටුරු තැන්පත් කරන්නා කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය. සාමිනි, සබ්බ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සබ්බ තෙමේ මේ නම් ඇති මහණහු සිටුරු තැන්පත් කරන්නා කොට සමමත කරයි. යම් ආයුෂ්මතකු හට මේ නම් ඇති මහණහුගේ සිටුරු තැන්පත් කිරීමේ සම්මුතිය රුපි වේ නම්, ඒ මහණ තෙමේ තුෂ්ණිමිභූත වන්නේ ය. යම් මහණකු හට රුපි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියන්නේ ය. සබ්බයා විසින් මේ නම් ඇති මහණ තෙමේ සිටුරු තැන්පත් කරන්නේ සි සමමත කරණ ලද්දේ ය. සබ්බයාට රුපි වේ. එහෙයින් තුෂ්ණිමිභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි”.

15. එකල්හි සිටුරු තැන්පත් කරණ තික්‍ෂුණු මණ්ඩපයෙහි ද රුක්මුලෙහි ද අග්‍රවෙහි ද සිටුරු තැන්පත් කෙරෙත්. මියන් විසින් ද වේයන් විසින් ද කනු ලැබෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, සබ්බතෙමේ වෙතෙරක් හෝ අඩ පියසි ගෙයක් හෝ සිටුරුස් ගෙයක් හෝ සදලු සහිත ගෙයක් හෝ ග්‍රහාවක් හෝ යමක් කැමැති නම්, එය භාණ්ඩාගාරයක් කොට සමමත කරන්නට අනුදනිමි”.

16. මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළ යුතු ය: ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල තික්‍ෂුනමක් විසින් සබ්බ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය: “සාමිනි, සබ්බ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සබ්බයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම් සබ්බ තෙමේ මේ නම් ඇති විහාරය භාණ්ඩාගාරයක් කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය. සාමිනි, සබ්බතෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සබ්බ තෙමේ මේ නම් ඇති විහාරය භාණ්ඩාගාරයක් කොට සමමත කරයි. යම් ආයුෂ්මතකු හට මේ නම් විහාරයාගේ භාණ්ඩාගාරසම්මුතිය රුපි වේ නම්, හෙතෙමේ තුෂ්ණිමිභූත වන්නේ ය. යම්කු හට රුපි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියන්නේ ය. සබ්බයා විසින් මේ නම් ඇති විහාරය භාණ්ඩාගාරයක් කොට සමමත කරණ ලද්දේ ය. සබ්බයාට රුපි වේ. එහෙයින් තුෂ්ණිමිභූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි”.

17. තෙන බො උන සමයෙන සඤ්ඤා භණ්ඩාගාරෙ විවරං අගුත්තං හොති. භගවතො ඒතමිත්ථං ආරොචෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්ඤානෙධානි සමන්තාගතං භික්ඛුං භණ්ඩාගාරිකං¹ සමමන්තිතුං. යො න ඡන්දගතිං ගච්ඡියා, න දෙසාගතිං ගච්ඡියා, න මොහාගතිං ගච්ඡියා, න භයාගතිං ගච්ඡියා, ගුත්තාගුත්තඤ්ච ජානෙය්‍ය.” ඒවඤ්ඤා උන භික්ඛවෙ, සමමන්තිතබ්බො: -ටෙ- සමමතො සඤ්ඤන ඉත්ථානාමො භික්ඛු භණ්ඩාගාරිකො. බමති සඤ්ඤා, තස්මා තුණ්හි. ඒවමෙනං ධාරයාමි” ති.

18. තෙන බො උන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු භණ්ඩාගාරිකං දුට්ඨාපෙනති. භගවතො ඒතමිත්ථං ආරොචෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, භණ්ඩාගාරිකො දුට්ඨාපෙනබ්බො. යො දුට්ඨාපෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

19. තෙන බො උන සමයෙන සඤ්ඤා භණ්ඩාගාරෙ විවරං උස්සන්තං හොති. භගවතො ඒතමිත්ථං ආරොචෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමමුත්ති-භූතෙන සඤ්ඤන භාජෙදු” ති.

20. තෙන බො උන සමයෙන සබ්බො සඤ්ඤා² විවරං නාජෙතො කොලාහලං අකාසි. භගවතො ඒතමිත්ථං ආරොචෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්ඤානෙධානි සමන්තාගතං භික්ඛුං විවරභාජකං සමමන්තිතුං. යො න ඡන්දගතිං ගතෙ යා, න දෙසාගතිං ගච්ඡියා, න මොහාගතිං ගච්ඡියා, න භයාගතිං ගච්ඡියා, භාජනානාජිතඤ්ච ජානෙය්‍ය. ඒවඤ්ඤා උන භික්ඛවෙ සමමන්තිතබ්බො: -ටෙ- සමමතො සඤ්ඤන ඉත්ථානාමො භික්ඛු විවර-භාජකො. බමති සඤ්ඤා, තස්මා තුණ්හි. ඒවමෙනං ධාරයාමි” ති.

21. අථ බො විවරභාජකානං භික්ඛුනං එතදහොසි: “කථනනු බො විවරං භාජෙතබ්බං” ති. භගවතො ඒතමිත්ථං ආරොචෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඨවි-උච්චිතිත්ථා තුලසිත්ථා වණණාචණ්ණං කත්වා භික්ඛු ගණෙත්වා වග්ගං බන්ධිත්වා විවරපට්ඨිංසං යිපෙදු” ති.

22. අථ බො විවරභාජකානං භික්ඛුනං එතදහොසි: “කථනනු බො සාමණේරානං විවරපට්ඨිංසො දුතබ්බො” ති. භගවතො ඒතමිත්ථං ආරොචෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාමණේරානං උපස්සිපට්ඨිංසං දුතු” ති.

23. තෙන බො උන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සකෙත භාගෙන උත්තරිතුකාමො හොති. භගවතො ඒතමිත්ථං ආරොචෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උත්තරන්තස්ස සකං භාගං දුතු” ති.

24. තෙන බො උන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අතිරෙකභාගෙන උත්තරිතුකාමො හොති. භගවතො ඒතමිත්ථං ආරොචෙද්දං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අනුකෙකපෙ දිත්තෙ අතිරෙකභාගං දුතු” ති.

25. අථ බො විවරභාජකානං භික්ඛුනං එතදහොසි: “කථනනු බො විවරපට්ඨිංසො දුතබ්බො, ආගතපට්ඨාටියා හු බො උදගු සථාමුසිසි” ති. භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙද්දං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විකලකෙ නොසෙත්වා කුසපාතං කාතු” ති.

1. “භණ්ඩාගාරිකං” ම නු ප, හො ව, අ ව.

2. “සඤ්ඤා” ම ඡ ස.

17. එකල්හි සංඝසාගේ භාණ්ඩාගාරයෙහි සිවුරු නො රැකුණේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යමෙක් ඡන්දයෙන් අගනියට නො යන්නේ ද, දොමයෙන් අගනියට නො යන්නේ ද, මොහයෙන් අගනියට නො යන්නේ ද, බියෙන් අගනියට නො යන්නේ ද, රකින නො රකින ලද්දේ දත්තේ ද යන පසහින් යුත් මහණකු භාණ්ඩාගාරික කොට සම්මත කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ සම්මත කළ යුතු ය. -පෙ- සංඝසා විසින් මෙ නම් දැන මහණ තෙමේ භාණ්ඩාගාරික යයි සම්මත කරණ ලද්දේ ය. සංඝසාට රුචි වේ එහෙයින් තුෂණීම්භූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි”.

18. එකල්හි සම්මතමහණෝ භාණ්ඩාගාරිකයා පහ කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, භාණ්ඩාගාරික තෙමේ පහ නො කට යුතු ය. යමෙක් පහකරන්නේ නම්, දුක්ඛා දැවැත් වේ” යි.

19. එකල්හි සංඝසාගේ භාණ්ඩාගාරයෙහි සිවුරු බොහෝ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමු වූ සංඝසා විසින් බෙදා ගන්නට අනුදනිමි”.

20. එකල්හි සියලු සංඝ තෙමේ සිවුරු බෙදන්නේ කලහ කෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යමෙක් ඡන්දයෙන් අගනියට නො යන්නේ ද, දොමයෙන් අගනියට නො යන්නේ ද, මොහයෙන් අගනියට නො යන්නේ ද, බියෙන් අගනියට නො යන්නේ ද, බෙදා නො බෙදා දෙය දන්නේ ද යන මේ පසහින් යුත් මහණකු සිවුරු බෙදන්නාවු කොට සම්මත කරන්නට අනුදනිමි”. මහණෙනි, මෙසේ සම්මත කළ යුතු ය. -පෙ- සංඝසා විසින් මෙ නම් දැන මහණ තෙමේ සිවුරු බෙදන්නේ යයි සම්මත කරණ ලද්දේ ය. සංඝසාට රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණීම්භූත වේ. මෙය මෙසේ දරමි”.

21. එකල්හි සිවුරු බෙදන මහණුන්හට “කෙසේ සිවුරු බෙදිය යුතු ද” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පළමු කොට තෝරා, වටිනාකම පිරිසිදු, සම් කොටස් කොට, හිඤ්ඤා ගණන් කොට, පොදි බැද, සිවුරු කොටස් තබන්නට අනුදනිමි”.

22. එකල්හි සිවුරු බෙදන මහණුන්හට “කෙසේ නම් තෙරණුන්ට සිවුරු කොටස් දිය යුතු ද” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරණුන්ට කොටස් භාගයක් දෙන්නට අනුදනිමි”.

23. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් සිය කොටස ගෙන එතෙර ව යනු කැමැත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, එතෙර යනු කැමැත්තනුට සිය කොටස දෙන්නට අනුදනිමි”.

24. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් වැඩි කොටසකින් යුක්තව එතෙර යනු කැමැත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කොටසෙහි වැඩි වටිනා ගණන වෙනුවට දිය යුතු කැප පිරිසිදු දුන්* කල්හි වැඩි කොටසක් දෙන්නට අනුදනිමි”.

25. එකල්හි සිවුරු බෙදන මහණුන්හට “සිවුරු කොටස කෙසේ නම් දිය යුතු ද? ආ පිළිවෙළින් දිය යුතු ද? නොතොත් වැඩිමහලු පිළිවෙළින් දිය යුතු ද” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උගත ව සිටි කල්හි (සම් සේ බෙදීමට සිවුරු හෝ පුද්ගලයන් නො පොතොනා කල්හි)* සතුටු කරවා කුසපක් ගෙළීම කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළසේක.

* උපසුරු බලනු.

26. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ඡක්කණෙන¹ පණ්ඩුමනිකායපි විවරං රජෙනති. විවරං දුක්ඛණ්ණා හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඡ රජනාති: මුලරජනං, බ්බුරජනං, නවරජනං, පනතරජනං, පුප්ඵරජනං, එලරජනං” නති.

27. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු සිතුඤ්ඤාය¹ විවරං රජෙනති. විවරං දුග්ගකං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රජනං පටිතුං වුලුං² රජනකුමති” නති. රජනං උත්තරියති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උත්තරාලුථං³ බන්ධු” නති.

28. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු න ජානනති රජනං පක්කං වා අපක්කං වා. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උදකෙ වා නබ්බිට්ඨිකාය වා ථෙවකං දුතු” නති.

29. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු රජනං ඔරොපෙනා කුමති. ආවිඤ්ඤානති⁴. කුමති පභිජ්ජති⁵. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රජනුච්ඤාං දණ්ඩකථාලිකා” නති⁶.

30. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛුනං රජනනාජනං න සංවිජ්ජති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රජනකොලමං⁷ රජනසංච” නති.

31. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු පාතිශාපි පත්තෙති විවරං සමථදෙනති⁸. විවරං පරිභිජ්ජති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රජනදෙණිකා” නති.

32. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ඡමාය විවරං පක්ඛරනති. විවරං පංසුතිනං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිණසකුරකා” නති⁹. තිණසකුරකො උපට්ඨිකාහි බජ්ජති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විවරවංසං විවරරජ්ජු” නති. මජ්ඣිමනිකායෙහි. රජනං උභතො ගලති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කණ්ණෙහි බන්ධු” නති. කණ්ණෙහි ජීරති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කණ්ණස්සත්තකා” නති. රජනං එකතො ගලති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමපරිවත්තකං සමපරිවත්තකං රජෙතුං. න ච අවජ්ඣෙන ථෙවෙ පක්කමිතු” නති.

33. තෙන බො පන සමයෙන විවරං පක්ඛින්නං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උදකෙ ඔසාදෙතු” නති.¹⁰

34. තෙන බො පන සමයෙන විවරං ඵරුසං හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාණිනා ආකොටෙතු” නති.

1. “සිතුඤ්ඤාය” ම ඡ සං. “සිතුනකාය” P T S. “සිතුඤ්ඤාය” සි

2. “වුලු” සි මු. 3. “උත්තරාචමං” සි. “උත්තරචමයං” අ ච. ජ ච.

4. “ආවජ්ජනති” ම නු ට. තො ච. ජ ච. අ ච. P T S. “ආවටනති” සි

5. “පභිජ්ජති” ම ඡ සං PTS 6. “දණ්ඩකථාලකා” ම ඡ සං.

7. “රජනකොලමං” අට්ඨකථා; “රජනකොලමං” සි මු. 8. “ඔමදුනති” ම ඡ සං.

9. “සකුරකකති” ම ඡ සං.

10. “ඔසාදෙතුනති” ම ඡ සං. P T S.

26. එකල්හි හික්කුනු ගොමින් ද පඬුවන් මැටියෙන් ද සිවුරු පඬු පොවන්. සිවුරු දළඹේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මුල්පඬු, දඬුපඬු, පොතුපඬු, කොළපඬු, මල්පඬු, පලපඬු යන පඬු (වභී) සයක් අනුදනිමි”.

27. එකල්හි හික්කුනු නො පැසුනු පඬුයෙන් සිවුරු පඬු පොවන්. සිවුරු දුගඳ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පඬු පිසන්නට උද්‍යනක් ද පඬුසෑයක් ද අනුදනිමි.” පඬු උතුරා යෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වටඅච්චක් (වට ආදරයක්) බදින්නට අනුදනිමි”.

28. එකල්හි හික්කුනු “පඬු පැසුණේ ද නො පැසුණේ ද” යි නො දනිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දියෙහි හෝ නිඬ පිට හෝ පඬු බිත්දුවක් හෙළන්නට අනුදනිමි”.

29. එකල්හි හික්කුනු (සැලියෙන්) පඬු බාන්තානු සැලිය නමත්. සැලිය බිඳේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පඬු කිණිස්සක්, දඬුයෙන් කළ හැන්දක්, අනුදනිමි”.

30. එකල්හි හික්කුනුට පඬු (බැඟිවට) බඳුනක් නැත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මහපඬුසැලියක් ද පඬු කළයක් ද අනුදනිමි”.

31. එකල්හි හික්කුනු හැටියෙහි ද පාත්‍රයෙහි ද සිවුරු මසිත්. සිවුර ඉරෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පඬුමුරුවක් අනුදනිමි”.

32. එකල්හි හික්කුනු සිවුරු බිම ඵලත්. සිවුරු පස් හැවරුණේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තණඇඟිපියක් අනුදනිමි”. තණඇඟිපිය වෙසන් පිසින් කනු ලැබේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි සිවුරු ලන උණදණකින් ද සිවුරු ලන රුහනක් ද අනුදනිමි”. මැදින් ඵල්බේ. පඬු දෙකොණින් වැගිරෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කොන් බදින්නට අනුදනිමි”. කොණ දිරයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කොන්හි බදින හුයක් අනුදනිමි”. පඬු එක් කොණකින් වැගිරෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පෙරළ පෙරළා පඬු පොවන්නට ද දියබිත්දු නො සිලනු තෙක් බැහැර නො යන්නට ද අනුදනිමි”.

33. එකල්හි සිවුරු (අතිරජනයෙන්) තද වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දියෙහි ගිල්වා තාවන්නට අනුදනිමි”.

34. එකල්හි සිවුරු රළු වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අතින් පෙළන්නට (පොති කරන්නට) අනුදනිමි”.

35. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අවුත්තනකානි ධාරෙනති¹ දන්තකාසාවානි. [මනුස්සා උප්පායනති ඩියනති විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමතොගිතො” ති, හගච්ඡො ඵතමඤ්ඤං ආරොචෙසු, “න භික්ඛවෙ අවුත්තනකානි විවරානි ධාරෙනබ්බානි. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛංසං”ති.]²

36. අථ බො හගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිතො සෙන දක්ඛිණොගිරිසමි³ තෙන මාරිකං පක්කාමි. අද්දසා බො හගවා මගධකෙතනං අවුච්චිදධං⁴ පාලිදධං මරියාදාදධං සිසිංඝාපකාදධං. දිස්වාන ආයස්මන්තං ආනඤ්ඤං ආමනෙතසි: “පස්සසි තො චං ආනඤ්ඤං, මගධකෙතනං අවුච්චිදධං පාලිදධං මරියාදාදධං සිසිංඝාපකාදධං”නති. “ඵචං නදන්ත”ති. “උස්සගසි ඤං ආනඤ්ඤං, භික්ඛුනං ඵවරුපානි විවරානි සංවිදගිතු” නති. “උස්සගමි හගවා”ති.

37. අථ බො හගවා දක්ඛිණොගිරිසමි⁵ යථාභිරන්තං විහරිතො පුනදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඤි. අථ බො ආයස්මා ආනඤ්ඤං සමිඛුලානං භික්ඛුනං විවරානි සංවිදගිතො සෙන හගවා නොහුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිවා හගවන්තං ඵතදවොච: “පස්සතු මෙ නදන්ත, හගවා විවරානි සංවිදගිතානි”ති.⁶ අථ බො හගවා ඵතසමිං නිදුතෙ ඵතසමිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතො භික්ඛු ආමනෙතසි: “පණ්ඩිතො භික්ඛවෙ, ආනඤ්ඤං මහාපඤ්ඤං භික්ඛවෙ, ආනඤ්ඤං යත්‍ර හි නාම මසා සංඛිතෙතන නාසිතස්ස විජාරෙන අත්ථං ආචාරිස්සති, කුසිම්පි නාම කරස්සති, අසිංහසිම්පි නාම කරස්සති, මණ්ඩලම්පි නාම කරස්සති, අසමණ්ඩලම්පි නාම කරස්සති, විවට්ඨම්පි නාම කරස්සති, අනුච්චට්ඨම්පි නාම කරස්සති, ගිවෙය්‍යකම්පි නාම කරස්සති, ජකෙස්සකම්පි නාම කරස්සති, බාහනම්පි නාම කරස්සති. ඡන්තකඤ්ඤං⁷ හවිස්සති සත්ථලං. සමණසාරුප්පං පච්චෙච්ඡානකඤ්ඤං අනභිජ්ඣිතං.⁸ අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඡන්තකං සසිංඝාපිං, ඡන්තකං උත්තරාසඞ්ඝං, ඡන්තකං අත්තරවාසකං”නති.

38. අථ බො හගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිතො සෙන වෙසාලි⁹ තෙන මාරිකං පක්කාමි. අද්දසා¹⁰ බො හගවා අනන්තරං ව රාජගහං අනන්තරං ව වෙසාලිං අද්ධානමග්ගපටිපනො සමිඛුලෙ භික්ඛු විවරෙහි උබ්බණ්ඩිතො¹¹ ඩිසෙපි විවරහිසං. කර්ථා බකෙපි විවරහිසං. කර්ථා කට්ඨාපි විවරහිසං. කර්ථා ආගමිජනො. දිස්වාන හගවතො ඵතදතොසි: “අහි ලඝුං බො ඉමෙ ථොසපුරිසා විවරබාහුලලායං¹² ආවන්තා. යනන්තානං භික්ඛුනං විවරෙ ඩිමං බකෙය්‍යං. මරියාදං සිපෙය්‍ය”නති.

1. “විවරානි ධාරෙනති” ම ඡ සං.

2. “මනුස්සා උප්පායනති ඩියනති විපාවෙනති සෙය්‍යථාපිතාම ගිහි කාමතොගිතොති හගච්ඡො ඵතමඤ්ඤං ආරොචෙසු. න භික්ඛවෙ අවුත්තනකානි විවරානි ධාරෙනබ්බානි යො ධාරෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛංසංසාති”ති නාම සිහලකාර පොත්ථකෙසු.”

3. “අවුච්චිදධං” ම ඡ සං. P T S.

4. “සංවිචිතානි” ම හු ර

5. “ඡන්තකං” ම ඡ සං.

6. “අනභිජ්ඣතං” ම ඡ සං.

7. “අද්දසා” ම ඡ සං. P T S.

8. උබ්බණ්ඩිතො” සි.

9. “විවරෙ බාහුලලායං” ම ඡ සං. P T S.

35. එකල්හි භික්ෂුහු කඩ නොකැපූ, දත් මෙන් කතට පැහැති, සිවුරු දරන්. මිනිස්සු “(මොහු) කාමනොති වූ ගිහිනි සේ” යි දවමින් කෙරෙත්. නිශ්ශ්‍රී කෙරෙත්. දෙස් කියාත්. “මහණෙනි, නොකැපූ සිවුරු නොදැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාද්වේය” යි වදාළ සේක.

36. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් කල් වැඩ වාසය කොට දක්ෂිණාගිරියෙහි බලා වර්තාවෙහි වැඩ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සතරාස් ලියදි බැන්ද වූ දිගින් හා පළලින් මහමයර බැන්ද වූ අභරතූර කුඩාමයර බැන්ද වූ සතරාස්වැඩි බැන්ද වූ මහධක්ෂෙත්‍රය දුටු සේක. දැක, “ආනන්දය, තෙමි සතරාස් ලියදි බැන්ද වූ දිගින් හා පළලින් බැඳි මහමයර ඇත්තා වූ අතරතූර බැඳි කුඩා මයර ඇත්තා වූ බඳනා ලද සතරාස්වැඩි ඇත්තා වූ මහධක්ෂෙත්‍රය දුටුහු ද” යි ආශ්‍රමයේ ආනන්ද තෙරුන් විමාල සේක “සමාමිති, එසේ ය”. “ආනන්දය, තෙමි භික්ෂූන්ට මෙබඳු වූ සිවුරු (සිවුරු මෙසේ කපා මැඩීම) විධාන කරන්නට උත්සාහවත් වුහු ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, උත්සාහවත් වෙමි” යි පිළිවදන් දුන්හ.

37. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්ෂිණාගිරියෙහි කැමැති තාක් කල් වැඩ වාසය කොට නැවත රජගහනුවරට පෙරළා වැඩ සේක. එකල්හි ආශ්‍රමයේ ආනන්දසම්මතයන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂූන්ට සිවුරු විධාන කොට දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතා ඵලකියන. ඵලම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා විසින් විධාන කරණ ලද සිවුරු බලා පදාරණ සේක්වා” යි සැලකෙන. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදන-යෙහි මේ කාරණයෙහි දහැමි කතා කොට භික්ෂූන් අමතා “මහණෙනි, යමෙක් මා විසින් සැකෙවින් නිසන් ලද කාරණයෙහි අභිමත විසාර වශයෙන් දන්තේ ද, දිග පළල නුවා කෙළේ ද, තරස් නුවා කෙළේ ද, මහමැඩිලි කෙළේ ද, කුඩා මැඩිලි කෙළේ ද, පස් අත්ත කෙළේ ද, ආල අතු කෙළේ ද, ගෙලපටි ඇල්ලීම කෙළේ ද, පකණ්ඩපටි ඇල්ලීම කෙළේ ද, නුවා අතු නොහොත් බාහුව මත සිටින නුවා කෙළේ ද, මෙසේ කිරීමෙන් සිවුරු කපන ලද්දේත් සැතියන් රළු වූයේත් පැවිද්දන්ට සුදුසු වූයේත් පසම්බුරන් විසින් නොපනන ලද්දේත් වූයේ ද, මහණෙනි, ඒ ආනන්ද තෙමේ පණ්ඩිත වේ. ඒ ආනන්ද තෙමේ මහ නුවණැත්තේ වේ. මහණෙනි, කඩ කැපූ සතලසිවුර ද කඩ කැපූ උතුරු සතසිවුර ද කඩ කැපූ අඳනා සිවුර ද අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක.

38. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් කල් වැඩ වාසය කොට වෙසාලි නගරය බලා වර්තාවෙහි වැඩ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවරට ගා විසාලාමහනුවරටත් අතර වූ දීඝිමාගියට පිළිපත් සේක් සිවුරුපොදි භසොවා ගත් නිසෙහි ද සිවුරුබිසි කොට කරෙහි ද සිවුරුබිසි කොට උකුලෙහි ද සිවුරුබිසි කොට එන්නා වූ බොහෝ භික්ෂූන් දුටු සේක. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මේ හිස් පුරුෂයෝ දහා පහා විවර බහුලාභය පණ්ඩු හැරුණහු ය. මම භික්ෂූන්ට සිවුරෙහි ස්වාමියක් බඳින්නෙමි නම්, සිවුරෙහි මි ඕම් තබන්නෙමි නම්, සෙහෙකැ” යි සිත් වී ය

39. අථ බො හගවා අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන වෙසාලි තදවසරි. තත්ත සුදං හගවා වෙසාලියං විතරති ගොතමකෙ වෙනියෙ. තෙන බො පන සමයෙන හගවා සීතාසු ගෙමනතිකාසු රතතිසු අනතරට්ඨකාසු හිමපාතසමයෙ රතති. අපේක්කාකාසෙ එකවිවරො නිසීදි. න හගවන්තං සීතං අහොසි. නිකඛන්තෙ පඨමෙ යාමෙ සීතං හගවන්තං අහොසි. දුතියං හගවා විවරං පාරුපි. න හගවන්තං සීතං අහොසි. නිකඛන්තෙ මජ්ඣිමෙ යාමෙ සීතං හගවන්තං අහොසි. තතියං හගවා විවරං පාරුපි. න හගවන්තං සීතං අහොසි. නිකඛන්තෙ පච්ඡිමෙ යාමෙ උද්ධසෙක¹ අරුණෙ නාඤ්චුබ්බියා රතතිසා සීතං හගවන්තං අහොසි. චතුස්සං හගවා විවරං පාරුපි. න හගවන්තං සීතං අහොසි. අථ බො හගවතො එතදහොසි: “යෙපි බො තෙ කුලපුත්තා ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සීතාලුකා සීතභීරුකා, තෙපි සකෙකානති නිව්වරෙන යාපෙතුං. යනනුතාහං භික්ඛුනං විවරෙ සීමං බකෙය්‍යං, මරියාදං ධපෙය්‍යං, තිව්වරං අනුජානෙය්‍ය” නති.

40. අථ බො හගවා එතසමිං නිදනෙ එතසමිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉධාහං භික්ඛවෙ, අනතරා ව රාජගහං අනතරා ව වෙසාලිං අභ්‍යන්තරාපට්ටනො අදදසං සම්බහුලෙ භික්ඛු විවරෙති උබ්බන්තිතෙ සීසෙපි විවරහිසිං කරිතා බකෙපි විවරහිසිං කරිතා කට්ඨාපි විවරහිසිං කරිතා ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාන මෙ එතදහොසි: ‘අතිලුතා බො ඉමෙ මොසපුරිසා විවරබාහුලාය ආවත්තා. යනනුතාහං භික්ඛුනං විවරෙ සීමං බකෙය්‍යං, මරියාදං ධපෙය්‍යං’ නති.

41. “ඉධාහං භික්ඛවෙ, සීතාසු ගෙමනතිකාසු රතතිසු අනතරට්ඨකාසු හිමපාතසමයෙ රතති. අපේක්කාකාසෙ එකවිවරො නිසීදි. න මං සීතං අහොසි. නිකඛන්තෙ පඨමෙ යාමෙ සීතං මං අහොසි. දුතියාහං විවරං පාරුපිං. න මං සීතං අහොසි. නිකඛන්තෙ මජ්ඣිමෙ යාමෙ සීතං මං අහොසි. තතියාහං විවරං පාරුපිං. න මං සීතං අහොසි. නිකඛන්තෙ පච්ඡිමෙ යාමෙ උද්ධසෙක අරුණෙ නාඤ්චුබ්බියා රතතිසා සීතං මං අහොසි. චතුස්සං හගවා විවරං පාරුපිං. න මං සීතං අහොසි. තස්ස මය්‍යං භික්ඛවෙ, එතදහොසි: ‘යෙපි බො තෙ කුලපුත්තා ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සීතාලුකා² සීතභීරුකා, තෙපි සකෙකානති නිව්වරෙන යාපෙතුං. යනනුතාහං භික්ඛුනං විවරෙ සීමං බකෙය්‍යං, මරියාදං ධපෙය්‍යං, තිව්වරං අනුජානෙය්‍ය’ නති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිව්වරං: දිගුණං සමසාපිං, එකච්ඡියං උත්තරාසමං, එකච්ඡියං අනතරාසමං” නති.

42. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “හගවතා තිව්වරං අනුඤ්ඤාන” නති අඤ්ඤානෙව නිව්වරෙන ගාමං පටිසන්ති. අඤ්ඤානෙව නිව්වරෙන ආරාමෙ අච්ඡන්ති. අඤ්ඤානෙව නිව්වරෙන නානාහං ඔතරන්ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජ්ජා - පෙ - තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අතිරෙකවිවරං ධාරෙස්සන්ති” ති.

39. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලින් වාරිකා කරණ සේක් විසාලාමහනුවරට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි විසාලා මහනුවර ගොතමක වෛරාසයෙහි වැඩ වාසය කරන්. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙමහන සාතුටෙහි නවම් මැදින් දෙමස අතර අට දිනයෙහි ගිහරාත්‍රිත්ති හිම වැටෙන කාලයෙහි රාත්‍රියෙහි ඵලිමහනෙහි එක් සිවුරක් ඇති සේක් හුන් සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත නොවී ය. පෙරයම නික්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවන සිවුරක් පෙරවූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත නොවී ය. මැදියම නික්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙවන සිවුරක් පෙරවූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත නොවී ය. පශ්චිම යාමය නික්ම ගිය කල්හි අරුණ නැගි කල්හි රාත්‍රිය පාන් වූ කල භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිවුවන සිවුරක් පෙරවූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත නොවී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මේ ශාසනයෙහි පැවිදි වූ යම් ඒ කුලපුත්‍රයෝ ගිහප්‍රකාන්ත (=පියෙවින් ම ගිහයෙන් පෙළෙන්නෝ) වූවාහු සීතයට බිය වන සුලු වෙත් ද, ඔහු ද තුන්-සිවුරෙන් යැපෙන්නට පොහොසත් වෙත්. මම භික්ෂූන්ට සිවුරෙහි සීමාවක් බඳින්නෙමි නම්, සිවුරෙහි ඉමක් තැන්තෙමි නම්, තුන් සිවුරක් අනුදන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත වී ය.

40. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූහමි කතා කොට භික්ෂූන් ඇමතුවූ සේක. “මහණෙනි, මම මෙහි රජගහ-නුවරටත් විසාලාමහනුවරටත් අතර දිසීමාමියට පිළිපත්තෙමි, සිවුරු පොදි ඔසොවා ගත් හිසෙහි ද සිවුරුබිසි කොට, කෙරෙහි ද සිවුරුබිසි කොට, උකුළෙහි ද සිවුරුබිසි කොට, එන්නා වූ බොහෝ භික්ෂූන් දිවිඳි. දැකීමෙන් මට ‘මේ හිස් පුරුෂයෝ ඉතා ව්‍යා විචාරාහුලාංකය පිණිස හැරුණාහු ය. මම භික්ෂූන්ට සිවුරෙහි සීමාවක් බඳින්නෙමි නම්, සිවුරෙහි ඉමක් තැන්තෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත වී ය.

41. “මහණෙනි, මම මෙහි තෙමහනසාතුටෙහි නවම් මැදින් දෙමස අතර අටදිනයෙහි ගිහරාත්‍රිත්ති හිම වැටෙන කාලයෙහි රාත්‍රියෙහි ඵලි-මහනෙහි එක් සිවුරක් ඇති ව හුන්නෙහි. මට සිත නොවී ය. පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මට සිත වී ය. මම දෙවන සිවුරක් පෙරවිඳි. මට සිත නොවී ය. මැදියම ඉක්ම ගිය කල්හි මට සිත වී ය. මම තෙවන සිවුරක් පෙරවිඳි. මට සිත නොවී ය. පශ්චිමයාමය නික්ම ගිය කල්හි අරුණ නැගි කල්හි රා ඵලි වූ කල මට සිත වී ය. මම සිවුවන සිවුරක් පෙරවිඳි. මට සිත නොවී ය. මහණෙනි, ඒ මට ‘මේ ශාසනයෙහි පැවිදි වූ යම් ඒ කුලපුත්‍රයෝ ශිත-ප්‍රකාන්ත වූවාහු සීතයට බිය වන සුලු වෙත් ද, ඔහු ද තුන්සිවුරෙන් යැපෙන්නට පොහොසත් වෙත්. මම භික්ෂූන්ට සිවුරෙහි සීමාවක් බඳින්නෙමි නම්, සිවුරෙහි ඉමක් තැන්තෙමි නම්, තුන් සිවුරක් අනුදන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත වී ය. මහණෙනි, මම දෙපටක් ඇති සහලසිවුර ද, එක් පටක් ඇති උතුරුසහසිවුර ද, එක් පටක් ඇති අඳනා සිවුර ද අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

42. එකල්හි සවග මහණු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිවුරක් අනුදන්නා ලද” යි අන් තුන්සිවුරකින් ම ගමට වදිත්. අන් තුන් සිවුරකින් ම ආරාමයෙහි සිටිත්. අන් තුන්සිවුරකින් ම නැමට බසිත්. අලෙපමි වූ යම් ඒ භික්ෂූහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂූහු “කෙසේ නම් සවග මහණහු වැඩි සිවුරු දරන් දැ” යි අවමන් කෙරුන්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

43. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙසුං. අථ බො භගවා ඵතස්මිං නිදුනෙ ඵතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කඛා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ අභිරෙකච්චරං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො” ති.

44. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො ආනන්දස්ස අභිරෙකච්චරං උප්පන්නං තොති. ආයස්මා ව ආනන්දෙ නං චිවරං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස දුකුකාමො තොති. ආයස්මා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. අථ බො ආයස්මතො ආනන්දස්ස ඵතදහොසි: “භගවතා පඤ්ඤාතතො: ‘න අභිරෙක චිවරං ධාරෙතබ්බං’ නති. ඉදං ව මෙ අභිරෙකච්චරං උප්පන්නං. අනඤ්චිමං චිවරං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස දුකුකාමො. ආයස්මා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. කථනානු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බං” නති. අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙසි. “කිච් චිරං පනානන්ද, සාරිපුත්තො ආගච්ඡස්සති” ති. “නවමිං ථා භගවා, දිවසං දසමං වා” ති.

45. අථ බො භගවා ඵතස්මිං නිදුනෙ ඵතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කඛා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසානපරමං අභිරෙකච්චරං ධාරෙදු” නති.

46. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛුතං අභිරෙකච්චරං උප්පජ්ජති. අථ බො භික්ඛුතං ඵතදහොසි: “කථනානු බො අභිරෙකච්චරෙ පටිපජ්ජිතබ්බං” නති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අභිරෙකච්චරං විකපෙසදු” නති.

47. අථ බො භගවා වෙසාලියං යථාභිරතතං විහරන්තා යෙන බාරාණසි තෙන චාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන බාරාණසි නදවසරි. නත්‍ර සුදං නගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිහදයෙ.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුතො අනතරවාසකො ඡිද්දෙ තොති. අථ බො තස්ස භික්ඛුතො ඵතදහොසි: “භගවතා තිච්චරං අනුඤ්ඤාතො: ද්විගුණං සංඝාපි, ඵකච්චියො උත්තරාසංඝො, ඵකච්චියො අනතරවාසකො. අයඤ්ඤ මෙ අනතරවාසකො ඡිද්දෙ. යනන්තානං අග්ගලං අච්ඡ්‍රපෙය්‍යං, සමන්නතො දුපට්ඨං භවිස්සති මජ්ඣෙ ඵකච්චියං” නති. අථ බො සො භික්ඛු අග්ගලං අච්ඡ්‍රපෙසි. අද්දසා බො භගවා සෙතාසන චාරිකං ආභිණ්ඨනො නං භික්ඛු අග්ගලං අච්ඡ්‍රපෙන්නං. දිස්වාන යෙන සො භික්ඛු, තෙනුපසංඝමි. උපසංඝමිච්චා නං භික්ඛු ඵතදවොච: “කිං ඛං භික්ඛු කරොසි” ති. “අග්ගලං භගවා, අච්ඡ්‍රපෙමි” ති. “සාධු, සාධු, භික්ඛු, සාධු බො ඛං භික්ඛු, අග්ගලං අච්ඡ්‍රපෙසි” ති.

49. අථ බො භගවා ඵතස්මිං නිදුනෙ ඵතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කඛා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අනතානං දුස්සානං අභතිකප්පානං ද්විගුණං සංඝාපි, ඵකච්චියං උත්තරාසංඝො, ඵකච්චියං අනතරවාසකං, උතුරුධානං දුස්සානං වතුගුණං සංඝාපි, ද්විගුණං උත්තරාසංඝො, ද්විගුණං අනතරවාසකං, පංසුකුලෙ යාවදන්ථං. පාපණිකෙ උස්සාතො කරණියො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ අග්ගලං, තුන්තං, ඔවට්ටිකං, කණ්ණසිකං, දළභිකමම” නති.

43. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකාලහ. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූහැමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතුණේක: “මහණෙනි, අතිරේක සිදුරක් (නො ඉටු නො විකැසූ සිවුරක්) නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු ය.”

44. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද සම්මුතයන් වහන්සේට අතිරේක සිදුරක් ලැබුනේ වේ. ආයුෂමත් ආනන්ද සම්මුතයන් වහන්සේ ද ඒ සිවුර ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සම්මුතයන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තේ වේ. ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සම්මුතයන් වහන්සේ ද සාකෙතනුවර වසන්. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද සම්මුතයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘අතිරේක සිවුරක් නො දැරිය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මට ද මේ අතිරේක සිවුරක් ලැබුනේ ය. මම ද මේ සිවුර ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසම්මුතයන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තේ වෙමි. ද. යුෂමත් ශාරීපුත්‍රසම්මුතයන් වහන්සේ ද සාකෙතනුවර වසන්. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි මේ සිත් විය. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද සම්මුතයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකාලහ. “ආනන්දය, කෙනෙක් දවසකින් ශාරීපුත්‍ර තෙමේ එන්නේ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නවවැනි හෝ දසවැනි දිනයෙහි එන්නේ ය”.

45. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූහැමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතුණේක: “මහණෙනි, දස දිනක් අවසන් කොට ඇති කාලයක් අතිරේක (වැඩි) සිවුරක් දරන්නට අනුදනිමි”.

46. ඉක්බිති භික්ෂුන්ට අතිරේක සිදුරක් ලැබේ. එකල්හි භික්ෂුන්ට “අතිරේක සිවුරෙහි කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලහ. “මහණෙනි, අතිරේක සිවුර විකපන්නට (අනෙකකු හට භාරදෙන්නට) අනුදනිමි”.

47. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසාලාමහනුවර කැමැති තාක් කල් වැඩ වාසය කොට බරණැස්නුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩිසේක. පිළිවෙලින් වාරිකා කරණයෙක් බරණැස්නුවරට පැමිණියේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි බරණැස්නුවර මාගදය නම් වූ ඉසිපතනයෙහි වැඩ වාසය කරන්.

48. එකල්හි එක්තරා මහණකුගේ අදනා සිදුරු වූයේ වේ. එවිට ඒ මහණකුට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘දෙපටක් ඇති සහලසිවුර එක් පටක් ඇති උතුරුසහසිවුර එක්පටක් ඇති අදනා සිවුර’ ය යි තුන් සිවුරක් අනුදන්නා ලද්දේ ය. මාගේ මේ අදනා සිවුර සිදුරු වී ය. මම අණකු ලන්නෙමි නම්, හාත්පස (වටේ) දෙපට වන්නේ ය. මැද එක්පට වන්නේ ය” යි සිත් විය. එකල්හි ඒ මහණතෙමේ අණකුයක් ඇල්ලී ය. සෙනාසන වාරිකාවෙහි වසන්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අණකු ලන්නා වූ ඒ මහණකු දුටු සේක. දැක ඒ මහණකු වෙතට එළඹියහ. එළඹ “මහණ, තෝ කුමක් කෙරෙහි ද?” යි ඒ මහණකු විචාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අණකුයක් ලමි”. “මහණ ඉතා මැනවි. මහණ, ඔබ අණකුයක් ලන්නේ යහපත් ය” වදාලහ.

49. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දූහැමි කතා කොට “මහණෙනි, අළුත් වස්ත්‍රයෙන් හා වරක් සේදූ වස්ත්‍රයෙන් කළ දෙපටක් ඇති සහලසිවුර, එක් පටක් ඇති උතුරුසහසිවුර, එක් පටක් ඇති අදනා සිවුර ද, පුරාණවස්ත්‍රයෙන් කළ සිවුපටක් ඇති සහලසිවුර, දෙපටක් ඇති උතුරුසහසිවුර, දෙපටක් ඇති අදනා සිවුර ද, පංසුකුලයෙහි කැමැති පමණ පට ඇති සිවුර ද, අනුදනිමි. කඩ පිලෙන් අවුලා ගත් වස්ත්‍රයෙන් කළ සිවුරු දැරීමෙහි උත්සාහය කට යුතු ය. මහණෙනි, අණකු ලීම, නූලෙන් එළලීම, වැටී කොට මැසීම, මුදුපත් මැසීම (කැලී පිට කැලී ඇල්ලීම), දූඩ් කිරීම අනුදනිමි”.

50. අථ බො භගවා බාරාණසියං යථාභිරන්තං විහරිතො යෙන සාවස්ථි තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන සාවස්ථි තදවසරි. තුත්ත දුදා භගවා සාවස්ථියං විහරති ජේතවනෙන අනාථපිණ්ඩිකායා ආරාමෙ.

51. අථ බො විසාබා මිගාරමානා යෙන භගවා තෙනුපසඬකමි. උප-සඬකමිතා භගවන්තං අභිවාදෙතො ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසින්නං බො විසාබා මිගාරමානරං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තොජෙසි. සමපතංසෙසි.

52. අථ බො විසාබා මිගාරමානා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තොජ්ඣා සමපතංසිතා භගවන්තං ඵතදවොච: “අභිවාසෙතු මෙ නන්තො භගවා ස්වාභන්ධාය භවන්තං සද්ධිං භික්ඛුසමෙස්සනා” ති. අභි-වාසෙසි භගවා තුණ්ණිනාවෙන. අථ බො විසාබා මිගාරමානා භගවතො අභිවාසනං විදිතා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙතො පදකම්ණං කතො පකකාමි.

53. තෙන බො පන සමයෙන තස්සා රතනියා අච්චයෙන වාතු-ද්දිපිකො මහාමෙඝො පාවස්සි. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනොසි: “යථා භික්ඛවෙ, ජේතවනෙ වස්සති, ඵං වතුසු දීපෙසු වස්සති. ඔවස්සාපෙඨ භික්ඛවෙ, කායං අයං පච්ඡිමකො වාතුද්දිපිකො මහාමෙඝො” ති. “ඵවං භනෙත” ති බො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිස්සුතො නිකම්භතච්චරා කායං ඔවස්සාපෙනති.

54. අථ බො විසාබා මිගාරමානා පණ්ණිනං බාදනියං හොජනියං පටියාදපෙතො දුසිං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ් ජෙ, ආරාමං ගන්තො කාලං ආරොවෙති: කාලො භනෙත, නිට්ඨිතං භවන්ත” නති. “ඵවා අයෙය” ති බො සා දුසි විසාබාය මිගාරමානා පටිස්සුතො ආරාමං ගන්තො අද්දස භික්ඛු නිකම්භතච්චරෙ කායං ඔවස්සාපෙනති. දිස්වාන “නස්ථි ආරාමෙ භික්ඛු. ආජිවකා කායං ඔවස්සාපෙනති” ති යෙන විසාබා මිගාරමානා තෙනුප-සඬකමි. උපසඬකමිතො විසාබා මිගාරමානරං ඵතදවොච: “නස්ථයෙය, ආරාමෙ භික්ඛු. ආජිවකා කායං ඔවස්සාපෙනති” ති.

55. අථ බො විසාබාය මිගාරමානා පණ්ණිනාය විසන්ධාය මෙධාච්ඡිතියා ඵතදහොසි: “නිස්සංසයං බො අය්‍යා නිකම්භතච්චරා කායං ඔවස්සාපෙනති. සායං බාලා මඤ්ඤිත්ථ: නස්ථි ආරාමෙ භික්ඛු. ආච්ඡිවකා කායං ඔවස්සා-පෙනති” ති. පුන දුසිං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ් ජෙ, ආරාමං ගන්තො කාලං ආරොවෙති: කාලො භනෙත, නිට්ඨිතං භවන්ත” නති.

56. අථ බො හෙ භික්ඛු ගන්තානි සිතිං කරිතො¹ කල්ලකායා විවරානි ගහෙතො යථාභිගාරං පටිසිංසු.

57. අථ බො සා දුසි ආරාමං ගන්තො භික්ඛු අපස්සන්ති “නස්ථි ආරාමෙ භික්ඛු. සුඤ්ඤ ආරාමො” ති යෙන විසාබා මිගාරමානා තෙනුප-සඬකමි. උපසඬකමිතො විසාබා මිගාරමානරං ඵතදවොච: “නස්ථයෙය, ආරාමෙ භික්ඛු. සුඤ්ඤ ආරාමො” ති.

50. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස්නුවර කැමැති තාක් කල් වැඩ වාසය කොට සැවැත්නුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් සැවැත්නුවරට වැඩියාන. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත්නුවර සේනවනයෙහි වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වාසය කෙරෙත්.

51. එකල්හි මාගාරිමාතෘ වූ විශාබා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන්නා වූ මාගාරිමාතෘ විශාබාවට දූතාමිකතාවෙන් කරුණු දක්වූහ. (උය එහි) සමාදන් කරවූහ. තියුණු කරවූහ. සතුටු කරවූහ.

52. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කරුණු දක්වන ලද සමාදන් කරවන ලද තියුණු කරවන ලද සතුටු කරවන ලද මාගාරිමාතෘ විශාබා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසමසයා සමග හෙටට මාගේ බත ඉවසන සේක්වා” යි කීවා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුණ්ණිමාවයෙන් ඉවසූ සේක. ඉක්ඛිති මාගාරිමාතෘ විශාබා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට තිත්ම ගියා ය.

53. එකල්හි ඒ රූය ඉක්ම ගිය පසු සිටුවසිතට එක පැහැර වස්තූ වූ මහන් මෙසයෙක් වැස්සේ ය. ඒ වේලෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, ජෙනවනසට වසින්තා සේ සිටුවසිතෙහි වස යි. මහණෙනි, කය තෙමවු. මේ සිටුවසිතට එකපැහැර වස්තූ වූ අනතිම මහාමෙසය” යි වදල සේක. “සමාමිති, එසේ ය” යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී බතා තැබූ සිටුරු ඇත්තෝ කය තෙමත්.

54. ඉක්ඛිති මාගාරිමාතෘ විශාබාතොමෝ පුණ්ණ වූ කැසුතු බිදිය යුතු දෙය පිළියෙල කරවා “කෙල්ල, යව. ආරාමයට ගොස් ‘සමාමිති, කල් පැමිණ තිබේ. බත් නිමියේ’ යි කල් දන්වාලව” යි දැසියට අණ කළා ය. “ආයඝ්ඤාවෙහි, එසේ ය” යි ඒ දැසිය මාගාරිමාතෘ විශාබාවට පිළිවදන් දී ආරාමයට ගොස් බැහැර කළ සිටුරු ඇති ව කය තෙමන්නා වූ භික්ෂුන් දුටුවා ය. දැක “ආරාමයෙහි භික්ෂුහු නැත. ආජීවකයෝ කය තෙමති” යි (සිතා) මාගාරිමාතෘ විශාබාව වෙත ගියා ය. ගොස් ‘ආයඝ්ඤාවෙහි, ආරාමයෙහි භික්ෂුහු නැත. ආජීවකයෝ කය තෙමති’ යි මාගාරිමාතෘ විශාබාවට කීවා ය.

55. එකල්හි පණ්ණිත වූ වෘක්ඛ වූ හුවණැති මාගාරිමාතෘ විශාබාවට නිසැකයෙන් ම ආයඝ්ඤාවන් වහන්සේලා බැහැර කළ සිටුරු ඇති ව කය තෙමත්. ඒ මේ මෝඩ ගැණි ‘ආරාමයෙහි භික්ෂුහු නැත. ආජීවකයන් වැස්සෙන් කය තෙමති’ යි සිතුවා ය” යි අදහස් වී ය. නැවත, “කෙල්ල, යව. ආරාමයට ගොස් ‘සමාමිති, කල් පැමිණ තිබේ. බත් නිමියේ’ යි කල් දන්වාලව” යි දැසියට අණ කළා ය.

56. ඉක්ඛිති ඒ භික්ෂුහු සිරුරු සිහිල් කොට සුවපත් සිරුරු ඇත්තාහු සිටුරු ගෙණ තමතමන් වසන වෙහෙරට පිවිසියාහු ය.

57. නැවත ඒ දැසිය ආරාමයට ගොස් භික්ෂුන් නො දක්නී “ආරාමයෙහි භික්ෂුහු නැත. ආරාමය සිස් ය” යි (සිතා) මාගාරිමාතෘ විශාබාව වෙත ගියා ය. ගොස් මාගාරිමාතෘ විශාබාවට “ආයඝ්ඤාවෙහි, ආරාමයෙහි භික්ෂුහු නැත. ආරාමය සිස් ය” යි කීවා ය.

58. අප්ථ බො විශාඛාය මිහාරමාතුයා පණ්ණාසාය වියතනාය මෙධාවිනියා එතදුතොසි: “නිසංසං බො අය්‍යා ගතනාති සිතීං කරිතො කල්ලකායා විවරාති ගතෙතො යථාමිහාරං පට්ඨො. සායං බාලා මඤ්ඤිත්ථ: නත්ථි ආරාමෙ භික්ඛු. සුඤ්ඤ ආරාමො” ති. පුන දුසිං ආණාපෙසි, “ගච්ඡ ජෙ, ආරාමං ගන්තො කාලං ආරොවෙති: කාලො හනෙන නිට්ඨිතං හත්ත”නති.

59. අප්ථ බො හගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “සන්නතථ¹ භික්ඛවෙ පත්තවිවරං. කාලො හත්තස්සා” ති. “එව- හනෙන” ති බො තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චස්සොස්සා.

60. අප්ථ බො හගවා පුබ්බණ්ඩසමයං නිවාසෙතො පත්තවිවරං ආදය සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං වා භාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජය්‍ය, එවමෙව ජෙතමනො අනතරගිතො විසාඛාය මිහාරමාතුයා කොට්ඨකෙ පතුරතොසි. නිසිදි හගවා පඤ්ඤතො ආසනෙ සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤන.

61. අප්ථ බො විසාඛා මිහාරමාතා “අච්ඡරියං වත හො! අබ්බුතං වත හො! නථාගතස්ස මහිඤ්ඤිකතා මහානුනාවතා. යත්‍ර හි නාම ජණ්ණක- මනෙතසුපි ඔසෙසු වත්තමානෙසු² කට්ටිතෙතසුපි ඔසෙසු වත්තමානෙසු න හි නාම එකභික්ඛුස්සපි පාදනි වා³ විවරාති වා අල්ලාති හවිස්සන්ති”ති හට්ඨා උදග්ගා බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඤ්ඤං පණ්ණිතෙන බාදනීයෙන සහත්වා සන්නපෙතො සමපථාරෙතො හගවන්තං භුත්තාපි ඔනීතපත්තපාණිං එක මන්තං නිසිදි.

62. එකමන්තං නිසින්නා බො විසාඛා මිහාරමාතා හගවන්තා එතද- වොච: “අට්ඨාහං හනෙන හගවන්තං වරාති යාවාමි” ති. “අනික්කන්තවරා බො විසාබෙ, තථාගතා” ති. “යානි ව හනෙන කප්පියාති යානි ව අනවජ්ජාති” ති. “වදෙති විසාබෙ” ති. “ඉච්ඡාමහං හනෙන සඤ්ඤස්ස යාවජ්චං වසිකසාරිකං දතුං, ආගන්තුකහත්තං දතුං, ගමිකහත්තං දතුං, ගිලානහත්තං දතුං, ගිලානුපට්ඨාකහත්තං දතුං, ගිලානහෙසජ්ජං දතුං, බුච්ඡාගුං දතුං, භික්ඛුනිසඤ්ඤස්ස උදකසාරිකං දතු” තති.

63. “කිං පත ත්වා විසාබෙ, අත්ථවසං සමපස්සමානා තථාගතා අට්ඨ වරාති යාවසි” ති. “ඉධං හනෙන දුසිං ආණාපෙසි: ‘ගච්ඡ ජෙ, ආරාමං. ගන්තො කාලං ආරොවෙති: කාලො හනෙන, නිට්ඨිතං හත්ත’ නති. අප්ථ බො සා හනෙන දුසි ආරාමං ගන්තො අද්දස භික්ඛු නික්ඛිත්තවිවරෙ කායං ඔවස්සාපෙනෙත. දිස්වාන ‘නත්ථි ආරාමෙ භික්ඛු. ආජීවකා කායං ඔවස්සාපෙන්ති’ ති යෙනාහං තෙහුපසඤ්ඤිති. උපසඤ්ඤිතො මං එතදවොච: ‘නත්ථෙය්‍ය, ආරාමෙ භික්ඛු. ආජීවකා කායං ඔවස්සාපෙන්ති’ ති. අසුපි හනෙන නගගිසා. ජෙගුච්ඡං. පටිකතුල්ලං. ඉමාහං හනෙන අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සඤ්ඤස්ස යාවජ්චං වසිකසාරිකං දතුං.

64. “පුන ව පරං හනෙන ආගන්තුකො භික්ඛු න විවිකුසලො න ගොවරකුසලො කිලනෙතො පිණ්ඩාය වරති. සො මෙ ආගන්තුකහත්තං භුඤ්ජිතො විවිකුසලො ගොවරකුසලො අකිලනෙතො පිණ්ඩාය වරිස්සති. ඉමාහං හනෙන අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සඤ්ඤස්ස යාවජ්චං ආගන්තුකහත්තං දතුං.

1. “සඤ්ඤං” ම ජ සං.

2. “පවත්තමානෙසු” ම ජ සං. PTS.

3. “පාදවා” ම ජ සං. PTS

58. එකල්හි අනෙකු වූ වෘක්ක වූ නුවණැති මාගාරිමාතෘ විශාඛාවට “නිසැකයෙන් ම ආයතියන් වහන්සේලා සිරුරු සිහිල් කොට සුව පත් සිරුරු ඇත්තාහු සිවුරු ගෙණ තමතමන් එසන වෙහෙරට පිවිසියෝ ය. ඒ මේ මෝඩ ගැණියා ආරාමයෙහි හිඤ්ඤ නැත. ආරාමය සි ස්ස” යි සිතු ය” යි අදහස් විය. නැවත “කෙල්ල යව, ආරාමයට ගොස් ‘සාමිනි, කල් පැමිණ තිබේ. බත් නිමයේ ය’ යි කල් දන්වා ලව” යි දසියට අණ කළා ය.

59. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤන් අමතා “මහණෙනි, බතට කාලය යි. සිවුරු සකස් කර ගණිවු” යි වදාළ සේක. “සාමිනි, එසේය” යි ඒ හිඤ්ඤ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්ව.

60. අනතුරු ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැද පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ බලවත් පුරුෂයෙක් නැතිවූ අතක් දිගු කරන්නා සේ දිගු කළ අතක් හකුළන්නා සේ ජෙනවනෙහි නො පෙණ ගිය සේක් මාගාරි මාතෘ විශාඛාවගේ වාහල්කඩ පහළ වූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤසමසා සමග පැණවූ අසුනෙහි වැඩිනුන් සේක.

61. ඉක්බිති මාගාරිමාතෘ විශාඛා තොමෝ “විනවත්තී, තථාගතයන් වහන්සේගේ ඒ මහත් සාද්ධි ඇති බව මහත් තෙදුනි බව ආශ්වාසීයෙක. පුදුමයෙක. දණ පමණ ජල ගැල්ම පවත්නා කල්හි ද උකුළු පමණ ජලගැල්ම පවත්නා කල්හි ද එක් හිඤ්ඤාමකයෙන් පාදයෝ හෝ සිවුරු හෝ නො තෙමුනාහු වෙත් ය” යි සතුවූ වුවා ඔදවැඩි වුවා බුද්ධප්‍රමුඛහිඤ්ඤසමසා ප්‍රණීත වූ කැ යුතු දෙයින් බිදිය යුතු දෙයින් සියතින් සත්‍යපා පවරා වළඳ අවසන් කළ පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පසෙක හුන්නී ය.

62. පසෙක හුන්නා වූ මාගාරිමාතෘ විශාඛා තොමෝ “සාමිනි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් වර අටක් ඉල්ලමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කළා ය. “විශාඛාව, තථාගතයෝ (සත්‍රිත්ව දිය යුතු) වර ඉක්මවුවෝ ය.” “සාමිනි, යමක් කැප ද, යමක් නිදෙස් ද (එබඳු වර අටක් ඉල්ලමි.)” විශාඛාවෙහි, කියව”. “සාමිනි, මම දිවිහිමි කොට සමසායානට වැසිසළ දෙන්නට, ආගන්තුකබත් දෙන්නට, ගම්කබත් දෙන්නට, ගිලන්බත් දෙන්නට, ගලානොපසායකබත් දෙන්නට, ගිලන්බෙහෙත් දෙන්නට, නිතිකැද දෙන්නට, මෙහෙණසතනට දියසළ දෙන්නට, කැමැත්තෙමි” යි සැලකළා ය.

63. “විශාඛාවෙහි, නි කිනම් කරුණක් දක්නී තථාගතයන් වෙතින් වර අටක් ඉල්ලති ද?” “සාමිනි, මම මෙහි ‘කෙල්ල, යව, ආරාමයට ගොස් ‘සාමිනි, කල් පැමිණ තිබේ. බත් නිමයේ යි කල් දන්වා ලව’ යි දසියට අණ කෙළෙමි. ඉක්බිති සාමිනි, ඒ දසිය ආරාමයට ගොස් බැහැර කළ සිවුරු ඇති ව වැසිදියෙන් කය තෙමන්නා වූ හිඤ්ඤන් දුටුවා ය. දක ‘ආරාමයෙහි හිඤ්ඤ නැත. ආර්ථකයන් කය තෙමන්’ යි (සිතා) මා වෙත පැමිණියා ය. පැමිණ ‘ආයතී වෙති, ආරාමයෙහි හිඤ්ඤ නැත. ආර්ථකයන් කය තෙමන්’ යි මට සැලකළා ය. සාමිනි, තගන්තාවය නො නොති. ලජ්ජා සහිත ය. පිළිකුල් ය. සාමිනි, මම මේ කරුණ දන්නී දිවි හිමි කොට සමසායානට වැසිසළ දෙන්නට කැමැත්තෙමි.

64. “නැවත ද, සාමිනි, ආගන්තුකහිඤ්ඤ තෙමේ (මෙහි) දිවිහිති දක්‍ෂ නො වූයේ ගොවරසථානයන්හි දක්‍ෂ නො වූයේ මිඩා පත් වූයේ පිඩු පිණිස කැසිරේ. ඒ හිඤ්ඤ තෙමේ මාගේ ආගන්තුකබත් වළඳ විවිත්ති දක්‍ෂ (පුරුදු) වූයේ ගොවරසථානයන්හි දක්‍ෂ වූයේ (යා යුතු නො යා යුතු කැන් දන්නෝ) මිඩාපත් නො වූයේ පිඩු පිණිස කැසිරන්නෝ ය. සාමිනි, මම මේ කාරණය දන්නී දිවි ඇති තාක් සමසායානට ආගන්තුකබත් දෙන්නට කැමැත්තෙමි.

65. “පුත ව පරං හනෙන, ගමිකො හිකුන්න අත්තනො හත්තං පරියෙස-
මානො සත්ථා වා විහාසිස්සති. යත්ථ වා වාසං ගන්තුකාමො හවිස්සති,
තත්ථ විකාලෙ උපගච්ඡිස්සති. කිලනො අද්ධානං ගමිස්සති. සො මෙ
ගමිකහත්තං භුඤ්ජිතා සත්ථා න විහාසිස්සති. යත්ථ වාසං ගන්තුකාමො
හවිස්සති, තත්ථ කාලෙන¹ උපගච්ඡිස්සති. අකිලනො අද්ධානං ගමිස්සති.
ඉමාහං හනෙන, අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සමිසස්ස යාවජ්චං ගමික-
හත්තං දාතුං.

66. “පුත ව පරං හනෙන, ගිලානස්ස හිකුන්නො සප්පායාති භොජනාති
අලහත්තස්ස ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා වා හවිස්සති. තස්ස
මෙ ගිලානහත්තං භුත්තස්ස ආබාධො නාභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා න
හවිස්සති. ඉමාහං හනෙන, අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සමිසස්ස යව-
ජ්චං ගිලානහත්තං දාතුං.

67. “පුත ව පරං හනෙන, ගිලානුපට්ඨාකො හිකුන්න අත්තනො හත්තං
පරියෙසමානො ගිලානස්ස උස්සුරෙ හත්තං නිහරිස්සති. හත්තචෙත්දං
කරිස්සති. සො මෙ ගිලානුපට්ඨාකහත්තං භුඤ්ජිතා ගිලානස්ස කාලෙන
හත්තං නිහරිස්සති. හත්තචෙත්දං න කරිස්සති. ඉමාහං හනෙන, අත්ථවසං
සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සමිසස්ස යාවජ්චං ගිලානුපට්ඨාකහත්තං දාතුං.

68. “පුත ව පරං හනෙන ගිලානස්ස හිකුන්නො සප්පායාති භෙසජ්ජාති
අලහත්තස්ස ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා වා හවිස්සති. තස්ස
මෙ ගිලානභෙසජ්ජං පරිභුත්තං ආබාධො නාභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා න
හවිස්සති. ඉමාහං හනෙන? අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි සමිසස්ස යාවජ්චං
ගිලානභෙසජ්ජං දාතුං.

69. “පුත ව පරං හනෙන හගවතා අකිකම්බෙද දසාතිසංසෙ සමප-
ස්සමානෙන යාගු අනුඤ්ඤතා. ත්‍යාහං හනෙන, ආතිසංසෙ සමපස්සමානා
ඉච්ඡාමි සමිසස්ස යාවජ්චං ධුට්ඨාගුං දාතුං.

70. “ඉධ හනෙන හිකුන්තියො අමරමනියා නදියා චෙසියාහි සද්ධිං
නග්ගා එකතිස්සෙ නිගායනති. තා හනෙන චෙසියො හිකුන්තියො උප්ප-
ණ්ණෙඤ්ඤා: කීනත්ත ඛො නාම කුමනාකං අයෙය, දහරානං දහරානං² බ්‍රහ්ම-
වරියං විණ්ණෙන? නත්ත නාම කාමා පරිභුඤ්ජිතබ්බා. යද්ද ජණ්ණො
හවිස්සා³, තද්ද බ්‍රහ්මවරියං වරිස්සා. එවං කුමනාකං උතො අත්ථා
පරිග්ගහිතා හවිස්සනති⁴ ති. තා හනෙන, හිකුන්තියො චෙසියාහි උප්පණ්ණිය-
මානා මඩ්ඤ අනෙසු. අසුචි හනෙන, මාකුතාමස්ස නග්ගිසං ජෙගුච්ඡං.
පටිකකුලං. ඉමාහං හනෙන අත්ථවසං සමපස්සමානා ඉච්ඡාමි හිකුන්තියමිසස්ස
යාවජ්චං උදකසාටිකං දාතුං” නති.

1. “කාලෙ” ම ඡ සං. 2. “දහරානං” ම ඡ සං. 3. “හවිස්සනති” PTS.

65. “නැවත ද ස්වාමීනි, ගමිකභික්ෂු තෙමේ තමාගේ බත සොයන්නේ සත්වායෙන් (=තවලම් තබයෙන්! නෝ අත්හැරෙන්නේ ය. යම් තැනෙක විසීමට යනු කැමැත්තෙන් වන්නේ ද, එතැනට නොකල්හි පැමිණෙන්නේ ය. විඩාපත් වූයේ මග යන්නේ ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ මාගේ ගමිකබත වළද සත්වායෙන් නො වෙන් වන්නේ ය. යම්තැනක විසීමට යනු කැමැති වන්නේ ද, එතැනට සුදුසු කාලයෙහි පැමිණෙන්නේ ය. විඩාපත් නො වූයේ මග යන්නේ ය. ස්වාමීනි, මම මේ කාරණය දක්නී දිවි ඇති තාක් සම්ඝයානට ගමිකබත් දෙන්නට කැමැත්තෙමි.

66. “නැවත ද ස්වාමීනි, භිත වූ බොජුන් නො ලබන්නා වූ ගිලන් මහණහුගේ ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය. කලුරිය කිරීම හෝ වන්නේ ය. මගේ ගිලන්බත වැළද ඒ භික්ෂුහුගේ ආබාධය නො වැඩෙන්නේ ය. කලුරිය කිරීම නො වන්නේ ය. ස්වාමීනි, මම මේ කාරණය දක්නී දිවි ඇති තාක් සම්ඝයානට ගිලන්බත් දෙන්නට කැමැත්තෙමි.

67. “නැවත ද ස්වාමීනි, ගලානොපසායකභික්ෂු තෙමේ තමාගේ බත සොයන්නේ ගිලනනුට ඉර නැති කල්හි බත් ගෙණ යන්නේ ය. බත් සිඳීම කරන්නේ ය. ඒ ගලානොපසායකභික්ෂු තෙමේ මාගේ ගලානොපසායක බත වළද ගිලනනුට සුදුසු කාලයෙහි බත් ගෙණ යන්නේ ය. බත් සිඳීම නො කරන්නේ ය. ස්වාමීනි, මම මේ කාරණය දක්නී දිවි ඇති තාක් සම්ඝයානට ගලානොපසායකබත් දෙනු කැමැත්තෙමි.

68. “නැවත ද ස්වාමීනි, භිත වූ බෙහෙත් නො ලබන්නා වූ ගිලන් වූ මහණහුගේ ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය. කලුරිය කිරීම හෝ වන්නේ ය. මාගේ ගිලන්බෙහෙත් වැළද ඒ භික්ෂුහුගේ ආබාධය නො වැඩෙන්නේ ය. කලුරිය කිරීම නො වන්නේ ය. ස්වාමීනි, මම මේ කාරණය දක්නී දිවි ඇති තාක් සම්ඝයානට ගිලන්බෙහෙත් දෙනු කැමැත්තෙමි.

69. “නැවත ද ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අනුකම්පිත නගරයෙහි දී අනුසස්සයක් දකිමින් කැඳ අනුදන්නා ලද්දේ ය. ස්වාමීනි, මම මේ අනුසස්ස දක්නී දිවි ඇති තාක් සම්ඝයානට නිතිකැඳ දෙනු කැමැත්තෙමි.

70. “ස්වාමීනි, මෙහි මෙහෙණහු අවරවනිතදියෙහි වෙසහනන් සමග නගන ව එක් තොටෙහි සනාතය කෙරෙත්. ස්වාමීනි, ඒ වෙසහනෝ මෙහෙණන්ට ‘ආයතීවෙනි, ඉතා තරුණ වූ ඔබ ට බඹසර පුරුදු කිරීමෙන් කිනම් ප්‍රයෝජනයක් ද? කාමයෝ පරිභොග කළ යුත්තෝ නො වෙත් ද? යම් කලෙක දිරුණනු වන්නනු ද, එකල්හි බඹසරෙහි හැසිරෙවු. එසේ ඇති කල්හි ඔබ විසින් උපයාඪියෝ ම ප්‍රයෝජන ගන්නා ලද්දේ වන්නාහු ය’ යි වෙහෙසූහ. ස්වාමීනි, වෙසහනන් විසින් වෙහෙසනු ලබන ඒ මෙහෙණහු මඤ්ඤ (ලජ්ජා) වූහ. ස්වාමීනි, නගන නාවය මාගමට නො හොබී. ලජ්ජා සහිත ය. පිළිකුල් ය. ස්වාමීනි, මම මේ කාරණය දක්නී දිවි තෙක් මෙහෙණ සහනට දියසළ දෙනු කැමැත්තෙමි” යි කීවා ය.

71. “කං පන නිං විසාබෙ, ආනිසංසං සමපස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරානි යාවසී” ති. “ඉධ හතෙන දිසාසු වස්සං චුත්ථා භික්ඛු සාවත්ථං ආගච්ඡිස්සන්ති හගවන්තං දස්සනාය. තෙ හගවන්තං උපසඛකමිත්වා පුච්ඡිස්සන්ති: ‘ඉත්ථන්තාමො හතෙන භික්ඛු කාලකතො, තස්ස කා ගති?’ කො අභිසම්පරායො?’” ති. තා හගවා ව්‍යාකරිස්සති සොනාපතතිථලෙ වා සකදගාමිථලෙ වා අනාගාමිථලෙ වා අරහතෙන වා¹. ත්‍යාතං උපසඛකමිත්වා පුච්ඡිස්සාමි: ‘ආගතපුබ්බො හු බො හතෙන, තෙන අයොගන සාවත්ථී’ ති. සචෙ මෙ වකඩන්ති: ‘ආගතපුබ්බො තෙන භික්ඛුතා සාවත්ථී’ ති. නිට්ඨමෙත්ථ ගච්ඡිස්සාමි: ‘නිස්සංසයං මෙ පරිභුන්තා’² තෙන අයොගන වස්සිකසාටිකා වා ආගනතුකභත්තං වා ගමිකභත්තං වා ගිලානභත්තං වා ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා ගිලානභෙසජ්ජං වා ධූවයාගු වා’ ති. තස්සා මෙ තදනුස්සරන්ති යා පාමුජ්ජ-ජායස්සති. පමුදිතාය පීති ජායස්සති. පිතමනාය කායො පස්සමෙතිස්සති. පස්සඛාකායා සුඛං වෙදයිස්සාමි³. සුඛිති යා විත්තං සමාධිසිස්සති. සා මෙ හවිස්සති ඉන්ද්‍රියභාවතා, චලභාවතා, බොජ්ඣක්ඛනභාවතා. ඉමාහං හතෙන ආනිසංසං සමපස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරානි යාවාමි” ති.

72. “සාධු සාධු විසාබෙ, සාධු බො නිං විසාබෙ, ඉමං ආනිසංසං සමපස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරානි යාවසී. අනුජානාමි තෙ විසාබෙ, අට්ඨ වරානි” ති.

73. අථ බො හගවා විසාබං මිගාරමාතරං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි:

“යා අන්තපාතං දදති පමොදිතා සීලුපපන්නා සුගතස්ස සාවිකා,
දදති දුතං අභිභුය්‍ය මච්ඡරං⁴ සොවගතිකං සොකානුදං සුඛාවගං.

දිබ්බං සා ලහතෙ ආයුං ආගමම මග්ගං විරජං අනඛගණං,
සා පුඤ්ඤකාමා⁵ සුඛිති අනාමයා සගගමි කායමති විරං පමොදති” ති.

74. අථ බො හගවා විසාබං මිගාරමාතරං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිත්වා උට්ඨායසනා පක්කාමි. අථ බො හගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු අමනෙතාසි: “අනුජානාමි භික්ඛවො, වස්සිකසාටිකං ආගනතුකභත්තං ගමිකභත්තං ගිලානභත්තං ගිලානුපට්ඨාකභත්තං ගිලාන-භෙසජ්ජං ධූවයාගු භික්ඛුනිසම්ඝස්ස උදකසාටික” නති.

විසාබනාණවාරං නිබ්බන්තං.

1. “අරහත්තථලෙ වා” PTS.

2. “නිස්සංසයං පරිභුන්තා” සි ඉ.

3. “වෙදයිස්සාමි”

4. “අභිභුය මච්ඡරං” PTS.

5. “දිබ්බං බලං සා ලහතෙ” සි. ජ ච. අ ච. තො ච

71. “විශාඛාවෙනි, නි කිනම් අනුසසක් දක්නී තථාගතයන් වහන්සේ වෙතින් වර අට ඉල්වන්නෙහි ද?” යි අසා වදාළ සේක. “සමාමිති, මෙහි දිසාවන්හි වස් වැස නිමකළ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස සැවැත්නුවරට පැමිණෙන්නාහු ය. ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ ‘සමාමිති, මෙනම් ඇති මහණ හෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ ගතිය කවරී ද? පරලොව කවරේ ද?’ යි විචාරන්නාහු ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (ඒ භික්ෂුනම) සොතාපතනිඵලයෙහි හෝ සකදගාමිඵලයෙහි හෝ අනාගාමි-ඵලයෙහි හෝ අරහත්තඵලයෙහි හෝ යි ඔහු ගැණ ප්‍රකාශ කරණ සේක. මම ඒ භික්ෂුන් වෙත එළඹ ‘සමාමිති, ඒ ආයතීයන් වහන්සේ පෙර සැවැත්නුවරට පැමිණි විරු ද’ යි විචාරන්නෙමි. ඉදින් ඒ මහණහු ‘සැවැත් නුවරට පැමිණි විරු ය’ යි මට කියන්නාහු නම්, ‘නිසැකයෙන් ඒ ආයතීයන් වහන්සේ විසින් මාගේ වැසිසඵ හෝ ආගන්තුකබන් හෝ ගමිකබන් හෝ ගිලන්බන් හෝ ග්ලානොපසථායකබන් හෝ ගිලන්බෙහෙත් හෝ නිති කැඳ හෝ වළඳන ලද’ යි මෙහි නිශ්චයට යන්නෙමි. එය සිහි කරන්නා වූ ඒ මට ප්‍රමොදය උපදින්නේ ය. ප්‍රමුදිත වූ මට ප්‍රීතිය උපදින්නේ ය. ප්‍රීත සිත් ඇති මාගේ කය සන්සිඳෙන්නේ ය. සන්සිඳුනු කය ඇත්තී සුව පිදින්නෙමි. සුව ඇත්තා වූ මාගේ සිත එකඟ වන්නේ ය. එය මට ඉන්ද්‍රියභාවනාව, බලභාවනාව, බොධියඛහභාවනාව වන්නේ ය. සමාමිති, මම මේ අනුසස් දක්නෙමි තථාගතයන් වහන්සේගෙන් වර අට ඉල්ලමි” යි කීවු ය.

72. “විශාඛාව, ඉතා යහපත්. විශාඛාව, නි මේ අනුසස් දක්නී තථාගතයන් වහන්සේගෙන් වර අට ඉල්වන්නෙහි ද, ඒ යහපත්. විශාඛාව, තිට වර අට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

73. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෘගාරිමානා විශාඛාවට මේ ගාථාවන්ගෙන් අනුමෝදන් කළ සේක:

“සුගතයන් වහන්සේගේ සීලසම්පන්න වූ යම් ශ්‍රාවිකාවක් ප්‍රමුදිත වූවා ආහාරපාන දේ ද, මසුරුමල මැඩ සවශීයට හිත වූ ශොක දුරු කරන් නා වූ සුව එළවන්නා වූ දන් දේ ද-

ඕ තොමෝ දිව්‍යමය වූ ආයුෂ ලබයි. පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පඵ නැති මාගීයට පැමිණ පින් කැමැති ඕ තොමෝ සුවපත් ව රොග රහිත ව සවශීලොකයෙහි බොහෝ කලක් සතුටු වෙයි.”

74. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෘගාරිමානා විශාඛාවට මේ ගාථා-වන්ගෙන් අනුමොදනා කොට හුනස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදානයෙහි මේ කාරණයෙහි දහැම කතා කොට භික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, වැසිසඵ, ආගන්තුකබත, ගමිකබත, ගිලන්බත, ග්ලානොපසථායකබත, ගිලන්බෙහෙත්, නිතිකැඳ, මෙහෙණසහනට දියසඵ අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

විසාඛණ්වර හිමි.

1. තෙන බො භගවා භාසමන භික්ඛු පණ්ණාති භොජනාති භුඤ්ජිතා මුට්ඨස්සති අසමපජානා නිදදං ඔක්කමනති. තෙසං මුට්ඨස්සතිනං අසමපජානානං නිදදං ඔක්කමනානං සුපිනනෙන අසුචි මුච්චති. සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛිති.

2. අථ බො භගවා ආයසමනා ආනඤ්ඤන පච්ඡාසමණෙන සෙනාසන-වාරිකං ආභිණ්ඤනො අදදස සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛිතං. දිස්සාන ආයසමනං ආනඤ්ඤං ආමනෙතයි: “කිං ඵතං ආනඤ්ඤ, සෙනාසනං මක්ඛිත” නති. “ඵතරගි භනෙන, භක්ඛු පණ්ණාති භොජනාති භුඤ්ජිතා මුට්ඨස්සති අසමපජානා නිදදං ඔක්කමනති. තෙසං මුට්ඨස්සතිනං අසමපජානානං නිදදං ඔක්කමනානං සුපිනනෙන අසුචි මුච්චති. තසිදං භගවා, සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛිත” නති. “ඵවමෙන ආනඤ්ඤ, ඵවමෙන අනඤ්ඤ, මුච්චති හි ආනඤ්ඤ, මුට්ඨස්සතිනං අසමපජානානං නිදදං ඔක්කමනානං සුපිනනෙන අසුචි. යෙ තෙ ආනඤ්ඤ, භික්ඛු උපට්ඨිතස්සති සමපජානා නිදදං ඔක්කමනති, තෙසං අසුචි න මුච්චති. යෙපි තෙ ආනඤ්ඤ, පුප්පජානා කාමෙසු චිතරුගා, තෙසමපි අසුචි න මුච්චති. අට්ඨානමෙනං ආනඤ්ඤ අනවකාසො යං අරහතො අසුචි මුච්චෙය්‍යා” ති.

3. අථ බො භගවා ඵතසමි- නිදනෙ ඵතසමි- පකරණෙ ඛමමිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතයි: “ඉධාගං භික්ඛිවෙ, ආනඤ්ඤන පච්ඡාසමණෙන සෙනාසනවාරිකං ආභිණ්ඤනො අදදසං සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛිතං. දිස්සාන, ආනඤ්ඤං ආමනෙතයි: ‘කිං ඵතං ආනඤ්ඤ, සෙනාසනං මක්ඛිත’ නති ‘ඵතරගි භනෙන, භික්ඛු පණ්ණාති භොජනාති භුඤ්ජිතා මුට්ඨස්සති අසමපජානා නිදදං ඔක්කමනති. තෙසං මුට්ඨස්සතිනං අසමපජානානං නිදදං ඔක්කමනානං සුපිනනෙන අසුචි මුච්චති. තසිදං භගවා, සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛිත’ නති. ‘ඵවමෙන ආනඤ්ඤ, ඵවමෙන ආනඤ්ඤ, මුච්චති හි ආනඤ්ඤ, මුට්ඨස්සතිනං අසමපජානානං නිදදං ඔක්කමනානං සුපිනනෙන අසුචි. යෙ තෙ ආනඤ්ඤ, භික්ඛු උපට්ඨිතස්සති සමපජානා නිදදං ඔක්කමනති, තෙසං අසුචි න මුච්චති. යෙපි තෙ ආනඤ්ඤ, පුප්පජානා කාමෙසු චිතරුගා, තෙසමපි අසුචි න මුච්චති. අට්ඨානමෙනං ආනඤ්ඤ අනවකාසො යං අරහතො අසුචි මුච්චෙය්‍යා” ති.

4. “පඤ්චමෙ භික්ඛිවෙ, ආදීනවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසමපජානස්ස නිදදං ඔක්කමනො: දුක්ඛං සුපති. දුක්ඛං පටිබුජ්ඣති. පාපකං සුපිනං පස්සති. දෙවතා න රක්ඛනති. අසුචි මුච්චති. ඉමෙ බො භික්ඛිවෙ පඤ්ච ආදීනවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසමපජානස්ස නිදදං ඔක්කමනො.

5. “පඤ්චමෙ භික්ඛිවෙ, ආතිසංසා උපට්ඨිතස්සතිස්ස සමපජානස්ස නිදදං ඔක්කමනො: සුඛං සුපති. සුඛං පටිබුජ්ඣති. න පාපකං සුපිනං පස්සති. දෙවතා රක්ඛනති. අසුචි න මුච්චති. ඉමෙ බො භික්ඛිවෙ, පඤ්ච ආතිසංසා උපට්ඨිතස්සතිස්ස සමපජානස්ස නිදදං ඔක්කමනො. අනුජානාමි භික්ඛිවෙ, කායගුහතිස්සා විචරගුහතිස්සා සෙනාසනගුහතිස්සා නිසීදන” නති.

1. එකල්හි භික්ෂුහු පිණිබොජුන් වලද මුලා වූ සිහි ඇත්තාහු සමයක් ප්‍රඥ නැත්තාහු නින්දට බසිත්. මුලා වූ සිහි ඇති ව යහපත් නුවණින් තොර වූ නින්දට යන්නා වූ ඔවුන්ට සිහිනෙන් අසුවි (ශුභ) මිදේ (නික්මේ). සෙනසුන ශුභයෙන් කිලිටි වේ.

2. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (තමන් වහන්සේ) පසු ව යන මහණහු වූ ආයුෂමත් වූ අතද තෙරුන් සමග සෙනාසනවාරිකාවෙහි වහිනා සේක් ශුභයෙන් කිලිටි වූ සෙනසුන් දුටු සේක. දැක, “ආනන්දය, මේ සෙනසුන කුමකින් වැඩුණේ ද” යි ආයුෂමත් අතද තෙරුන් වදාළ සේක. “සාමිනි, දැන් භික්ෂුහු පිණිබොජුන් වලද මුලාසිහි ඇත්තාහු සමයක් ප්‍රඥ නැත්තාහු නින්දට බසිත්. මුලා වූ සිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥ නැති ව නින්දට බසින්නා වූ ඔවුන්ට සිහිනෙන් ශුභ මොව්‍යය වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඒ මේ සෙනසුන් ශුභයෙන් කිලිටි වූයේ ය” යි සැලකළහ. “ආනන්දය, ඒ එසේ ය. ආනන්දය, ඒ එසේ ය. ආනන්දය, මුලා වූ සිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥවෙන් තොර ව නින්දට බසින්නාවූන්ට සිහිනෙන් ශුභ මිදේ ම ය. ආනන්දය, එළඹ සිටි සිහි ඇති යහපත් නුවණ ඇති යම් ඒ භික්ෂුහු නින්දට බසිත් ද, ඔවුන්ට ශුභ නො මිදේ. ආනන්දය, යම් ඒ පුහුදුන් කෙනෙක් කාමයන්හි පහ වූ ඇලුම් ඇත්තෝ වෙත් ද, ඔවුන්ට ද ශුභ නො මිදේ. ආනන්දය, රහතුන් වහන්සේට ශුභ මිදෙන්නේ ය යනු නො විය හැකි ය. ඊට අවකාස (හෙතු) නැතැ” යි වදාළහ.

3. ඉන්බිඳි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදානයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට භික්ෂුන් අමතා, “මහණෙනි, මම මෙහි පසු මහණහු වූ ආනන්දයන් සමග සෙනාසනවාරිකාවෙහි ඇවිදින්නෙමි ශුභයෙන් කිලිටි වූ සෙනසුන් දුටුවෙමි. දැක “මේ සෙනසුන් කුමක් නිසා ශුභයෙන් කිලිටි වූයේ ද” යි ආනන්දයන් විමාලෙණි. “සාමිනි, දැන් භික්ෂුහු පිණිබොජුන් වලද මුලාසිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥවෙන් තොර ව නින්දට බසිත්. මුලාසිහි ඇති ව යහපත් නුවණින් තොර ව නින්දට බසින්නා වූ ඔවුන්ට සිහිනෙන් ශුභ මිදේ. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මේ සෙනසුන ඒ අසුවියෙන් කිලිටි වී ය” යි තේ කී ය. “ආනන්දය, ඒ එසේ ය. ආනන්දය, ඒ එසේ ය. ආනන්දය, මුලාසිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥවෙන් තොර ව නින්දට බසින්නාවූන්ට සිහිනෙන් ශුභ මිදේ ම ය. ආනන්දය, එළඹ සිටි සිහි ඇති සමයක් ප්‍රඥ ඇති යම් ඒ භික්ෂුහු නින්දට බසිත් ද, ඔවුන්ට ශුභ නො මිදේ. ආනන්දය, යම් ඒ පුහුදුන් කෙනෙක් කාමයන්හි පහ වූ ඇලුම් ඇත්තාහු ද, ඔවුන්ට ද ශුභ නො මිදේ. ආනන්දය, රහතුන් වහන්සේට ශුභ මිදෙන්නේ ය යනු නො විය හැකි ය. ඊට හෙතු නැතැ” යි කීවෙමි.

4. “මහණෙනි, මුලා වූ සිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥ නැති ව නින්දට බසින්නාහට මේ දෙස් පසෙක් වේ: දුක සේ නිදයි. දුක සේ චිබ්බෙයි. පවිටු සිහින දකියි. දෙවියෝ තො රකිත්. ශුභ මිදේ. මහණෙනි, මුලා සිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥ නැති ව නින්දට බසින්නාහට මේ දෙස් පස වේ.

5. “මහණෙනි, එළඹ සිටි සිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥ ඇති ව නින්දට බසින්නාහට මේ අනුසස් පසෙක් වේ: සුව සේ නිදයි. සුව සේ චිබ්බෙයි. පවිටු සිහි නො දකියි. දෙවියෝ රකිත්. ශුභ නො මිදේ. මහණෙනි, එළඹ සිටි සිහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥ ඇති ව නින්දට බසින්නාහට මේ අනුසස් පස වේ. මහණෙනි, කස රක්තා පිණිස සිවුරු රක්තා පිණිස සෙනසුන් රක්තා පිණිස නිසිදනය (හිඳිනා ඇතිරිය) අනුදනිමි” යි වදාළහ.

6. තෙන බො පන සමයෙන අනිබ්බදදං නිසීදනං න සබ්බං සෙනා-
සනං ගොපෙති¹. හගවතො ඒතමිදං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ,
යාව මහනතා පච්චස්ථරණං ආකඩ්ඛති, නාව මහනතං පච්චස්ථරණං
කාතු” නති.

7. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො ආනන්දස්ස උපජ්ඣායස්ස
ආයස්මතො බෙලට්ඨිසිස්ස ජුලලකච්ඡාබ්බායො හොති. තස්ස ලසිකාය
විවරාති කායෙ ලග්ගනති නාති භික්ඛු උදකෙන තෙමෙඤා තෙමෙඤා
අපකසින්නති.

8. අදදසා බො හගවා සෙනාසනචාරිකං ආභිණ්ඩනෙනා තෙ භික්ඛු
නාති විවරාති උදකෙන තෙමෙඤා තෙමෙඤා අපකසින්නෙන. දිස්වාන
යෙන තෙ භික්ඛු තෙත්තපඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිඤා තෙ භික්ඛු ඒතදවොච: “කිං
ඉමස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබ්බායො” ති. “ඉමස්ස හනෙන, ආයස්මතො
ජුලලකච්ඡාබ්බායො. ලසිකාය විවරාති කායෙ ලග්ගනති. නාති මය: උදකෙන
තෙමෙඤා තෙමෙඤා අපකසින්නාමා” ති.

9. අථ බො හගවා ඒතස්මි නිදනෙ ඒතස්මි පකරණෙ ධම්මි කථං
කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යස්ස කණ්ඤු වා පිලකා
වා අස්සාවො වා ජුලලකච්ඡ වා ආබ්බායො, කණ්ඤුපට්ච්ඡාදි” නති.

10. අථ බො විසාබා මිගාරමාතා මුඛපුඤ්ඤතවොලකං ආදාය යෙන
හගවා තෙත්තපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිඤා හගවනතා අභිවාදෙඤා ඒකමනතා
නිසීදි. ඒකමනතං නිසීනතා බො විසාබා මිගාරමාතා හගවනතං ඒතදවොච:
“පතිගණ්ඨාතු මෙ හනෙන, හගවා මුඛපුඤ්ඤතවොලකං, යං මම අස්ස
දීඝරතතා භිතාය සුබ්බායා” ති. පටිග්ගතෙසි හගවා මුඛපුඤ්ඤතවොලකං.

11. අථ බො හගවා විසාබං මිගාරමාතරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි.
සමාදපෙසි. සමුත්තෙතජෙසි සමපහංසෙසි. අථ බො විසාබා මිගාරමාතා
හගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙතජතා සමපහංසිතා
උට්ඨායාසනා හගවනතා අභිවාදෙඤා පදකම්ඤං කතා පකකාමි.

12. අථ බො හගවා ඒතස්මි නිදනෙ ඒතස්මි පකරණෙ ධම්මි
කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මුඛපුඤ්ඤ
තවොලක” නති.

13. තෙන බො පන සමයෙන රොජ්ජො මලලො අයස්මතො ආන-
න්දස්ස සහායො හොති. රොජ්ජස්ස මලලස්ස බොමපිලොතිකා ආයස්මතො
ආනන්දස්ස හතෙ නිකම්භනා හොති. ආයස්මතො ච ආනන්දස්ස බොමපිලො-
තිකාය අත්ථො හොති. හගවතො ඒතමිදං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි
භික්ඛවෙ පඤ්චගඤ්ඤාමි සමනනාගතස්ස විස්සාසං ගහෙතුං: සන්දිට්ඨො ච
හොති, සමනනෙනා, ආලපිකො ච, ජීවති ච, ජානාති ච - ගතිනෙ මෙ
අතතමනො හවිස්සති” ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙති පඤ්චගඤ්ඤාමි
සමනනාගතස්ස විස්සාසං ගහෙතුං” නති.

6. එකල්හි ඉතා කුඩා වූ නිසිදනය මුළු සෙනසුන නො රකිසි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යම් පමණ මහත් වූ පසතුරුණු කැමැති වේ නම්, එපමණ මහත් වූ පසතුරුණු කරන්නට අනුදැනිමි” යි

7. එකල්හි ආයුෂමත් අනදතෙරුන්ගේ උපාධිත්‍යය වූ අයුෂමත් බෙලවසිසිස සථවිරයන් වහන්සේට මහත් පිළිකාරොගයෙන් වේ. උන්වහන්සේගේ සිවුරු වුරුණුතෙලින් ශරීරයෙහි ලැගෙයි. භික්ෂුහු ඒ සිවුරු දියෙන් තෙමතෙමා ඉවත් කෙරෙත්.

8. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෙනාසනවාරිකාවෙහි වසිනා සේක් ඒ සිවුරු දියෙන් තෙමතෙමා ඉවත් කරන්නා වූ භික්ෂුන් දුටු සෙක. දෑස ඒ භික්ෂුන් වෙත එළඹි සේක. එළඹ, “මහණෙනි, මේ මහණහුගේ ආබාධය කිමැ” යි ඒ භික්ෂුන්ගෙන් අසූහ. “සාමිනි, මේ ආයුෂමත්ගුහට මහ පිළිකාරොගය වේ. වුරුණුතෙලින් සිවුරු සිරුරෙහි ලැගෙයි. අපි ඒ සිවුරු දියෙන් තෙම තෙමා ඉවත් කරමු” යි කීහ.

9. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෑහැමි කතා කොට භික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, යම් මහණකුහට කැපීමෙන් හෝ ලේගවූවක් හෝ නගඤ්ඤාදි සැරව වැගිරෙණ ආබාධයක් හෝ මහ පිළිකා ආබාධයෙන් හෝ වේ ද, කස්පිලිසනක් (වණ වැසුමක්) අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක.

10. එකල්හි මාගාරිමාතා විශාඛා තොමෝ මුළු පිස්නා රෙදිකඩක් ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්නී ය. පසෙක හුන්නා වූ මාගාරිමාතා විශාඛා තොමෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ මුළුපිස්නා රෙදිකඩ පිළිගන්නා සේක්වා. එය මට බොහෝ කලක් හිත පිණිස සැප පිණිස වන්නේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුළුපිස්නා රෙදිකඩ පිළිගත්හ.

11. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගාරිමාතා විශාඛාව දෑහැමි කතාවෙන් කරුණු දුන්වූහ. (අැය එහි) සමාදන් කරවූ හ. තිගුණු කරවූහ. සතුටු කරවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කරුණු දුන්වන ලද සමාදන් කරවන ලද තිගුණු කරවන ලද සතුටු කරවන ලද මාගාරිමාතා විශාඛා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පැදකුණු කොට ගියා ය.

12. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දෑහැමිකතා කොට භික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, මුළුපිස්නා රෙදිකඩක් අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක.

13. එකල්හි රොජමල්ලතෙමේ ආයුෂමත් වූ අනදතෙරුන්ගේ යහළුවෙක් වේ. රොජමල්ලයා විසින් කොමුපිළිකක් ආයුෂමත් අනද තෙරුන් අත තබන ලද්දේ වේ. ආයුෂමත් අනදතෙරුන්ට ද කොමු පිළිසකින් ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අඬන පසකින් යුක්ත වූවෙකුගේ දෙයක් විශ්වාසයෙන් ගැණීමට අනුදැනිමි: දුටු මිතුරු වේ ද, දැකී මිතුරු වේ ද, කථාමාත්‍රයෙන් මිතුරු වූයේ ද, ජීවත් වේ ද, ‘මා විසින් ගත් කල සතුටු වන්නේ ය’ යි දනී ද, මහණෙනි, මේ පසහින් යුක්ත වූවහු පිළිබඳ දෙය විශ්වාසයෙන් ගැණීමට අනුදැනිමි”.

14. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛුනං පරිපුණ්ණං හොති තිව්වරං. අරො ව හොති පරිසාරවනෙහිපි ඵමිකාහිපි. භගවතො ඵතමස්මං ආරො-
වෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පරිකබාරවොලක” නති.

15. අථ බො භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “සාති තාති භගවතා අනුඤ්ඤ-
තාති තිව්වරනති වා වසසිකසාපිකානි¹ වා නිසිදනනාති වා පච්චත්ථරණනාති
වා කණ්ඤාපට්ඨජාදීති වා මුඛපුඤ්ජනවොලකනාති වා පරිකබාරවොලකනති වා,
සබ්බාති තාති අභිධ්‍යානබ්බාති නු බො? උදුහු විකප්පෙතබ්බාති?” නි.
භගවතො ඵතමස්මං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිව්වරං අභිධ්‍යානං,
න විකප්පෙතං. වසසිකසාපිකා වසානං වතුමාසං අභිධ්‍යානං, තතො පර-
විකප්පෙතං. නිසිදනං අභිධ්‍යානං න විකප්පෙතං. පච්චත්ථරණං අභිධ්‍යානං,
න විකප්පෙතං. කණ්ඤාපට්ඨජාදීං යාව ආබාධා අභිධ්‍යානං, තතො පරං
විකප්පෙතං, මුඛපුඤ්ජනවොලකං අභිධ්‍යානං, න විකප්පෙතං. පරිකබාර
වොලකං අභිධ්‍යානං, න විකප්පෙතං” නති. අථ බො භික්ඛුනං ඵතදහොසි:
“කිත්තකං පච්ඡිමං නු බො විවරං විකප්පෙතබ්බ” නති. භගවතො ඵතමස්මං
ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආයාමෙන අධ්‍යානං සුගතභ්‍යුලෙන
වතුරභ්‍යුලවිත්තං පච්ඡිමං විවරං විකප්පෙතං” නති.

16. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො මහාබහ්‍යපස්ස පංසු-
කුලකතො ගරුකො හොති. භගවතො ඵතමස්මං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි
භික්ඛවෙ, සුත්තලුබ්බං කාතු” නති. විකණ්ණො හොති. භගවතො ඵතමස්මං
ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, විකණ්ණං උද්ධරිතු” නති. සුත්තා
ඔකිරියනති. භගවතො ඵතමස්මං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ,
අනුචාතං පරිනණ්ඩං ආරොපෙතු” නති. තෙන බො පන සමයෙන සඤ්ඤා-
පිටා පතනා ලුප්පනති. භගවතො ඵතමස්මං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි
භික්ඛවෙ, අධ්‍යානං කාතු” නති.

17. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො තිව්වරෙ
කසිරමානෙ සබ්බං ඡින්නකං නප්පහොති. භගවතො ඵතමස්මං ආරොවෙසුං.
“අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දෙව ඡින්නකාති, ඵකං අවඡින්නක” නති. දෙව
ඡින්නකාති ඵකං අවඡින්නකං නප්පහොති. භගවතො ඵතමස්මං ආරොවෙසුං.
“අනුජානාමි භික්ඛවෙ දෙව අවඡින්නකාති. ඵකං ඡින්නක” නති. දෙව
අවඡින්නකාති ඵකං ඡින්නකං නප්පහොති. භගවතො ඵතමස්මං ආරොවෙසුං.
“අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අනාගිකමිථි ආරොපෙතුං. න ච භික්ඛවෙ, සබ්බං
අවඡින්නකං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස” ති.

18. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො බහුං විවරං
උප්පන්නං හොති. සො ච තං විවරං මාතාපිතුන්නං² දාතුකාමො හොති.
භගවතො ඵතමස්මං ආරොවෙසුං. “මාතාපිතරොති බො³ භික්ඛවෙ,
වදමානෙ⁴ කිං වදෙය්‍යාමි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, මාතාපිතුන්නං දාතුං. න
ච භික්ඛවෙ සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙතබ්බං. යො විනිපාතෙය්‍ය, ආපතති
දුක්ඛට්ඨස්ස” ති.

1. “සාවිකාති” ජ මි. තො වි.

1. “සාවිකාති” අ වි.

2. “මාතාපිතුන්නං” ම ජ සං. අ වි. තො වි.

3. “මාතාපිතුන්නං බො” ති දිසසතෙ එකමෙව සීහලකාරපොත්තෙසු.

4. “වදමානෙ” ම ජ සං. P T S. තො වි.

4. “වදමානො” ජ මි. “වදමානො” කප්ථි

14. එකල්හි භික්ෂුන්ට තුන්සිවුරු සමුපුණ්ණී වේ. පෙරතත්වලින් ද පසුමිබ්බලින් ද ප්‍රයෝජන වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පිරිකර රෙදිකඩක් අනුදනිමි”.

15. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් - තුන් සිවුර ය සි ද, වැසිසළ ය සි ද, නිසිදන ය සි ද, පසතුරුණ ය සි ද, කස්පිළිසන සි ද මුවපිස්නා වන ය සි ද, පිරිකරසොළ ය සි ද යම් ඒ සිවුරු (වස්ත්‍ර) අනුදන්තා ලද ද, ඒ සියල්ල ඉටිය යුතු ද? නොහොත් විකැපිය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තුන් සිවුර ඉටන්තට නොවිකපන්තට, වැසිසළ වස් සාරමස ඉටන්තට ඉන් පසු විකපන්තට, නිසිදනය ඉටන්තට නො විකපන්තට, පසතුරුණ ඉටන්තට නො විකපන්තට, කස්පිළිසන ආබාධ ඇති නෙක් ඉටන්තට ඉන් පසු විකපන්තට, මුවපිස්නාවන ඉටන්තට නො විකපන්තට, පිරිකරසොළ ඉටන්තට, නො විකපන්තට අනුදනිමි”. අනතුරු ව භික්ෂුන්ට “කොපමණ දිග පලල ඇති පශ්චිමවිවරය (කුඩා ම සිවුර) විකැපිය යුතු ද?” යි අදහස් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දිගින් සුගත් අහලෙන් අටතුලක් (වඩුරියනක්) වූ, සතරතුලක් (වඩුරියනක්) පමණ පලල් වූ පශ්චිමවිවරය විකපන්තට අනුදනිමි”.

16 එකල්හි ආයුෂ්මත් මහාභාග්‍යස සඨවිරයන් වහන්සේගේ පංසුකුලයෙන් කළ සිවුර (දිරු නැග් අණක ලිමෙන්) බර වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නූලෙන් (පමණක්) රළු කරන්නට (ඵල ලන්ට) අනුදනිමි”. සම නො වූ කොන් ඇත්තේ වේ. එක් කොණක් (පර්ණි මැහුම් නූල් නො කපා මැගීමෙන්) දික් වූයේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දික් වූ සිවුරුකොණ කපන්නට අනුදනිමි.” කැපූ කොණින් නූල් වැගිරෙයි. (විසිරී යයි.) භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ “මහණෙනි, නුවාව හා පිරිබඩ (උඩුනුවාකඩ) ඇල්ලීම් අනුදනිමි”. එකල්හි සහලසිවුරෙහි පත් (කැබලි නූල් ගිමෙන්) නැසෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දුම්පෝරුවෙ මඩුලු මෙන් පත් (මැහිලි මුව මහන්තට අනුදනිමි”.

17. එකල්හි එක්තරා මහණකුගේ තුන්සිවුර කරණු ලබන කල සියල්ල කපනලද්දේ (තුන් සිවුර ම කඩ කරා ප්‍රමාණ වන සේ මැගීමට) නොපොතොහේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, එසේනම් කැපූ දෙකක් (සිවුරු දෙකක් කරා මැගීමට) ද නො කැපූ එකක් (එක සිවුරක් නො කරා මැගීමට) ද අනුදනිමි”. කැපූ දෙක ද නො කැපූ එක ද (ප්‍රමාණයට) නො පොතොහේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නො කැපූ දෙකක් ද කැපූ එකක් ද අනුදනිමි”. නො කැපූ දෙක ද කැපූ එක ද නො පොතොහේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ “මහණෙනි, අඩුම රෙදිකඩක් අල්ලන්නට අනුදනිමි. සියල්ලම නො කැපූ (එකකුළු නො කරා මැහූ) තුන් සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ”.

18. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට බොහෝ සිවුරු (වස්ත්‍ර) ලැබුනේ ය. ඒ මහණ තෙමේ ද ඒ සිවුරු මවුපියන්ට දෙනු කැමැත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මවුපියෝ යි කියන කල්හි කුමක් කියන්නෙවු ද? මහණෙනි, මවුපියන්ට දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, සැදුකැපෙත් දුන් දෙය වැරදි නැත නො සෙදිය යුතු ය. යමෙක් යොදන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ”.

19. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු අකුමනෙ විවරං නිකඛිපිත්වා සන්තරුත්තරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාපිසි. වොරා තං විවරං අවහරිංසු. සො භික්ඛු දුට්ඨොලො තොති දුබ්බිවරො. භික්ඛු එවමාහංසු: “කිංසු නං ආටුසො, දුට්ඨොලො දුබ්බිවරො” ති. ඉධානං¹ ආටුසො, අකුමනෙ විවරං නිකඛිපිත්වා සන්තරුත්තරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාපිසි. වොරා තං විවරං අවහරිංසු. තෙනානං දුට්ඨොලො දුබ්බිවරො” ති. භගවතො එතමන් ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සන්තරුත්තරෙන ගාමො පටිසිතබ්බො. යො පටිසෙය්‍ය, ආපනති දුකකටස්සා” ති.

20. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා ආගිකෙදො අසනියා සන්තරුත්තරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාපිසි. භික්ඛු ආයස්මන්තා ආනඤ්ඤා ඵතදුට්ඨොටු: “නහු බො ආටුසො ආනඤ්ඤා භගවතා පඤ්ඤානං ‘න සන්තරුත්තරෙන ගාමො පටිසිතබ්බො’ ති. කිංසු නං ආටුසො සන්තරුත්තරෙන ගාමං පටිට්ඨා?” ති. “සච්චං ආටුසො, භගවතා පඤ්ඤානං ‘න සන්තරුත්තරෙන ගාමො පටිසිතබ්බො’ ති. අපි වාහං අසනියා පටිට්ඨා” ති.

21. භගවතො එතමන් ආරොචෙසුං “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා සඤ්ඤාපියා නිකෙඛිපාය: ගිලානො වා හොති. වසසිකසඤ්ඤානං වා හොති. නදීපාරගතං² වා හොති. අග්ගලගුහතිට්ඨාරො වා හොති. අත්ථකසීතං වා හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤා පච්චයා සඤ්ඤාපියා නිකෙඛිපාය.

22. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා උත්තරාසඤ්ඤා නිකෙඛිපාය: ගිලානො වා හොති. වසසිකසඤ්ඤානං වා හොති. නදීපාරගතං වා හොති. අග්ගලගුහතිට්ඨාරො වා හොති. අත්ථකසීතං වා හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤා පච්චයා උත්තරාසඤ්ඤා නිකෙඛිපාය.

23. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා අන්තරාසඤ්ඤා නිකෙඛිපාය: ගිලානො වා හොති. වසසිකසඤ්ඤානං වා හොති. නදීපාරගතං වා හොති. අග්ගලගුහතිට්ඨාරො වා හොති. අත්ථකසීතං වා හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤා පච්චයා අන්තරාසඤ්ඤා නිකෙඛිපාය.

24. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා වසසිකසාපිකාය නිකෙඛිපාය: ගිලානො වා හොති. නිසසිමගතං³ වා හොති. නදීපාරගතං වා හොති. අග්ගලගුහතිට්ඨාරො වා හොති. වසසිකසාපිකා අකතා වා හොති විපපසානා වා. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤා පච්චයා වසසිකසාපිකාය නිකෙඛිපායා” ති.

25. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු එකො වස්සං වසි. තත්ථ මහස්සා “සඤ්ඤා දෙමා” ති විවරාති අදංසු. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො ඵතදුට්ඨො: “භගවතා පඤ්ඤානං වඩුවග්ගො පච්ඡිමො සඤ්ඤා ති. අහඤ්ඤාමි එකකො. ඉමෙ ව මහස්සා ‘සඤ්ඤා දෙමා’ ති විවරාති අදංසු. යනහුතානං ඉමාති සඤ්ඤාති විවරාති සාවස්ථි- හරෙය්‍ය” නති. අථ බො සො භික්ඛු තාති විවරාති ආදය සාවස්ථිං ගන්ත්වා භගවතො එතමන් ආරොචෙයි. “කුසෙහි භික්ඛු, තාති විවරාති යාව කසිනස්ස උබ්භාරායා” ති.

1. “සොහන්ති කච්ඡි”

2. “නදීපාරං ගතො වා” ම ඡ සං. PTS. 3 “නිසසිමං ගතො” ම ඡ සං. PTS.

19. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් අඤ්චායෙහි සිටුර බහා තබා උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව පිඬු පිණිස ගමට පිවිසියේ ය. සොරු ඒ සිටුර පැහැර ගත්ත. ඒ මහණ තෙමේ කිලිටි සිටුරු ඇත්තේ රළු සිටුරු ඇත්තේ වේ. භික්ෂුහු “ඇවැත, තෝ කුමක් හෙයින් කිලිටි සිටුරු ඇත්තේ රළු සිටුරු ඇත්තේ වෙති ද” යි මෙසේ ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මම මෙහි අඤ්චායෙහි සිටුර බහා තබා උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව පිඬු පිණිස ගමට පිවිසියෙමි. සොරු ඒ සිටුර පැහැර ගත්ත. එයින් මම කිලිටි සිටුරු ඇත්තෙමි රළු සිටුරු ඇත්තෙමි වෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව ගම් නො වැදිය යුතු ය. යමෙක් ගම් වදින්නේ නම්, දකුළා ඇවැත් වේ”.

20. එකල්හි ආයුෂමත් ආනඤ්ඤ ස්ථිරයන් වහන්සේ සිහි පත් නො කිරීමෙන් උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව පිඬු පිණිස ගමට පිවිසියහ. භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, ආනඤ්ඤ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව ගම් නො වැදිය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ නො වේ ද? ඇවැත්නි, කුමක් හෙයින් තෙපි උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව ගමට පිවිසියහ ද” යි ආයුෂමත් අනඤ්ඤ තොරැන්නෙන් ඇසූහ. “ඇවැත්නි, සැබව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘උතුරුසහසිටුර හා අදනාසිටුරෙන් යුක්ත ව ගම් නො වැදිය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. එහෙත් මම අසතියෙන් ගමට පිවිසියෙමි” යි කී ය.

21. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සහලසිටුර බහා තැබීමට මේ කරුණු පසෙක් වේ: ගිලන් හෝ වේ ද, වැසිලකුණක් හෝ වේ ද, ගහකින් එතෙර ගමනක් හෝ වේ ද, අගුලෙන් ආරක්ෂා කළ (යතුරු දුර දොර ඇති) විහාරයෙක් හෝ වේ ද, අතුළ කසිතය හෝ වේ ද, මහණෙනි, මේ පස සහලසිටුර බහා තැබීමට කරුණු ය.

22. “මහණෙනි, උතුරුසහසිටුර බහා තැබීමට මේ කරුණු පසෙක් වේ: ගිලන් හෝ වේ ද, වැසිලකුණක් හෝ වේ ද, ගහින් එතෙර ගමනක් හෝ වේ ද, අගුලෙන් ආරක්ෂා කළ විහාරයෙක් හෝ වේ ද, අතුළ කසිතය හෝ වේ ද, මහණෙනි, මේ පස උතුරුසහසිටුර බහා තැබීමට කරුණු ය.

23. “මහණෙනි, අදනාසිටුර බහා තැබීමට මේ කරුණු පසෙක් වේ: ගිලන් හෝ වේ ද, වැසි ලකුණක් හෝ වේ ද, ගහින් එතෙර ගමනක් හෝ වේ ද, අගුලෙන් ආරක්ෂා කළ විහාරයෙක් හෝ වේ ද, අතුළ කසිතය හෝ වේ ද, මහණෙනි, මේ පස අදනාසිටුර බහා තැබීමට කරුණු ය.

24. “මහණෙනි, වැසිසළව බහා තැබීමට මේ කරුණු පසෙක් වේ: ගිලන් හෝ වේ ද, සීමාවෙන් බැහැර ගමනක් හෝ වේ ද, ගහින් එතෙර ගමනක් හෝ වේ ද, අගුලෙන් ආරක්ෂා කළ විහාරයෙක් හෝ වේ ද, වැසිසළව නො කරණ ලද්දේ හෝ අඩුල කරණ ලද්දේ හෝ වේ ද, මහණෙනි, මේ පස වැසිසළව බහා තැබීමට කරුණු ය” යි වදාළ සේක.

25. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ තනි ව වස් පිසී ය. එහි මිනිස්සු “සඤ්ඤාට දෙමු” යි සිටුරු දුන්හ. එකල්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වතුළඟීය (සිටු දෙන) පට්ඨම (අඩු ම ගණනින්) සඤ්ඤා යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද එකලා වෙමි. මේ මිනිස්සු ද ‘සඤ්ඤාට දෙමු’ යි සිටුරු දුන්හ. මම මේ සහසතුසිටුරු සැවැත්තුවරට ගෙණ යන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි ඒ මහණෙකුට අදහස් වී ය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ සිටුරු ගෙණ සැවැත්තුවරට ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැලකෙළේ ය. “මහණ, කසිතය ඉදිරීම තෙක් ඒ සිටුරු තට ම අයත් ය” යි වදාළ සේක.

26. “ඉං පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඵකකො වස්සං වසති. තත්ථ මනුස්සං, ‘සඤ්ඤා දෙමා’ නි විවරාති දෙනති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තස්සෙව තාති විවරාති යාව කසිනස්ස උඛාරායා” නි.

27. තෙන බො පන සමයෙන දඤ්ඤනරො භික්ඛු උතුකාලං ඵකො වසී. තත්ථ මනුස්සං ‘සඤ්ඤා දෙමා’ නි විවරාති අදාසු. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො ඵතදහොසි: “හගවතා පඤ්ඤනතං ‘වතුටගො පච්ඡමො සඤ්ඤා’ නි. අගඤ්චමි ඵකකො. ඉමෙ ව මනුස්සං ‘සඤ්ඤා දෙමා’ නි විවරාති අදංසු. යනුනායං ඉමාති සඤ්ඤාති විවරාති සාවච්ඡිං හරෙය්” නති. අථ බො සො භික්ඛු තාති විවරාති ආදාය සාවච්ඡිං ගතො භික්ඛුනං ඵතමන්. ආරොචෙයි. භික්ඛු හගවතො ඵතමන්. ආරොචෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමුඛිභුතෙන සඤ්ඤන භාජෙතුං.”

28. “ඉං පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු උතුකාලං ඵකකො වසති. තත්ථ මනුස්සං ‘සඤ්ඤා දෙමා’ නි විවරාති දෙනති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙන භික්ඛුනා තාති විවරාති ‘දඤ්චානු මයං ඉමාති විවරාති’ නි. තස්ස වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො තා විවරං අනඤ්ඤිතෙ දඤ්ඤ භික්ඛු ආගච්ඡති. සමකො දුතඤ්ඤා භාගො. තෙති වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුති තං විවරං භාජියමානෙ අපාතිතො භූසෙ දඤ්ඤ භික්ඛු ආගච්ඡති, සමකො දුතඤ්ඤා භාගො. තෙති වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුති තා විවරං භාජියමානෙ පාතිතො භූසෙ දඤ්ඤ භික්ඛු ආගච්ඡති, ත අකාමා දුතඤ්ඤා භාගො” නි.

29. තෙන බො පන සමයෙන දො නාතුකා¹ ථෙරා ආයස්මා ව ඉසිදුසො ආයස්මා ව ඉසිභද්දො සාවච්ඡිං වස්සං. චුන්දා දඤ්ඤනරං ගාමිකා-වාසං අගමංසු. මනුස්සං ‘විරස්සාපි ථෙරා ආගතා’ නි ධිවිවරාති ගහනාති අකාසු². ආවාසිකා භික්ඛු ථෙරෙ පුච්ඡ සු: “ඉමාති තෙනො සඤ්ඤාති විවරාති ථෙරෙ ආගමෙ උප්පන්නාති. සාදිසස්සනති ථෙරා භාග” නති. ථෙරා ඵච්චාහංසු: “යථා බො මයං ආවුසො ගගවතා ධම්මං දෙසිතා ආජානාම, තුමනාකංසෙව තාති³ විවරාති යාව කසිනස්ස උඛාරායා” නි.

30. තෙන බො පන සමයෙන තයො භික්ඛු රාජගහෙ වස්සං වසති. තත්ථ මනුස්සං ‘සඤ්ඤා දෙමා’ නි විවරාති දෙනති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං ඵතදහොසි: “හගවතා පඤ්ඤනතං ‘වතුටගො පච්ඡමො සඤ්ඤා’ නි. අගඤ්චම හසොජනා. ඉමෙ ව මනුස්සං ‘සඤ්ඤා දෙමා’ නි විවරාති දෙනති. කථනතු බො අමෙහි පටිපස්සිතඛ” නති.

31. තෙන බො පන සමයෙන සමභුලං ථෙරා ආයස්මා ව නිලවාසී, ආයස්මා ව සාන්චාසී, ආයස්මා ව ගොසකො, ආයස්මා ව හල, ආයස්මා ව ඵලිකසඤ්ඤනො පාටලිපුතො විහරන්ති කුකාකුචාරාමෙ. අථ බො තෙ භික්ඛු පාටලිපුතො ගතො ථෙරෙ පුච්ඡ සු. ථෙරා ඵච්චාහංසු: “යථා බො මයං ආවුසො, ගගවතා ධම්මං දෙසිතා ආජානාම, තුමනාකංසෙව තාති විවරාති යාව කසිනස්ස උඛාරායා” නි.

1. “නාතිකා” ම ඡ සා.

2. “අදංසු” ම ඡ සං PTS.

3. “තුමනාකංසෙව තාති” ම ඡ සං PTS

26. “චගණෙනි, ඡෙති චගණෙක් නොමේ එකලා ව වස් වසයි. එහි මිනිස්සු ‘සම්ඝයාට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්. මහණෙනි, ඒ සිවුරු කසිතය ඉදිරිම තෙක් ඒ මහණනුව ම අයත් ය යි අනුදනිමි.”

27. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් නොමේ සාකුකාලයෙහි (වස්සානසෙන් අන්යකාලයෙහි) එකලා ව විසි ය. එහි මිනිස්සු ‘සම්ඝයාට දෙමු’ යි සිවුරු දුන්හ. ඉක්බිති ඒ මහණනුව “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘චතුර්වර්ගීය පශ්චිමසම්ඝයා’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද එකලා වෙමි. මේ මිනිස්සු ද ‘සම්ඝයාට දෙමු’ යි සිවුරු දුන්හ. මම මේ සහසතු සිවුරු සැවැත්තුවරට පාණ යන්තොමි නම් යෙහෙකැ” යි අදහස් වී ය. අනතුරු ව ඒ මහණ නොමේ ඒ සිවුරු පාණ සැවැත්තුවරට ගොස් මේ කරුණ හිසුන්ට සැලකෙලේ ය හිසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, හමු වූ සම්ඝයා විසින් බෙදන්නට අනුදනිමි.”

28. “මහණෙනි, ඡෙති චගණෙක් නොමේ සාකුකාලයෙහි එකලා ව වසයි. එහි මිනිස්සු ‘සම්ඝයාට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්. මහණෙනි, ඒ මහණනුව විසින් ‘මේ සිවුරු මා සතු ය’ යි ඒ සිවුරු ඉවත්තට දනුදනිමි. මහණෙනි, ඒ මහණනුවෙන් ඒ සිවුරු නො ඉවු කල්හි අන් මහණෙක් එයි නම්, සම කොටසක් දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඒ මහණන් විසින් ඒ සිවුරු බෙදනු ලබන කල්හි කුසපත් නො හෙළි කල්හි අන් මහණෙක් එයි නම්, සම කොටසක් දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඒ හිසුන් විසින් ඒ සිවුරු බෙදනු ලබන කල්හි කුසපත් හෙළි කල්හි අන් මහණෙක් එයි නම්, නො හැමැත්තෙන් කොටසක් නො දිය යුතු ය” යි වදාළ සේක..

29. එකල්හි ආයුෂමත් ඉසිදුස ආයුෂමත් ඉසිහදද යන සතෝදර තෙරවරු දෙනම සැවැත්තුවර වස් වසා කීම කළාහු එක්තරා ගමක පිහිටි ආවාසයකට ගියහ. මිනිස්සු “බොහෝ කලකින් තෙරවරු ආහ” යි සිවුරු සහිත ව බත් පිළියෙල කළහ. ආවාසික හිසුනු “සාමිනි, මේ සහසතුසිවුරු තෙරුන් නිසා ලැබුනේ ය ස්ථිරයන් වහන්සේලා කොටස ඉවසන්නහු ද” යි තෙරුන් විමාලාහු ය. “ඇවැත්නි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාළ විනයදහම් යම් ලෙසකින් දනිමු ද, (එ ලෙසින්) කසිතය ඉදිරිම තෙක් ඒ සිවුරු ඔබ වහන්සේලාට ම අයත් ය” යි ඒ ස්ථිරයන් වහන්සේලා මෙසේ කීහ.

30. එකල්හි නතනමක් හිසුනු රජගහනුවර වස් වසන්. එහි මිනිස්සු “සම්ඝයාට දෙමු” යි සිවුරු දෙත්. එකල්හි ඒ හිසුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘චතුර්වර්ගීය පශ්චිමසම්ඝයා’ යි පණවන ලද්දේ ය. අපි ද තිදෙනෙක් වෙමු. මේ මිනිස්සු ද ‘සම්ඝයාට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්. අප විසින් කෙසේ කළ යුතු ද” යි අදහස් වී ය.

31. එකල්හි ආයුෂමත් නිලවාසී තෙමේ ද ආයුෂමත් සාණ්ඨාසී තෙමේ ද ආයුෂමත් ගොසකී තෙමේ ද ආයුෂමත් හගු තෙමේ ද ආයුෂමත් ඵලිකසඤ්ඤා තෙමේ ද යන බොහෝ ස්ථිරයන් වහන්සේලා පාටලිපුත්‍ර නගරයෙහි වූ කුක්කුමාරාමයෙහි වාසය කෙරුන්. ඉක්බිති ඒ හිසුනු පාටලිපුත්‍රනගරයට ගොස් තෙරුන් විමාලාහු ය. ස්ථිරයන් වහන්සේලා “ඇවැත්නි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාළ විනයදහම් යම් ලෙසකින් දනිමු ද, (එ ලෙසින්) කසිතය ඉදිරිම තෙක් ඒ සිවුරු ඔබ වහන්සේලාට ම අයත් ය” යි මෙසේ කීහ.

32. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා උපනන්තො සකාසපුත්තො සාවස්ථිං වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානරං ගාමකාවාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛු¹ විවරං භාජෙතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙ ඵවමාහංසු: “ඉමාති බො ආවුසො සඤ්ඤාති විවරාති භාජිසිස්සන්ති. සාදිසිස්සාසි භාග ? නති.” “ආමාවුසො සාදිසිස්සාමි” ති. තතො විවරභාගං ගහෙවා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජෙතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙපි ඵවමාහංසු: “ඉමාති බො ආවුසො සඤ්ඤාති විවරාති භාජිසිස්සන්ති. සාදිසිස්සාසි භාග නති ?” “ආමාවුසො සාදිසිස්සාමි” ති තතොපි විවරභාගං ගහෙවා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජෙතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙපි ඵවමාහංසු: “ඉමාති බො ආවුසො සඤ්ඤාති විවරාති භාජිසිස්සන්ති. සාදිසිස්සාසි භාගනති ?” “ආමාවුසො සාදිසිස්සාමි” ති තතොපි විවරභාගං ගහෙවා මහන්තං විවරභාගිස්සං² ආදාය පුනඳෙව සාවස්ථං පච්චාගඤ්ඤි.

33. භික්ඛු ඵවමාහංසු: “මහාපුඤ්ඤාසි නිං ආවුසො උපනන්තො, ඛන්තො විවරං උපනන්තති.” “කුතො මෙ ආවුසො පුඤ්ඤං ? ඉධානං ආවුසො සාවස්ථිං වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානරං ගාමකාවාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජෙතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙ මං³ ඵවමාහංසු: ‘ඉමාති බො ආවුසො සඤ්ඤාති විවරාති භාජිසිස්සන්ති. සාදිසිස්සාසි භාග නති.’ ‘ආමාවුසො සාදිසිස්සාමි’ ති තතො විවරභාගං ගහෙවා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසි. තත්ථ භික්ඛු විවරං භාජෙතුකාමා සනතිපතිංසු. තෙපි මං ඵවමාහංසු: ‘ඉමාති බො ආවුසො සඤ්ඤාති විවරාති භාජිසිස්සන්ති. සාදිසිස්සාසි භාගනති.’ ‘ආමාවුසො සාදිසිස්සාමි’ ති තතොපි විවරභාගං අගගහෙසිං. ඵවං මෙ ඛන්තො විවරං උපනන්ත”නති.

34. “කිං පන නිං ආවුසො උපනන්තො, අඤ්ඤානු වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානු විවරභාගං සාදිසි”ති⁴ “ඵවමාවුසො” ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චිත්ථා - පෙ- තෙ උඡ්ඤායන්ති. භිසන්ති. පිපාසෙවන්ති: “කථං හි නාම ආයසමා උපනන්තො සකාසපුත්තො අඤ්ඤානු වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානු විවරභාගං සාදිසිස්සන්ති” ති.

35. භගවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර නිං උපනන්තො, අඤ්ඤානු වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානු විවරභාගං සාදිසි” ති. “සච්චං භගවා”. පිගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම නිං මොඝපුරිස, අඤ්ඤානු වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානු විවරභාගං සාදිසිස්සාසි, තෙනං මොඝපුරිස, අපසකන්තානං වා පසාදාය - පෙ- පිගරහිනිං ධම්මං කථං කතවා භික්ඛු ආමනෙත්ථාසි: න භික්ඛවෙ අඤ්ඤානු වස්සං වුත්ථො අඤ්ඤානු විවරභාගො සාදිසිතබ්බො. යො සාදි- යෙය්ඤ ආපත්ති උක්කපටස්සා” ති.

36. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා උපනන්තො සකාසපුත්තො ඵකො දව්සු ආවාසෙසු වස්සං වසි “ඵවං මෙ ඛන්තො විවරං උපපජ්ජිස්සන්ති” ති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං ඵතද්දහොසි: “කථං නු බො ආයසමතො උප- නන්තස්ස සකාසපුත්තස්ස විවරපටිපිටිසො දතබ්බො” ති. භගවතො ඵතමත්ථං ආරොවෙසුං. “දෙථ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසස්ස ඵකාධිප්පායා.”

1. “තත්ථ භික්ඛු” ම ඡ සං. 2. “භණ්ණිකං” ම ඡ සං. P T S.

3. “තෙපි මං” P T S. අ ව්. ජ ව්. තො ව්.

4. “සාදිසිස්සන්ති” තො ව්. ම නු ප. ජ ව්.

32. එකල්හි ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ආයුෂමඤ්ඤ උපනඤ්ඤ සථවිර ගෙමේ සැවැත්තුවර වස් වැස නිම කෙළේ එක්තරා ගමක පිහිටි ආවාසයකට ගියේ ය. එහි භික්‍ෂුහු සිටුරු බෙදනු කැමැති ව රැස් වූහ. ඒ භික්‍ෂුහු “ඇවැන, සහසතු වූ මේ සිටුරු බෙදනු ලැබේ. කොටස ඉවසන්නෙහි ද” යි (උපනඤ්ඤ තෙරුන්) විමාළානු ය. “ඇවැත්ති, එසේ ය. ඉවසන්නෙමි” යි එතැනින් සිටුරුකොටස ගෙණ අන් ආවාසයකට ගියේ ය. එහි ද භික්‍ෂුහු සිටුරු බෙදනු කැමැති ව රැස් වූහ. ඒ භික්‍ෂුහු ද “ඇවැන, සහසතු වූ මේ සිටුරු බෙදනු ලැබේ. කොටස ඉවසන්නෙහි ද” යි මෙසේ ඇසූහ. “ඇවැත්ති, එසේ ය. ඉවසන්නෙමි” යි එතැනින් ද සිටුරු කොටස ගෙණ අන් ආවාසයකට ගියේ ය. එහි ද භික්‍ෂුහු සිටුරු බෙදනු කැමැති ව රැස් වූහ. ඒ භික්‍ෂුහු ද ඇවැන, සහසතු වූ මේ සිටුරු බෙදනු ලැබේ. කොටස ඉවසන්නෙහි ද” යි මෙසේ ඇසූහ. “ඇවැත්ති, එසේ ය. ඉවසන්නෙමි” යි එතැනින් ද සිටුරුකොටස පිළිගෙණ මහත් සිටුරුපොදියක් ගෙණ නැවැන සැවැත්තුවරට පෙරළා ආයේ ය.

33. භික්‍ෂුහු “ඇවැන, උපනඤ්ඤ, තෝ මහපිණ්ඩාඤ්ඤෙහි ය. ඔබට බොහෝ සිටුරු ලැබී තිබේ” යි මෙසේ කීහ. “ඇවැත්ති, මට පින් කොසින් ද? ඇවැත්ති, මම මෙහි සැවැත්තුවර වස් වැස නිම කෙළෙමි එක්තරා ගමක පිහිටි ආවාසයකට ගියෙමි. එහි භික්‍ෂුහු සිටුරු බෙදනු කැමැති ව රැස් වූහ. ඒ භික්‍ෂුහු ‘ඇවැත්ති, මේ සහසතු වූ සිටුරු බෙදනු ලැබේ. කොටස ඉවසන්නෙහි ද’ යි මාගෙන් මෙසේ ඇසූහ. ‘ඇවැත්ති, එසේ ය. ඉවසන්නෙමි’ යි එතැනින් සිටුරුකොටස ගෙණ අන් ආවාසයකට ගියෙමි. එහි ද භික්‍ෂුහු සිටුරු බෙදනු කැමැති ව රැස් වූහ. ඒ භික්‍ෂුහු ද ‘ඇවැත්ති, මේ සහසතුසිටුරු බෙදනු ලැබේ. කොටස ඉවසන්නෙහි ද’ යි මාගෙන් මෙසේ ඇසූහ. ‘ඇවැත්ති, එසේ ය. ඉවසන්නෙමි’ යි එතැනින් ද සිටුරු කොටස ගෙණ අන් ආවාසයකට ගියෙමි. එහි ද භික්‍ෂුහු සිටුරු බෙදනු කැමැති ව රැස් වූහ. ඒ භික්‍ෂුහු ද ‘ඇවැන, මේ සහසතුසිටුරු බෙදනු ලැබේ. කොටස ඉවසන්නෙහි ද’ යි මාගෙන් මෙසේ ඇසූහ. ‘ඇවැත්ති, එසේ ය. ඉවසන්නෙමි’ යි එතැනින් ද සිටුරුකොටස ගත්තෙමි. මට බොහෝ සිටුරු ලැබුනේ මෙසේ ය” යි කී ය.

34. “ඇවැන, උපනඤ්ඤ, කීම? තෝ අන් තැනෙක වස් වැස නිම කෙළෙහි අන් තැනෙක සිටුරු කොටස ඉවසූයෙහි ද” යි ඇසූහ. “ඇවැත්ති, එසේ” යි කී ය. අලෙච්ඡ වූ -පෙ- යම් ඒ භික්‍ෂුහු වෙත් ද, ඒ භික්‍ෂුහු “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ආයුෂමඤ්ඤ උපනඤ්ඤ ගෙමේ කෙසේ නම් අන් තැනෙක වස් වැස නිම කෙළේ අන් තැනෙක සිටුරු කොටස ඉවසී ද” යි අවමන් කෙරෙත්. තින්ද, කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

35. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “උපනඤ්ඤ, සැබැ ද? තෝ අන් තැනෙක වස් වැස නිම කෙළෙහි අන් තැනෙක සිටුරු කොටස ඉවසූයෙහි ද?” “නාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබැ ය.” නාග්‍යවත් බුදුරජා-නන් වහන්සේ ගැටු සේක. “හිස් පුරුෂය, අන් තැනෙක වස් වැස නිම කෙළෙහි අන් තැනෙක සිටුරු කොටස කෙසේ නම් ඉවසූයෙහි ද? හිස් පුරුෂය, මෙය නො පැහැදිනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. -පෙ- ගරුණා දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, අන් තැනෙක වස් වැස නිම කළහු විසින් අන් තැනෙක සිටුරු කොටස නො ඉවසිය යුතු ය. යමෙක් ඉවසන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ” යි වදාළ සේක.

36. එකල්හි ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ආයුෂමඤ්ඤ උපනඤ්ඤ සථවිර ගෙමේ “මෙසේ ඇති කල්හි මට බොහෝ සිටුරු ලැබෙන්නේ ය” යි හුදකලා වූයේ ආවාස දෙකක වස් විසී ය. එකල්හි ඒ භික්‍ෂුන්ට “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ආයුෂමඤ්ඤ උපනඤ්ඤ තෙරුන්ට කෙසේ නම් සිටුරුකොටස දිය යුතු ද” යි අදහස් වී ය. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකලහ. “මහණෙනි, හිස් පුරුෂයාට එක් (පුද්ගලයෙකුගේ) කොටසක් දෙවු” යි වදාළ සේක.

37. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකො ද්විසු ආවාසෙසු වස්සං වසති ‘එවං මෙ බහුං විවරං උප්පජ්ජිසාති’ ති. සවෙ අමුත්ත උප්පජ්ජිං වසති, අමුත්ත උප්පජ්ජිං වසති, අමුත්ත උප්පජ්ජිං, අමුත්ත උප්පජ්ජිං විවරපට්ඨිංසො දුතඛෙබ්බො. යඤ්චා පන බහුතරං වසති, තතො විවරපට්ඨිංසො දුතඛෙබ්බො” ති.

38. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො කුච්ඡිවිකාරා-බාධො හොති. සො සකෙ මුත්තකර්සෙ පළිප්පන්නා සෙති. අථ බො භගවා ආයසමනා ආනන්දෙන පච්ඡාසමණෙන සෙනාසනවාරිකං ආභිණ්ඩ-නොනා සෙන තස්ස භික්ඛුනො විහාරො තෙනුපසඤ්ඤිති.

39. අද්දසා බො භගවා තං භික්ඛුං සකෙ මුත්තකර්සෙ පළිප්පන්නා සෙමාන.¹ දිස්වාන යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඤ්ඤිති. උපසඤ්ඤිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච: “කිං තෙ භික්ඛු, ආබාධො” ති. “කුච්ඡිවිකාරො මෙ භගවා” ති. “අඤ්ච පන තෙ භික්ඛු, උප්පජ්ජිකො” ති. “නඤ්ච භගවා” ති. “කිසුං තං භික්ඛු න උප්පට්ඨන්ති” ති.² “අහං බො භනෙන භික්ඛුනං අකාරකො. තෙන මං භික්ඛු න උප්පට්ඨන්ති” ති.

40. අථ බො භගවා ආයසමන්නං ආනන්දං ආමනෙතසි: “ගච්ඡානන්ද, උදකං ආයර. ඉමං භික්ඛුං නගාපෙස්සාමා” ති. “එවං භනෙත” ති බො ආයසමා ආනන්දෙ භගවතො පටිස්සුත්වා උදකං ආයරි. භගවා උදකං ආසිඤ්චි. ආයසමා ආනන්දෙ පරිබොධි. භගවා සීසතො අග්ගහෙසි. ආයසමා ආනන්දෙ පාදතො. උච්චාරෙත්වා මඤ්ඤිතෙ නිපාතෙසුං.

41. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකර්ණෙ භික්ඛුසඤ්ඤං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛු පටිපුච්ඡි: “අඤ්ච භික්ඛවෙ, අමුකස්මිං විනාරෙ භික්ඛු ගිලානො” ති. “අඤ්ච භගවා” ති. “කිං තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො” ති. “තස්ස භනෙන ආයසමනො කුච්ඡිවිකාරාබාධො” ති. “අඤ්ච පන භික්ඛවෙ, තස්ස භික්ඛුනො උප්පජ්ජිකො” ති. “නඤ්ච භගවා” ති. “කිසුං තං භික්ඛු න උප්පට්ඨන්ති” ති. “එසො භනෙන, භික්ඛු භික්ඛුනං අකාරකො. තෙන තං භික්ඛු න උප්පට්ඨන්ති” ති.

42. “නඤ්ච වො භික්ඛවෙ, මානා, නඤ්ච පිතා, යෙ වො උප්පට්ඨහෙසුං. කුමෙහ වෙ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාමඤ්ඤං න උප්පට්ඨතිස්සාථ, අථ කො වරති උප්පට්ඨතිස්සති. යො භික්ඛවෙ, මං උප්පට්ඨහෙසා, සො ගිලානං උප්පට්ඨ-හෙසා. සවෙ උප්පජ්ජායො හොති, උප්පජ්ජායෙන යාවජ්චං උප්පට්ඨානඛෙබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඛං. සවෙ ආවරියො හොති, ආවරියෙන යාවජ්චං උප්පට්ඨානඛෙබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඛං. සවෙ සද්ධිවිහාරිකො හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන යාවජ්චං උප්පට්ඨානඛෙබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඛං. සවෙ අනෙතවාසිකො හොති, අනෙතවාසිකෙන යාවජ්චං උප්පට්ඨානඛෙබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඛං. සවෙ සමානුප්පජ්ජායකො හොති, සමානුප්පජ්ජා-යකෙන යාවජ්චං උප්පට්ඨානඛෙබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඛං. සවෙ සමානාවරියකො හොති, සමානාවරියකෙන යාවජ්චං උප්පට්ඨානඛෙබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඛං. සවෙ න හොති උප්පජ්ජායො වා අවරියො වා සද්ධිවිහාරිකො වා අනෙතවාසිකො වා සමානුප්පජ්ජායකො වා සමානා-වරියකො වා, සබ්බෙන උප්පට්ඨානඛෙබ්බො. තො වෙ උප්පට්ඨහෙසා, ආපනති දුක්ඛටස්ස.

37. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මෙසේ ඇති කල්හි මට බොහෝ සිවුරු ලැබෙන්නේ ය” යි හුදකලා ව ආවාස දෙකෙක වස් වසයි. ඉදින් අසවල් නැත අඛක් වෙසේ ද, අසවල් නැත අඛක් වෙසේ ද, අසවල් නැත භාගයක් ද, අසවල් නැත භාගයක් ද යි (මෙසේ) සිවුරුකොටස දිය යුතු ය. යම් නැතෙක වැඩියක් වෙසේ නම්, එතැනින් (එක් පුද්ගලයකු ලබන සම්පූර්ණ) සිවුරු කොටස දිය යුතු ය” යි වදාලන.*

38. එකල්හි එක්තරා මහණකුහට කුස රුජාවක් වේ. හෙ තෙමේ සිය මලමුත්තයෙහි වැනිරි ගොවි යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනද තොරුන් පසු ව යන මහණනු කොට සෙනාසනවාරිකාවෙහි වසිනා සේක් ඒ මහණනුගේ විහාරයට වැඩියන.

39. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ස්වකියමලමුත්තයෙහි වැනිරි නිදන ඒ මහණනු දුටු සේක. දැක ඒ මහණනු වෙතට වැඩි සේක. වැඩ “මහණ නානේ ආබාධ කිමැ” යි ඒ මහණනු විචාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට කුස රුජාවක් වේ”. “මහණ, තව උපස්ථායකයෙක් ඇත්තේ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නැත”. කුමක් හෙයින් හිඤ්ඤු තව උචාවත් නො කෙරෙත් ද?” “සාමිනි, මම හිඤ්ඤුට (උචාවත්) නො කරන්නෙක් වෙමි. එහෙයින් හිඤ්ඤු මට උචාවත් නො කෙරෙත්”.

40. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ආනන්දය, යච. දිය ගෙණ එව. මේ මහණ නාවමු” යි ආයුෂ්මත් අනද තොරුන්ට වදාල සේක. “සාමිනි, එසේ ය” යි ආයුෂ්මත් ආනන්දසථිවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී දිය ගෙණ ආසේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිය වක් කලහ. ආයුෂ්මත් ආනන්ද සථිවිර තෙමේ සේදුයේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිසින් ගත් සේක. ආයුෂ්මත් ආනන්ද සථිවිර තෙමේ දෙපසින් ගත්තේ ය. (මෙසේ) ඔසොවා ඇදෙහි ගොවා ලීන.

41. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණයෙහි හිඤ්ඤසංඝයා රැස් කරවා “මහණෙනි, අසවල් විහාරයෙහි ගිලන් මහණෙක් ඇත්තේ ද” යි හිඤ්ඤුන් විචාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඇත්තේ ය”. “මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ ආබාධය කිම?” “සාමිනි, ඒ ආයුෂ්මත්තනුහට කුස රුජාවක් වේ”. “මහණෙනි, ඒ මහණනුට උචාවත් කරන්නෙක් වෙ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නැත්තේ ය”. “කුමක් හෙයින් හිඤ්ඤු ඔහුට උචාවත් නො කරත් ද?” “සාමිනි, මේ මහණ තෙමේ හිඤ්ඤුට උචාවත් නො කරන්නෙක් වේ. එහෙයින් හිඤ්ඤු ඔහුට උචාවත් නො කෙරෙත්” යි කී හ.

42. “මහණෙනි, යම් කෙනෙක් තොටට උචාවත් කරන්නාහු ද, නොපට එබඳු වෙක් නැත. පියෙක් නැත. මහණෙනි, තෙව් ඔවුනොවුන්ට උචාවත් නො කරන්නහු නම් එකල්හි කවරෙක් උචාවත් කරන්නේ ද? මහණෙනි, යමෙක් මාගේ අවවාදය කරන්නේ නම්, හෙ තෙමේ ගිලනහුට උචාවත් කරන්නේ ය. උපාධියායයෙක් වේ නම්, උපාධියායයා විසින් ජීවත් වන තෙක් උචාවත් කළ යුතු ය. ඔහුගේ ලෙසින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. ඇදුරෙක් වේ නම්, ඇදුරා විසින් ජීවත් වන තෙක් උචාවත් කළ යුතු ය. ඔහුගේ ලෙසින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. සඬ්ඛිතාරිකයෙක් වේ නම්, සඬ්ඛිතාරිකයා විසින් ජීවත් වන තෙක් උචාවත් කළ යුතු ය. ඔහුගේ ලෙසින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. අනාවාසියෙක් වේ නම්, අනාවාසියා විසින් ජීවත් වන තෙක් උචාවත් කළ යුතු ය. ඔහුගේ ලෙසින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. සමානොපාධියායයෙක්* වේ නම්, සමානොපාධියායයා විසින් ජීවත් වන තෙක් උචාවත් කළ යුතු ය. ඔහුගේ ලෙසින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. සමානාවාසියෙක්* වේ නම්, සමානාවාසියා විසින් ජීවත් වන තුරු උචාවත් කළ යුතු ය. ඔහුගේ ලෙසින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය. උපාධියායයෙක් හෝ ආවාසියෙක් හෝ සඬ්ඛිතාරිකයෙක් හෝ අනාවාසියෙක් හෝ සමානොපාධියායයෙක් හෝ සමානාවාසියෙක් හෝ නො වේ නම්, සංඝයා විසින් උචාවත් කළ යුතු ය. උචාවත් නො කරන්නේ නම්, දකුළාඇවැත් වේ.

* උපමුක්තිය බලනු.

43. “පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඛෙගි සමන්තාගතො ගිලානො දුප්ථෙයා හොති: අසප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මත්තං න ජානාති, හෙසජ්ජං න පටිසෙවිතා හොති, අත්ථකාමස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභුතං ආබාධා නාමිකත්තා හොති අභික්ඛමන්නං වා අභික්ඛමති හි පටික්ඛමන්නං වා පටික්ඛමති හි සීතං වා සීතොති, උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං නිප්පානං¹ බරානං කට්ඨකානං අසාතානං අමනාපානං පාණගරානං අභිවාසකජාතිකො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඛෙගි සමන්තාගතො ගිලානො දුප්ථෙයා හොති.

44. “පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඛෙගි සමන්තාගතො ගිලානො සුප්ථෙයා හොති: සප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මත්තං ජානාති, හෙසජ්ජං පටිසෙවිතා හොති, අත්ථකාමස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභුතං ආබාධං ආමිකත්තා හොති අභික්ඛමන්නං වා අභික්ඛමති පටික්ඛමන්නං වා පටික්ඛමති හි සීතං වා සීතො² ති, උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං නිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසාතානං අමනාපානං පාණගරානං අභිවාසකජාතිකො හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඛෙගි සමන්තාගතො ගිලානො සුප්ථෙයා හොති.

45. “පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඛෙගි සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො නාලං ගිලානං උපට්ඨාතු: න පට්ඨලො හොති හෙසජ්ජං සංවිධාතුං, සප්පායාසප්පායං න ජානාති අසප්පායං උපනාමෙති සප්පායං අපනාමෙති, ආමිසන්නරො ගිලානං උපට්ඨාති නො මෙත්තවිත්තො, ජෙගුච්ඡි හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා වන්නා වා නීතාතු, න පට්ඨලො හොති ගිලානං කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාතුං සමාදපෙතුං සමුත්තනජෙතුං සමප්පංසෙතුං, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඛෙගි සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො නාලං ගිලානං උපට්ඨාතු.

46. “පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඛෙගි සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො අලං ගිලානං උපට්ඨාතු: පට්ඨලො හොති හෙසජ්ජං සංවිධාතුං, සප්පායාසප්පායං ජානාති අසප්පායං අපනාමෙති සප්පායං උපනාමෙති, මෙත්තවිත්තො ගිලානං උපට්ඨාති නො ආමිසන්නරො, අජෙගුච්ඡි හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා වන්නා වා නීතාතු, පට්ඨලො හොති ගිලානං කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාතුං සමාදපෙතුං සමුත්තනජෙතුං සමප්පංසෙතුං, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගඛෙගි සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො අලං ගිලානං උපට්ඨාතු” ති.

47. තෙන බො පන සමයෙන දෙව භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අභ්වාතමග්ගපට්ටිපන්නා හොන්ති. තෙ අඤ්ඤතරං ආවාසං උපගමිංසු. තත්ථ අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසි: “නගවතා බො ආට්ටිසො ගිලානුපට්ඨානං වණ්ණිතං. හඤ්ඤ මයං ආට්ටිසො ඉමං භික්ඛු උපට්ඨමා” ති² තෙ තං උපට්ඨතිංසු. සො තෙහි උපට්ඨියමානො³ කාලමකාසි.

1 “හිබ්බානං” ම ඡ සං PTS. තො.වි. ම හු ප.

2. “උපට්ඨනමාති” ම ඡ සං. PTS. 3. “උපට්ඨතිසමානො” ම ඡ සං. PTS.

43. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් ගිලන් තෙමේ උවැටන් නොකට හැකි වේ: (යම් ගිලනෙක්) අභිතදෙය කරන්නේ ද, භිතදෙයෙහි පමණ නොදන්නේ ද, බෙහෙත් නැවත නැවත සෙවනය නොකරන්නේ ද, වැඩෙන්නා වූ රෝගය වැඩෙය සිදු දුරු වන්නා වූ රෝගය දුරු වේ යයි ද පවත්නා වූ රෝගය පවති යි ද වැඩ කැමැත්තා වූ ගිලන්උවැටන් කරන්නනුට ඇති සැටියෙන් ආබාධය ප්‍රකාශ කොට නොකියන්නේ ද, උපන්නා වූ සිරුරෙහි වූ දුක් වූ නිසුණු වූ රළු වූ කටුක වූ අමිහිරි වූ මන නො වඩන්නා වූ දිවි හැරගන්නා වූ වෙදනාවන් නොඉපසන සහාව ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් ගිලන් තෙමේ උවැටන් කළහැකි නො වේ.

44. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් ගිලන් තෙමේ පහසුවෙන් උවැටන් කළ හැකි වේ: (යම් ගිලනෙක්) භිතදෙය කරන්නේ ද, භිතදෙයෙහි පමණ දන්නේ ද, බෙහෙත් නැවත නැවත සෙවනය කරන්නේ ද, වැඩෙන්නා වූ රෝගය වැඩෙය සිදු දුරු වන්නා වූ රෝගය දුරු වේ යයි ද පවත්නා වූ රෝගය පවති යි ද වැඩ කැමැත්තා වූ ගිලන්උවැටන් කරන්නනුට ඇති සැටියෙන් ආබාධය ප්‍රකාශ කොට කියන්නේ ද, උපන්නා වූ සිරුරෙහි වූ දුක් වූ නිසුණු වූ රළු වූ කටුක වූ අමිහිරි වූ මන නො වඩන්නා වූ දිවි හැර ගන්නා වූ වෙදනාවන් ඉපසන සහාව ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් ගිලන් තෙමේ ඉතා පහසුවෙන් උවැටන් කළ හැක්කේ ය.

45. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් ගිලානුපට්ඨාක තෙමේ ගිලනනුට උවැටන් කරන්නට නොසුදුසු ය: (යමෙක්) බෙහෙත් යොදන්නට සමභී නොවේ ද, භිතආභිතදෙය නොදනී ද අභිතදෙය ලං කරයි ද භිතදෙය බැහැර කරයි ද, ආමිෂයක් (ලාභයක්) කැමැත්තේ ගිලනනුට උවැටන් කරයි ද මෙන් සිත් ඇත්තේ උවැටන් නොකරයි ද, මලමු හෝ කෙළ හෝ වමනය හෝ බැහැර කරන්නට පිළිකුල් ඇත්තේ ද, කලින් කළ දුකැමි කතාවෙන් ගිලනනුට කරුණු දක්වන්නට (එහි ඔහු) සමාදන් කරවන්නට නිසුණු කරවන්නට සමභී නොවේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් ගිලානුපට්ඨාක තෙමේ ගිලනනුට උවැටන් කරන්නට සුදුසු නො වේ.

46. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් ගිලානුපට්ඨාක තෙමේ ගිලනනුට උවැටන් කරන්නට සුදුසු ය: (යමෙක්) බෙහෙත් යොදන්නට සමභී වේ ද, භිතආභිතදෙය දනිසි ද අභිතදෙය බැහැර කෙරෙයි ද භිතදෙය ලං කෙරෙයි ද, ආමිෂයක් නොකැමැත්තේ මෙන් සිත් ඇති ව ගිලනනුට උවැටන් කෙරෙයි ද, මලමු හෝ කෙළ හෝ වමනය හෝ බැහැර කරන්නට පිළිකුල් ඇත්තේ නොවේ ද, කලින් කළ දුකැමිකතාවෙන් ගිලනනුට කරුණු දක්වන්නට (එහි ඔහු) සමාදන් කරවන්නට උත්සාහවත් කරවන්නට සතුටු කරවන්නට සමභී වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් ගිලානුපට්ඨාක තෙමේ ගිලනනුට උවැටන් කරන්නට සුදුසු වේ.”

47. එකල්හි දෙනමක් හිසුනු කොසොල් දනම්වෙහි දිඬුමාගීයට පිළිපන්නාහු වෙත්. ඔහු එක්තරා ආවාසයකට එළඹියහ. එහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වූයේ වේ. එකල්හි ඒ හිසුන්ට “ඇවැත්නි, ගිලන් උවැටන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වණිනා කරණ ලද්දේ ය. ඇවැත්නි, එහෙයින් අපි මේ මහණහට උවැටන් කරමු” යි අදහස් වී ය. ඔහු ඒ මහණහට උවැටන් කළහ. ඔවුන් විසින් උවැටන් කරණු ලබන ඒ මහණ තෙමේ කළුරිය කෙළේ ය.

48. අථ බො තෙන භික්ඛු නස්ස භික්ඛුනො පත්තව්වරං ආදය සාමණ්ඨං ගහවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. භික්ඛුස්ස භික්ඛවෙ, කාලකතෙ සංඝො සාමි පත්තව්වරෙ. අපි ච ගිලානුපට්ඨාකා බහුකාරා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සංඝෙන නිව්වරං ච පත්තං ච ගිලානුපට්ඨාකානං දාතුං.

49. “ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, දාතංබ්බං : තෙන ගිලානුපට්ඨාකෙන භික්ඛුනා සංඝො උපසඤ්ඤාමි ඵවමස්ස චචතියො : ‘ඉත්ථානාමො හන්තො භික්ඛු කාලකතො, ඉදං තස්ස නිව්වරං ච පත්තො වා’ ති. ව්‍යභෙතන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංඝො ඤ්ඤපෙතංබ්බො : ‘සුණංඞු මෙ හන්තො සංඝො, ඉත්ථානාමො භික්ඛු කාලකතො. ඉදං තස්ස නිව්වරඤ්ඤා පත්තො ව. යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං, සංඝො ඉමං නිව්වරඤ්ඤා පත්තඤ්ඤා ගිලානුපට්ඨාකානං දදෙය්‍ය. ඵසා ඤ්ඤති. සුණංඞු මෙ හන්තො සංඝො, ඉත්ථානාමො භික්ඛු කාලකතො. ඉදං තස්ස නිව්වරඤ්ඤා පත්තො ව. සංඝො ඉමං නිව්වරඤ්ඤා පත්තඤ්ඤා ගිලානුපට්ඨාකානං දෙති. යස්සායස්සො බමති ඉමස්ස නිව්වරස්ස ච පත්තස්ස ච ගිලානුපට්ඨාකානං දාතුං, සො භුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. දින්නං ඉදං සංඝෙන නිව්වරඤ්ඤා පත්තො ව ගිලානුපට්ඨාකානං. බමති සංඝස්ස. තස්මා භුණ්හි. ඵවමෙතං ධාරයාමි” ති.

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො සාමණේරො කාලකතො හොති. ගහවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “සාමණේරස්ස භික්ඛවෙ, කාලකතෙ සංඝො සාමි පත්තව්වරෙ. අපි ච ගිලානුපට්ඨාකා බහුකාරා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සංඝෙන විවරඤ්ඤා පත්තං ච ගිලානුපට්ඨාකානං දාතුං.”

51. “ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, දාතංබ්බං : තෙන ගිලානුපට්ඨාකෙන භික්ඛුනා සංඝො උපසඤ්ඤාමි ඵවමස්ස චචතියො : ‘ඉත්ථානාමො හන්තො, සාමණේරො කාලකතො, ඉදං තස්ස විවරඤ්ඤා පත්තො වා’ ති. ව්‍යභෙතන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංඝො ඤ්ඤපෙතංබ්බො : ‘සුණංඞු මෙ හන්තො සංඝො, ඉත්ථානාමො සාමණේරො කාලකතො. ඉදං තස්ස විවරඤ්ඤා පත්තො ව. යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං, සංඝො ඉමං විවරඤ්ඤා පත්තඤ්ඤා ගිලානුපට්ඨාකානං දදෙය්‍ය. ඵසා ඤ්ඤති. සුණංඞු මෙ හන්තො සංඝො, ඉත්ථානාමො සාමණේරො කාලකතො. ඉදං තස්ස විවරඤ්ඤා පත්තො ව. සංඝො ඉමං විවරඤ්ඤා පත්තඤ්ඤා ගිලානුපට්ඨාකානං දෙති. යස්සායස්සො බමති ඉමස්ස විවරස්ස ච පත්තස්ස ච ගිලානුපට්ඨාකානං දාතුං, සො භුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. දින්නං ඉදං සංඝෙන විවරඤ්ඤා පත්තො ව ගිලානුපට්ඨාකානං. බමති සංඝස්ස. තස්මා භුණ්හි. ඵවමෙතං ධාරයාමි” ති.

52. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ච සාමණේරො ච ගිලානං උපට්ඨතිසු. සො තෙති උපට්ඨිතොනො කාලමකාසි. අථ බො තස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස භික්ඛුනො ඵතදහොසි : “කථනනු බො ගිලානුපට්ඨාකස්ස සාමණේරස්ස විවරපට්ඨිංසො දාතංබ්බො” ති. ගහවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකස්ස සාමණේරස්ස සමකං පට්ඨිංසං දාතුං” තති.

48. ඉක්කිති ඒ හිසුහු ඒ කලුරිය කළ මහණහුගේ පාසිවුරු ගෙන සැවැත්වුවරට ගොස් නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, මහණකු කලුරිය කළ කල්හි සමීක්‍ෂණයෙන් පාසිවුරෙහි හිමියා වේ. එහෙත් ගිලානුපට්ඨාකයෝ බොහෝ උපකාර ඇත්තෝ වෙති. මහණෙනි, සමීක්‍ෂයා විසින් වූත් සිවුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන්නට අනුදනිමි.”

49. “මහණෙනි, මෙසේ දිය යුතු ය: ඒ ගිලානුපට්ඨාක මහණහු විසින් සමීක්‍ෂයා වෙත එළඹ ‘සාමිනි, මෙනම් ඇති මහණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මේ ඒ මහණහුගේ වූත් සිවුර ය. මේ පාත්‍රය’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල වූ මහණකු විසින් සමීක්‍ෂ තෙමේ දන්විය යුත්තේ ය: සාමිනි, සමීක්‍ෂ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙනම් ඇති මහණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මේ ඔහුගේ වූත් සිවුර ද පාත්‍රය ද වේ. ඉදින් සමීක්‍ෂයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සමීක්‍ෂ තෙමේ මේ වූත් සිවුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන්නේ ය. මේ දන්වීම ය. සාමිනි, සමීක්‍ෂතෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙනම් ඇති මහණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මේ ඔහුගේ වූත් සිවුර ද පාත්‍රය ද වේ. සමීක්‍ෂ තෙමේ මේ වූත් සිවුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙයි. යම් අයුෂ්මතකුන්ට මේ වූත් සිවුරත් පාත්‍රයත් ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දීම රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ තුෂණිමුහුත වේවා. යමකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියවා. සමීක්‍ෂයා විසින් මේ වූත් සිවුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන ලද්දේ ය. සමීක්‍ෂයාට රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණිමුහුත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

50. එකල්හි එක්තරා ගෙරණෙක් කලුරිය කෙළේ වේ. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, ගෙරණකු කලුරිය කළ කල්හි සමීක්‍ෂ තෙමේ පාසිවුරෙහි හිමියා වේ. එහෙත් ගිලානුපට්ඨාකයෝ බොහෝ උපකාර ඇත්තාහු ය. මහණෙනි, සමීක්‍ෂයා විසින් සිවුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන්නට අනුදනිමි.”

51. “මහණෙනි, මෙසේ දිය යුතු ය: ඒ ගිලානුපට්ඨාක මහණහු විසින් සමීක්‍ෂයා වෙත එළඹ ‘සාමිනි, මෙනම් ඇති ගෙරණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මේ ඔහුගේ සිවුර ද පාත්‍රය ද වේ’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල වූ මහණකු විසින් සමීක්‍ෂ තෙමේ දන්විය යුත්තේ ය: සාමිනි, සමීක්‍ෂ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙනම් ඇති ගෙරණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මේ ඔහුගේ සිවුර ද පාත්‍රය ද වේ. ඉදින් සමීක්‍ෂයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සමීක්‍ෂ තෙමේ මේ සිවුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන්නේ ය. මේ දන්වීම ය. සාමිනි, සමීක්‍ෂතෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙනම් ඇති ගෙරණ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මේ ඔහුගේ සිවුර ද පාත්‍රය ද වේ. සමීක්‍ෂ තෙමේ මේ සිවුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙයි. යම් අයුෂ්මතකුන්ට මේ සිවුරත් පාත්‍රයත් ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දීම රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ තුෂණිමුහුත වේවා. යමකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියවා. සමීක්‍ෂයා විසින් මේ සිවුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන ලද්දේ ය. සමීක්‍ෂයාට රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණිමුහුත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

52. එකල්හි එක්තරා උපසපත් මහණෙක් ද ගෙරණෙක් ද ගිලනකුට උවැටන් කළහ. ඔවුන් විසින් උවැටන් කරණ මහණහුට “ගිලානුපට්ඨාක සාමණේරයාට සිවුරු කොටස කෙසේ දිය යුතු ද” යි සිත් දිය. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි ගිලානුපට්ඨාක සාමණේරයාට සම කොටසක් දෙන්නට අනුදනිමි” යි.

53. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඛුහුණේඛා ඛුපරිකඛාරො කාලකතො තොති. භගවතො එතමන්. ආරොවෙසුං. “භික්ඛුස්ස භික්ඛවෙ, කාලකතෙ සමෙස්ස සාමි පනත්ථිවරෙ. අපි ව ගිලානු-පට්ඨාකා ඛුහුකාරා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමෙස්ස නිව්වරඤ්ඤා පනතඤ්ඤා ගිලානුපට්ඨාකානං දුභං. යං තත්ථ ලුහුණේඛං ලුහුපරිකඛාරං, තං සමමුඛි-භූතෙන සමෙස්ස භාජෙභුං. යං තත්ථ ගරුහණ්ඨං ගරුපරිකඛාරං, තං ආගතානාගතස්ස වාතුද්දිසස්ස සමස්ස අවිස්සජ්ජිකං අවෙනගිති” ති.

54. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු නගො හුච්ච යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා භගවන්තං එතදවොච: “භගවා භනෙත අනෙකපරිධායෙන අපට්ඨිත්ථස්ස සන්තුට්ඨස්ස සලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපවයස්ස විරියාරමාස්ස වණ්ණවාදී. ඉදං භනෙත නග්ගිධං අනෙකපරිධායෙන අපට්ඨිත්ථාය සන්තුට්ඨිතා¹ සලෙඛාය ධුතන්තාය² පාසාදිකාය අපවයාය විරියාරමාය සංවත්තති. සාධු භනෙත, භගවා භික්ඛුනං නග්ගිධං අනුජානාතු”ති. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනුච්ඡිත්ථං මොඝපුරිස, අනුලොමිකං. අප්පනිරුපං. අස්සාමණ්ඤං. අකප්පිධං. අකරණීයං. කථං හි නාම ත්වං මොඝපුරිස, නග්ගිධං. තිත්ථිසසමාදානං සමාදිසිස්සි? තෙනං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, නග්ගිධං තිත්ථිසසමාදානං සමාදිසිතබ්බං. යො සමාදියෙය්‍ය, ආපතති පුලලව්වයස්සා”ති.

55. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු කුසවීරං නිවාසෙත්වා -පෙ- වාකවීරං නිවාසෙත්වා -පෙ- ඵලකවීරං නිවාසෙත්වා -පෙ- කෙසකමඛලං නිවාසෙත්වා -පෙ- වාලකමඛලං නිවාසෙත්වා -පෙ- උදුකපකං නිවාසෙත්වා -පෙ- අජිතකම්පං නිවාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා භගවන්තං එතදවොච: “භගවා භනෙත අනෙකපරිධායෙන අපට්ඨිත්ථස්ස සන්තුට්ඨස්ස සලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපවයස්ස විරියාරමාස්ස වණ්ණවාදී. ඉදං භනෙත, අජිතකම්පං අනෙකපරිධායෙන අපට්ඨිත්ථාය සන්තුට්ඨිතා සලෙඛාය ධුතන්තාය පාසාදිකාය අපවයාය විරියාරමාය සංවත්තති. සාධු භනෙත, භගවා භික්ඛුනං අජිතකම්පං අනුජානාතු”ති. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනුච්ඡිත්ථං මොඝපුරිස, අනුලොමිකං. අප්පනිරුපං. අස්සාමණ්ඤං. අකප්පිධං. අකරණීයං. කථං හි නාම ත්වං මොඝපුරිස, අජිතකම්පං තිත්ථිසසමාදානං සමාදිසිතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති පුලලව්වයස්සා”ති.

1. “සන්තුට්ඨිතාය” ම ඡ සං.

2. “ධුතන්තාය” ම ඡ සං.

51. එකල්හි බොහෝ බඩු ඇති බොහෝ පිරිකර ඇති එක්තරා මහණෙක් කලුරිය කෙළේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, මහණකු කලුරිය කළ කල්හි සඞ්ඝ නෙමේ පාසිවුරට හිමියා වේ. එහෙත් ගිලානුපට්ඨාකයෝ බොහෝ උපකාර ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, සඞ්ඝයා විසින් තුන් සිවුර ද පාත්‍රය ද ගිලානුපට්ඨාකයන්ට දෙන්නට ද, එහි යම් ලක්ෂණයක් වේ නම්, ලක්ෂපරිඡ්ඡාරයක් වේ නම්, එය හමු වූ සඞ්ඝයා විසින් බෙදන්නට ද, එහි යම් ගරුභාණ්ඩයක් වේ නම්, ගරු පරිභිකාරයක් වේ නම්, එය පැමිණි නො පැමිණි සිවුදිසාවාසි සඞ්ඝයාට අයත්, නො දිය යුතු, නො බෙදිය යුතු දෙය කොට තැනන්නට ද අනුදනිමි”.

52. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් ගෙමේ තග්ග ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අලෙපව්ෂ වූවහුගේ, ලද දෙයකින් සතුටු වූවහුගේ, කෙලෙස් ලියන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, කෙලෙස් සලන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, පහදවන සුළු පැවතුම් ඇත්තහුගේ, කෙලෙස් නසන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, වියාර්ථය ඇත්තහුගේ ගුණ කියන සේක. ස්වාමීනි, මේ තග්ග භාවය නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අලෙපව්ෂභාවය පිණිස, ලද පමණින් සතුටු වීම පිණිස, කෙලෙස් ලියන පැවතුම් පිණිස, කෙලෙස් සලන පැවතුම් පිණිස, පහදවන සුළු පැවතුම් පිණිස, කෙලෙස් නසන පිණිස, වියාර්ථය පිණිස, පවතී. ස්වාමීනි, මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන්ට තග්ග භාවය අනුදන්නා සේක්වා” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “භික්ෂුරාජය, නො සුදුස්සෙක. අනුලොමී නො වූවෙක. නො ගැලපෙන්නෙක. මහණකමට නො සරිලන්නෙක. නො කැප වූවෙක. නො කට යුත්තෙකැ” යි ගැරහූ සේක. “භික්ෂුරාජය, තිඤ්ඤාධර්මය වූ තග්ගභාවය කෙසේ නම් සමාදන් වූයෙහි ද? භික්ෂුරාජය, මේ නො පැහැදනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. -පෙ- ගරහා දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, තිඤ්ඤාධර්මය වූ තග්ගභාවය සමාදන් නො විය යුතු ය. යමෙක් සමාදන් වන්නේ නම්, තුලසි ඇවැත් වේ” යි භික්ෂූන්ට වදාළ සේක.

53. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් කුසවංශාර ඇද පෙ- වාචගාරි ඇද -පෙ- පෝරුවාහරි ඇද -පෙ- කෙහෙකම්බිලි ඇද -පෙ- සැඩුමුචලොමින් කළ කම්බිලි ඇද -පෙ- බකුමුණුපියාපත් ඇද -පෙ- අඳුන්දිවිසම ඇද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අලෙපව්ෂ වූවහුගේ, ලද දෙයින් සතුටු වූවහුගේ, කෙලෙස් ලියන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, කෙලෙස් සලන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, පහදවන සුළු පැවතුම් ඇත්තහුගේ, කෙලෙස් නසන පැවතුම් ඇත්තහුගේ, වියාර්ථය කරන්නහුගේ ගුණ කියන සේක. ස්වාමීනි, මේ අඳුන්දිවිසම නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අලෙපව්ෂභාවය පිණිස, ලද පමණින් සතුටු වීම පිණිස, කෙලෙස් ලියන පැවතුම් පිණිස, කෙලෙස් සලන පැවතුම් පිණිස, පහදවන සුළු පැවතුම් පිණිස, කෙලෙස් නසන පිණිස, වියාර්ථය පිණිස පවතී. ස්වාමීනි, මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන්ට අඳුන්දිවිසම අනුදන්නා සේක්වා” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “භික්ෂුරාජය, නො සුදුස්සෙක. අනුලොමී නො වූවෙක. නො ගැලපෙන්නෙක. මහණකමට නො සරිලන්නෙක. නො කැප වූවෙක. නො කට යුත්තෙකැ” යි ගැරහූ සේක. “භික්ෂුරාජය, කෙසේ නම් තෝ තිඤ්ඤාධර්මය වූ අඳුන්දිවිසම දැරූයෙහි ද? භික්ෂුරාජය, මේ නො පැහැදනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වේ. -පෙ- ගරහා දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, තිඤ්ඤාධර්මය වූ අඳුන්දිවිසම නො දැරිය යුතු ය යමෙක් දරන්නේ නම්, තුලසි ඇවැත් වේ” යි වදාළ සේක.

54. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අක්කතාලං නිවාසෙත්වා -පෙ- පොත්තං නිවාසෙත්වා යෙන හගවා තෙනුපසඞ්කම්. උපසඞ්කම්ත්වා හගවන්තං එතදවොච: “හගවා නනෙත, අනෙකපරිසාරයෙන අපට්ඨස්ස සන්තුට්ඨස්ස සලලබස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපවයස්ස මිරියා-රත්නස්ස වණ්ණවාදී. අයං නනෙත පොත්තො අනෙකපරිසාරයෙන අපට්ඨ-නාය සන්තුට්ඨාය සලලබාය ධුතත්තාය පාසාදිකතාය අපවයාය මිරියාරත්නාය සංවහන්ති. සාධු නනෙත, හගවා භික්ඛුනං පොත්තං අනු-ජානාතු”ති. විගරහි බුද්ධො හගවා “අනුච්ඡිදිය-මොසපුරිස, අනුලොමිකං. අප්පතිරුපං. අස්සාමණ්ණං. අකප්පියං. අකුරණියං. කථං හි තාම කුං මොසපුරිස, පොත්තං නිවාසෙස්සපි. තෙනං මොසපුරිස, අප්පසන්නාතං වා පසාදිය -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතස්ස: “න භික්ඛවෙ, පොත්තො නිවාසෙතබ්බො. යො නිවාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

55. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සබ්බන්දිකානි විවරානි ධාරෙන්නි. -පෙ- සබ්බවිතකානි විවරානි ධාරෙන්නි. -පෙ- සබ්බලොභිතකානි විවරානි ධාරෙන්නි. -පෙ- සබ්බමඤ්ඤවට්ඨිකානි විවරානි ධාරෙන්නි. -පෙ- සබ්බකණ්ණානි විවරානි ධාරෙන්නි. -පෙ- සබ්බමහාරභගරත්තානි විවරානි ධාරෙන්නි. -පෙ- සබ්බමහානාමරත්තානි විවරානි ධාරෙන්නි. -පෙ- අවජින්න-දසානි විවරානි ධාරෙන්නි. -පෙ- දීඝදසානි විවරානි ධාරෙන්නි. -පෙ- පුප්ඵදසානි විවරානි ධාරෙන්නි. -පෙ- එණ්දසානි විවරානි ධාරෙන්නි. -පෙ- කඤ්චුකා ධාරෙන්නි. -පෙ- නිර්වකං ධාරෙන්නි. -පෙ- වෙදනං ධාරෙන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායන්නි. ඕසන්නි. විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සත්ත්-ථුත්තියා වෙදිනං ධාරෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමභොගිනො” ති.

56. නතච්ඡො එතමත්ථං ආරොවෙද්ධං. “න භික්ඛවෙ සබ්බන්දිකානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න සබ්බවිතකානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න සබ්බලොභිතකානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න සබ්බමඤ්ඤවට්ඨිකානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න සබ්බකණ්ණානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න සබ්බමහාරභග-රත්තානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න සබ්බමහානාමරත්තානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න අවජින්නදසානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න දීඝදසානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න පුප්ඵදසානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න එණ්දසානි විවරානි ධාරෙතබ්බානි. න කඤ්චුකා ධාරෙතබ්බං. න නිර්වකං ධාරෙතබ්බං. න වෙදනං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්සා”ති.

57. තෙන බො පන සමයෙන වස්සං චුත්ථා භික්ඛු අනුප්පනො විවරෙ පක්ඛමන්නි. විබ්භමන්නි. ඩාලම්බකරොන්නි. සාමණේරාපි පටිජානන්නි. සිකං පච්චක්ඛාතකාපි පටිජානන්ති. අනච්චෙද්දං අජ්ඣාපන්නකාපි පටි-ජානන්ති. උමමන්තකාපි පටිජානන්නි. බ්හගවිත්තාපි පටිජානන්ති. වෙදනට්ඨාපි පටිජානන්ති. ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකාපි පටිජානන්නි. ආපත්තියා අප්පටිකමෙ උක්ඛිත්තකාපි පටිජානන්ති. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සනෙ උක්ඛිත්තකාපි පටිජානන්නි. පණ්ඩකාපි පටිජානන්නි. ජෙය්‍යසංවාසකාපි පටිජානන්නි. නිත්ථපක්ඛනනකාපි පටිජානන්නි. කිරිඤ්ඤානනකාපි පටිජානන්ති. මාතුසානකාපි පටිජානන්ති. පිතුසානකාපි පටිජානන්නි. අරහන්තසානකාපි පටිජානන්ති. භික්ඛුනිදුස්සකාපි පටිජානන්නි. සඞ්ඝෙනදකාපි පටිජානන්ති ලොභිභුප්පාදකාපි පටිජානන්නි. උගතො-බ්‍යඤ්ඤනකාපි පටිජානන්නි.

54. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ වරාහයෙන් කළ වහන්* ඇද -පෙ- නියදවැහැරියෙන් කළ වහන් ඇද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අලෙව්‍ය වූවහුයේ, ලද දෙයින් සතුටු වූවහුයේ, කෙලෙස් ලියන පැවතුම් ඇත්තහුයේ, කෙලෙස් සලන පැවතුම් ඇත්තහුයේ, පහදවන සුලු පැවතුම් ඇත්තහුයේ, කෙලෙස් නසන පැවතුම් ඇත්තහුයේ, විශාර්ථය කරන්නාහුයේ ගුණ කියන සේක. සාමිනි, මේ නියදවැහැරියෙන් කළ වහ නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අලෙව්‍යභාවය පිණිස, ලද පමණින් සතුටු වීම පිණිස, කෙලෙස් ලියන පැවතුම් පිණිස, කෙලෙස් සලන පැවතුම් පිණිස, පහදවන සුලු පැවතුම් පිණිස, කෙලෙස් නැසීම පිණිස, විශාර්ථය පිණිස පවති. සාමිනි, මානම්. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ භික්ෂූන්ට නියදවැහැරියෙන් කළ වහ අනුදන්නා සේත්වා” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “භික්ෂුරාමය, නො සුදුස්සෙක. අනුලොම නො වූවෙක. නො ගැලපෙන්නක. මහණකමට නො සරි ලන්නෙක. නො කැප වූවෙක. නො කටයුත්තෙකා” යි ගාර්‍ය සේක. “භික්ෂුරාමය, කෙසේ නම් තෝ නියදවැහැරියෙන් කළ වහක් හැදියෙහි ද, භික්ෂුරාමය, මේ නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වේ. -පෙ- ගරුතා දූතම් කතා කොට “මහණෙනි, නියදවැහැරියෙන් කළ වහ නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ” යි වදාළ සේක.

55. එකල්හි සමගමහණෝ සියල්ල නිල් වූ සිවුරු දරන්. -පෙ- සියල්ල රන්වන් වූ සිවුරු දරන්. -පෙ- සියල්ල රතු වූ සිවුරු දරන්. -පෙ- සියල්ල මදටියවන් වූ සිවුරු දරන්. -පෙ- සියල්ල කළු වූ සිවුරු දරන්. -පෙ- සියල්ල රන්වැටිටපැහැති සිවුරු දරන්. -පෙ- සියල්ල මුසුපැහැති සිවුරු දරන්. -පෙ- නො සිදි දවල ඇති සිවුරු දරන්. -පෙ- දික් දවල ඇති සිවුරු දරන්. -පෙ- මල්කම් කළ දවල ඇති සිවුරු දරන්. -පෙ- පෙණ සේ ගෙනු දවල ඇති සිවුරු දරන්. -පෙ- අභිය (සැට්ට) දරන්. -පෙ- නිහිරිපිළි දරන්. -පෙ- හිස් වෙළුම් දරන්. මිනිස්සු “කාමනොති ගිහින් සේ ශ්‍රමණශාසනයප්‍රතිපත්තියෙන් කෙසේ නම් හිස්වෙළුම් දරන් ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙය් කියත්.

56. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූහ. “මහණෙනි, සියල්ල නිල්පැහැති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. සියල්ල රන්වන් වූ සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. සියල්ල රතුපැහැති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. සියල්ල මදටියපැහැති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. සියල්ල කළුපැහැති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. සියල්ල රන්වැටිටපැහැති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. සියල්ල මුසුපැහැති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. නො සිදි දවල ඇති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. දික් දවල ඇති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. මල්දවල ඇති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. පෙණදවල ඇති සිවුරු නො දැරිය යුතු ය. අභිය නො දැරිය යුතු ය. නිහිරිපිළි නො දැරිය යුතු ය. හිස්වෙළුම් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ”.

57. එකල්හි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූහු සිවුරු නූපන් කල්හි බැහැර ද යෙත්. සිවුරු ද හරිත්. කලුරිය ද කෙරෙත්. හෙරණුමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. ශික්ෂාව බැහැර කළමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. අන්තිමවයකුටට පැමිණියමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. උන්මනකකයමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. යක්ෂාන්මාද ඇත්තමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. වේදනාවෙන් පෙළෙන්නමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. ඇවැත් නො දැක්මෙහි උබෙහිනිකම් (නහනම්) කරණ ලද්දමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. ඇවැත් පිළියම් නො කිරීමෙහි නහනම් කරණ ලද්දමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. ලාමක දූපටිය අත් නො හැරීමෙහි නහනම් කරණ ලද්දමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. පණ්ඩකයමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. පෙය්සසංවාසකයමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. තිඤ්ඤා සංකප්පයට ගියමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. නිරුපානපනයමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. මාතෘඝාතකයමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. පිතෘඝාතකයමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. අරගනනාඝාතකයමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. භික්ෂුනීදුස්සකයමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. සංඝභෙදකයමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. ලොකිකපාදකයමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්. උග්ගානාසංඤ්ඤාකයමින සි ද ප්‍රතිඥා කෙරෙත්.

* උපසුන්ඵය බලනු.

58. භගවතො ඵනමිත්ථං ආරොවෙද්ධං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූළො භික්ඛු අනුසංගො විවරෙ පක්කමති, සංගො පනිරුපෙ ගාහකෙ දාහබ්බං.

59. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූළො භික්ඛු අනුසංගො විවරෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණේරො පටිජානාති, සිකං පච්චක්ඛානකො පටිජානාති, අනනිමිවජ්ඣා අඤ්ඤාපන්නකො පටිජානාති, සංඝො සාමි.

60. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූළො භික්ඛු අනුසංගො විවරෙ උම්මන්නකො පටිජානාති, බිහත්තිකො පටිජානාති, වෙදනට්ටො පටිජානාති, ආපකතියා අදස්සනෙ උක්ඛින්නකො පටිජානාති, ආපකතියා අපපටිකමෙම උක්ඛින්නකො පටිජානාති, පාපිකාය ද්වේසා අපපටිතිස්සගො උක්ඛින්නකො පටිජානාති, සංගො පනිරුපෙ ගාහකෙ දාහබ්බං.

61. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූළො භික්ඛු අනුසංගො විවරෙ පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙසසංවාසකො පටිජානාති, නිත්ථියපක්කන්නකො පටිජානාති, නිරව්ජානගතො පටිජානාති, මාභුඝාතකො පටිජානාති, මිභුඝාතකො පටිජානාති, අරහත්භාඝාතකො පටිජානාති, භික්ඛුනීදසකො පටිජානාති, සංඝොදො පටිජානාති, ලොහිභුපාදකො පටිජානාති, උභතොබ්බස්ඤ්ඤකො පටිජානාති, සංඝො සාමි.

62. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූළො භික්ඛු උසංගො විවරෙ අනාජ්ඣෙ පක්කමති, සංගො පනිරුපෙ ගාහකෙ දාහබ්බං.

63. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූළො භික්ඛු උසංගො විවරෙ අනාජ්ඣෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණේරො පටිජානාති, සිකං පච්චක්ඛානකො පටිජානාති, අනනිමිවජ්ඣා අඤ්ඤාපන්නකො පටිජානාති, සංඝො සාමි.

64. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූළො භික්ඛු උසංගො විවරෙ අනාජ්ඣෙ උම්මන්නකො පටිජානාති, බිහත්තිකො පටිජානාති, වෙදනට්ටො පටිජානාති, ආපකතියා අදස්සනෙ උක්ඛින්නකො පටිජානාති, ආපකතියා අපපටිකමෙම උක්ඛින්නකො පටිජානාති, පාපිකාය ද්වේසා අපපටිතිස්සගො උක්ඛින්නකො පටිජානාති, සංගො පනිරුපෙ ගාහකෙ දාහබ්බං.

65. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූළො භික්ඛු උසංගො විවරෙ අනාජ්ඣෙ පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙසසංවාසකො පටිජානාති, නිත්ථියපක්කන්නකො පටිජානාති, නිරව්ජානගතො පටිජානාති, මාභුඝාතකො පටිජානාති, මිභුඝාතකො පටිජානාති, අරහත්භාඝාතකො පටිජානාති, භික්ඛුනීදසකො පටිජානාති, සංඝොදො පටිජානාති, ලොහිභුපාදකො පටිජානාති, උභතොබ්බස්ඤ්ඤකො පටිජානාති, සංඝො සාමි.”

58. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ සිටුරු නූපන් කල්හි බැහැර යේ ද, සුදුසු වූ ගන්නකු ඇති කල්හි දිය යුතු ය.

59. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ සිටුරු නූපන් කල්හි සිටුරු හරිසි, කල්ලිය කෙරෙයි, හෙරණෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ශික්ෂාව බැහැර කළ එකෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, අනන්තිවසනුවට පැමිණියෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, සමස්ත තෙමේ (ඔහුගේ කොටසට) හිමියා වේ.

60. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ සිටුරු නූපන් කල්හි උමතු වූවෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, යක්ෂන්මාද ඇත්තෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, වෙදනාවෙන් පෙළෙන්නෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ඇවැත් නො දැක්මෙහි තහනම් කරණ ලද්දෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි තහනම් කරණ ලද්දෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ලාමක දූෂ්ටයා අත් නො හැරීමෙහි තහනම් කරණ ලද්දෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, සුදුසු වූ ගන්නකු ඇති කල්හි (කොටස) දිය යුතු ය.

61. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ සිටුරු නූපන් කල්හි පණ්ඩකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ඵෙයසංවාසකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, නික්මපකකනතකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, නිරව්භානගත යෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, මානාසානකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, පිතා-සානකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, අරගනනාසානකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, නිකුළුන්දූෂකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, සමස්තෙදකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ලොකිකුප්පාදකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, උභතො-බ්‍යඤ්ඤානකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ඔහුගේ කොටසට සමස්ත තෙමේ හිමියා වේ.

62. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ උපන් සිටුරු නො බෙද කල්හි බැහැර යෙයි, සුදුසු වූ ගන්නකු ඇති කල්හි (කොටස) දිය යුතු ය.

63. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ උපන් සිටුරු නො බෙද කල්හි සිටුරු හරිසි, කල්ලිය කෙරෙයි, හෙරණෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ශික්ෂාව බැහැර කෙළෙමි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, අනන්තිවසනුවට පැමිණියෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, සමස්ත තෙමේ හිමියා වේ.

64. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණ තෙමේ උපන් සිටුරු නො බෙද කල්හි උත්මහතකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, යක්ෂන්මාද ඇත්තෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, වෙදනාවෙන් පෙළෙන්නෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ඇවැත් නො දැක්මෙහි තහනම් කරණ ලද්දෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි තහනම් කරණ ලද්දෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ලාමකදූෂ්ටයා අත් නො හැරීමෙහි තහනම් කරණ ලද්දෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, සුදුසු වූ ගන්නකු ඇති කල්හි (කොටස) දිය යුතු ය.

65. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ මහණෙක් තෙමේ උපන් සිටුරු නො බෙද කල්හි පණ්ඩකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ඵෙයසංවාසකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, නික්මපකකනතකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, නිරව්භානගතයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, මානාසානකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, පිතාසානකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, අරගනනාසානකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, නිකුළුන්දූෂකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, සමස්තෙදකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, ලොකිකුප්පාදකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, උභතො-බ්‍යඤ්ඤානකයෙක්මි යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි, සමස්ත තෙමේ හිමියා වේ.”

66. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූඪානං භික්ඛුනං අනුප්පන්නෙ විවරෙ සමෙසා භිජ්ජති, තස්මිනුස්සා එකස්මිං පකෙඛ උදකං දෙනති, එකස්මිං පකෙඛ විවරං දෙනති ‘සමසස්ස දෙමා’ති, සමසස්සෙවෙනං.

67. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූඪානං භික්ඛුනං අනුප්පන්නෙ විවරෙ සමෙසා භිජ්ජති, තස්මිනුස්සා එකස්මිං පකෙඛ උදකං දෙනති, තස්මිංයෙව පකෙඛ විවරං දෙනති ‘සමසස්ස දෙමා’ති, සමසස්සෙවෙනං.

68. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූඪානං භික්ඛුනං අනුප්පන්නෙ විවරෙ සමෙසා භිජ්ජති, තස්මිනුස්සා එකස්මිං පකෙඛ උදකං දෙනති, එකස්මිං පකෙඛ විවරං දෙනති ‘පකඛස්ස දෙමා’ති, පකඛස්සෙවෙනං.

69. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූඪානං භික්ඛුනං අනුප්පන්නෙ විවරෙ සමෙසා භිජ්ජති, තස්මිනුස්සා එකස්මිං පකෙඛ උදකං දෙනති, තස්මිංයෙව පකෙඛ විවරං දෙනති ‘පකඛස්ස දෙමා’ති, පකඛස්සෙවෙනං.

70. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සං චූඪානං භික්ඛුනං උපන්නෙ විවරෙ අනාජ්ඣෙ සමෙසා භිජ්ජති, සබ්බෙසං සමකං හ පේතබ්බං” නති.

71. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා රෙවතො අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො හතෙස්මි ආයස්මතො ඤාතිපුත්තස්ස විවරං පාහෙසි: “ඉමං විවරං ථෙරස්ස දෙති”ති. අථ බො සො භික්ඛු අනාතරාමගො ආයස්මතො රෙවතස්ස විස්සාසා හ විවරං අග්ගහෙසි. අථ බො ආයස්මා රෙවතො අයස්මතා ඤාතිපුත්තෙන සමාගතො ධුච්ඡි: “අහ නංගො, ථෙරස්ස විවරං පාහෙසි. සමපන්නං හං විවරං”නති. “නාගන්න ආවුසො විවරං පස්සාමි”ති. අථ බො ආයස්මා රෙවතො හං භික්ඛුං එතදවොච: “අහං ආවුසො ආයස්මතො හතෙස්ම ථෙරස්ස විවරං පාහෙසිං. කතන්තං විවරං”නති. “අහමහන්නො, ආයස්මතො විස්සාසා හං විවරං අග්ගහෙසි”නති.

72. හතවතො එතමන් ආරොවෙසා. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙස්මි විවරං පතිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්තනාමස්ස දෙති’ති. සො අනාතරාමගො යො පතිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, ධුග්ගතිහං. යස්ස පතිසති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, ධුග්ගතිහං.

73. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙස්මි විවරං පතිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්තනාමස්ස දෙති’ති. සො අනාතරාමගො යස්ස පතිසති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, ධුග්ගතිහං. යො පතිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, ධුග්ගතිහං.

66. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට සිවුරු නූපන් කල්හි සමස්ත තෙමේ බිඳෙයි, එහි මිනිස්සු එක් පක්ෂයකට දිය දෙත්, එක් පක්ෂයකට ‘සමස්තයාට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්, ඒ සිවුරු සමස්තයාට ම වේ.

67. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට සිවුරු නූපන් කල්හි සමස්ත තෙමේ බිඳෙයි, එහි මිනිස්සු එක් පක්ෂයක දිය දෙත්, ‘සමස්තයාට දෙමු’ යි ඒ පක්ෂයට ම සිවුරු දෙත්, ඒ සිවුරු සමස්තයාට ම වේ.

68. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට සිවුරු නූපන් කල්හි සමස්ත තෙමේ බිඳෙයි, එහි මිනිස්සු එක් පක්ෂයකට දිය දෙත්, ‘පක්ෂයට දෙමු’ යි එක් පක්ෂයකට සිවුරු දෙත්, ඒ සිවුරු පක්ෂයට ම වේ.

69. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට සිවුරු නූපන් කල්හි සමස්ත තෙමේ බිඳෙයි, එහි මිනිස්සු එක් පක්ෂයකට දිය දෙත්, ඒ පක්ෂයට ම ‘පක්ෂයට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්, ඒ සිවුරු පක්ෂයට ම අයත් වේ.

70. “මහණෙනි, මෙහි වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට උපන් සිවුරු නො බෙදූ කල්හි සමස්ත තෙමේ බිඳෙයි, සියල්ලන්ට සම ව බෙදිය යුතු ය”.

71. එකල්හි ආයුෂමත් රෙවත සථිර තෙමේ එක්තරා මහණකු අත ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථිරයන් වහන්සේට “මේ සිවුර තෙරුන්ට දෙව” යි සිවුරක් යැවී ය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ අතරමග දී ආයුෂමත් රෙවත තෙරුන් කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ඒ සිවුර ගත්තේ ය. එකල්හි ආයුෂමත් රෙවත සථිර තෙමේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන් හමු වී “සාමිනි, මම තෙරුන් වහන්සේට සිවුරක් යැවීම. ඒ සිවුර ලැබුනේ දැ” යි විචාලේ ය. “ඇවැත්නි, මම ඒ සිවුර නො දකිමි.” ඉක්බිති ආයුෂමත් රෙවත සථිර තෙමේ ඒ මහණකු “ඇවැත්නි, මම ආයුෂමතුන්ගේ අත තෙරුන් වහන්සේට සිවුරක් යැවීම. ඒ සිවුර කොහි දැ” යි විචාලේ ය. “සාමිනි, මම ආයුෂමතුන් වහන්සේ කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ඒ සිවුර ගත්තෙමි” යි කී ය.

72. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැද කළහ. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ‘මේ සිවුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙව’ යි මහණකු අත සිවුරක් යවයි, ඒ මහණ තෙමේ අතරමග දී යමෙක් යවා නම්, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණිති, එය නිවර්දි ගැණීමෙනි. එය යමකු සඳහා යවනු ලැබේ ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණිති, එය වැරදි ගැණීමෙනි.

73. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ‘මේ සිවුර මෙනම් ඇති මහණනුට දෙව’ යි මහණකු අත සිවුරක් යවයි, තෙතෙමේ අතරමග දී යමකුට යවනු ලැබේ ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණිති. වැරදි ගැණීමෙක් වේ. යමෙක් යවා ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණිති. නිවර්දි ගැණීමෙක් වේ.

74. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනාමස්ස දෙභි’ති. සො අනතරාමග්ගෙ සුණාති: ‘යො පභිණාති, සො කාලකතො’ති, තස්ස මතකවිවරං අබ්බිධාති, ආබ්බිධිතං. යස්ස පභිසති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුගගතිතං.

75. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනාමස්ස දෙභි’ති. සො අනතරාමග්ගෙ සුණාති: ‘යස්ස පභිසති, සො කාලකතො’ති, තස්ස මතකවිවරං අබ්බිධාති, ආබ්බිධිතං. යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුගගතිතං.

76. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනාමස්ස දෙභි’ති. සො අනතරාමග්ගෙ සුණාති: ‘උගො කාලකතො’ති, යො පභිණාති, තස්ස මතකවිවරං අබ්බිධාති, ආබ්බිධිතං. යස්ස පභිසති, තස්ස මතකවිවරං අබ්බිධාති, ආබ්බිධිතං.

77. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනාමස්ස දමම්’ති. සො අනතරාමග්ගෙ යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුගගතිතං. යස්ස පභිසති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුගගතිතං.

78. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනාමස්ස දමම්’ති. සො අනතරාමග්ගෙ යස්ස පභිසති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුගගතිතං. යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුගගතිතං.

79. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනාමස්ස දමම්’ති. සො අනතරාමග්ගෙ සුණාති: ‘යො පභිණාති, සො කාලකතො’ති, තස්ස මතකවිවරං අබ්බිධාති, ආබ්බිධිතං. යස්ස පභිසති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුගගතිතං.

80. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනාමස්ස දමම්’ති. සො අනතරාමග්ගෙ සුණාති: ‘යස්ස පභිසති, සො කාලකතො’ති, තස්ස මතකවිවරං අබ්බිධාති, ආබ්බිධිතං. යො පභිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණහාති, දුගගතිතං.

81. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හතෙව් විවරං පභිණාති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනාමස්ස දමම්’ති. සො අනතරාමග්ගෙ සුණාති: ‘උගො කාලකතො’ති, යො පභිණාති, තස්ස මතකවිවරං අබ්බිධාති, ආබ්බිධිතං. යස්ස පභිසති, තස්ස මතකවිවරං අබ්බිධාති, ආබ්බිධිතං.”

82. “අට්ඨමා භික්ඛවෙ, මාතිකා විවරස්ස උප්පාදය: සීමාය දෙති. කතිකාය දෙති. භික්ඛාපඤ්ඤාතිතා දෙති. සමසස්ස දෙති. උතතො සමසස්ස දෙති. වස්සං චුත්ථසමසස්ස දෙති. ආදිස්ස දෙති. සුගගලස්ස දෙති.”

74. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙව’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘යමෙක් යවා ද, හෙතෙමේ කලුරිය කෙළේ ය’ යි අසයි, එය ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, නිවැරදි ඉටිමෙක් වේ. යමකුට යවනු ලැබේ ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණිසි, වැරදි ගැණිමෙක් වේ.

75. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙව’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘යමකුට යවනු ලැබේ ද, හෙතෙමේ කලුරිය කෙළේ ය’ යි අසයි, එය ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි. වැරදි ඉටිමෙක් වේ. යමෙක් යවා ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණිසි, නිවැරදි ගැණිමෙක් වේ.

76. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙව’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘දෙදෙන ම කලුරිය කළහ’ යි අසයි. යමෙක් යවා ද, එය ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, නිවැරදි ඉටිමෙකි. යමකුට යවනු ලැබේ ද, එය ඔහුගේ මතකසිටුරක් කොට ඉටයි, වැරදි ඉටිමෙකි.

77. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙම’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘යමෙක් යවා ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණිසි, වැරදි ගැණිමෙකි. යමකුට යවනු ලැබේ ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණිසි, නිවැරදි ගැණිමෙකි.

78. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙම’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘යමකුට යවනු ලැබේ ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණිසි, නිවැරදි ගැණිමෙකි. යමෙක් යවා ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණිසි, වැරදි ගැණිමෙකි.

79. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙම’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘යමෙක් යවා ද, හෙතෙමේ කලුරිය කෙළේ ය’ යි අසයි, එය ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, වැරදි ඉටිමෙකි. යමකුට යවනු ලැබේ ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණිසි, නිවැරදි ගැණිමෙකි.

80. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙම’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘යමකුට යවනු ලැබේ ද, හෙතෙමේ කලුරිය කෙළේ ය’ යි අසයි, එය ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, නිවැරදි ඉටිමෙකි. යමෙක් යවා ද, ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගණිසි, වැරදි ගැණිමෙකි.

81. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකු අත ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙම’ යි සිටුරක් යවයි, හෙතෙමේ අතරමග දී ‘දෙදෙන කලුරිය කළහ’ යි අසයි, යමෙක් යවා ද, එය ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, වැරදි ඉටිමෙකි. යමකුට යවනු ලැබේ ද, ඔහුගේ මතක සිටුරක් කොට ඉටයි, නිවැරදි ඉටිමෙකි.”

82. මහණෙනි, සිටුරු ලැබීමට මේ මාර්ගය අපේක්ෂා කරන්න: සීමාවෙහි දෙසි. කතිකාවෙන් දෙසි. භික්ෂුප්‍රඥාප්තියෙන් දෙසි. සමස්තයට දෙසි. උභයො-සමස්තයට දෙසි. වස වාස නිම කළ සමස්තයට දෙසි. නිසම කොට දෙසි. පුද්ගලයකුකුට දෙසි යන අට ය.”

83. “සීමාස දෙති, යාවතිකා හික්ඛු අනොසිමගතා, තෙති භාජෙතබ්බං.

84. “කතිකාස දෙති, සමබ්බුලා ආවාසා සමානලාභා භොනති, එකස්මිං ආවාසෙ දිනෙන සබ්බස්ස දිනතං භොති.

85. “හික්ඛාපඤ්ඤානතිසා දෙති, යත් සම්ඝස්ස ධ්වක්කාරා කර්සනති, තත්ථ දෙති.

86. “සම්ඝස්ස දෙති, සමමුඛිභූතෙන සමස්ත භාජෙතබ්බං.

87. “උභතො සම්ඝස්ස දෙති, බහුකාපි හික්ඛු භොනති, එකා හික්ඛුති භොති, උපසිං දතබ්බං. බහුකාපි හික්ඛුතිසො භොනති, එකො හික්ඛු භොති, උපසිං දතබ්බං.

88. “වස්සං චුත්ථසම්ඝස්ස දෙති, යාවතිකා හික්ඛු තස්මිං ආවාසෙ වස්සං චුත්ථා, තෙති භාජෙතබ්බං.

89. “ආදිස්ස දෙති, යාගුයා වා හතෙන වා බාදනිසෙ වා විවරෙ වා සෙනාසනෙ වා හෙසජ්ජෙ වා.

90. “පුග්ගලස්ස දෙති: ‘ඉමං විවරං ඉත්ථනාමස්ස දමමිති’.

විවරකතකිකො නිවසිතො අට්ඨමො.

83. “සිමාවෙහි දෙසි ද, යම් පමණ භික්ෂුහු සිමාව තුළට පිවිසියෝ ද, ඔවුන් විසින් බෙදිය යුතු ය.

84. “කතිකාවෙන් (සමානලාභසමමුනියෙන්) දෙසි ද, බොහෝ ආවාසයෝ සමානලාභ ඇත්තාහු වෙත් ද, එක් ආවාසයකට දුන් කල්හි කතිකානුරූප ව සියලු ආවාසයන්ට දෙන ලද්දේ වේ.

85. “භික්ෂාප්‍රඥප්තියෙන් දෙසි ද, යම් තැනෙකි සංඝයාට නීති සන්කාරකරණු ලැබෙත් ද, ඒ ආවාසයන්ට දෙසි.

86. “සංඝයාට දෙසි ද, හමු වූ සංඝයා විසින් බෙදිය යුතු ය.

87. “උභයොසංඝයාට දෙසි ද, බොහෝ භික්ෂුහු වෙත් ද, එක් භික්ෂුණියක් වෙ ද, අඩක් දිය යුතු ය. බොහෝ භික්ෂුණිහු වෙත් ද, එක් භික්ෂුණමක් වේ ද, අඩක් දිය යුතු ය.

88. “වස් වැස නිම කළ සංඝයාට දෙසි ද, යම් පමණ භික්ෂුහු ඒ ආවාසයෙහි වස් වැස නිම කළාහු ද, ඔවුන් විසින් බෙදිය යුතු ය.

89. “නියම කොට දෙසි ද, කැඳ හෝ බත් හෝ කැයුතු දෙය හෝ සිවුරු හෝ සෙනසුන් හෝ බෙහෙත් හෝ පිළිගත්තවුන්ට එය අයත් වෙයි.

90. “පුද්ගලයකුහට දෙසි ‘මේ සිවුරු මේනම් ඇත්තනුට දෙමි’ යි.”

අවමැති විවරකතනිකය නම.

—

ඉමමහි බඩකො වස්සු ජනනවුහි.

තස්ස උද්ගතං:

1. රාජගහකො නෙගමො දිස්වා වෙසාලිසං ගණිං,
පුත රාජගහං ගන්ත්වා රඤ්ඤා තං පටිච්චෙයි.
2. පුතො සාලවතීකාය අභයස්ස හි අගුපො,
ජීවතීති කුමාරෙන සඛිංතො ජීවකො ඉති.
3. සො හි තකකසිලං¹ ගන්ත්වා උග්ගහෙත්වා මහාභිසො,
සත්තවසසිකආබාධං නත්ථිකමෙව නාසයි.
4. රඤ්ඤා භගදලාබාධං ආලෙපෙන අපාකරි²,
මමඤ්ච ඉත්ථාගාරඤ්ච බුද්ධසම්ඝඤ්චුපට්ඨහි³.
5. රාජගහිකො ව සෙට්ඨි අනගගණිං නිකිට්ඨිතං⁴,
පජ්ජාතස්ස මහරොගං සත්තපානෙන නාසයි.
6. අධිකාරඤ්ච සිවෙය්‍යං⁵ අභිසන්තං සිනෙගගි,⁶
තීති⁷ උප්පලග්ගෙහි සමතිංසට්ඨරෙවතං.
7. පකතන්තං වරං යාචි සිවෙය්‍යඤ්ච පටිගහති,
විවරඤ්ච ගිභීද්ගං අනුඤ්ඤාසි තථාගතො.
8. රාජගහෙ ජනපදෙ ඛන්දං උප්පජ්ජි විවරං,
පාචාතො කොසිකඤ්ච භොජ්ජෙව අභිසංසිසං.
9. උච්චාවචා ව සන්තුවට්ඨි නාගමෙ සාගමෙසු ව⁸
පට්ඨං පට්ඨා සදිසා කතීකා ව පටිගරං.
10. භණ්ඩාගාරං අගුන්තඤ්ච චුට්ඨාපෙනති තථෙව ව,
උසස්න්තං කොලාහලඤ්ච කථං භාජෙ කථං දදෙ.
11. සකානිරෙකභාගෙන පටිත්ථිසො කථං දදෙ,
ජකණෙන සිතුඤ්චි ව⁹ උත්තරිතු¹⁰ න ජානතෙර.
12. ඔරොපෙනා භාජනඤ්ච පාතියා ව ඡමාය ව,
උපට්ඨිකා මජ්ඣෙකී ජීරනති එකතො පඤ්ඤෙන ව.
13. එරුසාවජ්ජනවිච්චද්ධා අදදසාසි උබ්භණ්ඩිනෙ,
විමංසිත්වා සකාමුති අනුඤ්ඤාසි තිථිවරං.

1. "තකකසිලයං" ම නු ප. 2. "අපාකරි" ම ඡ සං. "අපාකරිසි" PTS.
3. "උපට්ඨිති" ම ඡ සං. 4. "අනගගණි නිකිට්ඨිතං" ම ඡ සං.
"අනගගණි නිකිට්ඨිතං" තොටි. ම නු ප PTS.
5. "සිවෙය්‍යං" ම ඡ සං. PTS 6. "සිනෙගගි" ම ඡ සං. PTS.
7. "තීති" PTS. තොටි. ම නු ප. 8. "නාගමෙ සාගමෙසු ව" ම ඡ සං.
9. "සිතුදකා" ම ඡ සං. "සිතුභිව" PTS 10. "උත්තරිතු" ම ඡ සං.

මේ ඛනිකසෙති වසතු සානුවෙකි.

එහි උද්ගතය (වසතුනාමාවලිය) මෙසේ ය:

1. රජගහනුවර වැසි කෙලඹිජන තෙමේ විසාලාමහනුවර වැසි ගණිකාව දෑක නැවත රජගහනුවරට ගොස් රජුට උකරුණ දෑත් වී ය.

2. අභයකුමරුගේ අතුර වූ, සාලවනි නම් ගණිකාවගේ පුත්‍ර තෙමේ කුමරුන් විසින් “ජවන මේ” නු සි ජීවන ය සි කියන ලද්දේ ය.

3. හෙතෙමේ තක්සලාවට ගොස් උගෙන මහ වෙදෙක් වූයේ සත් අවුරුද්දක් පැවති හිසරුදව නසාකම්යෙන් නැසී ය.

4. බිම්සරජුගේ හතදුරාමාසය ආලෙපයක් දීමෙන් ඉවත් කෙළේ ය. මාහට ද අනතෘපුරයට ද බුදුරජුන්ට ද හික්මසසියයට ද උවටැත් කරව සි (රජතෙමේ තනතුරු දුන්නේ ය.)

5. රජගහසිටු තෙමේ සුච පත කරණ ලද්දේ ය. (බරණැස්සිටුපුත්‍රගේ) අනතගණි ආමාසයට පිළියම් කරණ ලදී. පපොතාරජුගේ මහා රොගය ගිවෙල් පෙවීමෙන් නැසුයේ ය.

6. අභිකාරය ද, සිවෙයාපරිත්‍යාගය ද, දෙස් කිපුනු ශරීරය මොලොක් කිරීම ද, උපුල්මල්වෙි කුණෙකින් සමතිස් විරෙවනය -

7. ප්‍රකෘතිස්වතාව ඇති බුදුරජුගෙන් වරයක් ඉල්ලී ය. සිවෙයාවසනු පිළිගන්ව. තථාගතයන් වහන්සේ ගැහැවියන් දෙන සිවුරු පිළිගැණීම අනුදත් සේක.

8. රජගහනුවර ද ජනපදයෙහි ද බොහෝ සිවුරු උපත. උතුරුසඵව ද, කොසෙයාපාමාරය ද, කොඳුපලස ද පන්සියයක් අගනා කම්බිලිය ද,

9. කුළමහත් සිවුරු, සනුටුම්ම, අනපෙක්ඛා සාපෙක්ඛාවන්හි (අකාමැත්තෙන් කොටස නො දීම, අකාමැත්තෙන් කොටස දීම), පලමු පැමිණීම, පසු ව පැමිණීම, එක් ව සොහොනට පැමිණීම, කනිකා කොට පැමිණීම, ආරාමයට ගෙන ආ සිවුරු ආපසු ගෙන ගියහ.

10. භාණ්ඩාගාරය, සිවුරු ආරක්ෂා නො වීම, (භාණ්ඩාගාරිකයා) බැහැර කරවත්. භාණ්ඩාගාරය සිවුරුවලින් පිරීම, සිවුරු බෙදන නැත කොලාහලය, කෙසේ බෙදන්නේ ද කෙසේ දෙන්නේ ද -

11. ගමනට සුදුනම් වූ හික්මුනුගේ කොටස දීම, අතිරෙක භාගය දීම, පිරිකර කොටස කෙසේ දෙන්නේ ද, ගොම හා නො තැම්බූ පඬු, පඬු ඉතිරීම, පඬු පැසීම පඬු නො පැසීම ද නො දනිත්.

12. පඬු බාන්නෝ, පඬු වක්කිරීමට බඳුන, තලියෙහි, බිම සිටුරු ඇතිරීම, (වේයෝ තණ ඇතිරිය කැහ.) සිවුර මැද (පඬු ගැලීම), කොත් දරත්. එක් පසකින් පඬු වැහිරේ. සිවුර දූති වීම,

13. සිවුර රඵවීම, කඩ නො කැපීම, ලියදි බැදි කුඹුර, සිවුරුපොදි ඔසවා ගත් හික්මුන් ද දුටු සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරික්ෂා කොට තුන් සිවුර අනුදත් සේක.

14. අඤ්ඤාන අතිරේකෙන උප්පජ්ජි ජිග්ගමෙව ව,
වාතුද්දිපො වරං සාථි දාතුං වසසිහසාටිකං.
15. ආගන්තුගමිතිලානං උපධ්වාකඤ්ඤානෙසජං¹
ධ්වං උදකසාටිකඤ්ඤානෙ අතිබ්බද්දකං.
16. ථුලලකච්ඡ මුඛං බොමං පරිපුණ්ණං අභිධ්වං²,
පච්ඡිමං³ කතො ගරුකො විකණ්ණො සුභ්‍රාතමොතිරි⁴.
17. ලුප්තනි නප්පහොනනි ච අකාඨිකං ඛණ්ඩි ව,
අකිවනෙ අසතිසා එකො වසං උතුමිති ව.
18. දො භාතුකා රාජගහෙ උපනතො පුන දඨිසු,
කුච්ඡිකාරො ගිලානො උහො වෙච ගිලානකා⁵.
19. නග්ගා කුසා වාකචිරං එලකො කෙසකමුලං,
වාලඋලුකපකකඤ්ඤානෙ අජනං අකකනාල ව⁶.
20. පොඤ්ඤානං නිලපිතඤ්ඤානෙ ලොභිතං මඤ්ඤාධ්වං⁷,
කණ්ණා මහාරභිතොමා⁸ අච්ඡිනාදාසිකං නථා.
21. දීඝප්පථච්ඡිකා කඤ්ඤාතිරිච්චෙධ්වං,
අනුප්පහො පකකමති සමෙසා භිජ්ජති තාවදො.
22. පනෙති දදානති සමසංඝං ආයසමා රෙවතො පති,
විසංඝගාහාධිධ්වංති අධ්වං විවරමාතිකානි.

1. "හෙසජං" ම ඡ සං. PTS. ම නු ප. අ ව.
2. "අභිධ්වං" ම ඡ සං. PTS. අ ව. හො ව. 3. "පච්ඡිමං" හො ව. ම නු ප.
4. "සුභ්‍රාතමොතිරි" හො ව. ජ ව. ම නු ප. 5. ගිලානො PTS හො ව.
6. "අකකනාලකං" ම ඡ සං. 7. "මඤ්ඤාධ්වං" ම ඡ සං.
8. "මහාරභිතොමා" ම ඡ සං. PTS. හො ව. ම නු ප.

14. අනික් අනික් අනිරෙක සිටුරෙන් යුක්තවීම, අනෙකු තෙරුන්ට සිටුරක් ලැබුනේ ය. අදහස සිදුරුවීම, වාතුදිවිකමනාමෙසය, වර ඉල්ලීම ය. වාසිසම දීම,

15. ආගන්තුක, ගමන, ගිලාන, උපට්ඨාක, ගෙහෙත දීම, නිති කැඳ දීම, දිසසම දීම, එණි බොජුන් වැළඳීම, කුඩා පසතුරුණ නානම් කිරීම,

16. ප්‍රලකච්ඡ්ඤාධාරය, මුළු පිසනා රෙදිකඩ, කොමුයෙන් කළ පැරණි වන, පිරිසුන් වූන් සිටුරු, ඉටිම, පැසුම සිටුර, කරුණ ලද බර වූ පසුකුල විවරය, සිටුරෙහි කොන් දික්වීම, නුල් ඉදිරිම,

17. සිටුරු පත් නැසේ. කඩ කැපීමට නො පොතොනේ ය. අමුතු පටියක් ඇල්ලීම, බොහෝ සිටුරු ලැබීම, අකමනායෙහි නුමු සිටුර නැතිවීම, අසනියෙන් සතලසිටුරෙන් වෙන් වී ගම වැදීම, හනි වී වස් විසීම, වසානයෙන් අත් කැලයෙහි එකලා වී විසීම -

18. සතෝදරයෝ දෙදෙන රජගනනුවර වස් වුසුහ. උපනකු තෙරුන් සැවැත්නුවර වස් විසීම, දෙපලක එකලාව වස් විසීම, කුවර්විකාරය ඇති ගිලනා, ගිලන්වු දෙදෙන, ගිලන් උපට්ඨාව සුදුසු නො සුදුසු අය -

19. ගන්න ව පැමිණීම, කුසවැහර දැරීම, වාසවැහර, පලකවැහර, කෙහෙකම්බිලි, වාලකම්බිලි, මහමුණු පියාපත්, අඳන් දිවිසම්, වරාගුයෙන් කළ වැහර,

20. නිසදිත් කළ වැහර, නිල්වන් වන්, රන්වන් වන්, රතු වන්, මදවිස පැහැ ඇති වන් හා කළු වන්, පත්තැටිපැහැති වන්, කන්වැටිපැහැති වන්, නො සිඳු දවලු ඇති සිටුරු, එසේම -

21. දික් දවලු ඇති සිටුරු, මල්දවලු ඇති සිටුරු, පෙණදවලු ඇති සිටුරු, සැට්ටය, රැක්සුමුලු, කිස්වෙළුම්, සිටුරු නූපන් කල්හි බැහැර යයි. සිටුරු උපන් කෙණෙහි සසිස නෙමේ බිඳේ.

22. පසයකට දෙත්. සසයාට දෙත්. අයුෂමත් රෙවන නෙමේ (ශාරිපුත්‍ර තෙරුන්ට සිටුරක්) යැයි ය. විකාසයෙන් ගැණීම, ඉටිම, සිටුරු ලැබීමේ මාතෘකා අවෙක යන මොහු වෙත්.

9

චම්පයාසකකිකා

1. තෙන බො පන සමසෙන බුද්ධා භගවා චම්පයං විහරති ගගගරාය පොකකරණිකා නිජෙ. තෙන බො පන සමසෙන කාසිසු ජනපදෙසු වාසනගාමො නාම තොති. නන් කසසපගොතොනා නාම භික්ඛු ආවාසිකො තොති නගතිබද්ධො උස්සකකං. ආපනො “කිනති අනාගතා ව පෙසලා භික්ඛු ආගමෙත්ඨස්සං, ආගතා ව පෙසලා භික්ඛු එාසු¹ විහරෙත්ඨස්සං, අයඤ්ච ආවාසො දුද්ධං විරුද්ධිං චෙජුලං ආපෙසෙත්ඨස්සා”ති.

2. තෙන බො පන සමසෙන සමබ්බලා භික්ඛු කාසිසු වාරිකං වරමානා, සෙන වාසනගාමො තදවසරං. අදදසා බො කසසපගොතොනා භික්ඛු හෙ භික්ඛු දුරතොව ආගමිත්තෙන. දිසවාන ආසනං පඤ්ඤපෙති. පාදදකං පාදපිඨං පාදකඨලිකං උපතිකතිච්චි. පච්චුග්ගන්තො පනනවිවරං. පටිග්ගතෙසි. පානියෙන ආපුච්ඡි. නාහානෙ උස්සකකං අකාසි. උස්සකකමි අකාසි යාගුයා බාදනියෙ නතනසමි.

3. අථ බො තෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛුනං එතදනොසි: “තදදකො බො අයං ආවුසො, අවාසිකො භික්ඛු. නහානෙ උස්සකකං කරොති. උස්සකකමි කරොති යාගුයා බාදනියෙ නතනසමි. හඤ මයං ආවුසො ඉධෙව වාසනගාමෙ නිවාසං කප්පාමා”ති. අථ බො හෙ ආගන්තුකා භික්ඛු නතෙව වාසනගාමෙ නිවාසං කපෙසුසු.

4. අථ බො කසසපගොතොනස්ස භික්ඛුනො එතදනොසි: “යො බො ඉමෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකකිලමපො සො පටිස්සද්ධො. යෙපි මෙ ගොවරෙ අප්පකතඤ්ඤානො, හෙ දුනිමෙ ගොවරෙ පකතඤ්ඤානො. දුකකරං බො පන පරභුදලස්ස යාවජ්චං උස්සකකං කාතුං. විඤ්ඤානති ච මනුස්සානං අමනාපා. යනුනාතං හ උස්සකකං කරෙත්ඨස්සා යාගුයා බාදනියෙ නතනසමි”නති. සො හ උස්සකකං අකාසි යාගුයා බාදනියෙ නතනසමි.

5. අථ බො තෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛුනං එතදනොසි: “පුබ්බෙ බවායං ආවුසො ආවාසිකො භික්ඛු නතානෙ උස්සකකං අකාසි. උස්සකකමි අකාසි යාගුයා බාදනියෙ නතනසමි. සො දුනායං හ උස්සකකං කරොති යාගුයා බාදනියෙ නතනසමි. දුරෙයො දුනායං ආවුසො, ආවාසිකො භික්ඛු. හඤ මයං ආවුසො, අවාසිකා² භික්ඛු. උකතිපාමා”ති.

6. අථ බො හෙ ආගන්තුකා භික්ඛු සන්ථපතිත්වා කසසපගොතොනං භික්ඛු එතදවොචු: “පුබ්බෙ බො හිං ආවුසො නහානෙ උස්සකකං කරොසි. උස්සකකමි කරොසි යාගුයා බාදනියෙ නතනසමි. සොදුති හිං හ උස්සකකං කරොසි යාගුයා බාදනියෙ නතනසමි. ආපනති. හිං ආවුසො ආපනො. පසසසෙන අපනති”නති. “නඤ මෙ ආවුසො ආපනති, යමහං පසෙසෙත්ඨස්සා”නති.

1. “ඡාසු” PTS. තො ව.

2. “ඉමං ආවාසිකා” සි.

9

වෛෂ්ණානුකූලය

1. එකල්හි නාගාවන බුදුරජානන් වහන්සේ වෛෂ්ණානුකූල ගෞරව පොතුණුතොර වැඩ වසන සේක. එකල්හි කාසිදනමුවෙහි වාසනාම නම් ගමෙක් වේ. එහි කාශ්‍යපගොත්‍ර නම් මහණ තෙමේ ආවාසික වූයේ කටයුතු පරමපරාවෙහි හිනි බැඳුණේ “සොසේ නම් නො පැමිණි ප්‍රියගීල හිසුනු පැමිණෙන්නාහු ද, පැමිණියා වූ ප්‍රියගීල හිසුනු සැප සේ වසන්නාහු ද, මේ ආවාසයක් වැඩිම දිසුණුවට මහත් බවට පැමිණෙන්නෝ ද” යි උත්සාහයට පැමිණියේ වේ.

2. එකල්හි බොහෝ හිසුනු කාසිජනපදයෙහි චාරිකා කරන්නාහු වාසනාමට පැමිණියාහු ය. කාශ්‍යපගොත්‍රහිසු තෙමේ එන්නා වූ ඒ හිසුනන් දුර දි ම දුටුයේ ය. දක අසුන් පැණවී ය. පා දෙතා දිය පාපුවට පා තබන පුවරුව එළවා නැබී ය. ඉදිරියට ගොඩ පාසිවුරු පිළිගත්තේ ය. පැතින් විවෘලේ ය. නැමෙහි උනන්දු කෙළේ ය. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි ද උනන්දු කෙළේ ය.

3. එකල්හි ඒ ආගන්තුකහිසුනට “ඇවැත්නි, මේ ආවාසිකහිසු තෙමේ යහපත් ය. හැමට උනන්දු කරයි. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි ද උනන්දු කරයි. ඇවැත්නි, එබැවින් අපි මෙහි ම වාසනාමෙහි වසමු” යි සිතුවී ය. ඉක්බිති ඒ ආගන්තුකහිසුනු එහි ම වාසනාමෙහි වාසය කළහ.

4. එකල්හි කාශ්‍යපගොත්‍රහිසුනට “මේ ආගන්තුකහිසුනේ යම් ආගන්තුකවෙහෙසක් වේ ද, එය සන්සිඳුනේ ය. යම් මේ පැවිද්දේ ගොදුරු ගමෙහි නො දැනීම් ඇත්තාහු ද, ඒ මේ පැවිද්දේ දන් ගොදුරුගමෙහි දැනීම් ඇත්තෝ වහ. අන්‍යකුලයන් දිවි තෙක් උනන්දු කිරීම දුෂ්කර ය. විණවීම (ඉල්ලීම) ද මිනිසුන්ගේ මහ නො වැඩන්නේ ය (එසෙයින්) මම කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි අදහස් වී ය. හෙතෙමේ කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි (ඔවුන්) උනන්දු නො කෙළේ ය.

5. එකල්හි ඒ ආගන්තුකහිසුනට “ඇවැත්නි, පෙර මේ ආවාසික හිසු තෙමේ නැමෙහි (අප) උනන්දු කෙළේ ය. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි ද උනන්දු කෙළේ ය. හෙතෙමේ දැන් කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කරයි. ඇවැත්නි, දැන් මේ ආවාසිකහිසු තෙමේ දුෂ්ට ය. ඇවැත්නි, එබැවින් අපි ආවාසිකහිසුනට උත්සාහයෙහි යෙදෙමු” යි අදහස් වී ය.

6. ඉක්බිති ආගන්තුකහිසුනු රජු වී කාශ්‍යපගොත්‍රහිසුනට “ඇවැත්නි, තෝ පෙර නැමෙහි (අප) උනන්දු කෙරෙහි. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි ද උනන්දු කෙරෙහි. ඒ තෝ දැන් කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කෙරෙහි. ඇවැත්නි, තෝ ඇවැත්නට පැමිණියෙහි ය. ඒ ඇවැත් දක්නෙහි ද” යි කීහ. “ඇවැත්නි, මේ යම් ඇවැත් දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැත්ක් නැතැ” යි කී ය.

7. අථ බො හෙ ආගනතුකා හික්ඛු කසසපගොනං හික්ඛුං ආපතනියා අදස්සනෙ උක්ඛිමාසු. අථ බො කසසපගොනස්ස හික්ඛුතො එතදහොසි: “අහං බො එතං න ජානාමි - ආපතනී වා එසා අනාපතනී වා? ආපතො වමහි අනාපතො වා? උක්ඛිතො වමහි අනුක්ඛිතො වා ධම්මිකෙත වා අධම්මිකෙත වා කුප්පෙත වා අකුප්පෙත වා ධානංගෙත වා අධානාරගෙත වා? සනතුනාහං වමසං ගතො හගවනං එතමත්ථං ප්‍රචේජ්ජ්‍ය”නති.

8. අථ බො කසසපගොතො හික්ඛු සෙනාසනං සංසමේවා පතන විවරමාද්‍යං යෙන වමසා ගෙන පක්කාමි. අනුපුප්ඛිතං යෙන වමසා යෙන හගවා ගෙනුප්පක්කාමි. උප්පක්කාමිතා හගවනා: අභිවාදෙතා එකමනං නිසිදි.

9. අභිණ්ණං බො පතොවා බුද්ධානං හගවනානං ආගනතුකෙහි හික්ඛුති සද්ධිං පටිසමෙමාදිත්වා. අථ බො හගවා කසසපගොනං හික්ඛුං එතදවොච: “කච්චි හික්ඛු ඛමනියං? කච්චි යාපනියං? කච්චිසි! අප්පකිල-මපේත අද්ධානං ආගතො? කුතො ව භික්ඛු ආගච්ඡති?”නති.

10. “ඛමනියං හගවා. යාපනියං හගවා. අප්පකිලමපේත වාහං ගතො අද්ධානං ආගතො. අද්ධි ගතො කාසිසු ජරපදෙසු වාසගතාමො නාම. තත්ථං ආවාසිකො නන්තිවද්ධො උස්සක්කං ආපතො: “කිනති අනාගතා ව පෙසලා හික්ඛු ආගචේජ්ජස්සං. ආගතා ව පෙසලා හික්ඛු එත්ථං විකරේස්සං. අයසෙව ආවාසො වුද්ධිං විරුලිති. චෙපුලො ආපජ්ජස්ස”නති.

11. “අථ බො හතො සමබ්බලා හික්ඛු කාසිසු වාරිකං වරමානා යෙන වාසගතාමො නදවසරු. අදදසං බො අහං ගතො, හෙ හික්ඛු දුරතොව ආගච්ඡතො දිසවාන ආසනං පඤ්ඤපෙසිං. පාදෙදකං පාදවිජා-පාදකථිලිකා උපනික්ඛිති. පච්චුග්ගන්තවා පතනවිවරං පටිග්ගහෙසිං. පාඨයෙන ආපුච්ඡං. නතාගෙ උස්සක්කං අකාසිං. උස්සක්කමි අකාසිං යාතුසා බාදනියෙ හතනසමිං.

12. “අථ බො තෙසං ගතො, ආගනතුකානං හික්ඛුනං එතදහොසි: “ගදදකො බො අයං ආවුසො ආවාසිකො හික්ඛු. නතාගෙ උස්සක්කං කරොති. උස්සක්කමි කරොති යාතුසා බාදනියෙ හතනසමිං. හද මයං ආවුසො ඉමෙව වාසගතාමෙ නිවාසං කප්පෙමා”නති. අථ බො හෙ ගතො, ආගනතුකා හික්ඛු තත්ථෙව වාසගතාමෙ නිවාසං කප්පෙසුං.

13. “තස්ස මස්සා ගතො, එතදහොසි: “යො බො ඉමෙසං ආගනතු-කානං හික්ඛුනං ආගනතුකකිලමපො සො පටිපස්සෙද්ධො. යෙවිමෙ ගොවරෙ අප්පකතඤ්ඤානො, තෙදුනිමෙ ගොවරෙ පක්කතඤ්ඤානො. දුක්කරං බො පන පරකුලෙසු යාවච්ඡිං උස්සක්කං කාතුං. විඤ්ඤන්ති ව මුත්තස්සාන: අමනාපා. සනතුන හං න උස්සක්කං කප්පස්සං. යාතුසා බාදනියෙ හතනසමිං”නති. සො බො අත: ගතො, න උස්සක්ක අකාසිං යාතුසා බාදනියෙ හතනසමිං.

7. එහෙත් ඒ ආගන්තුකභික්ෂුහු කාශ්‍යපගොත්‍රභික්ෂුහට ඇවැත් නොදැක්වෙති උත්තෙප්ථිකයකම්ස කලහ. ඉක්බිති කාශ්‍යපගොත්‍රභික්ෂුහට “මම මෙය - ඇවැත් සි හෝ නො ඇවැත් සි හෝ පැමිණියේ වෙමි සි හෝ නො පැමිණියේ වෙමි සි හෝ ධාර්මික වූ හෝ අධාර්මික වූ හෝ කොප්‍ය වූ හෝ අකොප්‍ය වූ හෝ සසුනට යුද්ධ වූ හෝ සසුනට නො යුද්ධ වූ හෝ කම්සකිත් උත්තෙප්ථික වෙමි සි හෝ අනුත්තෙප්ථික වෙමි සි හෝ නො දනිමි. මම චම්පානුවරට ගොස් මේ කාරණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ”යි අදහස් වී ය.

8. අනතුරු ව කාශ්‍යපගොත්‍රභික්ෂුවෙහි සෙනසුන් නැන්පත් කොට ධාරා පාසිවුරු ගෙණ ව්‍යව්‍යාච බලා නික්ම ගියේ ය. පිළිවෙළින් ව්‍යව්‍යාච ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලසියේ ය. ඵලසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය.

9. ආගන්තුකභික්ෂුන් සභග මේ පිළිසදරකතා කිරීම භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පුරුද්ද ය. එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කාශ්‍යපගොත්‍රභික්ෂු “මහණ, කිම ඉවසිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි ද? වෙහෙසක් නැති ව දිසිමාගියෙහි ආපේ වෙති ද? මහණ හෝ කොති සිට එති ද?” යි විචාල සේක.

10. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. යැපිය හැකි ය. ස්වාමීනි, මම වැසි වෙහෙසක් නැති ව දික්මග ආවෙමි. ස්වාමීනි, **කසිදනව්වෙහි වාසන** නම් ගමෙන් ඇත්තේ ය. මම එහි ආවාසික වෙමි. කටයුතු පරම්පරාවෙන් බැඳුනේ වෙමි. “කෙසේ නම් නො පැමිණියා වූ ප්‍රියගිර භික්ෂුහු පැමිණෙන්නාහු ද පැමිණියා වූ ප්‍රියගිර භික්ෂුහු සැප සේ වසන්නාහු ද මේ ආවාසයක් වැඩිමට දියුණුවට මහත්බවට පැමිණෙන්නෝ ද” යි උත්සාහයට පැමිණියෙමි.

11. “ස්වාමීනි, ඒ අතර බොහෝ භික්ෂුහු කසිදනව්වෙහි වාරිකා කරන්නාහු වාසනහමට පැමිණියාහු ය. ස්වාමීනි, මම එන්නා වූ ඒ භික්ෂුන් දුර දිම දුටුවෙමි. දක අසුන් පැණවිමි. පාදේනා දිය පාපුටුව පා තබන පුවරුව එළවා තැබිමි. ඉදිරියට ගොස් පාසිවුරු පිළිගනිමි. පැතින් විචාලෙමි. නැමෙහි උනන්දු කෙළෙමි. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි ද උනන්දු කෙළෙමි.

12. “ස්වාමීනි, එහෙත් ඒ ආගන්තුකභික්ෂුන්ට ‘ඇවැත්නි, මේ ආවාසික භික්ෂු තෙව්ම යහපත් ය. නැමෙහි උනන්දු කරයි. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි ද උනන්දු කරයි. ඇවැත්නි, වැඩිපුර අපි මෙහි වාසනහමෙහි ම වාසය කරමු’යි අදහස් වී ය. ස්වාමීනි, ඉන් පසු ඒ ආගන්තුකභික්ෂුහු එහි වාසනහමෙහි ම වාසය කලහ.

13. “ස්වාමීනි, ඒ පට ‘ආගන්තුකභික්ෂුන්ගේ යම් අප්‍රකු වෙහෙසක් වී ද, එය සහ සිදුනේ ය. යම් මේ පැවිද්දේ ගොදුරුගෙවෙහි නතු නො දන්නෝ ද ඒ මේ පැවිද්දේ දැන් ගොදුරුගෙවෙහි නතු දන්නෝ ය. අත්‍යකුලයන් දිවිතිමි කොට උනන්දු කිරීම දුෂ්කර ය. විණම්ම ද මිනිසුන්ගේ මන නො වඬන්නෝ ය. (එහෙයින්) මට ‘කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි අදහස් වී ය. ස්වාමීනි, ඒ මම කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කෙළෙමි” යි සැල කෙළේ ය.

14. “අපි බොහෝ දෙනා, අනන්‍යතා, භික්ෂුන්, එන්ද්‍රගෝඨි: ‘ප්‍රබේ බ්‍රාහ්මණ ආරාධනා ආරාධනා’ භික්ෂු නිසාන උසුනුකන කෙරෙහි, උසුනුකනමේ කෙරෙහි යාගයා බාදනීය නිසානමි. කොඳුනායා නි උසුනුකන කෙරෙහි යාගයා බාදනීය නිසානමි. ද්‍රවිද්‍යානායා ආරාධනා, ආරාධනා භික්ෂු හඳු මයා ආරාධනා, ආරාධනා භික්ෂු උසුනුකනමි.”

15. “අප්‍රේමයාගේ හිතයා, ආගමනාකාරී නීති ස්ථාපිතයා මේ වනදා පොළොව: ‘ප්‍රබේධයාගේ ආර්ථිකය, නගානෙ උසස්කර කෙරෙයි. උසස්කරමින් කෙරෙයි යාගයා බාදනීය හිතයාගේ. සොදුරු නිමි නි උසස්කර කෙරෙයි යාගයා බාදනීය හිතයාගේ. ආර්ථිකය හිමි ආර්ථිකය ආර්ථිකය. පසුපස හිමි ආර්ථිකය. ‘නිසි මේ ආර්ථිකය ආර්ථිකය, යමහි. පසුපස’ නිමි.

16. “අප බොහෝ ගෙන, ආගන්තුකා භික්ෂු මං ආපතියා අද සුභෙන උක්කිමි. සු. තසු මග්ගං ගතො එතද්දොසි: ‘අසා බො එතං න ජනාමි: ආපතා වා එසා අනාපතා වා, ආපගො වමි අනාපගො වා, උක්කිනො වමි අනුක්කිනො වා ධම්මකො වා අධම්මකො වා ඤාපෙත වා අඤාපෙත වා ඝාතාරහො වා අධාතාරහො වා. යනුනාහං මමං ගන්තුං නගනං එතමසා පුරෙස්ස’ භි. තතො ගතො ආගම්මි”ති.

17. “අනාපතනි ඵසා භික්ඛු. පනසා ආපතනි. අනාපිනෙතාසි. නසි ආපිනෙතා. අනුක්ඛිනෙතාසි. නසි උක්ඛිනෙතා. අබමමිකෙනාසි කමමෙන උක්ඛිනෙතා කුසෙසන අවසානාරතෙන. ගච්ඡි- භික්ඛු, තතෙව වාසග- ගාමෙ නිවාසං කසෙවරි” නි. “ඵව- ගතො” නි බො **බසසපගොතො** භික්ඛු හගවතො පටිසසුතො උවසාසාසනා හගවන්තං. අභිවාදෙත්වා පදක්ඛණ්- කත්වා සෙත වාසගගාමො තෙන පක්කාමි.

18. අපි බොහෝ සතුටෙන් සිටිනවා. අපි දෙව් කුකුළුවෝ. අපි විශ්වාසීන්. “අපානා වන නො, න වන නො ලානා, දුලලාභී වන නො, න වන නො සුලලාභී, යෙ මයා සඳුං නිකඛු, අනාපතතිකං අවනුසරිතං අනාරණං උකම්බිමනං නඤ මයා ආවුසො, වමසං ගතං නගවනො සතතිකෙ අවමසං අවමසකො දෙසෙමා”නි.

19. අප්‍රේමයෙන් ආගන්තුකයා හිඬකු සෙවනාසන-සංසාමෙත්ව; පතන විමර්ශනය සෙවන වමසා තෙත පකකමිසු. අනුප්‍රබේධන සෙවන වමසා සෙවන හගවා තෙතපසසකමිසු. උපසසකමිණා හගවනා, අහිමිදෙත්ව එකමනා නිසිදිසු.

20. අාවිශ්කණයේ පෙනෙන: බුද්ධිමත්, ගතවන්නා, ආගන්තුකෙහි
 හිසවූහි සදාය: පටිසමෙමාදිතු. අපි මොහොතේ හෙහිසවූ එහෙමොව: “කවි
 හිසවෙ, බමනිය: කවි යාපනිය: කවිමත් අපහිලමෙමා අධ්‍යාන
 ආගනා? කුමන වතුමො හිසවෙ, ආගන්තු”හි. “බමනිය: නගන,
 යාපනිය: නගන. අපහිලමෙමා ව සෙ හෙගන, අධ්‍යාන: ආගන. අති
 හෙගන කාසිසු ජනපදෙසු වාසගතමො නාම. නමො මයා හෙමා
 ආගන්තුමා”හි. “තුමො හිසවෙ, අවිසකා හිසවූ උකුපිසා”හි. “එමා
 නගන”හි. “කසි හිසවෙ, වතුසම කසි කාරක”හි. “අවතුසම
 නගන අකාරක”හි.

14. “අනතුරු ව ස්වාමීනි, ඒ ආගන්තුකතීක්‍ෂුණ්ට ‘ඇවැත්නි, පෙර මේ ආවාසිකතීක්‍ෂුණෙමේ නැමෙහි උනන්දු කරයි. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු ද කරයි. හෙතෙමේ දැන් කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කරයි. ඇවැත්නි, දැන් මේ ආවාසිකතීක්‍ෂුණෙමේ දුමට ය. ඇවැත්නි, එබැවින් අපි ආවාසිකතීක්‍ෂුණම උත්සෙසපණියකමයෙන් බැහැර කරමු’ යි අදහස් වී ය.

15. “ස්වාමීනි, නැවත ඒ ආගන්තුකතීක්‍ෂුණ රැස වී ‘ඇවැත්නි, හෝ පෙර නැමෙහි උනන්දු කෙළෙහි. කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු කෙළෙහි. දැන් හෝ කැඳෙහි කැවිලියෙහි බතෙහි උනන්දු නො කෙරෙහි. ඇවැත්නි, හෝ ඇවැතට පැමිණියෙහි. මේ ඇවැත දක්නෙහි ද’ යි මට මෙසේ කීහ. ඇවැත්නි, ‘මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද (එබඳු) ඇවැතක් මට නැතැ’ යි කීහි.”

16. “ඉක්බිති ස්වාමීනි, ඒ ආගන්තුකතීක්‍ෂුණ ඇවැත් නො දැක්වෙහි මා උත්සෙසපණියකමයෙන් බැහැර කළහ. ස්වාමීනි, මම මෙය ‘ඇවැත් යි හෝ, නො ඇවැත් යි හෝ, පැමිණියේ වෙමි යි හෝ, නො පැමිණියේ වෙමි යි හෝ, ධාර්මික වූ හෝ අධාර්මික වූ හෝ කොප්ප වූ හෝ දකොප්ප වූ හෝ සසුනට සුදුසු වූ හෝ සසුනට නො සුදුසු වූ හෝ කම්මකින් උත්සිඝ්භත වෙමි යි හෝ අනුත්සිඝ්භත වෙමි යි හෝ, නො දනිමි. මම වමපාවට ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් මේ කාරණය විචාරන්නෙමි නම් සෙහෙතැ’ යි මට අදහස් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පම වමපාවට සිට එමි’ යි ගෞතමේ කී ය.

17. “මහණ, මෙය අනාපත්තිකයකි. මෙය ආපත්තියක් නො වේ. ඇවැතට නො පැමිණියෙහි ය. ඇවැතට පැමිණියේ නො වෙති ය. අනුත්සිඝ්භත වෙති ය. උත්සිඝ්භත නො වෙති ය. අධාර්මික වූ කොප්ප වූ සසුනට නො සුදුසු වූ කම්මකින් උත්සිඝ්භත වෙති ය. මහණ, හෝ යව. එහි වාසනාවෙහි ම වාසය කරව” යි. විදුල සේක. “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි කාශ්‍යපගොත්‍රතීක්‍ෂුණෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට වාසනගම් බලා තිත්ම ගියේ ය.

18. එකල්හි ඒ ආගන්තුකතීක්‍ෂුණ්ට “යම් අපි ඒ පිරිසිදු, ඇවැත් රිහින, මහණකු වෙත නැත්තෙහි නිකරුණෙහි උත්සෙසපණියකමයෙන් බැහැර කෙළෙමු ද, එය අපට අලාභයෙකි. අපට ලාභයෙක් නො වේ. අපට වූයේ නළුපෙති. අපට වූයේ යහපතෙක් නො වේ” යි කුකුසෙක් වී ය. පිපිළිසරෙක් වී ය. “ඇවැත්නි, එබැවින් අපි වමපාවට ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි වරද වරද හැටියට දෙසමු” යි සිතූහ.

19. ඉක්බිති ඒ ආගන්තුකතීක්‍ෂුණ සෙනසුන් නැන්පත් කොට කථා පාසිවුරු ගෙන වමපාවට ගියහ. පිළිවෙලින් වමපාවට ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ.

20. ආගන්තුකතීක්‍ෂුණ් සමග මේ පිළිසඳුර කතා කිරීම භාග්‍යවතුන් වුදුරුන්ගේ පුරුද්දෙකි. එතෙසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, කීම ඉවසිය හැකි ද? කීම යැපිය හැකි ද? කීම වෙහෙස නැති ව දිග්ගඟ ආවහ ද? මහණෙනි, තෙපි කොහි සිට ආවහ ද?” යි ඒ තීක්‍ෂුණ් විමළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. ස්වාමීනි, අපි වෙහෙස නැති ව දිග්ගඟ ආවේ වෙමු. ස්වාමීනි, කසි-දනවළෙහි වාසන නමි ගමෙක් ඇත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අපි එහි සිට එන්නෙමු” කීහ. “මහණෙනි, තෙපි ආවාසිකතීක්‍ෂුණම උත්සෙසපණිය කමයෙන් බැහැර කළහ ද?” “ස්වාමීනි, එසේ ය.” “මහණෙනි, කිනම් වස්තුවෙහි කිනම් කරුණෙක්හි ද?” යි විමළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, වස්තු නැත්තෙහි නිකරුණෙහි ය”. යි කීහ.

21. පිගරහි බ්‍රුද්ධා භගවා. “අනුච්ඡේදියං මොක්ඛපුරිසා, අනුලොමිකං අයුත්රුපං අසාමන්තං අකප්පියං අකරණිකං. කථං හි නාම භූමෙහ මොක්ඛපුරිසා, සුද්ධං භික්ඛුං අනාපතතිකං අවච්ඡිසමි අකාරණෙ උක්ඛිපියාදි ? නෙතං මොක්ඛපුරිසා, අයුසනනානං ච පසාදය -පෙ- පිගරහිකා ධම්මං කථා කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, සුද්ධා භික්ඛු අනාපතතිකො අවච්ඡිසමි අකාරණෙ උක්ඛිපිතබ්බො. යො උක්ඛිපෙය්‍ය, අපතති දුක්ඛට්ඨසා” ති.

22. අථ බො තෙ භික්ඛු උට්ඨායාසනා ඵකංසං උපතරාසමං කරතා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිතා භගවතා ඵතදවොචු: “අව්වයො නො භනො, අව්වමො යථා බාලෙ යථා මූලෙන යථා අකුසලෙ, යෙ පයං සුද්ධං භික්ඛුං අනාපතතිකං අවච්ඡිසමි අකාරණෙ උක්ඛිපිතො. තෙසං නො භනො භගවා අව්වයං අව්වයනො පතග්ගො.භූ ආයතිං සංවරායා” ති. “නග්ග භූමෙහ භික්ඛවෙ, අව්වයො අව්වමො යථා බාලෙ යථා මූලෙන යථා අකුසලෙ, යෙ භූමෙහ සුද්ධං භික්ඛුං අනාපතතිකං අවච්ඡිසමි අකාරණෙ උක්ඛිපිත. යතො ච බො භූමෙහ භික්ඛවෙ, අව්වයං අව්වයනො දිසා යථාධම්මං පටිකරොථ, නං වො මයං පතග්ගොම. දුද්ධි තෙසා භික්ඛවෙ, අරියස්ස විනයෙ යො අව්වයං අව්වයනො දිසා යථාධම්මං පටිකරොති, ආයතිංඤ්ච සංවරං ආපජ්ජති” ති.

23. තෙන බො පන සමයෙන වම්පායං භික්ඛු ඵවරුපාති කමොති කරොනති: අධිමෙමන වග්ගකම්මං කරොනති. අධිමෙමන සමග්ගකම්මං කරොනති. ධම්මෙන වග්ගකම්මං කරොනති. ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකම්මං කරොනති. ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකම්මං කරොනති. ඵකොපි ඵකං උක්ඛිපති. ඵකොපි දෙව උක්ඛිපති. ඵකොපි සමඛුලෙ උක්ඛිපති. ඵකොපි සමසං උක්ඛිපති. දෙව පි ඵකං උක්ඛිපනති. දෙව පි දෙව උක්ඛිපනති. දෙව පි සමඛුලෙ උක්ඛිපනති. දෙව පි සමසං උක්ඛිපනති. සමඛුලාපි ඵකං උක්ඛිපනති. සමඛුලාපි දෙව උක්ඛිපනති. සමඛුලාපි සමඛුලෙ උක්ඛිපනති. සමඛුලාපි සමසං උක්ඛිපනති. සමෙසාපි සමසං උක්ඛිපති.

24. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා -පෙ- පො උඡ්ඤායනති, බ්බනති, විපාවෙතති: “කථං හි නාම වම්පායං භික්ඛු ඵවරුපාති කමොති කරස්සනති ? අධිමෙමන වග්ගකම්මං කරස්සනති ? අධිමෙමන සමග්ගකම්මං කරස්සනති ? ධම්මෙන වග්ගකම්මං කරස්සනති ? ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකම්මං කරස්සනති ? ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකම්මං කරස්සනති ? ඵකොපි ඵකං උක්ඛිපියාති ? ඵකොපි දෙව උක්ඛිපියාති ? ඵකොපි සමඛුලෙ උක්ඛිපියාති ? ඵකොපි සමසං උක්ඛිපියාති ? දෙව පි ඵකං උක්ඛිපියානති ? දෙව පි දෙව උක්ඛිපියානති ? දෙව පි සමඛුලෙ උක්ඛිපියානති ? දෙව පි සමසං උක්ඛිපියානති ? සමඛුලාපි ඵකං උක්ඛිපියානති ? සමඛුලාපි දෙව උක්ඛිපියානති ? සමඛුලාපි සමඛුලෙ උක්ඛිපියානති ? සමඛුලාපි සමසං උක්ඛිපියානති ? සමෙසාපි සමසං උක්ඛිපියාති” ති.

21. භාග්‍යවතුන් බුදුරජානන් වහන්සේ “හිස් පුරුෂයෙකි, නො පුද්ගලයෙකු, නො ගැලපෙන්නෙකු, අනුලෝමී නො වුවෙකු, මහණකමට නො සරි ලන්නෙකු, නො කැප වුවෙකු, නො කටයුත්තෙකු, හිස් පුරුෂයෙකි, කෙසේ නම් තෙපි පිරිසිදු වූ ඇවැත් රහිත වූ මහණකු වසනු නැත්තෙහි නිකරුණෙහි බැහැර කළහු ද? හිස් පුරුෂයෙකි, මෙය නො පැහැදුන- වුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නොවේ -පෙ- ගරහා දහමි කතා කොට මහණෙකි, පිරිසිදු වූ ඇවැත් රහිත වූ මහණ තෙමේ වසනු නැත්තෙහි නිකරුණෙහි බැහැර නො කළ යුතු ය. යමෙක් බැහැර කරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ” යි වදාළ සේක.

22. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ප්‍රත්‍යන්තෝ නැගිට උතුරුසහසිවුර එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි තිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, යම් ඒ අපි ඇවැත් නැත්තෙහි නිකරුණෙහි පිරිසිදු වූ ඇවැත් රහිත වූ මහණකු බැහැර කෙළෙමු ද, අඥයන් යම් සේ ද මුලාවූවන් යම් සේ ද අදක්‍ෂයන් යම් සේ ද එසේ වරද අප ඉක්මවා (අබ්බවා) ගියේ ය. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මතු නික්මීම පිණිස ඒ අපගේ වරද වරද වසයෙන් පිළිගන්නා සේන්වා” යි සැලකළහ. “මහණෙකි, යම් ඒ තෙපි පිරිසිදු වූ ඇවැත් රහිත වූ මහණකු වසනු නැත්තෙහි නිකරුණෙහි බැහැර කළහු ද, එබැවින් අඥයන් යම් සේ ද මුලාවූවන් යම් සේ ද අදක්‍ෂයන් යම් සේ ද එසේ වරද නොප ඉක්මවා ගියේ ය. මහණෙකි, යම් හෙයකින් තෙපි වරද වරද වසයෙන් දැන දහම් පරිදි පිළියම් කරවූ ද, අපි නොපගේ ඒ ප්‍රතිකම්ප පිළිගනිමු. යමෙක් වරද වරද වසයෙන් දැන දහම් පරිදි පිළියම් කෙරේ ද, මන්තෙහි නික්මීමට පැමිණේ ද, මහණෙකි, මේ ආයථිවිනයයෙහි වැඩිමෙක් ම වේ.”

23. එකල්හි වමසානුවර භික්ෂුහු මෙබඳු කම් කෙරෙත්: අබ්බියෙත් ව්‍යග්‍රකම් කෙරෙත්. අබ්බියෙත් සමග්‍රකම් කෙරෙත්. බ්බියෙත් ව්‍යග්‍රකම් කෙරෙත්. බ්බියුත්ථුපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම් කෙරෙත්. බ්බියුත්ථුපකයෙන් සමග්‍රකම් කෙරෙත්. එකෙක් ද එකකු බැහැර කෙරෙයි. එකෙක් ද දෙදෙනකුත් බැහැර කෙරෙයි. එකෙක් ද බොහෝ දෙනකුත් බැහැර කෙරෙයි. එකෙක් ද සම්ඝයා බැහැර කෙරෙයි. දෙදෙනෙක් ද එකකු බැහැර කෙරෙත්. දෙදෙනෙක් ද දෙදෙනකුත් බැහැර කෙරෙත්. දෙදෙනෙක් ද බොහෝ දෙනකුත් බැහැර කෙරෙත්. දෙදෙනෙක් ද සම්ඝයා බැහැර කෙරෙත්. බොහෝ දෙන ද එකකු බැහැර කෙරෙත්. බොහෝ දෙන ද දෙදෙනකුත් බැහැර කෙරෙත්. බොහෝ දෙන ද බොහෝ දෙනකුත් බැහැර කෙරෙත්. බොහෝ දෙන ද සම්ඝයා බැහැර කෙරෙත්. සම්ඝ තෙමේ ද සම්ඝයා බැහැර කෙරෙයි.

24. අලෙපණ් වූ -පෙ- යම් ඒ භික්ෂුහු වෙන් ද යනු “කෙසේ නම් වමසානුවර භික්ෂුහු මෙබඳු කම් කරන් ද? අබ්බියෙත් ව්‍යග්‍රකම් කරන් ද? අබ්බියෙත් සමග්‍රකම් කරන් ද? බ්බියෙත් ව්‍යග්‍රකම් කරන් ද? බ්බියුත්ථුපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම් කරන් ද? බ්බියුත්ථුපකයෙන් සමග්‍රකම් කරන් ද, එකෙක් ද එකකු බැහැර කෙරේ ද? එකෙක් ද දෙදෙනකුත් බැහැර කෙරේ ද? එකෙක් ද බොහෝ දෙනකුත් බැහැර කෙරේ ද? එකෙක් ද සම්ඝයා බැහැර කෙරේ ද, දෙදෙනෙක් ද එකකු බැහැර කරන් ද? දෙදෙනෙක් ද දෙදෙනකුත් බැහැර කරන් ද, දෙදෙනෙක් ද බොහෝ දෙනකුත් බැහැර කරන් ද? දෙදෙනෙක් ද සම්ඝයා බැහැර කරන් ද? බොහෝ දෙන ද එකකු බැහැර කරන් ද? බොහෝ දෙන ද දෙදෙනකුත් බැහැර කරන් ද? බොහෝ දෙන ද බොහෝ දෙනකුත් බැහැර කරන් ද? බොහෝ දෙන ද සම්ඝයා බැහැර කරන් ද? සම්ඝ තෙමේ ද සම්ඝයා බැහැර කෙරේ ද” යි අවමන් කෙරෙත්. තින්ද කෙරෙත්. දොස් කියත්.

25. අථ තො තෙ භික්ඛු නගමනො ඵනමත්ථ: ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර්තිකතෙව, චම්පායං භික්ඛු ඵවරුපාති කමාති කරොනති? අධමෙමන වග්ගකමං කරොනති? -පෙ- සම්මසාපි සම්මං උක්ඛිපති” ති. “සච්චං නගමා.”

26. විගර්හි බුද්ධො නගමා “අනුච්ඡේදියං භික්කවෙ, තෙසං මොසං-පූරිසානං අනුලොමිකං අප්පතිරුපං අසාමන්තං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම තෙ භික්කවෙ මොසපූරිසා ඵවරුපාති කමාති කරිස්සෙති? අධමෙමන වග්ගකමං කරිස්සෙති? -පෙ- සම්මසාපි සම්මං උක්ඛිපිස්සෙති.”

27. “තෙනං භික්කවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගර්හිනා ධම්මං කථං කථා භික්ඛු ආමනෙත්ථි: “අධමෙමන වෙ භික්කවෙ, වග්ගකමං අකමමං. න ච කරණීයං. අධමෙමන¹ සමග්ගකමං අකමමං. න ච කරණීයං. ධමෙමන වග්ගකමං අකමමං. න ච කරණීයං. ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමං අකමමං. න ච කරණීයං. ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගකමං අකමමං. න ච කරණීයං. ඵකොපි ඵහං උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. ඵකොපි දො උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. ඵකොපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. ඵකොපි සම්මං උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. දොපි ඵකං උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. දොපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. දොපි සම්මං උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. සම්බහුලාපි ඵකං උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. සම්බහුලාපි දො උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. සම්බහුලාපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. සම්බහුලාපි සම්මං උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං. සම්මසාපි සම්මං උක්ඛිපති, අකමමං. න ච කරණීයං.

28. “වත්තාරිමාති, භික්කවෙ, කමමාති: අධමෙමන වග්ගකමං. අධමෙමන සමග්ගකමං. ධමෙමන වග්ගකමං. ධමෙමන සමග්ගකමං.

29. “නහු භික්කවෙ, යමිදං අධමෙමන වග්ගකමං, ඉදං භික්කවෙ, කමමං අධමෙමනා වග්ගතනා කුප්පං අට්ඨානාරහං. න භික්කවෙ, ඵවරුපං කමමං කාතබ්බං. න ච මයා ඵවරුපං කමමං අනුඤ්ඤතං.

30. “නහු භික්කවෙ, යමිදං² අධමෙමන සමග්ගකමං, ඉදං භික්කවෙ, කමමං අධමෙමනා කුප්පං අට්ඨානාරහං. න භික්කවෙ, ඵවරුපං කමමං කාතබ්බං. න ච මයා ඵවරුපං කමමං අනුඤ්ඤතං.

31. “නහු භික්කවෙ, යමිදං ධමෙමන වග්ගකමං, ඉදං භික්කවෙ, කමමං වග්ගතනා කුප්පං අට්ඨානාරහං. න භික්කවෙ, ඵවරුපං කමමං කාතබ්බං. න ච මයා ඵවරුපං කමමං අනුඤ්ඤතං.

1. “අධමෙමන වෙ භික්කවෙ” යි.

2. “යමිදං” ම ඡ සං

25. ඉක්බිති ඒ හික්ෂුහු ගාභාවිකුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වමපාත්‍රවර වැසි හික්ෂුහු අධිමයෙන් ව්‍යග්‍රකමී කෙරෙත්. -පෙ-සඤ්ඤා තෙමේ ද සඤ්ඤා බැහැර කෙරේ යන මෙබඳු වූ කමී කෙරෙත් ලෙසට සැබෑ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

26. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, ඒ හික්ෂුරූපයන්ගේ (මේ ක්‍රියාව) නො සුදුසු ය. අනුලොමී නො වූවෙක. නො ගැලපෙන්නෙක. මහණපිළිවෙතට නො සරි ලන්නෙක. නො කැප වූවෙක. නො කටයුත්තෙක. මහණෙනි, කෙසේ නම් ඒ හික්ෂුරූපයෝ අධිමයෙන් ව්‍යග්‍රකමී කරන් ද -පෙ-සඤ්ඤා තෙමේත් සඤ්ඤා බැහැර කෙරේ ද යන මෙබඳු වූ කමී කරන් ද.”

27. මහණෙනි, මෙය නො පැහැදිනුනුගේ පැහැදීම විණිස නො වේ. -පෙ- ගරභා දූතමී කතා කොට මහණෙනි, අධිමයෙන් ව්‍යග්‍රකමීයෙක් වේ නම්, (ඒ) කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. අධිමයෙන් සමග්‍රකමීයෙක් වේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමීයෙක් වේ නම් කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමීයෙක් වේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමීයෙක් වේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. එකෙක් ද එකකු බැහැර කෙරේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. එකෙක් ද දෙදෙනකුත් බැහැර කෙරේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. එකෙක් ද බොහෝ දෙනකුත් බැහැර කෙරේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. එකෙක් ද සඤ්ඤා බැහැර කෙරේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. දෙදෙනෙක් ද එකකු බැහැර කෙරෙත් නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. දෙදෙනෙක් ද දෙදෙනකුත් බැහැර කෙරෙත් නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. දෙදෙනෙක් ද බොහෝ දෙනකුත් බැහැර කෙරෙත් නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. දෙදෙනෙක් ද සඤ්ඤා බැහැර කෙරෙත් නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. බොහෝ දෙන ද එකකු බැහැර කෙරෙත් නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. බොහෝ දෙන ද දෙදෙනකුත් බැහැර කෙරෙත් නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. බොහෝ දෙන ද සඤ්ඤා බැහැර කෙරෙත් නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. සඤ්ඤා තෙමේ ද සඤ්ඤා බැහැර කෙරේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කට යුතු ය. සි වදල සේක.

28. “මහණෙනි, අධිමයෙන් ව්‍යග්‍රකමී ය, අධිමයෙන් සමග්‍රකමී ය, ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමී ය. ධම්මයෙන් සමග්‍රකමී ය සි මේ කමී සතරෙක් වේ.

29. “මහණෙනි, එහි යම් මේ අධිමයෙන් ව්‍යග්‍රකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, මේ කමීය අධිමී බැවින් ව්‍යග්‍ර බැවින් කොප්‍ය වේ. සසුනට සුදුසු නො වේ. මහණෙනි, එබඳු වූ කමීය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු කමීයෙක් නො අනුදන්තා ලද ය.

30. “මහණෙනි, එහි යම් මේ අධිමයෙන් සමග්‍රකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, මේ කමීය අධිමී බැවින් කොප්‍ය වේ. සසුනට නො සුදුසු වේ. මහණෙනි, එබඳු වූ කමීය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු කමීයක් නො අනුදන්තා ලද ය.

31. “මහණෙනි, එහි යම් මේ ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, මේ කමීය ව්‍යග්‍ර බැවින් කොප්‍ය වේ. සසුනට නො සුදුසු වේ. මහණෙනි එබඳු වූ කමීය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු කමීයෙක් නො අනුදන්තා ලද ය.”

32. “නුත්ර භික්ඛවෙ, යථේදං ධම්මෙන සමග්ගකමමං, ඉදං භික්ඛවෙ කමමං ධම්මෙනා සමග්ගනාං අකුප්පං ධානාරහං. එවරුපං භික්ඛවෙ, කමමං කාතබ්බං, එවරුපඤ්ච මයා කමමං අනුඤ්ඤානං. තස්මානිත භික්ඛවෙ, එවරුපං කමමං කරිස්සාම ‘සද්දං ධම්මෙන සමග්ග’නති එවං හි වො භික්ඛවෙ සිඝ්ඛිතබ්බං” නති.

33. තෙන බො ජන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු එවරුපාති කමොති කරොනති: අධම්මෙන වග්ගකමමං කරොනති. අධම්මෙන සමග්ගකමමං කරොනති. ධම්මෙන වග්ගකමමං කරොනති. ධම්මපනිරුපකෙන වග්ගකමමං කාරොනති. ධම්මපනිරුපකෙන සමග්ගකමමං කරොනති. ඤ්ඤාතිවිපන්නාමපි කමමං කරොනති අනුසාවනසමපන්නාං. අනුසාවනවිපන්නාමපි කමමං කරොනති ඤ්ඤාතිසමපන්නාං. ඤ්ඤාතිවිපන්නාමපි අනුසාවනවිපන්නාමපි කමමං කරොනති. අඤ්ඤාත්‍රාපි ධම්මා කමමං කරොනති. අඤ්ඤාත්‍රාපි විනයා කමමං කරොනති. අඤ්ඤාත්‍රාපි සඤ්ඤාසනා කමමං කරොනති. පටිකුට්ඨකට්ඨපි¹ කමමං කරොනති අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහං.

34. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨමා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති ඕසනති විජා-වෙනති: “කථං හි නාම ජබ්බග්ගියා භික්ඛු එවරුපාති කමොති කරිස්සනති: අධම්මෙන වග්ගකමමං කරිස්සනති? අධම්මෙන සමග්ගකමමං කරිස්සනති? ධම්මෙන වග්ගකමමං කරිස්සනති? ධම්මපනිරුපකෙන වග්ගකමමං කරිස්සනති? ධම්මපනිරුපකෙන සමග්ගකමමං කරිස්සනති? ඤ්ඤාතිවිපන්නාමපි කමමං කරිස්සනති අනුසාවනසමපන්නාං? අනුසාවනවිපන්නාමපි කමමං කරිස්සනති ඤ්ඤාතිසමපන්නාං? ඤ්ඤාතිවිපන්නාමපි අනුසාවනවිපන්නාමපි කමමං කරිස්සනති? අඤ්ඤාත්‍රාපි ධම්මා කමමං කරිස්සනති? අඤ්ඤාත්‍රාපි විනයා කමමං කරිස්සනති? අඤ්ඤාත්‍රාපි සඤ්ඤාසනා කමමං කරිස්සනති? පටිකුට්ඨකට්ඨපි කමමං කරිස්සනති අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහං” නති.

35. අථ බො තෙ භික්ඛු හගවතො ඵහමත්ථං ආරොචෙසුං. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ජබ්බග්ගියා භික්ඛු එවරුපාති කමොති කරොනති? අධම්මෙන වග්ගකමමං කරොනති? -පෙ- පටිකුට්ඨකට්ඨපි කමමං කරොනති අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහං” නති.

36. “සච්චං හගවා” -පෙ- විගර්හිතා ධම්මිං කථං කථා භික්ඛු ආමනෙතස්සි: “අධම්මෙන වෙ භික්ඛවෙ, වග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. ධම්මෙන වග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. ධම්මපනිරුපකෙන වග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. ධම්මපනිරුපකෙන සමග්ගකමමං අකමමං. න ච කරණීයං. ඤ්ඤාතිවිපන්නං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං අනුසාවනසමපන්නං අකමමං. න ච කරණීයං. අනුසාවනවිපන්නං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං ඤ්ඤාතිසමපන්නං අකමමං. න ච කරණීයං. ඤ්ඤාතිවිපන්නං වෙ භික්ඛවෙ, කමමං අනුසාවනවිපන්නං ච අකමමං. න ච කරණීයං. අඤ්ඤාත්‍රාපි ධම්මා කමමං අකමමං. න ච කරණීයං. අඤ්ඤාත්‍රාපි විනයා කමමං අකමමං. න ච කරණීයං. අඤ්ඤාත්‍රාපි සඤ්ඤාසනා කමමං අකමමං. න ච කරණීයං. පටිකුට්ඨකට්ඨකථා භික්ඛවෙ, කමමං අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහං අකමමං. න ච කරණීයං.”

32. “මහණෙනි, එහි යම් මේ ධම්මයෙන් සමග්‍රකම්මයෙක් වේද, මහණෙනි, මේ කම්මය ධම්ම බැවින් සමගි බැවින් කොප්‍ය නො වේ. සසුනට සුදුසු වේ. මහණෙනි, එබඳු වූ කම්මය කටයුතු ය. මා විසින් එබඳු කම්මය අනුදන්තා ලද ය. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ධම්මයෙන් යම් සමග්‍රකම්මයෙක් වේද, එබඳු කම්මය කරන්නෙමු සි මහණෙනි, තොප විසින් හික්මය යුතු ම ය.”

33. එකල්හි සචග මහණෝ මෙබඳු වූ කම්ම කෙරෙත්: අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර කම්ම කෙරෙත්. අධම්මයෙන් සමග්‍රකම්ම කෙරෙත්. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ම කෙරෙත්. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ම කෙරෙත්. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්ම කෙරෙත්. ඤාතිසම්පන්නිය නැති අනුශ්‍රාවණසම්පන්නිය ඇති කම්ම කෙරෙත්. අනුශ්‍රාවණසම්පන්නිය නැති ඤාතිසම්පන්නිය ඇති කම්ම කෙරෙත්. ඤාතිසම්පන්නිය නැති අනුශ්‍රාවණසම්පන්නිය නැති කම්ම කෙරෙත්. විද්‍යානවස්තුන් හැර කම්ම කෙරෙත්. වෛදනා සිහි කිරීම් හැර කම්ම කෙරෙත්. ශුච්ඤ්ඤානසම්පන්නින් හැර කම්ම කෙරෙත්. අනුන් ප්‍රතික්‍රොශ (ප්‍රති-බාහන) කරද්දී කරණ ලද නො දූහැමි වූ කොප්‍ය වූ කරුණට නො සුදුසු කම්ම කෙරෙත්.

34. අලොපිච්ඡ වූ -පෙ-යම් ඒ හික්කු වෙන් ද, ඔහු “කෙසේ නම් සචග මහණෝ මෙබඳු වූ කම්ම කරත් ද? අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ම කරත් ද? අධම්මයෙන් සමග්‍රකම්ම කරත් ද? ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ම කරත් ද? ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ම කරත් ද? ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්ම කරත් ද? ඤාතිසම්පන්නිය නැති අනුශ්‍රාවණ සම්පන්නිය ඇති කම්ම කරත් ද? අනුශ්‍රාවණසම්පන්නිය නැති ඤාතිසම්පන්නිය ඇති කම්ම කරත් ද? ඤාතිසම්පන්නිය නැති අනුශ්‍රාවණසම්පන්නිය නැති කම්ම කරත් ද? ධම්මයෙන් (විද්‍යානවස්තුවෙන් තොර) කම්ම කරත් ද? වෛදනාවෙන් හා සිහිපත් කිරීමෙන් තොර කම්ම කරත් ද? ශුච්ඤ්ඤානසම්පන්නින්ගෙන් හොර කම්ම කරත් ද? අනුන් ප්‍රතික්‍රොශ කරද්දී කරණ ලද නො දූහැමි වූ කොප්‍ය වූ කරුණට නො සුදුසු කම්ම කරත් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෝෂ කියත්.

35. ඉක්බිති ඒ හික්කු හාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, සචගමහණෝ මෙබඳු වූ කම්ම කෙරෙත් ල යනු සැබෑ ද? අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ම කෙරෙත් -පෙ- අනුන් ප්‍රතික්‍රොශ කරද්දී කරණ ලද නො දූහැමි වූ කොප්‍ය වූ කරුණට නො සුදුසු කම්ම කෙරෙත් ද?”

36. “හාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය -පෙ- ගරුණා දූහැමි කතා කොට “මහණෙනි, අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කටයුතු ය. අධම්මයෙන් සමග්‍රකම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කටයුතු ය. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කටයුතු ය. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කටයුතු ය. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කටයුතු ය. මහණෙනි, ඤාතිසම්පන්නිය නැති අනුශ්‍රාවණසම්පන්නිය ඇති කම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කටයුතු ය. මහණෙනි, අනුශ්‍රාවණසම්පන්නිය නැති ඤාතිසම්පන්නිය ඇති කම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කටයුතු ය. මහණෙනි, ඤාතිසම්පන්නිය නැති අනුශ්‍රාවණසම්පන්නිය නැති කම්මයෙක් වේ නම්, කම්ම නො වේ. ඒ නො කටයුතු ය. විද්‍යානවස්තුවෙන් තොර වූ කම්මය කම්ම නො වේ. ඒ නො කටයුතු ය. වෛදනා සිහිපත් කිරීමෙන් තොර වූ කම්මය කම්ම නො වේ. ඒ නො කටයුතු ය. ඤාතිසම්පන්නියෙන් තොර වූ කම්මය කම්ම නො වේ. ඒ නො කටයුතු ය. මහණෙනි, අනුන් ප්‍රතික්‍රොශ කරද්දී කරණ ලද නො දූහැමි වූ කොප්‍ය වූ කරුණට නො සුදුසු වූ කම්මය කම්ම නො වේ. ඒ නො කටයුතු වේ.

37. “ඡිකිච්චෙ භික්ඛවෙ, කම්මානි: අධම්මකම්මං, වග්ගකම්මං, සම්මාන-කම්මං, ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරුපකෙන සම්මානකම්මං, ධම්මෙන සම්මානකම්මං.

38. “කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං? ඤ්ඤානිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ කම්මෙ එකාය ඤ්ඤානියා කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුසාවෙති, අධම්මකම්මං.

39. “ඤ්ඤානිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ ද්විති ඤ්ඤානිති කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුසාවෙති, අධම්මකම්මං.

40. “ඤ්ඤානිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ එකාය කම්මවාචාය කම්මං කරොති, න ච ඤ්ඤානිං ධිපෙති, අධම්මකම්මං.

41. “ඤ්ඤානිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ ද්විති කම්මවාචානි කම්මං කරොති, න ච ඤ්ඤානිං ධිපෙති, අධම්මකම්මං.

42. “ඤ්ඤානිචතුරේ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ එකාය ඤ්ඤානියා කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුසාවෙති, අධම්මකම්මං.

43. “ඤ්ඤානිචතුරේ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ ද්විති ඤ්ඤානිති කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුසාවෙති, අධම්මකම්මං.

44. “ඤ්ඤානිචතුරේ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ ත්විති ඤ්ඤානිති කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුසාවෙති, අධම්මකම්මං.

45. “ඤ්ඤානිචතුරේ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ චතුර්ති ඤ්ඤානිති කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුසාවෙති, අධම්මකම්මං.

46. “ඤ්ඤානිචතුරේ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ එකාය කම්මවාචාය කම්මං කරොති, න ච ඤ්ඤානිං ධිපෙති, අධම්මකම්මං.

47. “ඤ්ඤානිචතුරේ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ ද්විති කම්මවාචානි කම්මං කරොති, න ච ඤ්ඤානිං ධිපෙති, අධම්මකම්මං.

48. “ඤ්ඤානිචතුරේ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ ත්විති කම්මවාචානි කම්මං කරොති, න ච ඤ්ඤානිං ධිපෙති, අධම්මකම්මං.

49. “ඤ්ඤානිචතුරේ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ චතුර්ති කම්මවාචානි කම්මං කරොති, න ච ඤ්ඤානිං ධිපෙති, අධම්මකම්මං. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං.

50. “කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, වග්ගකම්මං? ඤ්ඤානිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛු කම්මසහතා, හෙ අනාගතා හොනති, ඡ්ඤාතානං ඡ්ඤා අනාතං භොති, සම්මුඛිභුතා පටිකෙකාසනති, වග්ගකම්මං.

51. “ඤ්ඤානිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛු කම්මසහතා, හෙ අනාගතා හොනති, ඡ්ඤාතානං ඡ්ඤා අනාතං භොති, සම්මුඛිභුතා පටිකෙකාසනති, වග්ගකම්මං.

52. “ඤ්ඤානිදුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛු කම්මසහතා, හෙ අනාගතා හොනති, ඡ්ඤාතානං ඡ්ඤා අනාතං භොති, සම්මුඛිභුතා පටිකෙකාසනති, වග්ගකම්මං.

37. “මහණෙනි, අධම්මකමය, ව්‍යග්‍රකමය, සමග්‍රකමය, ධම්ප්‍රතිරූපක-
යයන් ව්‍යග්‍රකමය, ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමය, ධම්මයෙන් සමග්‍රකමය යි
වේ කමී සියෙක් වේ.

38. “මහණෙනි, අධම්මකමය කිම ? මහණෙනි, ඤාතීද්‍රව්‍යකමමයෙහි දී
එක් ඤාතීයකින් කමය කෙරේ නම්, කමීවාක්‍යය නො අස්වා නම්, ඒ
අධම්මකමී යි.

39. “මහණෙනි, ඤාතීද්‍රව්‍යකමමයෙහි දී ඤාතී දෙකකින් කමය
කෙරේ නම්, කමීවාක්‍යය නො අස්වා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

40. “මහණෙනි, ඤාතීද්‍රව්‍යකමමයෙහි දී එක් කමීවාක්‍යයකින් කමය
කෙරේ නම්, ඤාතීය නො තබා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

41. “මහණෙනි, ඤාතීද්‍රව්‍යකමමයෙහි දී කමීවාක්‍ය දෙකකින් කමය
කෙරේ නම් ඤාතීය නො තබා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

42. “මහණෙනි, අපතිවතුභික්‍ෂුකමයෙහි දී එක් ඤාතීයකින් කමය
කෙරේ නම්, කමීවාක්‍යය නො අස්වා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

43. “මහණෙනි, අපතිවතුභික්‍ෂුකමයෙහි දී ඤාතී දෙකකින් කමය
කෙරේ නම්, කමීවාක්‍යය නො අස්වා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

44. “මහණෙනි, අපතිවතුභික්‍ෂුකමයෙහි දී ඤාතී වුණකින් කමය
කෙරේ නම්, කමීවාක්‍යය නො අස්වා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

45. “මහණෙනි, අපතිවතුභික්‍ෂුකමයෙහි දී ඤාතී සතරකින් කමය
කෙරේ නම්, කමීවාක්‍යය නො අස්වා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

46. “මහණෙනි, අපතිවතුභික්‍ෂුකමයෙහි දී එක් කමීවාක්‍යයකින් කමය
කෙරේ නම්, ඤාතීය නො තබා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

47. “මහණෙනි, අපතිවතුභික්‍ෂුකමයෙහි දී කමීවාක්‍ය දෙකකින් කමය
කෙරේ නම්, ඤාතීය නො තබා නම් නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

48. “මහණෙනි, අපතිවතුභික්‍ෂුකමයෙහි දී කමීවාක්‍ය වුණකින් කමය
කෙරේ නම්, ඤාතීය නො තබා නම්, ඒ අධම්මකමී යි.

49. “මහණෙනි, අපතිවතුභික්‍ෂුකමයෙහි දී කමීවාක්‍ය සතරකින් කමය
කෙරේ නම්, ඤාතීය නො තබා නම්, ඒ අධම්මකමී යි. මහණෙනි, මෙය
අධම්මකමීය යි කියනු ලැබේ.

50. “මහණෙනි, ව්‍යග්‍රකමය කිම ? මහණෙනි, ඤාතීද්‍රව්‍යකමමයෙහි
යම් පමණ භික්‍ෂූහු කමීයට සුදුසු වූවාහු වෙත් නම්, ඔහු නො පැමිණියේ
වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය නො ගෙනෙන ලද්දේ වේ ද,
හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ ව්‍යග්‍රකමී යි

51. “මහණෙනි, ඤාතීද්‍රව්‍යකමමයෙහි යම් පමණ භික්‍ෂූහු කමීයට
සුදුසු වූවාහු වෙත් නම්, ඔහු ආවාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවන්ගේ
ඡන්දය නො ගෙනෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද,
ඒ ව්‍යග්‍රකමී යි.

52. “මහණෙනි, ඤාතීද්‍රව්‍යකමමයෙහි යම් පමණ භික්‍ෂූහු කමීයට
සුදුසු වූවාහු වෙත් නම්, ඔහු ආවාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවන්ගේ
ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ
ව්‍යග්‍රකමී යි.

53. “සද්ගතිප්‍රසාදය මේ හික්කිමට, කමම යාළුකා හික්කු, කමමපහනා, හේ දනානා කොනනි, ඡයුරනානං ඡයුර දනානටො හොති, සම්මුඛිභුතා පටිකෙකාසනනි, වග්ගකමමං.

51. “සූර්‍යචක්‍රයේ වෙ භික්‍ෂුවෙ, කළම සාවිතා භික්‍ෂු කම්මපනතා, තේ ආගතා කොනනි, ඡ්‍යුරගානං ඡ්‍යු අනාසතවා ගොති, සම්මුඛිභූතා පටිකොකාසනනි, වග්ගකම්මං.

55. “කැරැන්ට්ලාස් වෙ නිකමෙව, කමෙව යාවනිකා නිකඩු කමෙපහනකා, තෙ ආගනා කොනනි, ජැරුහානා ජැරු ආයවො හොනි, සමුඛිභුනා පටිකකාසනනි. වගකමො, ඉදං උච්චනි භිකිතෙව, වගකමො.

56. “කතුවැසුව භික්ෂුවෙ, සම්මග්ගකම්මං ? සැරහිදුරියෙ වෙ භික්ෂුවෙ,
කවෙම සාවතීනා භික්ඛු කම්මප්පත්තා, හෙ ආගතා හොතතී, ඡන්දරුතානා
ඡන්දෙ ආගතො හොතී, සම්මඛිභුතා හ පටිකොකාසනනී, සම්මග්ගකම්මං.

57. “සද්දන්තිවිද්වත් වෙ තිඛාවෙ, කමම යාවතිකා තිකුකමමප්පකතා, තෙ ආගතා හොනති, ඡන්දරතානං ඡන්දෙ ආතවො හොති, සමමුඛිභ්වතා න පටිකෙකාසකති, සමග්ගකමමං, ඉදං වුද්ධිති තිඛාවෙ, සමග්ගකමමං.

58. “කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, ධම්මපථිරූපකෙන චග්ගකමමං? ඤාතනි-
දුතියෙ වෙ භික්ඛවෙ, කතමම පඨමං කමමවාචං අනුසාවෙනි, පච්ඡා ඤාතනි.
ඨපෙනි, යාටතිකා හික්ඛු කමමසන්නා, තො අනාගතා හොතති, ඡන්දරහානං.
ඡන්දො අනාභටො හොති, සමුච්ඡිධිවුතා පටිකේකාසනති, ධම්මපථිරූපකෙන
චග්ගකමමං.

59. “ඥානානුභවය වෙහි භික්ඛවෙ, කමම පඨමං කමමවාචං අනුසාවෙනි, පඨමං ඥානං ඨපෙනි, යාවනිකා භික්ඛු කමමසුතතා, තෙ ආගතා හොනති, ඡන්දරුකානං ඡන්දො අනාගතො තොති, සම්මුඛිභුතා පටිකොකාසනාති, ධම්මපථරූපකෙන වග්ගකමමං.

60. “ඤ්ඤානිඤ්ඤායෙ වෙ භික්ඛවෙ, කමමෙ පඨමං කමමචාවං අනුසාවෙති, පඨන් ඤ්ඤානං ධරෙති, සාවතීකා භික්ඛු කමමප්පත්තා, තෙ ආගතා ගොතති, ඡඤ්ඤාතං ඡඤ්ඤා ආගතො ගොති, සමමුඛිභූතා පටිකෙකාසනති, ධම්මපති-රුපකෙක වග්ගකමමං.

61. “ඤානවිච්ඡායේ වෙ භික්කවෙ, කමෙම පඨපිං කමමාචං. අනු-සාවෙති, පච්ඡා ඤානං ධරෙති, යාවත්තා භික්ඛු කමමසුගතො, තෙ අනාගතො හොනති, ඡන්දරතානං ඡන්දෙ අනාගතො තොති, සමමුඛිභූතා පටිකෙකාසංනති, ධම්මපතිරුපකෙතා විගතකම්මං.

62. “ඤානවිඳුනේ වෙ භික්ඛවෙ, කමම පඨම. කමමාවං අනු-
සාවෙහි, පව්ඨා ඤානං ඨපෙති, යාවතිකා භීක්ඛු කමමසුඛතා, තෙ අංගතා
හොතති, ඡ්ඤාරහානං ඡ්ඤෙ අනාභවො තොති, සමමුඤ්චතා පටිකෙකාසනති,
ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමමං.

53. “මහනෙති, ඥාණවතුභික්ෂුසෙති යම් පමණ භික්ෂුහු කම්යට සුදුසු වූවාහු වෙත් නම්, ඔහු නො ආවාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවාහු ඡන්දෝ ඡන්දය නොගෙනෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ වී කතා කෙරෙත් ද ඒ” ව්‍යග්‍රකම් සි.

51. මහනෙති, සැතපුම්කම්පයෙහි යළි පමණ හිසුලු කම්පට සුදුසු වුවාහු වෙත් නම්, ඔහු ආවාහු වෙත් ද, ඡන්දය සීමිත සුදුසු වුවන්ගේ ඡන්දය නොගෙනෙත ලද්දේ වේ ද, නම් වුවාහු විරැඳී වී කතා කෙරෙත් ද ඒ ව්‍යගකම සි.

55. “අපත්වඩුකිංකම්පෙති යම් පමණ භික්ෂුහු කම්පට සුදුසු වූවාහු වෙත්” නම්, ඔහු ආවාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වූවාන්ගේ ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ ද, නම් වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ ව්‍යග්‍රකම්පි, මහණෙනි, මේ ව්‍යග්‍රකම්පි සි කියනු ලැබේ.

56. “භගනෙති, සම්මතමය කිම ඵ භගනෙති, ඤානවිදුතියකමයෙති යම් පමණ භික්ෂු භාමියට සුදුසු වුවාහු වෙත් නම්, ඔහු ආවාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වුවාගේ ඡන්දය ගෙන එන ලද්දේ වේ ද, හමු වුවාහු විරුඬ ව කතා නොකෙරෙත් ද, ඒ සම්මතමයී සි.

57. “මහනෙති, අපතිපතාකීකෘතියෙහි යම් පමණ හිඤ්ඤා කම්මට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු ආවාහු වෙත් ද, ඡන්දය ඳිට්ට සුදුසු වූවාගේ ඡන්දය ගෙණ එක ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ වී නැත, නො පකරෙත් ද, ඒ සමගකම් යි. මහනෙති, ඒ සමගකම් යි කියන ලැබේ.

58. “මහනෙති, ඔමිපතිරුපකයෙහි ව්‍යග්‍රකම්පි කීද ? මහනෙති, ඤාතිත්වයකාමියෙහි පළමු කොට කම්මාකාය අස්වා ද, පසු ව ඤාතිය කවා ද, සමීපමණ භික්ෂුහු කම්පට පුදුසු වුවාහු නම්, ඔහු තො පැමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වුවන්ගේ ඡන්දය තො ගෙනෙත ලද්දේ වේ ද, හමු වුවාහු විරුඬ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ ඔමිපතිරුපකයෙහි ව්‍යග්‍රකම්පි.

59. මහනෙති, ඤාතිඤ්ඤාකම්මයෙහි පළමු කොට කම්මාකාය දඬුවා ද, පසු ව ඤාතිය වාතා ද. යම් පමණ භික්ෂුව කම්මට පසුසු වුවාහු නම්, ඔහු පැමිණියාහු වෙත ද, පශ්චාත් දීමට සුදුසු වූවාන්ගේ ඡන්දය නොගෙනෙතා ලද්දේ වෙ ද, නමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙහි ද, ඒ ධම්මනිරුපකයෙන් ව්‍යගනම් සි

60. මිනිසෙකු, සැතපුණියකමගේ පලමු කොට කම්බාකාර අස්ථා ද, පසුව සැතපුණිය නවා ද, යම් පමණ තීක්ෂ්ණ කවයට සුදුසු වුවහොත් නම්, ඔහු පැමිණියානු වෙන් ද, ශරීරය දීමට සුදුසු වුවන්ගේ ශරීරය ගෙනෙන ලද්දේ මේ ද. හළ වුවහොත් විරුද්ධ ව නඩා පනවන්න ද, එ' බිමිපුණිරුපකයෙන් වාගකම් යි.

61. “මහතෙනි, ඥානවිද්‍යාසීමකමයෙහි පළමු කොට කම්මාකාරය අසවාද, පසුව ඥානිකය තොද, යම් පමණ හිඤ්ඤා කම්මට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු නො. පැමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දිමට සුදුසු වූවාහුගේ ඡන්දය නොගෙනෙන ප්‍රදේශයට ද, හඳු වූවාහු මිදුණු ප කන, පොරොත් ද, ඒ පමණින් රූපකයෙන් මග්ගකම් සි.”

62. “මහනෙති, ඥානවිමුක්තිකම්යෙති පලමු කොට කල්පාකාශ දස්වාද, පසු එ ඥානිය නිබ්බාද, යම් පමණ භික්ෂුහු කම්යට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු පාලිතියාහු වෙත් ද, ජනයා දිවට සුදුසු වූවාගේ ජනයා නොගෙනෙහි ලද්දේ වේ ද, හමු වුවහා විරුද්ධ වී කතා කෙරෙත් ද, ඒ බිම්පුත් රූපකයෙන් ව්‍යග්ගම් යි.

63. “ඥානවිතරුණේ වෙ හිතනිවෙ, කමම පමිම කමම වාචිම අනුසාවෙති,
පමිම ඥානතිම ධර්මති, යාවතිකා හිතනු කමම පනතා, තෙ ආගතා හොනති,
ඡන්දො ආනවො හොති, සමමුඛිභුතා පටිකෙකාසනති, ධම්මපතිරුපකෙන
වග්ගකමමං. 9෫ං ථුච්චති හිතනිවෙ, ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමමං.

64. “කැනඩෙස්සා භික්ඛුවෙ, බමුමපතිරූපකෙන සම්මතකමම? සැහැනි-
දුනියෙ වෙ භික්ඛුවෙ, කමම පඩිම කමමවාම අනුසාවෙති, පච්ඡා සැහැනි-
ඨපෙති, යාවතිකා භික්ඛු කමමපනතා, පන ආගතා හොතති, ඡ්ඤා ආතපො,
හොති, සමුඛිභූතා න පටිකෙකාසගාති, බමුමපතිරූපකෙන සම්මතකමම.

65. “කුහන්වතුන් වෙ හිතවෙ, කවෙ පමිං කමමාමං
අනුසාවෙනි, පමිං කුහන්. එපෙනි, යාවනිකාහිකු කමමාමා, හෙ
ආගතා ගොනනි, ඡන්ද්‍රානං ඡන්ද්‍ර ආනවො හොති සමුඛ්භා න
පටිකකාසනනි, ධමපනිරුපකෙන සමගකමං, ඉදං වුචිති හිතවෙ,
ධමපනිරුපකෙන සමගකමං.

66. “කතමිඤ්ඤ හිතානෙව, ධම්මෙතන සම්මානමල්ලං ? ඤ්හනිද්දතියෙ චෙ හිතානෙව, කතමල්ලං පස්සං ඤ්හනිං ඨපෙති, පච්ඡිත්ථිකාය කම්මවාචාය කම්මං කරොති, යාච්ඡිකා හිතාඤ්ඤ කම්මසන්නා, තෙ ආගතා තොනති, ඡන්දරත්නං ඡන්දෙ ආගතො තොති, සම්මුතිභූතා න පටිකෙකාසනති, ධම්මෙතන සම්මාන-කම්මං.

67. “සැතැත්තුණේ වෙ හිනාවෙ, කළම පයම. සැතැත්තේ පළෙහි, පළුණ හිනි කළමමාමාහි කළම. කපොති, යාළුතිකා හිකුනු කළමපෙනනා, හෙ ආගනා නොනැති, ජය්‍යරභානා ජය්‍ය ආගපො නොති, සමමුසිභුතා න පටිකෙකාසනති, ධමෙමන සමගකමම. ඉද. වුළුති හිනාවෙ, ධළමන සමගකමම.”

68. “පඤ්ච සමස්තා චිත්තවග්ගො හිතඤ්ඤාසමස්තා, පඤ්චවග්ගො හිතඤ්ඤාසමස්තා, උසවග්ගො හිතඤ්ඤාසමස්තා, විසවග්ගො හිතඤ්ඤාසමස්තා. අනිතරතඤ්ඤාසවග්ගො හිතඤ්ඤාසමස්තා.

69. “තනු භික්ඛවෙ, යමායං චතුමග්ගො භික්ඛුසම්ඤ්ඤා, එවෙධාතිණි
කළමාති: උපසම්පදං පමාරණං අබ්භාතං, ධම්මෙන සම්මග්ගො සබ්බකම්මෙසු
කම්මස්සග්ගො.

70. “කළු හිතවතෙ, සමාජය පසුබටයනා හිතවුසසෙයා, ඩිපෙණා දේව
කළමනා: මැකිමෙසු ජනපදෙසු උරසමදං, අහිනානං, ඩිපෙමන සමගො,
සබ්බකමෙසු කමමපගෙනා,

71. “නමුත් භික්ෂුවේ, යථායං දූෂණයෙන් භික්ෂුසංඝයා, එකාකමය: අභිනානං, යිමෙවන සමගෙහා, සබ්බකමෙවස කමමයසනෙතා.

72. “කළු පිකිලේ, සවායං වීසනිවගො, භික්ඛුසඤ්ඤා, ධම්මන සමගො සබ්බකමෙසු කම්මප්පතො.-

63. “මහණෙනි, ඥාපනවතුභික්ෂුකම්මයෙහි පලමු කොට කම්මාකාරය අස්වාද, පසු ව ඤානනිය තබා ද, යම් පමණ භික්ෂුහු කම්මට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු පැමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වුවන්ගේ ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ ධම්මනිරුපකයෙන් වාගුකම්ම යි. මහණෙනි, මේ ධම්මනිරුපකයෙන් වාගුකම්ම යි කියනු ලැබේ.

64. “මහණෙනි, ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍රකම්මය කිව ? මහණෙනි, ඤානනිරුපකයෙහි පලමු කොට කම්මාකාරය අස්වාද, පසු ව ඤානනිය තබා ද, යම් පමණ භික්ෂුහු කම්මට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු පැමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වුවන්ගේ ඡන්දය ගෙන එන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍රකම්මය යි.

65. “මහණෙනි, ඥාපනවතුභික්ෂුකම්මයෙහි පලමු කොට කම්මාකාරය අස්වාද, පසු ව ඤානනිය තබා ද, යම් පමණ භික්ෂුහු කම්මට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු පැමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වුවන්ගේ ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍රකම්මය යි. මහණෙනි, මේ ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍රකම්මය යි කියනු ලැබේ.

66. “මහණෙනි, ධම්මයොග සමග්‍රකම්මය කිව ? මහණෙනි, ඤානනිරුපකයෙහි පලමු කොට ඤානනිය තබා ද, පසු ව එක් කම්මාකාරයකින් කම්ම කෙරේ ද, යම් පමණ භික්ෂුහු කම්මට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු පැමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වුවන්ගේ ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ ධම්මයෙන් සමග්‍රකම්මය යි.

67. “මහණෙනි, ඥාපනවතුභික්ෂුකම්මයෙහි පලමු කොට ඤානනිය තබා ද, පසු ව කම්මාකාර තුණකින් කම්ම කෙරේ ද, යම් පමණ භික්ෂුහු කම්මට සුදුසු වූවාහු නම්, ඔහු පැමිණියාහු වෙත් ද, ඡන්දය දීමට සුදුසු වුවන්ගේ ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ ද, හමු වූවාහු විරුද්ධ ව කතා කෙරෙත් ද, ඒ ධම්මයෙන් සමග්‍රකම්මය යි. මහණෙනි, මේ ධම්මයෙන් සමග්‍රකම්මය යි කියනු ලැබේ.”

68. “චතුර්වග්ගනිකුක්කසංඝයා ය, පච්චග්ගනිකුක්කසංඝයා ය, දසවග්ගනිකුක්කසංඝයා ය, විසතිවග්ගනිකුක්කසංඝයා ය, අතිරෙකවිසතිවග්ගනිකුක්කසංඝයා ය යි සංඝ කොටස් පසෙත් වේ.

69. “මහණෙනි, එහි මේ චතුර්වග්ගනිකුක්කසංඝ නෙමේ ධම්මයෙන් සමග වූයේ උපසම්පදාව පචාරණය අභිභානාය යන කම් තුණ හැර (සෙසු) සියලු කම්මයන්හි කම්මායී (කම් කිරීමට සුදුසු) වේ.

70. “මහණෙනි, එහි මේ පච්චග්ගනිකුක්කසංඝ නෙමේ ධම්මයෙන් සමග වූයේ මධ්‍යමචනපදයෙහි උපසම්පදාව ය අභිභානාය යන කම් දෙක හැර සියලු කම්මයන්හි කම්මායී වේ.

71. “මහණෙනි, එහි මේ දසවග්ගනිකුක්කසංඝ නෙමේ ධම්මයෙන් සමග වූයේ එක ම අභිභානාකම්මය හැර සියලු කම්මයන්හි කම්මායී වේ.

72. “මහණෙනි, එහි මේ විසතිවග්ගනිකුක්කසංඝ නෙමේ ධම්මයෙන් සමග වූයේ සියලු කම්මයන්හි කම්මායී වේ.

73. “තනු භිකුඛ්වෙ, යමායං අතිරෙකවිසතිවග්ගො භිකුඛ්වෙසො, බ්වෙමන සමග්ගො සබ්බකවෙමසු කම්මපුනෙතා.”

74. “චතුරවග්ගකරණං ථෙව භිකුඛ්වෙ, කම්මං භිකුඛ්වෙදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. චතුරවග්ගකරණං ථෙව භිකුඛ්වෙ, කම්මං සිකම්මානාවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. -පෙ- සාමනෙරවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. සාමනෙර- වදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. සිකම්මං පච්චනානාක- වදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. අනුමිමවදු- අකම්මං පනානාවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. ආප්භන්දා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. ආප්භන්දා අප්පටිකමම උක්ඛිත්තකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සගො උක්ඛිත්තකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. පණ්ඩකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. ථෙය්‍යසංවාසකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. නිවේසකකන්තකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. නිර්වේදනගතවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. මාතුසානකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. පිදුකානකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. අරහන්තකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. භික්ෂුභි- දසකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. සම්භගදක- වදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. ලොභිකුප්පාදකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. උග්ගතාබ්‍යසානකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. නානාසංවාසකවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. නානාසීමාස සිතවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. ඉද්ධියා පෙහාසෙ සිතවදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං. යස්ස සග්ගො කම්මං කරෙහි, වාචදුකෙත්වා කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං. න ච කරණීයං.”¹

චතුරවග්ගකරණං.

1. (74) අසමිං ඡේදෙ “-පෙ-” පෙය්‍යාලතො පරං “චතුරවග්ගකරණං ථෙව භිකුඛ්වෙ, කම්මං” ඉති පඤ්චානං පාලනං.

73. “මහණෙනි එහි ට්‍රේ අනිරෝධසීඝ්‍රවග්ගනිකුසලස්ස තෙමේ බමිසෙත් සමග වුයේ සියලු කම්මන්ති කම්මාති වේ.”

74. “මහණෙනි, චතුරවග්ගකරණය වූ කම්ම මෙහෙණක සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. මහණෙනි, චතුරවග්ගකරණය වූ කම්ම පැටිද්දෙහි හික්මෙන්නිසක සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. -පෙ-* හෙරණක සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. හෙරණක සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. ශික්ෂා බැහැර කොට සිටියකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. අනනිමවස්සුවට පැමිණියකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කළ එකකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කළ එකකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. ලාමකදූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි බැහැර කළ එකකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. මණ්ඩකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. ඵෙය්‍යසංවාසකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. නිඤ්ඤකකනනකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. නිරවනිනග්ගයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. මානාසානකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. පිතාසානකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. අරනනසානකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. හිකුපුණ්ද්‍රසකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. සංඝගෙදකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. ලොකිකුපාදකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. උග්ගොබ්‍යසඤ්ඡකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. නානාසංවාසකයකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. නානාසිමාවන්ති සිටියකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. සාද්ධිසෙන් අත්ස සිටියකු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ. සංඝ තෙමේ යමකුට කම් කෙරේ ද, ඔහු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ කම්ම කරන්නේ නම්, කම් නො වේ. ඒ නො කර යුතු ද වේ.”

චතුරවග්ගකරණයයි.

* මෙහැත් පටන් “මහණෙනි, චතුරවග්ගකරණය වූ කම්ම” යනු හැම පාඨයක ම ස්ථාද ගත යුතු.

1. “පඤ්චග්ගකරණං චෙ භික්ඛවෙ, කම්මං භික්ඛුනීපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. පඤ්චග්ගකරණං චෙ භික්ඛවෙ, කම්මං සික්ඛමානාපඤ්චමො¹ කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං -පෙ- සාමණේරපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- සාමණේරීපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- සික්ඛං පච්චක්ඛානාකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- අනභිමච්ඡුං අප්ඤ්ඤාපනාකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- ආපනනියා අද්දස්සනෙ උක්ඛිතනකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- ආපනනියා අප්පටි-කම්මෙ උක්ඛිතනකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- පඤ්ඤාය දිට්ඨියා අප්පටිනිසස්සෙහ උක්ඛිතනකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- පණ්ඩිත-පඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- ථේය්‍යසංවාසකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- තීර්ථසපකකන්තකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- තීර්ථස්ථානගත පඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- මාභුසානකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- මාභුසානකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- අරතනාසානකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- භික්ඛුනීද්දසකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- සම්ඤ්ඤාදක-පඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- ලොහිභුසාදකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- උභවොග්ගස්සනකපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- නාන සංවාසක-පඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- නානාසීමාය සීතපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- ඉඤ්ඤා වේනාසෙ සීතපඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය -පෙ- යස්ස සම්ඤ්ඤා කම්මං කරොනි, වා-පඤ්චමො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං.”²

පඤ්චග්ගකරණං.

1. “දසවග්ගකරණං චෙ භික්ඛවෙ, කම්මං භික්ඛුනීද්දසමො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. දසවග්ගකරණං චෙ භික්ඛවෙ, කම්මං සික්ඛමානාද්දසමො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං -පෙ- යස්ස සම්ඤ්ඤා කම්මං කරොනි, වා-ද්දසමො කම්මං කරොය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං.”²

දසවග්ගකරණං.

1. “සික්ඛමානපඤ්චමො” ම ඡ සං. ම කු ප ජ ටි තො ටි. අ ටි. සී ඔ 2.

2. . අසමි. කේද පටයාලමුවෙහි හිද්දීට්ඨානි අට්ඨකපද්ධති පාලිපාසනා සංහාරං ගනනාබ්බානි

1. “මහණෙනි, පංචවග්ගකරණය වූ කම්මය මෙහෙණක පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම්, කම් නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. මහණෙනි, පංචවග්ගකරණය වූ කම්මය පැවිද්දෙහි පුත්‍රණුවන්තියක පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම්, කම් නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. -පෙ- තෙරණකු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- ගෙරණක පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- ශික්ෂා බැහැර කළහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- අනනිම චක්කුවට පැමිණියහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- ඇවැත් නොදැක්මෙහි බැහැර කළහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- ඇවැත්ව පිළිසම් නොකිරීමෙහි බැහැර කළහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- ලාභකදූෂ්ටය අත් නොගැරීමෙහි බැහැර කළහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- පණ්ඩකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- ථෙය්‍යසංවාසකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- තිත්ථප්පකකනකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- තීර්වජානගකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- මාතෘඝාතකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- පිතෘඝාතකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- අරගනනාසාතකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- හික්කුනිදුසකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- සම්ඝහෙදකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- ලොකිතුප්පාදකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- උභතොව්‍යසන්තකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- නානාසංවංසකයා පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- නානාසීමාවන්හි සිටියහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- සාද්ධියෙන් අහස සිටියහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම් -පෙ- සම්ඝ තෙමේ යම්කුට කම් කෙරේ ද, ඔහු පස්වැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම්, කම් නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ.”¹

පංචවග්ගකරණයයි.

1. “මහණෙනි, දඬුවම්කරණය වූ කම්මය මෙහෙණක දසවැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම්, කම් නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. මහණෙනි, දඬුවම්කරණය වූ කම්මය පැවිද්දෙහි පුත්‍රණුවන්තියක දසවැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම්, කම් නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. -පෙ- සම්ඝ තෙමේ යම්කුට කම් කෙරේ ද, ඔහු දසවැනි කොට ඇත්තේ කම් කරන්නේ නම්, කම් නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ.”¹

දසවග්ගකරණය යි.

1 මේ ඡේදයන්හි පෙය්‍යාලමෙන් අභවන නොහී පද පාලිකූමය අනුව සුදුසු පරිදි ගත යුතු.

1. “විසතිවග්ගකරණයෙහි භික්ඛුවෙ, ඤාමිං භික්ඛුණීවිසො කමමං කරොය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. විසතිවග්ගකරණයෙහි භික්ඛුවෙ, ඤාමිං සිකම්මානාවිසො කමමං කරොය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං. -පෙ- සාමනේර විසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- සාමනේරවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- සිකං පච්චකිතකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- අනම්මච්ඡුං අභිකම්මකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- ආරාහිතං අදස්සනෙ උභික්ඛකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- ආරාහිතං අසුචිකමෙ උභික්ඛකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- පාපිකාය දිට්ඨිං අසුචිතිස්සනෙ උභික්ඛකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- පණ්ඩකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- පඨයසංච සකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- නිජ්ජපකකතකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- තිරච්ඡානං ගතවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- පාඤ්ඤානකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- පිඤ්ඤානකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- අරතනාසානකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- භික්ඛුණීද්දසකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- සම්ප්පෙදකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- ලොභිඤ්ඤානකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- උග්ගොඤ්ඤානකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- නානාසංවාසකවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- නානාසිමාය සිතවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- ඉද්ධිං මෙතාසෙ සිතවිසො කමමං කරොය්‍ය -පෙ- යස්ස සමෙසා කමමං කරොති, වාචිසො කමමං කරොය්‍ය, අකමමං. න ච කරණීයං.”

විසතිවග්ගකරණං.

1. “පාරිවාසිකචතුරො ච භික්ඛුවෙ, පරිවාසං දූදෙය්‍ය, මූලාය පටි-කස්සෙය්‍ය, මානග්ගං දූදෙය්‍ය, වාචිසො අබ්භාසය, අකමමං. න ච කරණීයං. මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, පාරිවාසං දූදෙය්‍ය, මූලාය පටි-කස්සෙය්‍ය, මානග්ගං දූදෙය්‍ය, වාචිසො අබ්භාසය, අකමමං. න ච කරණීයං. මානග්ගාචතුරො ච භික්ඛුවෙ, පරිවාසං දූදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, පාරිවාසං දූදෙය්‍ය, වාචිසො අබ්භාසය, අකමමං. න ච කරණීයං. මානග්ගාචතුරො ච භික්ඛුවෙ, පරිවාසං දූදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානග්ගං දූදෙය්‍ය, වාචිසො අබ්භාසය, අකමමං. න ච කරණීයං. අබ්භානාචතුරො ච භික්ඛුවෙ, පරිවාසං දූදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානග්ගං දූදෙය්‍ය, වාචිසො අබ්භාසය, අකමමං. න ච කරණීයං.”

1. “මහණෙනි, විසතිවග්ගකරණය වූ කමය මෙතෙණක විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම්, කමී නොවේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. මහණෙනි, විසතිවග්ගකරණය වූ කමය පැවිද්දෙහි පුනුණුවන්තිකක විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. -පෙ- ගෙරණනු විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ගෙරණක විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ගිණ්ණා බාහාර කළහ විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- අනතිම වස්සාවට පැමිණියහ විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ඇවැත් නො දක්වෙහි බාහාර කළහ විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි බාහාර කළහ විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ලාමිකද්වේස අත් නො හැරීමෙහි බාහාර කළහ විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- පණ්ඩකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ථේයසංවාසකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- නිත්තංසකකතකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- තිරිච්ඡානගතයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- මාතාඝාතකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- පිතාඝාතකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- අරග්ගඝාතකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- නිකුලිණිද්වයකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- සම්මතෙදකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ලොනිතුයාදකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- ද්විතොමාසඤ්ඤාකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- නානාසංවාසකයා විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- නානාසීමාවන්හි සිටියහ විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- සාද්ධියෙන් අහස සිටියහ විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම් -පෙ- සම්මත වෙමු යමකුට කමී කෙරේ ද, ඔහු විසිවැනි කොට ඇත්තේ කමී කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ.”

විසතිවග්ගකරණය සි

1. “මහණෙනි, පිරිවෙස් පුරන්තනු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ පිරිවෙස් දෙන්නේ නම්, මූලායපටිකස්සනය කරන්නේ නම්, මානන දෙන්නේ නම්, ඔහු විසිවැනි කොට ඇත්තේ අඛ්භාන කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. මහණෙනි, මූලායපටිකස්සනයට සුදුසු වූවහු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ පිරිවෙස් දෙන්නේ නම්, මූලායපටිකස්සනය කරන්නේ නම්, මානන දෙන්නේ නම්, ඔහු විසිවැනි කොට ඇත්තේ අඛ්භාන කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. මහණෙනි, මානනට සුදුසු වූවහු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ පිරිවෙස් දෙන්නේ නම්, මූලායපටිකස්සනය කරන්නේ නම්, මානන දෙන්නේ නම්, ඔහු විසිවැනි කොට ඇත්තේ අඛ්භාන කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ. මහණෙනි, අඛ්භානයට සුදුසු වූවහු සිටුවැනි කොට ඇත්තේ පිරිවෙස් දෙන්නේ නම්, මූලායපටිකස්සනය කරන්නේ නම්, මානන දෙන්නේ නම්, ඔහු විසිවැනි කොට ඇත්තේ අඛ්භාන කරන්නේ නම්, කමී නො වේ. ඒ නො කටයුතු ද වේ.”

2. “එකච්චස්ස භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජ්ඣේ ජට්ඨෙකකාසනා රුහති. එකච්චස්ස න රුහති. කස්ස ච භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජ්ඣේ ජට්ඨෙකකාසනා න රුහති? භික්ඛුනියා භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජ්ඣේ ජට්ඨෙකකාසනා න රුහති. සිකාමානාස භික්ඛවෙ. -පෙ- සාමණේරස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- සාමණේරාය¹ භික්ඛවෙ, -පෙ- සිකං පච්චකානකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- අනරිමවත්ථං අඤ්ඤාපනාකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- උච්චතනාකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- බිත්තවිත්තස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- වෙදනට්ඨස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- ආපතනියා අදස්සනෙ උකම්භනකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- ආපතනියා අප්පට්ඨකමෙව උකම්භනකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨනියංගෙව උකම්භනකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- පණ්ඩකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- ථෙය්‍යසංවාසකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- නිජ්ඣපකකනනකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- තිරච්ඡානගතස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- මාතුසාරකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- පිතුසාරකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- අරුතනාසාරකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- භික්ඛුනිදුසකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- සඛ්ඝනෙදකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- ලොභි-
 නුප්පාදකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- උතතොඛ්‍යඤ්ජනකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- නානාසංවාසකස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- නානාසීමාය ධිතස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- ඉද්ධියා වෙහාසෙ ධිතස්ස භික්ඛවෙ, -පෙ- යස්ස සඤ්ඤා කම්මං කරොති, නස්ස ව² භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජ්ඣේ ජට්ඨෙකකාසනා න රුහති. ඉමෙසං රො භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජ්ඣේ ජට්ඨෙකකාසනා න රුහති.

3. “කස්ස ච භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජ්ඣේ ජට්ඨෙකකාසනා රුහති? භික්ඛුස්ස භික්ඛවෙ, පකතතතස්ස සමානසංවාසකස්ස සමානසීමාය ධිතස්ස අනාමසො ආනන්තරිකස්සාපි³ භික්ඛුනො විඤ්ඤපෙනාස්ස සඛ්ඝමජ්ඣේ ජට්ඨෙකකාසනා රුහති. ඉමෙසං රො භික්ඛවෙ, සඛ්ඝමජ්ඣේ ජට්ඨෙකකාසනා රුහති.

4. “ථෙමා භික්ඛවෙ, නිස්සාරණො අප්ප භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො නිස්සාරණං, තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, එකමච්චා සුනිස්සාරිතො. එකමච්චා දුනිස්සාරිතො.

5. “කතමො ච භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො නිස්සාරණං, තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති දුනිස්සාරිතො? ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුද්දාමො හොති අනාපතතිකො. තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, දුනිස්සාරිතො. අයං චුළුවති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො නිස්සාරණං, තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, දුනිස්සාරිතො.

6. “කතමො ච භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො නිස්සාරණං, තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති සුනිස්සාරිතො? ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු චාලො හොති අභ්‍යතො ආපතතිබ්බලො අනපදනො ගිහිනි⁴ සංසට්ඨා විහරති අනු-
 ලොමිකෙති ගිහිසංසට්ඨෙති, තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, සුනිස්සාරිතො. අයං චුළුවති භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පනො නිස්සාරණං, තඤ්ඤා සඤ්ඤා නිස්සාරෙති, සුනිස්සාරිතො.

1. “සාමණේරයා” ම ඡ සං. PTS. 2. “තස්ස” ජ වී. තො වී. ම නු ප.

3. “අනන්තරිකස්සාපි” සී. අ වී. ජ වී.

4. “ගිහිසංසට්ඨා” ම ඡ සං. සී වූ. වුද්දිත වුලවග්ගපාළි.

2. “මහණෙනි, සහමැද ඇතමුන්ගේ ප්‍රතික්‍රෝධය = ප්‍රතිබාහනය (විරුධ ව කරුණු කියා වැළකීම) නගිසි (=සැලකිය යුතු වෙයි). ඇතමුන්ගේ නො නගිසි (=නො සැලකිය යුතු වෙයි). මහණෙනි, සහ මැද කවරකුගේ වැළකීම නො නගි ද, මහණෙනි, සහ මැද මෙහෙණගේ වැළකීම නො නගි. මහණෙනි, පැවිද්දෙහි පුත්‍රණුවන්තියකගේ -පෙ- මහණෙනි, හෙරණකුගේ -පෙ- මහණෙනි, හෙරණකගේ -පෙ- මහණෙනි, ශික්ෂා බැහැර කළහුගේ -පෙ- මහණෙනි, අන්තිමවසනුවට පැමිණියහුගේ -පෙ- මහණෙනි, උමතු වූවහුගේ -පෙ- මහණෙනි, (විකල වූ) විසුරුණු සිත් ඇත්තහුගේ -පෙ- මහණෙනි, පවිද්දනාවෙන් පෙළුනහුගේ -පෙ- මහණෙනි, ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කළහුගේ -පෙ- මහණෙනි, ඇවැත්ව පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කළහුගේ -පෙ- මහණෙනි, ලාමකදූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි බැහැර කළහුගේ -පෙ- මහණෙනි, පණ්ඩිතයාගේ -පෙ- මහණෙනි, ඵෙය්‍යස-වාසකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, නිත්‍යපක්කන්තකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, නිරවතීන්තකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, මාත්‍යාසාතකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, පිත්තාසාතකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, අරහන්තාසාතකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, හික්මවූවකුගේ -පෙ- මහණෙනි, සසිසුන්දකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, ලොකිකපාදකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, උත්තොබ්‍රාහ්මණකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, නානාසාවාසකයාගේ -පෙ- මහණෙනි, නානාසිමාවන්ති සිටිය-හුගේ -පෙ- මහණෙනි, සාද්ධියෙකු අහස සිටියහුගේ -පෙ- මහණෙනි, සසිසු වෙමි යමකුට කම් කෙරේ ද, සහ මැද ඔහුගේ ද වැළකීම නො නගි. මහණෙනි, සහ මැද මොවුන්ගේ වැළකීම නො නගි.

3. “මහණෙනි, සහමැද කවරකුගේ වැළකීම නගි ද? මහණෙනි, සහමැද ප්‍රකෘතිස්වභාව ඇති (පරිජි ඇවැත්ව නො පැමිණි), සමානසංවාසය ඇති, සමානසීමාවෙහි සිටි, යටත් පිරිසෙයින් (නමත්) ලහම සිටි මහණහුට දන්වන්නාවූ මහණහුගේ වැළකීම නගි. මහණෙනි, සහමැද මොහුගේ වැළකීම නගි.*

4. “මහණෙනි, මේ තෙරපිම් දෙකකි: මහණෙනි, තෙරපිම්ට නො සුදුසු වූ පුද්ගලයෙක් ඇත. ඉදින් සසිසු වෙමි ඔහු තෙරපා නම්, කිසිඵකෙක් නිවැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ. කිසිඵකෙක් වැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ.

5. “මහණෙනි, කවර පුද්ගලයෙක් තෙරපිම්ට නො සුදුසු වූයේ ද, සසිසු වෙමි ඔහු තෙරපා නම්, වැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණ වෙමි පිරිසිදු වූයේ ඇවැත් නැත්තේ වේ. සසිසු වෙමි ඔහු තෙරපා නම්, වැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, මේ පුද්ගල වෙමි තෙරපිම්ට (වරදක් නැති බැවින්) නො සුදුසු ය යි කියනු ලැබේ. ඉදින් සසිසු වෙමි ඔහු තෙරපා නම්, වැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ.

6. “මහණෙනි, කවර පුද්ගලයෙක් තෙරපිම්ට (පබ්බාජනීයකමම නො කරණ ලද බැවින්) නො සුදුසු වූයේ ද, ඉදින් සසිසු වෙමි ඔහු තෙරපා නම්, නිවැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණ වෙමි අඟු වූයේ අව්‍යාධාන වූයේ ඇවැත් බහුල කොට ඇත්තේ ඉමක් නැති ඇවැත් ඇත්තේ ගිහියන් හා නැති (=මුදු වී) පැවිද්දට නො නිසි ගිහිසංඝභිවලින් යුක්ත ව වෙසේ ද, ඉදින් සසිසු වෙමි (නාස්තියකමමාදිවසයෙන්) නත තෙරපා නම්, නිවැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, මේ පුද්ගල වෙමි තෙරපිම්ට (යට කී ලෙසින්) නො සුදුසු ය යි කියනු ලැබේ. සසිසු වෙමි ඔහු තෙරපා නම්, නිවැරදි ලෙස තෙරපන ලද්දේ වේ.

* උපමානිය බලනු.

7. “දොමා හිකිකවෙ, ඔසාරණං: අභි හිකිකවෙ, පුග්ගලො අප්පනො ඔසාරණං. තඤ්ඤව සමෙසා ඔසාරෙති, ඒකච්චො සොසාරිතො, ඒකච්චො දෙසාරිතො.

8. “කතමො ච හිකිකවෙ, පුග්ගලො අප්පනො ඔසාරණං, තඤ්ඤව සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො? පඤ්ඤකො හිකිකවෙ, අප්පනො ඔසාරණං, තඤ්ඤව සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො. ථෙය්‍යසංවාසකො හිකිකවෙ, අප්පනො ඔසාරණං, තඤ්ඤව සමෙසා ඔසාරෙති දෙසාරිතො -පෙ- නිඤ්ඤ - පකකන්තකො හිකිකවෙ, -පෙ- නිරවුත්තනතො හිකිකවෙ, -පෙ- මානු- සාතකො හිකිකවෙ, -පෙ- පිනුසාතකො හිකිකවෙ, -පෙ- අරතනාසාතකො හිකිකවෙ, -පෙ- හිකුමුණිදුසකො හිකිකවෙ, -පෙ- සමාගෙදකො හිකිකවෙ, -පෙ- ලොතිතුප්පාදකො හිකිකවෙ, -පෙ- උග්ගොග්ගස්සන්තකො හිකිකවෙ, අප්පනො ඔසාරණං, තඤ්ඤව සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො. අයං චුළ්චිති හිකිකවෙ, පුග්ගලො අප්පනො ඔසාරණං, තඤ්ඤව¹ සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො. ඉමෙ චුළ්චිති හිකිකවෙ, පුග්ගලො අප්පනො ඔසාරණං, තෙ වෙ සමෙසා ඔසාරෙති, දෙසාරිතො.

9. “කතමො ච හිකිකවෙ, පුග්ගලො අප්පනො ඔසාරණං, තඤ්ඤව සමෙසා ඔසාරෙති සොසාරිතො? හත්ථිජිනො හිකිකවෙ, අප්පනො ඔසාරණං, තඤ්ඤව සමෙසා ඔසාරෙති, සොසාරිතො. පාදවිජිනො හිකිකවෙ, -පෙ- හත්ථිපාදවිජිනො හිකිකවෙ, -පෙ- කණ්ණවිජිනො හිකිකවෙ, -පෙ- නාසවිජිනො හිකිකවෙ, -පෙ- කණ්ණනාසවිජිනො හිකිකවෙ, -පෙ- අභිභුලිවිජිනො හිකිකවෙ, -පෙ- අලවිජිනො හිකිකවෙ, -පෙ- කණ්ඩ- විජිනො හිකිකවෙ, -පෙ- එණ්හත්ථකො හිකිකවෙ, -පෙ- බ්‍රහ්මා හිකිකවෙ, -පෙ- වාමනො හිකිකවෙ, -පෙ- ගලගණ්ඨි හිකිකවෙ, -පෙ- ලකුණ්තනො හිකිකවෙ, -පෙ- කසාගනො හිකිකවෙ, -පෙ- ලිඛිතකො හිකිකවෙ, -පෙ- සිප්පිකො හිකිකවෙ, -පෙ- පාපරොති හිකිකවෙ, -පෙ- පරිසද්ධකො හිකිකවෙ, -පෙ- කාණො හිකිකවෙ, -පෙ- කුණ්ඨි හිකිකවෙ, -පෙ- බ්‍රහ්මාරො හිකිකවෙ, -පෙ- පකිගතො හිකිකවෙ, -පෙ- ඡන්දනිසාපථො හිකිකවෙ, -පෙ- ඡරාද්ධිලො හිකිකවෙ, -පෙ- අකො හිකිකවෙ, -පෙ- මුගො හිකිකවෙ, -පෙ- බ්‍රහ්මාරො හිකිකවෙ, -පෙ- අකුමුගො හිකිකවෙ, -පෙ- අකුබ්‍රහ්මාරො හිකිකවෙ, -පෙ- මුගබ්‍රහ්මාරො හිකිකවෙ, -පෙ- අකුමුගබ්‍රහ්මාරො හිකිකවෙ, අප්පනො ඔසාරණං. තඤ්ඤව සමෙසා ඔසාරෙති, සොසාරිතො. අයං චුළ්චිති හිකිකවෙ, පුග්ගලො අප්පනො ඔසාරණං, තඤ්ඤව සමෙසා ඔසාරෙති, සොසාරිතො. ඉමෙ චුළ්චිති හිකිකවෙ, පුග්ගලො අප්පනො ඔසාරණං, තෙ වෙ සමෙසා ඔසාරෙති, සොසාරිතො.”

වාසනාමහාණවාරං පඨමං.

7. “මහණෙනි, මේ ඇතුළත් කිරීම දෙකකි: මහණෙනි, ඇතුළත් කිරීමට නොසුදුසු වූ පුද්ගලයෙක් ඇත. සමස්ත තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, කිසිවෙක් නිවැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ වේ. කිසිවෙක් වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ වේ.

8. “මහණෙනි, කවර පුද්ගලයෙක් ඇතුළත් කිරීමට නොසුදුසු වූයේ වේද? සමස්ත තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ වේද? මහණෙනි, උණකිහි තෙමේ ඇතුළත් කිරීමට නොසුදුසු වූයේ ය. සමස්ත තෙමේ ඔහු (උපසම්පද වසයෙන්) ඇතුළත් කෙරේ නම්, වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ය. මහණෙනි, පෙය්සංවාසක තෙමේ ඇතුළත් කිරීමට නොසුදුසු වූයේ ය. සමස්ත තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ය. මහණෙනි, නිවේය-පකකානක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, නිරුපානගත තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, මානාසාතක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, චිත්තාසාතක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, අරහන්තාසාතක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, භික්ෂුභිද්දසක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, සමස්තෙදක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, ලොභිකාපාදක තෙමේ -පෙ- මහණෙනි, උපනොත්තස්සක තෙමේ ඇතුළත් කිරීමට නොසුදුසු වූයේ ය. සමස්ත තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ය. මහණෙනි, මේ පුද්ගල තෙමේ ඇතුළත් කිරීමට නොසුදුසු ය යි ද, සමස්ත තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ය යි ද කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මේ පුද්ගලයෝ (අභ්‍යන්තර හෙයින්) ඇතුළත් කිරීමට නොසුදුසු ය යි කියනු ලැබෙත්. සමස්ත තෙමේ ඔවුන් ඇතුළත් කෙරේ නම්, ඔහු වැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දකු ය.

9. “මහණෙනි, ඇතුළත් කිරීමට නොසුදුසු වූ පුද්ගලයා කවරේද? සමස්ත තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, නිවැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ වේද? මහණෙනි, අත් සිඳින ලද්දේ ඇතුළත් කිරීමට නොසුදුසු වේ. ඉදින් සමස්ත තෙමේ ඔහු (උපසම්පද වසයෙන්) ඇතුළත් කෙරේ නම්, නිවැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ වේ. මහණෙනි, පා සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, අත් පා සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, කන් සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, නාස් සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, කන් නාස් සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, ඇඟිලි සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, මාර්ථ ඇඟිලි සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, මහනාස සිඳින ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, පෙණහොඬ සෙ හෙතෙකු අත් ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, කුඳ වූයේ -පෙ- මහණෙනි, මිටි වූයේ -පෙ- මහණෙනි, වාගෙහි ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, සලකුණු කෙටුයේ -පෙ- මහණෙනි, කසෙන් තලන ලද්දේ -පෙ- මහණෙනි, (වැරදිකරුවකු යෝ) ලියා නැඹුයේ -පෙ- මහණෙනි, බරවාරොග ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, පාපරොග ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, පිරිස් දූෂ්‍ය කරන්නේ -පෙ- මහණෙනි, එකැස් කණ වූයේ -පෙ- මහණෙනි, වත් වූ අත් පා ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, පිළි වූයේ -පෙ- මහණෙනි, පක්ෂාසාන ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, සුන් ඉරියව් ඇත්තේ -පෙ- මහණෙනි, ජරාවෙන් දුළු වූයේ -පෙ- මහණෙනි, අකු වූයේ -පෙ- මහණෙනි, ගොළු වූයේ -පෙ- මහණෙනි, බිහිරි වූයේ -පෙ- මහණෙනි, අඳහොළු වූයේ -පෙ- මහණෙනි, අඳබිහිරි වූයේ -පෙ- මහණෙනි, ගොළුබිහිරි වූයේ -පෙ- මහණෙනි, අඳහොළුබිහිරි වූයේ ඇතුළත් කිරීමට සුදුසු නොවේ. ඉදින් සමස්ත තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, මනා කොට ඇතුළත් කරණ ලද්දේ වේ. මහණෙනි, මේ පුද්ගල තෙමේ ඇතුළත් කිරීමට නොසුදුසු ය යි ද සමස්ත තෙමේ ඔහු ඇතුළත් කෙරේ නම්, නිවැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ය යි ද කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මේ පුද්ගලයෝ ඇතුළත් කිරීමට නොසුදුසු ය යි කියනු ලැබෙත්. සමස්ත තෙමේ ඔවුන් ඇතුළත් කෙරේ නම්, ඔහු නිවැරදි ලෙස ඇතුළත් කරණ ලද්දකු ය.”

පළමුවන වාසගමඛිකවර සි

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපනති දට්ඨබ්බා. නමෙනා වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බුද්ධා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං චං ආවුසො, ආපනො, පස්සසෙතං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපනති යමහං පසෙසය්‍ය’නති. නං සඤ්ඤා ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපනති පටිකානබ්බා. නමෙනා වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බුද්ධා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං චං ආවුසො, ආපනො, පටිකරොති නං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපනති යමහං පටිකරෙය්‍ය’නති. නං සඤ්ඤා ආපනතියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සපේතා. නමෙනා වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බුද්ධා වා එකපුග්ගලො වා ‘පාපිකා හෙ ආවුසො, දිට්ඨි. පටිතිස්සපේතං පාපිකා දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, පාපිකා දිට්ඨි යමහං පටිතිස්සපේය්‍ය’නති. නං සඤ්ඤා පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සගෙන උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපනති දට්ඨබ්බා. න හොති ආපනති පටිකානබ්බා. නමෙනා වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බුද්ධා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං චං ආවුසො, ආපනො, පස්සසෙතං ආපනතිං. පටිකරොති නං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපනති යමහං පසෙසය්‍යං. නඤ්ඤ මෙ ආපනති¹ යමහං පටිකරෙය්‍ය’නති. නං සඤ්ඤා අදස්සනෙ වා අප්පටිකම්මෙ වා උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපනති දට්ඨබ්බා. න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සපේතා. නමෙනා වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බුද්ධා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං චං ආවුසො, ආපනො, පස්සසෙතං ආපනතිං. පාපිකා හෙ දිට්ඨි. පටිතිස්සපේතං පාපිකා දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපනති යමහං පසෙසය්‍යං. නඤ්ඤ මෙ පාපිකා දිට්ඨි යමහං පටිතිස්සපේය්‍ය’නති. නං සඤ්ඤා අදස්සනෙ වා අප්පටිතිස්සගෙන වා උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපනති පටිකානබ්බා. න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සපේතා.² නමෙනා වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බුද්ධා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං චං ආවුසො, ආපනො, පටිකරොති නං ආපනතිං. පාපිකා හෙ දිට්ඨි. පටිතිස්සපේතං පාපිකා දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපනති යමහං පටිකරෙය්‍යං. නඤ්ඤ මෙ පාපිකා දිට්ඨි යමහං පටිතිස්සපේය්‍ය’නති. නං සඤ්ඤා අප්පටිකම්මෙ වා අප්පටිතිස්සගෙන වා උක්ඛිපති, අධම්මකම්මං.

1. “ආවුසො ආපනති” ම ඡ සං. P T S.

2. “නිස්සපේතා” ම ඡ සං. P T S තො.වි. අ.වි. ඡ.වි.

1. “මහණෙනි, මෙහි මහණනුට දැක්ක යුතු වූ ඇවැතක් නො වේ. සඤ්ඤානෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැතති, හෝ ආපනති’යට පැමිණියෙහි ය. මේ ඇවැත දකුට’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැතති, මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැතැ’යි මෙසේ කියයි. සඤ්ඤානෙමේ ඔහු ඇවැත නො දැක්මෙහි බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

2. “මහණෙනි, මෙහි මහණනුට පිළියම් කළ යුතු ඇවැතක් නො වේ. සඤ්ඤානෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැතති, හෝ ආපනති’යට පැමිණියෙහි ය. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැතති, මම යම් ඇවැතකට පිළියම් කරන්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැතැ’යි මෙසේ කියයි. සඤ්ඤානෙමේ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

3. “මහණෙනි, මෙහි මහණනුට අත් හළ යුතු වූ ලාමකදූෂ්ටයක් නො වේ. සඤ්ඤානෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැතති, බලගේ දූෂ්ටය පවිටු ය. මේ ලාමකදූෂ්ටය දුරු කරව’ යි ඔහුට වොදනා කරයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැතති, මම යම් දූෂ්ටයක් දුරු කරන්නෙමි ද, මට එබඳු දූෂ්ටයක් නැතැ’ යි මෙසේ කියයි. සඤ්ඤානෙමේ පවිටු දූෂ්ටය දුරු නො කිරීමෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

4. “මහණෙනි, මෙහි මහණනුට දැක්ක යුතු වූ ඇවැතක් නැත. පිළියම් කටයුතු වූ ඇවැතක් නැත. සඤ්ඤානෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැතති, හෝ ආපනති’යට පැමිණියෙහි ය. ඒ ඇවැත දකුට. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැතති, මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද, එබඳු ඇවැතක් මට නැත. මම යම් ඇවැතකට පිළියම් කරන්නෙමි ද, එබඳු ඇවැතක් මට නැතැ’යි මෙසේ කියයි. සඤ්ඤානෙමේ ඇවැත නො දැක්මෙහි හෝ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

5. “මහණෙනි, මෙහි මහණනුට දැක්ක යුතු ඇවැතක් නැත. අත් හළ යුතු වූ පවිටු දූෂ්ටයක් නැත. සඤ්ඤානෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැතති, හෝ ආපනති’යට පැමිණියෙහි ය. මේ ඇවැත දකුට. තාගේ දූෂ්ටය පවිටු ය. මේ පවිටු දූෂ්ටය දුරු කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැතති, මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැත. මම යම් දූෂ්ටයක් දුරු කරන්නෙමි ද, මට එබඳු වූ පවිටු දූෂ්ටයක් නැතැ’ යි මෙසේ කියයි. සඤ්ඤානෙමේ ඇවැත නො දැක්මෙහි හෝ පවිටු දූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

6. “මහණෙනි, මෙහි මහණනුට පිළියම් කළ යුතු ඇවැතක් නො වේ. අත් හළ යුතු පවිටු දූෂ්ටයක් නො වේ. සඤ්ඤානෙමේ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැතති, හෝ ආපනති’යට පැමිණියෙහි ය. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරව. තාගේ දූෂ්ටය පවිටු ය. මේ පවිටු දූෂ්ටය දුරු කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘මම යම් ඇවැතකට පිළියම් කරන්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැත. මම යම් දූෂ්ටයක් අත් හරින්නෙමි ද, මට එබඳු ලාමකදූෂ්ටයක් නැතැ’යි මෙසේ කියයි. සඤ්ඤානෙමේ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි හෝ ලාමකදූෂ්ටය අත් නො හැරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකමී වේ.

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දට්ඨබ්බා, න හොති ආපනති පටිකානබ්බා, න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජජනා, නමෙනං වොදෙති සඛේසා වා සමබ්බුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො ආපනො, පස්සසෙනං ආපනතිං, පටිකරොති’ නං අපනතිං, පාපිකා තෙ දිට්ඨි, පටිතිස්සජජනං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘නන්ද මෙ ආවුසො ආපනති, යමහං පස්සය්‍යං, නන්ද මෙ ආපනති, යමහං පටිකරෙය්‍යං, නන්ද මෙ පාපිකා දිට්ඨි, යමහං පටිතිස්සජජන්’නති. නං සඛේසා අදස්සනෙ වා අප්පට්ඨකමෙම වා අප්පට්ඨිස්සග්ගෙ වා උක්ඛිපති, අධම්මකමමං.

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දට්ඨබ්බා, නමෙනං වොදෙති සඛේසා වා සමබ්බුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො ආපනො, පස්සසෙනං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘ආවාටුසො, පස්සාමි’ති. නං සඛේසා ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛිපති, අධම්මකමමං.

9. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති පටිකානබ්බා, නමෙනං වොදෙති සඛේසා වා සමබ්බුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො, ආපනො, පටිකරොති නං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘ආවාටුසො පටිකරිස්සාමි’ති. නං සඛේසා ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උක්ඛිපති, අධම්මකමමං.

10. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජජනා, නමෙනං වොදෙති සඛේසා වා සමබ්බුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘පාපිකා තෙ ආවුසො, දිට්ඨි, පටිතිස්සජජනං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘ආවාටුසො, පටිතිස්සජජන්’නති. නං සඛේසා පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සග්ගෙ උක්ඛිපති, අධම්මකමමං.

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දට්ඨබ්බා, හොති ආපනති පටිකානබ්බා -පෙ- හොති ආපනති දට්ඨබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජජනා -පෙ- හොති ආපනති පටිකානබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජජනා -පෙ- හොති ආපනති දට්ඨබ්බා, හොති ආපනති පටිකානබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සජජනා, නමෙනං වොදෙති සඛේසා වා සමබ්බුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො ආපනො, පස්සසෙනං ආපනතිං, පටිකරොති නං ආපනතිං, පාපිකා තෙ දිට්ඨි, පටිතිස්සජජනං පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො එවං වදෙති: ‘ආවාටුසො පස්සාමි, ආම, පටිකරිස්සාමි, ආම, පටිතිස්සජජන්’නති. නං සඛේසා අදස්සනෙ වා අප්පට්ඨකමෙම වා අප්පට්ඨිස්සග්ගෙ වා උක්ඛිපති, අධම්මකමමං.

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දට්ඨබ්බා, නමෙනං වොදෙති සඛේසා වා සමබ්බුලා වා එකපුග්ගලො වා ‘ආපනතිං නිං ආවුසො ආපනො, පස්සසෙනං ආපනති’නති. සො එවං වදෙති: ‘නන්ද මෙ ආවුසො, ආපනති, යමහං පස්සය්‍යං’නති. නං සඛේසා ආපනතියා අදස්සනෙ උක්ඛිපති, අධම්මකමමං.

7. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට දැක්ක යුතු ඇවැතක් නො වේ ද, පිළියම් කරුණු ඇවැතක් නො වේ ද, අත් නලයුතු පවිටු දූෂ්ටයක් නො වේ ද, සමස්ත වෙළෙඳ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ “ඇවැත්නි, හෝ ආපනනියට පැමිණියෙහි ය. මේ ඇවැත දකුට. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරව. තාගේ දූෂ්ටය පවිටු ය. මෙ පවිටු දූෂ්ටය දුරු කරව් යි චෝදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, එසේ යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැත. මම යම් ඇවැතකට පිළියම් කරන්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැත. මම යම් දූෂ්ටයක් දුරු කරන්නෙමි ද, මට එබඳු පවිටු දූෂ්ටයක් නැතැ’ යි මෙසේ කියයි. සමස්ත වෙළෙඳ ඇවැත් නොදැක්මෙහි හෝ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි හෝ පවිටු දූෂ්ටය දුරු නො කිරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කරයි නම්, අධම්මකම් වේ.

8. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට දැක්ක යුතු වූ ඇවැතක් වේ ද, සමස්ත වෙළෙඳ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, හෝ ආපනනියට පැමිණියෙහි ය. මේ ඇවැත දකුට’ යි ඔහුට චෝදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ “ඇවැත්නි, එසේ ය, දක්නෙමි” යි මෙසේ කියයි. සමස්ත වෙළෙඳ ඇවැත් නො දැක්මෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකම් වේ.

9. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට පිළියම් කරුණු ඇවැතක් වේ සමස්ත වෙළෙඳ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, හෝ ආපනනියට පැමිණියෙහි ය. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරව’ යි චෝදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, එසේ ය, පිළියම් කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කියයි. සමස්ත වෙළෙඳ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකම් වේ.

10. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට දුරු කළ යුතු පවිටු දූෂ්ටයක් වේ. සමස්ත වෙළෙඳ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, තාගේ දූෂ්ටය පවිටු ය. හෙ පවිටු දූෂ්ටය දුරු කරව් යි ඔහුට චෝදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, එසේ ය. දුරු කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කියයි. සමස්ත වෙළෙඳ පවිටු දූෂ්ටය දුරු නො කිරීමෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකම් වේ.

11. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට දැක්ක යුතු ඇවැතක් වේ ද, පිළියම් කරුණු ඇවැතක් වේ ද, -පෙ- දැක්ක යුතු ඇවැතක් වේ ද, දුරු කළ යුතු පවිටු දූෂ්ටයක් වේ ද, පෙ- පිළියම් කරුණු ඇවැතක් වේ ද, දුරු කළ යුතු පවිටු දූෂ්ටයක් වේ ද, -පෙ- දැක්ක යුතු ඇවැතක් වේ ද, පිළියම් කරුණු ඇවැතක් වේ ද, දුරු කළ යුතු පවිටු දූෂ්ටයක් වේ ද, සමස්ත වෙළෙඳ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, හෝ ආපනනියට පැමිණියෙහි ය. හෙ ඇවැත දක්නෙහි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරව. තාගේ දූෂ්ටය පවිටු ය. හෙ පවිටු දූෂ්ටය දුරු කරව් යි ඔහුට චෝදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, එසේ ය. දක්නෙමි. එසේ ය. පිළියම් කරන්නෙමි. එසේ ය, දුරු කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කියයි. සමස්ත වෙළෙඳ ඇවැත් නො දැක්මෙහි හෝ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි හෝ ආපනනිය දුරු නො කිරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකම් වේ.

12. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට දැක්ක යුතු ඇවැතක් වේ. සමස්ත වෙළෙඳ හෝ බොහෝ දෙන හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්, හෝ ආපනනියට පැමිණියෙහි ය. හෙ ඇවැත දකුට’ යි ඔහුට චෝදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ “ඇවැත්නි, මම යම් ඇවැතක් දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැතැ’ යි මෙසේ කියයි. සමස්ත වෙළෙඳ ඇවැත් නො දැක්මෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, අධම්මකම් වේ.

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස තොති ‘ආපත්ති පටිකානඛබා, නමෙතං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බුද්ධා වා ඵකපුග්ගලො වා ‘ආපත්තිං භුං ආවුසො, ආපනො. පටිකරොති තං ආපත්ති’නති. සො ඵං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපත්ති යමහං පටිකරොය්‍ය’නති. තං සඤ්ඤා ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිපති, ධම්මකමමං.

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස තොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සරේනා, නමෙතං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බුද්ධා වා ඵකපුග්ගලො වා ‘පාපිකා තෙ ආවුසො, දිට්ඨි. පටිතිස්සරේනා පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො ඵං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, පාපිකා දිට්ඨි යමහං පටිතිස්සරේය්‍ය’නති. තං සඤ්ඤා පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සරෙහ උක්ඛිපති, ධම්මකමමං.

15. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස තොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා, හොති ආපත්ති පටිකානඛබා, -පෙ- හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා, තොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සරේනා, -පෙ- තොති ආපත්ති පටිකානඛබා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සරේනා -පෙ- තොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා, තොති ආපත්ති පටිකානඛබා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිතිස්සරේනා, නමෙතං වොදෙති සඤ්ඤා වා සම්බුද්ධා වා ඵකපුග්ගලො වා ‘ආපත්තිං භුං ආවුසො, අපනො. පසුසෙතං ආපත්තිං. පටිකරොති තං ආපත්ති. පාපිකා තෙ දිට්ඨි. පටිතිස්සරේනා පාපිකං දිට්ඨි’නති. සො ඵං වදෙති: ‘නඤ්ඤ මෙ ආවුසො, ආපත්ති යමහං පසුසෙය්‍ය. නඤ්ඤ මෙ ආපත්ති යමහං පටිකරොය්‍ය. නඤ්ඤ මෙ පාපිකා දිට්ඨි යමහං පටිතිස්සරේය්‍ය’නති. තං සඤ්ඤා අදස්සතෙ වා අප්පටිකමෙම වා අප්පටිතිස්සරෙහ වා උක්ඛිපති, ධම්මකමමං”නති.

16. අථ බො ආයස්සා උපාලි යෙන ගතව. තෙහුපසසිකම්. උපසසික-
ඉධා ගතවන්නා අභිවාදෙති, ඵකමන්නා නිසීදි. ඵකමන්නා නිසිනො බො
ආයස්සා උපාලි ගතවන්නා ඵතදවොච:

17. “සො හු බො ගනො, සමගො සඤ්ඤා සමමුඛා කරණියං කමමං
උසමමුඛා කරොති, ධම්මකමමං හු බො¹ තං ගනො, විනයකමම” නති.
“අධම්මකමමං තං උපාලි, අවිනයකමමං.” “සො හු බො ගනො, සමගො
සඤ්ඤා පටිපුච්ඡා කරණියං කමමං අපටිඤ්ඤාය කරොති. -පෙ- පටිඤ්ඤාය
කරණියං කමමං අපටිඤ්ඤාය කරොති. -පෙ- සන්තිතයාරහස්ස අමුලුනිතියං
දෙති, -පෙ- අමුලුනිතිතයාරහස්ස භස්සපාපියාසිකාකමමං කරොති, -පෙ-
භස්සපාපියාසිකාකමමාරහස්ස භස්සනිකමමං කරොති, -පෙ- භස්සනික-
කමමාරහස්ස නියස්සකමමං කරොති, -පෙ- නියස්සකමමාරහස්ස පඤ්ඤානික-
කමමං කරොති, -පෙ- පඤ්ඤානිකකමමාරහස්ස පටිසාරණියකමමං කරොති,
-පෙ- පටිසාරණියකමමාරහස්ස උකෙධපනිකමමං කරොති, -පෙ-
උකෙධපනිකමමාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- පරිවාසාරහං මුලාය
පටිකස්සති, -පෙ- මුලාය පටිකස්සනාරහස්ස මානනො දෙති, -පෙ-
මානනාරහං අරොහති, -පෙ- අරොහාරහං උපසමපාදෙති, [-පෙ- උප-
සමපදාරහං අරොහති],² ධම්මකමමං හු බො තං ගනො, විනයකමමං” නති.
“අධම්මකමමං තං උපාලි, අවිනයකමමං.”

1. “ධම්මකමමනු බො” සි මු.

17. අසම්මාදෙතිද්දිට්ඨි පෙය්‍යාලමුඛානි පොඤ්ඤාසු න දිස්සතෙහ.

2 රෙඛකාරිතො පාපියාසං පොඤ්ඤාසු න දිස්සතෙ. පරිවාසෙපි නඤ්ඤා ඉමස්ස
ධම්මකස්ස උද්දානෙ “සොලුසෙතෙ අධම්මිකා”නි චිත්තනො පාඤ්ඤානො න
ගච්ඡති.

13. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට පිළියම් කටයුතු ඇවැත් වේ. සඤ්ඤානෙමේ හෝ බොහෝ දෙනා හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, තෝ ආපනතිට පැමිණියෙහි ය. ඒ දැවතට පිළියම් කරව’යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම යම් ඇවැත්කට පිළියම් කරන්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැත්ක නැතැ’යි මෙසේ කියයි. සඤ්ඤානෙමේ ඇවැත්කට පිළියම් නො කිරීමෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, ධම්මකම් මේ.

14. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට දුරු කළයුතු පටිටු දූෂටියක් මේ. සඤ්ඤානෙමේ හෝ බොහෝ දෙනා හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, තාගේ දූෂටිය පටිටු ය. හෙළ පටිටු දූෂටිය දුරු කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම යම් දූෂටියක් දුරු කරන්නෙමි ද, මට එබඳු පටිටු දූෂටියක් නැතැ’යි මෙසේ කියයි. සඤ්ඤානෙමේ පටිටු දූෂටිය දුරු නො කිරීමෙහි ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, ධම්මකම් මේ.

15. “මහණෙනි, මෙහි මහණහුට දැක්ක යුතු ඇවැත්ක මේ ද, පිළියම් කළයුතු ඇවැත්ක මේ ද, -පෙ- දැක්ක යුතු ඇවැත්ක මේ ද, දුරු කළ යුතු පටිටු දූෂටියක් මේ ද, -පෙ- පිළියම් කළයුතු ඇවැත්ක මේ ද, දුරු කටයුතු පටිටු දූෂටියක් මේ ද, -පෙ- දැක්ක යුතු ඇවැත්ක මේ ද, පිළියම් කටයුතු ඇවැත්ක මේ ද, දුරු කළයුතු පටිටු දූෂටියක් මේ ද, සඤ්ඤානෙමේ හෝ බොහෝ දෙනා හෝ එක් පුද්ගලයෙක් හෝ ‘ඇවැත්නි, තෝ ආපනතිට පැමිණියෙහි ය. හෙළ ඇවැත්ක දකුම. ඒ ඇවැත්කට පිළියම් කරව. තාගේ දූෂටිය පටිටු ය. හෙළ පටිටු දූෂටිය දුරු කරව’ යි ඔහුට වොදනා කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම යම් ඇවැත්ක දක්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැත්ක නැත. මම යම් පටිටු දූෂටියක් දුරු කරන්නෙමි ද, මට එබඳු පටිටු දූෂටියක් නැතැ’යි මෙසේ කියයි. සඤ්ඤානෙමේ ඇවැත්ක නො දැක්මෙහි හෝ ඇවැත්කට පිළියම් නො කිරීමෙහි හෝ පටිටු දූෂටිය දුරු නො කිරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කෙරෙයි නම්, ධම්මකම් මේ.”

16. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපාලි සම්චරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහ ඵලසිත්ත. ඵලස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්න. පසෙක හුන් ආයුෂමත් උපාලි සම්චරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

17. “සාමනි, යමහි සඤ්ඤා දු යම් නිශ්ශ්‍ර සමුහයන් අභිමුඛයෙහි කළයුතු කම්යන් අනභිමුඛයෙහි පකරේ ද, සාමනි, එය ධම්මකම්යෙක් විනයකම්යෙක් මේ ද ?” “උපාලි, එය අධම්මකම්යෙකි. අවිනයකම්යෙකි”. “සාමනි, සෑහි වූ යම් නිශ්ශ්‍ර සමුහයක් පිළිවස කළයුතු කම්යක් නො පිළිවස කෙරේ ද, -පෙ- ප්‍රතිශ්‍යවෙන් කළයුතු කම්යක් ප්‍රතිශ්‍ය රහිත ව කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තහුට අමුලහිනය දේ ද, -පෙ- අමුලහිනය දිය යුත්තහුට තසසපාටියසසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- තසසපාටියසසිකාකම්ය කළයුත්තහුට හපපනිසකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- හපපනිසකම්ය කළ යුත්තහුට නියසසකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- නියසසකම්ය කළයුත්තහුට පබ්බාජනිසකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පබ්බාජනිසකම්ය කළ යුත්තහුට පටිසාරණිසකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පටිසාරණිස කම්ය කළ යුත්තහුට උකෙහපනිසකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උකෙහපනිසකම්ය කළ යුත්තහුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුසු ප්‍රචිත්ත මූලාසපටිකස්සනය කෙරේ ද, -පෙ- මූලාසපටිකස්සනය කළ යුත්තහුට මානන දේ ද, -පෙ- මානන දිය යුත්තහුට අබ්භානය කෙරේ ද, -පෙ- අබ්භානයට සුදුසුහු උපසටන් කෙරේ ද, උපසටන්දවට සුදුසුහුට අබ්භානය කෙරේ ද, සාමනි, එය ධම්මකම්යෙක් විනයකම්යෙක් මේ ද ?” “උපාලි, එය අධම්මකම්යෙකි. අවිනයකම්යෙකි”යි වදාලහ.

18. “යො බො උපාලි සමගො සඤ්ඤා සමමුඛා කරණීයං කමං අසමමුඛා කරොති, එවං බො උපාලි අබ්බකමං තොති අවිනයකමං. එවංඤා පන සඤ්ඤා සාතිසාරො ගොති. යො බො උපාලි, සමගො සඤ්ඤා පටිපුච්ඡා කරණීයං කමං අපටිපුච්ඡා කරොති, -පෙ- පටිඤ්ඤාය කරණීයං කමං අපටිඤ්ඤාය කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරහස්ස අමුලනවිනයං දෙති, -පෙ- අමුලනවිනයාරහස්ස තස්සපාටියසසිකා කමං කරොති, -පෙ- තස්ස-පාටියසසිකාකමාරහස්ස තජ්ඣිකකමං කරොති, -පෙ- තජ්ඣිකකමාරහස්ස නියස්සකමං කරොති, -පෙ- නියස්සකමාරහස්ස පබ්බාජනීයකමං කරොති, -පෙ- පබ්බාජනීයකමාරහස්ස පටිසාරණීයකමං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකමාරහස්ස උකෙඛපභීයකමං කරොති, -පෙ- උකෙඛපභීය-කමාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- පරිවාසාරහං මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස මානතං දෙති, පෙ- මානතතාරහං අබ්බති, -පෙ- අබ්බතාරහං උපසමාදෙති [උපසමපදාරහං අබ්බති], එවා බො උප ලි, අබ්බකමං තොති අවිනයකමං. එවංඤා පන සඤ්ඤා සාතිස රො තොති”ති.

19. “යො හු බො භනො, සමගො සඤ්ඤා සමමුඛා කරණීයං කමං සමමුඛා කරොති, බ්බකමං හු බො භං භනො, විනයකමං”නති. “බ්බකමං හං උපාලි, විනයකමං.” “යො හු බො භනො, සමගො සඤ්ඤා පටිපුච්ඡා කරණීයං කමං පටිපුච්ඡා කරොති, -පෙ- පටිඤ්ඤාය කරණීයං කමං පටිඤ්ඤාය කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, -පෙ- අමුලනවිනයාරහස්ස අමුලනවිනයං දෙති, -පෙ- තස්සපාටියසසිකාකමාරහස්ස තස්සපාටියසසිකාකමං කරොති, -පෙ- තජ්ඣිකකමාරහස්ස තජ්ඣික-කමං කරොති, -පෙ- නියස්සකමාරහස්ස නියස්සකමං කරොති, -පෙ- පබ්බාජනීයකමාරහස්ස පබ්බාජනීයකමං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකමාරහස්ස පටිසාරණීයකමං කරොති, -පෙ- උකෙඛපභීයකමාරහස්ස උකෙඛපභීයකමං කරොති, පරිවාසාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහං මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මානතතාරහස්ස මානතං දෙති, -පෙ අබ්බතාරහං අබ්බති, පෙ- උපසමපදාරහං උපසමාදෙති, බ්බකමං හු බො භං භනො විනයකමං”නති. “බ්බකමං හං උපාලි, විනයකමං”.

20. “යො බො උපාලි, සමගො සඤ්ඤා සමමුඛා කරණීයං කමං සමමුඛා කරොති, එවං බො උපාලි, බ්බකමං තොති විනයකමං. එවංඤා පන සඤ්ඤා අනතිසාරො ගොති. යො බො උපාලි, සමගො සඤ්ඤා පටිපුච්ඡා කරණීයං කමං පටිපුච්ඡා කරොති, -පෙ- පටිඤ්ඤාය කරණීයං කමං පටිඤ්ඤාය කරොති, -පෙ- සතිවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, -පෙ- අමුලනවිනයාරහස්ස අමුලනවිනයං දෙති, -පෙ- තස්සපාටියසසිකාකමාරහස්ස තස්සපාටියසසිකාකමං කරොති, -පෙ- තජ්ඣිකකමාරහස්ස තජ්ඣික-කමං කරොති, -පෙ- නියස්සකමාරහස්ස නියස්සකමං කරොති, -පෙ- පබ්බාජනීයකමාරහස්ස පබ්බාජනීයකමං කරොති, -පෙ- පටිසාරණීයකමාරහස්ස පටිසාරණීයකමං කරොති, -පෙ- උකෙඛපභීයකමාරහස්ස උකෙඛපභීයකමං කරොති, -පෙ- පරිවාසාරහස්ස පරිවාසං දෙති, පෙ- මූලාය පටිකස්සනාරහං මූලාය පටිකස්සති, -පෙ- මානතතාරහස්ස මානතං දෙති, -පෙ- අබ්බතාරහං පෙ අබ්බති, -පෙ- උපසමපදාරහං උපසමාදෙති, එවා බො උපාලි, බ්බකමං තොති විනය කමං. එවංඤා පන සඤ්ඤා අනතිසාරො ගොති”ති.

18. “උපාලි, සමගි සඤ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් අභිමුඛයෙහි කළයුතු කම්යක් අනභිමුඛයෙහි කෙරේ ද, උපාලි, මෙසේ (කිරීම) අධිකම වේ. අවිනයකම වේ. මෙසේ සඤ්ඤා වෙමි ද දෙස් රහිත වේ. උපාලි, සමගි සඤ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් පිළිවිස කළයුතු කම්යක් නො පිළිවිස කෙරේ ද, -පෙ- ප්‍රතිඥාවෙන් කළයුතු කම්යක් ප්‍රතිඥා රහිත ව කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට අමුලභවිනය දේ ද, -පෙ- අමුලභවිනය දිය යුත්තනුට නාසාපාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- නාසාපාපියාසිකා-කම්ය කළ යුත්තනුට නාසාපාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- නාසාපාපියාසිකාකම්ය කළ යුත්තනුට නිසසාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- නිසසාකම්ය කළ යුත්තනුට පඤ්ඤාපාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පඤ්ඤාපාපියාසිකාකම්ය කළ යුත්තනුට පරි-සාරණියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පරිසාරණියකම්ය කළ යුත්තනුට උකෙබප-නියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උකෙබපනිය කම්ය කළ යුත්තනුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුසු වුවනුට මූලායපටිකසායනය කෙරේ ද, -පෙ- මූලායපටිකසායනයට සුදුසු වුවනුට මානන දේ ද, මානනට සුදුසු වුවනු අභ්‍යානය කෙරේ ද, -පෙ- අභ්‍යානයට සුදුසු වුවනු උපසපන් කෙරේ ද, -පෙ- උපසපදාවට සුදුසු වුවනුට අභ්‍යානය කෙරේ ද, උපාලි, මෙසේ (කිරීම) අධිකම වේ. අවිනයකම වේ. සඤ්ඤා වෙමි ද මෙසේ (කිරීමෙන්) දෙස් රහිත වේ” යි.

19. “ආමිති, සමගි සඤ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් අභිමුඛයෙහි කළයුතු කම්යක් අභිමුඛයෙහි කෙරේ ද, ආමිති, එය ධම්මකම්යෙක් විනයකම්යෙක් වේ ද ?” “උපාලි, ධම්මකම්යකි. විනයකම්යකි” යි. “ආමිති, සමගි සඤ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් වෙමි පිළිවිස කළයුතු වූ කම්ය පිළිවිස කෙරේ ද -පෙ- ප්‍රතිඥාවෙන් කළයුතු වූ කම්ය ප්‍රතිඥාවෙන් කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට සතිවිනය දේ ද, -පෙ- අමුලභවිනය දිය යුත්තනුට අමුලභවිනය දේ ද, -පෙ- නාසාපාපියාසිකාකම්යට සුදුස්සනුට නාසාපාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, නාසාපාපියාසිකාකම්යට සුදුස්සනුට නාසාපාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- නිසසාකම්යට සුදුස්සනුට නිසසාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පඤ්ඤාපාපියාසිකාකම්යට සුදුස්සනුට පඤ්ඤාපාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පරිසාරණියකම්යට සුදුස්සනුට පරිසාරණියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උකෙබපනියකම්යට සුදුස්සනුට උකෙබපනියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුස්සනුට පිරිවෙස දේ ද, මූලායපටිකසායනයට සුදුස්සනුට මූලායපටිකසායනය කෙරේ ද, -පෙ- මානනට සුදුස්සනුට මානන දේ ද, -පෙ- අභ්‍යානයට සුදුස්සනුට අභ්‍යානය කෙරේ ද, -පෙ- උපසපදාවට සුදුස්සනු උපසපන් කෙරේ ද, ආමිති, (එය) ධම්-කම්යෙක් ද ? විනයකම්යෙක් ද ?” “උපාලි, එය ධම්මකම්යකි. විනය-කම්යෙකි” යි.

20. “උපාලි, සමගි සඤ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් හමුවෙහි කළයුතු වූ කම්ය හමුවෙහි කෙරේ ද, උපාලි මෙසේ ධම්මකම්ය වේ. විනයකම්ය වේ. මෙසේ සඤ්ඤා වෙමි ද දෙස් රහිත වේ. උපාලි, සමගි වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් පිළිවිස කළයුතු වූ කම්ය පිළිවිස කෙරේ ද, -පෙ- ප්‍රතිඥාවෙන් කළයුතු වූ කම්ය ප්‍රතිඥාවෙන් කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට සතිවිනය දේ ද, -පෙ- අමුලභවිනය දිය යුත්තනුට අමුලභවිනය දේ ද, -පෙ- නාසාපාපියා-සිකාකම්යට සුදුස්සනුට නාසාපාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- නාසාපාපියා-සිකාකම්යට සුදුස්සනුට නාසාපාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- නිසසාකම්යට සුදුස්සනුට නිසසාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පඤ්ඤාපාපියාසිකාකම්යට සුදුස්සනුට පඤ්ඤාපාපියාසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පරිසාරණියකම්යට සුදුස්සනුට පරිසාර-ණියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උකෙබපනියකම්යට සුදුස්සනුට උකෙබපනිය-කම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුස්සනුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- මූලාය-පටිකසායනයට සුදුස්සනුට මූලාය පටිකසායනය කෙරේ ද, -පෙ- මානනට සුදුස්සනුට මානන දේ ද, -පෙ- අභ්‍යානයට සුදුස්සනුට අභ්‍යානය කෙරේ ද, -පෙ- උපසපදාවට සුදුස්සනු උපසපන් කෙරේ ද, උපාලි, මෙසේ ධම්මකම්ය වේ, විනයකම්ය වේ. මෙසේ සඤ්ඤා වෙමි ද දෙස් රහිත වේ”.

21. “සමාමිනි, සමගි සසසසා වූ යම් හික්කුසමුඛයක් සතිවිනය දිය යුත්තනුට අමුලුභවිනය දේද, අමුලුභවිනය දිය යුත්තනුට සතිවිනය දේද, සමාමිනි, එය බමිකම්මයෙන් ද? විනයකම්මයෙන් ද?” යි. “උපාලි, එය අබමිකම්මයකි අවිනය කම්මයෙකි.” යි බුදුහු වදාළහ. “සමාමිනි, සමගි සසසසා වූ යම් හික්කුසමුඛයක් අමුලුභවිනය කළ යුත්තනුට නසසපාපියසසිකාකම්මය කෙරේද, නසසපාපියසසිකාකම්මය කළ යුත්තනුට අමුලුභවිනය දේද, -පෙ- නසසපාපියසසිකාකම්මය කළ යුත්තනුට නසසනිසකම්මය කෙරේද, නසසනිස-කම්මය කළ යුත්තනුට නසසපාපියසසිකාකම්මය කෙරේද, -පෙ- නසසනිස-කම්මය කළ යුත්තනුට නිසසසකම්මය කෙරේද, නිසසසකම්මය කළ යුත්තනුට නසසනිසකම්මය කෙරේද, -පෙ- නිසසසකම්මය කළ යුත්තනුට පබ්බාජනිසකම්මය කෙරේද, පබ්බාජනිසකම්මය කළ යුත්තනුට නිසසසකම්මය කෙරේද, -පෙ- පබ්බාජනිසකම්මය කළ යුත්තනුට පටිසාරණිසකම්මය කෙරේද, පටිසාරණිසකම්මය කළ යුත්තනුට පබ්බාජනිසකම්මය කෙරේද, -පෙ- පටිසාරණිසකම්මය කළ යුත්තනුට උකෙඛපනිසකම්මය කෙරේද, උකෙඛපනිසකම්මය කළ යුත්තනුට පටිසාරණිසකම්මය කෙරේද, -පෙ- උකෙඛපනිසකම්මය කළ යුත්තනුට පිරිවෙස දේද, පිරිවෙස දිය යුත්තනුට උකෙඛපනිසකම්මය කෙරේද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුසු වුවහු මූලායපටිකසසනය කෙරේද, මූලායපටිකසසනයට සුදුසු වුවහුට පිරිවෙස දේද, -පෙ- මූලායපටිකසසනයට සුදුසු වුවහුට මානන දේද, මානනට සුදුසු වුවහුට මූලායපටිකසසනය කෙරේද, -පෙ- මානනට සුදුසු වූහුට අබ්භානය කෙරේද, අබ්භානයට සුදුසු වුවහුට මානන දේද, -පෙ- අබ්භානයට සුදුසු වුවහු උපසපන් කෙරේද, උපසපන්දවට සුදුසු වුවහුට අබ්භානය කෙරේද, සමාමිනි, එය යම්කම්මයෙන් ද? විනයකම්මයෙන් ද?” යි උපාලි භාරතා ඇසූහ. “උපාලි, එය අබමිකම්මයකි, අවිනයකම්මයකි” යි බුදුහු වදාළහ.

22. "උපාලි, සමඟි සඤ්ඤා ව යම් භික්ෂුසමුත්තංකං සන්තිතං දිස
 යුත්තං - අමුලුන්වනය දේ ද, අමුලුන්වනය දිස යුත්තං සන්තිතං දේ ද,
 උපාලි, මෙයෝ (කිරිමි) අඛණ්ඩාණ්ඩංකි, අවිතයකම්මයති. ඒ සඤ්ඤා තෙමේ ද
 මෙසේ පද්ධ සහිත වේ. උපාලි, සමඟි සඤ්ඤා ව යම් භික්ෂු සමුත්තංකං
 අමුලුන්වනය කළ යුත්තං වාසංපාටියංසිකාකම්මය කෙරේ ද, වාසංපාටියං-
 සිකාකම්මය කළ යුත්තං අමුලුන්වනය පද් ද, පෙ - වාසංපාටියංසිකාකම්මය
 කළ යුත්තං නායනීයකම්මය කෙරේ ද, නායනීයකම්මය කළ යුත්තං
 වාසංපාටියංසිකාකම්මය කෙරේ ද, පෙ - නායනීයකම්මය කළ යුත්තං
 නියංසකම්මය කෙරේ ද, නියංසකම්මය කළ යුත්තං නායනීයකම්මය
 කෙරේ ද, -පෙ - නියංසකම්මය කළ යුත්තං පඤ්ඤානීයකම්මය කෙරේ ද,
 පඤ්ඤානීයකම්මය කළ යුත්තං නියංසකම්මය කෙරේ ද, -පෙ - පඤ්ඤානීය-
 කම්මය කළ යුත්තං පටිසාරණීයකම්මය කෙරේ ද, පටිසාරණීයකම්මය කළ
 යුත්තං පඤ්ඤානීයකම්මය කෙරේ ද, -පෙ - පටිසාරණීයකම්මය කළ
 යුත්තං උකෙඛපනීයකම්මය කෙරේ ද, උකෙඛපනීයකම්මය කළ යුත්තං
 පටිසාරණීයකම්මය කෙරේ ද, -පෙ - උකෙඛපනීයකම්මය කළ යුත්තං
 මිරිමෙස දේ ද, මිරිමෙසට සුදුසු වුවනුට උකෙඛපනීයකම්මය කෙරේ ද, -පෙ
 මිරිමෙසට සුදුසු වුවනුට මූලායපටිකස්සනය කෙරේ ද, මූලායපටිකස්සනයට
 සුදුසු වුවනුට මිරිමෙස දේ ද, -පෙ - මූලායපටිකස්සනයට සුදුසු වුවනුට
 මානන දේ ද, මානනට සුදුසු වුවනුට මූලායපටිකස්සනය කෙරේ ද, -පෙ -
 මානනට සුදුසු වුවනුට අභිභානය කෙරේ ද, අභිභානයට සුදුසු වුවනුට මානන
 දේ ද, පෙ - අභිභානයට සුදුසු වුවනු උපසංගං කෙරේ ද, උපසංගයට
 සුදුසු වුවනුට අභිභානය කෙරේ ද, උපාලි, මෙයෝ (කිරිමි) අඛණ්ඩාණ්ඩංකි,
 අවිතයකම්ම වේ. ඒ සඤ්ඤා තෙමේ ද මෙසින් දෙසේ සහිත වේ",

23. “යො භු ඛො භනෙත, සමග්ගො සමෙක්ඛා සනිවිතයාරහස්ස සනිවිතයං දෙති, ධම්මකම්මං භු ඛො භං භනෙත, විනයකම්මං”නති. “ධම්මකම්මං භං උපාලි, විනයකම්මං.” “යො භු ඛො භනෙත, සමග්ගො සමෙක්ඛා අමුල්ලවිනයාරහස්ස අමුල්ලවිනයං දෙති, ටෙ - නස්සපාපියසසිකාකම්මාරහස්ස නස්සපාපියසසිකාකම්මං කරොති, -ටෙ- නජ්ජනියකම්මාරහස්ස නජ්ජනියකම්මං කරොති, -ටෙ- නියස්සකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -ටෙ- පබ්බාජනියකම්මාරහස්ස පබ්බාජනියකම්මං කරොති, -ටෙ- පටිසාරණියකම්මාරහස්ස පටිසාරණියකම්මං කරොති, -ටෙ- උකෙඛපනියකම්මාරහස්ස උකෙඛපනියකම්මං කරොති, -ටෙ- පරිවාසාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -ටෙ- මුලාය පටිකස්සනාරහං මුලාය පටිකස්සති, -ටෙ- මානනාරහස්ස මානනං දෙති, -ටෙ- අභ්‍යානාරහං අභෙහති, -ටෙ- උපසම්පදාරහං උපසම්පාදෙති, ධම්මකම්මං භු ඛො භං භනෙත, විනයකම්මං”නති. “ධම්මකම්මං භං උපාලි, විනයකම්මං.”

24. “යො ඛො උපාලි, සමග්ගො සමෙක්ඛා සනිවිතයාරහස්ස සනිවිතයං දෙති, එචං ඛො උපාලි, ධම්මකම්මං හොති, විනයකම්මං, එවඤ්ඤා පන සමෙක්ඛා අනතිසාරො හොති, යො ඛො උපාලි, සමග්ගො සමෙක්ඛා අමුල්ලවිනයාරහස්ස අමුල්ලවිනයං දෙති, ටෙ - නස්සපාපියසසිකාකම්මාරහස්ස නස්සපාපියසසිකාකම්මං කරොති, ටෙ - නජ්ජනියකම්මාරහස්ස නජ්ජනියකම්මං කරොති, -ටෙ- නියස්සකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -ටෙ- පබ්බාජනියකම්මාරහස්ස පබ්බාජනියකම්මං කරොති, -ටෙ- පටිසාරණියකම්මාරහස්ස පටිසාරණියකම්මං කරොති, ටෙ - උකෙඛපනියකම්මාරහස්ස උකෙඛපනියකම්මං කරොති, පරිවාසාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -ටෙ- මුලාය පටිකස්සනාරහං මුලාය පටිකස්සති, -ටෙ- මානනාරහස්ස මානනං දෙති, -ටෙ- අභ්‍යානාරහං අභෙහති, -ටෙ- උපසම්පදාරහං උපසම්පාදෙති, එචං ඛො උපාලි, ධම්මකම්මං හොති විනයකම්මං, එවඤ්ඤා පන සමෙක්ඛා අනතිසාරො හොති” ති.

25. අථ ඛො නගවා භික්ඛූ ආදිනොසි: “යො ඛො භික්ඛවෙ සමග්ගො සමෙක්ඛා සනිවිතයාරහස්ස අමුල්ලවිනයං දෙති, එචං ඛො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං, එවඤ්ඤා පන සමෙක්ඛා සාතිසාරො හොති, යො ඛො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සමෙක්ඛා සනිවිතයාරහස්ස නස්සපාපියසසිකාකම්මං කරොති, -ටෙ- සනිවිතයාරහස්ස නජ්ජනියකම්මං කරොති, -ටෙ- සනිවිතයාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -ටෙ- සනිවිතයාරහස්ස පබ්බාජනියකම්මං කරොති, -ටෙ- සනිවිතයාරහස්ස පටිසාරණියකම්මං කරොති, -ටෙ- සනිවිතයාරහස්ස උකෙඛපනියකම්මං කරොති, -ටෙ- සනිවිතයාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -ටෙ- සනිවිතයාරහං මුලාය පටිකස්සති, -ටෙ- සනිවිතයාරහස්ස මානනං දෙති, ටෙ - සනිවිතයාරහං අභෙහති, -ටෙ- සනිවිතයාරහං උපසම්පාදෙති, එචං ඛො භික්ඛවෙ අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං, එවඤ්ඤා පන සමෙක්ඛා සාතිසාරො හොති”.

23. “සාමිනි, සමගි සඛස්සා වු යම් භික්ෂුසමුහයක් සතිවිනය දිය යුත්තනුට සතිවිනය දේ ද, සාමිනි, එය ධම්මකම්යෙක් ද? විනයකම්යෙක් ද?” “උපාලි, එය ධම්මකම්යෙකි. විනයකම්යෙකි.” “සාමිනි, සමගි සඛස්සා වු යම් භික්ෂුසමුහයක් අමුලනවිනය දිය යුත්තනුට අමුලනවිනය දේ ද, -පෙ- තාස්සපාටියාසසිකාකම්ය කල යුත්තනුට තාස්සපාටියාසසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- තාඡ්ඡන්දියකම්ය කල යුත්තනුට තාඡ්ඡන්දියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- නියස්සකම්ය කල යුත්තනුට නියස්සකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පඛාප්තියකම්ය කල යුත්තනුට පඛාප්තියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පටිසාරණියකම්ය කල යුත්තනුට පටිසාරණියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උකෙඛපතියකම්ය කල යුත්තනුට උකෙඛපතියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුසු වුවනුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- මූලායපටිකස්සනයට සුදුසු වුවනුට මූලායපටිකස්සනය කෙරේ ද, -පෙ- මානන දිය යුත්තනුට මානන දේ ද, -පෙ- අඛානනයට සුදුසු වුවනුට අඛානනය කෙරේ ද, -පෙ- උපසරත් කිරීමට සුදුසු වුවනු උපසරත් කෙරේ ද, සාමිනි, එය ධම්මකම්යෙක් ද? විනයකම්යෙක් ද?” “උපාලි, එය ධම්මකම්යෙකි. විනයකම්යෙකි” යි වදාලසේක.

24. “උපාලි, සමගි සඛස්සා වු යම් භික්ෂුසමුහයක් සතිවිනය දිය යුත්තනුට සතිවිනය දේ ද, උපාලි, මෙසේ (කිරීම) ධම්මකම් වේ. විනයකම් වේ. ඒ සඛස් තෙමේ ද මෙසේ දෙස් රහිත වේ. උපාලි, සමගි සඛස්සා වු යම් භික්ෂුසමුහයක් අමුලනවිනය දිය යුත්තනුට අමුලනවිනය දේ ද, -පෙ- තාස්සපාටියාසසිකාකම්යට සුදුසු වුවනුට තාස්සපාටියාසසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- තාඡ්ඡන්දියකම්යට සුදුසු වුවනුට තාඡ්ඡන්දියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- නියස්සකම්යට සුදුසු වුවනුට නියස්සකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පඛාප්තියකම්යට සුදුසු වුවනුට පඛාප්තියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පටිසාරණියකම්යට සුදුසු වුවනුට පටිසාරණියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- උකෙඛපතියකම්යට සුදුසු වුවනුට උකෙඛපතියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- පිරිවෙසට සුදුසු වුවනුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- මූලායපටිකස්සනයට සුදුසු වුවනුට මූලායපටිකස්සනය කෙරේ ද, -පෙ- මානනට සුදුසු වුවනුට මානන දේ ද, අඛානනයට සුදුසු වුවනුට අඛානනය කෙරේ ද, -පෙ- උපසරත් වුවනුට සුදුසු වුවනු උපසරත් කෙරේ ද, උපාලි, මෙසේ (කිරීම) ධම්මකම් වේ. විනයකම් වේ. ඒ සඛස් තෙමේ ද මෙසේ කිරීමෙන් දෙස් නැත්තේ වේ” යි වදාලසේක.

25. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් අමතා “මහණෙනි, සමගි වු යම් භික්ෂුසමුහයක් සතිවිනය දිය යුත්තනුට අමුලනවිනය දේ ද, මහණෙනි, මෙසේ (කිරීම) අධම්මකම්යෙක් වේ. අවිනයකම්යෙක් වේ. මෙසේ කිරීමෙන් සඛස් තෙමේ ද දෙස් සහිත වේ” යි වදාල සේක. “මහණෙනි, සමගි වු යම් භික්ෂුසමුහයක් සතිවිනය දිය යුත්තනුට තාස්සපාටියාසසිකාකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට තාඡ්ඡන්දියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට නියස්සකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට පඛාප්තියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට පටිසාරණියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට උකෙඛපතියකම්ය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට මූලායපටිකස්සනය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට මානන දේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනුට අඛානනය කෙරේ ද, -පෙ- සතිවිනය දිය යුත්තනු උපසරත් කෙරේ ද, මහණෙනි, මෙසේ (කිරීම) අධම්මකම් වේ. අවිනයකම් වේ. ඒ සඛස් තෙමේ ද මෙසේ කිරීමෙන් දෙස් සහිත වේ යි වදාලසේක.

26. “යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඛෙසා අමුලුභවිතයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ච පන සඛෙසා සාතිසාරො හොති. යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඛෙසා අමුලුභවිතයාරහස්ස තස්සපාටියසසිකාකම්මං කරොති. -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස නාජනියකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස පබ්බාජනියකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස පටිසාරණියකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස උකෙඤ්චනියකම්මං කරොති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස මුලාය පටිකස්සති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස මානතතං දෙති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස අබ්බෙති, -පෙ- අමුලුභවිතයාරහස්ස උපසම්පාදෙති, එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ච පන සඛෙසා සාතිසාරො හොති.*

27. “යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඛෙසා තස්සපාටියසසිකාකම්මං රහස්ස [සතිවිනයං දෙති,]¹ -පෙ- නාජනියකම්මාරහස්ස -පෙ- නියස්සකම්මාරහස්ස -පෙ- පබ්බාජනියකම්මාරහස්ස -පෙ- පටිසාරණියකම්මාරහස්ස -පෙ- උකෙඤ්චනියකම්මාරහස්ස -පෙ- පරිවාසාරහස්ස -පෙ- මුලායපටිකස්සනාරහස්ස -පෙ- මානතතාරහස්ස -පෙ- අබ්බාතාරහස්ස [සතිවිනයං දෙති,] -පෙ- එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ච පන සඛෙසා සාතිසාරො හොති.*

28. “යො බො භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඛෙසා උපසම්පදාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස අමුලුභවිතයා දෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස තස්සපාටියසසිකාකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස නාජනියකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස පබ්බාජනියකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස පටිසාරණියකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස උකෙඤ්චනියකම්මං කරොති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස පරිවාසං දෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස මුලාය පටිකස්සති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස මානතතං දෙති, -පෙ- උපසම්පදාරහස්ස අබ්බෙති, එවං බො භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවංඤ්ච පන සඛෙසා සාතිසාරො හොති”ති.

උපාලිප්පිසාහාණවාරං දුතියං²

* ඉමෙසු ඡේදෙසු පෙය්‍යාලවකානි උපග්ගන්තෙ විසදිකතානි

1. අනු “නාජනියකම්මං කරොති”නි පොඤ්ඤාසු අවසාන පනිතං දිස්සෙන අසම්. (27) ඡේදෙ “තස්සපාටියසසිකාකම්මාරහස්ස” ඉට්ඨාදි සු පච්චෙදා පදමෙහි පාටියසහො “සතිවිනයං දෙති”නි ආදිනානායෙන ද්වාදසති වාක්‍යෙහි භට්ටබ්බො.
2. අසම්. පාණ්ඩාචර “23, 24, 25, 26, 23” ඉමෙහි අභිධිතඡේදෙසු ව පෙය්‍යාලවකානි පොඤ්ඤාසු අභිද්ධිසානෙව.

26. “මහණෙනි, සමගි සඤ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් අමුලුහවිනයට සුදුසු වුවහුට සතිවිනය දේ ද, මහණෙනි, මෙසේ කිරීම අධම්මකම් වේ. අවිනයකම් වේ. ඒ සඤ්ඤා තෙමේ ද මෙසේ කිරීමෙන් දෙස් සහිත වේ. මහණෙනි, සමගි සඤ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් අමුලුහවිනයට සුදුසු වුවහුට තස්සාපායියාසිකාකම්ම කෙරේ ද, -පෙ- අමුලුහවිනයට සුදුසු වුවහුට තජ්ජනියකම්ම කෙරේ ද, -පෙ- අමුලුහවිනයට සුදුසු වුවහුට නියස්සකම්ම කෙරේ ද, -පෙ- අමුලුහවිනයට සුදුසු වුවහුට පබ්බාජනියකම්ම කෙරේ ද, -පෙ- අමුලුහවිනයට සුදුසු වුවහුට පටිසාරණියකම්ම කෙරේ ද, -පෙ- අමුලුහවිනයට සුදුසු වුවහුට උකෙඛපනිය කම්ම කෙරේ ද, -පෙ- අමුලුහවිනයට සුදුසු වුවහුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- අමුලුහවිනයට සුදුසු වුවහුට මූලාසට්ඨකස්සනය කෙරේ ද, අමුලුහවිනයට සුදුසු වුවහුට මානන දේ ද, අමුලුහවිනයට සුදුසු වුවහුට අභ්ගානය කෙරේ ද, -පෙ- අමුලුහවිනයට සුදුසු වුවහු උපසංචන් කෙරේ ද, මහණෙනි, මෙසේ (කිරීම) අධම්මකම් වේ. අවිනයකම් වේ. ඒ සඤ්ඤා තෙමේ ද මෙසේ කිරීමෙන් දෙස් සහිත වේ.*

27. “මහණෙනි, සමගි සඤ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් තස්සාපායියාසිකාකම්මයට සුදුසු වුවහුට සතිවිනය දේ ද, -පෙ- තජ්ජනියකම්මයට සුදුසු වුවහුට -පෙ- නියස්සකම්මයට සුදුසු වුවහුට -පෙ- පබ්බාජනියකම්මයට සුදුසු වුවහුට -පෙ- පටිසාරණිය කම්මයට සුදුසු වුවහුට -පෙ- උකෙඛපනිය කම්මයට සුදුසු වුවහුට -පෙ- පිරිවෙසට සුදුසු වුවහුට -පෙ- මූලාසට්ඨකස්සනයට සුදුසු වුවහුට -පෙ- මානනට සුදුසු වුවහුට -පෙ- අභ්ගානයට සුදුසු වුවහුට සතිවිනය දේ ද, -පෙ- මහණෙනි, මෙසේ (කිරීම) අධම්මකම් වේ. අවිනයකම් වේ. ඒ සඤ්ඤා තෙමේ ද මෙසේ කිරීමෙන් දෙස් සහිත වේ.*

28. “මහණෙනි, සමගි සඤ්ඤා වූ යම් භික්ෂු සමුහයක් උපසංචද්‍යට සුදුසු වුවහුට සතිවිනය දේ ද, -පෙ- උපසංචද්‍යට සුදුසු වුවහුට අමුලුහවිනය දේ ද, -පෙ- උපසංචද්‍යට සුදුසු වුවහුට තස්සාපායියාසිකාකම්ම කෙරේ ද, -පෙ- උපසංචද්‍යට සුදුසු වුවහුට තජ්ජනියකම්ම කෙරේ ද, -පෙ- උපසංචද්‍යට සුදුසු වුවහුට නියස්සකම්ම කෙරේ ද, -පෙ- උපසංචද්‍යට සුදුසු වුවහුට පබ්බාජනියකම්ම කෙරේ ද, -පෙ- උපසංචද්‍යට සුදුසු වුවහුට පටිසාරණියකම්ම කෙරේ ද, -පෙ- උපසංචද්‍යට සුදුසු වුවහුට උකෙඛපනියකම්ම කෙරේ ද, -පෙ- උපසංචද්‍යට සුදුසු වුවහුට පිරිවෙස දේ ද, -පෙ- උපසංචද්‍යට සුදුසු වුවහුට මූලාසට්ඨකස්සනය කෙරේ ද, -පෙ- උපසංචද්‍යට සුදුසු වුවහුට මානන දේ ද, -පෙ- උපසංචද්‍යට සුදුසු වුවහුට අභ්ගානය කෙරේ ද, මහණෙනි, මෙසේ (කිරීම) අධම්මකම් වේ. අවිනයකම් වේ. ඒ සඤ්ඤා තෙමේ ද මෙසේ කිරීමෙන් දෙස් සහිත වේ.” ථි වදාළු සේක.

උපාලිප්පජා නම් වූ දෙවැනි බණවර නිම.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සමෙස අධිකරණකාරකො. භත්ත වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සමෙස අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං කරොමා” නි. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං කරොන්ති අධිමෙවන වග්ගා.

2. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙසන තජ්ජනියකමමකතො අධිමෙවන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං කරොමා” නි. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං කරොන්ති අධිමෙවන සමග්ගා.

3. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙසන තජ්ජනියකමමකතො අධිමෙවන සමග්ගෙති හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං කරොමා” නි. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං කරොන්ති ධිමෙවන වග්ගා.

4. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙසන තජ්ජනියකමමකතො ධිමෙවන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං කරොමා” නි. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං කරොන්ති ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගා.

5. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙසන තජ්ජනියකමමකතො ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං කරොමා” නි. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං කරොන්ති ධිමමපතිරුපකෙන සමග්ගා.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සමෙස අධිකරණකාරකො. භත්ත වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සමෙස අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං කරොමා” නි. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං කරොන්ති අධිමෙවන සමග්ගා.

7. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙසන තජ්ජනියකමමකතො අධිමෙවන සමග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං කරොමා” නි. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං කරොන්ති ධිමෙවන වග්ගා.

8. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙසන තජ්ජනියකමමකතො ධිමෙවන වග්ගෙති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනියකමමං කරොමා” නි. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමමං කරොන්ති ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගා.

1. මහණෙනි, මෙහි ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කතාවෙන් කලහ උපදවන්නා වූ සංඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ මහණෙක් වේ. එහි දී භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ ඛබර කරන්නේ ය. කලහ කරන්නේ ය. විවාද කරන්නේ ය. කථා ප්‍රතිකථා කරන්නේ ය. සංඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නේ ය. එහෙයින් අපි මොහුට තැත්තියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර (අසමගි) වූ ඒ භික්ෂූහු ඔහුට තැත්තියකමය කෙරෙත්.

2. තෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සංඝයා විසින් අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් තැත්තියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එහෙයින් අපි මොහුට තැත්තියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට තැත්තියකමය කරත්.

3. තෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සංඝයා විසින් අධිමයෙන් සමග්‍ර වීමෙන් තැත්තියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එහෙයින් අපි මොහුට තැත්තියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට තැත්තියකමය කරත්.

4. තෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සංඝයා විසින් අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් තැත්තියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එහෙයින් අපි මොහුට තැත්තියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට තැත්තියකමය කරත්.

5. තෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සංඝයා විසින් ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් තැත්තියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තැත්තියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට තැත්තියකමය කරත්.

6. මහණෙනි, මෙහි ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කථා ප්‍රතිකථා කරන්නා වූ සංඝයා වෙත අධිකරණ කරන්නා වූ මහණෙක් වේ. එහි දී භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ ඛබර කරන්නේ ය. කලහ කරන්නේ ය. විවාද කරන්නේ ය. කථා ප්‍රතිකථා කරන්නේ ය. සංඝයා වෙත අධිකරණ කරන්නේ ය. එහෙයින් අපි මොහුට තැත්තියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට තැත්තියකමය කරත්.

7. තෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සංඝයා විසින් අධිමයෙන් සමග්‍ර වීමෙන් තැත්තියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තැත්තියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට තැත්තියකමය කරත්.

8. තෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සංඝයා විසින් අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් තැත්තියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තැත්තියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට තැත්තියකමය කෙරෙත්.

9. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙසන වාජ්ඣයකමකතො ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගෙති. හද්දස්ස මයං වාජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස වාජ්ඣයකමං කරොනති ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා.

10. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙසන වාජ්ඣයකමකතො ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගෙති. හද්දස්ස මයං වාජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස වාජ්ඣයකමං කරොනති අධම්මෙන වග්ගා.

11. ඉධ උත භික්ඛවෙ, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සමෙස අධිකරණකාරකො. තු වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සමෙස අධිකරණකාරකො. හද්දස්ස මයං වාජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස වාජ්ඣයකමං කරොනති ධම්මෙන වග්ගා.

12. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. නත්ථි¹ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙසන වාජ්ඣයකමකතො ධම්මෙන වග්ගෙති. හද්දස්ස මයං වාජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස වාජ්ඣයකමං කරොනති ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා.

13. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙසන වාජ්ඣයකමකතො ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගෙති. හද්දස්ස මයං වාජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස වාජ්ඣයකමං කරොනති ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා.

14. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙසන වාජ්ඣයකමකතො ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගෙති. හද්දස්ස මයං වාජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස වාජ්ඣයකමං කරොනති අධම්මෙන වග්ගා.

15. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙසන වාජ්ඣයකමකතො අධම්මෙන වග්ගෙති. හද්දස්ස මයං වාජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස වාජ්ඣයකමං කරොනති අධම්මෙන සමග්ගා.

16. ඉධ උත භික්ඛවෙ, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො හොති විවාදකාරකො කලහකාරකො හස්සකාරකො සමෙස අධිකරණකාරකො. තු වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු හණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සමෙස අධිකරණකාරකො. හද්දස්ස මයං වාජ්ඣයකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස වාජ්ඣයකමං කරොනති ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා.

9. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි දී නිකුත්ව “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සසඝයා විසින් ධම්මනිරුපකයෙන් වාගු වීමෙන් තැත්කිසකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුව තැත්කිසකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මනිරුපකයෙන් සමග ව්‍යාග ඔහුව තැත්කිසකමය කෙරෙත්.

10. තෙතෙළු එ' ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට සිටී. එහි ද භික්ෂූන්ට “ඇවැත්ති, මේ මහණ තෙළු සමසායා විසින් ධම්පුරිථැක-
යෙන් සමග්‍ර විමෝන් තැපැනියකම ස කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොවුන්
තැපැනියකම කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් වාග් මුඛානු
මග්‍රන් තැපැනියකම කරන්.

11. මහනෙති, මෙහි ඩබර කරන්නා වූ කලක කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කථා ප්‍රතිකථා කරන්නා වූ සමෂයා වෙත අධිකරණ කරන්නා වූ මහනෙත් වේ. එහි දී භික්ෂුන්ට “ආචාරිකි, මේ මහණ තෙමේ ඩබර කරන්නේ ය. කලක කරන්නේ ය. විවාද කරන්නේ ය. කථා ප්‍රතිකථා කරන්නේ ය. සමෂයා වෙත අධිකරණ කරන්නේ ය. එසැවින් අපි මොහුට තර්ජනයකම්ස කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු ඔහුට තර්ජනයකම්ස කරති.

12. ගෙනෙහි වූ දැඩිකමට අනුරූපව පාලනය කළ යුතුය. එහි හිඤ්ඤාව “දැඩිකම, මේ මොන තෙහෙ. සම්මත විසින් යම්කිසිවක් වශයෙන් වෙන වෙනම නිශ්චය කළ කාරණයක් ලෙසට වේ. එබැවින් අපි මොහුට නිශ්චය කළ කාරණයක්” යන අදහස් වේ. ඔහු යම්කිසිවක් කළයුතු වශයෙන් වෙන වෙනම නිශ්චය කළ කාරණයක්.

13. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, ශ්‍රේ වහන් තෙමේ සසාසා විසින් ධම්මනිරුපකයෙන් ව්‍යුථ චිතෙන් තැපැනියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තැපැනියකමය කරමු” යි ප්‍රේමේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මනිරුපකයෙන් සමග වුවාහ ඔහුට තැපැනියකමය කරත්.

14. තෙවෙනි එ් ආවාසයෙන් ද අනිස ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂුන්ට “ආවාත්තී, ලේ වෙණ තෙලේ සංඝයා, මිසින් බමුණිඋරුකයෙන් සමුග වීමෙන් නාස්තියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට නාස්තියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අබමිසෙන් ව්‍යග්‍ර වූවානු ඔහුට නාස්තියකමය කරන්.

15. තෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද දන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද හිසැන්ට “ඇළැන්නි, මේ මහණ තෙමේ සම්භයා විසින් අධිමයෙන් ව්‍යු විමෙන් හස්තීයකම් කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට හස්තීය කම්‍ය කරමු” යි වෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් සමග වූවානු ඔහුට හස්තීයකම්‍ය කරන්.

16. මහනෙති, මෙහි බර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කථා ප්‍රතිකථා කරන්නා වූ සසභා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ මහනෙත් පිළි එහි දී තිබුණ්ට “ඇටැත්ති, මේ මහණ තෙමේ බර කරන්නේ ය. කලහ කරන්නේ ය. විවාද කරන්නේ ය. කථා ප්‍රතිකථා කරන්නේ ය. සසභා කෙරෙහි පැමිණිලි කරන්නේ ය. එබැවින් දළ මොහුට තැපැනියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු බමුපුනරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු ඔහුට තැපැනියකමය කෙරෙත්.

17. සො තමනා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙකෙන තජ්ජනියකමකතො ධම්මපතිරුපකෙන වගෙහි. හඤ්ඤා මයං තජ්ජනියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා.

18. සො තමනාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙකෙන තජ්ජනියකමකතො ධම්මපතිරුපකෙන සමගෙහි. හඤ්ඤා මයං තජ්ජනියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති අධිමෙවන වග්ගා.

19. සො තමනාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙකෙන තජ්ජනියකමකතො අධිමෙවන වගෙහි. හඤ්ඤා මයං තජ්ජනියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති අධිමෙවන සමග්ගා.

20. සො තමනාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙකෙන තජ්ජනියකමකතො අධිමෙවන සමගෙහි. හඤ්ඤා මයං තජ්ජනියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති ධම්මෙවන වග්ගා.

21. ඉධ පන භික්ඛුවෙ, හඤ්ඤා හඤ්ඤාකාරකො තොති කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සමෙක අධිකරණකාරකො. තනු වෙ භික්ඛුනං එවං ගොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු හඤ්ඤාකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො හස්සකාරකො සමෙක අධිකරණකාරකො. හඤ්ඤා මයං තජ්ජනියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා.

22. සො තමනා ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙකෙන තජ්ජනියකමකතො ධම්මපතිරුපකෙන සමගෙහි. හඤ්ඤා මයං තජ්ජනියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති අධිමෙවන වග්ගා.

23. සො තමනාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙකෙන තජ්ජනියකමකතො අධිමෙවන වගෙහි. හඤ්ඤා මයං තජ්ජනියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති අධිමෙවන සමග්ගා.

24. සො තමනාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙකෙන තජ්ජනියකමකතො අධිමෙවන සමගෙහි. හඤ්ඤා මයං තජ්ජනියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති ධම්මෙවන වග්ගා.

25. සො තමනාපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛුනං එවං ගොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙකෙන තජ්ජනියකමකතො ධම්මෙවන වගෙහි. හඤ්ඤා මයං තජ්ජනියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස තජ්ජනියකමං කරොනති ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා.

17. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අනාස ආවාසයකට යයි. එහි හිඤ්ඤාව “ආවාඤ්ඤා, මේ මහණ තෙමේ සම්මසා, පිළිත් ධම්මනිරුපකයෙන් මහන විමෝකාරජ්ඣානායකයෙකු කරණ ලද්දේ මේ. එබැවින් අපි මොහුට නාමානුසංකර්ම කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මනිරුපකයෙන් සමග මූලානුසංකර්ම නාමානුසංකර්ම කෙරෙත්.

18. තෙහෙමෙ එ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂුන්ට “ආවාඨනි, මේ මහණ තෙමේ සමසංගි විසින් බිමපුරුදකයෙන් සමග වීමෙන් තැන්තියකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තැන්තියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. හුදු අබමියෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු ඔහුට තැන්තියකමය කෙරෙත්.

19. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද, අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි දී භික්ෂූන්ට “අවැතනි, මේ මහණ තෙමේ සමස්තා පිසින් අධිමියෙන් ව්‍යුළු වීමෙන් තැනැතියකමය කරණ අද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තැනැතියකමය කරමු” යි මෙවන් අදහස් වේ. ඔහු අධිමියෙන් සමළ බුටානු ඔහුට තැනැතියකමය කෙරෙත්.

20. ගෙනගෙන ඒ ද්‍රාව්‍යයෙන් ද අන්‍ය ද්‍රාව්‍යයකට යයි. එහි ද නිසැන්ට “ද්‍රාව්‍යතාව, මේ මහණ තෙමේ සම්ප්‍රදාය විසින් අවිමේශෙන් සම්මුත වීමෙන් නිශ්චයකළ කාරණ ලද්දේ මේ. එබැවින් අපි මොහුට නිශ්චය කරමු” යි මෙසේ අදහස් මේ. ඔහු බිමයෙන් වියගු වුවා ඔහුට නිශ්චයකළය කෙරෙහි.

21. මහනෙත, මෙහි ධර්ම කරන්නා වූ කාලය කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කථා ප්‍රතිකථා කරන්නා වූ සම්භයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ මහනෙතක් මේ. එහි දි හිසැන්ට “ආවැන්නි, මේ මහණ තෙමේ ධර්ම කරන්නේ ය. කාලය කරන්නේ ය. විවාද කරන්නේ ය. කථා ප්‍රතිකථා කරන්නේ ය. සම්භයා වෙත පැමිණිලි කරන්නේ ය. එබැවින් අපි මොහුට කප්පියකම්ය කරමු” යි මෙසේ අදහස් මේ. ඔහු ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමුදාසන ඔහුට නාස්සියකම්ය කෙරෙත්.

22. ගෞතමී ඒ දාවාසයෙන් අත්‍ය අවාසයකට යයි. එහි හිඤ්ඤාට “අද්ඨානි, මේ වහන් වෛමේ සක්ඛයා විසින් බිම්ප්‍රතිරූපයෙන් සමුච්ඡිතෙන් තජ්ජනියනමිය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තජ්ජනිය-කමිය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවානු ඔහුට තජ්ජනියකමිය කෙරෙත්.

23. තෙතෙමේ එ් ආවාසයෙන් ද් ද්නාස් ආවාසයකට යයි. එහි ද් නිකුත්විට “ආලාන්ති, මේ මනස ගෙමේ සමසයා විසින් අධමයෙන් වසු විමෙන් නාස්නියකමිය කරණ ලද්දේ මේ. එබැවින් අපි මොහුට නාස්නිය-කමිය කරමු” යි මෙයෙ අදහස් මේ. ඔහු අධමයෙන් සමගු වුවහු ඔහුට නාස්නියකමිය කෙරෙත්.

24. හෙතෙමේ එ් ආවාසයෙන් ද අන්ය ආවාසයකට යයි. එහි ද නික්මුන්ට “ආවාදානි, මේ මහණ තෙමේ සබ්බසා විසින් අධිමයෙන් සමග විමෙන් තජ්ජිසකම කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට තජ්ජිසකම කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මයෙන් වසග පුටාහු ඔහුට තජ්ජිසකමය කෙරෙත්.

25. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද නිකුත්වන “අවුයනි, මේ මනණ තෙමේ සමසයා විසින් බිම්යෙන් ව්‍යු විමෙන් තප්පනියකමය කරණ පද්ධතේ මේ. එබැවින් පසි මොහුට තප්ප නියකමය කරමි” යි මෙසේ පදනක් වේ. මතු බිම්පුරිතයකගෙන් ව්‍යු වුවාහු මහුට තප්පනියකමය කෙරෙත්.

26. ඉබ් පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු බාලො තොති අඛණ්ණො ආපනති-
ඛුත්තො අනපදානො ගිහිති සංසරියා විහරති අනනුලොමිකෙති ගිහිසංස-
රෙහති. තු වෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු
බාලො අඛණ්ණො ආපනතිඛුත්තො අනපදානො ගිහිති සංසරියා විහරති
අනනුලොමිකෙති ගිහිසංසරෙහති. ගුණස්ස මයං නියස්සකම්මං කරොමා” ති.
තෙ තස්ස නියස්සකම්මං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

27. සො තමො ආවාසං අඤ්ඤං ආවාසං ගම්මති. තත්ථ භික්ඛුනං
ඵලං තොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙකෙන නියස්සකම්මකතො
අධිමෙමන වග්ගෙති. ගුණස්ස මයං නියස්සකම්මං කරොමා” ති. තෙ තස්ස
නියස්සකම්මං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා -පෙ-
ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා. යථා ගෙට්ඨා
තථා වක්කං කාතබ්බං*.

28. ඉබ් පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු කුලදුසකො තොති පාපසමාවාරො
තු වෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු කුලදුසකො
පාපසමාවාරො. ගුණස්ස මයං පබ්බාජනීයකම්මං කරොමා” ති. තෙ තස්ස
පබ්බාජනීයකම්මං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

29. සො තමො ආවාසං අඤ්ඤං ආවාසං ගම්මති. තත්ථ භික්ඛුනං
ඵලං තොති: “අයං බො ආවුසො භික්ඛු සමෙකෙන පබ්බාජනීයකම්මකතො
අධිමෙමන වග්ගෙති. ගුණස්ස මයං පබ්බාජනීයකම්මං කරොමා” ති. තෙ
තස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධිමෙමන
වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා.
වක්කං කාතබ්බං*.

30. ඉබ් පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිහි අකෙකාසති; පරිභාසති. තු වෙ
භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු ගිහි අකෙකාසති
පරිභාසති. ගුණස්ස මයං පටිසාරණීයකම්මං කරොමා” ති. තෙ තස්ස පටි-
සාරණීයකම්මං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

31. සො තමො ආවාසං අඤ්ඤං ආවාසං ගම්මති. තත්ථ භික්ඛුනං
ඵලං තොති: “අයං බො ආවුසො, භික්ඛු සමෙකෙන පටිසාරණීයකම්මකතො
අධිමෙමන වග්ගෙති. ගුණස්ස මයං පටිසාරණීයකම්මං කරොමා” ති. තෙ
තස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොනති අධිමෙමන සමග්ගා -පෙ- ධිමෙමන
වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා.
වක්කං කාතබ්බං1.*

32. ඉබ් පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනති ආපනති ආපනති ආප-
නති පසසිඤ්ඤා. තු වෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං බො ආවුසො,
භික්ඛු ආපනති ආපනති ආපනති ආපනති පසසිඤ්ඤා. ගුණස්ස මයං
ආපනතියා අදස්සනෙ උපකම්පනීයකම්මං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආප-
නතියා අදස්සනෙ උපකම්පනීයකම්මං කරොනති අධිමෙමන වග්ගා.

1. හු. ජ. “සුගබ්බං”

* උපග්ගානෙ වස්ථාරිතං.

26. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ අඟු වූයේ අව්‍යක්ත වූයේ ඉමිත් නැති ඇවැත් ඇත්තේ ගිහිත් හා නැති සිටියේ වේ. සසුනට අනුලෝම නො වූ ගිහිසසතින් යුක්ත ව වාසය කෙරේ. එකල්හි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ අඟු ය. අව්‍යක්ත ය. ඇවැත් ඛනුල කොට සිටියේ ය. පිටිසිඳිය නො හැකි ඇවැත් ඇත්තේ ය. ගිහියන් හා හැනි සිටියේ අනුලෝම නො වූ ගිහිසසතින් යුක්ත ව වසයි. එහෙයින් අපි මොහුට නියඃසකමිය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට නියඃසකමිය කෙරෙත්.

27. තෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සඃසයා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් නියඃසකමී කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට නියඃසකමිය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට නියඃසකමිය කෙරෙත්. යට යික්‍ර පරිදි වක්‍ර කල යුතු ය.”

28. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පටිට්ඨ හැසිරීම් ඇත්තේ කුල-දුෂික වේ. එකල්හි මහණුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ කුලදුෂික ය. පටිට්ඨ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. එබැවින් අපි මොහුට පබ්බාජනීයකමිය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට පබ්බාජනීයකමිය කෙරෙත්.

29. ගොතමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සඃසයා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් පබ්බාජනීයකමිය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට පබ්බාජනීයකමිය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට පබ්බාජනීයකමිය කෙරෙත්. වක්‍ර කල යුතු ය.”

30. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ගිහිත්ට ආයුක්ත කෙරෙයි. පරිනව කෙරෙයි. එකල්හි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ ගිහිත්ට ආයුක්ත කෙරෙයි. පරිනව කෙරෙයි. එබැවින් අපි මොහුට පටිසාරණීයකමිය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට පටිසාරණීයකමිය කෙරෙත්.

31. තෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සඃසයා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් පටිසාරණීයකමිය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට පටිසාරණීයකමිය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට පටිසාරණීයකමිය කෙරෙත්. වක්‍ර කල යුතු ය.”

32. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැත්වට පැමිණ ඇවැත් දක්නට නො හැමැති වෙයි. එකල්හි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ ඇවැත්වට පැමිණ ඇවැත් දක්නට හැමැති නො වෙයි. එබැවින් අපි මොහුට ඇවැත් නො දැක්මෙහි උකෙඛපනීයකමිය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට ඇවැත් නො දැක්මෙහි උකෙඛපනීයකමිය කෙරෙත්.

33. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛූනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙසන ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියකමකතො අධිමමන වග්ගෙති. හඤ්ඤා මයං ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියකමං කරොනති අධිමමන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙතන වග්ගා -පෙ- ධම්මපනිරූපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපනිරූපකෙන සමග්ගා. වක්කං කාතබ්බං.

34. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනතී ආපරිජ්ඣා න ඉච්ඡති ආපනතීං පටිකාතුං. තත්ථ භික්ඛූනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතීං ආපරිජ්ඣා න ඉච්ඡති ආපනතීං පටිකාතුං. හඤ්ඤා මයං ආපනතියා අප්පටිකමෙ උකෙඛපතියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අප්පටිකමෙ උකෙඛපතියකමං කරොනති අධිමමන වග්ගා.

35. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛූනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සමෙසන ආපනතියා අප්පටිකමෙ උකෙඛපතියකමකතො අධිමමන වග්ගෙති. හඤ්ඤා මයං ආපනතියා අප්පටිකමෙ උකෙඛපතියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස ආපනතියා අප්පටිකමෙ උකෙඛපතියකමං කරොනති. අධිමමන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙතන වග්ගා -පෙ- ධම්මපනිරූපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපනිරූපකෙන සමග්ගා. වක්කං කාතබ්බං.

36. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකා දිට්ඨිං පටිතිස්සන්තුං. තත්ථ භික්ඛූනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකා දිට්ඨිං පටිතිස්සන්තුං. හඤ්ඤා මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකෙඛපතියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකෙඛපතියකමං කරොනති අධිමමන වග්ගා.

37. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථ භික්ඛූනං ඵලං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො, භික්ඛු සමෙසන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකෙඛපතියකමකතො අධිමමන වග්ගෙති. හඤ්ඤා මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකෙඛපතියකමං කරොමා” ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උකෙඛපතියකමං කරොනති අධිමමන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙතන වග්ගා -පෙ- ධම්මපනිරූපකෙන වග්ගා -පෙ- ධම්මපනිරූපකෙන සමග්ගා. වක්කං කාතබ්බං.

33. තෙතොමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්ය ආවාසයකට යයි. එහි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සමසයා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් ඇවැත් වනා දැක්මෙහි උකෙකපනීයකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට ඇවැත් වනා දැක්මෙහි උකෙකපනීයකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට ඇවැත් වනා දැක්මෙහි උකෙකපනීයකමය කෙරෙත්. චක්‍ර කල යුතු ය.

34. මහණෙනි, මෙහි පහතෙක් තෙමේ ඇවැත්වට පැමිණ ඇවැත්වට පිළියම් කරන්ට කැමැති වනා වෙයි. එකල්හි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ පහණ තෙමේ ඇවැත්වට පැමිණ ඇවැත්වට පිළියම් කරන්නට කැමැති වනා වෙයි. එබැවින් අපි මොහුට ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙකපනීයකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට ඇවැත් වනා දැක්මෙහි උකෙකපනීයකමය කෙරෙත්.

35. තෙතොමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්ය ආවාසයකට යයි. එහි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සමසයා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙකපනීයකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙකපනීයකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙකපනීයකමය කෙරෙත්. චක්‍ර කල යුතු ය.

36. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පවිටු දූෂිත අත් හරින්නට කැමැති වනා වේ. එකල්හි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ ලාභිකදූෂිත අත් හරින්නට නො කැමති වෙයි. එබැවින් අපි මොහුට පවිටු දූෂිත අත් නො හැරීමෙහි උකෙකපනීයකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට පවිටු දූෂිත අත් නො හැරීමෙහි උකෙකපනීයකමය කෙරෙත්.

37. තෙතොමේ ඒ ආවාසයෙන් අන් ආවාසයකට යයි. එහි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සමසයා විසින් අධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වීමෙන් පවිටු දූෂිත අත් නො හැරීමෙහි උකෙකපනීයකමය කරණ ලද්දේ වේ. එබැවින් අපි මොහුට පවිටු දූෂිත අත් නො හැරීමෙහි උකෙකපනීයකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරුපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට පවිටු දූෂිත අත් නො හැරීමෙහි උකෙකපනීයකමය කෙරෙත්. චක්‍ර කල යුතු ය.

38. මහනෙති, මෙහි මහනෙතක් තෙවේ සහසයා වසින් තැරැනියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීම මුණිස සද්දස සේ පවති. තැරැනියකම්යාගේ සන්සිඳිම ඉල්ලයි.

39. එකළැති නිසැල්ට “අවැත්ති, මේ පහණ තෙමේ සහසා මිසින් හැරැනියකම් කරණ ලද්දේ මහා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු යෙ පවති. හැරැනියනමයගේ සන්සිදිල ඉල්ලයි. එබැවින් අම් මෙහුගේ හැරැනියනමය සන්සිදුවළ” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අමිමයෙන් වහල වුවහු ඔහුගේ හැරැනියනමය සන්සිදුවන්.

10. කෙටිකලේ හි දාමාසසකන් දකුණු දාමාසසකට යයි. එහි නිකුත්ව “දැවැන්ති, අසමයෙන් ව්‍යාග්‍ර වූ සසඃය, මිනිස් ශ්‍රේෂ්ඨ ශක්තියෙන් තරුණියකම අසමයෙන් සන්සිදුවන අද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ තරුණියකම සන්සිදුවු”යි මෙසේ අදහස වේ. මහු අසමයෙන් සමග වුවාහු මහගේ තරුණියකම සන්සිදුවන.

11. හෙතෙමේ එ' ආවාසයෙන් ද අන්ය ආවාසයකට යයි. එහි ද නිකුත්. "අවැත්ති, සංඝයා විසින් සමග වීමෙන් මෙ මහණුන්ගේ තර්කයකම අඩවියෙන් සන්සිදුවන අද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ තර්කයකම සන්සිදුවමු" යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධර්මයෙන් වාග් ධර්මය මගින් තර්කයකම සන්සිදුවේ.

12. මෙමෙන් ම ආපසයොග ද අනෙකුත් ආපසයොග යයි. එහි ද විකල්පයට “ආවැටැනි, යම්යෙක් ව්‍යග්‍ර වූ සත්ත්වයෙකු විසින් මේ ඔහුණුගේ නාස්තියකමය සන්සිදුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ නාස්තියකමය සන්සිදුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. යනු යම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවානු ඔහුගේ නාස්තියකමය සන්සිදුවන.

13. හෙතෙමේ එම ආවාසයෙන් ද අනුය ආවාසයකට යයි. එහි ද නිසිද්වන්ට “ආලිඛනි, ධම්මනිරුඳකයොන් වයුලු ව සසාසා විසින් මේ මහණනුගේ නැවැතියකමය සන්තිසිලවත ලද්දේය. එබැවින් අපි මොහුගේ නැවැතියකමය සන්තිසිලවුම” යි මෙසේ අදහස වේ. ඔහු ධම්මනිරුඳකයොන් සමග වුවාහ ඔහුගේ නැවැතියකමය සන්තිසිලවන්.

11. මහාණනි, මෙහි මහණෙක් වහමේ සඤ්ඤා විසින් හැරුණිකම් කරණ ලද්දේ මහා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. වරදින් නිදහස් වීමට සූරස සේ පවතී. හැරුණිකම්යාගේ සත්සිද්ධිම ඉල්ලයි.

15. එකලේඛ නිකුත්ව “අවැරැත්, මේ මනස වගේ සසාදා තිබේ” වැරදියකම කරන ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලෝම ව පවති. වරදින් නිදහස වීමට සුදුසු සේ පවති. වැරදියකමයාගේ සන්සිද්ධි ලැබේ. එබැවින් අපි මොහුගේ වැරදියකමය සන්සිද්ධවම” යි මෙසෙ අදහස් මේ. ඔහු අසිල්යෙන් සමග වූවානු නිසාම වැරදියකමය සන්සිද්ධය.

16. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අනිය ආවාසයකට යයි. ඒ නිසිසුරු
“ආලංකරි, අයම්සෙත් සමග වූ සහසයා විසින් මේ මහණනුගේ තරුණිය-
කම සහතිකවන ලද්දේ ය. ඒකෙයින් අපි පමානුගේ තරුණියකම
සහතිකවන” යි මෙය අදහස් වේ. ඔහු බිමසෙත් වාග් චූචානු ඔහුගේ
තරුණියකම සහතිකවන.

17. සො නැනැමි ආපසා අකුකු, ආවසං ගැමිනි. ගැමිනි නිකුක්කං ඒවං තොති: “ඉමස්ස ටෙව් ආදිසො, නිගිවුතො සමෙඤ්ඤා ගාමකාදියකමං භට්ටසස්සඤ්ඤං යමෙවන වජ්ජනති. නකුස්ස ඔයං ගාමකාදියකමං ටට්ටසස්ස - ටෙවමා” ති. ටො නස්ස ගාමකාදියගමෙ ටට්ටසස්සඤ්ඤානාති යමෙඤ්ඤිතරුප - කෙන වග්ගා.

18. සෞ නමොති ආවාසං අඤ්ඤං ආවාසං ගවිජ්ඣති. භාෂ්පි භික්ඛුනං ඵලං ගොති: “ඉමස්සං උපා ආදුට්ඨො භික්ඛුනො සමමුක්ඛ නාමනිසකමමං සම්පසංඝාද්ධං. ධමමපනිරුපකොත වෙගගති. හඤ්ඤං මයං චාරුභිසකමමං පටිපාසංගමෙමාමි” යි යන භාසා නාමනිසකමමං පටිපාසංගමනාති ධමමපනිරුපකොති සමගා.

19. සො නවතාපි ආපාසා අඤ්ඤාං ආවාසං ගමන්ති. නන්ධි භික්ඛුනං ඵලං ගොති: “ඉමස්ස ථො ආරාධනො භික්ඛුනො භුජෙත්වා නාත්තියකමමං පටිපස්සංඤ්ඤාං ධම්මපඤ්ඤාපඤ්ඤාන සම්මග්ගති. ගඤ්ඤාං මධං නාත්තියකමමං පටිපස්සංඤ්ඤාමා” ති. තො නස්ස නාත්තියකමමං පටිපස්සංඤ්ඤානති අධමමන ඵගා.

[illegible]

51. භූමි මේ හිඬකුණා එළු
 හැරුණිකමමකපනා සමගා එහෙනි.
 හැරුණිසසා කමමසසා පටිපසසසාදි.
 පටිපසසසාපෙහිමා" නි. පනා හසස
 ධිමමමන එහනා.

52. සෙ. නමැති ආමාසා අයුතු ආමාසං ගම්මිනි. තිසි මිනිසුන්
එම තොට: “ඉතිසං පෙ. ආරිසො නිග්ගන්තොසංසොන චරන්තියකමං
පට්ටසංසංසං. ධෙමමන උග්ගති. ගඤ්ඤං මයං චරන්තියකමං පට්ටසංසං-
සෙතො” යි. පෙ. ගංසං චරන්තියකමං පට්ටසංසංසෙතොති ධෙමමනරුප-
කොන වග්ගො.

58. සො නැනාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගවිජ්ඣති. නිසීදි භික්ඛුනං ඵං. ගොති: “ඉඤ්ඤං ටො ආදිසො භික්ඛුනො සමෙඤ්ඤාන වජ්ජභියකමම, පටිපාසසඤ්ඤාං ධම්මපතිරුපිකොනා උපගාති. ගඤ්ඤං ඵං චජ්ජනියකමම. පටිපාසසඤ්ඤාමා” නි. ටො නඤ්ඤාන වජ්ජභියකමම. පටිපාසසඤ්ඤානනි ධම්මපතිරුපිකොනා සමග්ගා.

51. සෞ භාණ්ඩා ආරාමය අයුතු ලෙස භාවිත කරමින් වත්පි තිබුණු එම හේතුවෙන් “මුළු සෞ ආරාමය නිකුත්වන සමයේදී තත්ත්වයන්වලට පටිපාසාසහති. අනුමතවත් සමයෙහි. හදුන්වා දීම හදුන්වාදීමට සටිපාසාසහති” වේ. මේ හේතුවෙන් තත්ත්වයන්වලට පටිපාසාසහති අඩුමෙන් වනවා.

55. සෝ නවෝචි ආවාසො අඤ්ඤං ආවාසං ගමිස්සි. නන්ති නිඤ්ඤානං
 ඵලං භොති: “ඉමස්සා ජනා ආවාසො හිංසුරතා සමඤ්ඤාන භාග්ගිකකමං
 පටිපාසාදාං අධිමෙමනා චගෙහති. හඤ්ඤා මස්සා නත්තරිකමම පටිපා-
 සාමොචා” හි. උත භස්සා නත්තරිකමමං පටිපාසාමොගාති අධිමෙමනා
 සුමගා.

17. තෙතෙමේ එ' ආවාසයෙන් ද අන්ය ආවාසයකට යයි. එහි ද නිකුත්වී "අදාලත්, යම්කලක් පසු දී සහකා විසින් මේ මගනිකුත් වන්නීයකම සන්සිදුවන ලද්දේය. එදාදිත් අපි මොවුන්ගේ නායකයකම සන්සිදුවමු" යි මෙය අදහස් වේ. නමුත් මේ ප්‍රකාරයෙන් පසු වුවා වනුයේ නායකයකම සන්සිදුවා.

48. හෙතෙමේ එ' ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද භික්ෂුන්ට "ආරාමය, ධර්මපුත්‍රි රාජකයෙන් ව්‍යාග්‍ර ව සහසා විසින් ප්‍රේමකණ්ඩුගේ තැපෑලියකම සන්සිදුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ තැපෑලියකම සන්සිදුවමු" යි මෙසේ අදහස වේ. ඔහු ධර්මපුත්‍රි රාජකයෙන් සමග වුවාහු ඔහුගේ තැපෑලියකම සන්සිදුවන.

19. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අනන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද නිසැන්ට “අවුරුත්ති, යම්පුරුපනයෙන් සමුග වූ සසසයා විසින් මේ මහණහුගේ තණ්ත්තියකමය සන්සිලවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ තණ්ත්තියකමය සන්සිලවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අභිමියෙන් වාගු වුවා ඔහුගේ තණ්ත්තියකමය සන්සිලවත්.

50. මහනගරය, මෙහි මහනගරයේ වෙනම සංස්කෘතියක් වාර්තා කළ නොහැකි ලෙසින් පැවතී ඇත. අනුරාධපුරයේ පැවති, එවැනි නිදහස් වීමේ සංස්කෘතිය පැවති, වාර්තා කළ නොහැකි සංස්කෘතියක් විය.

51. එකල්හි හික්කුණුව “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙලේ සසස්සා විසින් හැරුණියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලෝම ව පවති. මරදග් නිදනස් මෙම සුරස සෙ පවති. හැරුණියකමියාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. ආවුන් අම් මේ මහණහුගේ හැරුණියකමිය සන්සිද්ධවු” යි මෙසේ අදහස වෙ මිත්‍ර යමයෙන් පසු වූවාට අනුරේ හැරුණියකමිය සන්සිද්ධවු.

52. ගෙවොලේ ඒ ආවාසයෙන් අනා ආවාසයකට යයි. එහි හිසැන්ට “ආලිච්ඡානි, යමිසංගා ව්‍යග්‍ර ව සංසාරා විසිත් රමි වහනෙහිගේ නායනිය - කමිය සන්තිසුචන අද්දේ ය. ආලිච්ඡා අපි මේ වහනෙහිගේ නායනිය - කමිය සන්තිසුචන” යි මෙසේ අදහස වේ. ඔහු යමිප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර විවාහ මගගේ නායනියකමිය සන්තිසුචන.

58. හෙතෙමේ එ් ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි දී හික්කුන්ට “අවුල්කි. යම්පුතිරුපකයෙන් ව්‍යුහ වූ සංඛ්‍යා තිසින් මේ මහණහුගේ නැරඹියකමය සන්ධිප්‍රවණ අද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ නැරඹියකමය සන්ධිප්‍රවණ” යි මෙසේ අදහස වේ. ඔහු යම්පුතිරුපකයෙන් සමග වුවාහ ඔහුගේ නැරඹියකමය සන්ධිප්‍රවණ.

54. හෙතෙමේ ඒ ආචාසයෙන් ද අන්‍ය ආචාසයකට සිටී. එහි ද නිකුත්ව “ඇමැත්ති, බිම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග වූ සමස්ත විස්තර මේ මහණනුගේ කැරැහියකමය සන්සිඳුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොනුගේ කැරැහියකමය සන්සිඳුවමු” යි මේසෙ අදහස වේ. මහ අයුමියෙන් වසන විමාන ඔහුගේ කැරැහියකමය සන්සිඳුවත්.

55. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අනිය ආවාසයකට යයි. එහි දී නිකුත්ව “ආවාදානි, අයම්ඥො” පත්‍ර උසස්සා විසින් මේ වහන්සුන්ගේ නාමිකයකම සන්සිදුවන ලද්දේ ය. එවැනි අපි මොහුගේ නාමිකයකම සන්සිදුවමු” යි මෙම අදහස් වේ. ඔහු අයම්ඥො සමුහ වූවාහු ඔහුගේ නාමිකයකම සන්සිදුවන්.

56. මහලෙන්ති, පමති මහාපණ්ඩිත චෝපම සංඝයා විසින් හැරුණිකම් කුරුණ දේශේ මනා කොට පවතී. අනුලොමී ම පවතී. මරදින නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. හැරුණිකම්යාගේ සාත්තිදීම ඉල්ලයි.

57. එකලීනි නිකුණට්ටු “අවැරැත්, මේ මහණ තෙමේ සංඝයා, විසින් නාස්තියකම් කරණ ලද්දේ මන, කොට පවති. අනුලොම ව පවතී. මරදිනි නිදහස වීමට දැඩු සේ පවති. නාස්තියකම්යාගේ සන්සිද්ධ ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ‘නාස්තියකම්ය සන්සිද්ධවු’ සි මෙසේ අදහස් වේ. සුදු මනුෂ්‍යවරුපසයෙන් වහලු වූවාහ සුදුගේ නාස්තියකම්ය සන්සිද්ධව.

58. ගෙනෙමේ ඒ ද්වාරාදසෙත් අන්ය ද්වාරාසංකප යයි. එහි හික්කුර්ට “ද්වාරාදති, ධම්මනිරුපකංසත් වාගු ථ සංසයා ටිසිත් මේ පනණුගේ නායනියකමය සන්සිදුවන අද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ නායනියකමය සන්සිදුවු” යි මෙලෙ අදහස වේ. නු ද්වාරාදසෙත් සමග ද්වාරාද ඔහුගේ නායනියකමය සන්සිදුවන්.

59. තෙනෙහි ඒ ආවාසයෙන් ද අත්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද නිකුත්ව “ආලාත්ති, මිම්පුනීරාජකයෙන් සමග්‍ර ද සසඤා විසින් මේ මහණහුගේ ත්‍යාගීයකම්ය සන්සිදුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ ත්‍යාගීයකම්ය සන්සිදුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. මහ අධම්මයෝගී වාගු ධ්‍රුවාන ඔහුගේ ත්‍යාගීයකම්ය සන්සිදුවන්.

60. “හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි ද නිසිකුණට “ඇවැත්නි, අධිමයෙන් ව්‍යාචු වූ සසසයා විසින් මේ මහණයාගේ නිජ්ජාතියකමය සන්තිලාපන අද්දේය. එබැවින් අපි මොහුගේ නිජ්ජාතියකමය සන්තිලාපන” හි පෙළෙ අදහස වේ. ඔහු අධිමයෙන් සමුද්‍ර වූවාලු ඔහුගේ නිජ්ජාතියකමය සන්තිලාපන.”

61. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට සිටී. එහි ද කිසිදු දේ “අවැත්ති, අයුතුය” සමග වූ සහයෝගීත්වය මගින් මගනුගේ නැණියකම සන්ධිප්‍රවණ ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ නැණියකම සන්ධිප්‍රවණ” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු යම්කිසි දේ වාග් විවාද ඔහුගේ නැණියකම සන්ධිප්‍රවණ.

6.2. ව්‍යුත්පන්න, මෙහි ව්‍යුත්පන්න තොමේ සහසංයුතියේ ව්‍යුත්පන්නයක්
 කරණ ලද්දේ වනාහෙනා පවතී. අනුලෝම ව පවතී. පරදිග් නිදහස්
 මිමට සදසු පෙ පවතී. ව්‍යුත්පන්නයාගේ සන්සිදිම ඉල්ලයි.

63. එකල්හි නිකුත්ව “ආලෝකි, මේ මෙතෙක් තෙමේ සසංඝා විසිණි” ආර්ථිකයකට කරුණ ලද්දේ මහාකොට පවති. අනුලෝමව පවතී. වරදන් නිදහස් වීමට සුදුසු යෙ පවති. ආර්ථිකයකටයාත් සන්ධිදීම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ආර්ථිකයකට සහායදෙමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මපුත්ර පරායගන් සමග වඩාත් ඔහුගේ ආර්ථිකයකට සහායදෙමු.

64. තෙතෙත්තු එදා බාසයෙග් අනාස අවසාසකට යයි. එහි හික්කුන්ට “අච්චන්ති, බමුත්තරුපකයෙග් සමුග වු සමසයා මිසිග් මෙම තෙතෙත්තගේ තරුණියකමය සන්සිදුවන අද්දේ ය. එබවින් අති පොත්තගේ තරුණියකමය සන්සිදුවු”යි පෙතේ අදහස වේ. ඔහු අධර්මයෙන් ව්‍යාග්‍ර වුවාහු ඔහුගේ තරුණියකමය සන්සිදුවන්.

65. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සසෙසන වාජ්ඣ්ඤකමමං පටිපාසාද්ධං අධිමෙමන වග්ගෙති. හඤ්ඤා මයං වාජ්ඣ්ඤකමමං පටිපාසාසමෙමා” ති. තො නස්ස වාජ්ඣ්ඤකමමං පටිපාසාසමෙමනති අධිමෙමන සමග්ගා.

66. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සසෙසන වාජ්ඣ්ඤකමමං පටිපාසාද්ධං අධිමෙමන සමග්ගෙති. හඤ්ඤා මයං වාජ්ඣ්ඤකමමං පටිපාසාසමෙමා” ති. තො නස්ස වාජ්ඣ්ඤකමමං පටිපාසාසමෙමනති ධම්මෙමන වග්ගා.

67. සො නමොපි ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සසෙසන වාජ්ඣ්ඤකමමං පටිපාසාද්ධං අමෙමන වග්ගෙති. හඤ්ඤා මයං වාජ්ඣ්ඤකමමං පටිපාසාසමෙමා” ති. තො නස්ස වාජ්ඣ්ඤකමමං පටිපාසාසමෙමනති ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා.

68. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සසෙසන නිසස්සකමමකතො¹ සමමා වහනති. ලොමං පාතෙති. පනත්ථාරං වහනති. නිසස්සස්ස කමමස්ස² පටිපාසාද්ධං යාවති.

69. නත්ථි ඵෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආවුසො භික්ඛු සසෙසන නිසස්සකමමකතො සමමා වහනති. ලොමං පාතෙති. පනත්ථාරං වහනති. නිසස්සස්ස කමමස්ස² පටිපාසාද්ධං යාවති. හඤ්ඤා මයං නිසස්සකමමං පටිපාසාසමෙමා” ති. තො නස්ස නිසස්සකමමං පටිපාසාසමෙමනති අධිමෙමන වග්ගා.

70. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සසෙසන නිසස්සකමමං පටිපාසාද්ධං අධිමෙමන වග්ගෙති. හඤ්ඤා මයං නිසස්සකමමං පටිපාසාසමෙමා” ති. තො නස්ස නිසස්සකමමං පටිපාසාසමෙමනති අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධම්මෙමන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා. චක්ඛං කාතබ්බං.

71. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සසෙසන පඤ්ඤානිසස්සකමමකතො සමමා වහනති. ලොමං පාතෙති. පනත්ථාරං වහනති. පඤ්ඤානිසස්සකමමස්ස පටිපාසාද්ධං යාවති.

72. නත්ථි ඵෙ භික්ඛුනං ඵලං හොති: “අයං ඛො ආවුසො භික්ඛු සසෙසන පඤ්ඤානිසස්සකමමකතො සමමා වහනති. ලොමං පාතෙති. පනත්ථාරං වහනති. පඤ්ඤානිසස්සකමමස්ස පටිපාසාද්ධං යාවති. හඤ්ඤා මයං පඤ්ඤානිසස්සකමමං පටිපාසාසමෙමා” ති. තො නස්ස පඤ්ඤානිසස්සකමමං පටිපාසාසමෙමනති අධිමෙමන වග්ගා.

73. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤා ආවාසං ගව්ඡති. නත්ථි භික්ඛුනං ඵලං හොති: “ඉමස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො සසෙසන පඤ්ඤානිසස්සකමමං පටිපාසාද්ධං අධිමෙමන වග්ගෙති. හඤ්ඤා මයං පඤ්ඤානිසස්සකමමං පටිපාසාසමෙමා” ති. තො නස්ස පඤ්ඤානිසස්සකමමං පටිපාසාසමෙමනති අධිමෙමන සමග්ගා. -පෙ- ධම්මෙමන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා. චක්ඛං කාතබ්බං.

1. “නිසස්සකමමං කතො” P T S

2. “නිසස්ස කමමස්ස”

65. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි දී භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, අමුඡ්ඤන් ව්‍යග්‍ර ටු සසසයා විසින් මේ මහණහුගේ වාණිජකමය සන්සිදුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ වාණිජකමය සන්සිදුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අමුඡ්ඤන් සමග වුවාහු ඔහුගේ වාණිජකමය සන්සිදුවන්.

66. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි දී භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, අමුඡ්ඤන් සමග වූ සසසයා විසින් මේ මහණහුගේ වාණිජකමය සන්සිදුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ වාණිජකමය සන්සිදුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මපුත්රාරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු ඔහුගේ වාණිජකමය සන්සිදුවන්.

67. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි දී භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර ටු සසසයා විසින් මේ මහණහුගේ වාණිජකමය සන්සිදුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ වාණිජකමය සන්සිදුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු ධම්මපුත්රාරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු ඔහුගේ වාණිජකමය සන්සිදුවන්.

68. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සසසයා විසින් නියසසකම කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. චරදිත් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. නියසසකමයාගේ සන්සිදීම ඉල්ලයි.

69. එකල්හි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සසසයා විසින් නියසසකම කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. චරදිත් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. නියසසකමයාගේ සන්සිදීම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ නියසසකමය සන්සිදුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අමුඡ්ඤන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු ඔහුගේ නියසසකමය සන්සිදුවන්.

70. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, අමුඡ්ඤන් ව්‍යග්‍ර ටු සසසයා විසින් මේ මහණහුගේ නියසසකමය සන්සිදුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ නියසසකමය සන්සිදුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අමුඡ්ඤන් සමග වුවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු -පෙ- ධම්මපුත්රාරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු -පෙ- ධම්මපුත්රාරූපකයෙන් සමග වුවාහු ඔහුගේ නියසසකමය සන්සිදුවන. එකු කළ යුතු ය.

71. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සසසයා විසින් පබ්බාජනියකම කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. චරදිත් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පබ්බාජනියකමයාගේ සන්සිදීම ඉල්ලයි.

72. එකල්හි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සසසයා විසින් පබ්බාජනියකම කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. චරදිත් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පබ්බාජනියකමයාගේ සන්සිදීම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ පබ්බාජනියකමය සන්සිදුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අමුඡ්ඤන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු ඔහුගේ පබ්බාජනියකමය සන්සිදුවන්.

73. තෙනෙමේ ඒ ආවාසයෙන් ද අන්‍ය ආවාසයකට යයි. එහි භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, අමුඡ්ඤන් ව්‍යග්‍ර ටු සසසයා විසින් මේ මහණහුගේ පබ්බාජනියකමය සන්සිදුවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ පබ්බාජනියකමය සන්සිදුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අමුඡ්ඤන් සමග වුවාහු -පෙ- ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු -පෙ- ධම්මපුත්රාරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු -පෙ- ධම්මපුත්රාරූපකයෙන් සමග වුවාහු ඔහුගේ පබ්බාජනියකමය සන්සිදුවන්. එකු කළ යුතු ය.

74. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමෙසන පටිසාරණියකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්තාරං වහනති. පටිසාරණියස්ස කමමස්ස පටිපස්සද්ධිං යාමති.

75. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සමෙසන පටිසාරණියකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්තාරං වහනති. පටිසාරණියස්ස කමමස්ස පටිපස්සද්ධිං යාමති. හදස්ස මයං පටිසාරණියකමං පටිපස්සමොමා” ති. හෙ නස්ස පටිසාරණියකමං පටිපස්සමොනති අබමෙමන වග්ගා.

76. සො කම්මා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. නත් භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස බො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සමෙසන පටිසාරණියකමං පටිපස්සද්ධිං අයමෙමන වග්ගෙති. හදස්ස මයං පටිසාරණියකමං පටිපස්සමොමා” ති. හෙ නස්ස පටිසාරණියකමං පටිපස්සමොනති අයමෙමන සමග්ගා. -පෙ- යමෙමන වග්ගා. -පෙ- යමමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- බමමපතිරුපකෙන සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

77. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමෙසන ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්තාරං වහනති. ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියස්ස කමමස්ස පටිපස්සද්ධිං යාමති.

78. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සමෙසන ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්තාරං වහනති. ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියස්ස කමමස්ස පටිපස්සද්ධිං යාමති. හදස්ස මයං ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියකමං පටිපස්සමොමා” ති. හෙ නස්ස ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියකමං පටිපස්සමොනති අබමෙමන වග්ගා.

79. සො කම්මා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගව්ඡති. නත් භික්ඛුනං එවං හොති: “ඉමස්ස බො ආට්ඨසො භික්ඛුනො සමෙසන ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියකමං පටිපස්සද්ධිං අයමෙමන වග්ගෙති. හදස්ස මයං ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියකමං පටිපස්සමොමා” ති. හෙ නස්ස ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියකමං පටිපස්සමොනති අයමෙමන සමග්ගා. -පෙ- බමෙමන වග්ගා. -පෙ- බමමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- බමමපතිරුපකෙන සමග්ගා. වකකං කාතබ්බං.

80. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමෙසන ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උකෙඛපතියකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්තාරං වහනති. ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උකෙඛපතියස්ස කමමස්ස පටිපස්සද්ධිං යාමති.

81. නත්‍ර වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: “අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු සමෙසන ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උකෙඛපතියකමකතො සමමා වහනති. ලොමං පාතෙති. නෙත්තාරං වහනති. ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උකෙඛපතියස්ස කමමස්ස පටිපස්සද්ධිං යාමති. හදස්ස මයං ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උකෙඛපතියකමං පටිපස්සමොමා” ති. හෙ නස්ස ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උකෙඛපතියකමං පටිපස්සමොනති අයමෙමන වග්ගා.

74. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් නොමේ සම්භයා විසින් පටිසාරණියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. පටිසාරණියකමයාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි.

75. එකල්හි හික්කුන්ට “ආචාර්ය, මේ මහණ නොමේ සම්භයා විසින් පටිසාරණියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. පටිසාරණියකමයාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එහෙයින් අපි මොහුගේ පටිසාරණියකමය සන්සිද්ධි” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අසමයෙන් වාගු වුවහු ඔහුගේ පටිසාරණියකමය සන්සිද්ධිවත්.

76. මහනොමේ ඒ ආපාසයෙන් අන්ය ආපාසයකට යයි. එහි හික්කුන්ට “ආචාර්ය, අසමයෙන් වාගු වූ සම්භයා විසින් මේ මහණහුගේ පටිසාරණියකමය සන්සිද්ධිවන ලද්දේ ය එබැවින් අපි මොහුගේ පටිසාරණියකමය සන්සිද්ධිවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අසමයෙන් සමග වුවහු -පෙ- යමිපුතිරුපකයෙන් වාගු වුවහු -පෙ- යමිපුතිරුපකයෙන් සමග වුවහු ඔහුගේ පටිසාරණියකමය සන්සිද්ධිවත්. ඔහු කළ යුතු ය.

77. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් නොමේ සම්භයා විසින් ආචාර්ය නො දැක්මෙහි උකෙටපනියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. ආචාර්ය නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙටපනියකමයාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි.

78. එකල්හි හික්කුන්ට “ආචාර්ය, මේ මහණ නොමේ සම්භයා විසින් ආචාර්ය නො දැක්මෙහි උකෙටපනියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. ආචාර්ය නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙටපනියකමයාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ආචාර්ය නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙටපනියකමය සන්සිද්ධිවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අසමයෙන් වාගු වුවහු ඔහුගේ ආචාර්ය නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙටපනියකමය සන්සිද්ධිවත්.

79. හෙතෙමේ ඒ ආපාසයෙන් අන්ය ආපාසයකට යයි. එහි හික්කුන්ට “ආචාර්ය, අසමයෙන් වාගු වූ සම්භයා විසින් මේ මහණහුගේ ආචාර්ය නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙටපනියකමය සන්සිද්ධිවන ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ ආචාර්ය නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙටපනියකමය සන්සිද්ධිවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අසමයෙන් සමග වුවහු -පෙ- යමිපුතිරුපකයෙන් වාගු වුවහු -පෙ- යමිපුතිරුපකයෙන් සමග වුවහු ඔහුගේ ආචාර්ය නො දැක්මෙහි (කළ) උකෙටපනියකමය සන්සිද්ධිවත්. ඔහු කළ යුතු ය.

80. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් නොමේ සම්භයා විසින් ආචාර්යට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙටපනියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. ආචාර්යට පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උකෙටපනියකමයාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි.

81. එකල්හි හික්කුන්ට “මේ මහණ නොමේ සම්භයා විසින් ආචාර්යට පිළියම් නො කිරීමෙහි උකෙටපනියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. ආචාර්යට පිළියම් නො කිරීමෙහි කළ උකෙටපනියකමයාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ආචාර්යට පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උකෙටපනියකමය සන්සිද්ධිවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අසමයෙන් වාගු වුවහු ඔහුගේ ආචාර්යට පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උකෙටපනියකමය සන්සිද්ධිවත්.

82. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථ භික්ඛුනං ඵලං ගොති: “ඉමස්ස ටො ආදුස්සො භික්ඛුනො සමෙක්ඛන ආරතතිසා අස්සට්ඨකමම උකෙඛපනියකමමං පටිපස්සංඤ්ඤං අසමමන වග්ගෙති. හඤ්ඤා මයං ආරතතිසා අස්සට්ඨකමම උකෙඛපනියකමමං පටිපස්සංගෙමා” ති. නො තස්ස ආරතතිසා අස්සට්ඨකමම උකෙඛපනියකමමං පටිපස්සංගෙමානති අබ්බෙමන සමග්ගා. -පෙ- යමෙමන වග්ගා. -පෙ- යමෙපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා. වක්කං කාතබ්බං.

83. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමෙක්ඛන පාපිකාය දිට්ඨියා අස්සට්ඨකියංගෙ උකෙඛපනියකමකතො සමම වග්ගති. ලොමං පානෙති. තෙණ්ථාරං වග්ගති. පාපිකාය දිට්ඨියා අස්සට්ඨකියංගෙ උකෙඛපනියංගෙ කමමස්ස පටිපස්සංඤ්ඤං යාවති.

84. නත්ථ වෙ භික්ඛුනං ඵලං ගොති: “අයං ටො ආදුස්සො භික්ඛු සමෙක්ඛන පාපිකාය දිට්ඨියා අස්සට්ඨකියංගෙ උකෙඛපනියකමකතො සමම වග්ගති. ලොමං පානෙති. තෙණ්ථාරං වග්ගති. පාපිකාය දිට්ඨියා අස්සට්ඨකියංගෙ උකෙඛපනියංගෙ කමමස්ස පටිපස්සංඤ්ඤං යාවති. හඤ්ඤා මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අස්සට්ඨකියංගෙ උකෙඛපනියකමමං පටිපස්සංගෙමා” ති. පන තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අස්සට්ඨකියංගෙ උකෙඛපනියකමමං පටිපස්සංගෙමානති අබ්බෙමන වග්ගා.

85. සො නමො ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. නත්ථ භික්ඛුනං ඵලං ගොති: “ඉමස්ස ටො ආදුස්සො භික්ඛුනො සමෙක්ඛන පාපිකාය දිට්ඨියා අස්සට්ඨකියංගෙ උකෙඛපනියකමමං පටිපස්සංඤ්ඤං අසමමන වග්ගෙති. හඤ්ඤා මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අස්සට්ඨකියංගෙ උකෙඛපනියකමමං පටිපස්සංගෙමා” ති. නො තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අස්සට්ඨකියංගෙ උකෙඛපනියකමමං පටිපස්සංගෙමානති අසමමන සමග්ගා. -පෙ- යමෙමන වග්ගා. -පෙ- යමෙපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා. වක්කං කාතබ්බං.

86. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො ගොති කල්හකාරකො විපාදකාරකො හස්සකාරකො සමෙක්ඛ අබ්බකරණකාරකො. නත්ථ වෙ භික්ඛුනං ඵලං ගොති: “අයං ටො ආදුස්සො භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො -පෙ- සමෙක්ඛ අබ්බකරණකාරකො. හඤ්ඤා මයං නණ්ඩනකමමං කුරෙමා” ති. නො තස්ස නණ්ඩනකමමං කුරෙමනති අබ්බෙමන වග්ගා.

87. නත්ථ වෙ සමෙක්ඛන විවදන්: “අසමමන වග්ගකමමං. අසමමන සමග්ගකමමං. යමෙමන වග්ගකමමං. ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමමං. යමෙපතිරුපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති.

88. නත්ථ භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු: “අබ්බෙමන වග්ගකමමං” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු ඵලමාහංසු: “අකතං කමමං. දුක්කතං කමමං. පුන කාතබ්බං කමම” නති, ඉතෙ නත්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිනො.

82. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසසංකප්පයි. එහි භික්ෂුන්ට “ඇවැත්නි, අබ්බයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ සංඝයා විසින් මේ මහණහුගේ ඇවැත්ම පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උකෙක්කප්පකමය සන්තිද්‍රවණ ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ ඇවැත්ම පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උකෙක්කප්පකමය සන්තිද්‍රවණ” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අබ්බයෙන් සමග වූවාහු -පෙ- යමියෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- බිම්ප්පිතිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- බිම්ප්පිතිරුපකයෙන් සමග වූවාහු ඔහුගේ ඇවැත්ම පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උකෙක්කප්පකමය සන්තිද්‍රවණ. එකු කළ යුතු ය.

83. මහණෙනි, පවති මහණෙක් හෙමේ සංඝයා විසින් පවිටු මිසද්දු අත් පනා හැරීමෙහි (කළ) උකෙක්කප්පකමය සන්තිද්‍රවණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. පවිටු මිසද්දු අත් නො හැරීමෙහි (කළ) උකෙක්කප්පකමය සන්තිද්‍රවණ ලද්දේ ය.

84. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ හෙමේ සංඝයා විසින් පවිටු මිසද්දු නො හැරීමෙහි බාහැර කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. පවිටු මිසද්දු නො හැරීමෙහි (කළ) උකෙක්කප්පකමය සන්තිද්‍රවණ ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ පවිටු මිසද්දු නො හැරීමෙහි (කළ) උකෙක්කප්පකමය සන්තිද්‍රවණ” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අබ්බයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ පවිටු මිසද්දු නො හැරීමෙහි උකෙක්කප්පකමය සන්තිද්‍රවණ.

85. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයෙන් අන්‍ය ආවාසසංකප්පයි. එහි භික්ෂුන්ට “ඇවැත්නි, අබ්බයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ සංඝයා විසින් මේ මහණහුගේ පවිටු මිසද්දු නො හැරීමෙහි (කළ) උකෙක්කප්පකමය සන්තිද්‍රවණ ලද්දේ ය. එබැවින් අපි මොහුගේ පවිටු මිසද්දු නො හැරීමෙහි උකෙක්කප්පකමය සන්තිද්‍රවණ” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අබ්බයෙන් සමග වූවාහු -පෙ- යමියෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- බිම්ප්පිතිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- බිම්ප්පිතිරුපකයෙන් සමග වූවාහු ඔහුගේ පවිටු මිසද්දු නො හැරීමෙහි (කළ) උකෙක්කප්පකමය සන්තිද්‍රවණ. එකු කළ යුතු ය.

86. මහණෙනි, මෙහි ඔබර කරන්නා වූ කලක කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කතාවෙන් කලක උපදවන්නා ව සංඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ මහණෙක් වේ. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ හෙමේ ඔබර කරන්නා වූ -පෙ- සංඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ය. එබැවින් අපි මොහුට නාමකමය කරණ” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අබ්බයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුට නාමකමය කෙරෙත්.

87. එහි සිටි සංඝ හෙමේ “අබ්බයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. අබ්බයෙන් සමගකමය යි. බිම්ප්පිතිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. බිම්ප්පිතිරුපකයෙන් සමගකමය යි. කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවත කළ යුතු” යි විවාද කෙරෙයි.

88. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්ෂු “අබ්බයෙන් ව්‍යග්‍රකමය” යි මෙසේ කිනු ද, යම් ඒ භික්ෂු “කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවත කළ යුතු” යි මෙසේ කිනු ද, මේ භික්ෂු එහි බිම්ප්පිතිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමය කළ යුතු ය.

89. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො හොති -පෙ- සමෙස අභිකාරණකාරකො. භාහු වෙ භික්ඛුන- එවං හොති: “අයං ඛො ආචුසො භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො -පෙ- සමෙස අභිකාරණකාරකො. ගඤ්ඤං මයං භාජ්ජනියකමම කරොමා” හි. තෙ තස්ස භාජ්ජනියකමම කරොති අධිමෙමන සමග්ගා.

90. භාහුටෙය්‍යා සමෙසා විවදති: “අධිමෙමන වග්ගකමම, අධිමෙමන සමග්ගකමම, ධම්මෙන වග්ගකමම, ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමම, ධම්ම-පතිරුපකෙන සමග්ගකමම, අකතා කමම, දුක්කතා කමම, පුත්‍ර කාතබ්බං කමම” නති.

91. භාහු භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “අධිමෙමන සමග්ගකමම” හති, යෙ ච තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “අකතා කමම, දුක්කතා කමම, පුත්‍ර කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තස් භික්ඛු ධම්මවාදිනො.

92. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො හොති. -පෙ- සමෙස අභිකාරණකාරකො. භාහු වෙ භික්ඛුන- එවං හොති: “අයං ඛො ආචුසො භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො -පෙ- සමෙස අභිකාරණකාරකො. ගඤ්ඤං මයං භාජ්ජනියකමම කරොමා” හි. තෙ තස්ස භාජ්ජනියකමම කරොති අධිමෙමන වග්ගා.

93. භාහුටෙය්‍යා සමෙසා විවදති: “අධිමෙමන වග්ගකමම, අධිමෙමන සමග්ගකමම, ධම්මෙන වග්ගකමම, ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමම, ධම්ම-පතිරුපකෙන සමග්ගකමම, අකතා කමම, දුක්කතා කමම, පුත්‍ර කාතබ්බං කමම” නති.

94. භාහු භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “ධම්මෙන වග්ගකමම”- නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “අකතා කමම, දුක්කතා කමම, පුත්‍ර කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තස් භික්ඛු ධම්මවාදිනො.

95. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො හොති -පෙ- සමෙස අභිකාරණකාරකො. භාහු වෙ භික්ඛුන- එවං හොති: “අයං ඛො ආචුසො භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො -පෙ- සමෙස අභිකාරණකාරකො. ගඤ්ඤං මයං භාජ්ජනියකමම කරොමා” හි. තෙ තස්ස භාජ්ජනියකමම කරොති ධම්ම-පතිරුපකෙන වග්ගා.

96. භාහුටෙය්‍යා සමෙසා විවදති “අධිමෙමන වග්ගකමම, අධිමෙමන සමග්ගකමම, ධම්මෙන වග්ගකමම, ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමම, ධම්මපති-රුපකෙන සමග්ගකමම, අකතා කමම, දුක්කතා කමම, පුත්‍ර කාතබ්බං කමම” නති.

97. භාහු භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “ධම්මපතිරුපකෙන වග්ගකමම” හති, යෙ ච තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “අකතා කමම, දුක්කතා කමම, පුත්‍ර කාතබ්බං කමම” නති, ඉමෙ තස් භික්ඛු ධම්මවාදිනො.

98. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො හොති -පෙ- සමෙස අභිකාරණකාරකො. භාහු වෙ භික්ඛුන- එවං හොති: “අයං ඛො ආචුසො භික්ඛු නණ්ඩනකාරකො -පෙ- සමෙස අභිකාරණකාරකො. ගඤ්ඤං මයං භාජ්ජනියකමම කරොමා” හි. තෙ තස්ස භාජ්ජනියකමම කරොති ධම්මපතිරුපකෙන සමග්ගා.

98. මහනෙත්, මෙහි ඔබේ කරන්නා වූ -පෙ- සසඳියා මෙක පැමිණිලි කරන්නා වූ මහනෙත් පව් එකල්හි තිස්සුන්ට “දොළන්නි, පෙ මහන නෙමේ ඔබේ කරන්නෝ ය. -පෙ- සසඳියා මෙක පැමිණිලි කරන්නෝ ය. එතුළින් අපි මොහුට භාවනා කම්ය කරමු”යි මොරු දෙනස් මෙ ඔහු බමුණුතිරුවකසෙන් සමග විවාහ භාවනා කම්ය කෙරෙත්.

99. නුත්තරෙය්‍ය සංඝස්‍ය විවදන්ති: “අධිමේමන වග්ගකමමං, අධිමේමන සමග්ගකමමං, ධිමේමන වග්ගකමමං, ධිමේමන ධර්මපතිරූපකෙන වග්ගකමමං, ධිමේමන ධර්මපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං කමමං, දුක්කතං කමමං, පුත්‍ර කාතඛං කමමං” නති.

100. නුත්තරෙය්‍ය සංඝස්‍ය විවදන්ති: “ධිමේමන ධර්මපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු: “අකතං කමමං, දුක්කතං කමමං, පුත්‍ර කාතඛං කමමං” නති, ඉමෙ තස්‍ය භික්ඛූ ධිමේමාදිනො.

101. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛූ බාලො තොති අර්හතො ආපකති-ඛුල්ලො අනපදනො ගිහිසංසට්ඨො විහරන්ති අනනුලොමිකෙති ගිහිසංසට්ඨොති. නුත්තරෙය්‍ය සංඝස්‍ය විවදන්ති: “අධිමේමන වග්ගකමමං, අධිමේමන සමග්ගකමමං, ධිමේමන වග්ගකමමං, ධිමේමන ධර්මපතිරූපකෙන වග්ගකමමං, ධිමේමන ධර්මපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං කමමං, දුක්කතං කමමං, පුත්‍ර කාතඛං කමමං” නති. නුත්තරෙය්‍ය සංඝස්‍ය විවදන්ති: “අධිමේමන වග්ගකමමං, අධිමේමන සමග්ගකමමං, ධිමේමන වග්ගකමමං, ධිමේමන ධර්මපතිරූපකෙන වග්ගකමමං, ධිමේමන ධර්මපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං කමමං, දුක්කතං කමමං, පුත්‍ර කාතඛං කමමං” නති. නුත්තරෙය්‍ය සංඝස්‍ය විවදන්ති: “ධිමේමන ධර්මපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු: “අකතං කමමං, දුක්කතං කමමං, පුත්‍ර කාතඛං කමමං” නති, ඉමෙ තස්‍ය භික්ඛූ ධිමේමාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛින්නා.

102. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛූ කුලදුසංගො පොති පාපසමාවාරො. නුත්තරෙය්‍ය සංඝස්‍ය විවදන්ති: “අධිමේමන වග්ගකමමං, අධිමේමන සමග්ගකමමං, ධිමේමන වග්ගකමමං, ධිමේමන ධර්මපතිරූපකෙන වග්ගකමමං, ධිමේමන ධර්මපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං කමමං, දුක්කතං කමමං, පුත්‍ර කාතඛං කමමං” නති. නුත්තරෙය්‍ය සංඝස්‍ය විවදන්ති: “ධිමේමන ධර්මපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු: “අකතං කමමං, දුක්කතං කමමං, පුත්‍ර කාතඛං කමමං” නති, ඉමෙ තස්‍ය භික්ඛූ ධිමේමාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛින්නා.

99. එහි සිටි සභ්‍ය තෙමේ “අධම්මෙත් ව්‍යග්‍රකමීය සි. අධම්මෙත් සමග්‍රකමීය සි. ධම්මෙත් ව්‍යග්‍රකමීය සි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් ව්‍යග්‍රකමීය සි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් සමග්‍රකමීය සි. කමීය නො කරණ ලදී. කමීය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමීය නැවැත කළ යුතු” යි විවාද කෙරෙයි.

100. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්ෂුහු “ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් සමග්‍රකමීය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ භික්ෂුහු කමීය නො කරණ ලදී. කමීය වැරදි සේ කරණ ලදී. නැවැත කමීය කළ යුතු” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ භික්ෂුහු ධම්මාදී වෙත්.

101. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ අඤ්චුයේ අප්‍රාණා වූයේ ඇවැත් බහුල කොට ඇත්තේ ඉමක් නැති ඇවැත් ඇත්තේ ගිහිත් හා නැති සිටියේ වේ. අනුලොම පනා දූ ගිහිසසගිත් යුක්ත ව වෙසෙයි. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ අඤ්චුය. අප්‍රාණාය. ඇවැත් බහුල කොට ඇත්තේ ය. ඉමක් නැති ඇවැත් ඇත්තේ ය. ගිහිත් හා නැති සිටියේ ය. අනුලොම පනා දූ ගිහිසසගිත් යුක්ත ව වෙසෙයි. එබැවින් අපි මොහුට නිශසංකමය කරුණු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මෙත් ව්‍යග්‍ර වූවාහු පෙ- අධම්මෙත් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මෙත් ව්‍යග්‍ර වූවාහු පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට නිශසංකමය කෙරෙත්. එහි සිටි සභ්‍ය තෙමේ “අධම්මෙත් ව්‍යග්‍රකමීය සි. අධම්මෙත් සමග්‍රකමීය සි. ධම්මෙත් ව්‍යග්‍රකමීය සි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් ව්‍යග්‍රකමීය සි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් සමග්‍රකමීය සි. කමීය නො කරණ ලදී. කමීය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමීය නැවැත කළ යුතු” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්ෂුහු “ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් සමග්‍රකමීය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ භික්ෂුහු “කමීය නො කරණ ලදී. කමීය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමීය නැවැත කළ යුතු” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ භික්ෂුහු ධම්මාදී වෙත්. මේ පස් වර සංකෛප කරණ ලදී.

102. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ කුලදුෂක වූයේ පව්වු හැසිරීම් ඇත්තේ වේ. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ කුලදුෂකය. පව්වු හැසිරීම් ඇත්තේ ය. එබැවින් අපි මොහුට පඤ්ඤානිකමය කරුණු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මෙත් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අධම්මෙත් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මෙත් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් ව්‍යග්‍ර වූවාහු පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට පඤ්ඤානිකමය කෙරෙත්. එහි සිටි සභ්‍ය තෙමේ “අධම්මෙත් ව්‍යග්‍රකමීය සි. අධම්මෙත් සමග්‍රකමීය සි. ධම්මෙත් ව්‍යග්‍රකමීය සි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් ව්‍යග්‍රකමීය සි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් සමග්‍රකමීය සි. කමීය නො කරණ ලදී. කමීය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමීය නැවැත කළ යුතු” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්ෂුහු “ධම්ප්‍රතිරූපකයෙත් සමග්‍රකමීය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ භික්ෂුහු “කමීය නො කරණ ලදී. කමීය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමීය නැවැත කළ යුතු” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ භික්ෂුහු ධම්මාදී වෙත්. මේ පස් වර සංකෛප කරණ ලදී.

103. ඉධි පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිති අකෙකාසති. පරිනාසති. නත්තුවෙ භික්ඛුනා ඵලං තොති: “අසං ඛො ආච්ඡසො භික්ඛු ගිති අකෙකාසති. පරිනාසති. හඤ්ඤං මයං පටිසාරණියකමමි කරොමා” නි. තෙ නස්ස පටිසාරණියකමමි කරොති අසමෙත වග්ගා. පෙ - අධිමෙතන සමග්ගා -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා -පෙ- ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගා -පෙ- ධිමමපතිරුපකෙන සමග්ගා. නත්තුවෙ, සංඝො විවදති: “අධිමෙතන වග්ගකමමි. අධිමෙතන සමග්ගකමමි. ධිමෙතන වග්ගකමමි. ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගකමමි. ධිමමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමි. අකාන කමමි. දුක්ඛාන කමමි. පුන කාතබ්බ කමමි” නති. නත්තුවෙ, යෙ ව තෙ භික්ඛු ඵලමානාසු: “ධිමමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමි” නති. යෙ ව තෙ භික්ඛු ඵලමානාසු: “අකාන කමමි. දුක්ඛාන කමමි. පුන කාතබ්බ කමමි” නති, ඉමෙ නත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිතො. ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛින්නා.

104. ඉධි පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපහති ආපර්ජ්ඣා න ඉපර්ජි ආපහති පසිඤ්ඤා. නත්තුවෙ භික්ඛුනා ඵලං තොති: “අසං ඛො ආච්ඡසො භික්ඛු ආපහති ආපර්ජ්ඣා න ඉපර්ජි ආපහති පසිඤ්ඤා. හඤ්ඤං මයං ආපහතිසා අදස්සතෙ උකෙතිපර්ජියකමමි කරොමා” නි. තෙ නස්ස ආපහතිසා අදස්සතෙ උකෙතිපර්ජියකමමි කරොති අධිමෙතන වග්ගා. පෙ අධිමෙතන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපතිරුපකෙන සමග්ගා. නත්තුවෙ, සංඝො විවදති: “අධිමෙතන වග්ගකමමි. අධිමෙතන සමග්ගකමමි. ධිමෙමන වග්ගකමමි. ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගකමමි. ධිමමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමි. අකාන කමමි. දුක්ඛාන කමමි. පුන කාතබ්බ කමමි” නති. නත්තුවෙ, යෙ ව තෙ භික්ඛු ඵලමානාසු: “අකාන කමමි. දුක්ඛාන කමමි. පුන කාතබ්බ කමමි” නති, ඉමෙ නත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිතො. ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛින්නා.

105. ඉධි පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපහති ආපර්ජ්ඣා න ඉපර්ජි ආපහති පටිකාසා. නත්තුවෙ භික්ඛුනා ඵලං තොති: “අසං ඛො ආච්ඡසො භික්ඛු ආපහති ආපර්ජ්ඣා න ඉපර්ජි ආපහති පටිකාසා. හඤ්ඤං මයං ආපහතිසා අපාරිකමමි උකෙතිපර්ජියකමමි කරොමා” නි. තෙ නස්ස ආපහතිසා අපාරිකමමි උකෙතිපර්ජියකමමි කරොති අධිමෙතන වග්ගා. -පෙ- අධිමෙතන සමග්ගා. -පෙ- ධිමෙමන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගා. -පෙ- ධිමමපතිරුපකෙන සමග්ගා. නත්තුවෙ, සංඝො විවදති: “අධිමෙතන වග්ගකමමි. අධිමෙතන සමග්ගකමමි. ධිමෙමන වග්ගකමමි. ධිමමපතිරුපකෙන වග්ගකමමි. ධිමමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමි. අකාන කමමි. දුක්ඛාන කමමි. පුන කාතබ්බ කමමි” නති. නත්තුවෙ, යෙ ව තෙ භික්ඛු ඵලමානාසු: “ධිමමපතිරුපකෙන සමග්ගකමමි” නති. යෙ ව තෙ භික්ඛු ඵලමානාසු: “අකාන කමමි. දුක්ඛාන කමමි. පුන කාතබ්බ කමමි” නති, ඉමෙ නත්ථ භික්ඛු ධිමමවාදිතො. ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛින්නා.

103. මහනෙති, මෙහි මහනෙත් නෙළු ගිනිත්ට ආක්‍රොශ කෙරෙයි. පරිනව කෙරෙයි. එකල්හි හිඤ්ඤාට “අච්චායති, මෙ මහණ නෙළු ගිනිත්ට ආක්‍රොශ කෙරෙයි. පරිනව කෙරෙයි. එනෙකින් අපි මොහුට පරිසාරණීය කම්ප කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අසම්යෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අධම්යෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්යෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට පරිසාරණීයකම්ප කෙරෙත්. එහි ගිටි සසස නෙළු “අධම්යෙන් ව්‍යග්‍රකම්ප යි. අසම්යෙන් සමග්‍රකම්ප යි. ධම්යෙන් ව්‍යග්‍රකම්ප යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ප යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්ප යි. කම්ප නො කරණ ලදී. කම්ප වැරදි සේ කරණ ලදී. කම්ප නැවැත කළ යුතු” යි විවාද කෙරෙයි. මහනෙති, එහි යම් ඒ හිඤ්ඤා “ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකම්ප” යි මෙසේ කීහ ද, යම් ඒ හිඤ්ඤා කම්ප නො කරණ ලදී. කම්ප වැරදි සේ කරණ ලදී. කම්ප නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කීහ ද, එහි මේ හිඤ්ඤා ධම්මාදී වෙන්. මේ පස්වර ස කෙසෙ කරණලදී.

104. මහනෙති, පසි මහනෙත් තෙමේ ඇවැතට පැමිණ ඇවැත දක්නට කැමැති නො වේ. එකඳිනි හිසුනට “ඇවැතනි, පේ මහනෙතෙමේ ඇවැතට පැමිණ ඇවැත දක්නට කැමැති නො වේ. එබැවින් අප පොහුට ඇවැත නො දැක්මෙහි උකෙටනියකම ය කරනු” යි. මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් වහු වුවහු පෙ- අධිමයෙන් සමග වුවහු පෙ- යමයෙන් වහු වුවහු පෙ- යමිප්තිරුපකයෙන් වහු වුවහු පෙ- යමිප්තිරුපකයෙන් සමග වුවහු ඔහුට ඇවැත නො දැක්මෙහි උකෙටනියකම ය කෙරෙත්. එහි යිටි සඳහා පෙනේ “අධිමයෙන් වහු-කම ය යි. අධිමයෙන් සමගකම ය යි. යමිප්තිරුපක-යෙන් වහුකම ය යි. යමිප්තිරුපකයෙන් සමගකම ය යි. කම ය නො කරණ ලදි. කම ය වැරදි පෙ කරණ ලදි. කම ය නැවත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහනෙති, එහි යි ඒ හිසුනු “යමිප්තිරුපකයෙන් සමගකම ය” යි පමණේ කිතු ද, යමි ඒ හිසුනු “කම ය” නො කරණ ලදි. කම ය වැරදි පෙ කරණ ලදි. කම ය නැවත කළ යුතු ය” යි පමණේ කිතු ද, එහි පමි හිසුනු යිවිවාදි වෙත්. මේ පස්වර සංකෘප කරණ ලදි.

105. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් හෙළි ඇවැතට පැමිණ ඇවැතට පිළියම් කරන්නට කැමැත්ත නොවේ. එකල්හි හික්කුන්ට “ඇවැත්නි, මේ මහණ හෙළි ඇවැතට පැමිණ ඇවැතට පිළියම් කරන්නට කැමැත්ත නොවේ. එබැවින් අපි මොහොත් ඇවැතට පිළියම් නොකිරීමෙහි උකෙකිපනිය-කමිය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අධිමයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්ම-ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට ඇවැතට පිළියම් නොකිරීමෙහි උකෙකිපනියකමිය කෙරෙත්. එහි සිටි සත්‍ය හෙළි “අධිමයෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. අධිමයෙන් සමග්‍රකමිය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. ධම්මප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමිය යි. කමිය නොකරණ ලදී. කමිය වැරදි සොකරණ ලදී. කමිය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ හික්කුන් “ධම්ම-ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමිය” යි මෙසේ කිනු ද, යම් ඒ හික්කුන් කමිය නොකරණ ලදී. කමිය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිනු ද, එහි මේ හික්කුන් ධම්මවාදී වෙත්. මේ පස්වර සංකෛප කරණ ලදී.

106. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකා දිට්ඨිං. පටි-
නිස්සජ්ජිතං. භගු චෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං පබා ආදිසො භික්ඛු න
ඉච්ඡති පාපිකා දිට්ඨිං පටිනිස්සජ්ජිතං. භගුස්ස පස පාපිකාය දිට්ඨියා
අප්පටිනිස්සතො උපකංචනියකමමං කරොතා” ති. තෙ නස්ස පාපිකාය
දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සතො උපකංචනියකමමං කරොනති අධම්මෙන වග්ගා.
-පෙ- අධම්මෙන සමග්ගා. -පෙ- යමෙවන වග්ගා. -පෙ- යමමපනිරූපකෙන
වග්ගා. -පෙ- යමමපනිරූපකෙන සමග්ගා. භගුට්ඨො සඤ්ඤා විචදති:
“අධම්මෙන වග්ගකමමං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං. යමෙවන වග්ගකමමං.
යමමපනිරූපකෙන වග්ගකමමං. යමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං
කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතං කමමං” නති. භගු භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
භික්ඛු ඵලමාන සු: “යමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු
ඵලමාන සු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතං කමමං” නති.
ඉමෙ තස්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිතො. ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛිත්තා.

107. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤා න චර්ජනියකමමකතො සමමා
වහන්ති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං වහන්ති. භාජනියස්ස කමමස්ස
පටිපසස්සද්ධිං යාවති. භගු චෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං පබා ආදිසො
භික්ඛු සඤ්ඤා න චර්ජනියකමමකතො සමමා වහන්ති. ලොමං පාතෙති.
තෙත්ථාරං වහන්ති. භාජනියස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. භගුස්ස
මය භාජනියකමම පටිපසස්සද්ධිමා” ති. තෙ නස්ස භාජනියකමමං
පටිපසස්සද්ධිමෙන අධම්මෙන වග්ගා. භගුට්ඨො සඤ්ඤා විචදති: “අධම්මෙන
වග්ගකමමං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං. යමෙවන වග්ගකමමං. යමමපනි-
රූපකෙන වග්ගකමමං. යමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං.
දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතං කමමං” නති. භගු භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
භික්ඛු ඵලමාන සු: “අධම්මෙන වග්ගකමමං” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු
ඵලමාන සු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතං කමමං” නති.
ඉමෙ තස්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිතො.

108. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤා න චර්ජනියකමමකතො සමමා
වහන්ති. ලොමං පාතෙති. තෙත්ථාරං වහන්ති. භාජනියස්ස කමමස්ස
පටිපසස්සද්ධිං යාවති. භගු චෙ භික්ඛුනං ඵලං තොති: “අයං පබා ආදිසො
භික්ඛු සඤ්ඤා න චර්ජනියකමමකතො සමමා වහන්ති. ලොමං පාතෙති.
තෙත්ථාරං වහන්ති. භාජනියස්ස කමමස්ස පටිපසස්සද්ධිං යාවති. භගුස්ස
මය භාජනියකමම පටිපසස්සද්ධිමා” ති. තෙ නස්ස භාජනියකමමං
පටිපසස්සද්ධිමෙන අධම්මෙන වග්ගා. භගුට්ඨො සඤ්ඤා විචදති: “අධම්මෙන
වග්ගකමමං. අධම්මෙන සමග්ගකමමං. යමෙවන වග්ගකමමං. යමමපනි-
රූපකෙන වග්ගකමමං. යමමපනිරූපකෙන සමග්ගකමමං. අකතං කමමං.
දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතං කමමං” නති. භගු භික්ඛවෙ, යෙ තෙ
භික්ඛු ඵලමාන සු: “අධම්මෙන සමග්ගකමමං” නති. යෙ ච තෙ භික්ඛු
ඵලමාන සු: “අකතං කමමං. දුක්ඛතං කමමං. පුන කාතං කමමං” නති.
ඉමෙ තස්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිතො.

106. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ, පටිටු මසදිටු අත් හැරීමට කැමැති නො වේ. එකල්හි හිඤ්ඤාට “ආචාරිනි, මේ මහණ තෙමේ පටිටු මසදිටු අත්හැරින්ට කැමැති නො වේ. එබැවින් අපි මොහුට පටිටු මසදිටු අත් නො හැරීමෙහි උකහාපැනියකමය කරමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අඛමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අඛමයෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- යමිසෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- යමිපුනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- යමිපුනිරුපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුට පටිටු මසදිටු අත් නො හැරීමෙහි උකහාපැනියකමය කෙරෙන්. එහි සිටි සඤ්ඤා තෙමේ “අඛමයෙන් ව්‍යග්‍ර -කමය යි. අඛමයෙන් සමග්‍රකමය යි. යමිසෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. යමිපුනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. යමිපුනිරුපකයෙන් සමග්‍රකමය යි. කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ හිඤ්ඤා “යමිපුනිරුපකයෙන් සමග්‍රකමය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ හිඤ්ඤා “කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ හිඤ්ඤා ධම්මාදී වෙත්. මේ පස්වර සංකෛප කරණ ලදී.

107. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සඤ්ඤා විසින් භාජනියකම කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. භාජනියකමයාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එකල්හි හිඤ්ඤාට “ආචාරිනි, මේ මහණ තෙමේ සඤ්ඤා විසින් භාජනියකම කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. භාජනියකමයාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ භාජනියකමය සන්සිද්ධාමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අඛමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ භාජනියකම ය සන්සිද්ධත්. එහි සිටි සඤ්ඤා තෙමේ “අඛමයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. අඛමයෙන් සමග්‍රකමය යි. යමිසෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. යමිපුනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. යමිපුනිරුපකයෙන් සමග්‍රකමය යි. කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ හිඤ්ඤා “අඛමයෙන් ව්‍යග්‍රකමය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ හිඤ්ඤා “කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ හිඤ්ඤා ධම්මාදී වෙත්.

108. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සඤ්ඤා විසින් භාජනියකම කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. භාජනියකමයාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එකල්හි හිඤ්ඤාට “ආචාරිනි, මේ මහණ තෙමේ සඤ්ඤා විසින් භාජනියකම කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. භාජනියකමයාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ භාජනියකමය සන්සිද්ධාමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අඛමයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ භාජනියකම ය සන්සිද්ධත්. එහි සිටි සඤ්ඤා තෙමේ “අඛමයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. අඛමයෙන් සමග්‍රකමය යි. යමිසෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. යමිපුනිරුපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමය යි. යමිපුනිරුපකයෙන් සමග්‍රකමය යි. කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ හිඤ්ඤා “අඛමයෙන් සමග්‍රකමය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ හිඤ්ඤා “කමය නො කරණ ලදී. කමය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ හිඤ්ඤා ධම්මාදී වෙත්.

[illegible]

110. මහනෙති, මෙහි මහනෙතේ නෙමේ සසසා විසින් නැරඹිය - කම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු වෙ පවති. නැරඹියකමයාගේ සන්ධිදිම ඉල්ලයි. එකල්හි හිසුන්ට “අවැත්නි, මේ මහනෙතෙමේ සසසා විසින් නැරඹිය - කම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු වෙ පවති. නැරඹියකමයාගේ සන්ධිදිම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ නැරඹියකමය සන්ධිදිම” යි මෙසේ අදහස් වෙ. ඔහු යම්පුත්රපකයෙන් වහලු වුවා ඔහුගේ නැරඹියකමය සන්ධිදිමය. එහි සිටි සසස නෙමේ “අයම්යෙන් වහලුකමය යි. අයම්යෙන් සමගකමය යි. යම්යෙන් වහලුකමය යි. යම්පුත්රපකයෙන් වහලුකමය යි. යම්පුත්රපක - යෙන් සමගකමය යි. කමය නො කරණ ලදි. කමය වැරදි වෙ කරණ ලදි. කමය නැවැත හැර යුතු ය” යි වොද පකරෙයි. මහනෙති, එහි යම ඒ හිසුහු “යම්පුත්රපකයෙන් වහලුකමය” යි මෙසේ කියු ද, යම ඒ හිසුහු “කමය නො කරණ ලදි. කමය වැරදි වෙ කරණ ලදි. කමය නැවැත හැර යුතු ය” යි මෙසේත් කියු ද, එහි මේ හිසුහු ධම්මාදි වෙත්.

111. මහනෙති, මෙහි මහනෙතක් වනමේ සංඝයා විසින් නැවැත්වියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් මීමට සුදුසු සේ පවති. නැවැත්වියකම්යාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එකල්හි, භික්ෂුන්ට “අච්චාත්ති, මෙ මහණ වනමේ සංඝයා විසින් නැවැත්වියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් මීමට සුදුසු සේ පවති. නැවැත්වියකම්යාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ නැවැත්වියකම් සන්සිද්ධවු” යි මෙසේ අදහස වේ. ඔහු යම්පුනිරූපකයෙන් සමුග්ථ වුවා ඔහුගේ නැවැත්වියකම් සන්සිද්ධවේ. එහි සිටි සංඝ තෙමේ “අයමිසොන් වාගුකම්ම යි. අයමිසොන් සමුගුකම්ම යි. යමිසොන් වාගුකම්ම යි. යමිපුනිරූපකයෙන් වාගුකම්ම යි. යමිපුනිරූපකයෙන් සමුගුකම්ම යි. කම්ම නො කරණ ලදි. කම්ම වැරදි සේ කරණ ලදි. කම්ම නැවැත් කළ යුතු ය” යි විවාද තෙරෙයි. මහනෙති, එහි යම් ඒ භික්ෂුහු “යමිපුනිරූපකයෙන් සමුගුකම්ම යි” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ භික්ෂුහු “කම්ම ය, නො කරණ ලදි. කම්ම වැරදි සේ කරණ ලදි. කම්ම නැවැත් කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ භික්ෂුහු යමිවාදි වෙත්.

[illegible]

112. මහනෙති, මෙහි මහනෙත් වෙණේ සහයා විසින් නියසාකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. නියසාකමියාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එකල්හි හිසුන්ට “අවැත්ති, මේ මහන වෙණේ සහයා විසින් නියසාකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. නියසාකමියාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ නියසාකමිය සන්සිදුවමු” යි මෙසේ දදහස් වේ ඔහු අධිමයෙන් වහගු වුවහ -සෙ- අධිමයෙන් සමග වුවහ -සෙ- යමියන් වහගු වුවහ -සෙ- යමිප්පතිරූපකයෙන් වහගු වුවහ -සෙ- යමිප්පතිරූපකයෙන් සමග වුවහ ඔහුගේ නියසාකමිය සන්සිදුවන්. එහි සිට සහය වෙමේ “අධිමයෙන් වහගු කමිය යි. අධිමයෙන් සමගකමිය යි. යමියෙන් වහගුකමිය යි. යමිප්පතිරූපකයෙන් වහගුකමිය යි. යමිප්පතිරූපකයෙන් සමගකමිය යි. කමිය නො කරණ ලදී. කමිය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමිය නාවැන කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහනෙති, එහි යම ඒ හිසුනු “යමිප්පතිරූපකයෙන් සමගකමිය” යි මෙසේ කීහු ද, යම ඒ හිසුනු කමිය නො කරණ ලදී. කමිය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමිය නාවැන කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කීහු ද, එහි මේ හිසුනු යමිවාදි වෙන්. මේ පස්වර සාකෂප කරණ ලදී.

113. මහණෙනි, මෙහි මහණෙනි තොමේ සසසයා විසින් පබ්බතනීය කම් කරණ ලද්දේ මනා හොට පවති. අනුලොම වී පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. පබ්බතනීයකම්යාතේ සන්තිදීම ඉල්ලයි. එකල්හි භික්ෂුන්ට “අචාත්ති, මේ මහණ තොමේ සසසයා විසින් පබ්බතනීයකම් කරණ ලද්දේ මනා හොට පවති. අනුලොම වී පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. පබ්බතනීයකම්යාතේ සන්තිදීම ඉල්ලයි. එච්චින් අපි මොහුගේ පබ්බතනීයකමිය, සන්තිදවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අයම්යෙන් ව්‍යග්‍ර ධ්වාවු -පෙ- අයම්යෙන් සමග්‍ර ධ්වාවු -පෙ- යම්යෙන් ව්‍යග්‍ර ධ්වාවු -පෙ- යම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර ධ්වාවු -පෙ- යම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර ධ්වාවු ඔහුගේ පබ්බතනීයකමිය සන්තිදවත්. එහි සිටි සසස තොමේ “අයම්යෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. අයම්යෙන් සමග්‍රකමිය යි. යම්යෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. යම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමිය යි. යම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමිය යි. කමිය හො කරණ ලදි. කමිය වැරදි සේ කරණ ලදි. කමිය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්ෂුහු “යම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමිය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ භික්ෂුහු “කමිය හො කරණ ලදි. කමිය වැරදි සේ කරණ ලදි. කමිය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිහු ද, එහි මේ භික්ෂුහු යම්වාදි වෙත්. මේ පස්වර සංක්ෂේප කරණ ලදි.

114. මහනෙත, පෙනි මහනෙතන් තෙමේ සසංඝා විසින් පරිසාර-
ණියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින්
නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. පරිසාරණියකම්යාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි.
එහි භික්ෂුන්ට “ආවාතති, මේ මහණ තෙමේ සසංඝා විසින් පරිසාරණිය
කම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලොම ව පවති. වරදින් නිදහස්
වීමට සුදුසු සේ පවති. පරිසාරණියකම්යාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින්
අපි මොහුගේ පරිසාරණියකම්ය සන්සිද්ධවුමු” යි. මෙසේ අදහස් වේ.
ඔහු අධිමයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු -පෙ- අධිමයෙන් සමග වුවාහු -පෙ ධම්මයෙන්
ව්‍යග්‍ර වුවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වුවාහු -පෙ- ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන්
සමග වුවාහු ඔහුගේ පරිසාරණියකම්ය සන්සිද්ධවන. එහි සිටි සසංඝ තෙමේ
“අධිමයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ය යි. අධිමයෙන් සමගකම්ය යි. ධම්මයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ය යි.
ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකම්ය යි. ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමගකම්ය යි. කම්ය
නො කරණ ලදී. කම්ය වැරදි සේ කරණ ලදී. කම්ය නැවැත කළ යුතු ය” යි
විවාද කෙරෙති. මහනෙතනි, එහි යම් එ” භික්ෂුහු “ධම්ප්‍රතිරූපකයෙන්
සමගකම්ය” යි මෙසේ කිහුද, යම් එ” භික්ෂුහු “කම්ය නො කරණ ලදී.
කම්ය වැරදි සේ කරණ ලදී. කම්ය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිහුද,
එහි මේ භික්ෂුහු ධම්මාදී වෙන්, මේ පස්වර සංකෘත කරණ ලදී.

115. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සංඝස්ස ආපත්තියා අදස්සන් උකෙඛ-පනීයකමමකතො සමමා වහන්ති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වහන්ති, ආපත්තියා අදස්සන් උකෙඛපනීයස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති, නත්ත වෙ භික්ඛුන, එවං තොති: “අයං ඛො ආවුසො භික්ඛු සංඝස්ස ආපත්තියා අදස්සන් උකෙඛපනීයකමමකතො සමමා වහන්ති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වහන්ති, ආපත්තියා අදස්සන් උකෙඛපනීයස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති, ගන්දස්ස මයං ආපත්තියා අදස්සන් උකෙඛපනීයකමමං පටිප්පස්සමොමා” නි, තෙ තස්ස ආපත්තියා අදස්සන් උකෙඛපනීයකමමං පටිප්පස්සමොමානි අධමෙවන වග්ගා -පෙ- අධමෙවන සමග්ගා -පෙ- ධම්මෙවන වග්ගා -පෙ- ධම්මපනීරූපකෙන වග්ගා -පෙ- යමමපනීරූපකෙන සමග්ගා, නත්තවෙයා සංඝස්ස විචදති: “අධමෙවන වග්ගකමමං, අධමෙවන සමග්ගකමමං, යමෙවන වග්ගකමමං, යමමපනීරූපකෙන වග්ගකමමං, යමමපනීරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං කමමං, දුක්කතං කමමං, පුත්ත කාතබ්බං කමමං” නති, නත්ත භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “ධම්මපනීරූපකෙන සමග්ගකමමං” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “අකතං කමමං, දුක්කතං කමමං, පුත්ත කාතබ්බං කමමං” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිතො, ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

116. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු සංඝස්ස ආපත්තියා අසප්පිකමෙව උකෙඛපනීයකමමකතො සමමා වහන්ති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වහන්ති, ආපත්තියා අසප්පිකමෙව උකෙඛපනීයස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති, නත්ත වෙ භික්ඛුන, එවං තොති: “අයං ඛො ආවුසො භික්ඛු සංඝස්ස ආපත්තියා අසප්පිකමෙව උකෙඛපනීයකමමකතො සමමා වහන්ති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වහන්ති, ආපත්තියා අසප්පිකමෙව උකෙඛ-පනීයස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති, ගන්දස්ස මයං ආපත්තියා අසප්පි-කමෙව උකෙඛපනීයකමමං පටිප්පස්සමොමා” නි, තෙ තස්ස ආපත්තියා අසප්පිකමෙව උකෙඛපනීයකමමං පටිප්පස්සමොමානි අධමෙවන වග්ගා -පෙ- අධමෙවන සමග්ගා -පෙ- යමෙවන වග්ගා -පෙ- යමමපනීරූපකෙන වග්ගා -පෙ- යමමපනීරූපකෙන සමග්ගා, නත්තවෙයා සංඝස්ස විචදති: “අධමෙවන වග්ගකමමං, අධමෙවන සමග්ගකමමං, යමෙවන සමග්ගකමමං, යමෙවන වග්ගකමමං, ධම්මපනීරූපකෙන වග්ගකමමං, යමමපනීරූපකෙන සමග්ගකමමං, අකතං කමමං, දුක්කතං කමමං, පුත්ත කාතබ්බං කමමං” නති, නත්ත භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “ධම්මපනීරූපකෙන සමග්ගකමමං” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු එවමාහංසු: “අකතං කමමං, දුක්කතං කමමං, පුත්ත කාතබ්බං කමමං” නති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිතො, ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

115. මහනෙති, මේහි මහනෙත නමේ සසඟා විසින් ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්කෂෙපණියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලෝම ව පවතී. වරදින් තිදහස් මීමට සුදුසු සේ පවතී. ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උත්කෂෙපණියකම්යාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එකල්හි හික්කුන්ට “ඇවැත්ති, මේ මහණ තෙමේ සසඟා විසින් ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්කෂෙපණියකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලෝම ව පවතී. වරදින් තිදහස් මීමට සුදුසු සේ පවතී. ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උත්කෂෙපණියකම්යාගේ සන්සිද්ධි ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උත්කෂෙපණියකම්ය සන්සිදුවමු” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අඩමියෙන් වාගු චූවාහු -පෙ- අඩමියෙන් සමගු චූවාහු -පෙ- බිම්සෙන් වාගු චූවාහු -පෙ- බිම්පුනිරූපකයෙන් වාගු චූවාහු -පෙ- බිම්පුනිරූපකයෙන් සමගු චූවාහු ඔහුගේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි (කළ) උත්කෂෙපණියකම්ය සන්සිදුවත්. එහි සිටි සසඟ තෙමේ “අඩමියෙන් වාගුකම්ය යි. අඩමියෙන් සමගුකම්ය යි. බිම්සෙන් වාගුකම්ය යි. බිම් පුනිරූපකයෙන් වාගුකම්ය යි. බිම්පුනිරූපකයෙන් සමගුකම්ය යි. කම්ය නො කරණ ලදී. කම්ය වාරද්ද් සේ කරණ ලදී. කම්ය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහනෙති, එහි යම් ඒ හික්කුහු “බිම්පුනිරූපකයෙන් සමගුකම්ය” යි මෙසේ කීහු ද, යම් ඒ හික්කුහු “කම්ය නො කරණ ලදී. කම්ය වාරද්ද් සේ කරණ ලදී. කම්ය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කීහු ද, එහි මේ මහණහු බිම්වාදි වෙත්. මේ පස්වර සංකෘත කරණ ලදි.

116. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සංඝස්සා විසින් ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි උත්කෂේපණීයකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලෝම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උත්කෂේපණීයකමයාවෙන් සන්සිදුවීම් ඉල්ලයි. එහි හිඤ්ඤාට “ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ සංඝස්සා විසින් ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි උත්කෂේපණීයකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවති. අනුලෝම ව පවති. වරදින් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවති. ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උත්කෂේපණීයකමයාවෙන් සන්සිදුවීම් ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි (කළ) උත්කෂේපණීයකමය සන්සිදුවීම” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අඩම්තෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අඩම්තෙන් සමග්‍ර වූවාහු -පෙ- යම්තෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- යම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- යම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඔහුගේ ඇවැතට පිළියම් නො කිරීමෙහි උත්කෂේපණීයකමය සන්සිදුවත්. එහි සිටි සසිස තෙමේ “අඩම්තෙන් ව්‍යග්‍රකමීය යි. අඩම්තෙන් සමග්‍රකමීය යි. ධම්තෙන් ව්‍යග්‍රකමීය යි. යම්ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍රකමීය යි. යම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමීය යි. කමීය නො කරණ ලදී. කමීය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමීය නැවැත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. මහණෙනි, එහි යම් ඒ හිඤ්ඤා “යම්ප්‍රතිරූපකයෙන් සමග්‍රකමීය” යි මෙසේ කිහු ද, යම් ඒ හිඤ්ඤා “කමීය නො කරණ ලදී. කමීය වැරදි සේ කරණ ලදී. කමීය නැවැත කළ යුතු ය” යි මෙසේ කිහු ද, එහි මේ හිඤ්ඤා බිම්බාදි වෙත්. මේ පස්වර සංකෂේප කරණ ලදී.

117. ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛ සම්මාන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිසායෙහි උකෙඛප්ඨිසාකමමකතො සමමා වන්නති, ලොමං පාතොති, තෙඤ්ඤාං වන්නති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිසායෙහි උකෙඛප්ඨිසාකමමසා පටිපාසායද්ධිං යාවති. නුත්‍ර ජෙ භික්ඛුනං එට්ඨි තොති: “අයං බො ආවුසො භික්ඛු සම්මාන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිසායෙහි උකෙඛප්ඨිසාකමමකතො සමමා වන්නති, ලොමං පාතොති, තෙඤ්ඤාං වන්නති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිසායෙහි උකෙඛප්ඨිසාකමමසා පටිපාසායද්ධිං යාවති. හන්දසා මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිසායෙහි උකෙඛප්ඨිසාකමම පටිපාසායෙහිමා” ති තො හසා පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිසායෙහි උකෙඛප්ඨිසාකමම පටිපාසායෙහිතති අධමෙමන වග්ගා, පෙ- අධමෙමන සමග්ගා, පෙ- ධමමන වග්ගා, පෙ ධමමපතිරුපකෙන වග්ගා, පෙ- ධමමපතිරුපකෙන සමග්ගා, නුත්‍රෙට්ඨි සම්මාන විවද්ධි: “අධමෙමන වග්ගකමම, අධමෙමන සමග්ගකමම, ධමමන වග්ගකමම, ධමමපතිරුපකෙන වග්ගකමම, ධමමපතිරුපකෙන සමග්ගකමම, අකතං කමම, දුක්ඛතං කමම, සුත්තං කාතමම” නති, නුත්‍ර භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු එවමාහස්ස: “ධමමපතිරුපකෙන සමග්ගකමම” නති, යෙ ච තෙ භික්ඛු එවමාහස්ස: “අකතං කමම, දුක්ඛතං කමම, සුත්තං කාතමම” නති, ඉමෙ තථ භික්ඛු ධමමවාදිතො, ඉමෙ පඤ්ඤා වාරා සංඛින්නා,

චම්පය්‍යකඛ්ඛකො නිට්ඨිතො නවමො

ඉමමහි ඛඛිකෙ වස්සුති ඡන්දනං.

හසා උද්දනං:-

1. වම්පායං හගවා ආසි වන්ථු වාසහගාමකෙ,
ආගනතුකාතං උසස්සකකං අකාසි ඉවද්ධිකඛ්ඛකෙ¹.
2. පකතඤ්ඤානොති ඤාතා උසස්සකකං න කරි තද,
උකිකිතො න කතොතිති සාගමා² ජිනසන්නිකෙ.
3. අධමෙමන වග්ගකමම සමග්ගං අධමෙමන ච,
ධමෙමන වග්ගකමමඤ්ඤා පතිරුපකෙන වග්ගකං.
4. පතිරුපකෙන සමග්ගං එකො උකිකිපතෙකකං,
එකො ච දෙව සමබහුලෙ සම්මං උකිකිපතෙකකො.

1. “ඉවද්ධිකඛ්ඛකො” සි ෧.

2. “අග්ග” PTS තො. සු.

117. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ සඛ්ඝ්‍යා විසින් පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි උත්සන්නපණීයකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. චරදිත් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි උත්සන්නපණීයකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ආචාරිණි, මේ මහණ තෙමේ සඛ්ඝ්‍යා විසින් පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි උත්සන්නපණීයකම් කරණ ලද්දේ මනා කොට පවතී. අනුලොම ව පවතී. චරදිත් නිදහස් වීමට සුදුසු සේ පවතී. පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි (කළ) උත්සන්නපණීයකමයාගේ සන්සිද්ධිම ඉල්ලයි. එබැවින් අපි මොහුගේ පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි උත්සන්නපණීයකමය සන්සිද්ධවත්” යි මෙසේ අදහස් වේ. ඔහු අධම්මයෝ ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- අධම්මයෝ සමග වූවාහු -පෙ- ධම්මයෝ ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරූපකයෝ ව්‍යග්‍ර වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරූපකයෝ සමග වූවාහු -පෙ- ධම්මනිරූපකයෝ සමග වූවාහු ඔහුගේ පවිටු මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි කළ උත්සන්නපණීයකමය සන්සිද්ධවත්. එහි සිටි සඛ්ඝ්‍යා තෙමේ “අධම්මයෝ ව්‍යග්‍රකමීය යි. අධම්මයෝ සමගකමීය යි. ධම්මයෝ ව්‍යග්‍රකමීය යි. ධම්මනිරූපකයෝ ව්‍යග්‍රකමීය යි. ධම්මනිරූපකයෝ සමගකමීය යි. භාමිය නො කරණ ලදී. භාමිය වැරදි පස් කරණ ලදී. භාමිය නැවත කළ යුතු ය” යි විවාද කෙරෙයි. පහණෙනි, එහි යම් ඒ භික්ෂුහු “ධම්මනිරූපකයෝ සමගකමීය” යි මෙසේ කිතු ද, යම් ඒ භික්ෂුහු “භාමිය නො කරණ ලදී. භාමිය වැරදි පස් කරණ ලදී. භාමිය නැවත කළ යුතු ය” යි මෙසේත් කිතු ද, එහි මේ භික්ෂුහු ධම්මාදී වෙත්. මේ පස්වර සංක්‍ෂේප කරණලදී.

නවවැනි වෛෂය්‍යකඛ්ඛකය නමි.

මේ ඛඛ්ඛකයෙහි ව්‍යග්‍ර සන්සෙකි.

එහි උද්දන්තය (ව්‍යග්‍රනාමාවලිය) මෙසේ ය:-

1. නාග්‍යට්ඨාන්ත පහන්ටස් වම්පාමෙහි විසු සේක. මේ ව්‍යග්‍ර ව්‍යග්‍ර ගාමයෙහි වී ය. නාග්‍යපගොහු භික්ෂු තෙමේ ආගන්තුකයන් කැමැති දෙය සපයා දීමෙහි උත්සාහය කෙළේ ය.

2. පොළුරුම දන්නෝ යි දැන එකල්හි (තෙතෙමේ) උත්සාහය නො කෙළේ ය. උපාලන නො පෙන්වූ යි උත්සන්නපණීයකම් කරණ ලද තෙතෙමේ බුදුරජාණන් වෙත ගියේ ය.

3. අධම්මයෝ ව්‍යග්‍රකමීය, අධම්මයෝ සමගකමීය, ධම්මයෝ ව්‍යග්‍රකමීය, ධම්මනිරූපකයෝ ව්‍යග්‍රකමීය.

4. ධම්මනිරූපකයෝ සමගකමීය, එකෙක් එකකු බැහැර කෙරෙයි. එකෙක් දෙදෙනෙකුන් ද තොහෝ දෙදෙනෙකුන් ද, එකෙක් සඛ්ඝ්‍යා ද බැහැර කෙරෙයි.

5. දුට්ඨෙ සම්මනුලාපි සමෙසං සමස්සථ උක්ඛිපි,
සබ්බසුඤ්ඤ පචරො සුඤ්ඤා අධිමමනානි පටිකම්පි.
6. ඤානතිට්ඨතනං යං කමමං සමුපුණ්ණං අනුසාවණං,
අනුසාවණවිපතනං සමුපුණ්ණං ඤාතියා ච යං.
7. උතයෙන විපතනඤ්ඤා අඤ්ඤානු ධම්මමෙව ච,
මිනා සන්ථි පටිකුට්ඨං කුප්පං අට්ඨානාරාගිකං.
8. අධිමමමග්ගං සාමග්ගං¹ පතිරුපානි යෙ දුට්ඨෙ,
ධම්මමනෙව ච සාමග්ගි අනුඤ්ඤාසී නාථාගතො.
9. චතුරග්ගො පඤ්චවග්ගො දසවග්ගො ච ජීසනි,
පරො ජීසනිවග්ගො ච² සමෙසං පඤ්චවිධො නාථා.
10. ඨපෙතා උපසම්පදං යඤ්ච කමමං පචාරණං,
අබ්බාතකමෙව සත චතුරග්ගෙහි කමමිකො.
11. දුට්ඨෙ කමමෙ ඨපෙතාන මජ්ඣදෙසු පසම්පදං³,
අබ්බාතං පඤ්චවග්ගිකො සබ්බකමෙව සු කමමිකො.
12. අබ්බාතෙකං ඨපෙතාන යෙ භික්ඛු දසවග්ගිකා⁴,
සබ්බකමමකරො සමෙසං ජීසං සබ්බත්ථ කමමිකො.
13. භික්ඛුණි සිත්ඛමානා ච සාමණේරො සාමණේරිකා⁵,
පට්ඨකබ්බාතනිමචන්ද්‍රි⁶ උක්ඛිත්තාථතනිදස්සනෙ.
14. අප්පටිකමෙව දිට්ඨියා පණ්ඩකපේය්‍යසංවාසකා⁷,
තිත්ථියතිරච්ඡානගතං⁸ මාතු ච පිතුසානකං⁹.
15. ඵරතං භික්ඛුණිදුසිං¹⁰ හෙදකං ලොභිතුප්පාදකං¹¹,
බ්‍රහ්මඤ්ජනං නානාසංවාසං¹² නානාසිමාය ඉදධියා.
16. යස්ස සමෙසං කුරෙ කමමං තොනෙන තෙ චතුර්ජිසනි,
සම්බුද්ධෙන පටිකම්පතා¹³ න තෙනෙ ගණපුරකා.
17. පාරිවාසිකචතුරේථ පාරිවාසං දදෙය්‍ය චා,
මූලා මානවතං අබ්බෙය්‍ය අකමමං න ච කාරණං¹⁴.
18. මූලා අරහමානතතා අබ්බාතාරහමෙව ච,
න කමමකාරකා¹⁵ පඤ්ච සම්බුද්ධෙන පකාසිතා.
19. භික්ඛුණි සිත්ඛමානා ච සාමණේරො සාමණේරිකා,
පට්ඨකබ්බාතනිම උමමතතා බිත්තවෙදනදස්සනෙ¹⁶.

1. "සමග්ගං" ම ඡ සං. PTS.

2. "අතිරේඛනිසතිවග්ගො" සි

3. "මජ්ඣදෙසු පසම්පදං" PTS. ම නු ප. තො වි. ඡ වි. 4. "දසවග්ගිකො" අ වි. ඡ වි

5. "සාමණේරි" ම ඡ සං.

6. "චන්ද්‍රි" PTS.

7. "පණ්ඩකො පේය්‍යසංවාසකා" ම ඡ සං.

8. "තිරච්ඡානගතං" ම ඡ සං.

9. "මාතු පිතු ච සානකා" ම ඡ සං. PTS.

10. "භික්ඛුණිදුසිං" ම ඡ සං.

11. "ලොභිතුප්පාදං" ම ඡ සං. PTS.

12. "සංවාසකො" PTS. 13. "පටිකම්පතා" තො වි. ම නු ප. අ වි. ඡ වි.

14. "කාරණං" ම ඡ සං. PTS තො වි

15. "කමමකාරණං" සි ම. අ වි. ඡ වි. PTS

16. "බිත්තාවෙදනදස්සනෙ" ම ඡ සං. තො වි.

5. දෙදෙනෙක් දෙදෙනකු ද, බොහෝ දෙන බොහෝ දෙනකු ද, බැහැර කළහ. සසඃ තෙලේ සසඃයා බැහැර තෙලේ ය. ප්‍රචර වු සඵලයන් වනන්සේ ඒ අසා අධිඵල සි බැහැර කළහ.

6. **ආතතියෙන් විවහර පත් යම් කාමයක් අනුග්‍රාහණය වුවහොත් සුඛයා ද ඒ කාමය ද, අනුග්‍රාහණයෙන් විවහර වූ යම් කාමයක් ආතතියෙන් සුඛයා ද ඒ කාමය ද-**

7. සෑහිද්වසාමනෙදෙකින් ටිලන් වූ කමිය ද, පිම්සෙහි තොර වූ කමිය ද, මිතය හැර සිටි කමිය ද, ශාස්තෘශාසනයෙන් බැහැර වූ කමිය ද, ප්‍රතික්‍රෝශ ලැබූ කමිය ද, පොරොන් වූ කමිය ද, කරුණට තොගලූපෙන කමිය ද-

8. අයම්යෙහි ව්‍යුහය, අධිමයෙහි සමග්‍රහණී, ධම්ප්‍රතිරූපකව්‍යුහය, ධම්ප්‍රතිරූපකසමග්‍රහණී දෙක ද (සැත මේ කම් නො හැටසුතු ය). නර්ග්‍රහයන් වහන්සේ ධම්යෙහි සමග්‍ර වූ කම්ප අනුදත් සේක.

9. ව්‍යුළගන, ප.ඤ්චගන, දසවගන, ජීසනිවගන, අනිතරකජීසනිවගන සි සබ්බ කෙනෙහි පස් වැරදැම් ය.

10. උපසංඝයානීය ද, අබ්බානිකනීය හා සම් ප්ලාදනකනීයන් වේ ද, එද හැර සෙසු සභ්‍යකුමාරි වතුමග්ගසම්භ්‍ය, විසිත් කටයුතු ය.

11. මධ්‍යදේශයෙහි උපසංච්ඡේද අභිනානානම්ය යන නම් දෙක හැර පංචවග්ගිකසංඝයා නොමේ සියලු නම්යවාති නම්වාදී වේ.

12. අප්‍රේමික වූ යම් හිසසලු පෙත් නම් සහ අභිමානය හැර සෙසු සියලු තැන්හි කමාගී පෙනී, සියලු කමා කරන්නා වූ චිසනිවහික සබස තෙමේ සියලු තැන්හි කමාගී වේ.

[illegible]

14. අපගනිත, අපරිකෂණ, අකිහිත, පාපිකාය දිශිත, අපරි-
නිසංකූල, අකිහිත, පෂ්ඨික, ප්‍රතිපාදන, නිශ්පාදන, නිශ්පාදන, නිශ්පාදන,
නිශ්පාදන, නිශ්පාදන, නිශ්පාදන-

15. අර්ථනාමාසාහස, භික්ෂුනීද්වයක, සංඝගෙදක, ලොභිභූපිපාදක, උභයොත්තරසූත්තක, නානාසංවාසක, නානාසීළ සසිත, ඉද්ධිසා පෙතාපෙතින -

16. සමස්ත වෙනම සම්බන්ධ කළ කොටස් ද, මොහු සුපිසි දෙකෙන් වෙති. එහෙත් මොහු ගණිතය නො වෙති යි බඳුරුන් පිහිටා බැහැර කරණ ලදහ.

17. ප්‍රිවෙස් පුරාණ මහන සිරුවැනි කොට සිටියේ ප්‍රිවෙස් දෙන්නෝ ද, මූලාංගපිකාසනය කෙරේ ද, ආනත දෙන්නෝ ද, ඔහු විසිවැනි කොට අභිමානය කෙරේද, ඒ කවියක් නොවේ. නො කරයිතු ය.

18. පිරිසෙය පුරන්තන, මූලාසප්තිකසංගතයට සුදුසුය, මානව සුදුසුය, ආනත කැසිරෝනු, අභ්‍යන්තයට සුදුසුය, යන සිය දෙන කමිකාරක නො වෙති සි බුදුරජන් විසින් දක්වන ලදහ.

19. නියෝගයේ සිසුවානා, සාමකණ්ඩාර, සාමකණ්ඩාරී, සිසවා පවුලකො-
නක, අන්තර් විද්‍යාලීය පැමිණීමක, උම්මතන, බිත්තරානා, වෙළඳාම,
ඇමුණ ඇමුණ යයි හොඳින්

20. අසුචිකම්මෙ දිට්ඨියා පණ්ඩකා චෙව්¹ බ්‍යඤ්ජනා,
නානාසංවාසිකා සීමා චෙහාසං යස්ස කම්ම ව.
21. අධාරසන්තා එතෙසං පටිකේකාසං න රාහති,
භික්ඛුස්ස පකතන්තස්ස ඉඤ්ඤි පටිකේකාසනා.
22. සුඛස්ස දුකන්තස්සාරිතො බාලො භි සුන්තිස්සාරිතො,
පණ්ඩිතො ථෙය්‍යසංවාසො පකතන්තො තීරච්ඡානගතො.
23. මාතු පිතු අරහන්ත දුක්ඛො සම්ඝපෙදකො,
ලොභිතුස්සාදකො චෙව උභතොබ්‍යඤ්ජනො ව යො.
24. එකාදසන්තං එතෙසං ඔසාරණං න යුජ්ජති,
හත්ථොදං² හදුනයං කණ්ණානාසං තදුහයං.
25. අඛුලි අලකණ්ඩරං පණ් ඩුජ්ජා ව වාමනො,
ගණ්ඨි ලකණ්කසා ව ලිඛිතකො ව සිප්ඳි.
26. පාපපරිස කාණො ච³ කුණ් බ්‍යෙඤ්ජා තතොපි ව,
ඉරියාපථදුබ්බලො අකො මුත්තා ව බාධිරො⁴.
27. අකම්මිතො අකම්බිරො⁵ මුග්ගධිරම්මෙ ව,
අකම්මිගබ්බිරො ව ද්වන්තංසෙතෙ අනුභකා⁶.
28. තෙසං ඔසාරණං තොති සමුද්ධාන පකාසිතං,
දට්ඨබ්බා පටිකාතබ්බා නිස්සජ්ජනා⁷ න විජ්ජති.
29. තස්ස උකේඛපනා කම්මා සත්තා හොනති අධම්මිකා,
ආපන්තං අනුචත්තන්තං සත්තොතෙපි⁸ අධම්මිකා.
30. ආපන්තං නානුචත්තන්තං සත්තා කම්මා සුධම්මිකා⁹,
සමුඛා පටිපුච්ඡා ව පටිඤ්ඤාස ව කාරණා.
31. සති අමුල්ලා පාපිකා තජ්ජනීයනියස්සෙන ව,
පබ්බාජනීය පටිසාරො උකේඛපරිවාස ව.
32. මූලමානන්ත අබ්භානා තථෙව උපසම්පදා,
අඤ්ඤා කරෙය්‍ය අඤ්ඤස්ස සොළසෙතෙ අධම්මිකා.
33. තං තං කරෙය්‍ය තං තස්ස සොළසෙතෙ සුධම්මිකා,
පච්චාරොපෙය්‍ය අඤ්ඤමඤ්ඤා¹⁰ සොළසෙතෙ අධම්මිකා.
34. දෙව දෙව තමමූලකන්තස්ස¹¹ තෙපි සොළසධම්මිකා,
එකෙකමූලකං එකකං අධම්මන්ති ජනො බ්‍රහ්.

1 “පණ්ඩකාපිච” ම ජ සං. P T S.

2 “හත්ථොද” P T S

3. “තත්ථොද” ම ජ සං. තො වි.

,, “හත්ථොද” තො වි. ම නු ප.

‡ “බධිරො” ම ජ සං. P T S. ජ වි. අ වි. ම නු ප. තො වි.

5 “අකම්මිගබ්බිරො” ම ජ සං. ම නු ප. තො වි.

6. “අකම්මිගබ්බිරො ව මුග්ගධිරො එව ව අකම්බිරමුත්තො ව-

ද්වන්තංසෙතෙ අනුභකා” P T S.

7 “නිස්සජ්ජනා” P T S. තො වි. අ වි. ජ වි.

8. “සත්තොතෙපි” ම ජ සං. P T S.

9. “සත්තාසාමමසු ධම්මිකා” P T S

10. “අඤ්ඤ අඤ්ඤා” ම ජ සං.

,, “අඤ්ඤාසෙඤ්ඤා” P T S.

11. “දෙව දෙව මූලකන්තා තස්ස” සි

20. අච්චානට පිළිසම් නො කළහ, දූෂ්ටය බැහැර නො කළහ, පණ්ඩක, උතතොබසඤ්ඤාක, නානාසංවාසක, යන මොහු ද, නානා සීමාවන්හි සිටියහ ද, සාද්ධියෙන් අතස සිටියහ ද, යමකුගේ කමිය වේ ද, ඔහු ද -

21. මේ අපලොභ දෙනාගේ පටිකෙකාසනය (විජ්ඣා ව භාරණේ කීම) නො නැගේ. පකතතනිසුහුගේ පටිකෙකාසනය නතියි.

22. අනාපතනිකනිසුහුගේ බැහැර කිරීම, වැරදි සේ බැහැර කිරීමෙහි, අඤ්ඤාමය මනා කොට බැහැර කරන ලද්දේ වේ. පණ්ඩක, වෙසයා-සංවාසක, නිසීයපකතනක, තීරව්ජානගන-

23. මාභුසාහක, පිභුසාහක, අරගගාසාහක, නිගබ්භිද්දක, සසසනෙ-දක, ලොභිභුසාදක, උතතොබසඤ්ඤාක යන-

24. මේ ඵකොපදාස් දෙනාගේ සසාරණය නො යෙදේ. හන්වජ්ජනා, පාදවජ්ජනා, පන්වජ්ජනා, කුණ්ඩවජ්ජනා, නාසවජ්ජනා, භණ්ණ-නාසවජ්ජනා-

25. අසුඛවජ්ජනා, අලවජ්ජනා, කණ්ඩරවජ්ජනා, ඵණ්ණහ, බ්‍රුස, වාමන, ගලගණ්ඩ, ලකඛණාගහ, කසාහහ, ලිඛිතක, සිපදි-

26. පාපරොහි, පරිසද්දක, භාණ, කුණ්, බසුන්, පකතහහ, ඡිනතිරිසාපථ, ජරාදබ්බල, අකු, මුග, බසිර-

27. අකුමුග, අකුබසිර, මුගබසිර, අකුමුගබසිර යන මොහු නො අසු දෙනස් දෙනෙක් වෙති.

28. භව්වාගේ භසාරණය මේ ය යි බුදුරජුන් විසින් ප්‍රකාශ කරන ලදී. අන්ත යහු පද, පිළිසම් කටයුතු වූ ද, ජරා කලයුතු වූ ද අච්චානක් නො වේ.

29. ඒ මතනුට අධාර්මික වූ උත්තෙසපණ්ණිකමියෝ සතත් වෙත්. අච්චානට පැමිණියහ ද, උත්තෙසපණ්ණිකමිය කළහට අනුවර්තවූහට ද මේ අධාර්මික වූ උත්තෙසපණ්ණිකමියෝ සතත් වෙත්.

30. අච්චාන පැමිණියහ ද, උත්තෙසපණ්ණිකමිය කළහට අනුව නො යන නිසුහට කළයුතු වූ ධාර්මිකකම් සතෙකි. ගමුසෙහි ද පිළිමිසීමෙන් ද ප්‍රතිඥාවෙන් ද කිරීම් වලයෙන් -

31. සතිට්ඨක, අමුලගමික, තසසපාටියාසිකාකමිය, ගාඨනියකමිය, නිසසසකමිය, පඤ්ඤානියකමිය, පටිසාරණියකමිය, උකෙධිපනියකමිය, පරිවාසයට සුදුස්සහ -

32. මූලාපටිභාසනයට සුදුස්සහ, මානනට සුදුස්සහ, අභ්‍යන්තරට සුදුස්සහ, උපසංගමයට සුදුස්සහ - අනෙකුට කටයුතු කමිය අනෙකුට කෙරේ ද, මේ සොලස අධාර්මිකකම් වෙති

33. ඒ ඒ කමියට සුදුසු වූවාහට ඒ ඒ කමිය කෙරේ ද- මේ ධාර්මිකකම් පසාදොසෙහි, භද්දොදානට නැවත අපොසණය කෙරේ ද- මේ අධාර්මිකකම් සොලොසෙහි.

34. දෙකක් දෙකක් මුල් පටාට ඇති ඒ කමියට ද ධාර්මිකකම් පසාදොසක් ම ය ඒකක් ඒකක් ලෙස වහු අමිමිය යි සම්ඥයන් වහන්සේ වදාළ සේක.

35. අකාසි තප්පනීයං කමමං සංඝස්ස ගණ්ඨනාකාරකෙ,
අධමෙවන වග්ගකමමං අඤ්ඤං ආවාසං ගඤ්ජි සෙං.
36. තත්ථාධමෙවන සමග්ගා වස්ස තප්පනීයං කරුං,
අඤ්ඤත්ථ වග්ගා ධමෙවන වස්ස තප්පනීයං කරුං.
37. පතිරුපෙන වග්ගාපි සමග්ගාපි තථා කරුං,
අධමෙවන සමග්ගා ව ධමෙවන වග්ගකමම ව.
38. පතිරුපෙන වග්ගා ව සමග්ගා ව ඉමෙ පදා,
ඵකෙකමුලං කථා වකකා බකෙච්චිවකනිකො.
39. බාලාව්‍යාහතස්ස නිසස්සං පබ්බාපෙ කුලදුසකං,
පටිසාරණීයං කමමං කරෙ අනෙකාසකස්ස ව.
40. අදස්සනාප්පටිකමෙම යො ව දිට්ඨිං න නිස්සපෙ,
තෙසං උකෙඛපනීයකමමං¹ සත්ථවාහෙන භාසිතං.
41. උපරිනයකමමානං² පඤ්ඤා³ තප්පනීයං නසෙ,
තෙසංයෙව අනුලොමං සමමා වහන්ති යාචිතො⁴.
42. පස්සද්ධිං⁵ තෙසං කමමානං හෙට්ඨා කමමනසෙන ව,
තස්මිං තස්මිං භූ කමෙමසු තත්ත්වෙට්ඨා ව විවාදති⁶.
43. අකතං දුක්ඛතඤ්ඤවච්ඡුත කාතබ්බකන්ති ව,
කමෙම පස්සද්ධියා වාපි හෙ භික්ඛූ ධම්මවාදිතො.
44. විපතතිබ්‍යාතිහෙ දිස්වා කමමප්පනො මහාමුනි,
පටිපස්සද්ධිමකතාසි සලලකතොතාව ඔසබන්ති.

1. "උකෙඛපනං" සි මු.

2. "උපරිනයකමමානං" සි

3. "පඤ්ඤා" ම ඡ සං.

4. "යාචති" සි

, "සමමා වහන්ති" P T S. ම හු ප

5. "පස්සද්ධි" ම ඡ සං. අ ව. වගා ව. P T S. 6. "විවාදති" ම ඡ සං. PTS.

35. සංඝ පනතේ භාණ්ඩනකාරක හික්කුණුව තැන්පත්කම ස කෙළේ ය. ඒ භාණ්ඩනකාරක පනතේ අන් අවසාසකව ගියේ ය. (එහි දී) අබිමයෙන් ව්‍යග්‍රකමී කෙළේ ය.

36. එහි අබිමයෙන් සමග්‍ර වූවාහු ඒ මහණනුව නැරඹීමකට සාධක වූවාහු ය. අන් නැවතක සමයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ඔවුට නැරඹීමකට සාධක.

37. ප්‍රතිරූපකයෙන් ව්‍යග්‍ර වූවාහු ද, සමග්‍ර වූවාහු ද එසේ ව කලහ. අබිමයෙන් සමග්‍ර සම්ඝයා ද, බිමයෙන් ව්‍යග්‍ර සම්ඝයා ද-

38. ප්‍රතිරූපක වශයෙන් ව්‍යග්‍ර සම්ඝයා හා සමග්‍ර සම්ඝයා ද ඔහු පද එක එක මුල් කොට නුවණැත්තෝ වක්‍රබ්‍රහ්මය කරන්නෝ ය.

39. අඟු ව අවසානකාලයට නියමයකට ද, කුලසුද්ධකාලයට පසාත්-නියමය ද. අවසාන කරන්නාට පරිසාරණයකට ද කරන්නෝ ය.

40. අවසාන පනා දුක්පමි, අවසාන පිළියම පනා කිරිපමි, පිටිපි දිල පනා හැරිපමි යන තෙකුණකි බුදුරජාණන් විසින් දන්තෙපමි-කමීය (කල සුභ ස සි) වදාරණ ලදී.

41. මත්තෙහි කමයන්ගේ ක්‍රමය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයෙහි නැරඹීමකට-යෙහි පෙන් වේ. ඒ ඒ කමයන්ට අනුලෝම ව යාවක්‍ය කරණලද්දේ මනා කොට පවතී.

42-43. යට කි කමයන්ගේ ක්‍රමයෙන් ඒ ඒ කමයන්ගේ සන්සිද්ධි ද, ඒ ඒ කමයන්හි, එහි සිටියේ කමය “නො කරණ ලද්දේ ය. කමය වැරදි පෙ කරණ ලද්දේ ය. කමය නැවත කට සුභ ය” යි කම්ප්‍රතිපත්තිය පමණෙ විවාද කෙරේ. ඒ ඒ හික්කුණු බව්වාදි වෙත්.

44. ශල්‍යකමී කරන්නකු ඉබකෙන් කියන්නා සේ මහාමුනි තෙමේ කම්පිපත්තියෙන් විසින දි කම්ප්‍රාත්තයන් දැක ඔවුන්ගේ සන්සිද්ධි වදාළේ ය.

10

කොසමබකාකාසකං

1. තෙන සමසෙන චුඤ්ඤාගහවා කොසමබ්බං විහරති කොසිනා-
රාමේ. තෙන බො පන සමසෙන අඤ්ඤාගරේ හික්ඛු ආපනති. ආපනේනා,
පසා නස්සා ආපනතිසා ආපනතිද්ධියි හොති. අඤ්ඤා හික්ඛු නස්සා
ආපනතිසා අනාපනතිද්ධියිනො හොති.

2. සො අපරෙන සමසෙන නස්සා ආපනතිසා අනාපනතිද්ධියි හොති.
අඤ්ඤා හික්ඛු නස්සා ආපනතිසා ආපනතිද්ධියිනො හොති.

3. අථ බො තෙ හික්ඛු නං හික්ඛුං ඵතද්ධොවුච්ච: “ආපනතිං නිං
ආවුසො, ආපනේනා, පසංසෙතං ආපනති” නති. “නඤ්ඤා මෙ ආවුසො,
ආපනති, යමහං පසංසෙතං” නති.

4. අථ බො තෙ හික්ඛු සාමග්ගිං ලභිතං නං හික්ඛුං ආපනතිසා
අදස්සතෙ උකම්පිංසු.

5. සො ච හික්ඛු බහුස්සුතො පනාති ආගතානප්පො ඛම්බරේ විතස-
රේරේ මානිකාධිප්පො පණ්ණිනො පාපොතො මෙධාපී ලජ්ජා බුක්ඛුච්චිකො
සිකබ්බාකාමො.

6. අථ බො සො හික්ඛු සඤ්ඤාධි සමහරෙන හික්ඛු උපසංකම්පිතො
ඵතද්ධොවුච්ච: “අනාපනති ඵසා ආවුසො, තෙසා ආපනති, අනාපනේනාමිති,
නමිති ආපනේනා, අනුක්ඛිප්පොමිති, නමිති උක්ඛිප්පොතො, අබ්මමිකෙනමිති
කමමිත උක්ඛිප්පොතො බුද්ධොතො අධ්මානාරොතො, හොථ මෙ ආයස්සිතො
ධමමතො විතසතො පනො” නි. අලභි බො සො හික්ඛු සඤ්ඤාධි සමහරෙන
හික්ඛු පනෙති.

7. ජානපදොමපි සඤ්ඤාධි සමහරෙන හික්ඛුනං සංගහිකෙ දුතං
පානෙසි: “අනාපනති ඵසා ආවුසො, තෙසා ආපනති, අනාපනේනාමිති,
නමිති ආපනේනා, අනුක්ඛිප්පොමිති, නමිති උක්ඛිප්පොතො, අබ්මමිකෙනමිති
කමමිත උක්ඛිප්පොතො බුද්ධොතො අධ්මානාරොතො, හොථ මෙ ආයස්සිතො
ධමමතො විතසතො පනො” නි. අලභි බො සො හික්ඛු ජානපදොම
සඤ්ඤාධි සමහරෙන හික්ඛු පනෙති.

8. අථ බො තෙ උක්ඛිතොත්තවග්ගකා හික්ඛු සෙන උකොපකා
හික්ඛු තෙත්තපසංකම්පිසු, උපසංකම්පිතො උකොපකො හික්ඛු ඵතද්ධොවුච්ච:
“අනාපනති ඵසා ආවුසො, තෙසා ආපනති, අනාපනේනා ඵසා හික්ඛු, තෙසො
හික්ඛු ආපනේනා, අනුක්ඛිප්පොතො ඵසා හික්ඛු, තෙසො හික්ඛු උක්ඛිප්පොතො
අබ්මමිකෙන කමමිත උක්ඛිප්පොතො බුද්ධොතො අධ්මානාරොතො” නි

10

කොසමබකනිකය

1. එකල්හි නාගාමන් බුදුරජානන් වහන්සේ කොසමබකනිකයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් ඇවැතනට පැමිණියේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ඇවැතෙහි ආපනති දූෂි (ඇවැත් යන ලබ්ධි) ඇත්තේ වේ. සෙසු භික්ෂූහු ඒ ඇවැතෙහි අනාපනතිදූෂි (ඇවැත් නැතැයි යන ලබ්ධි) ඇත්තෝ වෙති.

2. හෙතෙමේ පැන කාලයෙහි ඒ ඇවැතෙහි අනාපනති දූෂි ඇත්තේ වේ. සෙසු භික්ෂූහු ඒ ඇවැතෙහි ආපනතිදූෂි ඇත්තෝ වෙති.

3. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු “ඇවැත, නො ඇවැතනට පැමිණියෙහි ය. තෙල ඇවැත දකුළු” යි ඒ මහණට කීහ. “ඇවැත්ති, මම යම් ඇවැතක් දන්නෙමි ද, මට එබඳු ඇවැතක් නැතැ” යි හෙතෙමේ කීය.

4. එකල්හි ඒ භික්ෂූහු සපයිය ලබා ඒ භික්ෂූනම් ඇවැත් නො දැක්මෙහි තහනම් කළහ.

5. ඒ මහණ හෙමේ ද බොහෝ ඇසුපිරිනැත් ඇත්තේ ය. ආගම ප්‍රමුඛ කෙළේ වේ. ධර්මය. විනයය. උපයෝගිකා (ප්‍රාතිමොක්ෂ) ය. පණ්ඩිත ය. ව්‍යංගා ය. නුවණැත්තේ ය. ලජ්ජා ඇත්තේ ය. කුකුස් කරන්නේ ය. ශික්ෂාකාමී ය.

6. ඉක්බිති ඒ භික්ෂු තෙමේ දුටුමතුරු දූෂිමතුරු භික්ෂූන් වෙත එළඹ “ඇවැත්ති, මෙය අනාපනති වේ මෙය ඇවැතක් නො වේ. ඇවැතට නො පැමිණියේ වෙමි. පැමිණියෙක් නො වෙමි. තහනම් නො කරණ ලද්දේ වෙමි. තහනම් කරණ ලද්දෙක් නො වෙමි. කොප්‍ය වූ (ආකාශ කටයුතු බවට පැමිණි) සසුනට නො ගැලපෙන්නා වූ අධාර්මිකකම්මයෙන් තහනම් කරණ ලද්දේ වෙමි. (එහෙයින්) ආයුෂමත්තු ධර්මයෙන් විනයයෙන් මට පක්ෂ-වත්” යි මෙසේ කියා දනවූ වැසි දුටුමතුරු වූ දූෂිමතුරු වූ භික්ෂූන් වෙත ද දුතියකු යැවී ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ දුටුමතුරු වූ දූෂිමතුරු වූ (තමන්ට) පක්ෂ වූ භික්ෂූන් ලැබී ය.

7. “ඇවැත්ති, මෙය අනාපනති වේ. මෙය ඇවැතක් නො වේ. ඇවැතට නො පැමිණියෙමි වෙමි. පැමිණියෙමි නො වෙමි. තහනම් නො කරණ ලද්දේ වෙමි. තහනම් කරණ ලද්දේ නො වෙමි. කොප්‍ය වූ සසුනට නො ගැලපෙන්නා වූ අධාර්මිකකම්මයෙන් තහනම් කරණ ලද්දේ වෙමි. (එහෙයින්) ආයුෂමත්තු ධර්මයෙන් විනයයෙන් මට පක්ෂ-වත්” යි මෙසේ කියා දනවූ වැසි දුටුමතුරු වූ දූෂිමතුරු වූ භික්ෂූන් වෙත ද දුතියකු යැවී ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ දනවූ වැසි දුටුමතුරු වූ දූෂිමතුරු වූ පක්ෂ වූ භික්ෂූන් ද ලැබී ය.

8. ඉක්බිති ඒ උපයෝගිකානුවර්ත (තහනම් කරණ ලැබුණට අනුව ව පවතිනා) භික්ෂූහු තහනම් කළ භික්ෂූන් වෙත එළඹියහ. එළඹ “ඇවැත්ති, මෙය අනාපනති වේ මෙය ඇවැතක් නො වේ මේ මහණ තෙමේ ඇවැතට නො පැමිණියේ වේ. මේ මහණ වූනමේ ඇවැතට පැමිණියෙක් නො වේ. මේ මහණ තෙමේ බැහැර වනා කරණ ලද්දේ වේ. මේ මහණ තෙමේ බැහැර කරණ ලද්දෙක් නො වේ. කොප්‍ය වූ සසුනට නො ගැලපෙන්නා වූ අධාර්මිකකම්මයෙන් බැහැර කරණ ලද්දේ ය” යි බැහැර කළ භික්ෂූන්ට මෙය කීහ.

9. එළු බෝ දුන්නෙ උකෝපකා හිඤ්ඤා උකම්භනානුපන්නකෝ හිඤ්ඤා එතදෙවාචු: “ආපනති එසා ආචුසො, නෙසා අනාපනති ආපනොනා එසා හිඤ්ඤා, නෙසො හිඤ්ඤා අනාපනොනා, උකම්භෙනා එසො හිඤ්ඤා, නෙසො හිඤ්ඤා අනුකම්භෙනා, ධම්මිකොන කමමන උකම්භෙනා අනුපපන්න ධානාරතෙන, මා බෝ කුමන ආසසමනොනා එවා උකම්භනක: හිඤ්ඤා අනුචතතිස්, අනුපරිමාරෙථා” නි.

10. එළු බෝ බෝ හෙ උකම්භනානුචන්නකා හිඤ්ඤා උකෝපකොති හිඤ්ඤාති දුම්බිමානා තපෙථ හ උකම්භනක: හිඤ්ඤා අනුචතතිංස, අනුපරි-මාරෙසු.

11. අළු බෝ අඤ්ඤානරො හිඤ්ඤා යෙන නගවා හෙනුපසංකමි, උප-සංකමිතා ගගචන්නං අභිවාදෙයා එකමනන: නිසීදි, එකමනන: නිසිනො බෝ සො හිඤ්ඤා හගචන්නා එතදෙවාච: “ඉධ නනො අඤ්ඤානරො හිඤ්ඤා ආපනතිං ආපනොනා අනොසි, සො නසො ආපනතිසා ආපනතිදිට්ඨි අනොසි, අඤ්ඤා හිඤ්ඤා නසො ආපනතිසා අනාපනතිදිට්ඨිනො අනෙසු .

12. “සො අපරෙන සමයෙන නසො ආපනතිසා අනාපනතිදිට්ඨි අනොසි, අඤ්ඤා හිඤ්ඤා නසො ආපනතිසා අනාපනතිදිට්ඨිනො අනෙසු .

13. “අළු බෝ හෙ හනෙන හිඤ්ඤා නා හිඤ්ඤා එතදෙවාචු: ‘ආපනතිං හං ආචුසො අපනොනා, පසංසොනා ආපනති’ නති, ‘නඤ්ඤා උප ආචුසො ආපනති, යමනං පසොසං’ නති.

14. “අළු බෝ හෙ හනෙන හිඤ්ඤා සාමග්ගිං ලභිතා’ නං හිඤ්ඤා ආපනතිසා අදසංනෙ උකම්භිංසු.

15. “සො ච හනෙන හිඤ්ඤා බ්හුසුසුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මානිකාධරො පඤ්ඤිතො චානොනා මෙයාමි ලභ්ථි කුකකුච්චිතො සිහවාකාමො.

16. “අළු බෝ සො හනෙන හිඤ්ඤා සඤ්ඤිට්ඨි සමහනෙන හිඤ්ඤා උප සංකමිතා එතදෙවාච: ‘අනාපනති එසා ආචුසො, නෙසා ආපනති, අනාප-නොනොති, නමිති ආපනොනා, අනුකම්භෙනාමිති, නමිති උකම්භෙනා, අධම්මි-පකානමි කමමන උකම්භෙනා, කුපපන අධ්ධානාරතෙන, හොථ මෙ ආසසමනොනා ධම්මිතො විනයතො පකංඛා’ නි.

17. “අලභී බෝ සො හනෙන හිඤ්ඤා සඤ්ඤිට්ඨි සමහනෙන හිඤ්ඤා පකෙඛි.

18. “ජානපදනමපි සඤ්ඤිට්ඨිතං සමහනොනං හිඤ්ඤානං සන්නිකෙ දුතං පාතෙසි: ‘අනාපනති එසා ආචුසො, නෙසා ආපනති, අනාපනොනොමිති, නමිති ආපනොනා, අනුකම්භෙනාමිති, නමිති උකම්භෙනා, අධම්මිකොනමිති කමමන උකම්භෙනා, කුපපන අධ්ධානාරතෙන, හොනනු මෙ ආසසමනොනා ධම්මිතො විනයතො පකංඛා’ නි.

9. උපායං. කි කල්හි උපායංපකතික්ඛුහු “ඇවැත්ති, වෙස ඇවැත්ති. මෙය අනාපතති නො වේ. මේ මහණ තෙමේ ඇවැත් අවන් ය. මේ මහණ තෙමේ ඇවැත්ව අවත නො වූ සේ නො වේ. මේ මහණ තෙමේ උත්සන්න ය. මේ මහණ තෙමේ උත්සන්න නො වූ සේ නො වේ. අකොප්‍ය වූ සසුනට ගැලපෙන්නා වූ උත්සන්නයෙන් උත්සන්න ය. (එතෙසින්) ආයුෂමත්තු මේ උත්සන්න නිසුහු අනුචරික නො වූ. අනුගමනය නො කරවු” යි උත්සන්නානුචරික නිසුන්ට මෙය කීහ.

10. උත්සංඝපකතික්ඛුහු විසින් මෙසේත් කියනු ලබන්නා වූ ඒ උත්සන්නානුචරිකනිසුහු ඒ උත්සන්න වූ මහණහු අනුචරිකාවන් නාහු ය. පිරිවැරැහ.

11. ඒ අනුචරිකාවන් මහණෙක් තෙමේ නාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් නාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ඒ මහණ නැමෙහි නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. “සාමිනි, මෙහි උත්සන්න වහණක් ඇවැත් අවන්තේ වේ. පහතෙමේ ඒ ඇවැත්ති ඇවැත් යි ලබ්ධි ඇත්තේ වී ය. පසස නිසුහු ඒ ඇවැත්ති ඇවැත් නැතැයි ලබ්ධි ඇත්තේ වූහ.

12. “තෙතෙමේ මහ කාලයෙහි ඒ ඇවැත්ති ඇවැත් නැතැයි ලබ්ධි ඇත්තේ වී ය. පසස නිසුහු ඒ ඇවැත්ති ඇවැත් යි ලබ්ධි ඇත්තේ වූහ.

13. “සාමිනි, අනතුරු ව ඒ නිසුහු ‘ඇවැත්ති, තෝ ඇවැත්ව පැමිණියෙහි ය. පතල ඇවැත් අනුචරික’ යි ඒ මහණහුට මෙය කීහ. ‘මම යම් ඇවැත්වක් දක්නෙමි ද, ඊට එබඳු ඇවැත්වක් නැතැයි (ඒ මහණ කී ය)

14. “එවිට සාමිනි, ඒ නිසුහු සමගිය ලබා ඒ මහණහු ඇවැත් නො දැක්මෙහි තහනම් කළහ.

15. “සාමිනි, ඒ නිසුහු තෙමේත් වොතෝ ඇසුපිරි නැත් ඇත්තෙ ය. පුත්‍රණු කළ නිකාය ඇත්තෙ ය. ධම්මිර ය. විනයධර ය. මානාකාමිර ය. පණ්ඩිත ය. ව්‍යක්ත ය. ග්‍රහණිත්තෙ ය. අජ්ජා ඇත්තේ ය. කුකුළු කරන්නේ ය. හික්මෙනු කාමැත්තේ ය.

16. “සාමිනි, අක්ඛරි ඒ නිසුහු තෙමේ දුටු පමණින් මිතුරු වූ ආශ්‍රයයෙන් මිතුරු වූ නිසුහු වෙත එළඹ ‘ඇවැත්ති, වෙස අනාපතති වේ. මෙය ඇවැත් නො වේ. ඇවැත් අවන් වියෙමි නො වෙමි. ඇවැත්ව පැමිණියෙහි නො වෙමි. නාග්‍යවතු කරුණ ලද්දේම වෙමි. බැහැර කරුණ ලද්දේම නො වෙමි. කොප්‍ය ව සසුනට නො ගැලපෙන්නා ව අධාර්මික කමයෙන් තහනම් කරුණ ලද්දේ වෙමි. (එතෙසින්) ආයුෂමත්තු මට ධම්මයෙන් විනයයෙන් පසස වූ’ යි මෙය කී ය.

17. “සාමිනි, ඒ නිසුහු තෙමේ දුටුමිතුරු වූ දුභිමිතුරු වූ පසස වූ නිසුන් ලැබී ය.

18. ‘ඇවැත්ති, මෙය අනාපතති වේ. මෙය ඇවැත් නො වේ. ඇවැත්ව නො පැමිණියෙහි වෙමි. ඇවැත්ව පැමිණියේ නො වෙමි. බැහැර නො කරුණ ලද්දේ වෙමි. බැහැර කරුණ ලද්දේම නො වෙමි. කොප්‍ය වූ සසුනට නො ගැලපෙන්නා ව අධාර්මික කමයෙන් තහනම් කරුණ ලද්දේ වෙමි. (එතෙසින්) ආයුෂමත්තු මට ධම්මයෙන් විනයයෙන් පසස වූ’ යි අනුචරික දුටුමිතුරු වූ දුභිමිතුරු වූ නිසුන් වෙත ද දිනයකු යැවී ය.

19. “අලභි බො සො හතොන භික්ඛු ජානපදෙපි සංඥිවෙසි සමභාගො භික්ඛු පකෙඛ.

20. “අථ බො තෙ හතොන උක්ඛිත්තානුචරාකා භික්ඛු යෙන උක්කෙඛපකා භික්ඛු තෙනුපසංකමි. උපසංකමිතො උක්කෙඛකෙ භික්ඛු එතදවොචු: ‘අනාපනති එසා ආවුසො, නෙසා ආපනති, අනාපනො, එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු ආපනො, අනුක්ඛිගො, එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු උක්ඛිගො, අමමිකෙන කමමන උක්ඛිගො, භුජෙසන අට්ඨානාරහො’ ති.

21. “එවං වුගො තෙ හතොන උක්කෙඛකා භික්ඛු උක්ඛිත්තානු-චරාකෙ භික්ඛු එතදවොචු: ‘ආපනති එසා ආවුසො, නෙසා අනාපනති, ආපනො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු අනාපනො, උක්ඛිගො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු අනුක්ඛිගො, ධමමිකෙන කමමන උක්ඛිගො, අභුජෙසන ඡානාරහො, ථො බො භුජෙස ආසංසනො එතං උක්ඛිත්තාකා භික්ඛු අනුචරන්ති. අනුපරිවාරෙථා’ ති.

22. “එවමි බො තෙ හතොන උක්ඛිත්තානුචරාකා භික්ඛු උක්කෙඛ-කෙහි භික්ඛුහි වුච්චමානා තපථි නං උක්ඛිත්තාකා භික්ඛු අනුචරාගති, අනුපරිවාරෙන්නති” ති.

23. අථ බො හගවා “භිගොනා භික්ඛුසංඝො, භිගොනා භික්ඛුසංඝො”ති උට්ඨාසයනා යෙන උක්කෙඛකා භික්ඛු තෙනුපසංකමි, උපසංකමිතො පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසීදි.

24. නිසංඝ බො හගවා උක්කෙඛකෙ භික්ඛු එතදවොච: “ථො බො භුජෙසා භික්ඛුවෙ ‘පටිනාති නො, පටිනාති නො’ ති යස්මිං චා හස්මිං චා භික්ඛුං උක්ඛිපිතංඛං මඤ්ඤිත්ථ.

25. ‘ඉධ පන භික්ඛුවෙ භික්ඛු ආපනතිං ආපනො හොති, සො හස්සා ආපනතිසා අනාපනතිදිට්ඨි හොති, අඤ්ඤා භික්ඛු තස්සා ආපනතිසා ආපනතිදිට්ඨිනො හොති.

26. “තෙ වෙ භික්ඛුවෙ භික්ඛු තා භික්ඛුං එවං ජානති, ‘අසං බො ආසංසමා ඛුත්තස්සො අගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො ථානිකාධරො පණ්ණිනො ව්‍යගො මෙධානී උජ්ඣි භුක්ඛුච්චකො සික්ඛාකාමො, සමෙ වසං ඉමං භික්ඛුං ආපනතිසා අදස්සතෙ උක්ඛිප්පිස්සාම, න එසං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං උපොසථං කරස්සාම, මිනා ඉමිනා භික්ඛුනා උපොසථං කරස්සාම, ගමිස්සති සමස්සං තතොතිදුතං භණ්ඩාං කලහො මහගො විචාරෙද සමස්තෙදෙ සමස්තාජි සමස්තවිජ්ජානං සමස්තානාකරණ’ ති.

27. “භෙදගරුකෙහි භික්ඛුවෙ භික්ඛුහි න සො භික්ඛු ආපනතිසා අදස්සතෙ උක්ඛිපිතංඛො.”

19. “සාමිනි, ඒ භික්ඛු තෙමේ දන්දවාසි දුටුකුරු වූ දෘඪිකුරු වූ (තමහට) පසු වූ භික්ඛුන් ලැබී ය.

20. “සාමිනි, ඉක්බිති ඒ උත්සෙපකභික්ඛුහු උත්සෙපක භික්ඛුන් වෙත ගියහ. ගොස ‘ඇවැත්නි, මෙය අනාපනති වේ. මෙය ඇවැත් නො වේ. මේ භික්ඛු තෙමේ ඇවැත්ව නො පැමිණියේ වේ. මේ භික්ඛු තෙමේ පැමිණියේ නො වේ. මේ භික්ඛු තෙමේ බැහැර නො කරණ ලද්දේ ය. මේ භික්ඛු තෙමේ බැහැර කරණ ලද්දේ නො වේ. කෙසේ වූ සසුනට නො ගැලපෙන්නා වූ අධාර්මිකකම්මයෝ බැහැර කරණ ලද්දේ වේ’ යි උත්සෙපකභික්ඛුන්ට මෙය කීහ.

21. “සාමිනි, මෙසේ කී කල්හි ඒ උත්සෙපකභික්ඛුහු ‘ඇවැත්නි, මෙය ඇවැත් වේ. මෙය අනාපනති නො වේ. මේ භික්ඛු තෙමේ ඇවැත්ව පැමිණියේ වේ. මේ භික්ඛු තෙමේ නො පැමිණියේ නො වේ. මේ භික්ඛු තෙමේ බැහැර කරණ ලද්දේ වේ. මේ භික්ඛු තෙමේ බැහැර නො කරණ ලද්දේ නො වේ. අකොප්ප වූ සසුනට ගැලපෙන්නා වූ ධාර්මිකකම්මයෝ බැහැර කරණ ලද්දේ වේ. ආයුෂමච්ඡාති, තෙපි බැහැර කරණ ලද මෙ මහණනුට අනුවර්තී නො වේ. අනුගමනය නො කරන’ යි උත්සෙපක-නුවර්තීභික්ඛුන්ට කීහ.

22. “සාමිනි, උත්සෙපකභික්ඛුන් විසින් මෙසේත් කියනු ලබන්නා වූ උත්සෙපකනුවර්තීභික්ඛුහු උත්සෙපක වූ ඒ මහණ ඒ ලෙසින් ම පිරිවරන්”.

23. එකල්හි ගාග්ගවතුන් වහන්සේ “භික්ඛුසංඝ තෙමේ බිඳුනේ ය. භික්ඛුසංඝ තෙමේ බිඳුනේ ය” යි හුනස්නෙන් නැගිට උත්සෙපකභික්ඛුන් වෙත වැඩිසේක. වැඩි පැණ වූ අසුතෙහි වැඩුනු සේක.

24. වැඩිහිඳු ගාග්ගවතුන් වහන්සේ උත්සෙපකභික්ඛුන්ට මෙය වදාළ සේක: “මහණෙනි, තෙපි ‘අපට වැටහෙයි. අපට වැටහේ ය’ යි සඟි ඒ කරුණෙකින් මහණෙක් බැහැර කළ යුතු ය” යි නතමක් සලකවූ.

25. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් ඇවැත්ව පැමිණියේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ඇවැත් ඇවැත් නො වේ ය යි දැනුම් ඇත්තේ වේ. සෙසු භික්ඛුහු ඒ ඇවැත් ඇවැත් ය යි දැනුම් ඇත්තේ වෙති.

26. “මහණෙනි, ඒ භික්ඛුහු ඒ මහණහු ගැණ ‘මේ අයුෂමච්ඡා තෙමේ බොහෝ ඇසුපිරිකැන් ඇත්තේ ය. පුත්‍රණ්ණ කළ නිකාය ඇත්තේ ය. ඔමි-ධර ය. මිත්තධර ය. මාතාකාධර ය. පණ්ණින ය. ව්‍යාකාය. නුවණැත්තේ ය. ලස්සා ඇත්තේ ය. කුකුළු කරන්නේ ය. හික්මෙනු කැවැත්තේ ය. අපි මේ මහණහු ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කරන්නෙමු නම්, අපි මේ මහණහු සමග පොහෝ නො කරන්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර පොතොස කරන්නෙමු නම්, ඒ හෙතෙමන් සංඝසාගේ චරිතයක් සලකාසත් විග්‍රහයක් විවාදයක් සංඝසාගේ බිඳීමක් සංඝසාගේ හෙදයට ඉරි වැටීමක් සංඝසා වෙන් කිරීමක් සංඝසාගේ වෙනස් බවක් වන්නේ ය යි දැනින් ද ?

27. මහණෙනි, බිඳීම බරපතල කොට සලකන භික්ඛුන් විසින් ඒ මහණ තෙමේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර නො කට යුතු ය.

28. “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපනතිං ආපනොනා හොති. සො භාසො ආපනතිසා අනාපනතිදිට්ඨි තොති. අඤ්ඤා භික්ඛු භාසො ආපනතිසා ආපනතිදිට්ඨිනො හොනති.

29. “නෙ වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු නං භික්ඛුං ඵං ජානාති: ‘අයං බො ආයසො ඛත්තසුභො ආගතාගමා ධම්මධරො විනයධරො මානිකාධරො පණ්ඩිතො ව්‍යභොනා ටේයාදි අර්ථ භුක්ඛුච්චිකො සිත්තානාමො. සචෙ මයං ඉමං භික්ඛුං ආපනතිසා අදස්සනෙ උක්ඛිපිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං පමාපෙස්සාම. විනා ඉමිනා භික්ඛුනා පමාපෙස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං සංසකමමං කරිස්සාම, ටිනා ඉමිනා භික්ඛුනා සංසකමමං කරිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධි ආසනෙ නිසිදිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා ආසනෙ නිසිදිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං යාගුපානෙ නිසිදිස්සාම, ටිනා ඉමිනා භික්ඛුනා යාගුපානෙ නිසිදිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං භග්ගලො නිසිදිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා භග්ගලො නිසිදිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං ඵකප්පනො චස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා ඵකප්පනො චස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං යථාබ්බිසි අභිවාදනා පච්චුට්ඨානං අසුඤ්ඤිකමං සාමිච්ඡිකමමං කරිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා යථාබ්බිසි අභිවාදනා පච්චුට්ඨානං අසුඤ්ඤිකමං සාමිච්ඡිකමමං කරිස්සාම, භවිස්සති සංසං භවොතිදුතං භණ්ඩිතං කලහො විග්ගතො විවාදො සංසංගෙදො සංසාරාදි සංසාරවජ්ඣානං සංසංනානාකරණ’නති.

30. “භෙදගරාහෙති භික්ඛවෙ භික්ඛුති න සො භික්ඛු ආපනතිසා අදස්සනෙ උක්ඛිපිතබ්බො” ති.

31. අථ බො ගගවා උක්ඛිතපකානං භික්ඛුනං ඵතමස්ථං නාසිති, උට්ඨායාසනා යෙන උක්ඛිතානානුචතනතා භික්ඛු තෙනාපසංඝමි. උපසංඝමිනා පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසිදි.

32. නිසර්ජ්ඣ බො නගවා උක්ඛිතානානුචතනතෙ භික්ඛු ඵතදචොච: “මා බො. භුමෙහ භික්ඛවෙ ආපනති ආපර්ජ්ඣා ‘නවො ආපනා. නමෙ ආපනනා’ ති ආපනතිං¹ න පටිකාතබ්බං මඤ්ඤිස්ථ.

33. “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපනතිං ආපනොනා හොති. සො භාසො ආපනතිසා අනාපනතිදිට්ඨි තොති. අඤ්ඤා භික්ඛු භාසො ආපනතිසා ආපනතිදිට්ඨිනො හොනති.

34. “සො වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පන භික්ඛු ඵං ජානාති: ‘ඉමෙ බො ආයසොනො² ඛත්තසුභා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මානිකාධරා පණ්ඩිතා ව්‍යභොනා ටේයාදිනො අර්ථනො භුක්ඛුච්චිකා සිත්තානාමා නාලං මමා වා කාරණං අඤ්ඤාසං වා කාරණං ඡද්දෙ ඡද්දො පොනා භසා අගතිං ගතත්තා. සචෙ මං ඉමෙ භික්ඛු ආපනතිසා අදස්සනෙ උක්ඛිපිස්සාම, න මයං සද්ධිං උපොසාදං කරිස්සාම, ටිනා මයං උපොසාදං කරිස්සාම, භවිස්සති සංසං භවොතිදුතං භණ්ඩිතං කලහො විග්ගතො විවාදො සංසංගෙදො සංසාරාදි සංසාරවජ්ඣානං සංසංනානාකරණ’ නති.

1. “ආපනං” මු ඡ සං

2. ‘ආයසට්ඨො’ කප්ථි.

28. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් ඇවතට පැමිණියේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ඇවත ඇවැත් නොවෙයි යන දැකුම් ඇත්තේ වේ. සසසු නිසුණු ඒ ඇවත ඇවැත් ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්.

29. “මහණෙනි, ඒ නිසුණු ඒ මහණහු පිළිබඳ ව ැලේ ආයුෂමත් වනමේ පොහෝ ඇසුපිරුවාගේ ඇත්තාය. පුහුණු කර නිත්‍ය ඇත්තෝ ය. ධම්මර ය. විනයධර ය. මානාකාර ය. පණ්ණින ය. වංකත ය. ග්‍රවණැතෝ ය. ලජ්ජා ඇත්තෝ ය. කුකුළු කරන්නෝ ය. හික්වෙනු කැමැත්තෝ ය. අපි මේ මහණහු ඇවැත් නො දැක්වෙහි බැහැර කරන්නෙමු නම් අපි මේ මහණහු හා නො පාරන්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර පාරන්නෙමු නම්, අපි මේ මහණහු සමග සමසකම් නො කරන්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර සමසකම් කරන්නෙමු නම්, අපි මේ මහණහු සමග එක් අසුනෙහි නො හිඳින්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර අසුනෙහි හිඳින්නෙමු නම්, අපි මේ මහණහු සමග යාගුපානසෙහි (කැඳ බිමට) නො හිඳින්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර කැඳ බිමට හිඳින්නෙමු නම්, අපි මේ මහණහු සමග බාහුලෙහි නො හිඳින්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර බාහුලෙහි හිඳින්නෙමු නම්, අපි මේ මහණ සමග එක විසඩි ඇති ගෙයින් නො වසන්නෙමු නම්, මේ මහණහු හැර එක් විසඩි ඇති ගෙයින් වසන්නෙමු නම්, අපි මේ මහණහු සමග වැඩිමහල් පිළිවෙලට වැඩිම නැතිසිටම ඇඳිලි කිරීම සැලකිලි කිරීම (සුදුසු ගොරුවය) නො කරන්නෙමු නම්, මේ මහණ හැර වැඩිමහල් පිළිවෙලට වැඩිම නැති සිටම ඇඳිලි කිරීම සැලකිලි කිරීම කරන්නෙමු නම්, ඒ හෙතෙමගේ සමසකයාගේ ධර්මයක් කලහසක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමසනෙදයක් සමසරාජියක් සමසව්වන්තයක් සමසනානාකරණයක් වන්නේ ය’ යි මෙසේ දනිත් ද ?

30. “මහණෙනි, සමසනෙදය ධරපහල කොට සලකන නිසුණු විසින් ඒ මහණ හෙමේ ඇවැත් නො දැක්වෙහි නමමක් බැහැර තල යුතු” යි.

31. ඉක්බිති නාගාවදාන වගන්තියේ උත්සන්නානුච්චික නිසුණට මේ කරුණ වදාරා ග්‍රන්ථයෙන් නැගිට උත්සන්නානුච්චික නිසුණු වචන වැඩි දෙක. වැඩි පැණවු අසුනෙහි කුන්සේක.

32. වැඩිහිඳ නාගාවදාන වගන්තියේ උත්සන්නානුච්චික නිසුණට වෙස වදාළ සේක: “මහණෙනි, තෙපි ඇවැත්ව පැමිණ නො පැමිණියමේ වෙමු. පැමිණියමේ නො වෙමු” යි ඇවැත්ව පිළිසිඳි නො කට යුතු ය යි සැලකුනි” ය.

33. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් හෙමේ ඇවැත්ව පැමිණියේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ඇවැත් ඇවැත් නො වෙයි යන ලබ්ධි ඇත්තේ වේ. සසසු නිසුණු ඒ ඇවැත් ඇවැත් ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්.

34. “මහණෙනි, ඒ මහණෙහිමේ ඒ මහණුන් ගැණ ‘මේ ආයුෂමත්වු පොහෝ ඇසුපිරුවාගේ ඇත්තාය. පුහුණු වූ නිත්‍ය ඇත්තාය. ධම්මරයක. විනයධරයක. මානාකාරයක. පණ්ණිනසක. වංකතයක. ග්‍රවණැත්තාය. ලජ්ජා ඇත්තාය. කුකුළු කරන්නාය. හික්වෙනු කැමැත්තාය. මා නිසා කෝ අගුන් නිසා පත් ඡන්දසෙන් හෝ ද්වේෂයෙන් හෝ මාහසයන් හෝ බියෙන් හෝ අගනියට යන්න. සුදුසු වනා වෙත්. මේ නිසුණු මා ඇවැත් නො දැක්වෙහි බැහැර කරන්නාහු නම්, මා හා පොහොය නො කරන්නාහු නම්, මා හැර පොහොය කරන්නාහු නම්, ඒ හෙතෙමගේ සමසකයාගේ ධර්මයක් කලහසක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සමසනෙදයක් සමසරාජියක් සමසව්වන්තයක් සමසනානාකරණයක් වන්නේ ය යි මෙසේ දනිත් ද ?

35. “නෙදගුරුකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා පරෙසමෙ සද්ධාය¹ සා ආපනති දෙසෙතබ්බා.

36. “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙනා හොති. සො නසො ආපනතියා අනාපනතිදිට්ඨි හොති. අඤ්ඤා භික්ඛු නසො ආපනතියා ආපනතිදිට්ඨිනො හොතීති.

37. “සො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙ භික්ඛු එවං ජානාති: ‘ඉමෙ බො ආසස්මනො උග්ගස්සුතා. ආගතාගමා. ධම්මධාරා. විනයධාරා. මානිකාධාරා. පණ්ඩිතා. ව්‍යාහතා. මමධාවෙනා. අර්ථෙනා. කුකකුච්චිකා. සිහිවාසාමා, නාලං මිමා වා කාරණා අඤ්ඤාසං වා කාරණා ඡන්ද්‍ර දෙසා මොහා ගයා අග්ගිං ගනතුං. සවෙ මං ඉමෙ භික්ඛු ආපනතියා අදස්සනෙ උකම්බිස්සනති, න මයා සද්ධා පමාපෙස්සනති, විනා මයා පමාපෙස්සනති, න මයා සද්ධා සම්ඝ-කමමං කරස්සනති, විනා මයා සම්ඝකමමං කරස්සනති, න මයා සද්ධා ආසනෙ නිසිදිස්සනති, විනා මයා ආසනෙ නිසිදිස්සනති, න මයා සද්ධා සාගුපානෙ නිසිදිස්සනති, විනා මයා සාගුපානෙ නිසිදිස්සනති, න මයා සද්ධා ගහනගෙහ නිසිදිස්සනති, විනා මයා ගහනගෙහ නිසිදිස්සනති, න මයා සද්ධා ඵකප්පනෙහ වසිස්සනති, විනා මයා ඵකප්පනෙහ වසිස්සනති, න මයා සද්ධා යථාබුස්සං අභිවාදනං පමුත්ථිංගං අඤ්ඤාලිකමමං සාමිච්ඡිකමමං කරස්සනති, විනා මයා යථාබුස්සං අභිවාදනං පමුත්ථිංගං අඤ්ඤාලිකමමං සාමිච්ඡිකමමං කරස්සනති. හට්ඨස්සානි සම්ඝස්සා නතොතිද්දනං හඤ්ඤා කලුතො විශාතො විවාදෙ සම්ඝගොදෙ, සම්ඝරාජි සම්ඝචංචනානං සම්ඝ-නානංකරණ’ නති,

38. “නෙදගුරුකෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛනා පරෙසමෙ සද්ධාය සා ආපනති දෙසෙතබ්බා” ති.

39. අථ බො භගවා උකම්භනානුවහනකානං භික්ඛුනං ඵකමස්මං හාසික්ඛා උට්ඨායාසනා පක්කමි.

40. තෙන බො පන සමයෙන උකම්භනානුවහනකා භික්ඛු නතෙව අනෙතාසිමායං උපොසථං කරොනති. සම්ඝකමමං කරොනති.

41. උකෙහිප්පා පන භික්ඛු නිසිමි. ගහවා උපොසථං කරොනති. සම්ඝකමමං කරොනති.

42. අථ බො අඤ්ඤානාරා උකෙහිප්පො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුප-සම්කමි. උපසම්කමික්ඛා ගගවනනං අභිවාදෙත්වා ඵකමනනං නිසිදි. ඵකමනනං නිසිනො බො පසා භික්ඛු ගගවහනං ඵතදෙවාම: “ඵතෙ හනෙන, උකම්භනානුවහනා, භික්ඛු නතෙව අනෙතාසිමායං උපොසථං කරොනති. සම්ඝකමමං කරොනති. මයං පන ගහවා, උකෙහිප්පා භික්ඛු නිසිමිං ගනම්. උපොසථං කරොමි. සම්ඝකමමං කරොමා” ති.

43. “තෙ වෙ භික්ඛු, උකම්භනානුවහනකා භික්ඛු නතෙව අනෙතා-සිමායං උපොසථං කරස්සනති, සම්ඝකමමං කරස්සනති, යථා මයා ඤ්ඤාති ව අනුසාවණං ව පඤ්ඤානා. තෙසං වානි කමමාති ධම්මිකානි² හට්ඨස්සනති අකුප්පාති ධානාරතාති. කුමෙහ වෙ භික්ඛු උකෙහිප්පා භික්ඛු නතෙව අනෙතාසිමායං උපොසථං කරස්සනති, සම්ඝකමමං කරස්සනති. යථා මයා ඤ්ඤාති අනුසාවණං ව පඤ්ඤානා. කුමානාම වානි කමමාති ධම්මිකානි හට්ඨස්සනති අකුප්පාති ධානාරතාති. තං කිස්ස ගෙතු? නානාසංවාසකා ඵතෙ³ භික්ඛු කුමෙහි, කුමෙහ ව තෙහි නානාසංවාසකා.

35. “මහණෙනි, බිදීම බරපතල කොට සලකන මහණහු විසින් අනුන් පිළිබඳ විභාසයෙන් ද ඒ ඇවැත දෙසිය යුතු ය”

36. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැතට පැමිණියේ වේ. හෙතෙම ඒ ඇවැත ඇවැත නො වෙසන ලබ්ධි ඇත්තේ වේ. සෙසු හිඤ්ඤ ඒ ඇවැත ඇවැත් ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්.”

37. “මහණෙනි, එ මහණ වෙමින් එ මහණුන් ගැණ ‘මේ දායකයෙකුට බොහෝ දායකීර්තනා ඇත්තාය. පුත්‍රණු කළ නිකාය ඇත්තාය. ධර්මිරියක. විනයධරියක මානාකාරියක. පණ්ණාසක ව්‍යාකාරයක. නුවණැත්තාය. ලජ්ජා ඇත්තාය. කුකුළු කරන්නාය. හික්මන්නට කැමැත්තාය. මා නිසා හෝ අනුන් නිසා නො වෙසෙන්නෝ දෙපසයෙන් හෝ මොනසෙන් හෝ හසෙන් හෝ අගනියයෙන් සුදුසු වනාහේ. මේ හිඤ්ඤ ඒ ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කරන්නා හු නම්, මා සමග නො පවරන්නාහු නම්, මා හැර පවරන්නා නම්, මා සමග සසිසකම් නො කරන්නා හු නම්, මා හැර සසිසකම් කරන්නාහු නම්, මා සමග එක් දාසනයෙහි නො හිඳින්නාහු නම්, මා හැර දාසනයෙහි හිඳින්නාහු නම්, මා සමග යාගු-පානයෙහි නො හිඳින්නාහු නම්, මා හැර යාගුපානයෙහි හිඳින්නාහු නම්, මා සමග බන්ධනලභි නො හිඳින්නාහු නම්, මා හැර බන්ධනලභි හිඳින්නාහු නම්, මා සමග එක් පියසි ඇති ගෙයින් නො වසන්නාහු නම්, මා හැර එක් පියසි ඇති ගෙයින් වසන්නාහු නම්, මා සමග වෘත්තිය පිළිවෙලට වැදීම නැතිසිටිම ඇදිලිකිරීම සැලකිලිකිරීම නො කරන්නාහු නම්, මා හැර වෘත්තිය පිළිවෙලට වැදීම නැතිසිටිම ඇදිලිකිරීම සැලකිලිකිරීම කරන්නාහු නම්, ඒ වෙනුවෙන් සසසයාගේ ධර්මයක් කලනයක් වූතයක් විවාදයක් සසසෙනදයක් සසසරාජ්‍යයක් සසසවච්ඡානයක් සසසනානා-කරණයක් වන්නේ ය’ යි දැන ද ?”

38. “මහණෙනි, බිදීම බරපතල කොට සලකන මහණහු විසින් අනුන් පිළිබඳ විභාසයෙන් ද ඒ ඇවැත දෙසිය යුතු” යි.

39. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උත්සම්මානාවුත්තහිඤ්ඤාට මේ කරුණ වදාරා හුනස්තෙන් නැගිට වැඩි සේක.

40. එකල්හි උත්සම්මානාවුත්තහිඤ්ඤ එහි සීමාව තුළ ම පොතොය කෙරෙත්. සසිසකම් කෙරෙත්.

41. උත්සම්මානාවුත්තහිඤ්ඤ සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොතොය කෙරෙත්. සසිසකම් කෙරෙත්.

42. එකල්හි එක්තරා උත්සම්මාන වූ මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගියේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සසසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ඒ මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමීනි, මේ උත්සම්මානාවුත්තහිඤ්ඤ එහි ම සීමාව තුළ ම පොතොය කරන්. සසිසකම් කරන්. සාමීනි, උත්සම්මානාවුත්තහිඤ්ඤ වූ ද ම සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොතොය කරමු සසිසකම් කරමු” යි මේය සැළ කළේ ය.

43. “මහණ, ඒ උත්සම්මානාවුත්තහිඤ්ඤ එහි ම සීමාව තුළ මා විසින් පැණ වූ ඤානයන් අනුසාවණයන් යම් පස ද, (එසේ) පොතොය කරන්නාහු නම්, සසිසකම් කරන්නාහු නම්, ඔවුන්ගේ ඒ කම්යෝ අකොප්‍ය ද සසුනට සුදුසු ද ධර්මික ද වෙති. තෙණ, තෙම උත්සම්මානාවුත්තහිඤ්ඤ එහි ම සීමාව තුළ මා පැණ වූ ඤානයන් අනුසාවණයන් පරිදි පොතොය කරන්නාහු නම්, සසිසකම් කරන්නාහු නම්, තොපගේ ද ඒ කම්යෝ අකොප්‍ය ද සසුනට සුදුසු ද ධර්මික ද වෙති. නිතම් හෙතුවකින් ද ? යත් ඒ හිඤ්ඤ තොප හා නානාසංවාසක වෙති. තෙම ද ඔවුන් හා නානාසංවාසක වවු. (එහෙයිනි.)

14. “දොමා හිඬු, නානාසංවාසකභූමියො: අනන්තා වා අනන්ත නානාසංවාසකං කරොති, සමයො වා න සංයෝ උඤ්චති අදස්සතෙ වා අපට්ඨකපම වා අපට්ඨිකස්සගො වා, ඉමා ඛො හිඬු, දො නානා-සංවාසකභූමියො.”

15. “දොමා හිඬු, සමානසංවාසකභූමියො: අනන්තා වා අනන්තා සමානසංවාසකං කරොති, සමයො වා න සංයෝ උඤ්චති භ්‍යාපරති අදස්සතෙ වා අපට්ඨකපම වා අපට්ඨිකස්සගො වා, ඉමා ඛො හිඬු, දො සමානසංවාසකභූමියො” ති.

16. තෙන බො පන සමයෙන හිඬු භගවතො අනන්තසරෙ චෛත්තජාතා භලගජාතා විවාදපාතා අඤ්ඤමඤ්ඤං අනුලොමිකං කායකමමං චේතමමං උපදංසෙසුනති. භ්‍යාපරාමාසං කරොති. මුත්තස්සා උප්පායානති භික්ඛති විපාලගති: “කං හි නාම සමණං සකාපුත්තිකා භගවතො අනන්තසරෙ චෛත්තජාතා භලගජාතා විවාදපාතා අඤ්ඤමඤ්ඤං අනුලොමිකං කායකමමං චේතමමං උපදංසෙසුනති. භ්‍යාපරාමාසං කරෙසුනති” ති. අසොසං ඛො හිඬු පොසං මුත්තස්සාන උප්පායනානා භික්ඛනානා විපාලගනානා. පෙ හෙ හිඬු අපට්ඨං -පෙ- හෙ උප්පායනති භික්ඛති විපාලගති “කං හි නාම හිඬු භගවතො අනන්තසරෙ චෛත්තජාතා භලගජාතා විවාදපාතා අඤ්ඤමඤ්ඤං අනුලොමිකං කායකමමං චේතමමං උපදංසෙසුනති? භ්‍යාපරාමාසං කරෙසුනති?” ති.

17. අප්ඨ බො තෙ හිඬු භගවතො එතමස්මං ආරොචෙසු: “සච්චං කීර්තිකවො,” -පෙ- “සච්චං නගවා” -පෙ- විහරතිවා, ධම්මං කථං කාතා හිඬු ආපනෙතසි: “හිංගාන හිංගපෙ, සංසං අධම්මියමානො! අසමේවාදිකාය පහනානාය? එතවාමානා අඤ්ඤමඤ්ඤං අනුලොමිකං කායකමමං චේතමමං උපදංසෙසුනති. භ්‍යාපරාමාසං කරෙසුනති” ති. ආසංගා නිසිදිතංඛ. හිංගාන හිංගපෙ, සංසං ධම්මියමානො සමමොදිකාය පහනාමානාස ආසනනන්තකාය නිසිදිතංඛ” ති.

18. තෙන බො පන සමයෙන හිඬු සසමරේඛ චෛත්තජාතා භලගජාතා විවාදපාතා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසංගති විතුදානා විහරති. තෙන සකෙකානති නා අභිකරණං පට්ඨෙමසු. අප්ඨ ඛො අඤ්ඤමඤ්ඤං හිඬු යෙන චගවා පනුපසංකමෙ. උපසංකමිතා භගවතො අභිමංදො ඵකටිතා. අධ්මසී, එකමනාං සිනො බො සො හිඬු භගවතාං එතදමොච: “ඉධ භගො, හිඬු සසමරේඛ චෛත්තජාතා භලගජාතා විවාදපාතා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසංගති විතුදානා විහරති. තෙන න සකෙකානති නා අභිකරණං පට්ඨෙමසු සාය භගො භගවා යෙන තෙ හිඬු පනුපසංකමිතු අනුකමං උපාදො” ති. අධ්මසෙසී භගවා තුණ්හිතාවෙන.

1. “අධම්මියමානො” මජ්ඣ.

2. “අසමේවාදිකාය පහනානායානි - අසමේවාදිකාය පහනානායානි;

අසමම වා පාසො” ඉති අධ්මකථායං දිසුනෙ.

44. “මහණ, භාග්‍යසංවාසකභූමි දෙකෙකි: වෙනම හෝ නොවෙනස්ව සංවාසක කරයි. සමගි වූ සසස වෙනම හෝ ඇවැත් නො දැක්වෙති හෝ ඇවැත්ව පිළිසව් වනා කිරීමෙහි හෝ ලාභක මිසදිවු අත් නො හැරීමෙහි හෝ ඔහු බැහැර කෙරේ යනුයි. මහණ, වෙනම භාග්‍යසංවාසකභූමි දෙක ය.”

45. “මහණ, සංවාසකභූමි දෙකකි: වෙනම හෝ නොවෙනස්ව සංවාසක කරයි. සමගි වූ සසස වෙනම හෝ ඇවැත් නො දැක්වෙති හෝ ඇවැත්ව පිළිසව් වනා කිරීමෙහි හෝ ලාභක මිසදිවු අත් නො හැරීමෙහි හෝ බැහැර කරන ලද්දහ ඇතුළත් කෙරේ යනුයි. මහණ, මේ සංවාසකභූමි දෙක ය” යි.

46. එකල්හි භික්ෂුහු බන්ධනලෙහි ද ඇතුළු ගමනි ද ගවගත් ඔබර ඇත්තෝ හටගත් කලහ ඇත්තෝ විවාදයට පැමිණියෝ ඔවුනොවුන්ට නො සුදුසු වූ කායකම් පාකකම් දැක්වත්. අනිත් ගසා ගනිත්. එකල්හි භික්ෂුහු “කෙසේ නම් මුමුණුකායපත්‍රියයෝ බන්ධනලෙහි ඇතුළුගමෙහි හටගත් ඔබර ඇත්තෝ හටගත් කලහ ඇත්තෝ විවාදයට පැමිණියෝ ඔවුනොවුන්ට නො සුදුසු වූ කායකම් පාකකම් දැක්වත් ද? අනිත් ගසා ගනිත් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙය් කියත්. භික්ෂුහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙය් කියත් ඒ මනිසුන්ගේ කතාව දැසුහ. අලෙපණ් වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද. ඔහු “කෙසේ නම් භික්ෂුහු බන්ධනලෙහි ඇතුළුගමෙහි හටගත් ඔබර ඇත්තෝ හටගත් කලහ ඇත්තෝ විවාදයට පැමිණියෝ ඔවුනොවුන්ට නො සුදුසු වූ කායකම් පාකකම් දැක්වත් ද? අනිත් ගසා ගනිත් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙය් කියත්.

47. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, සැබෑ ද?” -පෙ- “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය” -පෙ- ගරහා දුනාමි නැතා කොට ගිණුනා අමතා “මහණෙනි, සසසයා බිඳුනු කල්හි අධිමතම් කරණ කල්හි වනා සභුට උපදවා ත්‍රයා කරණ කල්හි (සභුටු නො විය හැකි නැත පමන්තා කල්හි) ‘මෙපමණකින්’ ඔපනාපිත්ට අනුප්‍රාප්ති වනා ප කායකම් පාකකම් නො දැක්වන්නෙමු. අනිත් ගසා නො ගත්තෙමු” යි සමිප ආසනයෙහි නො හිඳිය යුතු ය. මහණෙනි, සසසයා බිඳුනු කල්හි ධම්මා කරණ කල්හි සභුටු විය හැකි නැත පමන්තා කල්හි අසුනක් හැර හිඳිය යුතු ය” යි වදාළ සේක.

48. එකල්හි භික්ෂුහු සහමාද හටගත් ඔබර ඇත්තාහු හටගත් කලහ ඇත්තාහු විවාදයට පැමිණියාහු ඔවුනොවුන්ට පොසාත්වලින් (වමන නැමැත් අසාපිටලින්) පදිමන් පටසයා. ඔහු ඒ අධිකාරණය සහාධරපිටිට නො නැතිවෙත්. ඒ අතර එක්වරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. වහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා පැද පටසක පිටියක් ය. පසකක පිටියා ව ඒ මහණ වෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සොමිනි, මෙහි භික්ෂුහු සහ මැද පටසයා ඔබර ඇත්තාහු හටගත් කලහ ඇත්තාහු විවාදයට පැමිණියාහු ඔවුනොවුන්ට මුමුණුකවලින් විඳිමන් පමසෙත්. ඔහු ඒ අධිකාරණය සහාධරපිටිට නො නැති පවත. සවාටිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා උපදවා ඒ භික්ෂුන් වෙතට වහින සේක් නම්, මැනවැ” යි සැල කළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂණිථොවසෙත් (එස) ඉමසා වදාළ සේක.

49. අපි බෝ හගවා තෙන තෙ භික්ඛු තෙහුපසසිකමි, උපසිකමිච්චා පඤ්ඤාතෙන ආසතෙ නිසිදි. නිසංඝ්ථො බෝ හගවා තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “අලං භික්ඛවෙ, මා හන්ඤාං, මා කලනං, මා විගගන්, මා විවාද” නහි, ඵලං දුතො අඤ්ඤානරො අසමමවාදි භික්ඛු හගවන්තං ඵතදවොච: “ආගමෙචු ගතො, හගවා යමෙසසාමි, අපොසාසුකෙකා භතො, හගවා දිව්ඨිමමෙසුබ්බිතාරං අග්ගසුතො විතරතු, මයමෙතො හන්ඤාතෙන කලතො විගගතෙන විවාදෙන පඤ්ඤාසිසාමා” හි, දුතියමි බෝ හගවා තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “අලං භික්ඛවෙ, මා හන්ඤාං, මා කලනං, මා විගගන්, මා විවාද” නහි, දුතියමි බෝ සො අසමමවාදි භික්ඛු හගවන්තං ඵතදවොච, “ආගමෙචු ගතො, හගවා යමෙසසාමි, අපොසාසුකෙකා භතො හගවා දිව්ඨිමමෙසුබ්බිතාරං අග්ගසුතො විතරතු, මයමෙතො හන්ඤාතෙන කලතො විගගතෙන විවාදෙන පඤ්ඤාසිසාමා” හි.

50. අපි බෝ හගවා භික්ඛු ආවුතොසි: “භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ, බාග්-ණ්ණිං බ්‍රහ්මදත්තො භාමි කාසිරාජා අහොසි අපෙසා මහඥො මහා-ගොගො මහබ්බලො මහාවාතො මහාවිජ්ජො පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨා-ගාරො.

51. “දිසිති නම් කොසලරාජා අහොසි දළිඤ්ඤො අප්පයනො අප්ප-නොනො අප්පබලො අප්පවාගනො අප්පවිජ්ජො අපරිපුණ්ණකොසකොට්ඨා-ගාරො.

52. “අපි බෝ භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා චතුරසිතිං සෙනං සත්තසතිචා දිසිති කොසලරාජාං අබ්බය්‍යාසි.

53. “අසොසාසි බෝ භික්ඛවෙ, දිසිති කොසලරාජා ‘බ්‍රහ්මදත්තො කීර-කාසිරාජා චතුරසිතිං සෙනං සත්තසතිචා මමං අබ්බය්‍යාතො’ හි.

54. “අපි බෝ භික්ඛවෙ, දිසිතිසං කොසලරපඤ්ඤා ඵතදතොසි: ‘බ්‍රහ්ම-දත්තො බෝ කාසිරාජා අපෙසා මහඥො මහාගොගො මහබ්බලො මහා-වාගනො මහාවිජ්ජො පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො. අනමන්තමි දළිඤ්ඤො අප්පයනො අප්පගොගො අප්පබලො අප්පවාගනො අප්පවිජ්ජො අපරිපුණ්ණ-කොසකොට්ඨාගාරො. නාහං පටිබලො බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජං ඵක-සසානමපි සතිතු. සත්ථානාං පටිබලෙව නගරමො නිපපතෙය්‍ය’ හි.

55. “අපි බෝ භික්ඛවෙ, දිසිති කොසලරාජා මතෙසි ආදය පටිබලෙව නගරමො නිපපති.

56. “අපි බෝ භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දිසිතිසං කොසල-රපඤ්ඤා බලං ව වාතනං ව ඡන්දං ව කොසං ව කොට්ඨාගාරං ව අභිවිජ්ජ අභිබ්බයි 1

49. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන් වෙත වැඩිසේක. වැඩි පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. වැඩිකිද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ට ‘මහණෙනි, කම් නැත. ඔබර නො කරවු. කලහ නො කරවු. විග්‍රහ (විරුද්ධග්‍රහණ) නො කරවු. විවාද නො කරවු’ යි වදාළසේක. මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා අබමිවාදී මහණෙක් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, බමිසාමි වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (නිසි කල් එන තෙක්) ඉවසා වදාරණ සේක්වා. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උත්සාහ රහිත ව මෙලොව සුචප්පසුවෙහි එක්වන් යෙදී වසන සේක්වා. අපි මේ ඔබරයෙන් කලහයෙන් විග්‍රහයෙන් විවාදයෙන් ප්‍රකට වන්නෙමු” යි දන්වා හිටියේ ය. දෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, කම් නැත. ඔබර නො කරවු. කලහ නො කරවු. විග්‍රහ නො කරවු. විවාද නො කරවු” යි වදාළ සේක. දෙවනු ද ඒ අබමිවාදී මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, බමිසාමි වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවසා වදාරණ සේක්වා. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උත්සාහ රහිත ව මෙලොව සුචප්පසුවෙහි එක්වන් යෙදී වසන සේක්වා. අපි මේ ඔබරයෙන් මේ කලහයෙන් මේ විග්‍රහයෙන් මේ විවාදයෙන් ප්‍රකට වන්නෙමු” යි සැලකෙලේ ය.

50. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතුසෙක: “මහණෙනි, පෙර බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මයෙන් සමාදාන වූ නිදන්ගත මහත් බ්‍රහ්ම උපනොග පරිනොගසමපත් ඇති මහත් බල ඇති මහත් වාහන ඇති මහත් රට ඇති පිරිපුන් කොටුගල් ඇති බ්‍රහ්මදත්ත නම් කසිරපේක් වී ය.

51. “එසේම දිළිඳු වූ සාමස බ්‍රහ්ම උපනොග පරිනොග සමපත් ඇති සාමස බල ඇති සාමස වාහන ඇති සාමස වූ රට ඇති හිස් වූ කොටුගල් ඇති දිසිති නම් කොසොල් රජෙක් වී ය.

52. “මහණෙනි, එකල්හි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරප් තෙමේ සිවුරහසෙන් සන්නද්ධ කොට (යුද්ධ සරසා ගෙන) දිසිති කොසොල් රජු කරා යුද පිණිස ගියේ ය.

53. “දිසිතිකොසොල් රජතෙමේ බ්‍රහ්මදත්තකසිරප් තෙමේ සිවුරහසෙන් සරසා ගෙන මා වෙත යුද පිණිස එන්නේ ල’ යි ඇසී ය.

54. “මහණෙනි, එකල්හි දිසිති කොසොල් රජුට ‘බ්‍රහ්මදත්තකසිරප් තෙමේ බ්‍රහ්මයෙන් සමාදාන ය. නිදන්ගත මහත් බ්‍රහ්ම ඇත්තේ ය. මහත් උපනොග පරිනොගසමපත් ඇත්තේ ය. මහත්බල ඇත්තේ ය. මහත් වාහන ඇත්තේ ය. මහත් රට ඇත්තේ ය. පරිපුණ්ණකොසොලොභාගාර ඇත්තේ ය. මම දිළිඳු වෙමි. සාමස බ්‍රහ්ම ඇත්තෙමි. සාමස උපනොග-පරිනොගසමපත් ඇත්තෙමි වෙමි. සාමස බල ඇත්තෙමි වෙමි. සාමස වාහන ඇත්තෙමි වෙමි. සාමස රට ඇත්තෙමි වෙමි. අපරිපුර්ණකොසොලොභාගාර ඇත්තේ වෙමි. එහෙයින් මම බ්‍රහ්මදත්තකසිරප්පුගෙන් එක යුද්ධහරකුන් ඉවසන්නට අපොහොසත් වෙමි. මම පළමු කොට ම නුවරින් තික්ම යන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ’ යි සිත් විය.

55. “මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිතිකොසොල් රජ තෙමේ මෙහෙයිය ගෙන කලින් ම නුවරින් තික්ම ගියේ ය.

56. “මහණෙනි, ඉන් පසු බ්‍රහ්මදත්තකසිරප් තෙමේ දිසිතිකොසොල් රජුගේ සෙනාව ද වහන ද ජනපදය ද බිනාගාරය ද යානාගාරය ද දිනාගෙන විසී ය.

57. අපි බො හිකබවෙ, දිසිනි කොසලරාජා සපරාපතිකො යෙන බාරාණසි තෙන පසකාමි. අනුපුබ්බත යෙන බාරාණසි තදවසරි. තනු සුදා හිකබවෙ, දිසිනි කොසලරාජා සපරාපතිකො බාරාණසියං අඤ්ඤානරසමිං පච්චන්තිමෙ ඔක්කාසෙ ඤානාකාරනිවෙසනෙ අඤ්ඤාතකවෙසෙන පරිබ්බාජක- ච්ඡන්තෙන පටිවසති.

58. අපි බො හිකබවෙ, දිසිනි කොසලරාජෙඤ්ඤා මහෙසී න චිරසොව ගබ්භිනී අභොසී. තස්සා ඵචරුපො දෙහපො උපපන්නො තොනි¹: ඉච්ඡති සුරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරස්තිනි සෙනා සන්තඤ්ඤා වම්මිතං² සුභුමියං³ සිතා පසසිතුං, බග්ගානඤ්ඤා ධොපනං⁴ පාතුං.

59. අපි බො හිකබවෙ, දිසිනි කොසලරාජෙඤ්ඤා මහෙසී දිසිනි කොසලරාජානං ඵචරුපො: “ගබ්භිනීනි දෙව, තස්සා මෙ ඵචරුපො දෙහපො උපපන්නා: ඉච්ඡාමි සුරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරස්තිනි සෙනා සන්තඤ්ඤා වම්මිතං සුභුමියං සිතා පසසිතුං, බග්ගානඤ්ඤා ධොපනං පාතුං” නති. “ඤානො දෙව, අමිතානං දුග්ගතානං චතුරස්තිනි සෙනා සන්තඤ්ඤා වම්මිතං සුභුමියං සිතා, බග්ගානඤ්ඤා ධොපනං” නති. “සචාග දෙව, න ලභිස්සාමි, මරිස්සාමි” ති.

60. තෙන බො පන සමයෙන හිකබවෙ, බ්‍රහ්මදත්තස්ස⁶ භාසිරඤ්ඤා පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො දිසිනි කොසලරාජෙඤ්ඤා සතායො ගොති.

61. අපි බො හිකබවෙ, දිසිනි කොසලරාජා යෙන බ්‍රහ්මදත්තස්ස භාසිරඤ්ඤා පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමි බ්‍රහ්මදත්තස්ස භාසිරඤ්ඤා පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො ඵචරුපො: “සසිනි” තෙ සමම ගබ්භිනී. තස්සා ඵචරුපො දෙහපො උපපන්නා: ඉච්ඡති සුරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරස්තිනි සෙනා සන්තඤ්ඤා වම්මිතං සුභුමියං සිතා පසසිතුං, බග්ගානඤ්ඤා ධොපනං පාතුං” නති. “තෙන නි දෙව, මයමම දෙවිං පස්සාමා” ති.

62. අපි බො හිකබවෙ, දිසිනි කොසලරාජෙඤ්ඤා මහෙසී යෙන බ්‍රහ්මදත්තස්ස භාසිරඤ්ඤා පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඤ්ඤාමි. අද්දසා බො හිකබවෙ, බ්‍රහ්මදත්තස්ස භාසිරඤ්ඤා පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො දිසිනි කොසලරාජෙඤ්ඤා මහෙසී උරුහාදි ආගජ්ඣති. දිසාන උට්ඨායාසනා ඵකංසා උග්ගාරාසඤ්ඤා කාරිතා යෙන දිසිනි කොසලරාජෙඤ්ඤා මහෙසී තෙනඤ්ඤාලිමසණ්ඨෙසා තිකබ්බතා උද්ගතං උද්ගතෙසි: “කොසලරාජා වන වො ඤාජිගතො. කොසලරාජා වන වො ඤාජිගතො. කොසලරාජා වන වො ඤාජිගතො” ති “අමිතං⁸ දෙවි ගොති. ලච්ඡසි සුරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරස්තිනි සෙනා සන්තඤ්ඤා වම්මිතං සුභුමියං සිතා පසසිතුං, බග්ගානඤ්ඤා ධොපනං පාතුං” නති.

63. අපි බො හිකබවෙ, බ්‍රහ්මදත්තස්ස භාසිරඤ්ඤා පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො යෙන බ්‍රහ්මදත්තො භාසිරාජා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමි බ්‍රහ්මදත්තො භාසිරාජානං ඵචරුපො: “තථා දෙව, නිමිත්තානි දිස්සන්ති⁹: සුචෙව සුරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරස්තිනි සෙනා සන්තඤ්ඤා වම්මිතං සුභුමියං නිව්ඤ්ඤා, බග්ගා ව ධොපියනතු” ති.

1. “දෙහපො තොනි” සි මු. 1.

2. “වම්මිතං” ම ඡ සා. PTS. සි මු. 2. 3. “සුභුමෙ” ම ඡ සා.

4. “ධොපනං” ම ඡ සා.

5. “ධොපනං පාතුනති” ම ඡ සා. 6. “සමයෙන බ්‍රහ්මදත්තස්ස” ම ඡ සා. තො ව

7. “සසි” ම ඡ සා. PTS.

8. “අතමනං” ම ඡ සා. 9. “නිමිත්තො දිස්සති” සි මු. 1.

57. මහණෙනි, අනතුරු ව දිසිතිකොසොල්ලරජ තෙමේ බිරිඳ හා එක් ව බරණැසට ගියේ ය. පිළිවෙළින් ගොස් බරණැසට පැමිණියේ ය. මහණෙනි, දිසිති කොසොල්ලරජ තෙමේ බිරිඳ හා එක් ව එහි එක්තරා පසල්දෙසක කුඹල්ගෙයක අප්‍රකටපෙයයෙන් පිරිවැජියකු සේ වාසය කරයි.

58. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිති කොසොල්ලරජුගේ මෙහෙසි නොමෝ නොමෝ දිනකින් ම ගැබිනී වූ ය. ඇට මෙබඳු වූ දොළඳකෙක් උපන්නේ පමි: ඉරු උද වන මේලෙහි යුද්ධාඳුමෙන් සැරසුනු කවච දෑරු මනා බිම්හි සිටි සිවුරනසෙන් දැක්මට ද, කඩු සේදූ දිය බොන්නට ද කැමැති වේ.

59. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිති කොසොල්ලරජුගේ මෙහෙසි නොමෝ දිසිති කොසොල්ලරජුට “දෙවයන් වහන්ස, මම ගැබිනී වෙමි. මට මෙබඳු දොළඳකෙක් උපන: ඉරු උද වන මේලේ යුද්ධාඳුමෙන් සැරසුනු කවච දෑරු මනා බිම්හි සිටි සිවුරනසෙන් දැක්මටත් කඩු සේදූ දිය බොන්නටත් කැමැත්තෙමි” සි කීවා ය. “දෙවය, ප්‍රජපත් වූ අපට යුද්ධාඳුමෙන් සැරසුනු කවච දෑරු මනා බිම්හි සිටි සිවුරනසෙන් කොයින් ද? කඩු සේදූ දිය කොයින් ද?” සි රජතෙමේ කී ය. “දෙවයන් වහන්ස, නො ලබන්නෙමි නම්, මම මැරෙන්නෙමි” සි දේවිය කීවා ය.

60. මහණෙනි, එකල්හි බ්‍රහ්මදත්තකසීරජුගේ පෙරෙව් බමුණු තෙමේ දිසිති කොසොල්ලරජුගේ යහළුවෙක් වේ.

61. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිති කොසොල්ලරජ තෙමේ බ්‍රහ්මදත්ත නම් කසීරජුගේ පෙරෙව් බමුණා වෙත ගියේ ය. ගොස් බ්‍රහ්මදත්තකසීරජුගේ පෙරෙව් බමුණාට “යහළුව, ඔබගේ සෙහෙසිය ගැබිනී වූ ය. ඇසට මෙබඳු දොළඳකෙක් ඉපැද නිමි: නිරු උද වන මේලේ යුද්ධාඳුමෙන් සැරසුනු කවච දෑරු මනා බිම්හි සිටි සිවුරනසෙන් දැක්මටත් කඩු සේදූ දිය බොන්නටත් කැමැති වේ” සි කීයේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ නම්, අපි ද දේවිය දක්නෙමු” සි බමුණු තෙමේ කී ය.

62. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිතිකොසොල්ලරජුගේ මෙහෙසි නොමෝ බ්‍රහ්මදත්තකසීරජුගේ පෙරෙව් බමුණා වෙත ගියා ය. මහණෙනි, බ්‍රහ්මදත්තකසීරජුගේ පෙරෙව් බමුණු තෙමේ එන්නා වූ දිසිති කොසොල්ලරජුගේ මෙහෙසිය පුරුදු ව පුරුදුයේ ය. දැක ග්‍රහණයෙන් නැගිට උතුරුසළුව එකස් කොට දිසිති කොසොල්ලරජුගේ මෙහෙසිය දිසාවට ඇදිලි බැඳ “මින්වත්ති, එකැතින් කොසොල්ලරජෙක් කුසට පැමිණියේ ය. මින්වත්ති, එකැතින් කොසොල්ලරජෙක් කුසට පැමිණියේ ය. මින්වත්ති, එකැතින් කොසොල්ලරජෙක් කුසට පැමිණියේ ය” සි පහවරක් උදවා ඇති ය. “දෙවය, පුරුදු ව නො ව. ඉරු උද වන මේලේ යුද්ධාඳුමෙන් සැරසුනු කවච දෑරු මනා බිම්හි සිටි සිවුරනසෙන් දක්නටත් කඩු සේදූ දිය බොන්නටත් ලබව” සි කීය..

63. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මදත්තකසීරජුගේ පෙරෙව් බමුණු තෙමේ බ්‍රහ්මදත්තකසීරජු වෙත ගියේ ය. ගොස් බ්‍රහ්මදත්තකසීරජුට “දෙවයන් වහන්ස, හෙට ඉරු උද වන මේලේ යුද්ධාඳුමෙන් සැරසුනු කවච දෑරු සිවුරනසෙන්ට මනා බිම්හි සිටිමි. කඩු ද සෝදනු ලැබිමි. එබඳු නිමිති දක්නා ලැබේ ය” සි මෙසේ කී ය.

64. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා මනුසො ආණ්ඩෙසි:
“යථා හණ්, පුරොතිත්තො බ්‍රාහ්මණො ආත, තථා හරොථා” ති.

65. අලභි බො භික්ඛවෙ, දිසිතිංසු කොසලරණෙසු මහෙසි සුරියංසු
උග්ගමනකාලෙ චතුරස්තිනං සෙනං සන්තඤ්ඤං වම්මිතං සුභුමියං සිතං
පසස්සිද්ධං, බ්‍රහ්මානස්ස ධොපතං පාඤ්ඤං.

66. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසිතිංසු කොසලරණෙසු මහෙසි තංසු
ගබ්භංසු පරිපාකමත්තං ප්‍රභතං විජාසි. තංසු දිසාමුති නාමං අභංසු.
අථ බො භික්ඛවෙ, දිසාමුකුමාරො න චිරස්සෙව විඤ්ඤානං පාපුණ්ඨි.

67. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසිතිංසු කොසලරණෙසු එතද්දගොසි: “අයං
බො බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා බ්‍රහ්මො අමහාකං අනන්ධංසු කාරකො. ඉමිනා
අමහාකං බලස්ස චානනස්ස ජනපදෙ ච කොසො ච කොට්ඨාගාරස්ස ච
අවජිනනං. සවායං අමො ජාතිස්සති, සබ්බෙව තයො ඝාතාපෙස්සති.
යනනුනාහං දිසාමු. කුමාරං බහිනගරෙ වාසෙය්‍ය”නති.

68. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසිති කොසලරාජා දිසාමු. කුමාරං බහි
නගරෙ වාසෙසි. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසාමුකුමාරො බහිනගරෙ පටිවසනො
න චිරස්සෙව සබ්බසිද්ධාති සිකම්.

69. තෙන බො පන සමයෙන, භික්ඛවෙ, දිසිතිංසු කොසලරණෙසු
කප්පකො බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරණෙසු පටිවසති. අද්දසා බො භික්ඛවෙ,
දිසිතිංසු කොසලරණෙසු කප්පකො දිසිතිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං
බාරාණසියං අඤ්ඤාතරස්මිං පට්ඨනතිමෙ ඔකාසෙ කුමාකාරතිවෙසනෙ
අඤ්ඤාතකවෙසනෙ පරිබ්භජකජ්ඣෙනෙව පටිවසනානං. දිස්වාන යෙන
බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා තෙහුපසිඤ්ඤාමි. උපසිඤ්ඤාමිතිං බ්‍රහ්මදත්තො
කාසිරාජානං එතද්දවොච: “දිසිති දෙව, කොසලරාජා සපජාපතිකො
බාරාණසියං අඤ්ඤාතරස්මිං පට්ඨනතිමෙ ඔකාසෙ කුමාකාරතිවෙසනෙ
අඤ්ඤාතකවෙසනෙ පරිබ්භජකජ්ඣෙනෙව පටිවසති”ති

70. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා මනුසො ආණ්ඩෙසි:
“තෙන හි හණ්, දිසිතිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං ආනෙථා”ති.
“එවා දෙවා” ති බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුසො බ්‍රහ්මදත්තංසු කාසිරණෙසු
පටිස්සුතිං දිසිතිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං ආනෙසුං.

71. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා මනුසො ආණ්ඩෙසි:
“තෙන හි හණ්, දිසිතිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං දළ්භාය රජ්ජයා
පච්ඡාබාහං ගාලුභබ්බතං බන්ධිතිං බුරමුණ්ඤ්ඤං කරිතිං බරස්සරෙන පණ්චෙන
රජියා රජියා¹ සිඤ්ඤාපකෙන සිඤ්ඤාපකං පරිනෙතිං දක්ඛිණෙන ආරෙන
තික්කාමෙතිං දක්ඛිණෙන නගරස්ස චතුර්ධා ඡේදිතිං චතුර්දිසා බිලාති
තික්කිපථා”ති.

72. “එවා දෙවා”ති බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුසො බ්‍රහ්මදත්තංසු
කාසිරණෙසු පටිස්සුතිං දිසිතිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං දළ්භාය
රජ්ජයා පච්ඡාබාහං ගාලුභබ්බතං බන්ධිතිං බුරමුණ්ඤ්ඤං කරිතිං බරස්සරෙන
පණ්චෙන රජියා රජියා සිඤ්ඤාපකෙන සිඤ්ඤාපකං පරිනෙනාති.

73. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසාමුසු කුමාරස්ස² එතද්දගොසි: “චිරදිට්ඨා
බො මෙ මාතාපිතරො. යනනුනාහං මාතාපිතරො පස්සෙය්‍ය”නති.

1. “රජියා රජියා” ජ. ම ස. 2. “දිසාමුකුමාරස්ස” ච. ම ස. ජ ම ම හු ප.

64. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ “සගයෙනි, පෙරෙව් බමුණා යමක් කියා ද, එස එසේ කරවු” යි මිනිසුන්ට අණ කෙළේ ය.

65. මහණෙනි, දිසිති කොසොල්ලරජුගේ මෙහෙසි තොමෝ ඉරු උද වන වේලේ සුදඟුළුමෙන් සැරසුනු කවච දැරූ මනා බිම්බි සිටි සිවුරහසෙන් දක්නටත් කඩු සේද දිය බොන්නටත් ලැබු ය.

66. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිති කොසොල්ලරජුගේ මෙහෙසි තොමෝ ඒ ගැබ මේරීමට පැමිණීමෙන් පුතකු වැදු ය. ඔහුට “දිසාවු” යි නම් කළහ. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසාවුකුමාර තෙමේ තොබෝ කලකින් ම නුවණැතිවට පැමිණියේ ය.

67. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිති කොසොල්ලරජුට “මේ බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ තෙමේ අපට බොහෝ අවැඩ කෙළේ ය. මොහු විසින් අපගේ සෙනා ද වාහන ද ජනපදය ද ධනාගාරය ද ධාන්‍යාගාරය ද අසිද (පැහැර) ගන්නා ලද්දේ ය. මෙතෙමේ අප දන්නේ නම්, තිදෙනා ම මරවන්නේ ය. එහෙයින් මම දිසාවු කුමරු නුවරින් පිටත වාසය කරවන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

68. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසිති කොසොල්ලරජු තෙමේ දිසාවු කුමරු නුවරින් පිටත වාසය කරවී ය. මහණෙනි, දිසාවු කුමාර තෙමේ බිහිනුවර වසන්නේ තොබෝ කලකින් ම සියලු සිප් උගන්වේ ය.

69. මහණෙනි, එකල්හි දිසිති කොසොල්ලරජුගේ කරනැවැම් තෙමේ බ්‍රහ්මදත්තකසිරජු වෙත වෙසෙයි. මහණෙනි, දිසිති කොසොල්ලරජුගේ කරනැවැම් තෙමේ බරණැස් නුවර එක්තරා පසල්දෙසක කුඹල්කරු ගෙදරක අප්‍රකටවෙශයෙන් පිරිවැජියකු සේ බිරිද හා එක් ව වසන දිසිති කොසොල්ලරජු දුටුයේ ය. දක බ්‍රහ්මදත්තකසිරජු වෙත ගියේ ය. ගොස් බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජුට “දේවයන් වහන්ස, දිසිති කොසොල්ලරජු තෙමේ බිරිද හා එක් ව බරණැස් නුවර එක්තරා පසල්දෙසක කුඹල්කරුගෙදරක අප්‍රකටවෙශයෙන් පිරිවැජියකු සේ වාසය කෙරේ ය” යි දන්වී ය.

70. මහණෙනි, එකල්හි බ්‍රහ්මදත්තකසිරජු තෙමේ “කොල, එසේ නම් බිරිද සහිත වූ දිසිති කොසොල්ලරජු අල්ලා ගෙනෙවු” යි මිනිසුන්ට අණ කෙළේ ය. මහණෙනි, ඒ මිනිස්සු “දෙවයන් වහන්ස, එසෙ ය” යි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජුට පිළිවදන් දී බිරිද සහිත වූ දිසිති කොසොල්ලරජු අල්ලා ගෙන ආහ.

71. මහණෙනි, අනතුරු ව බ්‍රහ්මදත්තකසිරජු තෙමේ “කොල, එසේ නම් බිරිද සහිත වූ දිසිති කොසොල්ලරජු දළ රූහනකින් දෙඅත් පිටිතල හසා දැඩි ව බැද හිස මුඩු කොට රථහඬ ඇති වදබෙරහඬින් යුක්ත ව විවිධයන් විවිධයට සිටුමංගන්දියෙන් සිටුමංගන්දියට පමුණුවා දකුණුදිගදොරින් බැහැර කරවා නුවර දකුණුදිග දී සිටුකඩක් කොට සිද සිටුදිග කැබැලි බහාලවු” යි මිනිසුන් ඇණවී ය.

72. මහණෙනි, ඒ මිනිස්සු “දෙවයන් වහන්ස, එසෙ ය” යි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජුට පිළිවදන් දී බිරිද සහිත වූ දිසිති කොසොල්ලරජු දළ රූහනකින් පිටිතල හසා දැඩි ව බැද හිස මුඩු කොට රථහඬ ඇති වදබෙරයෙන් යුක්ත ව විවිධයන් විවිධයට සිටුමංගන්දියෙන් සිටුමංගන්දියට ගෙන යෙත්.

73. මහණෙනි, එකල්හි දිසාවුකුමාරයාහට “මා විසින් බොහෝ කලකට පෙර මවුපියෝ දක්නා ලදහ. මම මවුපියන් දකින්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

74. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසාටුකුමාරො බාරාණසිං¹ පච්ඡිත්වා අද්දස මාතාපිතරො දළ්භාස රජ්ජුසා පච්ඡාබාහා ගාලුභ්බකිනං බන්ධිත්වා චුරමුණ්ණං කරිත්වා බරස්සරෙන පණ්ණවෙන රජ්ජා රජියං සිඬ්ඝාපකෙන සිඬ්ඝාපකං පරිනෙහෙන. දිසවාන යෙන මාතාපිතරො තෙනුපසඬ්ඝති.

75. අද්දසා බො භික්ඛවෙ, දිසිතිකොසලරාජා දිසාටු- කුමාරං දුර- රතාව ආගච්ඡන්තා. දිසවාන දිසාටුං කුමාරං එතදවොච: “මා බො නාං තාත, දිසාටු, දිසං පස්ස. මා රස්සාං. න භි තාත දිසාටු, චෙරෙන චෙරා සමමනති. අචෙරෙන භි තාත, දිසාටු, චෙර සමමනති” ති.

76. එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා දිසිතිං කොසලරාජානං එතදවොචා: “උමමන්තකො අයං දිසිති කොසලරාජා විප්පලපති. කො ඉමස්ස දිසාටු? කං අයං එවමාහ: මා බො නාං තාත දිසාටු, දිසං පස්ස, මා රස්සාං. න භි තාත, දිසාටු, චෙරෙන චෙරා සමමනති, අචෙරෙන භි තාත, දිසාටු, චෙර සමමනති?” ති. “නාහං හණ්ණ, උමමන්තකො. න විප්පලපාමි. අපි ච යො විඤ්ඤා, සො විතාවෙස්සති” ති.

77. දුතියමි බො භික්ඛවෙ, -පෙ- තතියමි බො භික්ඛවෙ, දිසිති කොසලරාජා දිසාටුං කුමාරං එතදවොච: “මා බො නාං තාත දිසාටු, දිසං පස්ස, මා රස්සාං. න භි තාත දිසාටු, චෙරෙන චෙරා සමමනති. අචෙරෙන භි තාත, දිසාටු, චෙරා සමමනති” ති. තතියමි බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා දිසිතිං කොසලරාජානං එතදවොචා: “උමමන්තකො අයං දිසිති කොසලරාජා විප්පලපති. කො ඉමස්ස දිසාටු? කං අයං එවමාහ: මා බො නාං තාත දිසාටු, දිසං පස්ස මා රස්සාං. න භි තාත, දිසාටු, චෙරෙන චෙරා සමමනති. අචෙරෙන භි තාත, දිසාටු, චෙරා සමමනති” ති. “නාහං හණ්ණ, උමමන්තකො. න විප්පලපාමි. අපි ච යො විඤ්ඤා, සො විතාවෙස්සති” ති.

78. අථ බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා දිසිතිං කොසලරාජානං සපජා- පතිකං රජියා රජියා සිඬ්ඝාපකෙන සිඬ්ඝාපකං පරිනෙහිතා දකඛිණෙන දාරෙන තික්ඛාවෙත්වා දකඛිණෙනො නගරස්ස චතුරා ඡ්ඡිදිත්වා චතුද්දිසා බිලාති තික්ඛිපිත්වා ගුලිං ධූපෙත්වා පකකමිංසු.

79. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසාටුකුමාරො බාරාණසිං පච්ඡිත්වා සුරං නීහරිත්වා ගුලිකියෙ පායෙසී. යද්ද තෙ මහතා අනෙසුං පතිතා, අථ කට්ඨාති සංකඬ්ඝිත්වා විතකං කරිත්වා මාතාපිතූන්තං සරිරං විතකං ආරොපෙත්වා අගති දවා පඤ්ඤලිකො නික්ඛන්තා විතකං පදකඛිණං අකාසී.

80. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා උපරිපාසාදවරගතො ගොති. අද්දසා බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දිසාටුං කුමාරං පඤ්ඤලිකං නික්ඛන්තා විතකං පදකඛිණං කරොන්තං. දිසවානස්ස එතදවොසී: “තිස්සංසයං බො සො මනුස්සො දිසිතිස්ස කොසලරඤ්ඤා ඤ්ඤති වා සාලොතිත්වා චා. අතො මෙ අනන්තකො². න භි තාම මෙ කොපි ආරොවෙස්සති” ති.

74. මහණෙනි, ඉක්කිති දිසාදිකුමාර තෙමේ බරණැසට පිවිස දැඩි රැහැනින් පිටිතල හයා දැඩි ව බැඳ හිස පුඩු කොට රථහස් ඇති වදබෙරයකින් යුක්ත ව විවිධෙන් විවිධට සිටුවිංහන්දියෙන් සිටුවිංහන්දියට ගෙන යන මුදු සෙන් දුටුයේ ය. දැක මට්ටියෙන් වෙන ගියේ ය.

75. මහණෙනි, දිසිති කොසොල්ලරජ තෙමේ එන්නා වූ දිසාදිකුමාරයා දුර දි ම දුටුයේ ය. දැක දිසාදි කුමාරයාට “පුත, දිසාදි, ඔබ ඉක්මන් නො වව. දුර බලව. ලහ නො බලව. පුත, දිසාදි, වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්සිඳෙත් ම ය. පුත, දිසාදි, අවෛරයෙන් ම වෛරයෝ සන්සිඳෙත් මය”යි කී ය.

76. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි ඒ මිනිස්සු දිසිති කොසොල්ලරජට “මේ දිසිති කොසොල්ලරජ තෙමේ උමතු ව නන් දෙබසි. මොහුගේ දිසාදි කවරෙක් ද? මෙතෙමේ පුත, දිසාදි, ඉක්මන් නො වව. දුර බලව. ලහ නො බලව. පුත, දිසාදි, වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්සිඳෙත් ම ය. පුත, දිසාදි, අවෛරයෙන් වෛරයෝ සන්සිඳෙත් මය”යි කවරකුට කියා දු”යි කීහ. “සගයෙනි, මම උමතු නො වෙමි. නන් නො දෙබසි. වැලි, යමෙක් නුවණැත්තේ නම් හෙතෙමේ සලකන්නේ ය” යි රජ තෙමේ කී ය.

77. දෙවනු ද මහණෙනි, --පෙ - තෙවනු ද මහණෙනි, දිසිති කොසොල්ලරජ තෙමේ දිසාදි කුමාරයාට “පුත, දිසාදි, ඔබ ඉක්මන් නො වව. දුර බලව, ලහ නො බලව, පුත දිසාදි, වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්සිඳෙත් ම ය. පුත, දිසාදි, අවෛරයෙන් වෛරයෝ සන්සිඳෙත් ම ය”යි කී ය. තෙවනු ද මහණෙනි, මිනිස්සු දිසිතිකොසොල්ලරජට “මේ දිසිති කොසොල්ලරජ තෙමේ උමතු ව නන් දෙබසි. මොහුගේ දිසාදි කවරෙක් ද, මෙතෙමේ ‘පුත, දිසාදි, ඔබ ඉක්මන් නො වව. දුර බලව. ලහ නො බලව. පුත, දිසාදි, වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්සිඳෙත් ම ය. පුත, දිසාදි, අවෛරයෙන් වෛරයෝ සන්සිඳෙත් ම ය”යි කවරකුට මෙසේ කියා දු”යි කීහ. “සගයෙනි, මම උමතු නො වෙමි. නන් නො දෙබසි. වැලි, යමෙක් නුවණැත්තේ නම්, හෙතෙමේ සලකන්නේ ය” යි කී ය.

78. මහණෙනි, ඉක්කිති ඒ මිනිස්සු බර්ද සහිත වූ දිසිතිකොසොල්ලරජ විවිධෙන් විවිධට සිටුවිංහන්දියෙන් සිටුවිංහන්දියට ගෙන ගොස් දකුණු දෙසින් බැහැර කරවා නුවරට දකුණෙහි සිටු කඩ කොට සිද සිටු දිග කැබැලි බහා රැකවල් නවා නික්ම ගියහ.

79. එකල්හි මහණෙනි, දිසාදි කුමාර තෙමේ බරණැසට පිවිස සූරා ගෙණවුන් රැකවල සිටියවුන්ට පෙළී ය. යම්විටෙක ඔහු මහ දී වැටුනාහු ද, එවිට දරකඩ රැස් කොට දරසැයක් කොට මවුපියන්ගේ සිරුරු දරසැයට හතා ගිනි දල්වා බදුදිලි ඇත්තේ පොවරක් සැය පැදකුණු කෙළේ ය.

80. මහණෙනි, එවේලෙහි බ්‍රහ්මදහනකසිරජ තෙමේ පහස මතුමහලට නැති සිටියේ වේ. මහණෙනි, බ්‍රහ්මදහනකසිරජ තෙමේ බදුදිලි ව තෙවරක් සැය පැදකුණු කරණ දිසාදි කුමාරයා දුටුයේ ය. දැකීමෙන් හුට “ඒ මිනිසා නිසැකයෙන් ම දිසිතිකොසොල්ලරජගේ නැයෙක් හෝ සහලේ නැයෙක් හෝ වන්නේ ය. නා! මට නපුරෙක. කිසිවෙක් මට නො දන්වන්නේ ය” යි මෙසේ සිත් ගිය ය.

81. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසාචුක්ඛමාරො අරඤ්ඤං ගන්තවා යාවදන්තං කැද්දිතා රොදිතා බ්‍යං¹ පුඤ්ඤිතා බාරාණසිං පටිසිනි අනෙතාපුරස්ස සාමන්තා හත්ථිසාලං ගන්තවා හත්ථාවරියං එතදවොච: “ඉච්ඡාමහං ආවරිය, සිප්පං සිහබ්බු”න්ති. තෙන භි භණේ, මාණවක, සික්ඛස්සු” නි.

82. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසාචුක්ඛමාරො රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්ථිසාලායං මඤ්ඤානා සරෙන ගාසි. විණ්ඤව වාදෙසි.

83. අස්සොසි බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා රත්තියා පච්චුස සමයං පච්චුට්ඨාය හත්ථිසාලායං මඤ්ඤානා සරෙන ගීතං විණ්ඤව වාදිතං. සුත්තාන මනුස්සෙ පුච්ඡී: “කො භණේ, රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්ථිසාලායං මඤ්ඤානා සරෙන ගාසි? විණ්ඤව වාදෙසී?” නි.

84. “අමුක්ඛස්ස දෙව, හත්ථාවරියස්ස අනෙතවාසී මාණවකො රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්ථිසාලායං මඤ්ඤානා සරෙන ගාසි. විණ්ඤව වාදෙසී” නි. තෙන භි භණේ, තං මාණවකං ආනෙථා” නි. “එවං දෙවා” නි. බො භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤෙ පටිස්සුතා දිසාචුං කුමාරං ආනෙත්තුං.

85. “කං භණේ, මාණවක, රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්ථිසාලායං මඤ්ඤානා සරෙන ගාසි. විණ්ඤව වාදෙසී” නි. “එවං දෙවා” නි. “තෙන භි කිං භණේ, මාණවක, ගායස්සු විණ්ඤව වාදෙති” නි. “එවං දෙවා” නි බො භික්ඛවෙ, දිසාචුක්ඛමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤෙ ආරාධනාපෙට්ඨො² මඤ්ඤානා සරෙන ගාසි. විණ්ඤව වාදෙසි. “කං භණේ, මාණවක, මං උපට්ඨාහා” නි. “එවං දෙවා” නි බො භික්ඛවෙ, දිසාචුක්ඛමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤෙ පච්චස්සොසි.

86. අථ බො භික්ඛවෙ, දිසාචුක්ඛමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤෙ පුබ්බුට්ඨාසී අහොසී පච්ඡා නිපාතී කිංකාරපටිස්සාථී මනාපචාරී පියවාදි.

87. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දිසාචුං කුමාරං න චිරස්සෙව අබ්භන්නරිකෙ³ විස්සාසිකට්ඨානෙ ධූපෙසි.

88. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දිසාචුං කුමාරං එතද-වොච: “තෙන භි භණේ, මාණවක, රථං යොජෙහි. මිගචං ගමිස්සාමා” නි. “එවං දෙවා” නි බො භික්ඛවෙ, දිසාචුක්ඛමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤෙ පටිස්සුතා රථං යොජෙත්වා බ්‍රහ්මදත්තං කාසිරාජාතං එතදවොච: “සුතෙනා බො තෙ දෙව, රථො. යස්සදුති කාලං මඤ්ඤාසී” නි.

89. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා රථං අභිරුහි. දිසාචුං කුමාරො රථං පෙසෙසි. නථා නථා රථං පෙසෙසි, යථා⁴ අඤ්ඤානෙව සෙනා අගමාසි, අඤ්ඤානෙව රථො.

90. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දුරං ගන්තවා දිසාචුං කුමාරං එතදවොච: තෙන භි භණේ, මාණවක, රථං මුඤ්ඤාස්සු. කිලනෙතාමගි. නිපජ්ජිස්සාමි” නි.

1. “බ්‍යප්පං” ම ඡ සං.

2 “පටිස්සුතා ආරාධාපෙට්ඨො” ඡ ම සං. 3. “අබ්භන්නරිකෙ” ම ඡ සං.

4. “යථා යථා” ම ඡ සං.

81. මහණෙනි, අනතුරුව දිසාටු කුමාර තෙමේ වනයට ගොස් නැති නාක් විලාප කිසි හඬා බාසා(=කඳුලු) පිස දමා බරණැසට පිටිස ඇතුළු- නගරය සමීපයෙහි වූ ඇත්හලට ගොස් ඇතැදුරාට “ඇදුර, මම සිප් ඉගෙනීමට කැමැත්තෙමි”යි කිසි සිටියේ ය. “සගය මාණවකය, එසේ නම් උගණුව” යි කෙනෙමේ කී ය.

82. මහණෙනි, ඉක්බිති දිසාටුකුමාර තෙමේ ඊ අලුසම නැගිට ඇත්තලෙහි මිහිරිහඬින් ගායනා කෙළේ ය. විණාව ද වැසී ය.

83. මහණෙනි, බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ ඊ අලුසම නැගිට ඇත්තලෙහි මිහිරිහඬින් ගැසීම හා වැසූ වෙණනඩ ද වැසී ය. අසා “සගයෙනි, කවරෙක් ඊ අලුසම නැගිට ඇත්තලෙහි මිහිරිහඬින් ගැසී ද? වෙණ වැසී ද?” යි මිනිසුන් විචාළේ ය.

84. “දෙවයන් වහන්ස, අසළල් ඇතැදුරාගේ අතැවැසි වූ මාණවක තෙමේ ඊ අලුසම නැගිට ඇත්තලෙහි මිහිරිහඬින් ගැසී ය. විණාව ද වැසී ය” යි ඔහු කී හ. “සගයෙනි, එසේ නම් ඒ මාණවකයා ගෙණ එවු” යි රජතෙමේ කී ය. මහණෙනි, ඒ මිනිස්සු “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජට පිළිවදන් දී දිසාටු කුමාරා ගෙණ ආහ.

85. “සගය, මාණවකය, ඊ අලුසම නැගිට ඇත්තලෙහි මිහිරිහඬින් ගායනා කෙළෙහි ද? වෙණ වැසූයෙහි ද?”. “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය”. “සගය, මාණවකය, එසේ නම් ගසව. වෙණ ද වයව”. මහණෙනි, දිසාටු කුමාර තෙමේ “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ සතුටු කිරීම බලාපොරොත්තු වන්නේ මිහිරිහඬින් ගැසී ය. වෙණ ද වැසී ය. “සගය, මාණවකය, තෝ මට උවැටන් කරව”. මහණෙනි, දිසාටු කුමාර තෙමේ “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි බ්‍රහ්මදත්තකසිරජට පිළිවදන් දුන්නේ ය.

86. මහණෙනි, එතැන් සිට දිසාටු කුමාර තෙමේ බ්‍රහ්මදත්තකසිරජට පෙරාතුව තිත්තේදෙන් නැගී සිටිනුයේ පසු ව තිදන්නේ කුම කෙරෙමි දැයි පිළිපිස කරන්නේ මනාප වූ නැසිරිමි ඇත්තේ පියවදන් කියන්නේ වී ය.

87. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ දිසාටු කුමාරා නොබෝ කලකින් ම ඇතුළත් වී වෛසිකසානසෙහි නැගී ය.

88. මහණෙනි, එකල බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ දිසාටු කුමාරාට “සගය, මාණවකය, එසේ නම් රිය යොදව, මුවදඩයමට යන්නෙමු” යි කීයේ ය. මහණෙනි, දිසාටු කුමාර තෙමේ “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය” යි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජට පිළිවදන් දී රිය යොදා, බ්‍රහ්මදත්තකසිරජට “දෙවයන් වහන්ස, යම් ගමනකට සුදුසු කලැ යි සලකන සේක් නම්, ඒ ගමනට නුඹවහන්සේට රිය යොදන ලද්දේ” ය යි කී ය.

89. මහණෙනි, ඉන් පසු බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ රියට නැංගේ ය. දිසාටු කුමාර තෙමේ රිය පැදවී ය. යම් සේ අත් පසෙකින් සෙනාවක් අත් පසෙකින් රියත් ගියේ ද, එලෙසින් රිය පැදවී ය.

90. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ තෙමේ දුරක් ගොස් දිසාටු කුමාරාට “සගය, මාණවකය, රිය මුදව. විඩාපත් විමි. තිදන්නෙමි” යි කීයේ ය.

91. “එවං දෙවා”නි බො භික්ඛවෙ, දිඝාචුක්ඛමාරො බුහමද්දන්තස්ස කාසිරුක්ඛෙය්, පටිසංඝාතා රථං මුක්ඛිනා පඨවියං පලලභෙතන නිසිදි.

92. අථ බො භික්ඛවෙ, බුහමද්දන්තා කාසිරුථා දිඝාචුස්ස ඤාමාරස්ස උච්ඡිඛෙත සිසං කතාසෙය්, කපෙසි. නස්ස කිලන්තස්ස මුහුතෙතනෙව නිද්ද මික්ඛමි.

93. අථ බො භික්ඛවෙ, දිඝාචුස්ස ඤාමාරස්ස එතද්දොසි: “අයං බො බුහමද්දන්තා කාසිරුථා ඛුන්තො අමොකං අනත්ථස්ස කාරකො. ඉමිනා අමොකං බලඤ්ච වාහනඤ්ච ජනපදෙ ව කොසොච කොට්ඨාගාරඤ්ච අවජින්නාං. ඉමිනා ච මෙ මාතාපිතරො හතා. අයංඛිවස්ස කාලො, යවාහං වෙරං අපෙසය්”නති කොසියං බග්ගං නිබ්බාති.

94. අථ බො භික්ඛවෙ, දිඝාචුස්ස ඤාමාරස්ස එතද්දොසි: “පිතා බො මෙ මං¹ මරණකාලෙ අවච්ඡි: ‘මා බො නං තාත, දිඝාචු, දිඝං පස්ස, මා රස්සාං. න හි තාත, දිඝාචු, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාත, දිඝාචු, වෙරා සමමනති’ති. න බො මෙතං පතිරුපං, යවාහං පිකුච්චනං අතික්ඛමෙය්”නති කොසියං බග්ගං පච්චෙසෙසි.

95. දුතියමි බො භික්ඛවෙ, -පෙ- තුතියමි බො භික්ඛවෙ, දිඝාචුස්ස ඤාමාරස්ස එතද්දොසි: “අයං බො බුහමද්දන්තා කාසිරුථා ඛුන්තො අමොකං අනත්ථස්ස කාරකො. ඉමිනා අමොකං බලඤ්ච වාහනඤ්ච ජනපදෙ ව කොසොච කොට්ඨාගාරඤ්ච අවජින්නාං. ඉමිනා ච මෙ මාතාපිතරො හතා. අයංඛිවස්ස කාලො, යවාහං වෙරං අපෙසය්”නති කොසියං බග්ගං නිබ්බාති. තුතියමි බො භික්ඛවෙ, දිඝාචුස්ස ඤාමාරස්ස එතද්දොසි: “පිතා බො මෙ මං මරණකාලෙ අවච්ඡි: ‘මා බො නං තාත, දිඝාචු, දිඝං පස්ස, මා රස්සාං. න හි තාත, දිඝාචු, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාත, දිඝාචු, වෙරා සමමනති’ති. න බො මෙතං පතිරුපං, යවාහං පිකුච්චනං අතික්ඛමෙය්”නති පුතදෙව කොසියං බග්ගං පච්චෙසෙසි.

96 අථ බො භික්ඛවෙ, බුහමද්දන්තා කාසිරුථා භිතො උබ්බිග්ගො උස්සඛිති උත්තෙතා සහසා උට්ඨාසි.

97. අථ බො භික්ඛවෙ, දිඝාචුක්ඛමාරො බුහමද්දන්තං කාසිරුථානං එතද්දොසි: “කිස්ස නං දෙව, භිතො උබ්බිග්ගො උස්සඛිති උත්තෙතා සහසා උට්ඨාසි”ති. “ඉයං මං ගණෙ, මාණවක, දිඝිතිස්ස කොසලරුක්ඛෙය් පුත්තො දිඝාචු ඤාමාරො සුපිනතෙතනා බග්ගෙන පටිපාතෙසි. තෙනාහං භිතො උබ්බිග්ගො උස්සඛිති උත්තෙතා සහසා උට්ඨාසි”නති.

98. අථ බො භික්ඛවෙ, දිඝාචුක්ඛමාරො වාමෙන ගණෙන බුහමද්දන්තස්ස කාසිරුක්ඛෙය් සිර: පරාමිසිනා දක්ඛිණෙන ගණෙන බග්ගං නිබ්බාතෙතො බුහමද්දන්තා කාසිරුථානං එතද්දොසි: “අයං බො සො දෙව, දිඝිතිස්ස කොසලරුක්ඛෙය් පුත්තො දිඝාචුක්ඛමාරො. ඛුන්තො නං අමොකං අනත්ථස්ස කාරකො. තස්ස අමොකං බලඤ්ච වාහනඤ්ච ජනපදෙ ව කොසොච කොට්ඨාගාරඤ්ච අවජින්නාං. තස්ස ච මෙ මාතාපිතරො හතා. අයංඛිවස්ස කාලො, යවාහං වෙරං අපෙසය්”නති.

91. මහණෙනි, දිඝාචු කුමාර තෙමේ “දෙවසන් වහන්ස, එසේ ය”යි බ්‍රහ්මදහනකසිරස් පිළිවදන් දී ඊය මුදු බිම ගසරණිය ගොතා හුන්තෝ ය.

92. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මදහනකසිරස් තෙමේ දිඝාචු කුමාරයාගේ ඇකයෙහි හිස තබා සන්නය කෙළේ ය. වෙහෙසට පත් ව සිටි ඔහුට මොහොතකින් ම තින්ද ගියේ ය.

93. මහණෙනි, එකල්හි දිඝාචුකුමාරයාගට මේ සිත් විය: “මේ බ්‍රහ්මදහනකසිරස් තෙමේ අපට බොහෝ අවැඩ කෙළේ ය. මොහු විසින් අපගේ සෙනා ද වාහන ද ජනපදය ද ධනාගාරය ද ධාන්‍යාගාරය ද අසිද ගන්නා ලද්දේ ය මොහු විසින් මාගේ මවුපියෝ ද නසන ලදහ. මම පලි ගන්නෙමි නම්, ඊට මේ කාලය”යි. (මෙසේ සිතා) කොපුවෙන් කඩුව ඇද ගත්තේ ය.

94. මහණෙනි, ඉක්බිති දිඝාචුකුමාරයාගට “මාගේ පියා මැරෙණ පෙළෙහි මට ‘පුත, දිඝාචු, ඉක්මන් නො වව. දුර බලව. ලභ නො බලව. පුත, දිඝාචු, ථෙවරයෙන් ථෙවරයෝ නො සන්සිදෙත් ම ය. පුත, දිඝාචු, අථෙවරයෙන් ථෙවරයෝ සන්සිදෙත් ම ය”යි කියේ ය. මම පියාගේ වචනය ඉක්මවන්නෙමි නම්, එය මට සුදුසු නො වේ”යි කඩුව කොපුවෙහි බැසී ය.

95. දෙවනු ද මහණෙනි, -පෙ - තෙවනු ද මහණෙනි, දිඝාචු කුමාරයා - ගටමේ සිත් විය: “මේ බ්‍රහ්මදහනකසිරස් තෙමේ අපට බොහෝ අවැඩ කෙළේ ය. මොහු විසින් අපගේ සෙනා ද වාහන ද ජනපදය ද ධනාගාරය ද ධාන්‍යාගාරය ද අසිද ගන්නා ලද්දේ ය. මොහු විසින් මාගේ මවුපියෝ නසන ලදහ. මම පලි ගන්නෙමි නම්, ඊට මේ කාලය”යි මෙසේ සිතා කඩුව කොපුවෙන් ඇද්දේ ය. තෙවනු ද මහණෙනි, දිඝාචුකුමාරයාගට මේ සිත් විය: “මාගේ පියා මැරෙණ පෙළේ මට ‘පුත, දිඝාචු, ඉක්මන් නො වව. දුර බලව. ලභ නො බලව. පුත, දිඝාචු, ථෙවරයෙන් ථෙවරයෝ නො සන්සිදෙත් ම ය. පුත, දිඝාචු, අථෙවරයෙන් ථෙවරයෝ සන්සිදෙත් ම ය”යි කියේ ය. මම පියාගේ වචනය ඉක්මවන්නෙමි නම් මට ඒ නො සුදුසු ය”යි මෙසේ සිතා නැවතත් කඩුව කොපුවෙහි බැසී ය.

96. මහණෙනි, ඒ අතර බ්‍රහ්මදහනකසිරස් තෙමේ බිය පත් වූයේ නැති ගත්තේ මහත් සැක ඇත්තේ වෙඩිලන්තෝ වහා නැගී සිටියේ ය.

97. මහණෙනි, එකල්හි දිඝාචුකුමාර තෙමේ බ්‍රහ්මදහනකසිරස්ගෙන් “දෙවසන් වහන්ස, බියපත් වූවෙහි නැති ගත්තෙහි සැක ඇත්තෙහි වෙඩිලන්තෙහි වහා නැගී සිටියෙහි කුමක් හෙයින් ද?”යි ඇසී ය. “සගය, වෘණවකය, මෙහි දී දිඝිතිකොසොල්ලුගේ පුත් වූ දිඝාචුකුමාර තෙමේ සිතෙන් මා කඩුවෙන් ගසා හෙළී ය. එයින් මම බියපත් වීමි. නැති ගත්තෙමි. සැක ඇත්තෙමි. සැලුවෝ වීමි. වහා නැගී සිටියෙමි”

98. මහණෙනි, ඉක්බිති දිඝාචු කුමාර තෙමේ වනිදත්තින් බ්‍රහ්මදහනකසිරස්ගේ හිස අල්වා දකුණු අතින් කඩුව ඇද බ්‍රහ්මදහනකසිරස්ට “දෙවසන් වහන්ස, දිඝිතිකොසොල්ලුගේ පුත් වූ දිඝාචුකුමාරයා මම වෙමි. යුෂමතා අපට බොහෝ අවැඩ කෙළෙහි ය. ඔබ විසින් අපගේ සෙනා ද වාහන ද ජනපදය ද ධනාගාරය ද ධාන්‍යාගාරය ද අසිද ගන්නා ලද්දේ ය. ඔබ විසින් මාගේ මවුපියෝ නසන ලද්දහ. මම පලි ගන්නෙමි නම්, ඊට මේ කාලය”යි කී ය.

99. අථ බො භික්ඛවෙ, බුහුදුනොනා කාසිරාජා දිසාටුස්ස කුමාරස්ස පාදෙසු සිරසා නිපත්තවා දිසාටු කුමාරා එතදවොච: “ජීවිතං මෙ තාන, දිසාටු, දෙති. ජීවිතං මෙ තාන, දිසාටු, දෙති”ති. “කායානං උස්සහාමි දෙවස්ස ජීවිතං දුඛා? දෙවො බො මෙ ජීවිතං දදෙය්‍යා”ති. “තෙන හි තාන, දිසාටු, තා ච මෙ ජීවිතං දෙති. අහංඛු තෙ ජීවිතං දමමි”ති.

100. අථ බො භික්ඛවෙ, බුහුදුනොනා ච කාසිරාජා දිසාටු ච කුමාරො අඤ්ඤාමඤ්ඤස්ස ජීවිතං අදංසු. පාණිඤ්ච අග්ගහෙසුං. සප්ථඤ්ච අකංසු අදුතාය.¹

101. අථ බො භික්ඛවෙ, බුහුදුනොනා කාසිරාජා දිසාටු කුමාරං එතද වොච: “තෙන හි තාන, දිසාටු, රථං යොජෙති. ගමිස්සාමා”ති. “එවං දෙවා”ති බො භික්ඛවෙ, දිසාටුකුමාරො බුහුදුනොනා කාසිරඤ්ඤා පටිස්සුතවා රථං යොජෙතවා බුහුදුනොනා කාසිරාජානං එතදවොච: “යුතොනා බො තෙ දෙව, රථො. යස්සදුති කාලං මඤ්ඤාසි”ති.

102. අථ බො භික්ඛවෙ, බුහුදුනොනා කාසිරාජා රථං අතිරුහි. දිසාටු කුමාරො රථං පෙසෙයි. නථා නථා රථං පෙසෙසි, යථා න චිරස්සෙව සෙනාය සමාගමි.

103. අථ බො භික්ඛවෙ, බුහුදුනොනා කාසිරාජා ඛාරාණසිං පටිසිත්වා අමුවෙව පාරිසජෙජ සන්ධිපාතාපෙත්වා එතදවොච: “සචෙ භණේ, දිසිතිස්ස කොසලරඤ්ඤා පුතොනං දිසාටු කුමාරං පස්සෙය්‍යාථ, කිනති තං කරෙය්‍යාථ”ති.

104. එකවෙච එචමාහංසු: “මයං දෙව, ගතෙව ඡන්දෙය්‍යාමි. මයං දෙව, පාදෙ ඡන්දෙය්‍යාමි. මයං දෙව, ගතෙව පාදෙ ඡන්දෙය්‍යාමි. මයං දෙව, කණ්ණෙ ඡන්දෙය්‍යාමි. මයං දෙව, නාසං ඡන්දෙය්‍යාමි. මයං දෙව, කණ්ණෙනාසං ඡන්දෙය්‍යාමි. මයං දෙව, සීසං ඡන්දෙය්‍යාමි”ති.

105. “අයං බො සො භණේ, දිසිතිස්ස කොසලරඤ්ඤා පුතොනා දිසාටු කුමාරො, නාසං ලබ්භා තිඤ්චි කාචුං. ඉමිනා ච මෙ ජීවිතං දින්නං. මයා ච ඉමස්ස ජීවිතං දින්න”නති.

106. අථ බො භික්ඛවෙ, බුහුදුනොනා කාසිරාජා දිසාටු කුමාරං එතද වොච: “යං බො තෙ තාන, දිසාටු, පිතා මරණකාලෙ අවච: ‘මා බො තා තාන, දිසාටු, දිසාටු, දිසාටු පස්ස. මා රස්සං. න හි තාන, දිසාටු, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාන, දිසාටු, වෙරා සමමනති’ති. කිං තෙ පිතා සකාය අවචා? ති.

107. “යං බො චම දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච: ‘මා දිස්’නති - මා ‘පිරං වෙරං අකාසි’ති. ඉමං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච: ‘මා දිස්’නති. යං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච: ‘මා රස්සං’නති - මා බිස්සං මිතොති තිජ්ජිත්වා’ති. ඉමං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච: ‘මා රස්සං’නති. යං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච: ‘න හි තාන, දිසාටු, වෙරෙන වෙර සමමනති. අවෙරෙන හි තාන, දිසාටු, වෙර සමමනති’ති. - ‘දෙවෙන මෙ මානාපිතො ගතා’ති සවානං දෙවං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං, යෙ දෙවස්ස අත්තකාමා, ජන මං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං. යෙ මෙ අත්තකාමා, තෙ තෙ ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං. එවං තා වෙරා වෙරෙන න ධුපසමෙය්‍ය. ඉදුති ච පන මෙ දෙවෙන ජීවිතං දින්නං. මයා ච දෙවස්ස ජීවිතං දින්නං. එවං තා වෙරං අවෙරෙන ධුපසන්නා. ඉමං බො මෙ දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච: ‘න හි තාන, දිසාටු, වෙරෙන වෙරා සමමනති. අවෙරෙන හි තාන දිසාටු, වෙරා සමමනති’ති.

1. “අදුතාය” ඡ ම සං, “අදුතාය” ඉත්‍යපි දිස්සතෙ

99. මහණෙනි, එකල්හි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ හෙමේ දිසාප්‍රකාශාරයාගේ පාමුල හිසින් වැටී දිසාප්‍රකාශාරයාහට “පුත, දිසාප්‍ර, මට දිවි දෙව. පුත, දිසාප්‍ර, මට දිවි දෙව”යි කී ය. “නිම, මම දෙවයන් වහන්සේට දිවි දීමට උත්සාහ කෙරෙමි ද ? දෙවයන් වහන්සේ මට දිවි දෙන්නා.” “පුත, දිසාප්‍ර, එසේ නම් තෝ මට දිවි දෙව. මමත් තට දිවි දෙමි”යි රජහෙමේ කී ය.

100. මහණෙනි, එකල්හි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ හෙමෙන් දිසාප්‍රකාශාරයාගේ ඔවුනොවුන්ට දිවි දුන්න. අතින් අත ගත්ත. දොහ නො කරණු සදහා දිවුලහ.

101. මහණෙනි, අනතුරු ව බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ හෙමේ දිසාප්‍ර කාශාරයාහට “පුත, දිසාප්‍ර, එසේ නම් රිය යොදව. යන්නෙමු”යි කී ය. මහණෙනි, දිසාප්‍ර කාශාර හෙමේ “දෙවයන් වහන්ස, එසේ ය”යි බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජට පිළිවදන් දී රිය යොදා බ්‍රහ්මදත්තකසිරජට “දෙවයන් වහන්ස, ඔබවහන්සේට රිය යොදන ලද්දේ ය. දැන් ගමනට කල් දන්නා සේක්වා”යි සැලකෙලේ ය.

102. මහණෙනි, ඉක්බිති බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ හෙමේ රියට නැංගේ ය. දිසාප්‍රකාශාර හෙමේ රිය පැදවී ය. නොබෝවෙලාවකින් සේනාව හා එක් වන ලෙසට රිය පැදවී ය.

103. මහණෙනි, නැවැත බ්‍රහ්මදත්තකසිරජ හෙමේ බරණැසට පිවිස ඇමැතිපිරිස රැස් කරවා “සගයෙනි, දිසිතිකොසොල්ලුන්ගේ පුත් වූ දිසාප්‍ර කාශාර දක්නු නම්, ඔහුට කුමක් කරන්නු ද ?”යි පිළිවිසී ය.

104. ඇමැති කෙනෙක් “දෙවයන් වහන්ස, අපි අත් සිදින්නෙමු. දෙවයන් වහන්ස, අපි පා සිදින්නෙමු. දෙවයන් වහන්ස, අපි අත් පා සිදින්නෙමු. දෙවයන් වහන්ස, අපි කන් සිදින්නෙමු. දෙවයන් වහන්ස, අපි නාසය සිදින්නෙමු. දෙවයන් වහන්ස, අපි කන්තාස සිදින්නෙමු. දෙවයන් වහන්ස, අපි හිස සිදින්නෙමු”යි මෙසේ කීහ.

105. “සගයෙනි, මේ ඒ දිසිතිකොසොල්ලුන්ගේ පුත් වූ දිසාප්‍ර කාශාරයා ය. මේ හෙමේ කිසි දඬුවමක් කිරීම නො ලබයි. මොහු විසින් මට දිවි දෙන ලද්දේ ය. මා විසිනුත් මොහුට දිවි දෙන ලද්දේ ය”

106. ඉක්බිති මහණෙනි, බ්‍රහ්මදත්ත කසිරජ හෙමේ දිසාප්‍ර කාශාරයාගෙන් “දරුව, දිසාප්‍ර, තාගේ පියා මැරෙණ වෙලේ “පුත දිසාප්‍ර, ඉක්මන් නො වුව. දුර බලව. ලහ නො බලව. පුත, දිසාප්‍ර, වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්සිඳෙත් ම ය. පුත, දිසාප්‍ර, මෙමුග්ගයන් වෛරයෝ සන්සිඳෙත් ම ය”යි යමක් කියේ ද, තාගේ පියා කුමක් සදහා (ඒ) කියේ දැ”යි ඇසී ය.

107. “දෙවයන් වහන්ස, මාගේ පියා මැරෙණ කල්හි ‘මා දිසාප්‍ර’ යි යමක් කියේ ද, (එයින්) ‘බොහෝ කල් වෙර නො කරව’ යනු කියේ ය. දෙවයන් වහන්ස, මාගේ පියා මැරෙණ කල්හි මේ සදහා ම ‘මා දිසාප්‍ර’ යනු කියේ ය. දෙවයන් වහන්ස, මාගේ පියා මැරෙණ කල්හි ‘මාරණං’ යි යමක් කියේ ද, (එයින්) ‘වහා මිත්‍රයන් හා නො බිඳෙව’ යනු කියේ ය. දෙවයන් වහන්ස, මාගේ පියා මැරෙණ කල්හි මේ සදහා ම ‘මාරණං’ යනු කියේ ය. දෙවයන් වහන්ස, මාගේ පියා මැරෙණ කල්හි ‘න හි තාත, දිසාප්‍ර, වෛරන වෛරා සමමනති. අවෛරන හි තාත, දිසාප්‍ර, වෛරා සමමනති’ යි යමක් කියේ ද, (එයින්) ‘දෙවයන් වහන්සේ විසින් මාගේ මවුපියෝ තසුන ලද්දහ’යි මම දෙවයන් වහන්සේ ජීවිතයෙන් තොර කරන්නෙමි නම්, දෙවයන් වහන්සේට වැඩ කැමැති වූ යම් කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔහු මා ජීවිතයෙන් තොර කරන්නාහු ය. මට වැඩ කැමැති වූ යම් කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔහු ඔවුන් ජීවිතයෙන් තොර කරන්නාහු ය. මෙසේ ඒ වෛරය වෛරයෙන් නො සන්සිඳෙන්නෝ ය. දැන් දෙවයන් වහන්සේ විසින් මට දිවි දෙන ලද්දේ ය. මා විසිනුත් දෙවයන් වහන්සේට දිවි දෙන ලද්දේ ය. මෙසේ ඒ වෛරය අවෛරයෙන් සන්සිඳුණෝ ය යනු කියේ ය. දෙවයන් වහන්ස, මාගේ පියා මැරෙණ කල්හි මේ සදහා ම ‘න හි තාත, දිසාප්‍ර, වෛරන වෛරා සමමනති අවෛරන හි වෛරා සමමනති’ යනු කියේ ය.”

108. අථ බො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදහොතා කාසිරාජා. “අව්ඡරියං වත හො, අබ්භුතං වත හො, යාව පණ්ණිනො අසං දිසාච්ඡාමාරො යත්‍ර හි නාම ඕකුතො සම්බින්නො භාසිතස්ස වින්දාරෙන අත්ථං ආජාතිස්සති”ති පෙතතිකං බලකුච වාහනද්වෙ ජනපදකුච කොසකුච කොට්ඨාගාරකුච පටිපාදෙසි. සිතරකුච අද්දසි.

109. හෙසං හි නාම භික්ඛවෙ, රාජ්ජනං ආදින්නදණ්ඩානං ආදින්න සන්ධානං එවරුපං බන්ධනසොරච්චං ගම්මස්සති. ඉධ බො පන නං භික්ඛවෙ, සොතෙතථ “යං තුමො එවං සාකකාපො ධම්මචිතංසං පබ්බජිතා සමානා බමා ව හවෙසාථ සොරතා වා”ති.

110. නත්ඨස්මි බො ගගවා පො භික්ඛු ඵහදවොච: “අලං භික්ඛවෙ, මා හණ්ඩනං, මා කලහං, මා විග්ගහං, මා විවාද”නති.

111. නත්ඨස්මි බො පසා අයම්මවාදී භික්ඛු ගගවන්තං ඵහදවොච: “ආගමෙතු ගන්තං, නගවා යම්මස්සාමි. අප්පොස්සුකෙකා පටන්තං, හගවා දිට්ඨම්මමසුබ විහාරමුහුසුතො විහරතු. මෙවෙපෙන හණ්ඩතෙන කලහෙන විග්ගහෙන විවාදෙන පඤ්ඤාසිස්සාමා”ති.

112. අථ බො ගගවා “පරිසාදින්නරුපා බො ඉමෙ මොසපුරියා. නාමිපෙ සුකරා සඤ්ඤාපෙතු”නති උට්ඨායාසතා පකකාමි.

දිසාච්ඡාමාරො නිට්ඨිතො පඨමො

108. ඉක්බිති මහණෙනි, බ්‍රහ්මදහ්‍යා කසිරජ තෙමේ “පින්වත්නි, අරුම යකි. පින්වත්නි, පුද්ගලයකි. යමෙක් පියා විසින් සැකෙවින් කිසි වචනයෙහි අභිය විකාරවශයෙන් දනවේ ද, ඒ මේ දිසාවුකුමාර තෙමේ අතිශයින් පණ්ණින ය”යි පියසතු වූ සෙනා ද වාහන ද ජනපදය ද යනාභාරය ද ධාන්‍යාභාරය ද නැවැත දුන්නේ ය. දුටු ද දුන්නේ ය.

109. මහණෙනි, දඬු ගත් අටු ගත් ඒ රජුන්ගේත් මෙබඳු වූ ඉවසීමෙන් හා සුරත වෛරේ වන්නේ ය. මහණෙනි, තෙමි මනා කොට දෙසු මෙබඳු සසුන්හි පැවිදි වූවුහු කමා ඇත්තෝ සුරත වූවෝ වහු නම්, ඒ හෙට මේ සස්න හොබවන්නහු ය යි වදාළේක.

110. තෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ හිසුහට “මහණෙනි, වැඩෙත් නැත. ඔබ ර නො කරවු. කලහ නො කරවු. විග්‍රහ නො කරවු. විවාද නො කරවු”යි වදාළහ.

111. තෙවනු ද ඒ අධම්මාදි මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, ධම්මසාමි වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවසා වදාරණ සේත්වා. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උත්සාහ රහිත ව සමචන් සුවච්ඡාරණයෙහි යෙදී මෙසෙන සේත්වා. දුටු මේ ඔබරයෙන් කලහයෙන් විග්‍රහයෙන් විවාදයෙන් ප්‍රසිද්ධ වන්නෙමු”යි කියේ ය.

112. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මේ නිසි පුරුෂයෝ විනාශයට ලං ව සිටියාහ. මොහු (කරුණා) හඟවන්නට පහසු වූවෝ නො වෙති. (මොවුන් සන්තිදුමිම පහසු නො වේ.) යි හුනැතොත් නැතිව වැනි සේක.

පළමු දිසාවු බණ්ඩර හිමියෝ ය.

1. අථ බො හතවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙතො පතනවිවරං ආදය කොසමබ්බං පිණ්ඩාය පාවසි. කොසමබ්බං පිණ්ඩාය චරිතා පච්ඡානතනං පිණ්ඩපාතපටිකකතනා සෙනාසනං සංසාමෙතො පතනවිවරං ආදය සමසමජ්ජෙඛි සිතකොච ඉමා ගාථායො අනාසි:

2. පුට්ඨසද්දො සමජනො න බාලො කොචි මඤ්ඤථ,
සමසමමං භිජ්ජමානසමං නාඤ්ඤං භිසොයා අමඤ්ඤරුං.

3. පරිමුඛො පණ්ඩිතානාසා වාචාගොචරනාණ්ණො,
යාවිච්ඡන්ති මුඛායාමං¹ යෙන නිතා න තං විදු.

4. අකෙකාවජ් මං අවධි මං අජ්නි මං අහාසි මෙ,
යෙ තං² උපනස්සන්ති වෙරං තෙසං න සමමති.

5. අකෙකාවජ් මං අවධි මං අජ්නි මං අහාසි මෙ,
යෙ තං න උපනස්සන්ති වෙරං තෙසුපසමමති.

6. න භි වෙරෙන වෙරාති සමමන්තිං කුදුවනං,
අවෙරෙන ව සමමන්ති එස ඛමෙමා සනන්තනො.

7. පරෙ ව න විජානන්ති මසමෙත්ථ යමාමසෙ,
යෙ ව නත්ථ විජානන්ති තනො සමමන්ති මෙඛිගා.

8. අට්ඨිච්ඡින්නා³ පාණහරා ගවාස්සඛිනහාරිනො,
රට්ඨං විලුච්ඡමානානං තෙසමජි හොති සමිගති.

කසමා කුමානා කො සියා?

9. සවෙ ලහෙථ නිපකං සහායං
සද්ධිං චරං සාධු විහාරි සිරං,
අභිභුය්‍ය සබ්බාති පරිස්සයාති
චරෙය්‍ය තෙනත්තමනො සනිමා.

10. තො වෙ ලහෙථ නිපකං සහායං
සද්ධිං චරං සාධු විහාරි සිරං,
රාජාව රට්ඨං විජිතං පතාය
එකො චරෙ මාතඛගරඤ්ඤෙච නාගො.

11. එකස්ස චරිතං සෙය්‍යො
නත්ථි බාලෙ සහායතා,
එකො චරෙ න ව පාපාති කසිරා
අපෙපාසසුතෙකා මාතඛගරඤ්ඤෙච නාගොති.

12. අථ බො හතවා සමසමජ්ජෙඛි සිතකොච ඉමා ගාථායො හාසිනා යෙන බාලකලොණකාරගාමො⁴ තෙහුපසමිකමි.

13. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා හගු බාලකලොණකාරගාමෙ විහරති.

1. “මුඛායාමං” තො ව. 2. “යෙ ව තං” ම ජ සා.

3. “අට්ඨිච්ඡිද්ධ” අ ව. ජ ව. තො ව. P.T.S.

4. “බාලකලොණකාරගාමො” ම ජ සා. බාලකලොණකාරාමි - පොසමබ්බකකං-10.

1. ඉන්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ පිඬු පිණිස කොසමබ්බ නුවරට පිවිසිණි. කොසමබ්බ නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පස්වරු පිණිස පානසෙන් හැරී ආ සේක් සෙනසුන් තැන්පත් කොට පා සිවුරු ගෙණ සහමැද සිටිසේක් ම මේ ගාථාවන් වදාළසේක:

2. මේ එක සමාන (කලහකාරී) ජන තෙමේ මහනසි ඇත්තේ ය. (පණ්ඩිතමානි වූ) ඔවුනතුරෙන් කිසිවෙක් “මම අඟු වෙමි” යි නො සිතී ය. තව ද, සසසයා බිඳෙන කල්හි අනෙක් එකෙක් වන් (=“ මා නිසා සසසයා බිඳේ ය” යි මේ කරුණ) නො සිතී ය.

3. මුලාසිති ඇති පණ්ඩිතමහත්‍ය වූ වචන ම ගොවර කොට ඇත්තාහු හැකි තාක් මුඛ අසා (නො නවත්වා) බණනසුලු වෙත් මැයි. (ඔහු) යම් කලහයකින් නිලීඡ්ඡ භාවයට පමුණුවන ලද්දහු ද, එය (මෙබඳු දෙස් සහිත ය යි) නො දත්හ.

4. “මට ජාත්‍යාදියෙන් ගවා බැන්නේ ය. මා පහළේ ය. මා දිනී ය. මා සතු වසකුව පැහර ගත්තේ ය” යි යම් ගිහි පැවිදි කෙනෙක් ඒ වෛරය සිත බිඳින් ද, ඔවුන්ගේ වෛරය නො සන්සිදේ.

5. “මට ජාත්‍යාදියෙන් ගවා බැන්නේ ය. මා පහළේ ය. මා දිනී ය. මා සතු දෙය පැහර ගත්තේ ය” යි යම් ගිහි පැවිදි කෙනෙක් ඒ වෛරය සිත නො බිඳින් ද, ඔවුන්ගේ වෛරය සන්සිදේ.

6. මේ සහචලොකයෙහි කිසි කලෙකත් වෛරයෝ වෛරයෙන් නො සන්සිඳෙත්. අවෛරයෙන් (මෙමුත්‍රියෙන්) ම සන්සිඳෙත්. අවෛරයෙන් වෛරය සන්සිඳෙයි යන මේ ධර්මය පැරණිදහමෙකි.

7. (පණ්ඩිතයන් හැර) අන්‍ය වූ කලහකාරකජනයෝ මෙහි (සහමැද) කලහ කරන්නෝ “අපි නැසෙමු (මරා වෙන යමු)” යි නො දනිත්. ඔවුන් අතුරෙහි යම් කෙනෙක් එය දනිත් ද, එයින් කලහයෝ සන්සිඳෙත්.

8. (යම්කෙනෙකුන්ගේ මවුපියන්ගේ) ඇට සිඳින ලද ද, (යම් කෙනෙක්) ප්‍රාණය පැහැර ගනීත් (=දිවි තොර කෙරෙත්) ද, ගම-අඟම - ධනයන් පැහැර ගන්නා සුලු වෙත් ද, (එබඳු වූ) රට පොළෝ ගන්නා වූ ඒ රජුන්ගේ ද සමගිය මේ කුමක් තෙසින් නොපගේ සමගිය නො වන්නේ ද ?

9. ස්ථානොචිතප්‍රඥ ඇති සමග හැසිරීමට සුදුසු වූ මනා විහරණ ඇති නුවණැති යහළුවකු ලබන්නේ නම්, ප්‍රකට අප්‍රකට හැම උච්ඡාරු මැඩ ඔහු සමග සතුටු සිත් ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ හැසිරෙන්නේ ය.

10. ස්ථානොචිතප්‍රඥ ඇති සමග හැසිරීමට සුදුසු වූ මනා විහරණ ඇති ධාත්සමපන්න වූ යහළුවකු නො ලබන්නේ නම්, දිනු රට හැර ගියා වූ (මහාජනක අරිඤ්ඤාදී) රජුන් වෙත ද වනයෙහි (=සීලව හෝ පාරිලෙය්‍යක) ශ්‍රේෂ්ඨසසනියා මෙන් ද එකලා ව හැසිරෙන්නේ ය.

11. එකලා වූ වහුගේ හැසිරීම උතුම් ය. අඟු කෙරෙහි යහළුවෙක් නැත. එනයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ සසනියා මෙන් (ගණයා සමග එක් වීමේ) උත්සාහ රහිත ව එකලා ව හැසිරෙන්නේ ය. පමි නො කරන්නේ ය.

12. ඉන්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සහ මැද සිටි සේක් ම මේ ගාථාවන් වදාරා බාලකලොණකාරගමට වැඩිසේක.

13. එකල්හි ආයුෂමත් හගු සඵවර නෙමේ බාලකලොණකාරගමෙහි වාසය කෙරෙයි.

14. අද්දසා බො ආයස්මා ගගු ගතවන්තං දුරතොව ආගමින්නං, දිස්වාන ආසනං පඤ්ඤපෙසි. පාදෙදකං පාදපිඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පි. පච්චුග්ගනත්වා පතනවිවරං පටිග්ගහෙසි. නිසිදි ගතවා පඤ්ඤාදො ආසනෙ, නිසජ්ජ පාදෙ පකඛාලෙසි.

15. ආයස්මා ච බො ගගු ගතවන්තං අභිපාදෙත්වා ඒකමන්තං නිසිදි, ඒකමන්තං නිසින්නං බො ආයස්මන්තං ගගුං ගතවා ඒතදවොච: “කච්චි භික්ඛු, බමනියං? කච්චි යාපනියං? කච්චි පිණ්ඩකෙන න කිලමසි”ති. “බමනිය ගතවා, යාපනිය ගතවා, න වාහං නතො පිණ්ඩකෙන කිලමාමි”ති.

16. අථ බො හතවා ආයස්මන්තං ගගුං ධම්මසා ගඨාස සඤ්ඤාසො සමාදායෙත්වා සමුත්තරෙත්වා සමුත්තරෙත්වා උට්ඨායාසනා යෙන පාවිනවංස දුසො තෙනුපසඛකම්.

17. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා ච අනුරුද්ධා ආයස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්බලො¹ පාවිනවංසදායෙ මහරතති.

18. අද්දසා බො දාසපාලො ගතවන්තං දුරතොව ආගමින්නං, දිස්වාන ගතවන්තං ඒතදවොච: “ථා සමණ, එතං දායං පාවිසි. සතොතත්ථ නයො කුලපුත්තා අත්තකාමරූපා මහරතති. මා තෙසං අථාදාමකාමි”ති.

19. අසොසාසි බො ආයස්මා අනුරුද්ධා දාසපාලස්ස ගතවතා සද්ධං මන්තසමානස්ස. සුඛාන දාසපාලං ඒතදවොච: “ථා ආරුක්ඛො දාසපාල, ගතවන්තං වාරෙසි. සත්ථ තො ගතවා අනුප්පත්තො”ති.

20. අථ බො ආයස්මා අනුරුද්ධා යෙනායස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්බලො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භවා ආයස්මන්තා ච නන්දියං ආයස්මන්තාසු නිව්ඛිලං ඒතදවොච: “අභිකක්ඛමි පායාමනො, අභිකක්ඛමි පායස්මන්තො, සත්ථ තො ගතවා අනුප්පත්තො”ති.

21. අථ බො ආයස්මා ච අනුරුද්ධා ආයස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්බලො ගතවන්තං පච්චුග්ගනත්වා ඒකො ගතවතො පතනවිවරං පටිග්ගහෙසි. ඒකො ආසනං පඤ්ඤපෙසි. ඒකො පාදෙදකං පාදපිඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පි. නිසිදි ගතවා පඤ්ඤාදො ආසනෙ, නිසජ්ජ පාදෙ² පකඛාලෙසි.

22. තෙපි බො ආයස්මන්තං ගතවන්තං අභිපාදෙත්වා ඒකමන්තං නිසිදිසු, ඒකමන්තං නිසින්නං බො ආයස්මන්තං අනුරුද්ධා ගතවා ඒතදවොච: “කච්චි ටො අනුරුද්ධා බමනියං? කච්චි යාපනියං? කච්චි පිණ්ඩකෙන න කිලමාමි”ති.

“බමනිය ගතවා, යාපනිය ගතවා, න ව මයං නතො පිණ්ඩකෙන කිලමාමා”ති.

“කච්චි පන ටො අනුරුද්ධා සමග්ගා සමමාදමානා අවිච්චමානා ධරොදකිභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤා මියමකුභි සමසස්සන්තා මහරථා”ති.

“තග්ග මයං නතො සමග්ගා සමමාදමානා අවිච්චමානා ධරොදකිභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤා මියමකුභි සමසස්සන්තා මහරථා”ති.

“යථා කථමංග භූතො අනුරුද්ධා සමග්ගා සමමාදමානා අවිච්චමානා ධරොදකිභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤා මියමකුභි සමසස්සන්තා මහරථා”ති.

1. “කිම්බලො” ම ඡ සං. කුමිල-සෘජුරහඤු කාවය, 16-87

2. “නිසජ්ජ බො ගතවා පාදෙ” ම, ඡ, සං.

14. ආයුෂමත් හගු සථවිර තෙමේ වහන්තා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දි ම දුටු සේක. දක අසුනක් පැණවී ය. පාදේනාදිය පාසුටුව පාසුවරුව ඵලවා තැබී ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිටුරු පිළිගත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. වැඩ හිඳ පා සේදන.

15. ආයුෂමත් හගු සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් හගු තෙරුන්ගෙන් “මහණ, කිම, ඉවසිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි ද? කිම, ආහාරයෙන් විඩාපත් නො වූයෙහි ද?” යි අසා වදාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. සමාමිති, මම ආහාරයෙන් ද වෙහෙසට නො පත් වූයෙහි” යි තෙරුහු කීහ.

16. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් හගුතෙරුන් දැක මි කතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තියුණු කරවා සතුටු කරවා පුත්තේනෙන් තැගිට පාවිතවංස නම් වනයට වැඩි සේක.

17. එකල්හි ආයුෂමත් අනුරුද්ධසථවිරතෙමේ ද ආයුෂමත් නන්දිය සථවිර තෙමේ ද ආයුෂමත් කිම්බල සථවිර තෙමේ ද පාවිතවංස මුවවනයෙහි වෙසෙත්.

18. උයන්පල් තෙමේ වහිනා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දි ම දුටු සේ ය. දක “ශ්‍රමණය, මේ උයනට නහමක් පිරිසෙව. මෙහි කුලපුත්‍රයෝ නිදෙනෙක් වෙත්. ඔහු නමහට හිත කැමැත්තාහු වෙසෙත්. උන්වහන්සේ ලාට කරදර නො කළ මැතැවැ” යි කී ය.

19. ආයුෂමත් අනුරුද්ධසථවිරතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා කතා කරණ උයන්පල්ලාගේ ඒ කතාව ඇසී ය. අසා උයන්පල්ලාට “ඇවැත, උයන්පල්ල, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො වළකුව. අපගේ ශාස්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩිසේකැ” යි කී ය.

20. ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධසථවිරතෙමේ ආයුෂමත් නන්දිය තෙරුන් වෙත ද ආයුෂමත් කිම්බල තෙරුන් වෙත ද ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් නන්දිය තෙරුන්ට ද ආයුෂමත් කිම්බල තෙරුන්ට ද “ආයුෂමත්ති, මෙහි පැමිණෙවු. ඉදිරියට එවු. අපගේ ශාස්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩිසේකැ” යි දැන්වී ය.

21. ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධසථවිරතෙමේ ද ආයුෂමත් නන්දිය සථවිර තෙමේ ද ආයුෂමත් කිම්බලසථවිර තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියට ගොස් එක් නමක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාසිටුරු පිළිගත්තේ ය. එක් නමක් අසන් පැණවී ය. එක් නමක් පාදේනාදිය පාසුටුව පාසුවරුව ඵලවා තැබී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. වැඩ හිඳ පා සේදන.

22. ඒ ආයුෂමත්හු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක හුන් ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ගෙන් “අනුරුද්ධයෙහි, කිම, තොපට ඉවසිය හැකි ද? කිම, යැපිය හැකි ද? කිම, ආහාරයෙන් වෙහෙසට පත් නො වහු ද?” යි ඇසූහ.

“භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. සමාමිති, අපි ආහාරයෙන් වෙහෙසට පත් නො වමිහ”.

“අනුරුද්ධයෙහි, කිම තෙයි සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් කිරි හා ජලය සේ හැඟි එක් ව සිටියහු ඔවුනොවුන් පියආසින් බලමින් වසවු ද?”

“සමාමිති, එසේ ය. අපි සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් කිරි හා ජලය සේ හැඟි එක් ව සිටියමෝ ඔවුනොවුන් පියආසින් බලමින් වසමු”.

“අනුරුද්ධයෙහි, තෙපි කෙසේ නම් සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් කිරි හා ජලය සේ හැඟි එක් ව සිටියහු ඔවුනොවුන් පියආසින් බලමින් වසවු ද?”

23. “ඉධ මයං භනෙත ඵලං තොති: ‘ලාභා වත මෙ, සුලභං වත මෙ, යොතං ඵචරුපෙති සබ්බමචාරිති සද්ධිං විහරාමි’ති. නස්ස මයං භනෙත, ඉමෙසු ආයස්මනොසු මෙහතං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආපී චෙව රතො ව, මෙහතං චිකිකමමං -පෙ- මෙහතං මනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආපී චෙව රතො ව. නස්ස මයං භනෙත, ඵලං තොති: ‘යනුනානං සකං විහතං නිකම්පිතං ඉමෙසං යෙව ආයස්මනානං විහතස්ස වසෙන වතෙතය්’නති. සො ඛො අහං භනෙත, සකං විහතං නිකම්පිතං ඉමෙසං යෙව ආයස්මනානං විහතස්ස වසෙන වතොමි. නානා ති ඛො තො භනෙත භායා, ඵකඤ්ඤ පත මඤ්ඤ විහතං”නති.

24. ආයස්මාපි ඛො නඤ්ඤො -පෙ- ආයස්මාපි ඛො නිමිතිලොගවනතං ඵනදපොච. “මයොමපි ඛො භනෙත, ඵලං තොති: ‘ලාභා වත මෙ, සුලභං වත මෙ, යොතං ඵචරුපෙති සබ්බමචාරිති සද්ධිං විහරාමි’ති. නස්ස මයං භනෙත, ඉමෙසු ආයස්මනොසු මෙහතං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආපී චෙව රතො ව. මෙහතං චිකිකමමං -පෙ- මෙහතං මනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආපී චෙව රතො ව. නස්ස මයං භනෙත, ඵලං තොති: ‘යනුනානං සකං විහතං නිකම්පිතං ඉමෙසං යෙව ආයස්මනානං විහතස්ස වසෙන වතෙතය්’නති. සො ඛො අහං භනෙත, සකං විහතං නිකම්පිතං ඉමෙසං යෙව ආයස්මනානං විහතස්ස වසෙන වතොමි. නානා ති ඛො තො භනෙත, භායා, ඵකඤ්ඤ පත මඤ්ඤ විහතං”නති. ඵව ඛො මයං භනෙත, සමග්ගා සමමාදමානා අවිච්ඡේදානා ධරොදානිභූතා අඤ්ඤමඤ්ඤා පියවකඤ්ඤි සමපස්සනතා විහරාමා”ති.

25. “කච්චි පත පමා අනුරුඤ්ඤා, අප්පමහතා ආනාමිනො පභිතතො විහරාමා”ති. “නස්ස මයං භනෙත, අප්පමහතා ආනාමිනො පභිතතො විහරාමා”ති.

26. “යථා කථමපන භූමෙහ අනුරුඤ්ඤා අප්පමහතා ආනාමිනො පභිතතො විහරාමා”ති.

27. “ඉධ භනෙත, අමනාකං යො පඨමං ගාමනො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සො ආසන පඤ්ඤපෙති. පාදෙදකං පාදපිඨං පාදකඨලිකං උපතික්කමති. අමනකාරපාතීං ඛොවිතො උපට්ඨාපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. සො පප්පා ගාමිටතා පිණ්ඩාය පටික්කමති, සපෙ තොති භූතාවස්සො, සපෙ ආකඞ්ඛිති, භූඤ්ඤි. තො වෙ ආකඞ්ඛිති, අප්පහරිතො වා ඡස්සෙති. අප්පාණ්ඨො වා උද්දො ඔමිලාපෙති. සො ආසනං උද්ධරති. පාදෙදකං පාදපිඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙති. අමනකාරපාතීං ඛොවිතො පටිසාමෙති. පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙති. භතග්ගං සමමස්සති. යො පස්සෙති පානීයස්ස වා පරිභොජනීයස්ස වා චිච්චස්ස වා රිහතං භූමිඡ්ඡ, සො උපට්ඨාපෙති. සවස්සා තොති අපිසස්සා, නත්ථිකාරෙත දුතියං ආවිජොවානා හත්ථිලෙඞ්ඤකො උපට්ඨාපෙති¹. නත්තව මයං භනෙත, නප්පච්චියා චාමං තිගුලං, පඤ්චාතිකං ඛො පත මස. භනෙත, සබ්බරත්තියා ධම්මසා භවංග සංගාමිදුම, ඵලං ඛො මස භනෙත අප්පමහතා ආනාමිනො පභිතතො විහරාමා”ති.

23. “සාමීනි, මෙහි දී මම ‘යම් මම මෙබඳු වූ සබ්බසරුඤ්ඤා භාජිත් ව වෙසෙමි ද, මට (ඵස) ලාභයෙකි. මා ලත් යහපත් ලැබීමෙකැ’ යි සිත් වෙයි. සාමීනි, මේ ආයුෂමතුන් කෙරෙහි ඒ මාගේ මොහොතකායකමය ප්‍රකට වත් අප්‍රකට වත් ඵලසි සිටියේ ය. මොහොතකායකමය -පෙ- මොහොති-මනාසකමය ප්‍රකට වත් අප්‍රකට වත් ඵලසි සිටියේ ය. සාමීනි, ඒ මම ‘මම සිත බිතා නාම මේ ආයුෂමතුන්ගේ ම සිත් වශයෙන් පවතින්නෙමි නම් යෙහෙකැ’ යි සිත් වෙයි. සාමීනි, ඒ මම සිත බිතා නාම මේ ආයුෂමතුන්ගේ ම සිත් වශයෙන් පවතිමි. සාමීනි, අපගේ ශරීරයෝ වෙන් ව පවත්නෝ ම වෙති. අපගේ සිත නම් එකක් ම යයි සිතමි.”

24. ආයුෂමත් නිශ්ශිසස්ථිතතෙම ද -පෙ- ආයුෂමත් කිම්බලසස්ථිත තෙමෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමීනි, මවත් ‘යම් මම මෙබඳු වූ සබ්බසරුඤ්ඤා භාජිත් ව වෙසෙමි ද, මට (ඵස) ලාභයෙකි. මා ලත් යහපත් ලැබීමෙකැ’ යි සිත් වෙයි. සාමීනි, මේ ආයුෂමතුන් කෙරෙහි ඒ මාගේ මොහොතකායකමය ප්‍රකට වත් අප්‍රකට වත් ඵලසි සිටියේ ය. මොහොතකායකමය -පෙ- මොහොතිමනාසකමය ප්‍රකට වත් අප්‍රකට වත් ඵලසි සිටියේ ය. සාමීනි, ඒ මම ‘මම සිත බිතා නාම මේ ආයුෂමතුන්ගේ ම සිත් වශයෙන් පවතින්නෙමි නම් යෙහෙකැ’ යි සිත් වෙයි. සාමීනි, ඒ මම සිත බිතා නාම මේ ආයුෂමතුන්ගේ ම සිත් වශයෙන් පවතිමි. සාමීනි, අපගේ ශරීරයෝ වෙන් ව පවත්නෝ ම වෙති. අපගේ සිත නම් එකක් ම යයි සිතමි. සාමීනි, අපි මෙසේ සමඟ ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් යිරි නා දිය සේ එකතු ව ඔවුනොවුන් පියභාසින් බලමින් වෙසෙමු”.

25. “අනුරුඨයෙනි, කිම, තෙම අප්‍රමතන වූවාහු කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තාහු භාවනාවට යැවූ සිත් ඇත්තාහු වසවු ද” ? “සාමීනි, එසේය. අප අප්‍රමතන වූවමෝ කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තමෝ භාවනාවට යැවූ සිත් ඇත්තමෝ වසන්නෙමු”.

26. “අනුරුඨයෙනි, තෙම කෙසේ අප්‍රමතන වූවාහු කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තාහු භාවනාවට යැවූ සිත් ඇත්තාහු වසවු ද ?”

27. “සාමීනි, රමිති අපගෙන් යමෙක් පළමු කොට ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පෙරලා ඒ ද, තෙතෙම අසුන් පණවයි. පාදෙතාදිය පාසුරුව පා තබන සුචරුව ඵලවා නබයි. ඉඳුල් ලන බඳන සෝද නබයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවයි. යමෙක් පසු ව ගමෙහි පිඬු සිතා හැසිර පෙරලා ඒ ද, වළඳ ඉතිරි වූවක් වේ නම්, කැමැත්තේ නම්, වළඳයි. නොකැමැත්තේ නම්, නිල්තණ නැති නැත හෝ බහයි. සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට ගරිසි. තෙතෙම අසුන් ඔසොවා නබයි. පාදෙතාදිය පාසුරුව පාසුරුව නැත්පත් කරයි. ඉඳුල් ලන බඳන සෝද නැත්පත් කරයි. පැන් හා පිරිබෝදිය නැත් පත් කරයි. බත්හල හමදයි. යමෙක් සිය වූ පැත්තලය හෝ පිරිබෝදිය-කලය හෝ පැසිකිලිදියකලය හෝ දැකී ද, පහතෙම එය ඵලවා නබයි. ඔහුට නො ඉසිලිය හැකි නම් හසනසංඝයන්ට දෙවැන්නකු අමනා අත්විලනුවෙන් ඵලවා නබයි. සාමීනි, ඒ හෙතෙමගේ අපි වචන නො බිඳින්නෙමු. (කතා නො කරන්නෙමු. සාමීනි, පස් දවසකට වරක් සියලු රූ දහමකකාමෙන් යුක්ත ව හිඳිමු. සාමීනි, මෙසේ අපි අප්‍රමතන ව කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව භාවනාවට යැවූ සිත් ඇති ව වාසය කරමු”යි.

28. අථ බො භගවා ආයසමන්තඤ්ච අනුරුද්ධා ආයසමන්තඤ්ච නන්දිය ආයසමන්තඤ්ච කිම්බිලං ධම්මිකා කථාය සන්දසෙසුනා සමාදපේනා සමුත්තං-
ජේනා සමපතංසෙනා උට්ඨායාසනා යෙන පාරිලෙය්‍යකං තෙන වාරිකං
පක්කාමි. අනුපුබ්බත වාරිකං වරමානො යෙන පාරිලෙය්‍යකං තදවසරි.
තනු සුදං භගවා පාරිලෙය්‍යතෙ විහරති රක්ඛිතවනසණ්ඨෙ හද්දසාලමුලෙ.

29. අථ බො භගවතො රක්ඛගතස්ස පතිසලලිතස්ස එවං වෙතසො
පරිවිතකෙකා උදපාදි: “අහං බො පුබ්බ ආකිණ්ණො න එඤ්ඤා විහාසි-
තෙති කොසමබ්බකෙති¹ තිකඬුති හණ්ඩනකාරකෙති කලහකාරකෙති විවාද-
කාරකෙති හස්සකාරකෙති සමෙස අධිකරණකාරකෙති. සොමහි එතරහි
එකො අදුතියො සුඛං එඤ්ඤා විහරාමි අඤ්ඤත්‍රෙව තෙති කොසමබ්බකෙති
තිකඬුති හණ්ඩනකාරකෙති කලහකාරකෙති විවාදකාරකෙති හස්සකාරකෙති
සමෙස අධිකරණකාරකෙති”ති.

30. අඤ්ඤතරොපි බො හත්ථිනාගො ආකිණ්ණො විහරති හත්ථිති
හත්ථිනිති හත්ථිකලතෙති හත්ථිච්ඡාපෙති. ඡන්තග්ගාති වෙව තිණාති බාදති.
ඔහගොහග්ගඤ්ච සාධානඛ්‍යං බාදනති. ආවිලාති ව පානියාති පිවති.
ඔගානා ව සුඤ්ඤානිකං² හත්ථිතියො කායං උපතිසංසන්නියො ගච්ඡනති.

31. අථ බො තස්ස හත්ථිනාගස්ස එතදනොසි: “අහං බො ආකිණ්ණො
විහරාමි හත්ථිති හත්ථිනිති හත්ථිකලතෙති හත්ථිච්ඡාපෙති. ඡන්තග්ගාති
වෙව තිණාති බාදමි. ඔහගොහග්ගඤ්ච මෙ සාධානඛ්‍යං බාදනති.
ආවිලාති ව පානියාති පිවාමි. ඔගානා ව මෙ උත්තිණ්ණස්ස හත්ථිතියො
කායං උපතිසංසන්නියො ගච්ඡනති. යනුතානං එකොව ගණ්ඨා
පූපකට්ඨා විහරෙය්‍ය”නති.

32. අථ බො සො හත්ථිනාගො යුථා අපක්කමම යෙන පාරිලෙය්‍යකං
රක්ඛිතවනසණ්ඨා හද්දසාලමුලං යෙන භගවා තෙහුපසඬකමි. උපසඬකමිථා
සොණ්ඨාය භගවතො පානියං පරිභොජනියං උපට්ඨාපෙති. අසාහරිතඤ්ච
කරොති.

33. අථ බො තස්ස හත්ථිනාගස්ස එතදනොසි: “අහං බො පුබ්බ
ආකිණ්ණො න එඤ්ඤා විහාසි. හත්ථිති හත්ථිනිති හත්ථිකලතෙති හත්ථිච්ඡාපෙති.
ඡන්තග්ගාති වෙව තිණාති බාදා. ඔහගොහග්ගඤ්ච මෙ සාධානඛ්‍යං බාදිංසු.
ආවිලාති ව පානියාති අපාසි. ඔගානා ව මෙ උත්තිණ්ණස්ස හත්ථිතියො
කායං උපතිසංසන්නියො අගමංසු. සොමහි එතරහි එකො අදුතියො සුඛං
එඤ්ඤා විහරාමි අඤ්ඤත්‍රෙව හත්ථිති හත්ථිනිති හත්ථිකලතෙති හත්ථිච්ඡාපෙති”ති.

34. අථ බො භගවා අනුතතො ව පටිච්චෙකං විදිතා තස්ස ව හත්ථි-
නාගස්ස වෙතසා වෙතො පරිවිතකකමඤ්ඤාය නායං චොලායං ඉමං උදුතං
උදුතෙසි:

“එතං³ නාගස්ස නාගෙන ඊසාදනතස්ස හත්ථිතො,
සමෙති විතතං විතතත යදෙකො රමති වතෙ”ති.

1. “කොසමබ්බකෙති” සි. අ. වි. ජ. වි. තො. වි.

2. “ඔගාහග්ගස්ස ඔතිණ්ණස්ස” සි.

“ඔගාහග්ගස්ස ඔතිණ්ණස්ස” ම. නු. ප. PTS.

3. “එතං” ම. නු. ප. PTS.

28. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමන අනුරුද්ධි තෙරුන් ද ආයුෂමන නැදිය තෙරුන් ද ආයුෂමන කිව්ව් තෙරුන් ද දායාදකතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තිසුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට පාරිලෙය්‍යකවනය බලා වාරිකාවෙහි වැඩ සේක. පිළිවෙලින් වාරිකා කරණසේක් පාරිලෙය්‍යකවනයට වැඩ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි පාරිලෙය්‍යකවනයෙහි රක්ඛිත වනලාභාලෙහි වැනැවින් වැඩුනු මහත් සල් රාකක් මුල වසන සේක.

29. ඉක්බිති එකලා ව විවෙකසට පැමිණ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත්හි “මම පෙර ඔබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සම්භ්‍යා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ කොසලා හුවර වැසි භික්ෂූන් හා එක් වූයෙමි පහසුවෙන් නො විසූයෙමි. ඒ මම දැන් එකලා වූයෙමි දෙවැන්නෙන් නැත්තෙමි ඔබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සම්භ්‍යා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසලාහුවර වැසි භික්ෂූන් හැර සුච්ඡෙ පහසුවෙන් වෙසෙමි”යි පරිච්ඡාදියෙක් උපත.

30. එක්තරා මහත් ඇතෙක් ද ඇතුන් හා ඇතිනියන් හා තරුණ ඇතුන් හා ඇත්පැටවුන් හා එක් වූයේ ඔවුන් විසින් සිදුදුම අත් ඇති තණ කසි. ඔහු විසින් (උස් නැතින් බිද හෙළා) අතුකාබලි (අතික් ඇත්තු) කත්. කැලඹුනු දිය බොසි. ඇතිනියෝ දියෙහි ගැලීමෙන් නොතොන් නොටින් ගොඩ නැංගා වූ ඔවුන්ගේ සිරුර ගටා යෙත්.

31. එකල්හි ඒ මහ ඇතුට “මම ඇතුන් හා ඇතිනියන් හා තරුණ ඇතුන් හා ඇත්පැටවුන් හා එක් ව වසමි. (ඔවුන් විසින්) සිදු දුම අත් ඇති තණ ද කසි. මා විසින් බිදි අතු කාබලි ඔහු කත්. කැලඹුනු දිය ද බොසි. දියට බස්නා ඇතිනියෝ දියෙන් ගොඩ වූ මාගේ කය ගටා යෙත්. එහෙයින් මම එකලා ව ම සමුග්‍යාගෙන් වෙන් වූයේ ම වසන්නෙමි නම් යෙහෙකැ”යි සිත් වි ය.

32. ඉක්බිති ඒ මහ ඇත් තෙමේ රුලෙන් ඉවත් ව පාරිලෙය්‍යකවනයෙහි රක්ඛිත වනලාභාලෙහි පෙළුසල්ලැක්මුල හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ සොයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පැන් පිරිබෝදිය එළවයි. තණ ද බැහැර කරයි.

33. එකල්හි ඒ මහ ඇතුට “මම පෙර ඇතුන් හා ඇතිනියන් හා තරුණ ඇතුන් හා ඇත්පැටවුන් හා එක් වූයෙමි පහසුවෙන් නො විසිමි. සිදු දුම අත් ඇති තණ ද කැපෙමි. මා විසින් කසා දුම අතුකාබලි ඔහු කැස. කැලඹුනු දිය ද බිමි. දියට බස්නා ඇතිනියෝ දියෙන් ගොඩ වූ මාගේ කය ගටා ගියහ. ඒ මම දැන් එකලා ව දෙවැන්නෙන් නැති ව ඇතුන් ඇතින්නන් තරුණ ඇතුන් ඇත්පැටවුන් හැර සුච්ඡෙ පහසුවෙන් වසමි”යි සිත් වි ය.

34. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නමුත්තන්සේගේ පව්වෙකය ද දැන ඒ මහ ඇතුගේ සිතෙහි අදත්ස ද දැන ඒ වෙලෙහි මේ මිනිවාකය පැවැත්වූහ:

“යම් හෙයකින් එකලා වූයේ වනයෙහි සිත් අලවා වෙයෙ ද, එහෙයින් (ඒ විවෙකරනියෙන්) රියඉස් වැනි (තේරිය කැරමෙන් දික් වූ) දළ ඇති හස්තිනාගයාගේ සිත බුද්ධිනාගයාගේ සිත හා සම වේ” යි.

35. අථ බො භගවා පාඨලෙය්‍යංකෙ යථාභිත්තං විකරිණා සෙන සාවඤ්චි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බිත චාරිකං චරමානො යෙන සාවඤ්චි තදචසරී. නනු සුදං භගවා සාවඤ්චං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

36. අථ බො කොසමිකා උපාසකා “ඉමෙ බො අය්‍යා කොසමිකා භික්ඛු ඛත්තො අමනාකං අනත්ථස්ස කාරකා. ඉමෙහි උබ්බාලෙහා භගවා පක්කන්තො. හදු මයං අයෙය කොසමිකෙ භික්ඛු තෙව අභිවාදෙය්‍යාම, න පච්චුට්ඨය්‍යාම, න අක්ඛේකමං සාමිච්ඡිකමං කරෙය්‍යාම, න සක්කරෙය්‍යාම, න ගරු කරෙය්‍යාම, න මානෙය්‍යාම, න පූජෙය්‍යාම¹, උපගහානමපි පිණ්ඩකං² න දදෙය්‍යාම³, එවා ඉමෙ අමොහි අසක්කරියමානා අගරුකරිය-මානා අමානියමානා අපූජියමානා අසක්කාරපක්කා පක්කමිස්සගාහි වා විබ්භමිස්සනති වා භගවන්තං වා පසාදෙය්‍යනති”ති.

37. අථ බො කොසමිකා උපාසකා කොසමිකෙහි භික්ඛු තෙව අභිවාදෙය්‍යා. න පච්චුට්ඨෙය්‍යා. න අක්ඛේකමං සාමිච්ඡිකමං අකංසු. න සක්කරිංසු. න ගරු කරිංසු. න මානෙය්‍යා. න පූජෙය්‍යා. උපගහානමපි පිණ්ඩකං න අදංසු.

38. අථ බො කොසමිකා භික්ඛු කොසමිකෙහි උපාසකෙහි අසක්කරියමානා අගරුකරියමානා අමානියමානා අපූජියමානා අසක්කාර-පක්කා එවමාහංසු: “හදු මයං ආට්ඨසො, සාවඤ්චං ගන්තො ගගවතො සනතිකෙ ඉමං අධිකරණං වූපසමෙය්‍යාමා”ති.

39. අථ බො කොසමිකා භික්ඛු සෙනාසනං සංසාමෙත්වා. පනතච්චරං ආදාය යෙන සාවඤ්චි තෙනුපසඛකමිංසු.

40. අසොසි බො ආයස්මා සාරිපුතො “තෙ කිර කොසමිකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අධිකරණකාරකා සාවඤ්චං ආගච්ඡන්ති”ති.

41. අථ බො ආයස්මා සාරිපුතො යෙන ගගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො බො ආයස්මා සාරිපුතො ගගවන්තං එතදවොච: “තෙ කිර භන්තො, කොසමිකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සමෙස අධිකරණ-කාරකා සාවඤ්චං ආගච්ඡන්ති. කථාහං භන්තො, තෙසු භික්ඛුසු පටිපජ්ජාමි”ති. “තෙන හි ත්වං සාරිපුත, යථා ධම්මො තථා නිට්ඨාති”ති. “කථාහං භන්තො, ජානෙය්‍යං ධම්මං වා අධම්මං වා?”ති.

1. “න හජෙය්‍යාම, න පූජෙය්‍යාම” ම ඡ සං.
2. “පිණ්ඩපාතං” PTS. 3. “දජෙය්‍යාම” ම ඡ සං. PTS.

35. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාමිලෙය්‍යකවනයෙහි සැවැත් නාන් කල් වාසය කොට සැවැත්තුවර බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක. පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි වසිනා සේන් සැවැත්තුවරට වැඩියාහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත්තුවර පෙතවනයෙහි වූ අනේපිඬුසිඬුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක.

36. එකල්හි කොසම්බතුවර වැසි උපාසකයෝ “කොසම්බතුවර වැසි ආරාම වූ මේ භික්ෂුහු අපට බොහෝ අවැඩ කළෝ ය. මොවුන් විසින් පෙළනු ලැබූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වනයට වැඩි සේක. එබැවින් අපි ආරාම වූ කොසම්බතුවර වැසි භික්ෂුන් නොවදින්නෙමු නම්, දෑක හුනස්තෙන් නො නැගිටින්නෙමු නම්, ඇදිලි කිරීම් ගෞරව කිරීම් නො කරන්නෙමු නම්, සත්කාර නො කරන්නෙමු නම්, ගරු නො කරන්නෙමු නම්, බුහුමන් නො කරන්නෙමු නම්, නො පුදන්නෙමු නම්, අප වෙත එළඹියවුන්ට ද ආහාර නො දෙන්නෙමු නම්, මෙසේ අප විසින් සත්කාර නො කරණු ලබන ගරු නො කරණු ලබන බුහුමන් නො කරණු ලබන නො පුදනු ලබන මොහු අසත්කාරයෙන් මැඩුනෝ බැහැර යන්නාහු හෝ වෙති. සිවුරු හරින්නාහු හෝ වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හෝ පහදවන්නාහු වෙති” යි (සිතුහ.)

37. ඉක්බිති කොසම්බතුවර වැසි උපාසකයෝ කොසම්බතුවර වැසි භික්ෂුන් නො වැන්දහ. දෑක හුනස්තෙන් නො නැගිටිහ. ඇදිලි කිරීම් ගෞරව කිරීම් නො කළහ. සත්කාර නො කළහ. ගරු නො කළහ. බුහුමන් නො කළහ. නො පිදුහ. වෙත පැමිණියවුන්ට ආහාර ද නො දුන්හ.

38. ඉක්බිති කොසම්බතුවර වැසි උපාසකයන් විසින් සත්කාර නො කරණු ලබන ගරු නො කරණු ලබන බුහුමන් නො කරණු ලබන නො පුදනු ලබන කොසම්බතුවර වැසි භික්ෂුහු අසත්කාරයෙන් මැඩුනෝ “ඇවැත්නි, එසේ නම්, අපි සැවැත්තුවරට ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි මේ ආරාධිල සන්සිඳුවන්නෙමු” යි මෙසේ කීහ.

39. අනතුරුව කොසම්බතුවර වැසි භික්ෂුහු සෙනසුන් නැත්පන් කොට තබා පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්තුවරට ගියහ.

40. ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍රසම්චරයන් වහන්සේ “ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සම්භයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසම්බතුවර වැසි භික්ෂුහු සැවැත්තුවරට එක් ල” යි අයුහ.

41. ඉක්බිති ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍රසම්චරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එලෙස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍රසම්චරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “සාමිනි, ඛබරකරු වූ -පප- සම්භයා වෙත පැමිණිලි කරන්නාවූ ඒ කොසම්බතුවර වැසි භික්ෂුහු සැවැත්තුවරට එක් ල. සාමිනි, මම මේ භික්ෂුන් කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදිමිද” යි විචාලහ. “ශාරිපුත්‍රය, එසේ නම් ගෙව් ධම්ම පරිදි සිටිව්” යි. “සාමිනි, මම (මෙය) ධම්ම යි හෝ අධම්ම යි හෝ කෙසේ දනිමිද ?”

12. “අධාරසති ඛො සාරපුත්ත, චන්ද්‍රිති අධමමාදි ජාතිතබ්බො: ඉධ සාරපුත්ත, භික්ඛු අධමමා අධමමානි දිපෙති, ධම්මං අධමමානි දිපෙති, අවිනයං විනයොනි දිපෙති, විනයං අවිනයොනි දිපෙති, අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනානි දිපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙනානි දිපෙති, අනාචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනානි දිපෙති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනානි දිපෙති, අපසඤ්ඤානං තථාගතෙන පසඤ්ඤානං තථාගතෙනානි දිපෙති, පසඤ්ඤානං තථාගතෙන අපසඤ්ඤානං තථාගතෙනානි දිපෙති, අනාපකති ආපකතිනි දිපෙති, ආපකතිං අනාපකතිනි දිපෙති, ලහුකං ආපකතිං ගරුකං ආපකතිනි දිපෙති, ගරුකං ආපකතිං ලහුකං ආපකතිනි දිපෙති, සාවසෙසං ආපකතිං අනවසෙසං ආපකතිනි දිපෙති, අනවසෙසං ආපකතිං සාවසෙසං ආපකතිනි දිපෙති, දුට්ඨලං ආපකතිං අදුට්ඨලං ආපකතිනි දිපෙති, අදුට්ඨලං ආපකතිං දුට්ඨලං ආපකතිනි දිපෙති, ඉමෙති ඛො සාරපුත්ත, අධාරසති චන්ද්‍රිති අධමමාදි ජාතිතබ්බො.

13. “අධාරසති ච ඛො සාරපුත්ත, චන්ද්‍රිති ධමමමාදි ජාතිතබ්බො: ඉධ සාරපුත්ත, භික්ඛු අධමමා අධමමානි දිපෙති, ධම්මං අධමමානි දිපෙති, අවිනයං අවිනයොනි දිපෙති, විනයං විනයොනි දිපෙති, අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙනානි දිපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනානි දිපෙති, අනාචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනානි දිපෙති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනානි දිපෙති, අපසඤ්ඤානං තථාගතෙන පසඤ්ඤානං තථාගතෙනානි දිපෙති, පසඤ්ඤානං තථාගතෙන අපසඤ්ඤානං තථාගතෙනානි දිපෙති, අනාපකතිං අනාපකතිනි දිපෙති, ආපකතිං ආපකතිනි දිපෙති, ලහුකං ආපකතිං ලහුකං ආපකතිනි දිපෙති, ගරුකං ආපකතිං ගරුකං ආපකතිනි දිපෙති, සාවසෙසං ආපකතිං සාවසෙසං ආපකතිනි දිපෙති, අනවසෙසං ආපකතිං අනවසෙසං ආපකතිනි දිපෙති, දුට්ඨලං ආපකතිං දුට්ඨලං ආපකතිනි දිපෙති, අදුට්ඨලං ආපකතිං අදුට්ඨලං ආපකතිනි දිපෙති, ඉමෙති ඛො සාරපුත්ත, අධාරසති චන්ද්‍රිති ධමමමාදි ජාතිතබ්බො”ති.

14. අසොධි ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලාගො “තෙ කිර කොසමෙකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සමෙස අභිකරණකාරකා සාවඤ්ඤං ආගච්ඡන්ති”ති. -පෙ- අසොධි ඛො ආයසමා මහාකසසපො -පෙ- අසොධි ඛො ආයසමා මහාකච්චාගො -පෙ- අසොධි ඛො ආයසමා මහානොට්ඨිතො -පෙ- අසොධි ඛො ආයසමා මහාකසපිතො -පෙ- අසොධි ඛො ආයසමා මහාමුලො -පෙ- අසොධි ඛො ආයසමා අනුරුද්ධො -පෙ- අසොධි ඛො ආයසමා රෙවතො -පෙ- අසොධි ඛො ආයසමා උපාලි -පෙ- අසොධි ඛො ආයසමා ආනංදො -පෙ- අසොධි ඛො ආයසමා රාහුලො “තෙ කිර කොසමෙකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ- සමෙස අභිකරණකාරකා සාවඤ්ඤං ආගච්ඡන්ති”ති.

12. “ශාරිපුත්‍රය, වස්සු අපලොසකින මිමිමාදි පුද්ගල තෙමේ දත යුතු ය. ශාරිපුත්‍රය, මෙහි මහණෙක් තෙමේ අධම්ම අධම්ම සි දක්වයි ද, ධම්ම අධම්ම සි දක්වයි ද, අවිනය විනය සි දක්වයි ද, විනය අවිනය සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්ද සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පණවන ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පණවන ලද්ද සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පණවන ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පණවන ලද්ද සි දක්වයි ද, අනාපනතිය ආපනතිය සි දක්වයි ද, ආපනතිය අනාපනතිය සි දක්වයි ද, ලුහුකාපනතිය ගරුකාපනතිය සි දක්වයි ද, ගරුකාපනතිය ලුහුකාපනතිය සි දක්වයි ද, සාවසෙසාපනතිය අනවසෙසාපනතිය සි දක්වයි ද, අනවසෙසාපනතිය සාවසෙසාපනතිය සි දක්වයි ද, දුට්ඨලොපනතිය අදුට්ඨලොපනතිය සි දක්වයි ද, අදුට්ඨලොපනතිය දුට්ඨලොපනතිය සි දක්වයි ද, ශාරිපුත්‍රය, මේ වස්සු අපලොසින අධම්මාදි පුද්ගල තෙමේ දත යුතු ය.

13. “ශාරිපුත්‍රය, වස්සු අපලොසකින මිමිමාදි පුද්ගල තෙමේ දත යුතු ය. ශාරිපුත්‍රය, මෙහි මහණෙක් තෙමේ අධම්ම අධම්ම සි දක්වයි ද, ධම්ම ධම්ම සි දක්වයි ද, අවිනය අවිනය සි දක්වයි ද, විනය විනය සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්ද සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද සි දක්වයි ද, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නො පණවන ලද්ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පණවන ලද්ද සි දක්වයි ද, අනාපනතිය අනාපනතිය සි දක්වයි ද, ආපනතිය ආපනතිය සි දක්වයි ද, ලුහුකාපනතිය ලුහුකාපනතිය සි දක්වයි ද, ගරුකාපනතිය ගරුකාපනතිය සි දක්වයි ද, සාවසෙසාපනතිය සාවසෙසාපනතිය සි දක්වයි ද, අනවසෙසාපනතිය අනවසෙසාපනතිය සි දක්වයි ද, දුට්ඨලොපනතිය දුට්ඨලොපනතිය සි දක්වයි ද, අදුට්ඨලොපනතිය අදුට්ඨලොපනතිය සි දක්වයි ද, ශාරිපුත්‍රය, මේ වස්සු අපලොසින මිමිමාදි පුද්ගල තෙමේ දත යුතු ය”යි වදාලෙන්න.

14. ආයුෂමත් මහාමොද්ගලායනස්ථිරයන් වහන්සේ “ඛබර-කරු වු -පෙ- සමසයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වු ඒ කොසමානුවර වැසි භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එන් ල”යි ඇසූහ. ආයුෂමත් මහාකාශාපස්ථිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් මහාකාශාපස්ථිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් මහාකොට්ඨිකස්ථිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් මහාකප්පික ස්ථිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් මහාචුඤ්ඤස්ථිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් අනුරාද්ධස්ථිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් රෙවතස්ථිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් උපාලිස්ථිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් ආනඤ්ඤස්ථිරයන් වහන්සේ -පෙ- ඇසූහ. ආයුෂමත් රාහුලස්ථිරයන් වහන්සේ ඛබරකරු වු -පෙ- සමසයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වු ඒ කොසමානුවර වැසි භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එන් ල”යි ඇසූහ.

45. අථ ඛො ආයස්මා රාහුලො සෙන ගහථා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිනා හගමනං අභිවාදෙති ඵකමනං නිසීදි. ඵකමනං නිසීදොතො ඛො ආයස්මා රාහුලො හගමනං ඵතදවොච: “තෙ කීර හනෙන, කොසමබකා භික්ඛු ගණ්ඩකාරකා පෙ සසෙසං අභිකරණකාරකා සාවස්මිං ආගච්ඡන්ති. කථාහං හනෙන තෙසු භික්ඛුසු පටිපජ්ජාමි?”ති. “තෙන හි ඩං රාහුල, සථා ධම්මො තථා නිට්ඨාති”ති. “කථාහං හනෙන, ජානෙය්‍යං ධම්මං වා අධම්මං වා?”ති.

16. “අට්ඨාරසති ඛො රාහුල, චච්ඡිති අයමමවාදි ජාතිතබ්බො: ඉධ රාහුල භික්ඛු, අධම්මං ධම්මොති දිපෙති, ධම්මං අධම්මොති දිපෙති, අවිනයං විනයොති දිපෙති, විනයං අවිනයොති දිපෙති, අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙන නාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දිපෙති, නාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දිපෙති, අනාච්ඡිණ්ණං තථාගතෙන අනාච්ඡිණ්ණං තථාගතෙනාති දිපෙති, අනාච්ඡිණ්ණං තථාගතෙන අනාච්ඡිණ්ණං තථාගතෙනාති දිපෙති, අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙන අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දිපෙති, පඤ්ඤතං තථාගතෙන අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දිපෙති, අනාපතනිං අපතනිති දිපෙති, ආපතනිං අනාපතනිති දිපෙති, ලහුකං ආපතනිං ගරුකං ආපතනිති දිපෙති, ගරුකං ආපතනිං ලහුකං ආපතනිති දිපෙති, සාවසෙසං ආපතනිං අනවසෙසං ආපතනිති දිපෙති, අනවසෙසං ආපතනිං සාවසෙසං ආපතනිති දිපෙති, දුට්ඨුලං ආපතනිං අදුට්ඨුලං ආපතනිති දිපෙති, අදුට්ඨුලං ආපතනිං දුට්ඨුලං ආපතනිති දිපෙති, ඉමෙති ඛො රාහුල අට්ඨාරසති චච්ඡිති අයමමවාදි ජාතිතබ්බො.

47. “අට්ඨාරසති ච ඛො රාහුල, චච්ඡිති ධම්මවාදි ජාතිතබ්බො: ඉධ රාහුල, භික්ඛු අධම්මං අධම්මොති දිපෙති, ධම්මං ධම්මොති දිපෙති, අවිනයං අවිනයොති දිපෙති, විනයං විනයොති දිපෙති, අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අනාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දිපෙති, නාසිතං ලපිතං තථාගතෙන නාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දිපෙති, අනාච්ඡිණ්ණං තථාගතෙන අනාච්ඡිණ්ණං තථාගතෙනාති දිපෙති, අනාච්ඡිණ්ණං තථාගතෙන අනාච්ඡිණ්ණං තථාගතෙනාති දිපෙති, අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙන අප්පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දිපෙති, පඤ්ඤතං තථාගතෙන පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දිපෙති, අනාපතනිං අනාපතනිති දිපෙති, ආපතනිං ආපතනිති දිපෙති, ලහුකං ආපතනිං ලහුකං ආපතනිති දිපෙති, ගරුකං ආපතනිං ගරුකං ආපතනිති දිපෙති, සාවසෙසං ආපතනිං සාවසෙසං ආපතනිති දිපෙති, අනවසෙසං ආපතනිං අනවසෙසං ආපතනිති දිපෙති, දුට්ඨුලං ආපතනිං දුට්ඨුලං ආපතනිති දිපෙති, අදුට්ඨුලං ආපතනිං අදුට්ඨුලං ආපතනිති දිපෙති, ඉමෙති ඛො රාහුල අට්ඨාරසති චච්ඡිති ධම්මවාදි ජාතිතබ්බො”ති.

48. අසොස ඛො මහාපජාපති ගොතමි “තෙ කීර කොසමබකා භික්ඛු නණ්ඩකාරකා කලගකාරකා විවාදකාරකා නස්සකාරකා සසෙසං අභිකරණකාරකා සාවස්මිං ආගච්ඡන්ති”ති.

45. ඉක්කිති ආයුෂමත් රාහුල ස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලසීයහ. ඵලස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ආයුෂමත් රාහුල ස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “සවාමීනි, ඔබරකරු වූ -පෙ- සඬ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නාවූ ඒ කොසඬුනුවර වැඩ හිසුනු සැවැත්නුවරට එක් ල. සවාමීනි, මේ ඒ හිසුන් කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදිමි ද?”යි විචාරාහුය “රුහුලය, එසේ නම් හෝ ධම්ම පදිදි සිවුව”. “සවාමීනි, මම (මෙය) ධම්ම යි හෝ අධම්ම යි හෝ කෙසේ දනිමි ද?”

46. “රාහුලය, වස්සු අපලොසකින් අධම්මාදි පුද්ගල තෙමේ දත යුතු ය: රාහුලය, මෙහි මහණෙක් අධම්මය ධම්මය යි දක්වයි ද, ධම්මය අධම්මය යි දක්වයි ද, අවිනය විනයය යි දක්වයි ද, විනය අවිනය යි දක්වයි ද, නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්ද යි දක්වයි ද, නාමිකයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද යි දක්වයි ද, නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද යි දක්වයි ද, නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද යි දක්වයි ද, නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද යි දක්වයි ද, නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද යි දක්වයි ද, නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද යි දක්වයි ද, අනාපනතිය ආපනතිය යි දක්වයි ද, ආපනතිය අනාපනතිය යි දක්වයි ද, ලහකාපනතිය ගරුකාපනතිය යි දක්වයි ද, ගරුකාපනතිය ලහකාපනතිය යි දක්වයි ද, සාවසෙසාපනතිය අනවසෙසාපනතිය යි දක්වයි ද, අනවසෙසාපනතිය සාවසෙසාපනතිය යි දක්වයි ද, දුට්ඨලොපනතිය අදුට්ඨලොපනතිය යි දක්වයි ද, අදුට්ඨලොපනතිය දුට්ඨලොපනතිය යි දක්වයි ද, රාහුලය, මේ වස්සු අපලොසින් අධම්මාදි පුද්ගල තෙමේ දත යුතු ය”.

47. “රාහුලය, වස්සු අපලොසකින් ම ධම්මාදි පුද්ගල තෙමේ දත යුතු ය: රාහුලය, මෙහි මහණෙක් තෙමේ අධම්මය අධම්මය යි දක්වයි ද, ධම්මය ධම්මය යි දක්වයි ද, අවිනය අවිනය යි දක්වයි ද, විනය විනය යි දක්වයි ද, නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද යි දක්වයි ද, නාමිකයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො වදාරණ ලද්ද යි දක්වයි ද, නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද යි දක්වයි ද, නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද යි දක්වයි ද, නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද නාමිකයන් වහන්සේ විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද යි දක්වයි ද, අනාපනතිය ආපනතිය යි දක්වයි ද, ආපනතිය අනාපනතිය යි දක්වයි ද, ලහකාපනතිය ලහකාපනතිය යි දක්වයි ද, ගරුකාපනතිය ගරුකාපනතිය යි දක්වයි ද, සාවසෙසාපනතිය සාවසෙසාපනතිය යි දක්වයි ද, අනවසෙසාපනතිය අනවසෙසාපනතිය යි දක්වයි ද, දුට්ඨලොපනතිය දුට්ඨලොපනතිය යි දක්වයි ද, අදුට්ඨලොපනතිය අදුට්ඨලොපනතිය යි දක්වයි ද, රාහුලය, මේ වස්සු අපලොසින් ධම්මාදි පුද්ගල තෙමේ දත යුතු ය”.

48. මහාපජාපනිගොතමි නොමේ “ඔබරකරු වූ කලහකරු වූ විවාදකරු වූ කලහ අපදවන කතා කරන්නාවූ සඬ්ඝයා වෙත පැමිණිලි කරන්නාවූ ඒ කොසඬුනුවර හිසුනු සැවැත්නුවරට එක් ල”යි ආහු ය.

49. අපි බො මහාපජාපභිගොතමි යෙන නගවා හෙත්ථපසසිකමි. උපසසිකමිභවා හගවන්තං අභිවාදෙභවා ඵකමන්තං අට්ඨාසි. ඵකමන්තං සීතා බො මහාපජාපභිගොතමි හගවන්තං ඵතදවොච: “හෙ කීර් භෑනෙන, කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ - සමෙස අභිකරණකාරකා සාවච්ඡං ආගච්ඡන්ති. කපාගං භෑනෙන, තෙසු භික්ඛුසු පටිපජ්ජාමි?”ති. “හෙන හි භවා ගොතමි, උභයස්ථ ධම්මං සුඤ්ඤ. උභයස්ථ ධම්මං සුඤ්ඤා යෙ තස්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිනො, තෙසං දිට්ඨිඤ්ඤා බන්ධනඤ්ඤා රුචිඤ්ඤා ආදායඤ්ඤා රොවෙති. යං ච කිඤ්චි භික්ඛුතිසමෙසෙන භික්ඛුසමෙසො පච්චාසි-සිහබ්බං¹, සබ්බං නං ධම්මවාදිතොව පච්චාසිංසිහබ්බං”ති.

50. අසොසාසි බො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපති “හෙ කීර් කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ - සමෙස අභිකරණකාරකා සාවච්ඡං ආගච්ඡන්ති”ති.

51. අපි බො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපති යෙන නගවා හෙත්ථපසසිකමි. උපසසිකමිභවා හගවන්තං අභිවාදෙභවා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීනතං බො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපති හගවන්තං ඵතදවොච: “හෙ කීර් භෑනෙන, කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා -පෙ - සමෙස අභිකරණකාරකා සාවච්ඡං ආගච්ඡන්ති. කපාගං භෑනෙන, තෙසු භික්ඛුසු පටිපජ්ජාමි?”ති. “හෙන හි භවා ගහපති, උභයස්ථ දුතං දෙති. උභයස්ථ දුතං දඬා උභයස්ථ ධම්මං සුඤ්ඤ. උභයස්ථ ධම්මං සුඤ්ඤා යෙ තස්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිනො, තෙසං දිට්ඨිඤ්ඤා බන්ධනඤ්ඤා රුචිඤ්ඤා ආදායඤ්ඤා රොවෙති”ති.

52. අසොසාසි බො විසාබා මිඨාරමානා “හෙ කීර් කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා හස්සකාරකා සමෙස අභිකරණකාරකා සාවච්ඡං ආගච්ඡන්ති”ති.

53. අපි බො විසාබා මිඨාරමානා යෙන නගවා හෙත්ථපසසිකමි. උපසසිකමිභවා හගවන්තං අභිවාදෙභවා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීනතං බො විසාබා මිඨාරමානා හගවන්තං ඵතදවොච: “හෙ කීර් භෑනෙන, කොසමබකා භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා හස්සකාරකා සමෙස අභිකරණකාරකා සාවච්ඡං ආගච්ඡන්ති. කපාගං භෑනෙන, තෙසු භික්ඛුසු පටිපජ්ජාමි.”ති. “හෙන හි භවා විසාබො, උභයස්ථ දුතං දෙති. උභයස්ථ දුතං දඬා උභයස්ථ ධම්මං සුඤ්ඤ. උභයස්ථ ධම්මං සුඤ්ඤා යෙ තස්ථ භික්ඛු ධම්මවාදිනො, තෙසං දිට්ඨිඤ්ඤා බන්ධනඤ්ඤා රුචිඤ්ඤා ආදායඤ්ඤා රොවෙති”ති.

54. අපි බො කොසමබකා භික්ඛු අනුපුරෙස්ඨන යෙන සාවච්ඡං තදවසරං.

49. ඉන්බිති මහාපජාපනිගොතමි නොමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක සිටියා ය. පසෙක සිටියා වූ මහාපජාපනිගෝතමි නොමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “සාමිනි, ඔබරකරු වූ -පෙ- සසසයා වෙත නුඬු පවරන්නා වූ ඒ කොසබ්බ-
 නුවර භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එක් ල. සාමිනි, මම ඒ භික්ෂුන් කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදිමි දැ”යි විචාලා ය. “ගෞතමීය, එසේ නම්, ඔබ දෙපසය වෙත ම දහම් අසන්න. දෙපසය වෙත දහම් අසා එහි යම් භික්ෂුහු යම්වාදී වෙත් නම්, ඔවුන්ගේ ලබ්බිය ද ඉවසීම හෝ හැරීම ද කැමැත්ත ද ගැණීම ද රුචි කරන්න. භික්ෂුණිසසසයා විසින් භික්ෂුසසසයාගෙන් යමක් බලා-
 පොරොත්තු විය යුතු නම්, ඒ යියල්ල යම්වාදීන් කෙරෙහි ම බලා-
 පොරොත්තු විය යුතු ය.”

50. අනෙපිඬුගාහැවි නොමේ “ඔබරකරු වූ -පෙ- සසසයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසබ්බ නුවර වැසි භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එක් ල”යි අයී ය.

51. අනතුරු ම අනෙපිඬුගාහැවි නොමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්වේ ය. පසෙක හුන් අනෙපිඬුගාහැවි නොමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “සාමිනි, ඔබරකරු වූ -පෙ- සසසයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසබ්බනුවර වැසි භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එක් ල. සාමිනි, මම ඒ භික්ෂුන් කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදිමි දැ”යි විචාලේ ය. “ගාහැවිය, එසේ නම් නොප දෙපසයට ම දන් දෙන්න. දෙපසයට දන් දී දෙපසය වෙත දහම් අසන්න. දෙපසය වෙත දහම් අසා එහි යම් භික්ෂුහු යම්වාදී වෙත් ද, ඔවුන්ගේ ලබ්බිය ද ඉවසීම හෝ හැරීම ද කැමැත්ත ද ගැණීම ද රුචි කරන්න”.

52. මාගාරමානා වූ මහාබා නොමේ “ඔබරකරු වූ කලහකරු වූ විවාදකරු වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සසසයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසබ්බනුවර භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එක් ල”යි අයී ය.

53. ඉන්බිති මාගාරමානා වූ මහාබා නොමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්වේ ය. පසෙක හුන් මාගාරමානා වූ මහාබා නොමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “සාමිනි, ඔබරකරු වූ කලහකරු වූ විවාදකරු වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සසසයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසබ්බනුවර භික්ෂුහු සැවැත්නුවරට එක් ල. සාමිනි, මම ඒ භික්ෂුන් කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදිමි දැ”යි විචාලා ය. “මහාබා, එසේ නම් පටපි දෙපසයට ම දන් දෙවූ. දෙපසයට දන් දී දෙපසය වෙත දහම් අසව්. දෙපසය වෙත දහම් අසා එහි යම් භික්ෂුහු යම්වාදී වෙත් නම්, ඔවුන්ගේ ලබ්බිය ද ඉවසීම ද කැමැත්ත ද ගැණීම ද රුචි කරව්”

54. එකල්හි කොසබ්බනුවර භික්ෂුහු පිළිවෙලින සැවැත්නුවරට පැමිණියහ.

55. අනතුරු ව ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලභියහ. ඵලම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්න. පසෙක හුන් ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “සාමිනි, ඔබරකරු වූ කලකකරු වූ විවාදකරු වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සමසයා වෙත පැමිණිලි කරන්නා වූ ඒ කොසමැ නුවර හිසුහු සැවැත්නුවරට පැමිණියාහු ය. සාමිනි, ඒ හිසුන් කෙරෙහි සෙනසුන් දීම කෙසේ කළ යුතු ද?” යි විචාරාහු ය. “ශාරීපුත්‍රය, එසේ නම් විවික්ත සෙනසුනක් දිය යුතු ය”. “සාමිනි, විවික්ත සෙනසුනක් නො වේ නම්, කෙසේ කළ යුතු ද?” “ශාරීපුත්‍රය, එසේ නම් විවික්ත කොට ද දිය යුතු ය. ශාරීපුත්‍රය, මම කිසි ලෙසකින් ඉතා වැඩිහිටි මෑණහුට සෙනසුන් වැළැක්විය යුතු ය යි නො කියමි. යමෙක් වලකා නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ”. “සාමිනි, ආමිෂයෙහි කෙසේ කළ යුතු ද?” “ශාරීපුත්‍රය, ආමිෂය සියල්ලන්ට සම ව බෙදිය යුතු ය”.

56. ඉක්බිති යම්ය ද චිත්තයය ද ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරන්නා වූ ඒ උත්සම්ප්‍රා හිසුහුහට “මෝ ඇවැත් ය. මෝ නොඇවැත් නො වේ. ඇවැත්ව පැමිණියෙමි වෙමි. නො පැමිණියෙමි නො වෙමි. බැහැර කරණ ලද්දෙමි වෙමි. බැහැර නො කරණ ලද්දෙමි නො වෙමි. අකොප්‍ය වූ සසුනට ගැලපෙන ධාර්මික කම්යෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි වෙමි” යි සිත් වී ය.

57. ඉක්බිති ඒ උත්සම්ප්‍රා හිසු හෙමේ උත්සම්ප්‍රානුවරික හිසුන් වෙත ඵලභියේ ය. ඵලම උත්සම්ප්‍රානුවරික හිසුන්ට, “ඇවැත්නි, මෝ ඇවැත් ය. මෝ නොඇවැත් නො වේ. ඇවැත්ව පැමිණියෙමි වෙමි. ඇවැත්ව නො පැමිණියෙමි නො වෙමි. බැහැර කරණ ලද්දෙමි වෙමි. බැහැර නො කරණ ලද්දෙමි නො වෙමි. අකොප්‍ය වූ සසුනට ගැලපෙන ධාර්මික කම්යෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි වෙමි. එහෙයින් ආයුෂමත්හු මා ඇතුළත් කරත්වා” යි කියේ ය.

58. එකල්හි ඒ උත්සම්ප්‍රානුවරික හිසුහු ඒ උත්සම්ප්‍රා හිසුනව ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලභියහ. ඵලම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්න. පසෙක ගුන්නා වූ ඒ හිසුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, මේ උත්සම්ප්‍රාහිසු හෙමේ ‘ඇවැත්නි, මෝ ඇවැත් ය. මෝ නොඇවැත් නො වේ. ඇවැත්ව පැමිණියෙමි වෙමි. ඇවැත්ව නො පැමිණියෙමි නො වෙමි. බැහැර කරණ ලද්දෙමි වෙමි. බැහැර නො කරණ ලද්දෙමි නො වෙමි. අකොප්‍ය වූ සසුනට ගැලපෙන ධාර්මික කම්යෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙමි වෙමි. එවු, ආයුෂමත්හු මා ඇතුළත් කරත්වා’ යි මෙසේ කී ය. සාමිනි, හෙසෙ මිලිපැදිය යුතු ද?” “මහණෙනි, මෝ ඇවැත් ය. මෝ නොඇවැත් නො වේ. මේ මහණ ඇවැත්ව පැමිණියේ ය. මේ මහණ ඇවැත්ව නො පැමිණියේ නො වේ. මේ මහණ බැහැර කරණ ලද්දේ ය. මේ මහණ බැහැර නො කරණ ලද්දේ නො වේ. අකොප්‍ය වූ සසුනට ගැලපෙන ධාර්මික කම්යෙන් බැහැර කරණ ලද්දේ ය. මහණෙනි, යම් හෙයකින් ඒ මහණ (ඇවැත්ව) පැමිණියේ ද, බැහැර කරණ ලද්දේ (ඇවැත්) දකි ද, මහණෙනි, එසේ නම් ඒ මහණහු ඇතුළත් කරව”.

59. අපි බොහෝ උකඛිතතාග්‍රවහතකා භික්ඛූ හා උකඛිතතකා භික්ඛූ ඔසාරිණා යෙන උකෙඛපකා භික්ඛූ හෙතෙඛසමිසු. උපසමිසමිසා උකෙඛපකෙ භික්ඛූ ඒවාදවොචු: “යසමිං ආචුසො, චජුසමිං අහොසි සමිසසු ගණකිනං කලහො විගහහො විවාදෙ සමිසහෙදෙ, සමිසරාජි සමිසචචර්ණානං සමිසනානාකරණං, සො ඵසො භික්ඛු ආපනොනා ව, උකඛිතොනා ව, පසසි ව, ඔසාරිහො ව. ගහද මසං¹ ආචුසො නසු චජුසු වූපසමාය සමිසසාමග්ගිං කරොමා”ති.

60. අපි බොහෝ උකෙඛපකා භික්ඛූ යෙන ගහවිං හෙතෙඛසමිසමිසු. උපසමිසමිසා ගහවිනානං අනිවාදෙඤ්ඤා ඵකමනානං නිසිදිසු. ඵකමනානං නිසිනානා බොහෝ උකෙඛපකා භික්ඛූ ගහවිනානං ඒවාදවොචු: “හෙ ගහො, උකඛිතතාග්‍රවහතකා භික්ඛූ ඒවාදවොචු: ‘යසමිං ආචුසො, චජුසමිං අහොසි සමිසසු ගණකිනං කලහො විගහහො විවාදෙ සමිසහෙදෙ, සමිසරාජි සමිසචචර්ණානං සමිසනානාකරණං, සො ඵසො භික්ඛු ආපනොනා ව, උකඛිතොනා ව, පසසි ව, ඔසාරිහො ව. ගහද මසං ආචුසො, නසු චජුසු වූපසමාය සමිසසාමග්ගිං කරොමා’ති. කප්ථං ග්‍රාමො ගහො, පටිපජ්ඣනබ්බ”නති. “යහො ව බොසො භික්ඛවො, භික්ඛූ ආපනොනා ව, උකඛිතොනා ව, පසසි ව, ඔසාරිහො ව, හෙතෙති භික්ඛවො, සමෙසා නසු චජුසු වූපසමාය සමිසසාමග්ගිං කරොමා. ඵවාදෙඤ්ඤා ඵකමනෙච, කාතබ්බො: සබ්බෙහෙච ඵකජ්ඣා සනතිපතිනබ්බං ගිලානෙති ව අගිලානෙති ව. න කෙතිච්ඡි ඡන්දොදානබ්බො. සනතිපතිණං ව්‍යග්ගහන භික්ඛුනා පටිබලෙන සමෙසා ඤාපෙතබ්බො:

61. ‘සුණාඤ්ඤා මෙ ගහො, සමෙසා, යසමිං චජුසමිං අහොසි සමිසසු ගණකිනං කලහො විගහහො විවාදෙ සමිසහෙදෙ, සමිසරාජි සමිසචචර්ණානං සමිසනානාකරණං, සො ඵසො භික්ඛු ආපනොනා ව, උකඛිතොනා ව, පසසි ව, ඔසාරිහො ව. යදි සමිසසු පහතකලං, සමෙසා නසු චජුසු වූපසමාය සමිසසාමග්ගිං කරොමා. ඵසා ඤානාති.

‘සුණාඤ්ඤා මෙ ගහො, සමෙසා, යසමිං චජුසමිං අහොසි සමිසසු ගණකිනං කලහො විගහහො විවාදෙ සමිසහෙදෙ, සමිසරාජි සමිසචචර්ණානං සමිසනානාකරණං, සො ඵසො භික්ඛු ආපනොනා ව, උකඛිතොනා ව, පසසි ව, ඔසාරිහො ව. සමෙසා නසු චජුසු වූපසමාය සමිසසාමග්ගිං කරොමා. යසායසමිතො බමති නසු චජුසු වූපසමාය සමිසසාමග්ගිං කරණං, සො ඤානසු. යසා නකමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘කතා සමෙසන නසු චජුසු වූපසමාය සමිසසාමග්ගි. නිගහා සමිසරාජි. නිගහො සමිසහෙදෙ². බමති සමිසසු. නසමා ඤානාති. ඵවමෙනා ධාරයාමි’ති. තාවදෙච උපොසපො කාතබ්බො. පාටිමොකං උද්දිසනබ්බ”නති.

1. “ගහසු මසං” අ. ව. ජ. ව. ම. කු. ප. හො. ව.
2. දිසාපන ආදිමි “නිගහො සමිසහෙදෙ”ති. ඡන්දසමිතියා මරුමෙකාරපොඤ්ඤා.

59. ඉක්මනි ඒ උත්තේප්පානුවහිකතික්ඛුහු ඒ බාහාර කර මහණහු ඇතුළත් කොට උත්තේප්පක තික්ඛුන් වෙත ගියහ. ගොස් “ඇවැත්නි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමසයාගේ ධර්මයක් කල්හයන් පිග්ගයන් සමසයාගේ බිඳීමක් සමසරාජියක් සමසව්වත්තානයක් සමසනානාකරණයක් වී ද, ඒ මේ මහණ ඇවතට පැමිණියේ ද බාහාර කරණ ලද්දේ ද (ඇවැත්) දක්නේ ද වේ. (සමසයාට) ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ද වේ. ඇවැත්නි, එබැවින් අපි ඒ වස්තුව සන්සිදුවනු පිණිස සමසසාමග්‍රිය කරමු”යි උත්තේප්පකතික්ඛුන්ට කීහ.

60. එකල්හි ඒ උත්තේප්පකතික්ඛුහු ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියහ. ගොස් ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන්නා වූ ඒ උත්තේප්පකතික්ඛුහු “ස්වාමිනි, ඒ උත්තේප්පානුවහික තික්ඛුහු ‘ඇවැත්නි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමසයාගේ ධර්මයක් කල්හයන් පිග්ගයන් විවාදයක් සමසයාගේ බිඳීමක් සමසරාජියක් සමස ව්වත්තානයක් සමසනානාකරණයක් වී ද, ඒ මේ මහණ තෙමේ (ඇවැත්) පැමිණියේ ද බාහාර කරණ ලද්දේ ද දක්නේ ද ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ද වේ. ඇවැත්නි, එබැවින් අපි ඒ වස්තුව සන්සිදුවනු පිණිස සමසසාමග්‍රිය කරමු’යි මෙසේ කීහ. ස්වාමිනි, කෙසේ පිළිපැදිය යුතු දැ”යි ගාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් විචාරානු ය. “මහණෙනි, යම් හෙයකින් ඒ මහණ (ඇවැත්) පැමිණියේ ද බාහාර කරණ ලද්දේ ද දක්නේ ද ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ද, මහණෙනි, එසේ නම් සමස තෙමේ ඒ වස්තුව සන්සිදුවනු පිණිස සමසසාමග්‍රිය කෙරේවා. මහණෙනි, මෙසේ කර යුතු ය: ගිලන් වූ ද නො ගිලන් වූ ද සියල්ලන් ම එක් තැනක රැස් විය යුතු ය. කිසිවකු විසින් ඡන්දය නො දිය යුතු ය. රැස් වී ව්‍යන්ත ප්‍රතිබල හික්කු නමක් විසින් සමස තෙමේ දැන්විය යුතු ය:

61. ‘ස්වාමිනි, සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමසයාගේ ධර්මයක් කල්හයන් පිග්ගයන් විවාදයක් සමසයාගේ බිඳීමක් සමසරාජියක් සමසව්වත්තානයක් සමසනානාකරණයක් වී ද, ඒ මේ මහණ තෙමේ ඇවැත්ට පැමිණියේ ද බාහාර කරණ ලද්දේ ද දක්නේ ද ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ද වේ. ඉදින් සමසයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සමස තෙමේ ඒ වස්තුව සන්සිදුවනු පිණිස සමසසාමග්‍රිය කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.

‘ස්වාමිනි, සමසතෙමේ මාගේ වචනය අසාවා, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සමසයාගේ ධර්මයක් කල්හයන් පිග්ගයන් විවාදයක් සමසයාගේ බිඳීමක් සමසරාජියක් සමසව්වත්තානයක් සමසනානාකරණයක් වී ද, ඒ මේ මහණ තෙමේ ඇවැත්ට පැමිණියේ ද බාහාර කරණ ලද්දේ ද දක්නේ ද ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ද වේ. සමසතෙමේ ඒ වස්තුව සන්සිදුවනු පිණිස සමසසාමග්‍රිය කරයි. යම් ආයුෂමතකුහට ඒ වස්තුව සන්සිදුවනු පිණිස සමසසාමග්‍රිකරණය රැවි වේ නම්, තෙතෙමේ නිශ්ශබ්ද වන්නේ ය. යම් ආයුෂමතකුහට රැවි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියන්නේ ය.

‘සමසයා විසින් ඒ වස්තුව සන්සිදුවීම පිණිස සමසසාමග්‍රිය කරණ ලදී. සමසරාජිය නසන ලදී. සමසතෙදය නරණ ලදී. සමසයාට (එය) රැවි වේ. එහෙයින් නිශ්ශබ්ද වේ. මෙය මෙසේ දරමි’යි. එකෙණෙහි පොකොය කළ යුතු ය. පාමොක් උදෙසිය යුතු ය”යි වදාළසේක.

62. අථ බො ආයස්සා උපාලි සෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසංඝං -
 ඡන්දා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං තිස්සිදි. එකමන්තං තිස්සිනො බො
 ආයස්සා උපාලි භගවන්තං එතදවොච: යස්මිං භන්තෙ වඤ්ඤාමිං හොති
 සංඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදෙ සම්ඝහෙදෙ සම්ඝරාජී සම්ඝ-
 වච්චානං සම්ඝනානාකරණං, සමෙස්සා නං වඤ්ඤා අවිනිවර්තිත්වා අමුලා මූලං
 ගන්ත්වා සම්ඝසාමග්ගිං කරොති, ධම්මිකා හු බො සා භන්තෙ, සම්ඝසාමග්ගි?”ති.

“යස්මිං උපාලි, වඤ්ඤාමිං හොති සංඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො
 විවාදෙ සම්ඝහෙදෙ සම්ඝරාජී සම්ඝවච්චානං සම්ඝනානාකරණං, සමෙස්සා
 නං වඤ්ඤා අවිනිවර්තිත්වා අමුලා මූලං ගන්ත්වා සම්ඝසාමග්ගිං කරොති,
 අධම්මිකා සා උපාලි, සම්ඝසාමග්ගි”ති.

“යස්මිං පන භන්තෙ වඤ්ඤාමිං හොති සංඝස්ස භණ්ඩනං කලහො
 විග්ගහො විවාදෙ සම්ඝහෙදෙ සම්ඝරාජී සම්ඝවච්චානං සම්ඝනානාකරණං,
 සමෙස්සා නං වඤ්ඤා විනිවර්තිත්වා මූලා මූලං ගන්ත්වා සම්ඝසාමග්ගිං කරොති,
 ධම්මිකා හු බො සා භන්තෙ, සම්ඝසාමග්ගි?”ති.

“යස්මිං උපාලි, වඤ්ඤාමිං හොති සංඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො
 විවාදෙ සම්ඝහෙදෙ සම්ඝරාජී සම්ඝවච්චානං සම්ඝනානාකරණං, සමෙස්සා
 නං වඤ්ඤා විනිවර්තිත්වා මූලා මූලං ගන්ත්වා සම්ඝසාමග්ගිං කරොති, ධම්මිකා
 සා උපාලි, සම්ඝසාමග්ගි”ති.

63. “කති හු බො භන්තෙ, සම්ඝසාමග්ගියො?”ති. “දොමා උපාලි,
 සම්ඝසාමග්ගියො. අඤ්ඤාලි සම්ඝසාමග්ගි, අත්ථාපෙනා ව්‍යඤ්ඤාපෙනා.
 අඤ්ඤාලි, සම්ඝසාමග්ගි අඤ්ඤාපෙනා ව්‍යඤ්ඤාපෙනා ව.

64. “කතමා ව සා උපාලි, සම්ඝසාමග්ගි අත්ථාපෙනා ව්‍යඤ්ඤාපෙනා?
 යස්මිං උපාලි, වඤ්ඤාමිං හොති සංඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදෙ
 සම්ඝහෙදෙ සම්ඝරාජී සම්ඝවච්චානං සම්ඝනානාකරණං, සමෙස්සා නං
 වඤ්ඤා අවිනිවර්තිත්වා අමුලා මූලං ගන්ත්වා සම්ඝසාමග්ගිං කරොති, අසං-
 වුච්චති උපාලි, සම්ඝසාමග්ගි අඤ්ඤාපෙනා ව්‍යඤ්ඤාපෙනා.

65. “කතමා ව සා උපාලි, සම්ඝසාමග්ගි අඤ්ඤාපෙනා¹ ව්‍යඤ්ඤා-
 පෙනා ව? යස්මිං උපාලි, වඤ්ඤාමිං හොති සංඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො
 විවාදෙ සම්ඝහෙදෙ සම්ඝරාජී සම්ඝවච්චානං සම්ඝනානාකරණං, සමෙස්සා
 නං වඤ්ඤා විනිවර්තිත්වා මූලා මූලං ගන්ත්වා සම්ඝසාමග්ගිං කරොති, අසං-
 වුච්චති උපාලි, සම්ඝසාමග්ගි අඤ්ඤාපෙනා ව්‍යඤ්ඤාපෙනා ව. ඉමා බො
 උපාලි, දො සම්ඝසාමග්ගියො”ති.

66. අථ බො ආයස්සා උපාලි, උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසම්මං
 කරිත්වා සෙන භගවා තෙනඤ්ඤාලි පණ්ණාමෙති භගවන්තං ගාථාස
 අජ්ඣාසාසි:-

62. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපාලි සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන්වා වූ ආයුෂමත් උපාලි සථවිරයන් වහන්සේ “සාමනි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සම්ඝයාගේ ඩබ්බරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සම්ඝයාගේ බිඳීමක් සම්ඝරාජයක් සම්ඝවච්ඡානයක් සම්ඝනානාකරණයක් වේ ද, සම්ඝතෙමේ ඒ වස්තුව විනිශ්චය නො කොට අමුලයෙන් මුලට ගොස් සම්ඝසාමග්‍රිය කෙරේ ද, සාමනි, ඒ සම්ඝසාමග්‍රිය ධාර්මික ද”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ඇසූහ.

“උපාලි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සම්ඝයාගේ ඩබ්බරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සම්ඝයාගේ බිඳීමක් සම්ඝරාජයක් සම්ඝවච්ඡානයක් සම්ඝනානාකරණයක් වේ ද, සම්ඝතෙමේ ඒ වස්තුව විනිශ්චය නො කොට අමුලයෙන් මුලට ගොස් සම්ඝසාමග්‍රිය කෙරේ ද, උපාලි, ඒ සම්ඝසාමග්‍රිය අධාර්මික ය”

“සාමනි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සම්ඝයාගේ ඩබ්බරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සම්ඝයාගේ බිඳීමක් සම්ඝරාජයක් සම්ඝවච්ඡානයක් සම්ඝනානාකරණයක් වේ ද, සම්ඝතෙමේ ඒ වස්තුව විනිශ්චය කොට මුලෙන් මුලට ගොස් සම්ඝසාමග්‍රිය කෙරේ ද, සාමනි, ඒ සම්ඝසාමග්‍රිය ධාර්මික ද ?”.

“උපාලි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සම්ඝයාගේ ඩබ්බරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සම්ඝයාගේ බිඳීමක් සම්ඝරාජයක් සම්ඝවච්ඡානයක් සම්ඝනානාකරණයක් වේ ද, සම්ඝතෙමේ ඒ වස්තුව විනිශ්චය කොට මුලින් මුලට ගොස් සම්ඝසාමග්‍රිය කෙරේ ද, උපාලි, ඒ සම්ඝසාමග්‍රිය ධාර්මික ය”

63. “සාමනි, සම්ඝසාමග්‍රිය කෙතෙක් ද ?”. “උපාලි, මේ සම්ඝසාමග්‍රි දෙකෙහි. උපාලි, අනියෙත් තොර වූ පදයෙන් යුක්ත වූ (නමින් පමණක් වූ) සම්ඝසාමග්‍රියක් ඇත. උපාලි, අනුච්ඡි වූත් පදයෙන් යුක්ත වූත් සම්ඝසාමග්‍රියක් ඇත.

64. “උපාලි, අනියෙත් තොර වූ පදයෙන් යුක්ත වූ ඒ සම්ඝසාමග්‍රිය කපරි ද ? උපාලි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සම්ඝයාගේ ඩබ්බරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සම්ඝයාගේ බිඳීමක් සම්ඝරාජයක් සම්ඝවච්ඡානයක් සම්ඝනානාකරණයක් වේ ද, සම්ඝතෙමේ ඒ වස්තුව විනිශ්චය නො කොට අමුලයෙන් මුලට ගොස් සම්ඝසාමග්‍රිය කෙරේ ද, උපාලි, මේ අනියෙන් තොර වූ පදයෙන් යුක්ත වූ සම්ඝසාමග්‍රිය යි කියනු ලැබේ.

65. “උපාලි, අනියෙන් තොර නො වූ පදයෙන් යුක්ත වූ ඒ සම්ඝසාමග්‍රිය කපරි ද ? උපාලි, යම් වස්තුවක් නිමිති කොට සම්ඝයාගේ ඩබ්බරයක් කලහයක් විග්‍රහයක් විවාදයක් සම්ඝයාගේ බිඳීමක් සම්ඝරාජයක් සම්ඝවච්ඡානයක් සම්ඝනානාකරණයක් වේ ද, සම්ඝතෙමේ ඒ වස්තුව විනිශ්චය කොට මුලයෙන් මුලට ගොස් සම්ඝසාමග්‍රිය කෙරේ ද, උපාලි, මේ අනියෙන් යුක්ත වූ ද පදයෙන් යුක්ත වූ ද සම්ඝසාමග්‍රිය යි කියනු ලැබේ. උපාලි, මේ සම්ඝසාමග්‍රි දෙක ය”

66. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපාලි සථවිරයන් වහන්සේ හුනස්තෙන් නැගිට උතුරුසතසිවුර එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවෙන් මෙසේ කීහ:

67. “සඛසස්ස කිච්චෙසු ව මනතණාසු ව
අනෙසු ජාතෙසු විනිවිජ්ජෙසු ව,
කථමපකාරොධි නරො මහජිකො
භික්ඛු කථං ගොතිධි පග්ගහාරහො”ති.
68. “අනානුවජ්ජො¹ පඨමෙන සීලහො
අවෙකිභාවාරො සුසංවුත්ඤ්ඤො,
පච්චජිකා නොපවදෙනති² ධම්මො
න භිස්ස තං ගොති වදෙය්‍ය යෙන නං.
69. සො තාදිසො සීලවිසුද්ධියා භිතො
විසාරදො ගොති විසයා භාසති,
නවිජ්ජෙනති පරිසගතො න වෙධති
අත්ථං න භාපෙති අනුය්‍යතං භණං.
70. තථෙව පඤ්ඤා පරිසාසු පුච්ඡතො
න වෙව පජ්ඣායති න මඩ්ඛා ගොති,
සො කාලාගතං³ බ්‍යාකරණාරහං වචො
රඤ්ඤති විඤ්ඤපරිසං විමකකිණො.
71. සගාරවො වුඤ්ඤතරෙසු භික්ඛුසු
ආවෙරකමති ව සකෙ විසාරදො,
අලං පමෙදුං පගුණො කපථනවෙ
පච්චජිකානඤ්ඤා විසජ්ජිකොවිදො⁴.
72. පච්චජිකා යෙන වජ්ජති නිග්ගහං
මහාජනො සඤ්ඤපතඤ්ඤා⁵ ගච්ඡති,
සකඤ්ඤ ආදයං සමයං⁶ න ඊඤ්ඤති
සො බ්‍යාකරං⁷ පඤ්ඤමනුපසාතිකං.
73. දුතෙය්‍ය කමමසු අලං සමුග්ගහො
සඛසස්ස කිච්චෙසු ව ආහුතං යථා,
කරං වචො භික්ඛුගණෙන පෙසිතො
අහං කරොමිති න තෙන මඤ්ඤති.
74. ආපජ්ජතෙ⁸ යාවනකෙසු වජ්ඣසු
ආපතතිසා ගොති යථා ව වුට්ඨිති,
එතෙ විනඛ්භා උභයසස්ස සාගතා
ආපතතිවුට්ඨානපදස්ස කොවිදො.
75. නිසාරණං ගච්ඡති යාති වාචරං
නිසාරිතො ගොති යථා ව වජ්ජනා⁹,
ඔසාරණං තංවුට්ඨිතස්ස ජනතුතො
එතමයි ජානාති විනඛගකොවිදො.
76. සගාරවො වුඤ්ඤතරෙසු භික්ඛුසු
නවෙසු ථෙරෙසු ව මජ්ඣිමෙසු¹⁰,
මහාජනස්සත්ථරොධි පණ්ණිතො
සො තාදිසො භික්ඛු ඉධ පග්ගහාරහො”ති.

කොසමබකකඩකොතිට්ඨිතො දසමො.

1. “අනනුවජ්ජො” සි.වු. 2. “නුවදෙනති” ම ඡ සං.

3. “කාලගතං” ම නු ප. තො.වි. ජ.වි. 4. “විරද්ධිකොවිදො” ම ඡ සං. P T S.

5. “පඤ්ඤපතඤ්ඤා” P T S. 6. “ආදයමයං” ම ඡ සං.

7. “බ්‍යාකරං” ම ඡ සං. “වෙය්‍යාකරං” සි. 8. “අ’පජ්ජති” ම ඡ සං. P T S.

9. “වජ්ජනා” ම ඡ සං. ම නු ප. තො.වි.

10. “මජ්ඣිමෙසු ව” ම ඡ සං. P T S. අ.වි. ජ.වි. තො.වි. ම නු ප.

67. “සසංඝයාගේ කර්තව්‍යයන්හි ද විනයමනාත්‍රණයන්හි ද උපන් විනයාභියන්හි ද ඒ අභියෝගි විනිශ්චය කිරීමහි ද මහත් උපකාර ඇත්තා වූ මිනිස් තෙමේ මේ ශාසනයෙහි කෙබඳු වේ ද? මේ ශාසනයෙහි අනුබල දීමට සුදුසු වූ මහණ තෙමේ කෙබඳු වේ ද?”

68. “පළමු කොට සිලයෙන් උපවාද රහිත වූයේ ‘ආලෝකිතෙ විලෝකිතෙ සජ්ජානකාරී නොති’ යනාදීන් බලාපොරොත්තු වන හැසිරීම් ඇත්තේ මනා කොට හික්මවූ ඉඳුරන් ඇත්තේ වේ ද, ඔහුට පසම්තුරෝ කරුණු වශයෙන් වොදනා නො කෙරෙන (දෙස නො කියත්). යම් හෙයකින් ඔහුට කියන්නාහු ද ඔහුට ඒ වොදනාව නැත්තේ ය.

69. එබඳු වූ ශිලවිබුද්ධියෙහි පිහිටියා වූ හෙතෙමේ විශාරද වෙයි. අභිනවනය කොට කියයි. පිරිස් වැදට ගියේ නැති නො ගනියි. කො සැලෙයි. අනුදන්නා අද්දක් කරුණු සහිත ව කියන්නේ අභියෝග නො නසයි.

70. එපරිද්දෙන් ම පිරිස් වැද පුළුල්යනා අද්දේ සිහිවිලි නො සිතයි. තෙදරනිත නො වේ. මකු නො වේ. කිය යුතු කල්හි පැමිණියා වූ අභියානුලොම වූ චාතරණයට සුදුසු වූ මවන කියන්නා වූ ඒ නුවණැත්තේ නුවණැති පිරිස සතුටු කෙරෙයි.

71. වැඩි මහලු මහණුන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වූයේ වාසය කරයි. සාකික ආවායඝීවාදයෙහි විශාරද වේ. ඒ ඒ කරුණු නුවණින් ප්‍රමාණ කරන්ට (විනිශ්චය කරන්ට) සමත් වේ. කිය - යුත්තෙහි කළ පරිමය ඇත්තේ වේ. පසම්තුරන් වැරදවූ තැන් දක්වෙහි දක්‍ෂ වේ.

72. යම් වචනයකින් පසම්තුරෝ නිග්‍රහයට යෙදේ ද, මහාජන තෙමේ අවබෝධයට යේ ද, කෙතෙමේ හිසො නො කරන්නා වූ ප්‍රශ්නයන් ප්‍රකාශ කරමින් සාකික ආවායඝීවාදය වූ ලබ්ධිය සිදු නො කෙරෙයි.

73. සසංඝයාගේ ද්‍රව්‍යකම්පයන්හි සපැවි වේ. සසංඝයාගේ කාර්ත්‍යයන්හි ආනුභවිකිකය (නෝමතින්තෙහි දු ගිතෙල්) ලෙ ඉගෙනීම හෝ පිළිගැනීම ඇත්තේ වේ. පැවිදි සමූහයා විසින් යථා අද්දේ සසංඝයාගේ මවන කර්මන් ‘මම සසංඝයාගේ භාද්‍යකු කරමි’ යන තෙතුවෙන් නමින් උසසා කොට නො සිතයි.

74. යම් පළණ වූ වයතුන්හි ඇවැත්ට පැමිණේ ද, යම් ලෙසකින් ඇවැත්න් නැති සිටීම වේ ද, ආපනතිආපජ්ජන ආපනතිවුට්ඨාන යන මේ විනිශ්චයෝ (අභියාද්ධිතකයෝ) දෙදෙන ඔහු විසින් මනා කොට අවබෝධ කරණ ලද්දහු වූ සි ඇවැත්න් නැති සිටීම කරුණෙහි දක්‍ෂ වේ.

75. විනිශ්චයෙහි දක්‍ෂ වූයේ යම් ඛබර කිරීම ආදිය කරන්නේ නම් නියමානුකූලව පාලනය කිරීමට පැමිණේ ද, යම් ලෙසකින් වස්තුවකයෙන් බැහැර කරණ ලද්දේ වේ ද, ඒ නිසාරණයට නියමිත වත් සම්පූර්ණ කළා වූ මහණහුගේ ඇතුළත කරගැනීම ද දනියි.

76. මේ ශාසනයෙහි වැඩි මහලු වූ ස්ථවිරහිසූන් කෙරෙහි ද නවකයන් කෙරෙහි ද මධ්‍යස්ථයන් කෙරෙහි ද ගෞරව සහිත වූ ද, නුවණැත්තා වූ ද, මහාජනයාගේ වැඩෙහි හැසිරෙන්නා වූ ද, එබඳු වූ මහණ තෙමේ අභිකරණ විනිශ්චය පිණිස ගත යුත්තේ වේ”

දස වැනි වූ කොසමකඩකිය නමි.

තස්ස උද්දානා:-

1. කොසමබ්බසං ජිනවරො විවාදපනතිදස්සනෙ,
උක්ඛිපෙස්ස¹ යස්මිං තස්මිං සද්ධාසාපනති දෙසසෙ.
2. අනෙතාසිමාය² තතෙව බාලකඤ්ච වංසද්ද³,
පාරිලෙස්සඤ්ච⁴ සාවඤ්ච සාරජුතො ව කොලිතො.
3. මහාකස්සපකච්චානා කොට්ඨිතො කපපිතෙනව⁵,
මහාචුඤ්ච ව අනුරුද්ධො රෙවතො උපාලි චුහසෙ⁶.
4. ආනඤ්ච රාහුලො වෙව ගොතමී නාඨපිණ්ඩකො,
විසාඛා භිගාරමානා ව⁷.....

සෙනාසනං විවිතනඤ්ච ආමිසං සමකං දදෙ.⁸

5. න කෙති⁹ ඡඤ්ච දතඤ්ච උපාලිපරිපුච්ඡිතො,
අනානුවජ්ජායිසිලෙන¹⁰ සාමග්ගි ජිනසාසනෙති.

මහාවග්ගො සමතො.

-
1. “නුක්ඛිපෙස්ස” ම ඡ සං. 2. “සිමායා” ම ඡ සං. PTS.
 3. “වංසද්ද” අ. ජ. තො. “පඤ්චකඤ්ච සමද්ද” PTS
 4. “පාරිලෙස්සච” ම ඡ සං. - 5. “කපපිතො” ම ඡ සං.
 6. “උපාලිචුතො” ම ඡ සං. “උපාලිවහසො” PTS.
 7. “විසාඛා භිගාරමානා ව” - සිංහලාපාඨොග්ග චරමමකකරාපාඨොගා ව න දිස්සන්.
 8. “සුදතෙනා ව” සි මු. ම ඡ සං. PTS.
 9. “ආමිසං සාමකාච්ච” ම ඡ සං. PTS. 9. “න කෙත ඡඤ්ච” PTS
 10. “අනානුවජ්ජායිසිලෙන” ම ඡ සං. “අනුපවජ්ජායිසිලෙන” අ. ජ. නු. තො.

එහි උද්දාය (වස්සුනාමාවලිය) මෙසේ ය:-

1. ශ්‍රේෂ්ඨ ධු සථිඤ්ඤාත් වගන්තස් කොසමුනුවර වෑඛ වසන කල්හි විවාදපත්තිදභිතයෙහි යම් තම් අවකාශයෙක්හි උකෙඛපතියකමීය කෙළේ ය. හෙදගරුක පැපිද්ද අනුන් බස් පිළිගනණ ඇවැත් දෙසන්නේ ය.

2. එහි සීමාව තුළ උපොසඨාදිවිනයකමී කරන්නේ ය බාලකලොණ කාරග්‍රාමය, පාවිතවාසදය, පාරිලෙය්‍යකවනය, සාවැත්තුවර, සාරිපුත්ත, කොලීත-

3. මහාකසස්ප, මහාකට්ඨාන, මහාකොට්ඨිත, මහාකාපිත, මහාචුඤ්ඤ, අනුරුඤා, රෙවත, උපාලි-

4. ආනඤ්ඤ රාහුල දෙනම ද, මහා පජාපතීගොතමී, අනාඨපිණ්ඩක, විශාඛා මාගාරිමාතා ... (යන මොහු වෙත්).

විවෙකසෙනසුනක් දෙන්නේ ය. ආඡිසය සමාන ව දෙන්නේ ය.

5. කිසිවකු විසින් ඡන්දය නො දිය යුතු ය. උපාලි තෙරුන් ප්‍රශ්න විචාරිම; සමගි කරවන මහණ ජිනසසුන්හි අබිභිලයෙන් උපවාද රහිත විය යුතු ය.

මහවග නිමි

මහවග

උපග්‍රන්ථය 1

1 ගාථාදීදපායුති

පිටියකෙත	
අකතං දකකතං වෙව	840
අකරණියො පකකමති	392
අකාසි තජ්ජනියං කමමං	840
අකෙකාචජි මං අචඛි මං	870
අගගිහුතතමුඛා යඤ්ඤ	614
අඛදුලි අලකණකිරං	838
අච්ඡතරච්ඡමංසං ව	626
අජෙකාකාසෙ වසායාචාසො	392
අඤ්ඤක අතිරෙකෙන	754
අඤ්ඤත්‍ර පඤ්චාතිරෙකෙ	668
අට්ඨාරසනතං ඵතෙසං	838
අට්ඨිච්ඡිනතා පාණතරු	870
අථ රතතියා අච්චසෙන	54
අදස්සනාපටිකමෙව	840
අඛමෙමන වගකමමං	834
අඛමමවගහං සාමගහං	836
අඛිකාරං ව සීචෙය්‍යං	752
අනාචාරං ආචරති	244
අනානුවජෙජ්‍ය පඨමෙන-	
සීලතො	892
අනාසාය ව ආසාය	670
අනිස්සගඛික පාකතො	668
අනුපජ්ඣායසමොසන	246
අනිබ්බිතං සං චුතතං	246
අනිමුගො අනිබ්බිතො	838
අනතලිකඛවරො පාසො	44
අනෙතාසීමාය තනෙච්ච	894
අපචිතා නව වෙඤ්ච	670
අපාරුතා තෙසං අමතස්ස-	
චාරා	12
අපටිකමෙව දිට්ඨියා	836, 838
අපං වා බහුං වා භාසස්සු	86
අපොච නං විතෙසෙය්‍ය	864

පිටියකෙත	
අබ්භාතෙකං ධරෙකාන	836
අරහං භික්ඛුණීදුසිං	836
අසමමතා ගාමසීමා	342
අතතාකප්පපිලොති	668
අහං හි අරතා ලොකෙ	16
ආගනො බො මහාසමණො	90
ආගනතුගමිගිලානං	754
ආදය ව සමාදය	670
ආදය චිවරං යාති	668
ආදය න පච්චෙස්සනති	670
ආදය නිසසීමගතං	670
ආදය නිසසීමං තෙව	668
ආදය යාති පච්චෙස්සං	670
ආනෙඤ්ඤ රුහුලො වෙව	894
ආපජ්ජතෙ යාවතකෙසු චන්ද්‍රසු	892
ආපනතං තානුවතනනතං	838
ආවාසිකා චතුදදසො	472
ආවාසිකෙන ආගනතු	344
ඉට්ඨා ධම්මා අතිට්ඨා ව	486
ඉදං චන්ද්‍ර කඨිතස්ස	668
උච්චාවචා ව සනතුට්ඨි	752
උට්ඨෙති වීර විජ්ජනසබ්බාම	12
උපගනතුං කඤ්ච වෙව	392
උපතිස්සො කොලිතො	244
උතයෙන විපනතං ව	836
උභින්නං සජ්ජෙති භුතානං	54
උපරිතයකමානං	840
උපසම්පදං පඤ්චති	516
උලලිඛා බොවතා	668
ඵකච්චා චුට්ඨිතා සබ්බෙ	344
ඵකස්ස වරිතං සෙය්‍යො	820
ඵකාදසනතං ඵතෙසං	838
ඵතං නාගස්ස නාගෙන	870

පිටිසංකේතා

එතෙ දෙව සතායා ආනව්‍යනති	88
එත්ථ ව තෙ මනො රමිත්ථ	76
එසෙව ධම්මො යදි-	
තාවදෙව	84, 88
ඔරොපෙනො හාජනං ව	752
කසිනං අනත්ථනං හොති	668
කතච්චරමාදය	668
කතමි කිවතිකා	342
කති කමමාති උදෙදසො	342
කතිකා පටිසුණිති	392
කමල කමබල සොවණණ	516
කිච්චන මෙ අභිගතං	10
කිමෙව දිස්වා උරුචෙලවාසී	76
කිමිති වාති කතමං ව	472
කොණ්ඩකෙසු හද්දියො වයො	244
කොසමිසං ජිනවරො	894
බස්සුං පකකතං වෙව	246
බක්කකෙ විනයෙ වෙව	244
ගඛනාකොටිසම්චිතථා	626
ගලගණ්ඨි ලක්ඛණං වෙව	246
ගමිතේර සුණ්ඨිසයෙ	88
ගාවිසානං ගිලානො ව	516
ගිලානො මාතා පිතා ව	392
ගිතිනං වම්මබ්භෙති	516
ගුථං කරොනො ලොජ්ඣකු	626
වතුනනං අරියසම්චානං	578
වතුචගො පංචවගො	836
වම්පාසං භගවා ආසී	834
චුණ්ණං වාලිනී මංසං ව	626
වොදනා කතෙ ඔකාසෙ	342
වොරු වෙව පිසාවා ව	392
වොලං සාසපකුඛිං ව	626
සුනන්තිපනනං යං කමමං	836
යපෙතා උපසම්පදං	836
නණ්ඨකකියාබ්බුත්තස්ස	486
නතො නං අනුකම්පනති	576
නත්ථධම්මෙත සමගො	840
නපෙච පඤ්ඤං පරිසාසු-	
සුච්ඡිනො	892
නසමා සඛිනාහනා හෙතු	244
නසමා හි යාගුං අලමෙව දාතුං	564
නස්ස උනෙකපනා කමමා	838

පිටිසංකේතා

නස්ස සමමා විමුත්තස්ස	486
තං තං කරෙය්‍ය තං තස්ස	838
තිණ්ණො තිණ්ණති සහ	80
තිත්ථියා බිම්බිසාරො ව	342
තිංස පාවෙය්‍යකා හික්ඛු	668
තෙලපාකෙසු මජ්ඣං ව	626
තෙසං ඔසාරණං හොති	838
ථවිකං සචට්ටකං සුත්තං	626
ථුලලකච්ඡුමුඛං බොමං	754
දකකොට්ඨං ලොභිනං ව	626
දනො දනොති සහ	80
දසවාසො දසබලො	80
දිබ්බං සා ලනනො ආසුං	726
දිස්වා ආදීනවං ලොකෙ	510
දිස්වා ඉසිං පට්ටං අභිනාගො	54
දිස්වා පදං සන්තමනුපඨිකං	76
දිස්සනති උපසම්පනතා	246
දිසුප්පථථණදසා	754
දුට්ඨෙ කමම ධර්මකාන	836
දුට්ඨෙ සම්බුද්ධාපි	836
දුතෙය්‍යකමෙමසු අලං-	
සමුග්ගහො	892
දෙව දෙව තම්බුලකන්තස්ස	838
දෙව හාතුකා රුජගහෙ	754
ධම්මවකකං පවතොතුං	16
න කෙති ඡන්දො දානබ්බො	894
නකබත්තනං මුඛං වන්දො	614
න බො මෙ මනාසමණ ගරු	54
නග්ගා කුසං වාකචීරං	754
න මෙ ආචරියො අනුච්ඡි	16
නයනති ටෙ මහාචීරා	90
න වත්තනති පනාමෙතුං	246
නවා රුජගහෙ වෙව	342
න හි වෙරෙන වෙරාති	870
නිස්සාරණං ගච්ඡති යාති-	
වාචරං	892
නිලකා අථ ලොභිතිකා	54
නෙකබමං අබ්බුත්තස්ස	486
නෙරසුදරායං භගවා	54
නො වෙ ලහෙථ නිපකං-	
සතායං	870
පකතසුදුතොති සුචා	834

පිටියකො

පකතනනං වරං යාචි	752
පකකමනනනි නිට්ඨානං	668
පකෙක දදනනි සමසසස	754
පච්චිකො යෙන වජ්ජනි-	
නිගගනං	892
පඤ්ච වතු තයො ඥොකො	472
පටිච්ඡාදනි පබ්බාරා	626
පටිභාණමසස උපජායතෙ-	
තතො	564
පටිසොභගාමිං නිපුණං	10
පණ්ඩකො ථෙය්‍යපකකතෙනා	246
පත්තමනි ඔදනිකා	54
පතිරුපකෙන සමගනං	834
පතිරුපෙන වග්ගා ව	840
පතිරුපෙන වග්ගාපි	840
පබ්බජාරාධිභිජ්ජංසු	516
පමුට්ඨමනි ව සුත්තනතෙන	244
පරිගණකං ඔවට්ටය්‍යං	668
පරිමුට්ඨා පණ්ඩිතාභාසා	870
පරෙ ව න විජානනනි	870
පචාරෙනනාසතෙ ඥො ව	472
පසාද්ධිං තෙසං කමමානං	840
පංසුකුලං පොකකිරණි	244
පාතුරතොසි මගධෙසු පුබ්බෙ	24
පාප පරිසකාණො ව	838
පාරිවාසිකවතුකො	836
පාරිවාසානුපොසථො	344
පුග්ගලසාන්ධාරා සමො	668
පුත්තො සාලවතිකාය	752
පුට්ඨසද්දො සමජනො	870
පුත්තානුඤ්ඤාසි දුබ්බිකෙක	626
පොත්ථකං නිලපිතං ව	754
පකෙක දදනනි සමසසස	754
ඵලිකුපාගනාසිලා	516
ඵරුසාචර්ජනනවිචි බද්ධා	752
ඵරුසකං ඩාකපිට්ඨං	626
ඵාලියනතු උජ්ජලනතු	244
බද්ධොසි මාරපාසෙති	46
බද්ධොසි සබ්බපාසෙති	42
බාලාව්‍යනතසස නියසසං	840
බොධි ව රාජායතනං	244
භගවතො අභිට්ඨානෙන	70
භණ්ඩාගාරං අගුත්තං ව	752

පිටියකො

භික්ඛුණි සිකකමානා ව	836
මකකං ව අසහමානො	54
මගධෙසු පංච ආබාධා	246
මහාකසාප කච්චාකා	894
මහාරභිගා මහානාමො	516
මාතා පිතු අරතනන	888
මාදිසා චෙ ජිනා හොනනි	16
මුත්තො මුත්තනනි සහ	80
මුත්තොනං මාරපාසෙති	46
මුත්තොනං සබ්බපාසෙති	44
මුලමානතන අබ්බානා	838
මුලා අරතමානතනා	836
මෙසො යසො මෙණ්ඩකො ව	626
යථා පරිසා සාමගනං	342
යද්‍ය හවෙ පාතුහවනනි බමමා	4
යසමිං පදෙසෙ කප්පෙනනි	576
යසස සමෙසා කතෙර කමමං	836
යා අත්තපානං දදනි-	
පමොදිතා	720
යා තත්ථ දෙවතා ආසුං	576
යාවදත්ථං ව උපපාදෙ	668
යෙ බමමා තෙනුපපහවා	84
යෙ කරනනි අණ්ණෙවං සරං	574
යො ගවං න විජානනි	244
යො සිරො සබ්බධි දනෙනා	80
යො බ්‍රාහ්මණො බාහින-	
පාපබමෙමො	6
යො සඤ්ඤාතානං පරදතන-	
හොජ්ජනං	564
රඤ්ඤා භගඤ්ඤාබාධං	752
රාජගකො තෙනමො	752
රාජගතිකො ව සෙට්ඨි	752
රාජගතෙ ජනපදෙ	752
රාජා ව මාගධො සොණො	516
රාජා වොරා ධුත්තා නිසි	392
රුපා සද්දා රසා ගතො	44
රුපෙ ව සද්දෙ ව අපො රසෙ ව	76
ලකකණා ඉණ දසා ව	246
ලුප්තනි නප්පහොනනි ව	754
ලුබ්භණිතසපාය	392
වත්ථබ්බං ව තථාභානං	246
වත්ථකමමං ව සුප්පි ව	626
වත්ථ නිදනං ආපතනි	244

පිට්ඨකො

පිට්ඨකො

වජ්ඣ මාරෙහි නිංසා ව	244
වජ්ඣසමිං දුරකො සිකකා	246
වසං චුඤා කොසලෙසු	472
විච්ඡිකා මොර විත්තා ව	516
විජ්ඣාසිංසු පඤ්ඤා මනුෂ්ඨි- සනාති	70
විනයමහි මහජෙට්ඨ	244
විපතති බ්‍යාධිතො දිසවා	840
සකාතිරෙකභාගෙන	752
සගගධා අනාඤ්ඤිධා	342
සගාරවො චුඤ්ඤාතරෙසු- තිකුසු	892
සමෙසපි ව අපො ඛාලො	246
සමෙසසු කිවෙවසු ව- මනනණාසු ව	892
සවෙ ලහෙඨ නිපකං සභායං	870
සජ්ජිතං වසසුපොසපො	342
සනතානතාගතාවෙව	392
සති අමුලහපාපිකා	838
සනතා සනතති සත	80

සනතිධානං නාසතං ව	670
සබ්බාභිභූ සබ්බවිදුහමසමි	16
සබ්බො සබ්බො වෙමනිකො	344
සමාදාය විජ්ඣානතා	670
සවරෙහි බෙපිතා මෙසො	472
සාධාරණෙ වෙව	224
සාරදිකෙ විකාලෙපි	626
සාසනාධාරණෙ වෙව	244
සුඛා විරාගතා ලොකෙ	8
සුඛො විවෙකො කුට්ඨස්ස	8
සුඛස්ස දුනතිස්සාරිතො	838
සෙනාසනං විවිත්තාඤ්ච	894
සෙලෙ යථා පබ්බතමුඛාති- ට්ඨිතො	12
සෙලො යථා එකස්සනො	486
සො තාදිසො සිලවිසුඤ්ඤා- සිතො	892
සො හි තකකසිලං ගනතො	892
හත්ථා පාදා හත්ථපාදා	246

2 සඤ්ඤානාමසූචි

පිටියබෙකා		පිටියබෙකා	
අභිත-මගධ	58, 60	උපාලි	214, 216, 246, 788 790,
අභිනිරස	614		792, 794, 880
අභිභූතකරාප	608	උපාලිදරක	190
අභිභූලිමාල	184	උරුවෙලකසාප	46, 50, 64,
අභිරවතී	498, 718		68, 74, 76
අජපාලනිග්‍රොධ	6	උරුවෙලා	42, 48, 50
අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤ	24, 26	උසිරභිජ	512
අට්ටක	612	කකුඛ	244
අනාඨපිණ්ඩික	884	කඛ්ඛාරෙවත	542
අනුරුභි	872, 880	කජභගල	512
අනොතනනදහ	69	කණ්ටක	194, 212, 246
අකිකපිඤ්ඤ	264, 562, 568, 718	කපිලවජු	204
අකිවත	728	කලඤ්ඤනිවාප	542, 544, 552,
අභය	674, 680		557, 672
අම්බපාලි	580, 672, 682	කසාප	612
අවනනිද්ධකිණිපථ	506, 508,	කාක	690
	512	කාසිරාජ	698, 854, 858, 860,
අවනතී	506		862, 864, 866, 868
අසාජ	82, 84, 86	කාසි	544, 546, 756, 758,
ආකාසගොතන	552		760
ආකුමා	620	කිලිල	872
ආනඤ්ඤ	542, 544, 562, 596	කුකකුපාරාම	730
ආපණ	616, 694, 708,	කුටිකණ්ණ	506
	712, 728, 734, 880	කුමාරකසාප	230
ආලාර	14, 244	කුරරඝර	506
ඉසිදස	730	කුසිනාරා	616
ඉසිහද්ද	730	කෙණ්ඩ	612
උකකලා	8	කොටිගාම	578
උජේජනී	688	කොණ්ඩඤ්ඤ	244
උතතරකුරු	60	කොලිත	88, 244
උද්ධි	276	කොසමි	690, 842, 870
උදෙන	350	කොසලරාජ	854, 856
උද්දක	14, 244	කොසල	228, 272, 350, 372,
උපක	16, 244		374, 394, 396, 448,
උපතිසා	88, 244		450, 464, 468, 472
උපනඤ්ඤ	384, 732	කොසිනාරක	6, 16
උපසෙන වඛගනනපුතන	128	ගග්ග	294, 296, 342
		ගඛිනනදී	578

පිටියකො		පිටියකො	
ගයා	244	නිග්‍රොමාරාම	204
ගයාකසාර	50, 70	නිමොනරනි	24
ගයාසීස	72, 74	නිලවාසී	730
ගවමපති	38	නෙරඤ්ජරා	1, 66
ගිජ්ඣකුට	248, 256, 472, 478	පජ්ජොත	688, 690, 692
ගිඤ්ඤකාවසථ	582	පපානපඤ්ඤ	506
ගිරිබ්බජ (මගධානං)	90	පරනිමිතිතවසවතනි	24
ගොතමකෙ	710	පාවිතවංසදාය	872
ගොතමෙතිස්ස	578	පාටලිගාම	572
ගොතමෙආර	578	පාටලිපුත්ත	730
ගෙ.පක	730	පාරිලෙය්‍යක	876
සොසිතාරාම	842	පාවෙය්‍යක	628
වමපා	760	පිලිඤ්ඤාම	536, 538
වාතුමමන.රාජික	24	පිලිඤ්ඤවස්	536, 540
වොදනාවඤ්ඤ	280	පුණණජ	38
පමුද්දිප	64	එලිකසඤ්ඤ	730
ජාතියාවන	496, 604	මාරාණසී	16, 494, 554 712, 856
ජිවක	180, 674, 676, 678, 680, 682, 684, 690, 692, 696, 698	මාලකෘලාණකාරගාම	870
ජෙනවන	208, 348, 394, 396, 498, 510, 520, 548, 550, 622, 628, 714, 716, 878	බ්‍රහ්මකාර	74, 78, 80, 82, 178, 342, 348, 474, 536, 538, 600, 672, 682, 684, 686, 690
තකකසිලා	677	මොලධි කවමාන	568, 570
තපසු-හලලික	8	මුහමදනෙතා	854, 858, 860, 862, 864, 866, 868
තාවතිංස	24, 580	හගු	612, 730, 870, 873
තුසිත	24	හද්දකාලමූල	876
ථුණ	512	හද්දවතිකා	690
දකඛ්ණාගිරි	196, 708	තද්දියනගර	600, 602
දිඝාට්‍රිකුමාර	858, 860, 862, 864, 866, 868	හද්දිය	244
දිඝිති	854, 856	හාරආජ	612
දෙවදත්ත	278	මද්දකුච්ඡ	342
නදිකසාර	50, 70	මඤ්ඤිනි	550
නඤ්ඤ	872	මල	616
නාතිකා	582		
නිගණ්ඨනාහපුත්ත	584		

පිටුව	පිටුව
මහක	194
මහාකොට්ඨක	880
මහාකම්මාන	508, 512, 880
මහාකප්පින	256, 880
මහාකසාප	264, 880
මහාචූඤ	880
මහානාම	26
මහාපච්ඡාදනියොගමි	882, 884
මහාමොක්ඛලාන	550, 880
මහාවන	582
මහාසාල	512
මාගධ	90
මාර	42, 44, 46
මිගදාය	16, 32
මිගාරමානු	714, 716, 724
මුච්චිඤ	6
මෙණ්ඩක	600, 602, 604, 606, 608, 610, 626
යමනග්ගි	612
යස	30, 32, 34, 36, 244, 626
යසොජ	598
යාම	24
රතනවනසංඝ	876
රාජගහ	82, 120, 124, 190, 194, 204, 248, 256, 262, 280, 342, 346, 348, 474, 494, 536, 542, 544, 546, 548, 554, 572, 672, 696, 708, 730
රාජායතන	8, 244
රාධ	118
රාහුලමානු	204
රාහුල	208, 880, 882
රෙවන	746, 880
රොජ	616, 618, 620
ලච්චිවන	74
ලිච්චි	580, 582, 584, 626
චජ්ජි	574, 576
චස	244
චාමක	612
චාමදෙව	612

පිටුව	පිටුව
චාසහගාම	756, 758, 760
චාසෙඨ	612
චිමල	38
චිසාඛා	714, 724, 884
චෙසාමිතන	612
චෙසාලි	672, 708, 714
චෙචවන	82, 88, 544
සකක-දෙවනමිඤ	56, 58,
සක්ඛ්ඨ	88
	244
සලලවති	512
සාකෙත	218, 220
සාගත	474
සාණවාසී	730
සාරිපුත්ත-මොක්ඛලාන	82, 88
සාරිපුත්ත	82, 84, 120, 550, 712, 878, 886
සාලවති	674
සාවඤ්චි	208, 348, 396, 510, 548, 628
සිතවන	478
සිහ සෙනාපති	584, 590, 592, 594
සුඤ්ඤාදන	204, 206
සුනිධ-වසාකාර	574, 576, 578
සුප්පාතිඨ වෙතිස	74
සුප්පිය	554, 556
සුප්පියා	554, 556
සුච්ඡා	558
සුඛානු	38
සෙනකඤ්ඤික	512
සෙනානි-නිගම	42
සොණ-කොලීසි	474, 480, 482, 506, 508, 510, 512

3 පද්‍යනුගතමණිකා

අ	පිටියබෙකා		පිටියබෙකා
අංසවට්ටකො	530	අභිලානො	468
අකට්ඨසං	536	අග්‍රත්තං	704
අකතකප්පං	552	අග්ගං	692, 696
අකතා වා	728	අග්ගතගරං	576
අකතකමමං	818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834	අග්ගලග්‍රන්ථිවිහාරො	728
අකතං වා නොති	666	අග්ගලං භුන්තං	712
අකප්පකතෙන	630	අග්ගිකා	176
අකප්පියං	552, 622, 740, 742, 762, 764	අග්ගිකකිකා	56
අකමමං	764, 766, 774, 776, 778	අග්ගිකො වා	576
අකරණියො පකකමති	392	අග්ගිසරණමිති	54
අකරණියං	552, 622, 740 742, 762	අග්ගිසාලා	102, 112, 138, 148, 352, 356
අකරණේ	760, 762	අග්ගිනුත්තමුඛා	614
අකාමා	700, 730	අග්‍රසාගාරෙ	52, 54, 64, 244
අකාරකො	734	අග්‍රන්තරායො	272
අකාලමෙකො	68	අඛණ්ඩානං	498, 500
අකිඤ්චනං	76	අඛණ්ඩානො	532
අකිරියාස	584, 604	අඛණ්ඩරසො	612
අකිරියං	586	අඛණ්ඩරසසං	54
අකිරියවාදො	584, 586, 604	අඛණ්ඩලී	246
අකිලනො	716	අඛණ්ඩලීච්ඡිනො	226
අකුකකුකතෙන	632	අඛණ්ඩලී	580, 582
අකුප්පෙන	758, 760, 844, 846, 886	අචගමා	762
අකුසලානං	586	අචග්‍රයො	762
අකකනාලං	742	අචග්‍රයං	762
අකෙඛන අකඛං	580	අචිරපකකනෙනසු	574
අකෙකාච්ඡි	870	අච්චිබ්‍රහ්මං	708
අකෙකාසති	804	අච්ඡං	560
අගතිං	848	අච්ඡකඤ්ඡි	536
අගුරුකරියමානා	878	අච්ඡතරච්ඡමංසඤ්ච	626
අගාමකෙ	268	අච්ඡතති	400
අගාරසමා	478, 482, 486, 506	අච්ඡමංසං	506
අගාරිකා	680	අච්ඡරියං	680, 716
		අච්ඡවසං	524
		අච්ඡන්තකං	708, 726
		අච්ඡන්තං	864
		අච්ඡන්තදුසානි	742

පිටියබෙකා

පිටියබෙකා

අවජිනනදසදිසදසානි	742
අජිනකම්පං	740
අජිනපාවෙණං	500, 502
අජිති	870
අජේගුවජි	736
අජ්ජනගෙන	570, 590, 592, 596, 606, 608,
අජ්ජ මෙ උපොසථො	300
අජ්ජ මෙ පචාරණා	412
අජ්ඣාභාසි	74, 80
අජ්ඣාචාරෙ	480
අජ්ඣාපනනකො	404, 406, 744
අජ්ඣාපනනකාපි	742
අජ්ඣාපනනකසා	340
අජ්ඣාරාමෙ	492
අජ්ඣාවස්සි	854
අජේඣාකාසෙ	380, 392, 490, 494, 510
අඤ්ඤානං	528
අඤ්ඤානස්ථිතිකං	530
අඤ්ඤානිසලාකා	530
අඤ්ඤානුපටිංසනෙති	528
අඤ්ඤාලිකමමං	818, 850, 878
අඤ්ඤාලිමපනාමෙත්වා	856
අඤ්ඤං ව්‍යාකරොනති	486
අඤ්ඤානරො ඵාසුචිභාරො	468
අඤ්ඤාතිත්ථිසපුබ්බො	130, 172, 174, 176
අඤ්ඤාතිත්ථියා	248, 346, 348, 590
අඤ්ඤානු අනනරායා	336
අඤ්ඤානු අවුට්ඨිතාය පරිසාය	340
අඤ්ඤානු පඤ්චකෙන	630
අඤ්ඤානු පුග්ගලසා අත්ථාරා	630
අඤ්ඤානු සමික්ඛාමග්ගියා	340
අඤ්ඤානු සමික්ඛාපියා	336
අඤ්ඤානු සමික්ඛන	336
අඤ්ඤානුපි ධම්මො	766
අඤ්ඤානුපි විනයා	766
අඤ්ඤානුපි සච්ඡුසාසනා	766
අඤ්ඤාමඤ්ඤානුලොමනා	398
අඤ්ඤානකං	332

අඤ්ඤානකවෙසෙන	858
අඤ්ඤාති ඔවදියො-	
අනුසාසියො	128
අට්ටො	354, 356
අට්ඨවග්ගිකානි	510
අට්ඨබ්බුලං	726
අට්ඨපදකං	712
අට්ඨපිතාය	268
අට්ඨානං	722
අට්ඨානාරගෙන	758, 760, 764, 766, 842, 844
අට්ඨාරසති	830, 882
අට්ඨිකානං	80, 672, 674
අට්ඨිච්ඡින්නා	870
අට්ඨිකා	124
අට්ඨිමයං	528, 530
අට්ඨිමා භික්ඛවෙ මාතිකා	748
අඤ්ඤාසං	708
අඤ්ඤාසංයං	698
අඤ්ඤාකුසිමපි	708
අඤ්ඤානෙලසෙති	562, 564, 568, 572, 604, 608, 616, 620
අඤ්ඤාමණ්ඩලමපි	708
අඤ්ඤායොගො	352, 354, 356
අඤ්ඤා	854
අඤ්ඤාසං	230, 234
අඤ්ඤාමං	578
අතරමානො	616, 618
අනනකාමරූපා	872
අනනනා	232
අනනනා න අසෙකෙකන	156
අනනනා වා අනනානං	272
අනනමනො	590, 592
අනනා ව අනුපතීනො	486
අතිකාලෙන	174
අතිකකනනමානුසකෙන	574, 576
අතිකකනනවරු	204, 696, 716
අතිවුදදකං	724
අතිදිට්ඨියා	158
අතිදිට්ඨො	174
අතිපකිත්තනමජ්ජං	532

පිටියබෙකා

අතිරෙකවරං	710, 712
අතිරෙකපඤ්චකෙන වා	632
අතිරෙකභාගෙන	704
අතිරෙකවීසතිවග්ගො	772, 774
අතිවීසං	524
අථ කො වරහි	76
අථ බො ආයස්මනො වප්පස්ස	26
අථ බො කොමාරහඤ්චො	696
අථ බො භගවා භික්ඛු	
ආමනෙතසි	42
අථ බො නාගාරාජා	6
අථ බො සාරිපුත්තො-	
පරිබ්බාජකො	82
අථ බො පුඤ්ඤාදනො සකෙකා	204
අථ ව පනිබෙකඤ්චි-	
මොඝපුරිසා	486
අථ ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු	308
අථස්ස කඛ්ඛා වපයනති	4
අත්තකසීනො	632, 634, 636,
	638, 640, 642, 644, 646, 648,
	650, 652, 654, 656, 658,
	660, 662, 664
අත්තකසීනානං	628, 728
අත්තකාමා	736
අත්තං තොති	630
අත්තරිතබ්බං	630
අත්තරිතුං	628
අත්තවසං	718
අත්තාපෙතා	890
අත්තිකානං	672
අත්තිකෙහි උපඤ්ඤානං මග්ගං	82
අත්ති තෙව සරති	294
අත්තෙසු ජාතෙසු	892
අදස්සානා	578
අදස්සනෙ	744
අදිට්ඨං	594
අදිට්ඨපුබ්බා	580
අද්විජ්ජුලං අපනතිං	880, 882
අද්විජාය	866
අධමකමමං	768, 784, 786,
	783, 790, 792, 794, 796
අධමමනනා	764

පිටියබෙකා

අධමමන වග්ගකමමං	762, 766,
	818, 820, 822, 824, 826,
	828, 830, 832, 834
අධමමන වග්ගා	800, 802, 804,
	806, 808, 810, 812, 814, 816,
	818, 820, 822, 824, 826, 828,
	830, 834
අධමමන වග්ගං	270
අධමමන සමග්ගකමමං	762, 766,
	798, 800, 802, 804, 806, 808,
	810, 812, 818, 820, 822, 824,
	826, 828, 830, 832, 834
අධමමන සමග්ගා	814, 816,
	818, 822, 824, 826, 830, 832,
	834
අධමමවාදී	854, 880
අධමමං ධමමොති	880, 882
අධමමිකං	766
අධමමිකෙන	758, 760, 842,
	844, 846
අධමමියමානෙ	852
අධිකරණං	852
අධිකරණකාරකා	464, 466, 800,
	802, 818, 820, 878, 880, 882,
	884, 886
අධිකරණකාරකෙහි	876
අධිකාරං	690
අධිගතො බො මයායං ධමමො	10
අධිවිනෙත	174
අධිට්ඨානබ්බාති	726
අධිට්ඨාති	748
අධිපඤ්ඤාය	174
අධිවත්ථා	62
අධිවාසක ජාතිකො	192
අධිවුත්ථොමිති	582
අධිසීලෙ	158, 174
අධියනතස්ස	676
අධ්වානං	546, 718, 760
අධ්වානමග්ගපටිපන්නා	8, 693, 700,
	708, 710, 736
අනගාරියං	478, 482, 506
අනඛ්‍යාණං	720

පිටියකො

පිටියකො

අනව්‍යවයා	10
අනව්‍යවයා	272
අනව්‍යවයා	76
අනව්‍යවයා	76
අනව්‍යවයා	548, 550
අනව්‍යවයා	790, 794
අනව්‍යවයා	566
අනව්‍යවයා	860
අනව්‍යවයා	630
අනව්‍යවයා	861
අනව්‍යවයා	622
අනව්‍යවයා	208
අනව්‍යවයා	730
අනව්‍යවයා	650
අනව්‍යවයා	736
අනව්‍යවයා	622, 710, 712, 762, 764
අනව්‍යවයා	578
අනව්‍යවයා	552, 622, 740, 742, 762, 764, 852
අනව්‍යවයා	780, 804, 822
අනව්‍යවයා	16
අනව්‍යවයා	96
අනව්‍යවයා	730, 804, 822
අනව්‍යවයා	584
අනව්‍යවයා	666
අනව්‍යවයා	584
අනව්‍යවයා	588, 590
අනව්‍යවයා	708
අනව්‍යවයා	722
අනව්‍යවයා	695
අනව්‍යවයා	880, 882
අනව්‍යවයා	92
අනව්‍යවයා	720
අනව්‍යවයා	880
අනව්‍යවයා	396, 520, 548, 622, 628, 714, 878
අනව්‍යවයා	892
අනව්‍යවයා	780
අනව්‍යවයා	842, 846, 848, 850, 880, 882
අනව්‍යවයා	758, 760, 836

අනව්‍යවයා	676
අනව්‍යවයා	628,
අනව්‍යවයා	720
අනව්‍යවයා	356, 338, 440, 442, 444
අනව්‍යවයා	648, 652, 654, 656
අනව්‍යවයා	650
අනව්‍යවයා	768, 770
අනව්‍යවයා	632
අනව්‍යවයා	632
අනව්‍යවයා	122
අනව්‍යවයා	758, 760, 842, 814, 816, 888
අනව්‍යවයා	704
අනව්‍යවයා	46, 94, 130, 132, 154, 212, 348, 530, 610, 614
අනව්‍යවයා	88
අනව්‍යවයා	604, 612
අනව්‍යවයා	584
අනව්‍යවයා	452
අනව්‍යවයා	666
අනව්‍යවයා	92
අනව්‍යවයා	194, 260
අනව්‍යවයා	46
අනව්‍යවයා	52
අනව්‍යවයා	814, 816
අනව්‍යවයා	664
අනව්‍යවයා	212
අනව්‍යවයා	588, 590
අනව්‍යවයා	204
අනව්‍යවයා	340
අනව්‍යවයා	630
අනව්‍යවයා	214
අනව්‍යවයා	854
අනව්‍යවයා	624
අනව්‍යවයා	846
අනව්‍යවයා	630
අනව්‍යවයා	726
අනව්‍යවයා	590
අනව්‍යවයා	708
අනව්‍යවයා	850
අනව්‍යවයා	766

පිටියබෙකා

පිටියබෙකා

අනුසාවණසම්පන්නං	766
අනුසාවෙනි	770, 772
අනුපඝාතීකං	892
අනුපඬිකං	76
අනෙකපරියායෙන	570, 584, 590, 608, 740, 742
අනෙකපිහිතානං	586
අනතක	44, 46
අනතගණ්ඨිං	686
අනතගණ්ඨාබාධො	686
අනතපානං	720
අනතමසො ආනන්තරිකස්සාපි	780
අනතරසරෙ	852
අනතරට්ඨකාසු	710
අනතරවාසකො	712
අනතරවාසකෙන	632
අනතරවාසකස්ස	728
අනතරවාසකං	708, 710
අනතරභිතො	578
අනතරාමයෙන	218, 220, 240, 264, 292, 383, 384, 500, 542, 544, 546, 628
අනතරායා	576
අනතරාසිකො	254
අනතරායො	372, 374, 376
අනතරාවස්සං	346, 348, 382
අනතලිකකා	680
අනතලිකබ්බරො	44
අනතලිකෙබ්බ	476
අනතාති	686
අනතිමවඤ්ඤං	742, 744
අනතිමවඤ්ඤං අජ්ඣාපනන- කස්ස	444, 780
අනතිමවඤ්ඤං අජ්ඣාපනනක- වතුඤ්ඤො	774
අනතිමවඤ්ඤං අජ්ඣාපනනක- චිකො	778
අනෙත පුරෙ	186, 680
අනෙතවාසිකො	132, 150, 154, 734
අනෙතවාසිකා	152
අනෙතවාසිකෙන	138, 140
අනෙතවාසිකස්ස	142, 146, 148

අනෙතවාසිකමහි	144
අනෙතවාසී	862
අනෙතවාසිං	160, 166, 168
අනෙතා	544
අනෙතා කොට්ඨානාරිකා	540
අනෙතා කොමුදියා	472
අනෙතාපකකං	544, 594, 596
අනෙතාටුඤ්ඤං	544, 594, 596
අනෙතා සීමගතා	850
අනෙතා සීමායං	750
අනෙතා	226, 782
අනෙතා	226
අනෙතාතර	478, 492
අනෙතබ්බරං	226, 246, 782
අනෙතමුගො	226, 782
අනෙතමුගබ්බරං	226, 782
අනෙතකථං	494
අනෙතකිකං	726
අනෙතාය	858
අපකසිකනි	724
අපකසිකි	680, 682
අපකකං වා	706
අපතනකාලකං	570, 592, 606
අපගබ්බතාය	586, 590
අපවයාය	740, 742
අපචිතයනවකං	662
අපචිතයමානො	660, 662
අපචිකම්මතං	624
අපචිකුසුය	788, 790
අපචිපුච්ඡා	790
අපතනකො	222
අපතනකං	222
අපතාමෙති	736
අපතාමෙතො	118
අපමාරිකා	230
අපමාරො	178
අපරජ්ජුගතාය	346
අපරසාවචයො	570, 592, 606, 608
අපරිකථාකතෙන	632
අපරිසංසන්නෙන	96, 98, 100, 108, 110, 132, 134, 136, 138, 142, 144, 146

පිටියකො

පිටියකො

අපරිපුණ්ණකොසකොට්ඨා-	
ගාරො	854
අපරිසඛිතිනං	594
අපලාලෙනති	212
අපලොකිතා වා	584
අපලොකෙට	580
අපමුඛොධා	656
අපසාදෙනති	212
අපසොනථලකං	98, 100, 110, 136, 146
අපාතිතෙ	730
අපාථෙය්‍යන	610, 676
අපායං	574
අපි ව පටිගලෙව මයා ඤානො	680
අපිධානං	528
අපුත්තකතාය	90
අපුජ්ජමානා	878
අපාකතඤ්ඤානො	756, 758
අපාකිණ්ණං	80
අපාකිලමපෙන	758, 760
අපාඤ්ඤානං තථාගතෙන	880, 832
අපාඤ්ඤාතො	346
අපාටිකමෙම	742, 744, 784, 786, 789, 806, 816, 818, 832, 852
අපාටිතිස්සගෙන	742, 744, 784, 786, 783, 826, 834, 852
අපාටිවෙකඛිත්වා	556
අපාටිවෙධා	578
අපාතිරූපං	552, 740, 742, 782, 764
අපාධනො	854
අපානිගෙසාසං	80
අපාඛලො	854
අපාභකධා	610, 676
අපාභොගො	854
අපාමතො	874
අපං වා බහුං වා තාසස්ස	84
අපාවාහනො	854
අපාවිජ්ඣො	854

අපාසස්සනො	158
අපාසද්දං	80
අපාසිද්දො	616
අපානරිතෙ	398, 570, 874
අපාණකෙ	398, 570, 874
අපට්ඨිත්තාය	740, 742
අපට්ඨිත්තස්ස	740, 742
අපට්ඨිත්තං	732, 852
අපොදකා	610, 676
අපොසස්සනකතාය	10
අබ්ජං	552
අබ්බාහෙත්වා	550
අබ්බාඤ්ජනං	532
අබ්බානන්තරතො වා	576
අබ්බානන්තරිකෙ	862
අබ්බාවිකඛින්නා	584
අබ්බාවිකඛින්නති	584
අබ්බානං	772
අබ්බානාරතවතුත්වා	778
අබ්බානාරතස්ස	792, 796
අබ්බානාරතං	788, 790, 794
අබ්බුතා	716
අබ්බුය්‍යානො	854
අබ්බුය්‍යාසී	854
අබ්බෙති	788, 790, 792, 794, 796
අබ්බෙය්‍ය	778
අබ්බතො	780, 804
අබ්බතොන යාවජ්චං	196
අබ්බාපජ්ජං	8
අභසුචරා	184
අභාජිතෙ	744
අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන	880, 882
අභිකකන්නා	574
අභිකකන්නං	590, 606, 608
අභිකකමති	736
අභිකකමථ	872
අභිකකමතියං	80
අභිජ්චතිකස්ස	492
අභිඤ්ඤානා	584, 616
අභිධමෙම	160
අභිතිසිද්ධං	504

පිටුපස

අභිභූත සබ්බානි පරිසරයානි	870
අභිරුද්ධා	590, 598
අභිරුපා	672, 674
අභිවාදනං	850, 884
අභිවිජ්ජය	854
අභිවිතයෙ	160
අභිසංචා	672, 674
අභිසම්පරායො	720
අභිසංඝාතකායො	536
අභුතෙන	584, 594
අභෙසජ්ජං	676
අච්චේච	866
අමඤ්ඤරුං	870
අමනාථං	656, 658, 674
අමානියමානා	872
අනෙපානං	736
අමනුස්සෙත	690
අමුලාමුලං	890
අමුලනිව්‍යාසාරහස්ස	788, 790,
	792, 794, 796
අමුලනිව්‍යාසං	788, 790, 792,
	794, 796
අබ්බකාය	580, 582
අබ්බපානං	614
අබ්බපාලියා	582, 626, 672
අභමා	244, 626
අයඛිට්ඨස්ස කාලො	512
අයං පුග්ගලො පඤ්ඤායති	464
අයාපුතනා	508
අයා	382, 506, 618
අරඤ්ඤ	228, 168, 560
අරහං	604, 612
අරහතො	722
අරහතො වා	720
අරහතො	218
අරහනනසාතකො	218, 288,
	292, 404, 406, 744, 782
අරහනනසාතකස්ස	340, 780
අරහනනසාතකුප්පකායෙන	222
අරහනනසාතකචතුරේ	774
අරහනනසාතකපඤ්ඤමො	776
අරහනනසාතකවිසො	778

පිටුපස

අරහනනනිකුණි	246
අරියං	576
අරියසම්මා	578
අරියසම්මානං	578
අරුණො	710
අරොගො	680, 682, 686, 688,
	690
අරොගාපිනො	680, 688
අලකාරො	538
අලජ්ජනං	228, 246
අලං තෙ ඵනානං	676
අලං පණමෙතුං	118
අලං පමෙතුං	892
අලං භණේ ජිවක	688
අලමෙව දුතුං	564
අලබ්භමානාය සාමග්ගියා	242
අලානාය පරිසකකානි	208
අලාභා වත නො	760
අලාභා වත මෙ	566
අලලානි	716
අලකණ්ඩරං	246
අලච්ඡිකතො	226, 782
අවකාරපාතිං	874
අවමානි	174
අවණ්ණකාමා	594
අවණ්ණ භඤ්ඤාමානො	174
අවජ්ජමිං	760
අවධි	870
අවධිට්ඨා	550
අවධිට්ඨො	568
අවතාපෙය්‍යං	370
අවාසාය	208
අවිජ්ජාපට්ඨයා	2
අවිජ්ජායතෙව අසෙසපිරාග-	
තිරොධා	2
අවිනිවේනිකා	890
අවිමනා	856
අවිච්ඡේදනා	628, 872, 874
අවිසංජ්ජකං	740
අවිසංඝාතා	544
අවිසංගා	674

පිටියමණිකා

පිටියමණිකා

අවිසාරදො	574
අවෙකඛිතාවාරො	892
අවෙදී	4
අවෙහඬිතිකං	740
අවෙරෙන හි	860, 864, 866
අව්‍යන්තා	130
අව්‍යන්තො	822
අසංවිතිනා	466
අසකකරියමානා	878
අසකකාරපකතා	878
අසකාපුත්තීයො	240
අසඬකමනියායො	498
අසඬෙනතෙන	260
අසඬසට්ටනෙනන	98, 100, 110, 136, 138, 146
අසතා	594
අසතියා	728
අසන්තිතිකතෙන	632
අසප්පායකාරී	736
අසප්පායං	736
අසමාද්‍යන්තාවාරො	628
අසමමතාය	268
අසමමුඛා	788, 790
අසමමුලෙහා	574
අසමමොදිකාය	852
අසමපජානතා	722
අසතානං	736
අසිපෙපන	674
අසිතිනාමිකසහසානි	476
අසිතිසකට්ටාහෙ	486
අසුචි	716, 718, 722
අසුතං	594
අසෙසවිරාගනිරොධො	2
අසමිමානසායො විනයො	8
අසාජ්ජසා	26
අසාජ්ජරං	500, 502
අසාජ්ජො	586, 590
අසාදො	158
අසාහණෙඬ	212
අසාමණො	240
අසාමංසං	558
අසාමසා	56

අසාමෙ	614
අසාමො	614
අසාරථං ච	680
අසාවණතා	42
අසායා	558, 626
අසායාසකා	78
අසායාමණකං	552, 622, 740, 742, 762, 764
අසායාවො	526, 724
අසායාසාය	586, 590
අසායසෙන	590
අහතකප්පානං	712
අහතකප්පෙන	632
අහතානං	712
අහතෙන	632
අහතෙන අත්තං	632
අහාසි	870
අහි	246
අහිනාගො	54
අහිමංසං	558
අහිවාතකරොගෙන	192
අහො ඥාන	58, 60
ආ	
ආකඬිති	702, 724
ආකාසො	476
ආකිණ්ණමනුසා	676
ආකිණ්ණො	876
ආකොටෙතුං	706
ආකොටෙසි	618
ආකොටෙති	616
ආගන්තුකකිලමථො	756, 758
ආගන්තුකත්තං	716, 720
ආගන්තුකනිමිත්තං	332, 334
ආගන්තුකලිඬං	332, 334
ආගන්තුකාකාරං	332, 334
ආගන්තුකා	436, 628, 716, 758
ආගන්තුකානං	330, 332, 334, 720, 760
ආගන්තුකුද්දසං	332, 334
ආගන්තුකෙහි	330, 436, 546
ආගතපට්ටාපියා	704
ආගතපුඬා	720
ආගතාගමා	850

පිටිය බෙකා

පිටිය බෙකා

ආගනාගමො	842, 844, 846, 848
ආගනානාගනානං	740
ආගනො බො මහාසමණො	90
ආගමෙ ජුණෙහ	466
ආගමෙනබ්බං	734
ආගමෙකු	854, 867
ආගමෙනතානං	700
ආගමෙසුං	700
ආචරිය	178
ආචරියතෙ	620
ආචරියමා	156
ආචරියමහි	134
ආචරියසං	138
ආචරියපඤ්ඤායා	194, 283, 526
ආචරියං	142
ආචරියෙන	148, 150
ආචරියෙසු	152, 492
ආචරියෙහි	684
ආචරියො	132, 136, 140, 156, 734
ආචිණ්ණං	758, 760
ආචිණ්ණං නථාගතෙන	880, 882
ආචේරකමහි	892
ආච්චිකා	16, 714, 716
ආණ්ණෙනා	690
ආනාපිතො	4, 874
ආකුමායං	622, 626
ආදය ජක්කං	636
ආදය කිකං	640
ආදය පණ්ණරසකං	642
ආදය භාණ්ඩාපරා	646
ආදයං	884
ආදිකල්‍යාණං	604
ආදිච්චා	614
ආදිනනදණ්ඩානං	868
ආදිනනසථානං	868
ආදිබ්‍රහ්මවර්ගිකාය	160
ආදිසං දෙනි	748, 750
ආදිනවං	570, 574, 592, 604, 606, 618, 722

ආනන්දෙන	722
ආනන්දං	192, 194, 196, 510, 520, 522, 576, 596, 598, 692, 708
ආනන්දසං	194, 230, 526, 616
ආනිසංසං	570, 592, 604, 606, 618, 720
ආනුසුබ්බිකථං	570, 592, 604, 606, 618
ආපණ්ණ	354, 356, 616
ආපණ්ණං	612
ආපණ්ණසාලා	354, 356
ආපනතිද්වයි	842, 844
ආපනතිද්වයිනො	846, 848, 850
ආපනතිබ්‍රහ්මලො	780, 804, 822
ආපනති වුට්ඨානතා විනයං	
පුරෙකඛාරතා	398
ආපනතිවුට්ඨානපදසං	892
ආපනතියා අදසංනෙ	774, 776, 778, 780, 784, 786, 824
ආපනතියා අප්පටිකමම	774, 776, 778, 780
ආපනතියා අප්පටිකිසංගෙහ	788
ආපනති සාමනනා හණ්ඩානෙ	96
ආපනති අනාපනතිති	888
ආපනතිං න ජානාති	160
ආපනනා	758, 760, 888
ආබාධො	724, 734
ආබාධං	682, 718, 726, 736
ආභිසමාවාරිකාය	160
ආමකමංසං	528
ආමකලොභිතං	528
ආමලකං	526, 690
ආමලකි	64
ආමලො	244
ආමාවසෙසං	562
ආමිසනනරො	736
ආමිසබාරං	534
ආමිසං	886
ආයතනං	576
ආයතීං සංවරෙය්‍යාසි	300, 762

පිටිබිබෙකා

පිටිබිබෙකා

ආයාමෙන	726
ආයසමා	256, 264, 280, 410, 412, 452, 454, 474, 476, 482, 506, 508, 510, 512, 536, 540, 542, 544, 550, 596, 598
ආයසමනා	382
ආයසමනො	258, 262, 478, 480, 484, 526, 530, 532, 536, 548
ආයසමනනා	298, 410, 468
ආයසමනනං	410, 412, 520, 522
ආයසමනනානං	298, 408, 466
ආයසමනෙන	408, 410
ආයසමනෙනා	252, 294, 400, 406, 408 464
ආරඤ්ඤකා	628
ආරාමා	626, 672
ආරාමවච්ඡු	352, 354, 356
ආරාමසනානි	672
ආරාමසහසානි	672
ආරාමො	352, 354, 356, 396
ආරාමිකකුලං	536, 538, 540
ආරාමිකසස	540
ආරාමිකගාමො	536, 538, 540
ආරාමිකෙන	536
ආරාමිකො	536, 538
ආරාමෙ	208, 348, 394, 398, 510, 520, 548, 582, 622, 710, 714, 716, 878
ආරොපෙභුං	726
ආලපිනො	724
ආලයරතාය	10
ආලයරාමාය	10
ආලයසමමුදිතාය	10
ආලිඤ්ඤං	616, 618
ආලෙපෙන	682
ආලොකසංකිකණ්ණහාගා	100, 110, 136, 146
ආලහකපාලිකං	600, 602
ආවතනා	708, 710
ආවරණං කාභුං	208
ආවසථානාරං	572

ආවාස අප්‍රිබොධො	666
ආවාස ප්‍රිබොධො	666
ආවාසික නිමිත්තං	332
ආවාසිකලිඛං	332
ආවාසිකාකාරං	332
ආවාසිකා	308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 418, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 472, 730
ආවාසිකානං	330, 332
ආවාසිකෙහි	330, 436
ආවාසිකුද්දසං	332, 334
ආවාසෙ	262, 272, 280, 284, 286, 288, 298, 300, 302, 304, 306, 308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 372, 374, 376, 378, 384, 394, 396, 410, 412, 414, 416, 418, 420 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 448, 450, 464, 468, 632, 634, 642, 652, 654, 660, 662, 666
ආවාසො	336, 338, 442, 444, 756, 758
ආවාසං	228, 384, 386, 388, 390, 472, 662, 664, 798, 800, 802, 804, 806, 808, 810, 814, 816, 818
ආවිඤ්ඤනනි	706
ආවිලානි	876
ආවිකතනා	736
ආවෙණිකං	176
ආසනා	564, 566, 572, 578, 580, 592, 616
ආසනානි	572
ආසනෙ	256, 402, 480, 502, 536, 540, 546, 556, 564, 570, 576, 606
ආසනෙසු	400
ආසනං	96, 106, 134, 284, 342, 394, 398, 412, 466, 476

	පිටියබෙකා
ආසන්නතරිකාය	852
ආසනි	502
ආසනි	500
ආසාදනාපෙකෙකා	566
ආසාය	648, 652, 656
ආසාවචෙප්දිකා	632
ආසාවචෙප්දිකො	648, 650, 652, 654, 656, 658
ආසාලනියා	346
ආසිඤ්චි	734
ආසිනනං	680
ආහරහන්ථො	62
ආකාරත්ඤ්ච ඵරෙය්‍ය	520
ආහුතං	892
ඉ	
ඉච්ඡාමහං ආචරිය සිසං-	
සිහිතිනුං	676
ඉණ්දියා	246
ඉණ්ඤායකො	186
ඉණ්ඤායකං	188
ඉතරිකරෙන	696
ඉතිභවාහවකථං	494
ඉතරො	194
ඉත්ථාගාරං	178, 682
ඉත්තනතරෙන	500
ඉත්තං නාමං ආපනතිං	300
ඉඤ්චි	370, 390
ඉඤ්චියුතෙනන	500
ඉඤ්චිසතාති	682
ඉදපපච්චයනා පටිච්චසමුප්පාදො	10
ඉදභිකකවෙ සමසානනියං-	
අඤ්ඤාතිඤ්චියපුබ්බස්ස-	
ආරාධනියසමිං	174
ඉදං චන්ද්‍ර පඤ්ඤායති	462
ඉදං චන්ද්‍ර ච පුග්ගලො ච-	
පඤ්ඤායති	464
ඉදුතෙව නං වදෙති	464
ඉධ බො නං භිකකවෙ	492
ඉධ පන භිකකවෙ භිකක්‍ර-	
හණ්ඩනකාරකො	820
ඉධ පන භිකකවෙ භිකක්‍රස්ස-	
න හොති ආපනති දර්ශබ්බො	
	784, 786

	පිටියබෙකා
ඉද්ධා	672
ඉද්ධානුභාවො	600, 602
ඉද්ධානුභාවං	602
ඉද්ධිපාටිහාරියං	540
ඉද්ධියා වෙහාසෙ සිත-	
චන්ද්‍රන්ථො	774
ඉද්ධියා වෙහාසෙ සිත-	
පඤ්චමො	776
ඉද්ධියා වෙහාසෙ සිතස්ස	780
ඉද්ධියනාවතා	720
ඉමං උදුතං උදුතෙසි	4
ඉමං චිවරං ඉත්තනනාමස්ස දමමි	748
ඉසයො	612
ඉස්සරියාධිපච්චං	474
ඊ	
ඊසාදනනස්ස	876
ඊසාය ඊසං	580
උ	
උකකණ්ඩිතරුපා	628
උකකනතිනා	554
උකකපිණ්ඩකා	544, 598
උකකාසිනා	616
උකකුටිකං	46
උකෙකාටනකං	464
උකඛිතනකස්ස	340
උකඛිතනකාපි	742
උකඛිතනකො	288, 292, 404, 406, 744
උකඛිතනො	758, 760, 844, 846, 886, 888
උකඛිතනං	852
උකඛිතනානුචතතකා	642, 844, 846, 850, 888
උකෙඛපකානං	848
උකෙඛපනියකමකතො	806, 816, 818, 832, 834
උකෙඛපනියකමං	788, 790, 792, 794, 796, 804, 806, 818, 826, 832, 834
උකෙඛපනියකමාරහස්ස	
	788, 790, 792, 794, 796

පිටිබිඳකො

පිටිබිඳකො

උකිපාම	756
උකිපිංසු	842, 844
උගමනකාලෙ	856, 858
උගහිත පටිගහිතකං	546, 594, 596
උච්චාරණා	734
උච්චාරොපි	686
උච්චාවචානි	674, 698
උච්චාසද්දං	598
උච්චාසයන මහාසයනානි	500
උච්චිනිචා	704
උච්ඡිකෙත	864
උච්ඡිනනමුලා	588, 590
උච්ඡිනනා	578
උච්ඡේදං	588
උච්ඡේදය	586, 588
උච්ඡේදවාදං	588
උච්ඡේදවාදො	586, 588
උච්ඡුරසං	614
උච්ඡිකා	702
උච්ඡායනනි	708, 710, 732, 742, 762, 766, 852
උඤ්ජන	594
උඬාපොතුං	194
උඤ්භාදකා	694
උතුකාලං	730
උතුඬාටානං	712
උතුනි	680
උතුපමාණං	238
උතනමදමථසමථං	508
උතනරාය	484, 512
උතනරුලුපං	706
උතනරාසඛිතං	94, 96, 708, 710, 762, 856
උතනරාසඛිතසං	728
උතනරාසඛිතන	554
උතනරාසඛිතො	712
උතනරිතුකාමො	704
උතනරිසංඝනි	578
උතනරියනි	706
උතනුසොකා	864
උතනානො	684, 686

උතනානං	678
උතනිට්ඨපතනං	92, 94, 132
උතනිණ්ණසං	876
උදකකොට්ඨකං	532
උදකචිකිකලෙ	628
උදකතො වා	576
උදකෙ	98, 398, 570, 706
උදකෙන	372
උදකනිමිතනං	258
උදකනනරායො	272
උදකමණිකං	572
උදකවාහකො	68
උදකසාපිකං	716, 718, 720
උදකසඛිතන	628
උදකසමිනිතනං	542
උදකුකෙකපො	268, 342
උදගහිතනං	570, 592, 606, 618
උදග්ගා	696, 716
උදග්ගො	174
උදපානසාලා	352, 354, 356
උදපානො	352, 354, 356
උදරව්ඡිං	686
උදරපානාභාමො	542
උද්ධනං උද්ධනසි	578, 856, 876
උද්ධනලමුසලං	526
උඬාරාම	688
උඬාරිතුං	726
උඬාසො	710
උදුරෙහි	264, 540, 702
උදුලොමිං	500, 502
උද්ධිනඛිං	888
උද්ධිසංකටං	594
උද්ධිනි	370
උද්දකං	688
උද්දකං	690
උද්දසෙ	174, 176
උද්දො	244
උද්දොසිතො	354, 356
උපකට්ඨාය	380, 628
උපකණ්ණකෙ	594

පිළිවෙලකො		පිළිවෙලකො	
උපගතානං	592	උප්පන්නිකානාං	718
උපගතානි	678, 680	උප්පන්නිසංඝායකානාං	520
උපවිකාති	706	උප්පන්නිසංඝායකානො	686
උපවිජ්ජන්ති	648, 654, 658	උප්පන්නිති	552
උපජානාමි	680	උප්පන්නිනි	680
උපජායතෙ	564	උප්පන්නිසං	718
උපජ්චිතුං	674	උපජිනොපතෙ	92, 94
උපජ්ඣායමුලකං	176	උපජිපාසාදවරගතො	860
උපජ්ඣායමාං	156	උප්පලකානාං	692
උපජ්ඣායමති	96, 98	උප්පලාපෙතබ්බො	286
උපජ්ඣායසං	102, 104, 182, 724	උප්පලිතිසං	12
උපජ්ඣායං	104	උපසම්පදපෙබ්බො	230, 232, 234, 236
උපජ්ඣායා	116, 130	උපසම්පදං	508, 772
උපජ්ඣායෙ	212, 246	උපසම්පන්න සමනන්නරා	122
උපජ්ඣායෙන	106, 112, 114, 120, 122, 124, 734	උපසම්පදරහසං	788, 792, 794, 796
උපජ්ඣායෙසු	492	උපසම්පාදෙති	788, 790, 792
උපජ්ඣායො	94, 156, 214, 234, 508, 512, 734	උපසිසිසු	692
උපට්ඨාකකුලං	584	උප්පාටෙතා	686
උපට්ඨාකො	734	උප්පාදය	748
උපට්ඨානසාලා	102, 112, 138, 148, 352, 254, 356	උපාලිනා	218
උපට්ඨිනසති	722	උපාසකා	572
උපට්ඨියමානො	736, 738	උපාසකසං	456
උපඛිං	734, 750	උපාසකෙ	478, 574, 608
උපඛිංකාසිනං	698	උපාසකෙන	350, 352, 370
උපඛිපට්ඨිංසං	704	උපාසකො	490, 506, 554, 556
උපඛිංමලකං	690	උපාසකං	606
උපතිට්ඨථ	610	උපාසිකාය	350, 354, 356, 456
උපදංසෙසංනති	852	උපානනා	96
උපනඤ්ඤං	194, 212, 548	උපොසථකමමං	280
උපනඤ්ඤන	382	උපොසථග්ගං	492
උපනග්ගන්ති	870	උපොසථපමුඛං	262
උපනාමෙති	736	උපොසථං	846, 848, 850
උපනාමෙසි	562, 690	උපොසථාගාරං	260, 262, 284
උපතිකම්පති	874	උබ්බාලොකා	878
උපතිකම්පනති	610	උබ්බිග්ගො	864
උපතිකම්පි	756, 758, 872	උබ්බිජ්ජන්ති	184
උපතිසංසන්තිග්ගො	876	උබ්බන්ධිතෙ	708 710
උපතිච්ඡිකා	686	උබ්බනං	635, 646, 652, 654
උපතිසිද්ධිකා	602	උබ්බාරාය	632, 728, 730
		උබ්බිදං	526
		උභතොබ්බසුත්තකම්පනා	774

පිටියකො

පිටියකො

උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකපඤ්චමො	776
උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකච්ඡො	778
උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකස්ස	340, 446,
උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකා	742
උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකුප්පකායෙන	222
උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකො	220, 290,
	404, 406, 744, 782
	780
උභතො ලොභිනකුපධානං	
	500, 502
උභතො සමස්සං	748, 750
උභයත්ථ	884
උභයානි බො පන-	
පාතිමොකධානි	168
උභො අත්ථා	718
උමමනකො	288, 292, 294,
	296, 404, 406, 736, 742,
	744, 860
උයොජ්ජන්ථා	64
උරුචෙලකස්සපස්ස	52, 54,
	56, 58, 60
උරුචෙලකස්සපං	54, 64, 66
උරුචෙලවාසී	76
උරුචෙලං	244
උරුචෙලායං	2, 14
උලලිඛිතමනෙතන	630
උලලුමපතු	122, 234, 246
උලුමපං	578
උලුබ්බමමපරිකඛ්චා	490
උලුබ්බකං	740
උලොකා	100, 110, 136, 146
උස්සාරෙත්ථා	686
උස්සාවනනතිකං	598
උසිරං	534
උස්සඛිති	864
උස්සනං	704
උස්සුකං	102, 104, 106,
	756, 758, 760
උස්සුරෙ	718
උසුසනති	604
උලාරං	616

උභ

උභනදසවස්සං	164
උභනපණ්ණරසවස්සං	192
උභනච්ඡතිවස්සං	192
උභරුමංසං	554
උභරුං	554

ඵ

ඵකච්චියං	710, 712
ඵකච්චියො	712
ඵකච්ඡනෙත	848, 850
ඵකච්චරෙ	710
ඵකරුකං සනතිපතිත්ථා-	
උපොසපො කාතබ්බො	362
ඵකතිත්ථෙ	718
ඵකනතලොමි	502
ඵකනතලොමිං	500
ඵකපලාසිකං	486
ඵකපලලබ්භත	2
ඵකපුගලෙ	252, 354
ඵකමනං නිකම්පිතබ්බං	
	98, 108, 110, 136, 144
ඵකපිභාරෙ	510
ඵකසඛ්ඤාතමපි	854
ඵකං සමුහනිත්ථා	260
ඵකාධිප්පායං	732
ඵකුනතිංසකකතං	694
ඵතස්මිං නිදුතෙ	614
ඵරගු	508
ඵලකසංවාසං	398
ඵචං අනාරාධකො බො-	
භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිඤ්ඤපුබ්බො-	
ආගතො න උපසම්පා-	
දෙනබ්බො	174
ඵචං බො භික්ඛවෙ-	
ආරාධකො හොති ඵචං-	
අනාරාධකො	174
ඵචං ව පන භික්ඛවෙ අත්ථං-	
හොති කසිනං ඵචං අනත්ථං	630
ඵචං ව පන භික්ඛවෙ කසිනං-	
අත්ථෙතබ්බං	630

සිංහල නාම	
එවං ච පත භික්ඛවෙ නිව්ච-	
රෙන අවිප්පවාසො සමු	
හනනබ්බො	260
එවමපි භික්ඛවෙ අඤ්ඤ-	
නිඤ්සපුබ්බො අනාරාධකො-	
හොති	174
එවරුපා කතිකා	382
එවරුපං නදිපාරං සිමං	
සමන්තිකං	258
එවං වාදී මහාසමණො	84, 86
එසෙව ධම්මො යදි තාවදෙව	
	84, 86
ඔ	
ඔකපුණ්ණෙති	628
ඔකාරං	32, 38, 40, 42, 50, 76,
	476, 570, 592, 604, 606, 618
ඔකාසෙ	856, 858
ඔකිරියනති	726
ඔකකමනති	722
ඔකකමනනානං	700
ඔකකමි	864
ඔකකමිංසු	698, 700
ඔගණෙන	196
ඔගාහෙත්වා මාරෙනති	498
ඔගුමබ්බියනති	504
ඔහෙසු	716
ඔතරනති	710
ඔදහථ භික්ඛවෙ සොනං	18, 20
ඔදුතවත්ථා	580
ඔදුතවණ්ණො	580
ඔදුතා	580
ඔදුතාලඕකාරා	580
ඔනිතපතතපාණිං	546,
	556, 562, 566, 576, 582, 594,
	608, 610, 612, 614, 620, 716
ඔනිසමානෙ	218
ඔනොජෙසි	82
ඔපතිත්වා	600, 602
ඔපාසිකනති	132
ඔපානහුතං	592
ඔපිලාපෙති	874

සිංහල නාම	
ඔපිලාපෙති	570
ඔහගෙනාහගං ච	876
ඔහොගෙ කායබ්බිකං-	
කාතබ්බං	96, 106, 134, 144
ඔමද්දිත්වා	452
ඔමුක්කං	490
ඔමුක්ඛාපෙත්වා	682
ඔරකො	38
ඔරසං	576
ඔරුපාරං ගනතුකාමා	578
ඔරිමතිරෙ	578
ඔරොපෙනනා	706
ඔලුපෙත්වා	690
ඔලොකෙථ	580
ඔච්චිකරණමනෙනන	630
ඔච්චිකං	712
ඔචරකං	554
ඔච්ඡාපෙථ	714
ඔච්ඡාපෙහෙන	716
ඔසාදෙතුං	706
ඔසාරණං	782, 892
ඔසාරිනො	888
ඔසාරෙනබ්බො	242
ඔසාරෙති	782, 852
ඔසාරෙථ	886
ඔහාය	240
ඔලාරිකං	692
ක	
කංසමයා	498
කකුටෙ	62
කඤ්චුකං	742
කථාකථං	536
කට්ඨයාපි	708, 710
කට්ඨමනෙසු	716
කට්ඨකරොතිණිං	524
කට්ඨකානං	736
කට්ඨකුමබ්බං	532
කට්ඨමයං	528
කට්ඨාති	66, 860
කට්ඨිසං	500, 502
කභිනදුස්සං	630
කභිනස්ස	666, 728, 730

පිටිබ්බෙකා

පිටිබ්බෙකා

කසිනං	628, 630, 652
කසිනුඛාරො	632, 636,
638, 640, 642, 644, 646, 648,	
650, 652, 654, 656, 658, 660,	
662, 664	
කසිනුඛාරං	634
කණට්ඨිං	212
කණට්ඨො	194, 212, 246
කණ්ඨරච්ඡන්තො	226, 782
කණ්ඨරච්ඡන්තං	226
කණ්ඨු	526, 724
කණ්ඨුපට්ඨජාදිති වා	726
කණ්ඨුපට්ඨජාදිං	724
කණ්ඨුසකං	712
කණ්ඨුසකරණමනෙතන	630
කණ්ණච්ඡින්නො	226, 782
කණ්ණච්ඡින්නං	226
කණ්ණන්තාසච්ඡින්නං	246
කණ්ණන්තාසච්ඡින්නො	226, 782
කණ්ණණ්ණ	706
කණ්ණණ්ණසු	498, 500
කණ්ණණ්ණත්තකං	706
කණ්ණත්තරු	508
කතථිවරෙ	634, 636, 654, 664
කතථිවරං	634
කතිකං	700
කතිකාය	748
කතිකාය දෙති	748, 750
කති නු බො වස්සුප්පනාසිකා	346
කතෙපි ඔකාසෙ පුග්ගලං-	
තුලසිඛා	276
කතො හොති න පුත පටිග්ගා-	
හාපෙතබ්බො	534
කතතරසුප්ප	674
කතතාරා	610, 616
කථාසද්ධ භික්ඛවෙ උභිතනං-	
හොති කසිනං	632
කථං පභිණං	76
කථානං භනෙන රාහුලකුමාරං-	
පබ්බාපේමි	204
කන්තාරෙ	608
කන්තාරො	612

කපලං	528
කපලකං	528
කප්පකතෙන	632
කප්පාසිකං	698
කප්පාසිපණ්ණං	524
කප්පියං	624
කප්පියකාරකො	544, 546, 552
කප්පියකාරකානං	610
කප්පියකුට්ඨි	352, 356
කප්පියභුමිං	596
කප්පියභුමියා	598
කප්පියානි	716
කච්ඡිකං	534
කමලපාදකා	496, 498
කමකතෙර	608
කමමකරානං	680
කමමප්පන්නා	768, 770, 772
කමමප්පනෙතා	774
කමමවාචාය	772
කමමවාචං	770, 772
කමමං	774, 778, 790
කමබ්බං	698
කමබ්බපාදකා	496, 498
කමබ්බමද්දන්තනෙතන	630
කසිරමාන:	632, 650, 656, 662
කරණීය ආදසකං	658
කරණීයෙන	656, 658
කරොතිපි	220
කලහකාරකා	464, 466,
	878, 882, 884, 886
කලහකාරකෙති	876
කලහකාරකො	798, 800,
	802, 818
කලහජාතා	852
කලහො	846, 848, 850,
	888, 890
කලකායා	714, 716
කලවිත්තා	606
කලවිත්තං	570, 592,
	606, 618
කලං නු තං සමනුපස්සිතුං	28
කලං වචනාය	464

පිටියකො

කසන්තසා	600, 602
කසාහතො	186, 246, 782
කසාහතං	226
කසාවගකං	688
කසාවරසං	688
කසාවචණ්ණං	688
කසාවං	690
කසාවොදකං	534
කසාප	54, 62, 64, 68, 76, 244, 246
කසාපගොතො	756, 760
කසාපගොතං	758, 760
කා	
කාකපෙය්‍යා	578
කාකුච්චිපකං	194
කාකෙ	194
කාකෙහි	674
කාකොරවසදො	598
කාවමයා	498
කාජෙහි ගාතාපෙච්චා	612
කාණකුණී	246
කාණො	226, 782
කාණං	226
කාදලිමගපවර පච්චන්ද්‍රණං	500, 502
කාමහවෙ අසන්තං	76
කාමහොගිනො	490, 502, 504, 526, 530, 708, 742
කාමානං	32, 38, 40, 42, 50, 76, 476, 570, 592, 604, 606, 618
කාමානං සමතිකකමො	8
කායකමං	852
කායගුත්තියා	722
කායසාහාරාධො	500, 548
කායදුච්චරිතසා	586
කායසුචරිතසා	586
කායො	724
කායොන විඤ්ඤපෙති	94, 288
කායො	692, 694, 696, 720
කායො වා දුග්ගකො	526
කායං	716

පිටියකො

කාරකා	554
කාරකො	350, 858, 864
කාරණෙ	760
කාරා	246
කාරාපෙතිපි	220
කාරාපෙතුකාමා	620
කාලකතො	738, 740, 748
කාලකිරියා	554, 718
කාලඤ්ඤං	528
කාලලොණං	526
කාලසොච චුට්ඨාය උපාහතා-	
ඔමුඤ්චිකා	96
කාලාගතං	892
කාලෙන කාලං	736
කාලො	546
කාසීනං පුරං	16
කාසීසු	544, 546, 756, 758, 760
කාලානුසාරියං	528
කි	
කිංකාරපටිස්සාවි	862
කිච්චෙසු	892
කිත්තකං	726
කිත්තිනු බො	102
කිත්තනු බො මයා ඔනුං පුඤ්ඤං-	
වා අපුඤ්ඤං වා පසුතං	566
කිම්පනිමාය	554
කිම්පිමායං	678, 680
කිම්බලං	876
කිරියවාදො	584, 586, 604
කිරියාය	586
කිලනනා	716, 718, 862
කිලනනරුපා	628
කිලාසිකාපි	230
කිලාසො	178
කිසකොවදනො	76
කිසා ඵාසු හොති	254
කිසො	686
කි	
කිට්තවපි	494
කිලනතසා	689

පිටියබෙකා

පිටියබෙකා

කු	
කුකකුකතෙන	630
කුකකුච්චකා	850
කුකකුච්චකො	842, 844, 846, 848
කුකකුච්චං	566, 624, 760
කුකකුච්චපණණරසකං	320
කුකකුච්චපකතා	320
කුච්ඡතතො	856
කුච්ඡ්චිකාරාමාධො	734
කුච්ඡ්චිකාරො	734
කුච්ඡකසාවං	524
කුච්ඡපණණං	524
කුට්ඨං	178
කුට්ඨිකාපි	230
කුණිං	226
කුණි	782
කුතතකං	500, 502
කුකකිපිලිකං	240
කුපොන	758, 760, 842, 844, 846
කුපං	764, 766
කුමාරිකා	674
කුමාරි	392
කුමහට්ඨානකථං	494
කුමහකාරනිවෙසනෙ	856, 858
කුමහිං	706
කුලදුසකො	804, 822
කුලපුතතා	90, 486, 710
කුලං	592
කුලුපචේදය	90
කුලේ	478, 480
කුලං හි ජනො පබ්බතී	578
කුසචිරං	740
කුසපාතං	704
කුසලානං	586
කුසිනාරායං	618, 620
කුසිමපි	708
කුසෙ	780
කු	
කුටාගාර සතානි	672
කුටාගාර සහසාරානි	672

කුටාගාරානි	672
කො	
කොණි	626
කොණියං	686
කොනචි දෙව කරණියෙන	474
කොචලකපං	2
කොචලපරිපුණණං	604
කොචලස්සං	2
කොසකමබ්ලං	740
කොසමුස්සං	70
කො	
කොජචං	696
කොටි	626
කොටිගාමං	580
කොටිගාමෙ	582
කොට්ඨකෙ	716
කොට්ඨකො	102, 112, 138, 148, 352, 354, 356
කොට්ඨාගාරං ච	854, 864, 868
කොට්ඨාගාරිකා	540
කොණබ්බකුස්සං	24
කොමාරහච්චස්සං	680, 688, 692, 694, 698
කොමාරහච්චෙ	676
කොමාරහච්චො	674, 676, 678, 682, 684, 690, 692, 696, 698
කොමාරහච්චං	682, 686, 688
කොමුදියං	390, 466, 470
කොලමෙඛි	540, 546, 548, 568
කොලාහලං	704
කොසො ච	858, 864
කොසකුච්ච	868
කොසමබ්කා	878, 880, 882, 884
කොසමබ්කෙහි	876
කොසමබ්බියං	690, 842, 870
කොසලරඤ්ඤා	858
කොසලස්සං	382, 384
කොසිනාරකා	616
කොසියං	864
කොසෙය්‍යපාචාරො	696

පිටියෙකිනා

පිටියෙකිනා

කොසෙය්‍යං 500, 502, 698
 ක්‍යාතං උස්සාමි දෙවස්සං-
 ජිවිතං දාදුං 866

බ

බග්‍ගං 864
 බජ්ජති 706
 බජ්ජනති 702
 බසෙජ්ජා 226, 782
 බසෙජ්ජං 226, 246
 බණ්ණිතති 676
 බතතිය පරිසං 574
 බතතිසොරව්වං 868
 බතති 884
 බකෙපි 708, 710
 බකුරජනං 706
 බමති 596, 888
 බමතියං 628, 758, 760, 872
 බමමානං 698
 බමා ව 868
 බරස්සරෙණ 858, 860
 බරානං 736
 බලලිකාඛ්ඛා 488

බා

බාදනියං 562
 බාරිකාජං 70

බි

බිත්තවිත්තස්ස 780
 බිත්තවිත්තාපි 742
 බිත්තවිත්තො 288, 292, 404
 406, 744

බි

බිණ්ණොලඤ්ඤා 214
 බිණ්ණා 578
 බියනති 708, 710, 732, 742,
 762, 766, 852
 බිරං 610
 බිරොදකිභුතා 872, 874

බු

බුජ්ජා 226, 782
 බුජ්ජං 226, 246
 බුද්ධං 562, 564
 බුද්ධකං 684

බුරහණ්ඩං 620, 622
 බුරවුණ්ඩං 658, 860

බෙ

බෙලං වා 732

බො

බොමපිලොකිකා 724
 බොමං 698

භ

භග්‍ගරාය 756
 භඩ්ඛානදි 578
 භඩ්ඛං නදිං 578
 භඩ්ඛාමනියා 500
 භණ්ඩගණ්ණපාහනා 486
 භණ්ණොජනං 628
 භණ්ණමජ්ජෙකි 252, 254
 භණ්ණකා 580, 672
 භණ්ණකාය 582
 භණ්ණිකං 582, 674
 භණ්ණවා 704
 භණ්ණන 512
 භණ්ණාබාධො 534
 භණ්ණිකාපි 230
 භණ්ණො 178
 භතතාති 714, 716
 භද්දභවසං 524
 භකිකථං 494
 භකාලෙපං 534
 භබ්භස්ස 858
 භබ්භසෙය්‍යා 590
 භබ්භිති 674, 856
 භමිකාහනං 716, 718, 720
 භමිකාතිසංඛාරො 584
 භමිකො 718
 භමිතිරෙ ඤ්ණවිසයෙ 88
 භයා 244
 භරුකං ආපතති 880, 882
 භරුකො 726
 භරුපරිකඛාරං 740
 භරුගණ්ඩං 740
 භලගණ්ඨි 226, 246, 782
 භලගණ්ඨි 226
 භලති 706
 භවාසාහනං 478, 480

පිටියබෙකා

ගවාසංඛනකාරිනෝ	870
ගහපති	600, 602, 604, 606, 608, 610
ගහපති චිවරං	696, 698
ගහපති පරිසං	574
ගහිතඤ්ච මෙ න පමුසංති	676
ගහිතාගහිතඤ්ච	700

ගා

ගාමකථං	494
ගාමකාවාසං	730, 732
ගාමනෝ	394, 398
ගාමසගසෝසු	474
ගාමසීමා	342
ගාමිකසගසානං	476, 478
ගාමුපචාරං	264, 266
ගාමං	96, 106, 134, 144
ගාමෝ	104, 372
ගාරයාං ඨානං	584
ගාචී	504, 816
ගාචීනං	498, 500
ගාහකෙ	744
ගාලහබ්බකානං	858, 860

ගි

ගිමනමපි	346, 348
ගිමනිකෝ	30
ගිලානහත්තං	716, 720
ගිලානහෙසජ්ජං	716, 718, 720
ගිලානං	356
ගිලානුපට්ඨාකහත්තං	716, 718, 720
ගිලානුපට්ඨාකසං	736
ගිලානුපට්ඨාකා	738, 740
ගිලානුපට්ඨාකෝ	718, 736
ගිලානෝ	288, 290, 354, 358, 392, 402, 466, 468, 472, 500
ගිහි	492, 502, 504, 530
ගිහිසංසගෙහි	780, 804, 822
ගිහිසංසට්ඨා	822

ගි

ගිනං	612
------	-----

පිටියබෙකා

ගිනෙ	672, 674
ගිවාස	498, 500
ගිවෙයාකමපි	708

ගු - ගු - ගෙ

ගුහනං	508
ගුහනාගුහනං ච	704
ගුලිබියෙ	860
ගුලිං	860
ගුහා	238, 352, 354, 356
ගුහං	260, 596, 702
ගුලකරණං	542
ගුලකුමං	568
ගුලකුමහපුරෙහි	568
ගුලඤ්ඤකෙන	610
ගුලෙ	542
ගුලෝ	568, 570, 572
ගුලෝදකං	572
ගුථං	534
ගෙරුකං	528

ගො

ගොකණ්ටකහතා	508
ගොවරකුසලෝ	716
ගොවරෙ	756, 758
ගොට්ඨථලං	526
ගොණකෝ	502
ගොණකං	500
ගොනම	204, 546, 548, 576
ගොනමසං	594
ගොනමෝ	16, 74, 90, 546, 552, 562, 576, 578, 586, 588, 590, 592, 604, 612, 614
ගොතෙනනපි අනුසාවෙකුං	230
ගොධාමුඛං	552
ගොතිසාදිකං	598
ගොපාලකසනාති	608, 610
ගොපාලකා	380
ගොපෙති	724

ඝ

ඝට්ඨ	540, 546, 548, 568
ඝරණි	680
ඝරදිනාකාවාධො	534

පිටියෙහි

සරාචාසයෝ	562
සරාචාසෝ	510
සාධාපෙය්‍ය	690
ව	
වකකං	580, 804, 806, 814, 816, 818
වකකන වකකං	580
වකමුතා	574, 576
වකමුතො	478, 570
වකමුතො	528
වකමුතසාලා	352, 354, 356
වකමො	352, 354, 356, 480
වකො	690
වකතාරි ව අකරණියානි-	
ආවිකිකුං	240
වකතාරො නිසායෙ	126
වකතාරො මහාරාජා	8, 56
වකෙනන	666
වකුගුණං	712
වකුද්දිසා	8
වකුදෙණිකං	600, 602
වකුමාසං	726
වකුරකුලවිසභං	726
වකුරකුලං කණණං උසා-	
දෙචා	96, 106, 134, 144
වකුරකිනියා	602
වකුරකිනිං	854, 856, 858
වකුචගකරණං	774
වකුචගො	728, 730, 772
වකුචිසනි ආකාරා	630
වකුති පඤ්චි පටිකොසිකුං	276
වකු	614
වකුනං	528
වකුපං	758
වකුපායං	474, 756, 762
වකුමානි	512
වා	
වාටියා	382, 392
වාතුද්දසෙ	452
වාතුද්දසෙ වා පණණරසෙ වා	254
වාතුද්දසෝ	330, 472
වාතුද්දසිකා ව පණණරසිකා ව	402

පිටියෙහි

වාතුද්දසිකා	402
වාතුද්දසිකො	464
වාතුද්දසිකො ව පණණරසි-	
කො ව	268
වාතුද්දසසා	740
වාතුද්දසිකො	714
වි	
විනතකො	502
විනතකං	500
විනතරූපං	564
විත්‍රා	488
විරපටිකා	68
වො	
වොදෙති	784, 786, 788
වොරකටං	494
වොරෙති	372
ජ	
ජකනං	526
ජකනෙපි	706
ජකිනියබමමං	680
ජනො	380, 392
ජන්දසො	614
ජන්දගාරකො	292
ජන්ද	848, 850
ජන්දගතිං	700, 702, 704
ජන්දරතානං	768, 770, 772
ජන්දෙ	768, 770, 772, 888
ජබ්ගයියා	212, 228, 254, 258, 272, 274, 276, 302, 346, 348, 400, 450, 452, 488, 494, 498, 500, 502, 504, 530, 552, 704, 710, 742, 766
ජමාය	706
ජමායං	284
ජමමාසිකං	600, 602
ජමකුටිකා	380, 392
ජමබාහකා	380
ජවිදෙසාබාධො	534
ජා	
ජායාමෙතබ්බා	238

පිටියබෙකා

පිටියබෙකා

ඡාරිකං	534
ඡාරිකමපි	542
ඡ	
ඡන්තකමපි	708
ඡන්තඤ්ඤාති	876
ඡන්තිරියාපථං	226
ඡන්තිරියාපථො	226
ඡේදනමනෙතන	630
ඡේප්පායපි	498, 500

ඡ

ඡබ්බෙසයකමපි	708
ඡටිලකා	176
ඡටිලසු	58, 60
ඡටිලා	66, 70
ඡටිලො	64, 68, 70, 612, 614
ඡටිලං	616
ඡණ්ණකමනෙතසුපි	716
ඡතුමයා	528
ඡතපදෙ	470, 472
ඡතපදෙසු	350, 372, 374, 394, 396, 448, 450, 464, 468, 500, 508, 512, 514, 698, 700
ඡතපදකථං	494
ඡතපදො	858, 864
ඡන්තාසරං	98, 108, 136, 144, 352, 354, 356
ඡන්තාසරසාලා	352, 354, 356
ඡමු	244
ඡමුඵලං	64
ඡමුඵරානං	614
ඡමුයා	64
ඡරාකුමුගබ්බිරා	246
ඡරාදුබ්බලො	226, 782

ඡා

ඡාතරුපරජකං	610
ඡාතසුරො	268
ඡාතො	690
ඡාතපදා	562
ඡාතං	594
ඡාතන්තා	622
ඡ	
ඡගුච්ඡාමි	588
ඡණ්ණො	718

ඡනා	16
ඡී	
ඡීරන්ති	594
ඡීවකසු	680, 688, 692, 694, 698
ඡීවකං	178, 686, 688
ඡීවති භණ්ණෙ	674
ඡීවිතන්තරායො	272
ඡීවිතනෙතුපි	594

ඡේ

ඡේගුච්ඡං	688, 716, 718
ඡේගුච්ඡිතාය	586, 588
ඡේගුච්ඡි	588, 736

ඡු

ඡුයාතො	4
ඡු	
ඡුන්තිචතුරෙකං	770, 772
ඡුන්තිදුතියො	768, 770, 772
ඡුන්තිසා	768
ඡුන්තිට්ඨන්තමපි	766
ඡුන්තිසමපන්තමපි	866
ඡුන්තිං ධරෙති	770, 772

ඡු

ඡුණ්ණෙන	618
ඡුතකා	294, 342, 374, 406
ඡුතකො	370, 392
ඡුතමනුසාරානං	590
ඡුතමනුසාරො	616
ඡුති වා	860
ඡුතිකථං	494
ඡුතිසාලොභිතා දෙවතා	8
ඡුතිහි	616

ඡු

ඡුපෙතො ධර්මඤ්ඤාඵලරසං	614
ඡුපෙතො මුද්ධකපුළුඵලරසං	614

ඡා

ඡාතා	404
ඡාතාරහෙන	758, 760, 844, 846, 886
ඡාතාරහාති	850
ඡාතාරතං	766

ඡි

ඡිතං වා ඡිතොති	736
----------------	-----

පිටියකො		පිටියකො	
බ,		තපනියා	588
බාකං ව	618, 620	තපසිනාය	586, 588
බාකරසං	614	තපසි	586, 588
බ		තපසුහලිකා	8
තකපණ්ණිං	526	තරනති	578
තකපතතිං	526	තරව්ණං	560
තකං	526	තරව්ණංසං	560
තකකං	610	තරුණසසනෙන	564
තකකසිලා	676	තරුණසසනො	564, 566
තකකසිලායං	676	තරුණො	680
තගරං	528	තරුණවත්තං	616
තවරජනං	706	තසා ආදායසා	174
තඤ්ඤිකමමනො	798, 800,	තසා චතතාරො මාසෙ-	
802, 808, 810, 812, 826, 828		පරිවාසො දානකො	172
තඤ්ඤිකමමාරහසා	788,	තසා ඛනතිසා	174
790, 792, 794, 796		තසා දිට්ඨියා	174
තඤ්ඤිකමමං	788, 790, 792,	තසා භික්ඛුනො නික්ඛිනො	216
794, 796, 798, 800, 802, 808,		තසා රුචියා	174
810, 812, 814, 820, 826		තසා සඤ්ඤා	174
තඤ්ඤුලඤ්ඤෙන	610	තසා පාපියසසිකා කමමං	788,
තඤ්ඤුලමි	542, 544, 562, 596,	790, 792, 794, 796	
	608, 620	තසා පාපියසසිකාකමමාරහසා	
තනො නිගමං	548, 594, 996	788, 790, 792, 794, 796	
තනොපරං	726	තසමා න සිට්ඨො න හුනො-	
තථාගතසා	556, 570	ආරක්ඛණං	76
තථාගතා	90, 196, 396, 542,	තං චතුර්වේදා	774
	622	තං දසමො	776
තථාගතසාවකසා	570	තං පඤ්ඤාමො	776
තථානඤ්ඤා තථා රාහුලෙ	204	තං දෙසං	8
තඤ්ඤව පකකමති	292	තං පටිදෙසෙති	300
තත්‍රායං සමමා චතතනා	96, 106,	තං විසො	778
	132, 142	තං චුච්චිතසා	892
තත්‍රාපායාය	174	තං වො භවිසාති දීඝරතනං-	
තදගෙන	566	භිකාය සුඛාය	8
තදනුතායනති	612	තා	
තදනුභාසනති	612	තායං වෙලායං	4, 6
තදනුපටිගතතිනං	624	තාලාවනුකතා	588, 590
තදනු පචාරණාය ආපනතිං	412	තාලො	240
තද්වගෙන	698	තාවතිංස පරිසං	580
තනතිබදො	756, 758	තාවතිංසෙති	576
තනතිසායෙර	480	තාවතිංසං	594
තපනං	614	තාලිසං	528

පිටිමිකා

කි	
නිකොට්පරිපුභිං	594
නිගුණං	486
නිවිවරෙණ	710
නිවිවරං	726, 738, 740
නිණ්ණසුපකං	538
නිණ්ණපාදකං	498
නිණ්ණසාධරකං	700
නිණ්ණෙවිවිකිව්ඡා	608
නිණ්ණෙවිවිකිව්ඡා	570, 592, 606, 618
නිණ්ණං	578
නිණ්ණං මෙධාවිනො ජනං	578
නිණ්ණං මෙ වස්සානං--	
අවමයෙන	508
නිතතිරපතනිකා	488
නිත්ථායතනං	130, 172, 174, 176
නිත්ථියානං සුඛං පරිසමකපි	456
නිත්ථියපකකනනකුපජකා	
යෙන	222
නිත්ථියපකකනනක--	
චතුර්ථං	774, 776
නිත්ථියපකකනනකවිසො	778
නිත්ථියපකකනනකස්ස	
	340, 446, 780
නිත්ථියපකකනනකො	214
	288, 292, 404, 406, 744, 782
නිත්ථියපකකනනාපි	742
නිත්ථියසමාදානං	398, 740
නිත්ථියසාවකානං	456
නිත්ථියා	224, 342, 382, 604
නිත්ථියෙසු	116, 210
නිප්පානං	736
නිශොජනපරමං	258
නිර්වෘත්තගතචතුර්ථං	774
නිර්වෘත්තගතපඤ්චමො	776
නිර්වෘත්තගතවිසො	778
නිර්වෘත්තගතස්ස	340, 446, 780
නිර්වෘත්තගතායපි	240

පිටිමිකා

නිර්වෘත්තගතකුපජකායෙන	222
නිර්වෘත්තගතො	216, 288, 292, 404, 406, 742, 744, 788
නිරිටකං	742
නිරොකරණං	686
නිලකකකං	534
නිලා	546
නිලෙ	546, 548
නිලමපි	542
නිංසමතතා පාවෙය්‍යකා	628
නි	
නිණ් උප්පලහත්ථානි	692
නිරෙ	550
නිති සත්තානෙති	686
නු	
නුවත්ථා	594
නුවත්ථං	874
නුවාසිස්ස	8
නුනනං	712
නුමනාදිසානං	590
නුමන ච බවත්ථා නාගං--	
අපිරුලිකිබමො	216
නුලසිඛා	704
නු	
නුලපුණ්ණිකා	488
නුලිකා	502
නුලිකං	500
නෙ	
නෙකවුලාය	542
නෙවිවරිකා	628
නෙජසා නෙජං	52
නෙධ භික්ඛු ගෙමනනමපි--	
තිලකමපි වස්සමපි	346
නෙත බො පත සමයෙන--	
එකසවති ලොකෙ අරතනොනං--	
ගොනති	42
නෙ න ජානනති අත්ඤ්‍යෙකු--	
ආවාසිකා භික්ඛු අනොනාසිමං--	
ඔකකමනති	330

පිටියෙකියා

තෙත බො පන සමයෙන	8, 222
තෙත සමයෙන බුද්ධෝ භගවා	2
තෙත භී සම සාරිපුත්ත රාහුල-	
කුමාරං පබ්බාපෙති	204
තෙත භී වො කුමාරා නිසීදථ	48
තෙලසිකෙන	610
තෙලපපෙජ්ජාං	570, 590, 606
තෙලපපදීපං	572
තෙ ලහනති අඤ්ඤානිඤ්ඤයෙසු-	
පරිබ්බාජකෙසු පෙමං	248
තෙසං ව යො නිරොධො	84, 86
තෙ සංවිකම්භා	466
තෙසං හෙතුං නාමානෙතං-	
ආත	84, 86
තෙති කතිකා කතා හොති	82
තෙති වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුති-	
පචාරියමානෙ	466

මනා

තොසෙති:	726
---------	-----

ඬ

ථමෙන	686
ථමිකාතිපි	726
ථමිකායො	510
ථාලකෙසු	580

ථු

ථුලලකම්භාබොධො	526, 724
ථුලලකුමාරිකයොවරො වා	174
ථුලලකුමාරී	374
ථුලලච්චයං	740
ථුලලං පසුං	594

ථේ

ථේය්‍යපකකන්තකො	214, 246
ථේය්‍යසංවාසකවතුසෝ	774
ථේය්‍යසංවාසකපඤ්ඤවෙමා	778
ථේය්‍යසංවාසකච්ඡෙසො	778
ථේය්‍යසංවාසකසංසං	340, 446, 780
ථේය්‍යසංවාසකා	742
ථේය්‍යසංවාසකුපජ්ඣයෙන	222
ථේය්‍යසංවාසකො	214, 288, 292, 404, 406, 744, 782,
ථේරා	212, 252, 262, 730

පිටියෙකියා

ථේරාධිකං	278
ථේරෙන	272, 282, 284, 286, 298, 400, 408, 410
ථේරෙහි භික්ඛුහි පඨමන්තරං-	
සන්තිපතිතුං	292
ථේරො	230, 298, 402, 412, 536
ථේවකං	706
ථේවෙ	706

ද

දකඩා	620
දකම්භමාදිපෙස	576
දකම්භො	100, 112
දකම්භොය	512
දකම්භොගිරිං	194
දජ්ජානං භද්දන්තානං නං-	
හණ්ඩං	370
දට්ඨබ්බො	784, 786, 788
දට්ඨිකාමො	678
දට්ඨං වා	666
දණ්ඩකථාලිකං	706
දණ්ඩනයා	616
දධි	610
දන්තකට්ඨං ද්‍යුතබ්බං	96, 106, 132, 142
දන්තකාසාවානි	708
දන්තමයං	528
දමකාපි	544
දළිපඤ්ඤ	854
දළුතිකරණමනෙතන	630
දළුතිකමමං	712
දළුතාය	858, 860
දසකඩනතුං	672
දසමමමවිදු	80
දසහි චුපෙතො	80
දසවග්ගො	772
දසවග්ගකරණං	776
දසවාසො	80
දසානකාමො	616
දසානිසා	672, 674, 676
දසානෙනන	618
දසානිසංසෙ	718

පිටිපිටිකා

දසානපරමං	712
දහරකො	677
දහරානං	580

ද

දභුකාමො	726
දානකපං	32, 38, 40, 42, 50, 76, 176, 570, 592, 604, 606, 618
දානානි	696
දායකා	392, 554
දායකො	350
දායපාලො	872
දායං	872
දාරකා	190
දාරකො	192, 246
දාරකං	194, 208
දාසකමමකරපොරිසං	600
දාසසා	602
දාසානං	680
දාසෙ	608
දාසො	188, 606, 690
දාසං	374
දාසියා	554

දි

දිගුණං	710
දිට්ඨානිවසුඛවිහාරං	854, 868
දිට්ඨානිවසිකෙ අපෙති	474
දිට්ඨානිවෙමා	570, 592, 606, 608, 618
දිට්ඨං	806, 826, 884
දිට්ඨිමි ආවිකාතුං	276
දිට්ඨියා	742, 744, 818, 826, 834
දිට්ඨා	684
දින්නා හොති පමාරණා	404
දිබ්බෙන	574, 576
දිවසනාගො ආවිකකිතබ්බො	238
දිවසසන්නතෙනා	570
දිවාදිවසා	584
දිසඛගමිකො	660, 662
දිසා	104, 244
දිසාපාමොකෙකා	676, 678, 682, 688

පිටිපිටිකා

දිසාස	484, 512
දි	
දිසරතනා	592, 594, 698, 724
දිසාචුති	858
දිසාචු	860
දිසිනියා	858, 866
දිපිමහාපො	502
දිපිමංසං	560
දිපිං	560
දිපිකං	626

දු

දුක්කටං හොති	254
දුක්කතං කමමං	818, 820, 822, 824, 826, 828, 830
දුක්කරං	756, 758
දුක්කකකකියා	2
දුක්ක නිරොධගාමිනියා-	
පටිපදාස	578
දුක්ක නිරොධසා	578
දුක්කසමුදයසා	578
දුක්කියා	578
දුක්කං	592, 606, 618
දුග්ගකං	706
දුග්ගතසා	540
දුග්ගතානා	856
දුග්ගතිතා	746, 748
දුට්ඨොලො	728
දුට්ඨගහණිකො	534
දුට්ඨලං අපනතිං අදුට්ඨලං-	
ආපනතිති	880, 882
දුට්ඨෙන	690
දුට්ඨා	756
දුතියෙන	684
දුතියං දභුං	240
දුන්තිසාරිකො	780
දුප්පකො	158
දුප්පටං	712
දුප්පරිහාරං	552
දුබ්බණිකො	686
දුබ්බිකකා	544, 548, 550, 558

පිට්ඨකො

පිට්ඨකො

දුරොපයෝ	552
දුලලංඛං වත නෝ	760
දුලලංඛං වත මේ	566
දුස්සවාලිනී	528
දුස්සසුගසකසහස්සානං	692, 696
දුස්සසුගසිතානං	692, 696
දුස්සසුගසිහස්සානං	692, 696
දුස්සසුගානං	692, 696
දුස්සසුගං	692, 696
දුස්සානං	712
දුස්සිලස්ස	574

දු

දුතං	350, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364, 368, 370, 474, 688, 690
දුතෙය්‍යකමෙව්‍ය	892
දුපට්ඨො	736

දෙ

දෙය්‍යධමමා	684, 686
දෙය්‍යධමමං	678, 680
දෙවතා	576, 722
දෙවතායෝ	574
දෙවමනුස්සලොකේ	76
දෙවතානුකම්පිතෝ	576
දෙවස්ස	536
දෙවසිකං	254
දෙවා	580
දෙවියෝ	680
දෙවෙ	628
දෙවෙන මේ මාතාපිතරෝ	866
දෙවං	6
දෙසෝ	108, 134, 300, 412

දෙ

දෙවාරිකං	674, 678
දෙසස්ස	588
දෙසා	848, 850
දෙසාගහිං	700, 702, 704
දෙසාභිසකෙනා	692, 694
දෙසාරිතෝ	782
දෙහලෝ	856

දව

දවසිගුලෝ	552
දවාදසනනුතෙති	74
දවාබ්බිතං	748
දවාරෙසු	688
දවගුණෝ	712

දෙව

දෙවි තයෝ උපොසපේ-	
වාතුද්දසිකේ කාතුං	464
දෙවි තයෝ එකානුසාවණේ-	
කාතුං තං ව එකෙන-	
උපර්කායෙන	230
දෙවි මේ භික්ඛවෙ කසිතස්ස-	
පලිබොධා	666
දෙවි මේ භික්ඛවෙ පච්චයා	216
දෙව්වාපිකා	8
දෙව්වාපිකං පවාරෙතුං	448

ධ

ධජ්ඣකො	184
ධඤ්ඤඵලරසං	614
ධඤ්ඤගාරං	600, 602
ධම්නිසජ්ඣතගතතා	520
ධම්නිසජ්ඣතගතෙනා	522, 636
ධම්මකපිකෙති	448
ධම්මකමං	788, 790, 792, 794
ධම්මවකකං	16
ධම්මවකනුං	50, 76, 570, 592, 606, 618
ධම්මණා	842, 844
ධම්මතො විවෙචෙතුං	160
ධම්මන්තා	766
ධම්මබරා	850
ධම්මබරෝ	842, 844, 846, 848
ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකමං-	
768, 770, 772, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834	
ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා	798,
800, 802, 804, 806, 808, 810, 812, 814, 816, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834	

පිට්ඨකො

පිට්ඨකො

බමමපතිරූපකෙන සමග්ගකමමං-

762, 766, 768, 772, 820, 822,
824, 826, 828, 830, 832, 834

බමමපතිරූපකෙන සමග්ගා

798, 800, 802, 804, 806, 808,
810, 812, 814, 816, 818, 820,
822, 824, 826, 828, 830, 832,
834බමමවාදිනෝ 818, 820, 822,
824, 826, 828, 830, 832, 834,
884

බමමවාදී 880

බමමපිනයෙ 710, 868

බමමසාංඝි 854, 868

බමමො 4

බමමානං 586, 588

බමමිකා 890

බමමිකානි 830

බමමිකෙන 758, 760, 844, 846,
886

බමමියමානෙ 852

බමමෙන වග්ගකමමං 762, 766,
818, 820, 822, 824, 826, 828,
830, 832බමමෙන වග්ගා 798, 800, 802,
804, 806, 808, 810, 812, 814,
816, 818, 820, 822, 824, 826,
828, 830, 832, 834බමමෙන සමග්ගකමමං 766, 768,
772

බමමෙන සමග්ගා 772, 774

බමමෙන සමග්ගා පචාරණ-
කමමං 402

බමමං 588, 590

බමමං අබමමොති 880, 882

බමමං භාසනති 882

බා

බානා 564

බාතිනං 674

බාරුණෙන 603, 610

බි

බිතුයා 354, 356

බිතරං ව 868

බ්‍රි

බ්‍රිතකාය 740

බ්‍රිතසා 740, 742

බ්‍රිතතකාය 742

බ්‍රිතතා 294, 374, 392, 403, 472

බ්‍රිවකාරා 750

බ්‍රිවතාවා 258

බ්‍රිවහනෙන 608

බ්‍රිවසාගු වා 716, 718, 720

බ්‍රිවසෙතු 258

බ්‍රි

බ්‍රිමනෙතනත්ථිකං 532

බ්‍රිමනෙතනං 530

බෙ

බෙබ්‍රසතාති 603

බෙබ්‍රං 610

බො

බොතනත්ථං 562, 612, 620

බොපනං 856, 858

බොවනමනෙතන 630

න

න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි 330

න අකාමා භාගං දුතුං 700

න අවජිනෙත පේවෙ පක්ක-
මිතබ්බං 104

න අඤ්ඤත්‍ර අනතරවාසකෙන 630

න අඤ්ඤත්‍ර උතතරාසබ්බෙන 630

න අඤ්ඤත්‍ර පඤ්ඤකෙන වා-

අතිරෙකපඤ්ඤකෙන වා 630

න අඤ්ඤත්‍ර පුග්ගලස්ස අත්ථාරා 630

න අඤ්ඤත්‍ර සබ්බාපියා 980

න අබිමතනං පෙමං හොති 116

න අබිමතනා භාවතා හොති 116

න අතලසො 174

න අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං 174

පිටියකො	
න අසෙකෙඩන පඤ්ඤානි-	
කෙඩන	156
න අසෙකෙඩන සමාධිකඩ-	
කෙඩන	156
න අසෙකෙඩන සීලකඩ-	
කෙඩන	156
න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා-	
එකවමසස පතො දානබ්බො	104
න උපජ්ඣායසස භණ්ඩානසස-	
අනන්තරා කපා ඔපාතෙතබ්බො	96,
	134
න උපසම්පාදෙනබ්බො	156
න උලුච්ඡිකමනෙතන	630
නකඩතනානං	614
නබ්බිට්ඨිකාය වා	706
නබෙන	682, 690
නගරං	574
නගරකපං	494
නග්ගිසං	716, 718, 740
නගො	246, 740
නබ්බලෙන	600, 602
න ව කරණීයං	766
න ව භික්ඛවෙ අපචාරණං-	
පචාරෙතබ්බො අඤ්ඤානු-	
සඤ්ඤාමග්ගිසා	446
න ව භික්ඛවෙ නගාපිත-	
පුඤ්ඤාන චුර්භණ්ඩං පරිභරි-	
තබ්බො	622
න චිරසොව පකතනො-	
අහොසි	696
නච්ච	672, 674
නජ්ජා	2, 66
නට්ඨං වා	666
න තිබ්බවජ්ජෙදු හොති	174
නතනමාලකසාවං	524
න තානං සකෙකාමි	84
නඤ්ඤාති පුනබ්බවො	578
නඤ්ඤාමං	530
නඤ්ඤාමෙතන	680
නඤ්ඤාකරණී	530
නඤ්ඤානා	678
නඤ්ච ව බො අරහා යථා-	
අහං	52, 60, 62, 64, 66, 68

පිටියකො	
න දුකෙඩා හොති	174
නදියා	342, 498, 718
නදියා වා භික්ඛවෙ	268
නදිං	244
නදිං තරනො	264
න දියා පකකම්භබ්බො	104
නදී	268, 512
නදීනං	614
නදීතිමනං	258
නදීපාරං	258
නදීපාරගතං වා	728
න තිසසො දානබ්බො	156
නඤ්චුච්ඡියා	710
නඤ්චියං	876
නඤ්ච	204
න පගුණං	686
න පච්චෙසං	632
න පුච්ඡනති	334
න පගවා උසසගති	632
න භික්ඛවෙ අඤ්ඤාසං-	
පරිසා අපලාලෙතබ්බො	212
න භික්ඛවෙ අනනුඤ්ඤානො-	
මානාපිතුභි පුතො පබ්බො-	
ජෙතබ්බො	206
න භික්ඛවෙ අනුපජ්ඣායකො	222
න භික්ඛවෙ ඉණොසිකො	186
න භික්ඛවෙ උපජ්ඣායං-	
අනාපුච්ඡා ආවරණං කාතබ්බො	212
න භික්ඛවෙ කාරහෙදකො	
වොරො	184
න භික්ඛවෙ ඡවකුටියා	380
න භික්ඛවෙ ඡතෙත	380
න භික්ඛවෙ තොති භික්ඛුති-	
තසමිං ආවාසෙ වසං වසිතබ්බො	
	288
න භික්ඛවෙ දාසො	188
න භික්ඛවෙ පඤ්චති ආබාධෙති-	
පුට්ඨො පබ්බාජෙතබ්බො	180
න භික්ඛවෙ මුඛචාරකො	
ආකාරො ආවරණං කාතබ්බො	201

ප්‍රථමකොටස

ප්‍රථමකොටස

න භික්ඛවෙ මුගබ්බනං තිඤ්ඤ-	
සමාදානං සමාදිසිතබ්බං	388
න භික්ඛවෙ රාජභවො-	
පබ්බාජෙතබ්බං	184
න භික්ඛවෙ රුක්ඛසුසිරෙ	380
න භික්ඛවෙ ලිඛිතකො	186
න භික්ඛවෙ සභාගා ආපනති-	
දෙසෙනබ්බං	302
න වත නො ලාගා	760
න වත නො සුලභං	760
න වත මෙ ලාගා	566
නවකෙන	298, 400, 406, 412
නවතිතං	522, 540, 610
නවං භික්ඛුං ආණ්ඩපෙදුං	284
නවා ව	252, 281, 342, 490
න සමමා වතනනති	114, 152
න සුවිනිවර්තනති සුත්තසො-	
අනුමාදනසො	163
න සුවිනතනති	163
න සුසානං ගන්තබ්බං	104
නහාපිතකමෙම	620
නහාපිතපුබ්බං	620
නහාපිතපුබ්බෙන	622
නහාපිතො	626
නලමයං	528
නා	
නාගයොනියා අවටියති	214
නාගරාජා	6, 52, 54, 558
නාගා	558
නාගො	214, 216, 218, 550
නාගං	508
නාගමෙනානං	698
නාගමෙසු	698
නාගපුතො	584
නාභිදුරෙ ගන්තබ්බං	96, 131
නානතනාකථං	494
නානා දිසා නානා ජනපද	14
නානාතොසජ්ජති	678, 688, 692
නානාසංවාසකමතුන්තො	774
නානාසංවාසකපඤ්ඤමො	776
නානාසංවාසකභූමියො	852

නානාසංවාසකසංඝ	780
නානාසංවාසකා	850
නානා සීමාය සිතවතුන්තො	774
නානාසීමාය සිතපඤ්ඤමො	776
නානාසීමාය සිතවිසො	778
නානාසීමාය සිතසංඝ	780
නාභිවිතරනති	334
නාවං	578
නාවා	392
නාවාය වසංඝ	380
නාසවජුතො	216, 782
නාසවජුතො	226
නාසනනතිකො	632, 634, 636,
	638, 640, 642, 644, 646, 648,
	650, 652, 654, 656, 658, 660,
	662, 664
නාහං ආවරිය සකෙකාමි	684
නාහං තං කථිවානං	570
නාමියා වාපකෙන	620
නි	
නිකකසාවො	6
නිකකුජ්ජිතං වා	570, 590, 606,
	608
නිකකනතිං කුරෙය්‍යං	216
නිකඛිතනවිවරෙ	714, 716
නිකඛිතනා	724
නිකොපාය	728
නිගණ්ඨසාවකො	584
නිගණ්ඨා	594
නිගණ්ඨො නාගපුතො	584
නිගමො	512
නිගමං	268
නිගමකථං	494
නිග්ගහං	892
නිවර්තරසි	690
නිව්ඛානනතිකො	632, 634,
	636, 638, 640, 642, 644, 646,
	648, 650, 652, 654, 658, 660,
	662, 664
නිදහනති	702

පිටියබෙකා

නිදනං උද්දිසිකා සෙසං-	
සුතෙන සාවෙනබ්බං	270
නිසි	392
නිසිං	376
නිපකං	870
නිපජ්ජාපෙකා	678
නිප්පච්ඡා	678
නිප්පච්ඡි	688
නිප්පච්ඡි	854
නිප්පච්ඡිනො	690
නිප්පතෙය්‍යං	854
නිපාතෙසුං	734
නිබ්බට්ඨිජං	552
නිබ්බාති	864
නිබ්බාතෙකා	864
නිබ්බකසාවං	524
නිබ්බකොසමපි	380
නිබ්බකොසෙපි	702
නිබ්බජ්ජාණං	524
නිමිත්තකතෙත	630
නිමිත්තානි	856
නිමිත්තා කිත්තෙතබ්බං	282
නියසාසකමමකතො	804, 814, 830
නියසාස කම්මාරහසාස	788, 790, 792, 794, 796
නියසාසකමමං	788, 790, 792, 794, 796, 804, 822
නිරයං	574
නිරොධබ්බමං	570, 592, 606, 618
නිරොධො හොති	2
නිරොධං	592, 606, 618
නිවාරෙතබ්බං	96, 134
නිවාසනං	96, 98, 106, 108, 134, 136, 146
නිවෙසනං	354, 356, 502, 540, 546, 564, 606
නිසද්දපොතකං	524
නිසද්දං	524
නිසිද්දනං	722, 724, 726
නිසාගගිගෙන	630
නිසායකරණීයො	228

පිටියබෙකා

නිසායද්දගතො	228
නිසායං අලභමානෙන	228
නිසාරණං	780
නිසාරණං	780, 892
නිසාරිනො	892
නිසාරෙති	780
නිසිමට්ඨො අනුමොදති	630
නිසිමං	406, 408, 436
නිහතා	888
නිහිතානිහිතං ච	702
නිහුහුබ්බො	6
නි	
නිවා	570, 574
නිතා	870
නිය්‍යාසි	580
නිලට්ඨකා	488
නිලට්ඨාණං	580
නිලට්ඨා	580
නිලට්ඨාසි	730
නිලා	580
නිලාලකාරා	580
නිගරිකා	686
නිහාතුං	736
නෙ	
නෙකබ්බමෙ	570, 592, 604, 606, 618
නෙගමසාස	682
නෙගමො	672, 674
නෙත්තාරං චත්තති	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828, 830, 832, 834
නෙරඤ්ජරායං	54
නෙව ආලපෙය්‍යාම	394
නෙවිමං චිට්‍රං කාරෙසාසං	634
නො වෙ ලහෙථ	466
ප	
පකතඤ්ඤානො	756, 758
පකතනෙතා	694, 696
පකතත්තසාස	780
පකතනෙතා	156, 578
පකකමනත්තිකා	632

පිටියබෙකා

පිටියබෙකා

පකකමනනනිකො	632, 634
පකකමනනිපි	742
පකකං වා	706
පකකාපි මුග්ගා ජායනනි	542
පකාසිතුං	10
පකබසබ්බකෙනෙත්තු	130
පකබහතො	226, 782
පකබහනං	226, 246
පකබාලෙසි	872
පකෙබ	746
පග්ගහාරහො	892
පග්ගහෙන	594
පග්ගුණො	892
පච්චකබ්බානකො	292, 744
පච්චකබ්බානො	682
පච්චගෙස	8
පච්චත්ථරණං	724, 726
පච්චත්ථිකා	892
පච්චත්ථිකානං	708
පච්චනනං උච්චිනථ	186
පච්චනනිමෙ	856, 858
පච්චබ්බාථා පදමසොකං	84, 86
පච්චයා	728
පච්චයානං බයං	4
පච්චවෙකබනනසාය	886
පච්චාසිංසිතබ්බං	884
පච්චාහරනි	692
පච්චුග්ගනනාචා	872
පච්චුග්ගමනං	616
පච්චුට්ඨානං	848, 850
පච්චුට්ඨාය	574, 576, 598, 862
පච්චුට්ඨාසි	578
පච්චුට්ඨොය්‍යාම	878
පච්චුසසමයං	510, 574, 576 598, 862
පච්චෙසානනි	634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664, 666
පච්චොරොහිත්ථා	580, 582, 584, 604
පච්චානිපානි	862
පච්චාබාහං	858, 860

පච්චාහනනං	870
පච්චා සමණෙන	104, 142
පච්චිමකො	714
පච්චිමා	100, 112
පච්චිමාය	484, 512
පච්ච්චි	54
පච්චං අභිසංඛාරිතුං	532
පච්චොතසා	688, 690, 692
පච්චොතෙන	696
පච්චායනි	892
පච්චාපනි	48
පඤ්චකෙන වා	632
පඤ්චගොරසෙ	610
පඤ්චනනං සනත්තානකර - භික්ඛෙයන	358
පඤ්චවග්ගකරණං	776
පඤ්චවග්ගො	772
පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු	14, 16, 20, 28
පඤ්චසබ්බා	772
පඤ්චාසිකං	874
පඤ්ච්චිකො	860
පඤ්ඤානනං නථාගතෙන	880, 882
පඤ්ඤාසයොජනිකා	690
පඤ්ඤාසාය ව රතනිං ගච්ඡති	672
පට්ඨිකා	502
පට්ඨිකං	500
පටාකං	590
පටිකසොය්‍ය	778
පටිකකමනි	736, 874
පටිකා	502
පටිකං	500
පටිකාකාතබ්බා	784, 786, 788
පටිකුට්ඨකටං	766
පටිකුලං	688, 716, 718
පටිකෙකාසනා	780
පටිකෙකාසනනි	768, 770, 772
පටිකෙකාසිතුං	276
පටිගච්චෙව	854, 688
පටිගච්චෙව්වාසි මයා ඤානො	686
පටිග්ගහෙ	678
පටිග්ගහෙසි	690

පිටිබිඳකො

පිටිබිඳකො

පටිග්ගානකං	700
පටිච්චකම්මං	594
පටිච්චසමුප්පාදං	2
පටිච්ඡන්තං	570, 590, 606, 608
පටිච්ඡාදනීයං	536
පටිජානනති	742
පටිඤ්ඤාය කරණීයං	788, 790
පටිනිවාසනං	96, 98, 106, 108, 134, 136, 146
පටිනිසංසරේනා	784, 786, 788
පටිප්පසංසද්ධිං	808, 810, 812, 814, 816, 818
පටිප්පසංසද්ධිං	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828, 830, 832, 834
පටිප්පසංසද්ධො	756, 758
පටිප්පසංසමති	584
පටිප්පසංසමොම	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828, 830, 832, 834
පටිපාරිං	562
පටිපාදෙසි	868
පටිපුච්ඡාකරණීයං	788, 790
පටිබලෙන	596, 702
පටිබලො	834
පටිබාහති	624, 886
පටිබුද්ධති	722
පටිභාණං	562, 564
පටිභාණෙය්‍යකා	620
පටිභාති නො	846
පටිනංසු	10
පටිවිද්ධං	578
පටිවිනෙති	562
පටිවෙකම්	556
පටිවෙදෙය්‍යං	674
පටිසතෙන රතනිං ගච්ඡති	674
පටිසමොදාදිකුං	758, 760
පටිසංවෙ ව ආපනති දුක්ඛං	
පසංසු	384, 386, 388, 390
පටිසලානසාරූපං	80
පටිසාරණීයකම්මං	788, 790, 792, 794, 796, 804, 816, 824

පටිසාරණීයකම්මකතො	804,
	816, 830
පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස	788,
	790, 794, 796
පටිසාමෙති	874
පටිසංසුණි	684, 686
පටිසෙවිතා	736
පටිසොනගාමිං	10
පටිනනති	562
පටොලකසාවං	524
පටොලපණ්ණං	524
පඨමං උපජ්ඣං ගානාපෙ	
නබ්බො	232
පඨමං කෙසමස්සුං	172
පඨමනරං ආගන්ථො	96, 134
පඨමං නිව්වතා කිත්තනනබ්බො	258
පඨමස්ස කිත්තස්ස අභිගමාය	254
පණ්ණවෙන	858, 860
පණ්ඩකගොවරො	174
පණ්ඩකවතුන්ථො	774
පණ්ඩකපඤ්චමො	776
පණ්ඩකවිසො	778
පණ්ඩකස්ස	340, 780
පණ්ඩකාති	742
පණ්ඩකපජ්ඣායෙන	222
පණ්ඩකො	212, 246, 288, 292, 374, 404, 406, 744
පණ්ඩිනජාතිසො	576
පණ්ඩිතා	854
පණ්ඩිතාභාසා	870
පණ්ඩිතාය	714, 716
පණ්ඩිතො	708, 842, 844, 846, 848, 864
පණ්ඩුමතතිකාය	706
පණ්ඩුමරාගාබාධො	534, 688
පණ්ණරසිකා	402
පණ්ණරසෙ	452
පණ්ණරසො	330, 436
පතනකල්ලං	120, 124, 172, 232, 234, 236, 258, 296, 298, 400, 702, 738, 888
පතනබ්බමො	608

පිටිබ්බෙකා

පිටිබ්බෙකා

පහනබ්බෙමා	570, 592, 606, 618
පහනපරියාපහනං	96, 134
පහනමිති	54
පහනරජනං	706
පහනරසං	614
පහතා	726
පහනිකාව	580, 582
පහනිකොව	584, 604
පතිමානෙථ	8
පතිරූපං	692, 864
පතිවට්ටෙසි	580
පතිසල්ලාතා	596
පතිසල්ලිනසා	594, 876
පත්ථයතා	564
පත්ථරතති	706
පත්ථනං	706
පදකම්ණං	592, 606, 608, 672, 674, 692, 696, 698, 714, 724, 760, 860
පදකම්ණා	672, 674
පදං	76
පදීපකරණෙ වා	680
පදුමිනියං	12
පදෙසෙ	576
පඤ්ඤා	600, 602
පඤ්ඤා	16, 18
පනාමෙතබ්බො	116
පබ්බකති	578
පබ්බජිතා	492, 710, 868
පබ්බකතිමිත්තං	258
පබ්බතෙ	506
පබ්බතො	484, 512
පබ්බවාතො	532
පබ්බාජනියකමමං	758, 790, 792, 794, 796, 804, 814, 822, 830
පබ්බාජනියකමමකතො	804, 814, 830
පබ්බාජනියකමමාරහසා	788, 790, 792, 794, 796
පබ්බාරං	536, 626
පබ්බාරා	636

පතිජුති	706
පමාදාසිකරණං	572
පමුඛෙ	256, 480
පමුඛො	50
පමුදිනාය	720
පමෙත්තුං	892
පමොදිනා	720
පසිරුපාසති	618, 650, 652, 654, 656, 658
පරකුලෙසු	756, 758
පරදත්තපොජනං	564
පරතණං	726
පරමමරණං	574
පරමාය	672, 674
පරමෙත	590
පරුජිතම	580, 582
පරාමසිත්තා	864
පරිකථාකතෙන	630
පරිකාරවොලකං	726
පරිකාරෙ	106
පරිකම්පිතා	686
පරිගහතිතා	718
පරිගණනනිසයා	574, 576
පරිච්චිතනානි	554
පරිණාමෙති	564
පරිණාමෙනං	688, 690
පරිත්තං	676, 700
පරිදසසි	512
පරිඛොට්ඨි	734
පරිතෙතති	858
පරිපාකමිකාය	674
පරිපාකං	858
පරිපාතෙනති	560
පරිපාතෙසි	864
පරිපුච්ඡාය	174
පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨා-	
ගාරො	854
පරිපුණ්ණං	726
පරිබ්බාජකච්ඡෙනෙන	856, 858
පරිබ්බාජකා	248
පරිබාහිර භවිසාම	468
පරිභණ්ඩකරණමතෙනෙන	630

	පිටියලිකා
පරිභාෂිතා	692
පරිභාසනී	804
පරිභිජුති	706
පරිභුක්තං	718, 720
පරිභොජනීයසං	874
පරිමුඛයා	870
පරියාදානා	684
පරියාදින්නරූපා	686
පරියාදිසිසානි	684
පරියාදිසෙය්‍යං	52
පරියාසෙත	610, 886
පරියාසො	586, 588, 590
පරියෙසමානො	718
පරියොගාලිතධම්මො	570, 592,
	606, 608, 618
පරියොදානසිප්පා	620
පරියොසානකල්‍යාණං	604
පරිවාසාරතං	788, 790, 792
පරිවාසාරතස්ස	790, 792, 794,
	796
පරිවාසං	778, 788, 790, 792,
	794, 796
පරිවිතක්කමඤ්ඤාය	8, 10
පරිවිතකෙකා	10, 594, 876
පරිවිතක්කං	694
පරිවෙණං	102, 112, 138, 148,
	332, 352, 354, 356, 384, 386,
	388, 390, 438
පරිවෙසනා	576, 582, 610
පරිසද්දසකං	226
පරිසද්දසකො	226, 782
පරිසද්දසි	246
පරිසාය	252, 254, 278, 310,
	312, 314, 316, 318, 320, 324,
	326, 328, 344, 424, 426, 428,
	432, 446
පරිසං	274
පරිසායානී	870
පරිසායං	584
පරිසායනානී	540, 568
පරිසායනෙහිපි	726
පරිසුඛං	604
පරිචිතක්කං	876

	පිටියලිකා
පරිභාසනනී	42
පරෙ ව	870
පරෙන වා	232
පරෙසමි සද්ධාය	850
පල්ලඛකං	500
පල්ලඛකන	474, 864
පල්ලඛකා	502
පල්ලලානී	578
පචත්තමංසං	554, 592
පචත්තාරො	612
පචරං	692, 696
පචාරණං	772
පචාරණං දෙනෙතන	406
පචාරණාය	628
පචාරණාභාරකො	404, 406
පචාරිතෙන	596
පච්චෙකං	876
පචුත්තං	612
පසතෙන	672
පසන්නචිත්තං	570, 592, 606,
	618
පසාදනීයං	508
පසාරිතං	578, 716
පසානො	8
පසාඤ්ඤාකායා	720
පසාමනිසානි	720
පසාසි	300
පසායං වා	736
පසායො	686
පසුසංවාසං එව	398
පසෙතදිසා	382, 384
පසෙය්‍යන	684
පභිතත්තා	874
පභිණං	588, 590
පභුතං යාගුඤ්ච මධුගොලඤ්ච-	
පටිසාදාපෙනා	562
පට්ටිපන්නං	734
පට්ටිබොධා	666
පංසුකිතං	706
පංසුකුලං	698
පංසුකුලෙ	712
පංසුකුලෙන	632

පිටිමිණිකා

පිටිමිණිකා

පංසුකුලකතෝ	726
පංසුකුලිකා	628
පසුංකුලිකෝ	696

පා

පාටලිගාමේ	574, 576
පාටලිපුතොත	730
පාටිකාය නිමුණිකා	474
පාටිපදේ	384, 386, 388, 390
පාටිපදේ	330, 436
පාණකා	530
පාණකෙ	684
පාණහුතෙසු සංයමෝ	8
පාණතරා	870
පාණතරානං	736
පාණුපෙතං	570, 590, 592, 606, 608
පාණෝ	240, 346, 348
පාණං	594
පාතරුසං	690
පාතීතෙ	730
පාතීමොකං	260, 280, 302, 304, 888
පාතීමොකවුදෙදසං	280
පාතියාපි	706
පාතුනවනති	4
පාථෙය්‍යං	676
පාථෙය්‍යං පරිසෙසිතුං	610
පාදකඨලිකං	756, 758, 872, 874
පාදභිලාබාධෝ	492
පාදච්ඡිනොතා	226, 782
පාදච්ඡිනං	226
පාදතලෙසු ලොමානි	474
පාදපිඨං	756, 758, 872, 874
පාදබහඤ්ඤානං	532, 680
පාදා	246
පාදානං ධොතං උදක- නිසෙසාකං	332
පාදුකායෝ	498
පාදොදකං	756, 758, 872, 874
පානකඨං	494

පානියසටං	874
පානියෙන පුච්ඡිතබ්බො	96, 98, 108, 136, 144
පානියං පරිභොජනියං	300, 874
පාපකං	690, 722
පාපකානං	586
පාපණිකෙ	712
පාපණිකෙන	632
පාපභිකවු	228, 502
පාපභිකවුං	502, 504
පාපරොගී	226, 782
පාපරොගිං	226
පාපසමාවාරො	804, 822
පාපිකං	806, 826
පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටි- නිසෙසග්ගෙ උකඛිතතක- චතුෂ්ඨො	774
පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටි- නිසෙසග්ගෙ උකඛිතතක- පඤ්චමෝ	776
පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටි- නිසෙසග්ගෙ උකඛිතතකච්ඡො	778
පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටි- නිසෙසග්ගෙ උකඛිතතකසං	780
පාපිකාය	742, 744, 818, 826, 834
පාපුපාසකසං	502
පාමුණ්	720
පාමොකො	50
පාසිතොමභි	690
පායෙත්වා	690
පාරතො අනතං ඔරතො හොගං	96, 100, 108, 110, 134, 144, 148
පාරාජිකානි	454
පාරිච්ඡිතතකපුපඨං	64
පාරිමතීරෙ	578
පාරිලෙය්‍යකං	176
පාරිලෙය්‍යකෙ	878
පාරිවාසිකචතුෂ්ඨො	778
පාරිසල්ප්	866
පාරිසුද්ධි භාරතො	288, 290
පාරිසුද්ධිං දෙනෙන	292

පිටිපිටිකො

පාලිබදා	708
පාලකො	54
පාලාරො	696
පාසාණනිමිත්තං	258
පාසාදසනානි	672
පාසාදසහසානි	672
පාසාදිකා	672, 674
පාසාදිකතාය	740, 742
පාසාදිකසා	740, 742
පාසාදිකෙන	82
පාසාදිකං	508
පාසාදො	238
පාසාදං	280, 540, 596
පාලිගුණසීමා	488

පි

පිටුතා	678, 680
පිටකානි	568
පිටකං	600, 602
පිට්ඨිබ්බද්දායං	618, 620
පිට්ඨි	500
පිට්ඨිමපි	542
පිණ්ඩකෙන	628
පිණ්ඩකං	592
පිණ්ඩපාතපටිකකතො	870
පිණ්ඩපාතං අද්දං පටිකකමි	82
පිණ්ඩපාතිකා	628
පිතරං	218
පිතා	246, 370, 392
පිතා පුත්තා ව සෙසා තොනති	192
පිතුසාතකචතුරො	774
පිතුසාතකපඤ්චමො	776
පිතුසාතකච්ඡො	778
පිතුසාතකසා	340, 416, 870
පිතුසාතකාපි	742
පිතුසාතකපඤ්ඤායෙන	222
පිතුසාතකො	218, 292, 404, 406, 744, 782
පිතුච්චනං	864
පිප්ඵි	526
පිපාසං	562, 564
පියවකුච්ඡි	872, 874
පියවාදී	862

පිටිපිටිකො

පිලිඤ්ඤාමං	540
පිලිඤ්චච්ඡසා	530, 532, 538
පිලොතිකාය	632
පිසාවිලිකා	380
පිසාවෙහි	372
පිලකා වා	724
පි	
පිතමනාය	720
පිතං	688, 690
පිතවණ්ණං	580
පිතවත්ථා	580
පිතා	580
පිතාලඛකාරා	580

පි

පුග්ගලසා	630
පුග්ගලසා අත්ථාරා	632
පුග්ගලං	274, 276
පුග්ගලං ධර්මො සමිසං-	
පවාලොය	464
පුග්ගලං කුලසිත්ථා ඔකාසං-	
කාරාපෙත්ථං	276
පුග්ගලෙ	452
පුග්ගලො	192, 230, 452, 462, 464, 780, 782
පුග්ගලිකාය	622
පුච්ඡාමි තං	76
පුඤ්ඤායා	862
පුඤ්ඤකං	682
පුඤ්ඤකාමා	720
පුඤ්ඤාමාකඛිමානානං	614
පුඤ්ඤානි	696
පුට්ඨදා	488
පුට්ඨෙදනං	576
පුණ්ඩරිකිනියං වා	12
පුත්තවිත්තං උපට්ඨපෙසානි	
	94, 132
පුත්තසා	354, 356, 600, 602
පුත්තො	206, 368, 370, 606
පුත්ථනා	722
පුත්ථි	256
පුත්ථිසද්දො	870

පිටියබෙකා

පිටියබෙකා

පුන කාතබ්බං කමමං	590, 818,
820, 822, 824, 826, 828 830,	
832, 838	
පුන පමාපෙතබ්බං	418
පුප්පදසාති	742
පුප්පරජනං	706
පුප්පරසං	614
පුප්පං දෙවස්ස උප්පාදානං	680
පුබ්බණ්ඩසමයං	502, 538, 540
546, 576, 592	
පුබ්බපෙතකථං	494, 606
පුබ්බානුපුබ්බකානං	40
පුබ්බුට්ඨාසී	862
පුරපමා	100, 112
පුරපමාස	484, 512
පුරාණකුලපුතො	214
පුරාණජට්ටෙහි	72, 81
පුරාණදුතිසිකා	38
පුරාණදුතිසිකාය	240
පුරායං සුතතනො පළුජ්ඣ	356
පුරිසකථං	494
පුරිසදමසාරථී	604, 612
පුරිසනතරෙන	500
පුරිසසුතෙනන	500
පුරිසසුතනං හත්ථට්ටකං	500
පුරිසස්ස	180, 268
පුරිසොසී	230, 234
පුරෙහතනං	548, 626
පුරෙනතනං පටිග්ගහිතං	594, 596
පුරොහිතො	856
පු	
පුජිතා	576
පෙ	
පෙහතිකං	868
පෙසලා	276
පො	
පොකබරට්ඨං	550, 594, 596
පොකබරණියා	550, 672, 756
පොකබරණී	62, 244, 354, 356
පොකබරණීසනාති	672
පොකබරණීසනස්සාති	672

පොසෙසුං	580, 582
පොත්තං	742
පොත්තිකා	554
පොරාණං	612
පොසාපිතො	674
පොසාවතිකං	680
පොසො	576
ඵ	
ඵණදසාති	740
ඵණහත්තො	226, 782
ඵණං	246
ඵලකචිරං	740
ඵලබාදනියං	544, 546, 552,
622	
ඵලකුමං	532
ඵලමසං	528
ඵලරජනං	706
ඵලරසං	614
ථා	
ථාණිතං	522, 540
ථාරුසකපානං	614
ථාසුමිතාරිකො	664
ථාලෙකා	684
ථාලො	570
ථි	
ථිතා	672
ඛ	
ඛබ්රො	226, 782
ඛබ්රං	226
ඛකිනමිහෙනන	630
ඛකිනසුතනං	530, 532
ඛකිනා	240
ඛප්පං	862
ඛලොචනා	720
ඛලං	562, 564, 858, 864, 868
ඛකාරුමකොට්ඨකො	596
ඛතිචාරකොට්ඨකා	694
ඛතිනගරෙ	858
ඛතිසමගතස්ස	632, 636, 638,
640, 642, 644, 646, 656, 658,	
664	

පිටුබෙකා

බතිසීමගතො	634, 636, 638, 650, 652, 654
බහුකතො	616
බහුකාරො	738, 740
බහුජනා	672
බහුඤ්ච ගණනාති	676
බහුපරිකතාරො	740
බහුභාණෙකා	740
බහුමායා	690
බහුස්සුතො	200, 812, 844, 846, 818, 850

බා

බාරාණසියං	14, 24, 30, 38, 48, 496, 562, 714, 854, 858
බාරාණසිං	860, 862, 866
බාරාණසෙය්‍යකො	686, 688
බාලො	452, 454, 804, 822, 870
බාහනනමපි	708
බාතා පග්ගස්සා	594
බාහිතපාපබමෙවො	6
බාහුලිකො	16, 18
බාහුලාය ආවතො යදිදං ගණබන්ධකං	128
බිමබිසාරස්ස	182, 248, 540, 602, 680, 682, 684, 686
බිමබිසාරෙත	186, 188, 662
බිලාති	858, 860
බිලාලං	526

බි

බිජ්භනනං	600, 602
බිජාති	622

බු

බුඤ්ඤාපබ්බජිතො	620, 622
බුද්ධපමුඛඤ්ච සමස්සං	682
බුද්ධං සරණං ගමිජාමි	46

බෙ

බෙලවසිසිසස්ස	526, 724
--------------	----------

බො

බොජ්ඣංගනාමනා	720
බොධිරුක්ඛමුලො	6

පිටුබෙකා

බොධිරුක්ඛමුලො	2
බොධිං	16

බ්‍ය

බ්‍යඤ්ඤාපෙතො	890
--------------	-----

බ්‍ර

බ්‍රහ්මකායිකා	24
බ්‍රහ්මවරියං	604, 718
බ්‍රහ්මවරියනනරුයො	272
බ්‍රහ්මවාරයො	576
බ්‍රහ්මදත්තස්ස	856

බ්‍රා

බ්‍රාහ්මණපරිසං	574
බ්‍රාහ්මණස්ස	4, 54, 124, 546, 562
බ්‍රාහ්මණං	120, 564

භ

භගද්‍රෑයාබාධො	552, 680
භගද්‍රෑයාබාධං	682
භගවතො ඵතද්දොසි	8
භගවතො පුරතො පාතුරොසොසි	10
භගවතං පටිවෙදෙමි	474
භගවතං භුත්තං භික්ඛ- පත්තපාණිං භගවා භනෙතං- පංසුකුලිකො භික්ඛු- සබ්බොවාති	696

භගිනියො	378
භගිනී	370
භගිනං	698
භගොදකං	532
භණ්ඩකං	550
භණ්ඩකකාරකා	464, 466, 878, 880, 882, 884
භණ්ඩකකාරකෙති	876
භණ්ඩකකාරකො	798, 800, 802, 818, 820
භණ්ඩනජානා	852
භණ්ඩාගාරං	702
භණ්ඩාගාරිකං	704
භණ්ඩාගාරෙ	704
භණ්ඩනං	846, 848, 850, 888, 890

පිටුපස

පිටුපස

හතනගෙන	92, 94, 132, 564, 848, 850, 852
හතනගන	394, 562, 618, 874
හතනපටිපාටි	618
හතන	520
හදුකො	756, 758
හදුකො	680, 682
හදුමුතක	524, 528
හදුමුතක	48
හදුමුතක	26
හදුමුතක	602, 604
හදුමුතක	498, 608
හදුමුතක	496, 602, 604
හයකට	494
හය	848, 850
හයගන	700, 702, 704
හරය	606, 680
හරය	600, 602
හවනගන	578
හවනගන	578
හසකරක	464, 466, 878, 882, 884, 886
හසකරක	876
හසකරක	798, 800, 802

හ

හගෙන	704
හගෙන	730
හගෙන දුක	622
හගෙන	698, 700, 732
හජන	96, 106, 132, 142
හජනහජන	704
හජනමාන	730
හජන	704
හන	730
හසිතමුතහසන	612
හසිත ලිපිත. තපාගන	880, 882
හසිත	708
හසිත ලිපිත. අපරිශෝ- සිත	452

හ

හිකපසකපස	748, 750
හිකපස	362, 364

හිකපස ගොවරා වා	174
හිකපස වතුකො	774
හිකපස දුක	776
හිකපස දුක	742
හිකපස දුක පසකො	222
හිකපස දුක	212, 220, 288, 292, 404, 406, 744, 782
හිකපස දුක	340, 446, 780
හිකපස පසකො	776
හිකපස කිසි නතපරික	340
හිකපස විකො	778
හිකපස සකස	716
හිකපස සකසන	884
හිකපස සකස	352, 356
හිකපස පසකො	294, 408, 472
හිකපස කිසි	370, 392
හිකපස සකස	546
හිකපස සකසන	196, 556, 562, 566, 568, 572, 576, 578' 580, 582, 604, 608, 610, 616
හිකපස සකස	548, 564, 614
හිකපස සකස	384, 476, 506, 508, 512, 566, 570, 592, 594, 606, 608, 610, 612
හිකපස පාදෙ වතුපෙක	46
හිකපස	82
හිකපස	100, 110, 136, 146
හිකපස සකස	846
හිකපස	550

හ

හුජන	234
හුතනවසකො	874
හුතනවස	596
හුතන	546, 556, 566, 576, 582, 594, 608, 610, 614, 716
හුමාදෙව	24
හුසාපෙක	682

හ

හුතපස	854
හෙ	
හෙදගරකෙන	850
හෙදගරකෙන	846, 848

පිටියකො		පිටියකො	
හෙදපුරෙකඩාරපණණරසකං	328	මඩුකපුප්පරසං	614
හෙදෙති	208	මඩුගොලකං	562, 564
හෙසජ්ජාති	522, 524, 526	මඩුපානං	614
හෙසජ්ජං	682, 690, 736	මනසාකාසි	2
හො		මනං චූළො අනොසි	264
හොජ්ජායා	566	මනාපවාදී	862
ම		මනුස්සනාගො	54
මකඛියති	722	මනුස්සනාරායො	272
මකඛියනති	680	මනුස්සමංසං	556
මගගතිමනනං	258	මනුස්සරාහසෙය්‍යකං	80
මගධකෙතිනනං	708	මනුස්සසොහග්‍යමුච්ඡිනා	564
මගධමහාමනනා	574, 576, 578	මනොසුචරිතස්ස	586
මගධානං ගිරිබ්බජං	90	මනනණාසු	892
මගධෙසු පඤ්ච ආබාධා-		මනනපදං	612
උස්සනනා නොනති	178	මනනයමානස්ස	872
මඛකු	680, 718, 892	මනනානං	612
මඛකුභුතො	574	මනෙත ව මුට්ඨිණිකාය ව	8
මඤ්චකෙ	678, 734	මනුමුඛියො	66
මඤ්චකෙන	684	මරණකාලෙ	866
මච්ඡමංසං	524	මරියාදබ්බං	708
මච්ඡරං	792	මරියාදං ධර්මය්‍ය	708, 710
මච්ඡවසං	524	මර්මං	526
මජ්ජං	532	මලො	616, 618, 620
මඤ්ඡනා	620	මහග්‍යාති	678, 680
මඤ්ඡනා	862	මහභිකො	892
මඤ්ඡර්ථිකා	486	මහභිකො	854
මඤ්ඤාථ	870	මහපථලං	592
මජ්ඣිමා	252, 574	මහබ්බලො	854
මජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස සමනනා-		මහලකං	684
උදකුකෙතිපා	268	මහානාමරතනා	486
මජ්ඣිමෙසු	508, 512	මහානුභාවතා	556, 716
මජ්ඣිම කල්‍යාණං	604	මහාපඤ්ඤා	708
මණ්ඩපො	352, 354, 356	මහාපුඤ්ඤා	732
මණ්ඩලමපි	708	මහාභිකවුසඤ්ඤා	262, 450
මහකම්මිවරං	748	මහානොගො	854
මහතා	860	මහාමනනකථං	494
මහතං	736	මහාමනනා	602
මහතිකං	526, 534	මහාමනෙන	182
මජ්ඣිමං	684	මහාමනෙනන	564
මදදකුච්ඡසමං	256	මහාමනෙනා	566, 602
මඩු	522, 540, 548	මහාමනනං	536, 600
		මහාමෙසො	714
		මහායඤ්ඤා	58

පිටිබිබෙකා

පිටිබිබෙකා

මහරඹගරනනා	486
මහාරාජා	244
මහාවණෝ	556
මහාවනං	582
මහාවාහනෝ	854
මහාවිකටානි	534
මහාවිජිතෝ	854
මහාවිහාරෝ	370
මහාවිරා	90
මහාසමණෝ	84, 86, 90
මහාසඤ්ඤා	598
මහාසෙදං	532
මහිඤ්ඤිකතා	556, 716
මහිඤ්ඤියෝ	616
මහෙසකඩා	574, 576
මහෙසී	856, 858

මා

මා එකෙන දෙට අගමිත්	42
මා කලහං	854
මා බියං මිතෙනති භිජ්ජිත්	866
මා සාතො අජ්ජාති	554
මා චිරං වෙරං අකාසි	866
මාණවකෝ	80, 126, 216
මාතාපිතුනං	190, 726
මාතාපිතුති	206, 230, 234
මාතිකා	576, 632, 748
මාතිකාධරෝ	842, 844, 846,
	848, 850
මාතුකුච්ඡිමි	230
මාතුසාතකචතුරෝ	774
මාතුසාතකපඤ්ඤමෝ	776
මාතුසාතකවීරෝ	778
මාතුසාතකස්ස	340, 446, 780
මාතුසාතකාපි	742
මාතුසාතකෝ	218, 288, 292
	404, 406, 744, 782
මාතුසාතකුපජ්ඣායෙන	222
මානතනවාරිකචතුරෝ	778
මානතනාරකචතුරෝ	778
මානතනං	778, 788, 792, 794,
	796
මානතනාරහස්ස	794, 796

මානතනාරතං	788, 790, 792
මාතයනති	576
මාතිකා	576
මා හගචනනං සීතං	6
මා හණ්ඩනං	854, 868
මා මජ්ඣෙක භවිකා අගොසී	96,
	106, 134, 144
මා රසං	860, 864, 866
මාරෙහි	244
මාරෝ	42, 44, 46
මාලා	538
මාලාකථං	494
මාලෝ	354, 356
මා විගහනං	854, 868
මාසගතාය	346
මාසාඤ්ඤෙන	610

මි

මිගදයෙ	14, 256, 494, 554,
	712
මිගදුද්දකා	380
මිගටං	862
මිගාරමාතරං	720, 247
මිගාරමාතුයා	716
මිත්තා	376, 378
මිද්දනෙදා	576

මු

මුඛපුඤ්ඤනවොලකං	724, 726
මුඛතො උග්ගඤ්ඤි	678
මුඛදාරිකං ආතාරං ආවරණං	210
	කරොති
මුඛසතතිහි	852
මුඛායාමං	870
මුග්ගාඤ්ඤෙන	610
මුග්ගං	542
මුච්චිද්දමුලා	8
මුඤ්ඤස්ස	862
මුට්ඨස්සති	722
මුත්තකරිසෙ	734
මුත්තහරිටකං	534
මුත්තෙනා	666
මුත්තං	534
මුද්දිඛං	32

පිට්ඨකො

මුදිඤ්ඤාය	12
මුද්දිකපානං	614
මුදුචිත්තං	38
මුදුචිත්තෙ	40, 50, 76, 606
මුදුචිත්තං	32, 570, 592, 618
මුද්ධාති	530
මුනිගලෙ	212
මුසා	594
මුහුත්තන	688
මුලාලිකාති	550

මු

මුගො	226, 782
මුගං	226
මුගබ්බිරො	782
මුගබ්බිරං	226, 246
මුගබ්බතං	398
මුගසුකරා	250
මුලරජනං	706
මුලාති	688
මුලාමුලං	890
මුලාය	778
මුලායපටිකසානාරතචතුසො	778
මුලායපටිකසානාරහසා	788,
	790, 792, 794, 796,
මුලාය පටිකසානි	788, 790,
	792, 794, 796
මුලුහසා	478, 590, 606, 608

මෙ

මෙසො	244, 450, 472, 596
	626
මෙණ්ඩපිසාණවට්ටිකා	488
මෙත්තචිත්තො	736
මෙධො	870
මෙධාවිනිසා	714, 716
මෙධාවිනො	578, 850
මෙධාපී	842, 844, 848, 858

මො

මොකධිවිකාය	686
මොකං	692, 696
මොසුප්පිසා	94, 130, 192, 398,
	400, 486, 492, 496, 498, 566,
	708, 762, 868

පිට්ඨකො

මොවපානං	614
මොරපිඤ්ජපරිසිඛිනි	488
මොහා	848, 850
මොහාගතිං	700, 702, 704
මංසගකොන	560
මංසපාතිසනාති	564

ය

යජනං	614
යඤ්ඤා	614
යතනො	6
යතො පජානාති සගෙතුධමමං	4
යතො පාතිමොකං සුණාති	262
යත්‍ර භික්‍ෂාම-පෙ-තො ධම්මදෙසනාය	10, 554
යගෙස	594
යථාධම්මො කාරෙතබ්බො	566
යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං	100, 110, 138, 146
යථාබ්‍රහ්මං	704, 848, 850
යථාභුතං	578, 736
යථාචිහාරං	714, 716
යත් වා පන ථෙරො භික්ඛු	
විහරති	262
යත් වා වසති යත් වා පටිකකමති	210
යත්සා ධුවනාවා වා	258
යදගෙනන	566
යද නිබ්බෙමතිකො	300
යද හවෙ පාතුහවනති ධම්මො	4
යමකත්ථිකං	532
යමකං නජ්ජකරණ්ණං	530
යමාමසෙ	810
යසුසුසාද නජ් ඤාතිඤ්ඤා ලොකෙ	6
යසසා	40
යසෙන	38

යා

යාගු	96, 106, 132, 142, 520
යාගුදුනං	620
යාගුපානෙ	848, 850
යාචිතකෙන	224
යාචිසමානෙන	228

පිටියබෙකා

යානකථං	494
යානානි	580, 604
යානේන	582, 584, 604
යාපනියං	628, 758, 760, 872
යාමකාලිකේන යාවජිවිකං	624
යාමානිකකතෙන	624
යාවකාලිකේන යාමකාලිකං	624
යාවකාලිකේන යාවජිවිකං	624
යාවජිවං	716, 718, 734, 756, 758
යාවතකෙ පන උසුනති	208
යාවදත්ථිවරං	628
යාවදත්ථං	862
යාව භික්ඛුසහාගතං ජානාමි	228
	
සුගෙන සුගං	580
සුභිකථං	494

යෙ

යෙ ධම්මා හෙතුප්පත්තවා	84, 86
යෙන ගාමො	372
යෙන වජ්ජො	380
යො ව තත්ථ චිවරුප්පාදෙ	628
යො භික්ඛවෙ අඤ්ඤාපි-	
අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො	172

යං ව භතෙන සුප්පති	204
යං ජඤ්ඤා සකෙකාමි අප්පෙව	
ගනතුං	338
යං තුමෙන-පෙ-විහරෙය්‍යාථ	492
යනනුනාහං සිකං සිකෙධියං	674
යං භික්ඛවෙ මයා ඉදං න කප්පති	624
යං සබ්බො ආකඛ්ඛිති	596

ර

රජනකුමනිං	706
රජනකොලමිං	706
රජනසංථං	706
රජනද්‍රෙණිකං	706
රජනනිප්පකං	526
රජනහාජනං	706

පිටියබෙකා

රජනානි	706
රජනුච්චිකං	706
රජ්ජයා	858, 860
රජේනති	706
රතනියා අව්වසෙන	546, 606, 614, 620, 632
රතනියා පවුසුසමයං	214, 510, 574, 598
රතනියා මජ්ඣිමං සාමං	4
රතනියා පඨමං සාමං	2
රතනුපරතා	612
රථත්ථරං	500, 502
රථසතෙහි	584
රථියා රථියං	594, 858, 860
රසඤ්ඤානං	528
රසවති	354, 356
රහොගතස්ස	594, 876

රා

රාගස්ස	288
රාජකථං	494
රාජකුමාරො	674, 680, 682
රාජකුලානි	674
රාජගහෙ	82, 86, 120, 124, 190, 194, 204, 248, 256, 262, 280, 342, 346, 348, 474, 494, 536, 542, 548, 554, 672, 674, 696, 708, 730
රාජගහිකස්ස	682
රාජගහිකො	672, 674
රාජඛං	558
රාජනනරායො	272
රාජභවා	182
රාජභාමත්තානං	456, 574, 576
රාජායතනමූලෙ	8
රාජ්ජපට්ඨානං	674

ඊ

ඊඤ්චති	892
ඊතං	874

රු

රුකකග්ගෙසු	346, 348
රුකකිතිත්තං	258

පිටියකො	
රුකඩමුලසෙනාසනං	238
රුකඩමුලෙ	300, 412, 500, 568, 702
රුකඩමුලං	380
රුකඩවිට්ඨියා	380
රුකඩදු සිරෙ	380
රුකඩසමිං	496
රුචිං	884
රු	
රුහති	780
රුලෙහා	556
රො	
රොපියනති	622
ල	
ලකඩණා	246
ලකඩණාහතො කතදුණකමෙවො	186
ලකඩණාහතො	226
ලකඩණාහතං	226
ලග්ගනති	724
ලග්ගෙනති	706
ලව්ණසි	856
ලජ්ජි වා	228, 842, 844, 846 848
ලජ්ජනො	850
ලට්ඨි	244
ලභිකාය	526, 724
ලහුකං ආපනතිං ගරුකා	
ආපනතිති	880, 882
ලහුකුච්ච ගණනාමි	676
ලහුකාය වා පරිනාමෙය්‍ය	102, 114, 140, 150
ලහුපරිකාරං	740
ලහුහණකං	740
ලි	
ලිඛිතකො	782
ලිඛිතකං	226
ලිඛිතසංවාසකා	472
ලිච්ඡවිපරිසං	880

පිටියකො	
ලු	
ලුජ්ජනති	726
ලුද්දකා	560
ලු	
ලුඛිවිවරො	728
ලුඛායං	680
ලුඛො	686
ලෙ	
ලෙණං	536
ලො	
ලොකකාසිකං	494
ලොකපිදු	604, 612
ලොණමපි	544, 562, 596, 608 620
ලොණච්ඡිකෙන	610
ලොණසකතිරිකාය	534
ලොණසොචිරකං	542
ලොමජ්ජනො	556
ලොමහට්ඨජානො	570
ලොමං පානෙති	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828 830, 832, 834
ලොහතුමිං	532
ලොහමයං	528
ලොතිතකවණණා	580
ලොතිතකාලභිකාරා	580
ලොතිතුපාදකවතුණො	774
ලොතිතුපාදකපඤ්චමො	776
ලොතිතුපාදකවිසො	778
ලොතිතුපාදකසා	340, 446, 780
ලොතිතුපාදකාපි	742
ලොතිතුපාදකුප්පකායෙන	222
ලොතිතුපාදකො	220, 288, 292, 404, 406, 744, 782
ලොතිතෙන	680
ලොතිතං මොචෙතුං	532
ව	
වග්ගකමමං	768, 770
වග්ගනතා	764
වග්ගං බන්ධනා	704

පිටියකො

පිටියකො

වග්ගාවග්ගසංස්ථාපනසංක	
	316
වග්ගා සමග්ගසංස්ථාපන	308
වච්ඡකුටි	102, 112, 138, 148,
	352, 354, 356
වච්චසංචාර	874
වච්චා	524
වච්චමග්ග	552
වච්ච	524
වච්චකමච	852
වච්චවච්චනසං	586
වච්චවච්චනසං	586
වච්චකො	500
වච්චනරිමි	498
වච්චනරි	500
වච්ච	380
වච්ච	392
වච්ච	530
වච්චමංසං	534
වච්චකො	534
වච්චකො	534
වච්චකො	56, 58
වච්චකො	672, 674
වච්චකො	740, 742
වච්චකො	562, 564
වච්චකො	704
වච්චකො	576
වච්චකො	716
වච්චකො	494
වච්චකො	552
වච්චකො	562, 564
වච්චකො	760, 888, 890
වච්චකො	462
වච්චකො	574, 576
වච්චකො	880
වච්චකො	550, 594, 596
වච්චකො	258
වච්චකො	666
වච්චකො	736
වච්චකො	56, 58, 60, 62, 64
වච්චකො	48, 58
වච්චකො	26

වමමිකනිමිතනං	258
වමමිකං	856, 858
වමමිකං	246, 348
වමමිකං	288
වමමිකං	720, 742
වමමිකං	660, 732
වමමිකං	720, 726
වමමිකං	728
වමමිකං	716
වමමිකං	728
වමමිකං	30
වමමිකං	628
වමමිකං	
වමමිකං	740
වමමිකං	870
වමමිකං	288, 690
වමමිකං	612
වමමිකං	540
වමමිකං	532
වමමිකං	584
වමමිකං	672, 674
වමමිකං	226, 782
වමමිකං	226, 246
වමමිකං	354, 356
වමමිකං	740
වමමිකං	760
වමමිකං	688
වමමිකං	683
වමමිකං	858, 864, 863
වමමිකං	392
වමමිකං	272
වමමිකං	372
වමමිකං	
වමමිකං	726
වමමිකං	502
වමමිකං	500
වමමිකං	726
වමමිකං	712
වමමිකං	704
වමමිකං	678, 680, 684, 686
වමමිකං	612

පිටුකොටස		පිටුකොටස	
විකාලෙ	626, 718	විනිවල්සෙසු	892
විකාලෙ නි කප්පති	624	විනිවල්නිනෙතසු	448
විකාසිකාං	534	විනිපාතෙතබ්බං	726
විගගහො	846, 848, 850, 888	විනිපාතං	574
	890	විනිවෙදෙකු	686
විගගකප්ඵකපො	570, 592,	විනිවරණවිනෙත	40, 50, 76
	606, 608, 618		606
විගගවලාහකං	6	විනිවරණවිනෙතං	40, 50, 76,
විසාසාදසකානි	562		570, 592, 606, 618
විසාසාදුතං	568	විනෙතුං පටිඥාලො	180
විසාසාදෙ	570	විප්පකතවිවරං	638, 642, 644
විවකබ්බෙණං	892		646
විවිනාථ	690	විප්පකත ආදිය පණ්ණරසක-	
විවජිකාප්‍රිකා	488	පෙය්‍යාලං	642
විජනිවාතං	80	විප්පකතසමාදියජ්ඣකං	646
විජිතෙ	600, 602	විප්පකතසමාදියනිකං	644
විජිතං	870	විප්පකතසමාදියපණ්ණරසකං	646
විජ්ජාවරණසම්පනෙතා	604, 612	විප්පකතා වා	728
විඤ්ඤානති	756, 758	විප්පකතං වා	666
විඤ්ඤාපෙතනස්ස	780	විප්පට්ඨාරො	566, 780
විඤ්ඤානං	674, 858	විප්පලපති	860
විඤ්ඤාපරිසං	892	විප්පාවෙනති	708, 710, 732,
විට්ඨියා	392		742, 762, 766, 852
විභුදනතා	852	විභවකොට්ඨෙදි	892
විභ්‍යායනති	232	විභවතා	892
විභ්‍යාරෙන	708, 868	විබ්බමති	744
විදිතබ්බමො	570, 592, 606	විබ්බමනතිපි	742
	608, 618	විබ්බමිසසනති	878
විබ්වගොවරො වා	174	විභාවෙසසති	860
විබ්බපසං නිට්ඨති මාරෙසෙනං	4	විභිට්ඨං	526
විභුං	6	විමතො	860
විනට්ඨං වා	666	විමුතතිසුඛපටිසංවෙදි	2, 6
විනායකමමං	788, 790, 792	විශතතාය	714, 716
	794	විරජං	570, 592, 606, 618
විනායකො	842, 884		720
විනායබරපඤ්චමෙන	512	විරතො	612
විනායබරා	850	විරිතෙතා	694
විනායබරෙති	448	විරියාරමාසං	740, 742
විනායබරො	842, 844, 846	විරුලිති	756, 758
විනායාය	586, 588	විරොචනං	536, 554, 692
විනායං අවිනායොති	880, 882		694
විනායෙකු	684	විලූපමානාතං	870

පිටියබෙකා

විවමපි	704
විවාදකාරකා	464, 878, 882 884, 886
විවාදකාරෙහි	876
විවාදකාරකො	798, 800, 802 818
විවාදපනතා	852
විවාදෙ	846, 848, 850, 888 890
විවෙවාපෙනබ්බං	102, 112, 138, 148
විවෙවෙනබ්බං	102, 112, 138 148
විසංජේය්‍ය	62
විසංජෝ නිද්දං ඔක්කමි	216
විසංරමකාසි	216
විසංසාසං	724
විසංසාසිකට්ඨානෙ	826
විසජ්ජ පලලානි	578
විසක්කිකොවිදෙ	892
විසංග භාසනි	892
විසාණමයං	528
විසාණෙන	532
විසාණෙසු	498, 500
විසාරදෙ	892
විසිබාකථං	494
විසුඤානං	462, 464, 574, 576
විසුඤ්ඤින	574, 576
විහාරවාරිකං	540
විහාරපච්ඡායායං	476
විහාරෙන විහාරං	554, 616
විලඞ්ගං	528
වි	
විණං	32
විණාය	480
විනමලං	24, 26, 32, 38, 40 42, 50, 76, 86, 570, 592, 606, 618
විතරාගා	722
විවිකුසලො	716
විමංසාය	174, 176
විසතිවග්ගකරණං	778
විසතිවග්ගො	778

පිටියබෙකා

වු	
වුට්ඨානමසං ආගමෙනබ්බං	104 114, 142, 150
වුට්ඨානං න ජානාති	166
වුට්ඨානං	734
වුට්ඨාපෙනබ්බං	704
වුට්ඨාපෙනති	704
වුට්ඨාපෙය්‍යාථ	672
වුට්ඨාපෙසි	674
වුට්ඨිති	892
වුත්තවාදිනො	584
වුඤ්ඤි	762
වුඤ්ඤිං	756, 758
වුසිතබ්බමචරිසො	6
වු	
වුප්පකාසාපෙනබ්බං	102, 112, 138, 148
වුප්පකාසෙනබ්බං	102, 112, 138, 148
වෙ	
වෙජ්‍යං	532, 678, 682, 688
වෙජ්‍යො	676, 678
වෙජ්‍ජං	676, 680, 686, 690
වෙනතං	600, 670
වෙදනට්ටො	292, 404, 406, 742, 744
වෙදනට්ටපි	742
වෙදනනගු	6
වෙදනානං	736
වෙදසිසංග්‍රහ	720
වෙබ්බායාය	90
වෙනසිකො	586, 588
වෙසුලං	756, 758
වෙමතිකපණ්ණරසකං	318
වෙරං අපොය්‍ය	864
වෙරෙන වෙරා න සමමනති	860, 864, 866
වෙසාරජ්ජපනො	26, 38, 40, 42, 50, 78, 570, 592, 606, 608, 618
වෙසාලිකා	582
වෙසාලියා	580, 584

පිටිපිටිබෙහෙය	
වෙසාලියං	582, 584, 590, 594, 604, 672, 712
වෙසාලිං	590
වෙසිසගොවරො වා	174
වෙසියා හි	718
වෙළුමයං	528
වෙළුමන	346, 542, 552, 572, 672
වොරොපෙයං	866
ව්‍ය	
ව්‍යග්‍යමංසං	560
ව්‍යග්‍යං	560
ව්‍යනෙතන	120, 596, 630, 702, 738, 888
ව්‍යනෙතා	842, 844, 846, 848, 850
ව්‍යපනෙති	564
ස	
සඋතතරව්ඡදං	500, 502
සඬකඬ්ඝිකා	860
සඬකනෙතා ගොති	174
සඬකාරකුටෙ	674
සඬකාසසිසසනති	346, 348
සඬකිලෙසං	570, 592, 604, 606, 618
සඬකනාහිමයං	528, 530
සඬකාරනිරොධො	2
සඬකිනෙතන	708
සඬකති	870
සඬගරං	616
සඬගහෙතබ්බො	106, 283
සඬගායනෙතති	448
සඬගිති	238
සඬසකමමං	848, 850
සඬසකරණීයෙන	370
සඬසනවකං	280
සඬසනානාකරණං	846, 848, 850, 888, 890
සඬසප්පනෙතා පකකමති	290, 292
සඬසහෙදකවකුනෙතා	774, 776, 778

පිටිපිටිබෙහෙය	
සඬසහෙදකපඤ්චමො	776
සඬසහෙදකවිසො	778
සඬසහෙදකසස	340, 446, 780,
සඬසහෙදකාපි	742
සඬසහෙදකුපජ්ඣායෙන	222
සඬසහෙදකො	220, 288, 404, 406, 744, 782
සඬසහෙදො	846, 848, 850, 888, 890
සඬසමජෙඬ්ඬ	232, 234, 252, 254, 272, 274, 278, 290, 404, 462, 646, 780
සඬසරුඡ්	846, 848, 850, 888, 890
සඬසරිතබ්බං	96, 106, 134, 144
සඬසච්චත්ථානං	846, 848, 850, 888, 890
සඬසසස	370, 584
සඬසසාමගති	890
සඬසසාමගතියා	340
සඬසසාමගතිං	888
සඬසො	102, 112, 114, 120, 122, 124, 140, 150, 232, 234, 236, 250, 258, 260, 262, 264, 266, 268, 272, 274, 288, 290, 294, 302, 304, 306, 344, 360, 364, 376, 378, 400, 402, 414, 416, 448, 450, 452, 458, 462, 464, 470, 472, 548, 596
සඬසාටි	708, 712
සඬසාටිං	708, 710
සඬසාටියා	632
සඬසාටියො	96, 106, 134, 144
සඬසාදිසෙසා	454
සඬසාරුමං	210
සඬසිකාති	622, 728, 730, 732
සඬසුපට්ඨාකා	350, 554
සඬසෙන උපජ්ඣායෙන	222

පිටියබෙකා

පිටියබෙකා

සබ්‍යසන	246, 264, 336, 338,
	362, 404, 406, 408, 440,
	442, 444, 458, 468, 472
සබ්‍යසන තත්ව ගන්තවා උපොසථො	
කානබෙබො	288
සබ්‍යසාසාම පත්තවිමරෙ	738
සබ්‍යසං	172, 350, 352, 354,
	356, 460
සබ්‍යසං අපලොකෙතුං භණ්ඩුකමොය	
	188
සඤ්ඡි නාමරියාපථං	246
සඤ්ඡි නොනන	630, 632
සසෙසුරියානි	90
සඤ්ඤානානං	564
සඤ්ඤානෙ	576
සඤ්ඤාපනං	892
සඤ්ඤාමසා	680
සමාගන්තවා	746
සමාදායෙතවා	698, 872, 876
සමාදාය	634, 636, 638, 642,
	644, 646, 670
සමාදාය ජනකං	638
සමාදාය පණ්ණරසුකපෙය්‍යාලං	642
සමාපනතියා	588
සමාධිසිසානි	720
සමමිඤ්ජනං	578, 716
සමිතිනං	612
සමුග්ගගො	892
සමුතොනෙජනවා	698, 872, 876
සමුදයධමමං	24, 26, 32, 38
	40, 42, 50, 76, 86, 592,
	606, 618
සමුදයං	592, 506, 618
සමුදෙදු	342
සමුදෙදු	268
සනතුට්ඨසා	740, 742
සනතුට්ඨියා	740, 742
සනතුට්ඨිං	696, 698
සන්ධානාරෙ	584
සන්දෙසානවා	698, 872, 876
සන්දිට්ඨ	842, 844, 846
සන්දිට්ඨා	724
සන්ධාවිතං	578

සනුපායනි	570
සන්තද්ධං	856, 858
සන්තයතිනා	854
සන්තතථ	716
සන්තිට්ඨානනතිකා	632
සන්තිට්ඨානනතිකො	634, 636,
	638, 640, 642, 644, 646, 648,
	650, 652, 656, 658, 660,
	662, 664
සන්තිධිකතෙන	630
සන්තිධිකාරකං	540
සන්තිසජ්ජමපි	492
සමපජානමුසාවාදෙකිං කොති	
	254
සමපජානා	722
සමපට්ඨාදෙතවා	684
සමපට්ඨපායති	570
සමපනනං	764
සමපරිකිණ්ණං	674
සමපරිවත්තකං	104, 706
සමපසානනා	716, 872, 874
සමපගංසෙතවා	872, 876
සප්පුරිසා	120
සබ්බසුලා	594, 604, 756, 758
සබ්බසුලාති භික්ඛුණීති	378
සබ්බොධසා සමනනා ද්විභුලා	552
සබ්බොධෙ	552
සබ්බොතෙන	842, 844, 846
සබ්බොතො	724
සබ්බාරසෙදං	532
සබ්බාවෙදුං	628
සබ්බාවෙසි	608, 690
සබ්බුණාති	636, 638, 642, 646,
	654, 664
සමදදුනති	706
සමමතා සා සිමා සබ්‍යසන	
නිවිමරෙන අවිසමාසා ධරෙතවා	
ගාමඤ්ච ගාමුපවාරඤ්ච	266
සමමනතිනා	596
සමමනනායා	702
සමමුඛාකරණීයං	788, 790
සමමුඛිභුතා	768, 770, 772

	පිටියකො
සමමුඛිභූතෙන	704, 730, 740, 750
සමමුඛි	596, 598, 702
සමමුඛියා	598
සමමුඛිං	592
සමමුලෝහා	574
සමමොදනියං	576, 612
සමමොදමානා	628, 872, 874
සමමොදිකාය	852
සලෝලබ්‍යස	740, 742
සලෝලබාය	740, 742
සංවිග්‍යානා	570
සංවිද්‍යානානි	708
සංවිද්‍යානිකං	708
සංවිධානං	756
සංවුත්තරො	616, 618
සංසංචාරා	780, 804
සංසරිතං	578
සංසාරමෙඤ්ඤා	758
සංසිතං	578
සංගරථ	620
සංගරුම	688
සකට්ඨවත්තකං	596
සකද්‍යාමිථලෙ වා	720
සකකාරො	674
සකුන්තකා	346, 348
සඤ්ඤා	32, 38, 40, 42, 50, 76, 476, 570, 592, 604, 606, 618
සඤ්ඤා	574
සඤ්ඤා තෙ ආරාධා	566
සඤ්ඤා	94, 132
සඤ්ඤා	892
සගුණං කතා	96, 106, 134, 144
සචර්‍ය මයං ගණනීයෙය්‍යාම	220
සචෙ උපරිකායසා පනෙනා තොති	106
සචෙ පිණ්ඩපානො තොති	96, 108, 134, 144

	පිටියකො
සජානියා	216
සජ්ජකං	282
සට්ඨියොජ්ඣිකො	690
සතසහසොන	580
සතසහසං	686
සතිවිතසාරහසා	788, 790, 792, 794
සතිවිතයං	792, 794, 796
සතත ව මෙ වසානි අධියන්තසා	
නසිමසා සිසාසා අනොනා	
පඤ්ඤායති	676
සතතමාසෙ	684, 686
සතතරස ආකාරා	632
සතතවසසිකො	676, 682
සතතවසසිකං	680
සතතහස්සිකං ව අණිකං	486
සතතානසාලිකෙන භික්ඛවෙ	
යාවජ්ජිකං තදනුපටිග්‍යනිකං	624
සතතානවදදලිකා	6
සතතානසා	684, 686
සතතානං අනාගතාය පචාරණය	
	388
සතතානානිකකනෙන	624
සත්තමමං	534, 552
සත්තලුබං	708
සත්තා	476, 490, 604, 612, 718
සත්තෙන	380
සත්ත වසානං උපගන්තුං	380
සත්තා	392
සදෙවකෙ	22, 24, 570, 604, 612
සදෙවකං	604, 612
සදෙවමනුසාය	22, 24, 570, 604, 612
සදෙවමනුසායං	604, 612
සද්ධාදෙය්‍යං	726
සද්ධිවිහාරිකසා	112, 114
සද්ධිවිහාරිකමති	94, 106
සද්ධිවිහාරිකෙන	96, 102, 104
සද්ධිවිහාරිකො	94, 108, 116, 118, 128, 130, 734

පිට්ඨකො

පිට්ඨකො

සද්ධිවිහාරි.	160, 166, 168
සනනනනො	870
සනෙන පතිරුපෙ ගාහකෙ දාහබ්බං	744
සනන.	76
සනනරුහනරෙන	728
සනනානකං	100, 110, 136
	146
සනතිජ්ඣයං	508
සපජාපතිකො	856, 858
සපජාපතිකා	858, 860
සපනනසංවාසං එව	398
සපථං	866
සපදානං	540
සපපතිසායා	94, 132
සප්පායකාරි	736
සප්පායානි	718
සප්පායසප්පායං	736
සප්පායෙ	736
සප්පි	522, 540, 610, 690
සප්පිසීකෙන	610
සප්පිනා	678
සප්පිං	678, 680, 688, 690
සබ්බකණ්ණානි	742
සබ්බසාකං	538, 600
සබ්බධි දනෙනා	80
සබ්බනිලකානි	742
සබ්බනිලිකා	486
සබ්බපච්චනතිමෙසු	512
සබ්බපිනිකා	486
සබ්බපිනකානි	742
සබ්බමසෙඤ්ඤානි	742
සබ්බමහානාමරතනානි	742
සබ්බලොභිතකානි	742
සබ්බලොභිනිකා	486
සබ්බසඤ්ඤං	572
සබ්බසිප්පානි	858
සබ්බා භික්ඛවෙ නදි අසීමා	268
සබ්බාලභිකාරං භුක්තං හොභු	682
සබ්බෙහෙව එකජ්ඣං සනති-	
පතිතබ්බං	470
සබ්බං ව ඩාකං	620

සබ්බං වණපටිකමමං	534
සබ්බසඤ්ඤං	604
සබ්බහමකෙ	22, 24, 570, 604, 612
සබ්බහමවාරිනං	456
සබ්බහමවාරිති	874
සභාගවුතතිනො	94, 132
සභාවපානුකමමාය	216
සබ්බහමකං	74, 604
සමකො	730
සමකං	746
සමයකකමමං	768, 770
සමයා	628, 872, 874
සමයො	788, 790, 794, 796, 792
සමගගතනා	766
සමජනො	870
සමණපරිසං	574
සමණසාරුපං	708
සමණිලිකතෙන	630, 632
සමතිතතිකා	578
සමතිංසකකතනං	694
සමතිංසාය	692, 694
සමනනායොජනසනං	
ආභිණ්ඩනෙනා	676
සමනනාගතා	750
සමානලාභා	750
සමානසීමාය සිතසා	780
සමානසංවාසකදිට්ඨිං	334
සමානසංවාසකභුමියො	852
සමානසංවාසකසා	780
සමානාවරියකො	734
සමානුපජ්ඣායකො	734
සමාරකෙ	22, 24, 570, 604, 612
සමාරකං	74, 604, 612
සයනිසරං	354, 356
සරතිපි උපොසථං නපි සරති	294
සරුවකෙසු	528
සලාකායො	530
සලාකොධානියං	528, 530
සවණනතිකා	632

පිට්ඨකො

සවණනනිකො	634, 636, 638, 642, 646
සවරහයා	272
සසාමණ්ඩාහමණියා	22, 24, 570, 604, 612
සසාමණ්ඩාහමණං	74, 604, 612
සසසු	630
සහබමිකො	584
සහ භික්ඛුති කසිනුඤාතො	634, 636, 638, 642, 646, 664
සභායනා	870
සභායො	724, 856
සහිතුං	854
සහුබහාරා	632
සහසාසකවිකං	600, 602
සහමපනි	58, 244
සමමා සලුඤ්ඤා	18, 604, 612
සමමා සලුඤ්ඤං	506, 508
සමමා චෙව අත්තං හොති කසිනං	630, 632
සමමා පරිණාමං ගච්ඡියා	570
සමමා වනනනි	808, 810, 812, 814, 816, 818, 826, 828 830, 832, 834

සා

සාකච්ඡනනනි	448
සාකෙතා	218, 220
සාබාහමනං	876
සාගරො	614
සාටකා	680
සාණවාසී	730
සාණං	698
සානිසාතො	790, 792, 794, 796
සාන්තං	42, 74, 604
සාධු භනෙන අයසා අනනුඤ්ඤානං - මාතාපිතුති පුතනං න පබ්බාපේය්‍යං	204
සාධු විහාරී	870
සාපතෙය්‍යඤ්ඤා	684
සාප්පබො වා	666

පිට්ඨකො

සාමණේරවතුන්ට	774
සාමණේරපඤ්චමො	776
සාමණේරවිසො	778
සාමණේරො පටිජානානි	288, 292
සාමනනා ආවාසා	282, 302
සාමනෙතා භික්ඛු ඵවමසාසං- චවනියො	302
සා මමසා විහෙසා	10
සාමිවිකමමං	848, 850, 878
සාමුද්දං	526
සාමුක්ඛංගිකා	32, 38, 40, 50, 76, 570, 592, 606, 618
සාමං ගහෙතා	534
සාමං පක්කං	544, 594, 596
සායණහසමයං	508, 596
සාරදිකෙන ආබාධෙන	520, 522
සාරදිකෙ	626
සාරණියං	576, 612
සාරිපුතනසා	208, 548, 746
සාරිපුතනං	86, 204
සාරීරිකානං	736
සාලවතීං කුමාරිං ගණිකං- වුට්ඨාපෙසි	674
සාලිකපානං	614
සාලොතිතා වා	860
සාවකානං	592
සාවකෙ	584, 586, 588, 590, 604
සාවකො	476
සාවනියං	394, 498, 520, 542, 552, 626, 628, 730, 732
සාවනිං	218, 220, 500, 720 728, 730, 738, 880, 882
සාව නසා ආයසමතො උපසමදං- අහොසි	26
සාව තෙසං ආයසමනනානං- උපසමපද අහොසි	88
සාවසෙසං ආපතනිං අනවසෙසා -ආපතනිනි	88

පිට්ඨකො

පිට්ඨකො

සාමිනි	614
සාසපක්‍රමෙතින	534
සාහාරං දුෂ්ප්පයාඨ	580
සි	
සිකමානා	364, 366
සිකමානාවතුන්ථා	776
සිකමානාදසමො	776
සිකමානා පඤ්චමො	776
සිකමානාය	340, 350, 358, 368, 414, 780
සිකමානාය	352
සිකමානා විසො	778
සිකමානං	356
සිකං පච්චිකානකචතුන්ථා	774
සිකං පච්චිකානකපඤ්චමො	776
සිකං පච්චිකානකවිසො	778
සිකං පච්චිකානකස්ස	340, 444, 780
සිකං පච්චිකානකො	288, 404, 406
සිකස්ස	676, 862
සිකාකාමා	850
සිකාකාමො	842, 844, 846, 848
සිකාපදං	622
සිග්ගකසාවං	524
සිඛිතිවෙරං	524
සිඛිතිතිකඛසචණ්ණො	80
සිඛ්ඝාටකෙන සිඛ්ඝාටකං	594, 858, 860
සිඛ්ඝාටබ්බං	708
සිකචං	526
සිත්ථං පටිග්ගහිතං	556
සිතිඥො	692
සිතෙතෙඨ	692
සිත්තං හොති	96, 106, 134, 144
සිප්පං	676, 862
සිප්පං සිකෙබ්බයං	674
සිබ්බතිං විනාමෙත්ථා	684
සිබ්බෙත්ථා	684, 686
සිරිංසපනනරුයො	272
සිරිංසපා	392

සිරිංසපෙති	372
සිලං	62, 244
සි	
සිලං	62
සිතභිරුකා	710
සිතවාතදුද්දිති	6
සිතාලකා	710
සිතායො	600, 602
සිතාලොලිං	534
සිතාසු	710
සිතුන්ද්‍රිකාය	706
සිපදිකො	782
සිපදී	226, 246
සිපදිං	226
සිමටො	632
සිමනනරිකං ධරෙත්ථා සිමං	
සමනනිතුං	268
සිමං බ්බෙය්‍ය	708, 710
සිමා	264, 342
සිමාතිකකනිකා	632
සිමාතිකකනිකො	634, 636, 638, 642, 646, 654, 664,
සිමාය	748, 750
සිමාය සිමං දුෂ්ඤාත්ථරනාති	268
සිමාය සිමං සමතින්ද්‍රනාති	268
සිලකථං	32, 38, 40, 42, 50, 76, 476, 570, 592, 604, 606, 618
සිලචයො	574
සිලවා	574
සිලවිපතනියා	574
සිලවිපනො	574
සිලවිසුද්ධියා	892
සිලසමපදාය	574
සිලසමපනො	574
සිලුපපනනා	720
සිවෙය්‍යකං	692, 696
සිසච්ඡ්‍රිං	684
සිසාබාබො	676, 682
සිසාබාබං	680
සිසානිතාපො	530
සිසෙ	708, 710
සිහචමමපරිකඛටා	490
සිහබ්බය්‍යං	626
සිහස්ස	592

සිංහල

සිංහල	
සුකර	594, 610, 676
සුඛාවතං	720
සුඛා තෙ සමන ඡායා	204
සුඛා විරුගතා ලොකෙ	8
සුඛස්මිතෙන	564
සුඛො විවෙකො	8
සුඛං	562, 564
සුඛිනියා	720
සුඛිනී	720
සුගතිං	574
සුගතෙන	564
සුගතො	604, 612
සුගතඛුලනෙ	726
සුගගතිනං	748
සුච්ඡි	556
සුඤ්ඤගාරං	574
සුඤ්ඤගාරෙ	240
සුඤ්ඤ	714, 716
සුච්ඡි ට් ට් පට්ඨාපරනි	676
සුච්ඡිණ්ණමාලා	538
සුච්ඡිණ්ණමාලාය	540
සුඤ්ඤ මෙ භතෙන අජ්ජ පචාරණා	
යදි සඤ්ඤා පනතකල්ලං	-
සඤ්ඤා පචාරෙය්‍ය	400
සුඤ්ඤා	606, 680
සුඤ්ඤාය	600, 602
සුඤ්ඤාමය	8
සුඤ්ඤානිකෙති	448
සුඤ්ඤාලො	726
සුඤ්ඤා න ආරොචෙති	292
සුද්දිට්ඨා	684
සුද්දො	780
සුද්දොදනස්ස	204
සුඤ්ඤාමයං	558
සුඤ්ඤා	626
සුඤ්ඤාපිතො	750
සුඤ්ඤාපිතාකාරෙ	578
සුඤ්ඤානෙන	722, 864
සුඤ්ඤා	722
සුඤ්ඤා	626
සුඤ්ඤා	594, 676
සුඤ්ඤා	856, 858

සිංහල

සුරං	860
සුරියොව ඔහාසයමනනලිකං	4
සුලංඛං වත මෙ	874
සුලභවිණ්ණං	594
සුලභිපණ්ණං	524
සුචිකංචිකං විකංචලෙකං	550
සුසංඝා	594
සුසානං	698, 700
සුසිරෙ	392
සුසුකාවස්සං	524
සුසංචුතිඤ්ඤා	892
සු	
සුකරවස්සං	524
සුකරසුඛං	528
සුපට්ඨා	736
සුපභිඤ්ඤා	600, 602
සුපට්ඨ	92, 94
සෙ	
සෙබෙන	618
සෙඛං	692, 696
සෙඛි ගතපති	34, 680, 682
	684, 686
සෙඛි පුතො	30, 688
සෙඛිභරියාය	676, 678, 680
සෙඤ්ඤා'කච්ඡාන	570
සෙඤ්ඤාතො	128, 396, 542,
	622
සෙදකම්මං	532
සෙනාකථං	32, 38, 40, 42, 50,
	76, 476, 570, 592, 604, 606, 618
සෙනාපතිතා	594
සෙනාපතිස්ස	592
සෙනාය	602
සෙනාසනගුහිතියා	722
සෙනාසනචාරිකං	480, 526,
	712, 722, 724
සෙනාසනෙ	228
සෙනාසනං	372, 384, 386,
	388, 492, 510
සෙනෙසිකානි	522
සෙමානං	734
සෙය්‍යථාපි නිජ්ජියා	222
සෙලම්මෙය පනෙන	8

සෙලො	484, 486	හත්ථාවරියං	862
සොකනුදං	720	හත්ථි	558, 626
සොතඤ්ජනං	528	හත්ථිකලහෙති	876
සොතං	376, 378	හත්ථිවත්තංපෙති	878
සොතාපතනිථලො වා	720	හත්ථිනාගො	876
සො දෙසො සමමුත්ථො	300	හත්ථිනිකා	690
සො මමසස කිලමත්ථො	10	හත්ථිනිති	876
සො තො හතවා අනතරුසිකෙ		හත්ථිහණෙති	212
ධම්මෙ අනුසාසිකසති	474	හත්ථිමංසං	558
සොරතා ව	868	හත්ථිසාරං	690, 862
සොවහතිකං	729	හත්ථිති	876
සොසාරිතො	790	හම්මිං	238, 260, 352, 354, 356, 596, 702
සොසිකාපි	230	හරිටකං	526
සොසො	178	හරිතකි	64
සොලස සහසානි	680, 688	හලිද්දං	524
හට්ඨං	696, 716	හසමානකා	486
හත්ථවත්තො	226, 782	හිඩ්දු	526
හත්ථවත්තං	226	හිඩ්දුජතු	526
හත්තනා	600	හිඩ්දුසිපාරිකං	525
හත්තරං	500, 502	හිත්තාලපාදකා	498
හත්ථවට්ඨකං	500	හිමපාතසමයෙ	710
හත්ථපාදවත්තො	226, 782	හිරඤ්ඤං	610, 676, 678, 682, 688
හත්ථපරමාසං	852	නුහුඹකපාතිකො	6
හත්ථිකාරෙන	874	හෙමනතමපි	346, 348
හත්ථිලඛිතකෙන	394, 874	හෙමනතිකාසු	710
හත්ථො	246	හෙමනතිකො	30
හත්ථාවරියසං	862		

ශ්‍රද්ධිපත්‍රය

ERRATA

පිටුව	පෙදය	පෙල	අශුද්ධ	ශුද්ධ
x	-	36	සමමණිය	සමමයිනය
xiv	-	5	(අබොලිපි) ඉතිවෘතකං	ඉතිවෘත්තකං
xvi	-	12	සුඤ්චිවෙදිනො	සුඤ්චවෙදිනො
xxvii	-	20	අනුසංඛන	අනුසංඛන
xxxix	-	18	සදහන් වී තිබෙන බව	සදහන් වී තැනි බව
xxxii	-	9	(අබොලිපි) ආදිමවාරය	ආදිමආරය
Lxiv	-	34	පිළිපැදීමෙහි	පිළිපැදීමයි
9	2	1	ත්‍රස්ත-හලලික	ත්‍රස්ත-හලලික
10	2	9	කිලමපේ	කිලමපේ
11	2	9	ප්‍රත්‍යසමුත්පන්න	ප්‍රත්‍යසමුත්පන්න
27	29	2	මහනාම	මහනාම
31	36	1	බහුශ්‍රැත	බහුශ්‍රැත
31	1	2	ඔහු	හේ
39	2	7	මනාකොට දක්වා,	මනාකොට කරුණු දක්වා
50	1	2	තෙත	තෙත
57	7	4	පැහැටත්	පැහැයටත්
64	4	1	උරුවෙලකසංපො	උරුවෙලකසංපො
69	12	7	සිතන්නාහු ද	සිතන්නාහු ද
70	16	5	තෙත්‍රපසංකමි	තෙත්‍රපසංකමි
77	4	3	දුරු කෙළේ ද ?	දුරු කළා හු ද ?
82	11	7	————	එතසම් පකරණේ
83	13	8	පැවිදිවූවාහු ද ?	පැවිදිවූහු ද ?
94	5	10	භියොභාවාය	භියොභාවාය
95	5	6	හැසිරෙන්නාහු ද ?	හැසිරෙත් ද ?
104	28	10	රජෙනෙතන	රජෙනෙතන
108	11	4	දුතබ්බ	දුතබ්බ
115	1	3	තොපවතින්නෝ දෑසි	තොපවතිත් දෑසි
121	14	6	දත්තෝ දෑසි	දත්තහු දෑසි
125	24	3	වත්තෝ දෑසි	වූහේ දෑසි
128	4	6	භික්ෂුහි	භික්ෂුහි සද්ධිං
129	8	6	සිතන්නෙහි ද ?	සිතුවෙහි ද ?
131	13	3	කරන්නාහු ද ?	කරත් ද ?
133	16	3	හැසිරෙන්නෝ ද ?	හැසිරෙත් ද ?
133	16	7	වසන්නෝ ද ?	වසත් ද ?
146	13	6	පරිපෙඨාසේනා	පරිපෙඨාසේනා
155	12	3	දෙන්නෝ ද ?	දෙත් ද ?
156	2	2	පඤ්ඤාසංකතො	පඤ්ඤාසංකතො
158	9	3	උපට්ඨාපෙතබ්බා	උපට්ඨාපෙතබ්බා
162	15	6	ඉමෙහි	ඉමෙහි බො

පිටුව	පේදය	පෙළ	අශුඳා	ශුඳා
173	5	2	ශාසනයෙහි	ශාසනයෙහි
174	10	2	උදෙසා	උදෙසා
175	8	2	වූයේ	වූයේ
181	8	2	සිටියේ	සිටියේ
181	9	3	කරන්නාහු දැයි*	කරන් දැයි
193	46	6	කරන්නාහු ද ?	කරන් ද ?
194	52	2	මහාකෝ	මහකෝ
195	52	4	කරන්නෝ දැයි	කරන් දැයි
196	56	6	වන්තබ්බං	වන්තබ්බං
197	55	7	ඇසිය	ඇසුන
209	4	4	කරන්නාහු දැයි	කරන් දැයි
211	7	6	වළකන්නෝ දැයි	වළකන් දැයි
213	1	5	වළකන්නාහු දැයි	වළකන් දැයි
213	3	3	කරන්නෝ දැයි	කරන් දැයි
217	15	5	ඇත්තාහුය	ඇත්තාහුය
241	1	8	ගෙවුවෙහි	ගෙවුවේ
251	7	6	හිඳින්නාහු ද ?	හිඳින් ද ?
308	3	2	සනතිපතනහි	සනතිපතනහි
331	1	2	වැඩිගණනක හෝ	වැඩිගණනක් හෝ
347	4	3	කරන්නාහු ද ?	කරන් ද ?
347	4	5	ඇලෙන්නාහුය	ඇලෙන්
349	13	4	හැසිරෙන්නාහු ද ?	හැසිරෙන් ද ?
349	14	3	කරන්නාහු දැයි	කරන් දැයි
351	27	2	නො එන්නාහු ද ?	නො එන් ද ?
353	33	9	ලද්දී මේ	ලද්දේ මේ
362	52	4	වූප්පාසෙසාම වා	වූප්පාසෙසාම වා
365	56	5	මූලායපටිකසානකමය	මූලායපටිකසානකමය
365	58	8	පෙරලන්නෝ දැයි	පෙරලන් දැයි
370	76	4	කාතබ්බා	කාතබ්බා
371	78	1	උපාසකයකු	උපාසකයකු
374	15	7	අඤ්ඤා වං	අඤ්ඤං වා
375	14	5	දැසියකු	දැසියක
375	15	9	දැසියකු	දැසියක
378	24	6	සුසංසිද්ධානති	සුසංසිද්ධානති
383	38	6	කරන්නාහු ද ?	කරන් ද ?
383	42	2	ශාකාපුත්ත	ශාකාපුත්ත
383	42	3	කරන්නෝ ද ?	කෙරේ ද ?
384	44	6	විසංවදෙසානති	විසංවාදෙසානති
385	43	5	කරන්නෝ ද ?	කෙරේ ද ?
386	53	1	වසාඨාසො	වසාඨාසො
386	53	2	උපොසථං	උපොසථං
390	63	3	සෙනාසනං	සෙනාසනං

පිටුව	පේදය	පෙළ	අශුද්ධ	ශුද්ධ
394	3	10		පානියසට. වා
			පරිභෝජනියසට.	පරිභෝජනියසට. වා
		11	වා රිතත. වච්චසට.	වච්චසට. වා
			වා තුච්ඡ.	රිතත. තුච්ඡ.
395	3	18	සතුටුවෙමි	සතුටුවෙමින්
401	17	4	හිඳින්තානු ද ?	හිඳින් ද ?
401	18	7	හිඳින්තානු ද ?	හිඳින් ද ?
424	4	7	පොකතරු	පොකපරු
463	27	3	සබ්බසාදිසොසය	සබ්බසාදිසෙසය
493	53	11	තොබිනානු ද ?	තොබිනානු ද ?
498	77	2	කණේහසුපි	කණේහසුපි
522	5	1	සායනෙහසමය.	සායනකසමය.*
523	4	3	සමමතය	සමමතයහ
523	6	3	සමමතය	සමමතයහ
532	39	1	පිලිඤ්ච්චස්ස	පිලිඤ්ච්චස්ස
534	47	4	අපටිග්ගහිතානි	අපටිග්ගහිතානි
538	59	2	පුබ්බණ්ණසමය.	පුබ්බකණ්ණසමය.*
547	15	5	සුතුටු	සතුටුපිය සුතුටු
555	44	5	ලබෙන්තේය	ලබන්නේය
567	18	10	වැලඳුවනුදුසි	වැලඳුවානුදුසි
575	29	3	කවරපසෙක් ද	කවරපසෙක්ද ? යත්
575	39	2	කවරපසෙක්ද	කවරපසෙක්ද ? යත්
615	42	7	භවත්	භවත්
629	6	6	එලඹීමට	එලඹීමට
637	5	2	එවන්නෙමි	එන්නෙමි
640	6	1	ආදය	ආදය
646	10	4	කසීනුඥායෙ	කසීනුඥායෙ
649	6	1	ආකිර	ආකුර
649	6	4	තැනකින්	තැනකින්
650	12	4	පසිරුපසති	පසිරුපාසති
651	12	9	දොළොස	දොළොස
658	9	6	කනුටසීඥායෙ	කසීනුඥායෙ
663	5	2	ඔබ	තෝ
672	2	1	වෙසලා	වෙසලා.
673	3	5	සමුපුණ්ණය	සමුපුණ්ණය
676	12	4	කොමාරභව්වස්ස	කොමාරභව්වස්ස
677	13	4	මසුරන්	අමුරන්
679	14	10	මසුරන්	අමුරන්
679	15	5	මසුරන්	අමුරන්
679	16	1-6	පිලියමි	සුවපත්
679	18	4	දෙන්නි	දෙන්නි
681	19	2	සලකා	සලකා

* සෙසු තැන්ද මෙසේ ශුද්ධවිය යුතුය.

පිටුව	පෙර	පෙළ	අශ්ව	ශ්ව
681	23	7	කලණ	කලණ
683	25	6	ජිවක	ජිවක
683	26	3	මසුරන්	අමුරන්
685	32	4	නුදනාහිද	නුදනහුද
689	39	3	මසුරන්	අමුරන්
690	50	7	සුටු	සුටු
691	47	5	පිළිගණුව	පිළිගණුව
693	57	8	කරින්තේය	කරින්තේය
694	60	4	බහිදාර	බහිදාර
697	63	4	කතවෙන්	කතවෙන්
699	4	2	කිම සිවුරු	කවරසිවුරු
699	4	3	කිම	කවරසිවුරු
704	20	4	ගයෝ	ගවෝය
708	36	1	යථාහිරනතං	යථාහිරනතං*
709	36	2	වරිකාවෙහි	වරිකාවෙහි
713	46	1	ඉක්කිහි	එසමයෙහි
714	55	3	ආවජ්වකා	ආවජ්වකා
716	58	1	විශාඛාය	විසාඛාය
717	60	2	හැකිළි	හැකුළු
723	1	4	වදුලසේක	අසාවදුලසේක
725	7	3	වුරුණුතෙලින්	සඳුමිදුලෙන්
725	7	3	ලැගෙහි	ලැගෙහි
725	8	5	වුරුණුතෙලින්	සඳුමිදුලෙන්
728	19	4	දුටුවලො	දුටුවලො
732	33	5	භාසිජිසානනි	භාසිජිසානනි
733	36	1	ශක්කපුත්‍රියවු	ශක්කපුත්‍රියවු
739	49	3	පත්‍රය	පත්‍රය
739	49	8	ගලානුපට්ඨකයන්ට	ගලානුපට්ඨකයන්ට
753	4	1	භග්‍යදරාබාධය	භග්‍යදරාබාධය
766	33	6	අනුසාවතවිප්‍රකාශය	අනුසාවත විප්‍රකාශය
771	57	4	කියනු ලැබේ	කියනු ලැබේ
783	8	17	ඇත්ලන්	ඇතුලත්
788	15	6	අපනො	ආපනො
789	17	17	උපලි	උපලි
796	27	1	තසාපාපියසික	තසාපාපියසිකා
801	12	4	ව්‍යග්‍රවුච්ඡ	ව්‍යග්‍රවුච්ඡ
801	16	4	ප්‍රතිකම්	ප්‍රතිකම්
802	17	2	තජ්ජනියකමකො	තජ්ජනිය කමකකො
803	24	3	තජ්ජනියකම්	තජ්ජනිය කමිය
804	29	6	කතබ්බං	කතබ්බං

පිටුව	පේදය	පෙල	අශුද්ධ	ශුද්ධ
805	27	3	නියසසකමී	නියසසකමිය
821	96	1	අබමියෙ	අබමියෙන්
822	101	10	සමගහක කමමං	සමගහකමමං
828	109	1	තජ්ජනිකමමකතො	තජ්ජනියකමමකතො
828	110	4	පතෙති	පාතෙති
829	110	6	සන්සිදීම	සන්තිදීම
830	112	4	පාතෙති	පාතෙති
831	113	6	සුදුසු	සුදුසු
831	115	2	අනුලෙමිව	අනුලොමිව
837	15	2	නානාසීමයසීත	නානාසීමයසීත
838	24	2	කණණානාසං	කණණනාසං
841	42-43	3	කමීප්‍රශබ්ධයෙහි	කමීප්‍රශබ්ධයෙහි
845	9	6	උත්තමපාතිකත්‍රය	උත්තමපාතිකත්‍රයට
849	32	4	සැලකුණය	සැලකුවණය
857	63	4	සෝදනු ලැබෙවා	සෝදනු ලැබෙත්වා
857	63	5	දක්නාලැබේ	දක්නා ලැබෙත්
875	25	1	අප්‍රමාදවූවාහු	අප්‍රමාදවූවහු
875	25	2	වැරදැත්තාහු	වැරදැත්තහු
875	25	2	සිත්දැත්තාහු	සිත් දැත්තහු